

תפילת שחרית

ויחזי שנת תשפ"ג

ר"ת	בעלזא	מוצ"ש	ער"ש	
06:08	05:46	05:30	04:14	ירושלים
06:04	05:42	05:32	04:28	בני ברק
06:04	05:42	05:29	04:18	חיפה
06:05	05:43	05:33	04:30	אשדוד
06:07	05:45	05:31	04:13	בית שמש
06:07	05:45	05:32	04:32	קרית גת
06:05	05:43	05:28	04:21	נוף הגליל

להרשמה
לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.

**לחצו
כאן**

שפיד
דפוס
מהיר
ומתקדם

פנים מאירות 8 ירושלים | טל' 02-500-4569 | דוא"ל So25004569@Gmail.com

מהפעילות
לא נחים ארבע

בת 3: אני רוצה פופקורן
אבא: המיקרוגל הלר לישון

**אבות ובנים
תהלים**

**מלל ליל שישי
אירגון מתמידים**

למוד מוצ"ש

מלל שישי

**עלון
באלפי עותקים
סדר לימוד
שבת**

שיעורי רבנים

שיעור

עין יעקב

ישיבת בין הזמנים

שיעור

בעלי בתים

פעילויות לילדים

דבר העורך

מסופר על בחור אחד מיישבת "פוניבז", שהיה מן הבחורים המיוחדים בשישיבה, אבל פחות שמו לב אליו. מכל מקום מכיון שהבחור הנ"ל היה זקוק להרבה יחס ולא קבל, לכן נשבר מזה, והחליט לצאת מהישיבה לרחוב, וברוך אומר ועושה הלך לפנימיה, וסידר את כל חפציו בתוך התיקים והתכונן לצאת מן הישיבה. לפתע הציץ בשעונו, וראה שהשעה היא אחת בצהריים, וכעת מתקיימת תפילת מנחה בישיבה, אמר לעצמו אלך להתפלל ואחר כך אצא מן הישיבה. הלך להתפלל, חבש את הכובע ולבש את הזקט. אבל כשהוא לבש את הזקט, "הצווארון התקפל לו", ואחד הבחורים בישיבה ניגש אליו וסידר לו את הצווארון. חשב אותו בחור ואמר לעצמו, אני רואה שבאמת מסתכלים עלי, והראיה שסידרו לי את הצווארון שאם לא היו מסתכלים עלי לא היה אכפת להם שאלבש זקט עם צווארון הפוך, והחליט שהוא אכן נשאר בישיבה, וכיום הוא אחד מן האברכים החשובים שבירושלים. האם אותו בחור שסידר את הצווארון חשב שהוא מקים במעשיו הפעוט בן תורה חשוב? ודאי שלא. אבל מכל מקום הפעולה שלו גרמה לכך. לכן חשוב להיות עירניים לכל אחד ולתת יחס גם אם הוא קטן... פשוט לכל אחד...

בידידות
ניר זאליס

יש ניגון חסידי שאני לא מצליח להיזכר איך קוראים לו. אשמח לעזרתכם!
זה הולך ככה:
ניי ניי ניי ניי ניי דיי יבבם ניי ניי ניי ניי ניי ניי ניי דיי יבבם יבבם
דיי יבבם יבבם ניי ניי ניי ניי ניי ניי ניי דיי יבבם יבבם
ניי ניי ניי ניי ניי ניי ניי ניי ניי ניי ניי ניי ניי ניי ניי ניי ניי ניי
ניי ניי ניי ניי ניי ניי ניי ניי ניי ניי ניי ניי ניי ניי ניי ניי ניי

העולם מחולק לאנשים שגדלו על זה או לאו שלא מבינים במה מדובר

למה להציץ בעלוק של חבר

בואו והצטרפו לרשימת תפוצה
367korona@gmail.com

לא הגיוני שכל מסעדות הדגים הן מול הים...
ראיתם פעם שניצליות מול לול ?

**היא: מה, את לא מתאמנת בכלל?
אני: לצערי לא, מאז הפגיעה
היא: אוי, איזו פגיעה?
אני: נפלתי מהאופניים בגיל חמש ונשרטתי בברך. מאז.**

חשמל התייקר מאד מאד אבל הדלק הוזל מאד מאד אז אולי נעבור למזגן דיזל???

עוד לא נולד ההאקר האיראני שיצליח להתגבר על אבטחה כזו

אם תיפול, אני אהיה שם בשבילך. על החתום: הרצפה

התעוררתי מוקדם כדי לצפות בפריחת הפקקים.

משה שהיה

זה היה החורף הקר ביותר אי פעם. בעלי חיים רבים מתו בגלל הקור. הקיפודים, שהבינו את המצב, החליטו להצטופף יחדיו כדי לחמם אחד את השני. בדרך זו הם הצליחו לשמור על חום גופם, אך הקוצים של כל אחד מהם פצעו את האחרים. לאחר זמן מה, הם החליטו להתרחק אחד מהשני והחלו למות. בודדים וקפואים... הם היו צריכים לבחור: או שיקבלו את הקוצים של חבריהם, או שייעלמו מכדור הארץ. בחכמתם, הם החליטו לחזור ולהצטופף יחדיו.

הם למדו לחיות עם הפצעים הקטנים שנגרמו להם ממערכת היחסים הקרובה עם חבריהם על מנת לקבל את החום שהגיע מהם. בדרך זו הם הצליחו לשרוד.

היחסים הטובים ביותר הם לא עם אנשים מושלמים, אלא הם מתקיימים רק כאשר לומדים לחיות עם הבעיות של האחר ויכולים להתפעל מהתכונות הטובות שבו.

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

ויחי יעקב (מז, כח) - השנים הטובות של יעקב היו במספר "ויחי" = 34, 17 שנה בארץ כנען, ו-17 שנה במצרים. (בעל הטורים)

שבע עשרה שנה (שם) - כשם שפרנס יעקב את יוסף 17 שנה, כך פרנס יוסף את יעקב 17 שנה. (דעת זקנים)

ויתחזק ישראל וישב על-המטה (מח, ב) - אמרו חז"ל: "כל המבקר את החולה נוטל אחד מששים בצעריו". כאשר בא יוסף לבקר את אביו נטל ממנו אחד מששים בחליו, ונשארו ליעקב אבינו רק 59 חלקים מחליו. ודבר זה מרמז בפלים: "הנה" בגימטריא 60. אולם אחר שבא יוסף לבקר נאמר: **ויתחזק ישראל וישב על המטה**, "המטה" בגימטריא 59. (הגר"א מוילנא)

ויברך את-יוסף (מח, טז) - הלוא מברך היה את בניו של יוסף ולא את יוסף עצמו? ברם, אין ברכה יותר גדולה לאבא מאשר הברכה שיהיו בניו טובים ומקשרים. (שלי"ה לפי הרמב"ם)

וידגו לרב (שם) - דגים טהורים, שהרתם מתמדת לעולם ואינם יכולים להאסר עוד, מה שאין פו בבגלי חיים אחרים אף על פי שהם טהורים, עלולים הם להתנבל בשחיטה ולהטריף בכל מיני טרפות. על פו ברכם יעקב "וידגו" - שיהיו פדגים שעומדים תמיד בטהרתם.

כי באפם הרגו איש (מט, ו) - מפרש רש"י: אלו אנשי שכס ואינם חשויים אלא באיש אחד, ורמז לזה "איש" ראשי תבות: את יושבי שכס. (פני דוד)

עד בייבא שילה (מט, י) - מובא ברש"י דהפונה היא למשיח צדקנו. **יבא שילה** בגימטריא "קשיח". (פני דוד)

וירא מנחה פי טוב (מט, טו) - אימתי זוכה אדם למנוחה אמיתית, אם **זוט שכמו לכבל** - אם נוטל הוא על עצמו, שיוכל לסבל את הכל. אם האדם סבלן הוא - הריהו זוכה למנוחה האמיתית. (רבי יצחק מוורוקא בשם כפרי אחד)

בנימין יאב יטרף (מט, כז) - לבנימין היו עשרה בנים כמנין **יאב**, וכן מרדכי הצדיק שהיה משבט בנימין עתיד לטרף את עשרת בניו של המן שהיו כמנין **יאב**. (שפתי כהן)

ספורים בפרשה

אלינא תקברני במצרים (מז, כט)

בערוב ימיו, רצה הרמב"ם לעלות לארץ ישראל כדי להקבר בה, אך מפני שהיה רופאו של מלך מצרים לא הרשה לו המלך לעשות כן. כאשר ראה שימיו ספורים, צוה את בני ביתו להניח את גופו לאחר פטירתו על גמל ולהעלות אותו לארץ ישראל. שאלוהו סובביו: "באיזו עיר בארץ ישראל ברצונך להטמן?" השיב להם הרמב"ם: "במקום בו יעצר הגמל, שם תהא קבורתי".

לאחר פטירתו של הרמב"ם בכ' בטבת ד'תתקס"ה, הניחו את גופו הטהור על גמל ולוהו לארץ ישראל. קפצה להם הדרך ובאותו היום הגיעו לעיר טבריה, ובסמוך לצינו של רבן יוחנן בן זכאי, נעמד הגמל ולא רצה לזוז משם. הבינו תלמידיו ששם רצונו של הרמב"ם להקבר וכך עשו.

מסרת אחרת מספרת, כי הרמב"ם רק בקש להקבר בארץ ישראל, וכאשר הגיעו עם ארונו ארצה, רצו בני ירושלים לקבר אותו בהר הזיתים, ויהודי מירון בקשו לקבר אותו ליד קבר הרשב"י. הכריעו התלמידים שמקום עצירת הגמל יהיה מקום קבורתו, ומפני שעצר בטבריה - טמנהו שם.

אשר לקחתי מיד האמרי בחרבי ובקשתי (מח, כב) - הכמתו ותפלתו (רש"י).

רבי דוד, אבי סבו של רבי משה פינשטיין, השפיר עצמו למעביד גוי והתנה עמו שיתן לו זמן בכל יום לתפלה. הגוי הסכים, אך בלבו פעם על בוזו הזמן היקר. יום אחד, בשעה שרבי דוד עמד בתפלת שמונה עשרה כשעיניו עצומות והוא שקוע בתפלתו, התגנב הגוי מאחוריו ובידו אקדח טעון. ברב שנאתו, פון הגוי את האקדח אל ראשו של רבי דוד ולחץ על ההדק, אך לתדהמתו של הגוי לא ארע מאומה, כי רבי דוד השתחוה באותה שעה בכריעת מודים, הפדור עבר מעל לראשו והוא המשיך בתפלתו בלי לחוש מאומה. כשראה הגוי פמה הוא דבוק בתפלתו, ראה שלפניו איש קדוש ומאז בפדו מאד.

האספו ואנידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים (מט, א)

פעם בא חסיד חשוב אל רבי ישראל מרוז'ין ובקש ממנו דברי חזוק. אמר לו הרבי: דע לך, שקדם ביאת המשיח תעמד האמונה על חוט השערה, והעצה להתגבר על כך הוא על ידי אספת חברים. וזהו שרמז יעקב לבניו: "אשר יקרא" - מלשון קרירות באמונה, והעצה לכך: "האספו ואנידה לכם".

וסים הרבי ואני מתנה זאת בשלשה דברים: שתזכרו את דברי שתקמו אותם ושתספרו זאת ברבים.

עד בייבא שילה (מט, י)

לאחר שעלה רבי מנחם מנדל מויטבסק לארץ הקודש, השתקע בטבריה. פעם, בעת ששהה בירושלים, עלה איש חסר דעה לראש הר הזיתים ותקע בשופר גדול. המון העם חשב שזהו שופרו של משיח, המבשר על בוא האלה. כששמע זאת רבי מנחם מנדל, פתח את חלון הבית, הביט באויר ואמר: "לא! אינני מרגיש באויר העולם התחדשות של משיח".

היה היה

בזכות שמירת השבת

ספר הגאון רבי שמחה קפלן רב ואב"ד צפת לבן שיחו: "בוא ואספר לך ספור מפלא ששמעתי בימי בחורותי, בהיותי בחור בשיבת מיר בגולה. התאכסנתי אצל משפחה בעירה שם, ולמשפחה זו היה בן יחיד בשם בר'לה. באחד מימי הששי באשר קמתי ממטתי לילך לשיבה, ראיתי את בעל הבית מתכוון לצאת לשוק העירה למסחר. שוק העירה היה יריד מרכזי לכל העירות מסביב. בדרך לצאת, שומע אני איך בעלת הבית אומרת לבעלה פעם ופעמים "היום ערב שבת ותחזור מקדם". אמרה זו היתה די מוכנת לי.

הלכתי לשיבה ללמד וחרתי לאכסניה בצעירים, אחר תפלת המנחה, והנה מוצא אני את בעלת הבית עומדת בעד החלון ומשקיפה בצורה דאגנית ועצבנית. פחדתי לנפשי מי יודע מה קרה? והנני שומע איך שפולטת "עוד מעט שבת, עוד מעט שבת!" נדהמתי ותמהתי, אמרתי לה: "הרי עוד היום גדול וכמה שעות שלמות עד בניסת השבת!" הושיבה אותי בעלת הבית ליד השלחן ואמרה לי: "בוא ואספר לך מתולדות חיינו ותבין פשר דבר". שנים רבות היינו נשואים אני ובעלי ולא זכינו להפקד בנים, ובעזרת ה' לאחר שנות סבל ועגמות נפש זכינו לבן זכר, אך לדאבונו לא התפתח כראוי ורקמא לצלן ורבות סבלנו בגדולו. בקרנו עמו אצל רופא העירה ואבחנתו הראתה אותנו, באמרו שפגמנו זו בעית מום בלב, ולו אין אפשרות להועיל כלום. בוילנא יש רופא גדול, פנו אליו אולי יעזר לכם. נסענו אליו בפעם הראשונה ולא קבלנו ממנו עדין מידע ברור אודות מצב בננו, אך בפעם השנייה שבאנו אליו אמר לנו בצורה פסקנית וחד משמעית: "לילך הנה אין סבוי להיות יותר מפקמה שנים, חבל לכם להשליך ממון לחנם! חזרו לבייתכם והשלימו עם המציאות".

שבורים ורצוצים יצאנו מבית הרופא. לא ידענו לאן פנינו מועדות, לאחר משמע דברי יאוש הללו, בקשי הגענו לאכסניה שבוילנא ושם פרצתי אני האמא בבכי תמרורים ומאנתי הנחם. ארחי האכסניה פששעמו על צרתנו אמרו לנו: "הנה אתם נוסעים חזרה למיר, בדרך פדאי לכם להפנס לרדיו, שם מתגורר הצדיק הקדוש החפץ חיים". פנו אליו ובודאי תושעו. זיק של תקנה עלה בעינינו. נסענו מיד לרדיו ואתרנו בזריזות את ביתו של החפץ חיים, אך מה דנה לבנו בשמענו שאין מכניסים לביתו אנשים, פי מצבו חלוש ביותר ואין באפשרותו לקבל אנשים. נשארנו קפואים במקומנו, ועכשו מה עושים? בעודו אנו עומדים תוהים, והנה סייעתא דשמיא: רואים אנו את בעל נכדתו של החפץ חיים, אברך צעיר שזה לא מכבר למד בשיבת מיר והיה מתגורר בביתנו, והנה שלח לחמך על פני המים בירבב הימים המצאנו. מיד הכניס אותנו לתדר סבו הגאון הצדיק החפץ חיים, שישב אז על פסאו וספר עזרא בידו. ישבנו וספרנו לו את כל השתלשלות חיינו וצרת בננו העומדת פתע על הפרק. אמר לנו החפץ חיים: "מה ביקלתו לעזר? כסף אין לי, ומה עוד אוכל לעזר לכם?" פרצתי אני האמא בבכי תמרורים ודמעות שלישי זלגו מעיני. נכדו הנזיל שהכניס אותנו אליו, הוסיף לומר לסבו: "הרי זה בן יחיד! קרא לי החפץ חיים בלשון חבה: 'בתי! קבלי עליך שתקדימי לקבל את שבת מלכתא'. שאלתי אותו: 'מה היא ההגדרה לתקדים לקבל את השבת?' ענה לי החפץ חיים: 'ביום ששי בחצות, תהיה כבר מפת שלחן השבת פרוסה ופמוטי הנרות סדורים על השלחן, ומזמן הדלקת הנרות לא לעשות שום מלאכה, ויהי מה'. הדברים יצאו מפי הצדיק הקדוש, וקבלה נחושה בלבי בתוך פדי דבור לא לשנות כלום מדבריו. אמרתי בלבי, שאם היה גוזר עלי הצדיק לצום שנתים ללא הרף, גם זאת הייתי מקבלת על עצמי ומבצעת. מיד בהגיענו לביתנו שבמיר, כבר חל שפור נפר בילדנו וקמעה-קמעה החל לאכל יותר ויותר, ולהתפתח בצורה רגילה פאשר ילדי גילו, ללא שום הבדל.

כמוכן שבקרנו אצל רופא העירה ששלח אותנו בשעתו לויילנא, והוא השתומם למראה עיניו, עד שלא יכול היה להבליג על תמהונו והוציא מפיו סכום כסף נכבד שנפע לויילנא לרופא הגדול ויאמר מה מצבנו של הילד, אם לא טעות בוזבת נפלה פאן. פשהגענו לויילנא לרופא הגדול, אמר לנו הרופא: "הלצו אתם חומדים לי? זה ילד אחר, ולא אותו ילד שבדקתי לפני תקופה קצרה!" אמרנו לו: "בן יחיד הוא לנו ולואי שזכינו לעוד בנים". אמר לנו הרופא: "האם הייתם בוינה?" שם היה אז מרכז רפואי עולמי. אמרנו לו: "גם לא שם". ואלא אפוא? הלכנו אל החפץ חיים והוא יעץ לנו את עצתו. אמר לנו הרופא: "אנחנו הרופאים, יש בידינו לתקן את הקנים, לב פגום מנשים אנו לתקנו. החפץ חיים יכול לברא יש מאין, עכשו יכול אני לספר לכם, הלב של בנכם היה אכול לגמרי במצב של 'אין'!"

"נו", אומרת בעלת הבית, "עכשו הגד מביין מדוע פה מתוחה אנכי מקד שבעלי עדין לא הגיע?"

מאורות

המגיד רבי יעקב מזובנא ז"ע
ליום ההולולא י"ז בטבת תקס"ה

גדול המגידים בכל הדורות ומפרסם במשלו הקולעים. רבי יעקב ב"ר זאב קרניץ, נולד בז'טל הסמוכה לויילנא והשתקע במזריטש. נדד לקהלות רבות, עמד בשער והוכיח בדברים נעימים המושכים בצל הלב וקרבם לאביהם שבשמים. הסתופף אצל הר"א מוילנא, שחבב מאוד את משלו ותדיר היה מבקש לשמע את דרשותיו, ואף נשתמרו מכתבים מהר"א אליו בהערצה רבה. שלא כשאר המגידים, היה מדבר דברים פשוטים מתבלים במשלים המשפרים את האזן, ולא אהב להפחיד ולדבר על ענשי הגיהנם. ומשל היה בידו על קד: סוחר אחד בקש משליח להביא חבילה מהנמל, לאחר קשעה חזר השליח בלו מתנשא, נכנס לתור הסוחר ואמר: "הבאתי את החבילה". אמר לו הסוחר: "החבילה שהבאת אינה שלי!" התבעס השליח ואמר: "הלא אפלו לא הסתבלת לראות את החבילה?" ענה הסוחר: "אין צדך, החבילה שלי משקלה מעט, ואם הקד מתנשא כך הרי החבילה שהבאת אינה שלי". והמשל פשוט: דרך התורה פשוטה היא ואם נצרך האדם להתנשא כך, הרי שהוא סוחר את החבילה הלא נכונה... לפני פטירתו, העיד על עצמו שמגיל שמונה עשרה לא עבר חצות לילה בו ישן, ובכל יום שני וחמישי היה צם. ספריו ומשלו נדפסו לאחר מותו ועד היום לא נס להם.

יוסיף דעת

מנהג קהילות רבות בישראל ובפרט במקהלות החסידיים, שלא ללמוד בליל תקופת טבת, ומכנים אותו ליל 'ניטל'. המקור הקדום ביותר שתקופת טבת הוא זמן שליטה לדינים, הוא בוורה הק': "טבת הוא כדון ימי הרעה הוו ואתערתה היא רעה ואתתקפת". מסיבה זו נהגו עוד מזמן קדום, שלא לשנות מים בעת התקופה ועל מנהג זה שמרו גם בקהילות הספרדים והמזרח, למרות שלא נהגו במנהג אי לימוד בליל 'ניטל'. ה"בני יששכר" הוא הראשון שתולה זאת בסיבת לידתו או הריגתו בלילה זה של אותו האיש, מושיעים של הנוצרים, "ושמענו ממגיד אמת שאירע מעשיות כמה פעמים בליל ניטל (נטילתו) ועקירתו מהעולם שלמדו בליל זה ובא כלב לבתיהם ומנהג ישראל תורה". אם נקבל את שנת ג'תשס"א כשנת לידתו של אותו האיש, אזי באותה שנה חל ה-25 בדצמבר בט' בטבת והיה יום התקופה, ולכן לא לומדים ביום זה. יש לציון, שהמסופר בגמרא סנהדרין (מוכא בהשמטות הש"ס) על ישו שנהרג בערב פסח בידי הסנהדרין, בימי יהושע בן פרחיה כשלושה דורות לפני החורבן, אין זה ישו הנוצרי, שהיה סמוך לחורבן והוא נצלב בידי הרומאים ולא בידי הסנהדרין.

ועשיית עמדי חסד ואמת

פניני "אור החיים"

מדברי האור החיים הקדוש על הפרשה

"ויקראו ימי ישראל למות" (מ. טו -) אכן פונת הפתוב הוא על פי מה שכתב איש אלוקים קדוש, הלוא הוא הרב רבי יצחק לוריא: "ואמנם ידעת מהתחלכות הנשמות לכמה ניצוצות, ובכל גלגול וגלגול באים קצת מהם, וכפי מספר הניצוצות של הצלם כך מספר ימי חייו, והימים שעושה בהם המצוות נתקן ניצוץ אחד של הצלם ההוא כנגד היום ההוא, והיום שאין עושה בו מצוה נשאר פגום ניצוץ ההוא של הצלם ההוא כנגד היום ההוא, וכן על זה הדרך וכו'".

גם האיר למוול עינינו תשובת תרעמ"ג גם בני אדם גם בני איש, מה זאת עשה לנו אלוקים? מה נשתנו דורותינו מדורות הראשונים אשר שבענו חיים, תשע מאות שנה ושלושים לאדם, וכן בניו ובניו בניו שמונה מאות ושבע מאות, ואנחנו המפלאים פחיים לא יגיע למאה שנה?... פאלקי עולם הרוך הוא, אשר חלק אבנים טובות הם הנשמות, שבאמצעות הפלים וההנהגה אשר הכין בדיניו היא התורה ומצוותיו יתברך להאיר אותם ולעשותם בתקון אשר יאות עשות, וקראשונים התחיל ה' להרבות להם המלאכה ונתן להם נשמות גדולות שבעל אחת יש בה חלקים רבים, והגביל לכל חלק מלאכתו יום אחד, ונתן להם ימים רבים כנגד חלקים אשר נבפשותם, ובשקלקלו ופרץ ה' בהם פרץ ואת ניהם הקים תחתם טו ובניו, משם והלאה חלק ה' מתת רב הטרד ההוא, כדי שתהיה הפקידה קרובה ויתחלחלו האנשים מעט הפקידה, ובשראה כי לא יוכלו לעמוד תחת מספר וחולף להקל, וכן היום בעונותינו ימי שנותינו בהם שבעים שנה שהם קרוב חמשה ועשרים אלה יום, ורבים מפני עמנו לא עמדו בעבודה קלה כזו:

בעיר פרשבורג שבהונגריה, התגוררה אשה מכבדת ובעלת רכוש רב, שנהגה במשך שנים ארוכות לתמוך בישיבה הגדולה שבעיר תחת נשיאותו של ה"כתב סופר", בנו של מוסד הישיבה מרן ה"חת"ם סופר". בקשתה היתה קבועה: התרומות הקדשו לעלוי אותן נשמות של נפטרים גלמודים, שלא זכו להותיר דורות אחריהם אשר יאמרו קדיש לטובת נשמתם, או אם צאצאיהם לא הולכים בדרך התורה ואינם גורמים נחת רוח לנשמות המנוחות. הנהלת הישיבה מנתה לשם כך את אחד מבחורי הישיבה המפלגים, שהיה יתום מהוריו, והלה הקפיד לומר קדיש בתפלות ובלמוד, והתפונן לעלוי נשמות גלמודות שבכל הדורות.

עברו שנים והתורמת התאלמנה מבעלה שנפטר במיטב ימיו ועזבה לאנחות. עסקיה התדרדרו ומצבה הכלכלי החמיר, עד שלא נותר בידה פרוטה לפורטה. בנוסף על כך, הגיעו שתי בנותיה לפרקן ובידה לא היה מאומה להוצאות נשואיהן. נשאה האשה את סבלה בדומיה וקבלה עליה את הדין, אולם באב לה מאד שאינה יכולה להמשיך במנהגה הטוב לתמוך בישיבה ולדאג לאמירת הקדיש לעלוי נשמות בודדות. במר נפשה, שטחה את בקשתה בפני מנהלי הישיבה ובקשה פי הישיבה תאות להמשיך הלאה את שמירת הקדיש, למרות שאין בכחה עתה לתמוך בהם, בתקנה שה' ירחיב את גבולה ותחזיר לימי קדם. הסמימו מנהלי הישיבה לבקשתה והבחורים המשיכו במנהגם הטוב באמירת הקדיש בכל עת מצא.

בשיצאה האשה מבניו הישיבה, הגיע לקראתה יהודי זקן בעל הדרת פנים וזקן שיבה מעטר את פניו המאירות. דרש הזקן בשלומה ובשלום משפחתה והתענין על מצבה הכלכלי הירוד. התפלאה האשה לפשר התענינותו של הזקן הבלתי מבר, אך משום מה החלה לשפך לפניו את מר לבו. היא תארה לו את עשרה בנים עברו, נתנה בפניו את מצבה הקשה והזכירה את העבודה פי שתי בנותיה הגיעו לפרקן ואין בידה מאומה להוצאות הנשואין. "מהו הסכום המשער לשתי החתנות?" שאל הזקן להפתעת האשה, ולאחר חשוב קצר, נקבה בסכום גבוה. הזקן הוציא מפיסו פנקס המתאות, רשם את הסכום במלואו ומסר את ההמחאה לידי האשה ואמר: "גשי עם אשור זה אל הבנק המרפזי בעיר, ושם ישלמו לך במזמון את כל הסכום הדרוש להוצאות החתנות". לאחר הרהור קל אמר הזקן: "כדי שההמחאה תכבד, עדיף שתתקומי תאשר בידי שני עדים, ולכן רצוי להביא לכאן שני עדים פשרים שיעידו לאחר מכן, פי התקומי על האשור מרצוני הטוב ועל הבנק לכבד את בקשתך". מהרה האשה אל בניו הישיבה וקראה לשני בחורים לדרת עמה לזמן קצר, כדי לראות במו עיניהם את חתימת הזקן ואשורו. ירדו שני בחורים צעירים אל הרחוב הסמוך, ראו ביצד הזקן חותם על ההמחאה, אף הותיר בידם חתימה וזה ליתר בטחון, ושמעו במו אזניהם פי הזקן מבקש להעניק לאשה סכום נכבד להוצאות חתנות בנותיה ועל הבנק לכבד זאת. כל הענין היה תמוה מאד, אך עוד בטרם הספיקו האשה והבחורים לתהות על קנקנו של הזקן - נעלם זה מהעין ויהי לפלא.

דברי הימים

בי"ז בטבת תש"ב, אירעו שלוש רעידות אדמה חזקות בצפון תימן בזו אחר זו. התרחשו אומנם ניסים גדולים אך יהודים רבים נספו. התושבים ראו בכך אצבע אלוקים רומז לעלות ארצה.

בט"ז בטבת תקמ"ב פרסם קיסר אוסטריה יוזף השני, את "כתב הסובלנות", בו הגדיר את זכויות היהודים שלכאורה בא להיטיב עם היהודים ולהשוות את זכויותיהם עם כלל אזרחי המדינה. בפועל, היתה זו התערבות בחיור היהודי הטהור, שהביאה להתבוללות קשה.

בי"ז בטבת תר"מ, הציג הממציא המפורסם תומאס אדיסון את הנורה החשמלית הראשונה, ובכך שינה את פני העולם. אדיסון רשם את הפטנט על שמו, יחד עם למעלה מאלף פטנטים נוספים ולא לחינם כונה: "הקוסם ממנלו פארק".

בי"ח בטבת, נוסד בית הדין של הפרושים שנפרד מן הצדוקים, וקבעו אותו ליום טוב. תקנות רבות נקבעו "להוציא מלבן של צדוקים".

בי"ח בטבת תרע"ח, לאחר פרסום "הצהרת בלפור" והכרה בזכות עם ישראל בארצו, התכנסה מועצת גדולי התורה בורשה בראשות גדולי הדור וחתמו על כרוז היסטורי שכל שלומי אמוני ישראל מצויים כמצוות עשה שהזמן גרמא" להתאחד באגודה אחת ("אגודת ישראל") "ואין לה שום יחס להציונות והמרזח", אך תפעל למען ישוב ארץ ישראל "על ידי פעולות ממשיות ורצויות".

למחרת בבקר, התייצבה האשה מיז עם פתיחת הבנק וכאשר הציגה את ההמחאה בפני הפקיד, לטש הלה עינים תמהות בהמחאה ובאשה עצמה. נבדד ומשפחאה, נכנס הפקיד עם ההמחאה אל המנהל והלה בקש שהאשה תופיע לפניו מיד. "מאין קבלת את ההמחאה?" שאל המנהל והאשה ספרה: "אמש, פגש אותי אדם זקן ובעל הדרת פנים מיוחדת, ולאחר שהתענין במצבי העניק לי המחאה זו וצוה עלי להגיע לפניו לפני עשר שנים ומאז לא אמר עליו מעולם קדיש, ותכלי לזהות את האיש בתמונה"? שאל מנהל הבנק והאשה השיבה בחיוב. מספר תמונות הצגו לפניו, וללא הסוס הצביעה האשה על אחת התמונות, ממנה נבטה דמותו של... האב המנוח של המנהל! זה האחרון התעלף באותו רגע ובקשי הצליחו להשיב את רוחו. לאחר שהתאושש מעט ספר מנהל הבנק, פי אביו נפטר כבר לפני עשר שנים ומאז לא אמר עליו מעולם קדיש, לאחר שהתרחק מתורה ומצוות. אמש, התגלה אליו אביו בחלומו ואמר לו: "מאז שהלכתי לעולמי אין לי מנוחה, מפני שאינך מקים מצוות ואינך אומר קדיש עלי. אולם, ישנה אשה אחת ששלמה במשך זמן רב שבר לבחורים שיעידו קדיש על נשמות גלמודות, ובזכותה זכיתי לתקון חלקי. מחר בבקר תופיע האשה אצלך ובידה המחאה לכסוי הוצאות חתנות בנותיה. אני מצוה עליך להעניק לה את הסכום במלואו, בלי להחסיר פרוטה". סים מנהל הבנק: "חשבתי תחלה פי חלומות שוא ידברון, אך פאשר האשה הגיעה בדיוק כמו בחלום, הבנתי שאמנם אבי ירד מהשמים כדי להוכיחני על מעשי ומעשה איטיב את דרכי כדי לגרם נחת רוח לנשמתו המנוחה". מיד לאחר מכן העניק מנהל הבנק לאשה את הסכום במלואו והיא הלכה לביתה שמחה וטובת לב.

את הספור ספר רבי חיים זוננפלד, רבה של ירושלים, וסיים: "מי היו שני הבחורים שהיו עדים לספור? אני הקטן וחברי רבי יהודה גרינולד"...

משפחה

מטעים

גור אריה יהודה מטרת בני עליה (מ.ט.ט.)
רש"י מחבר את המלה "מטרה" עם המלה "בני" ומפרש: מטרתך את בני - עליית (סלקת את עצמך).

אך הרשב"ם מבאר לפי פשוטו: "אתה יהודה בני, לאחר שתעלה מלטרף טרף באמות ותכרע ותשכב בערב, לא יבוא אויב להחרידך ולהקימך ממקומך. זהו עקר פשוטו, והמפרשו במכירת יוסף לא ידע פשוטו של פסוק ולא בחלוק טעמים כלל". ראית הרשב"ם היא מכך שהמלה "מטרה" מטעמת בטעם טפחא שהוא טעם מפסיק.

גם ה"אבן עזרא" משיג על פרוש רש"י מפני שהיה צריך להיות כתוב 'העלית' במקום 'עלית'.

ואלו יונתן בן עזאל ותרנגום ירושלמי מפרשים ברש"י, וכן דרשו חז"ל במדרש בראשית רבה. ולפלא שהרשב"ם דחה את דעתם בענין מכירת יוסף.

בספר "בני ימיני" מסיק משום כך על הרשב"ם: "מזה שעמד נגד דברי רז"ל, נוכחתי לדעת שידי הקראים שלטו בפרושי!"

כאשר שמש רבי חיים מבדיסק פריש מתיבתא וולוז'ין, יצא פעם למינסק להצלת השיבה שנקלעה למצוקה בפסית קשה ושקעה בחובות כבדים. בעיר זו פעלו שני גבאי צדקה של השיבה, שהיו מפלגים בתורה ויראה ונדיבי לב, רבי ברוך זלדוביץ ורבי דובר פינס. סר רבי חיים לבית ר' ברוך וספר לו על מטרת בואו. הסכום הדרוש היה נכבד ור' ברוך הבטיחו להשתדל בדבר כמיטב וקבלתו. במהלך שהותו במינסק התאכסן רבי חיים בבית מארחו ושקע בתלמודו.

לאחר כמה ימים התענגן אצל ר' ברוך, האם כבר עלה בידו לאסוף את הכסף בעבור השיבה, והוא ענהו פי כבר יש בידו מחצית הסכום. שמח רבי חיים ושב לתלמודו. בחלוף חדש ימים מאז בואו למינסק, שב והתענגן אצל מארחו על יתרת הסכום והתבשר בשמחה פי מלוא הסכום נאסף, תהלה לה'. הודה רבי חיים לנדיב הודאה גדולה ושב וולוז'ין, שם פרע את חובות השיבה והחיים חזרו למסלולם. לא חלפו אלא ימים מעטים, ואל רבה של וולוז'ין באו שני אנשים לדין תורה. השנים לא היו אלא שני הגבאים הנאמנים ממינסק, ר' ברוך זלדוביץ ור' דובר פינס. התובע היה ר' דובר וטענתו עמו: בכל העסקים הוא שתף אל ר' ברוך שזה בשוה, עכשו שהקרה ה' לפני שתפו עסק טוב ומצלח שפצה להציל את ישיבת וולוז'ין, וכיון ששתפו נתן את מלוא הסכום מכיסו הפרטי, הרי הוא בא ותובע ממנו כשתף את מחצית העסק והוא כמובן יתן את חלקו מחצית הסכום.

משזודע לרבי חיים פי את מלוא הסכום נתן ר' ברוך מפיסו, פנה אליו בתמיהה: מדוע, אפוא, החזקת אותי בביתך למעלה מחדש ימים? הרי היית יכול להמציא לידי את מלוא הסכום מיד עם בואי אליך?! השיבו ר' ברוך: "וכי דבר קל הוא לטל מן הכיס סכום גדול שפצה? בתחלה, כדי לתת את מחצית הסכום, עמלתי קשות כדי לבש את תאות הממון שבלבי. אחר כך המשכתי לנהל מלחמה פנימית, עד שהייתי מסוגל לתת גם את המחצית השנייה".

יהודי אחד בקר אצל רבי ישראל מסלנט. קבלו רבי ישראל בסבר פנים יפות וענה לו על כל משאלותיו.

כשעמד היהודי לצאת, הניח שטר כסף על השלחן. "שאלו רבי ישראל: "לשם מה הכסף?" השיב היהודי: "כך מקבל אצלנו, לתת כסף ליהודי טוב" (בנוי לצדיק). חזר רבי ישראל ואמר: "אצלנו מקבל שיהודי טוב נותן לאחרים ולא לזקנה". (לשון נופל על לשון: "גוטער איד" - "יהודי טוב, נשמע בקריאת יהודי פולין כמו 'גיטער' - נותן).

רבי יעקב, אביו של רבי אהרן הגדול מקרלין, היה שמש בעיר ינובה והסתיר את צדקתו. פעם שמש כשליח צבור כליל יום הכפורים והאריך בתפלת שמונה עשרה, עד שכל הקהל סיס את התפלה והמתין לו שעה ארוכה. לאחר שסיים את תפלתו, נגש אליו עשיר אחד וסטר על לחיו אחת ושתים ונער בז: "איך אתה מעז להאריך בתפלתך כל כך?" קבל רבי יעקב את הדין ולא הגיב מאומה.

רבים מהמתפללים בבית המדרש רגזו על העשיר האלים, אך לא רצו לבלבל את תפלת היום הקדוש. במוציא יום הכפורים, בא אחד אל רבי יעקב ובקש לקנות ממנו את זכות שתיקתו בממון רב, אך רבי יעקב ענה לו: "דע לה, שאין לי מה למכור, פי מיד אחר שסטור לי כבר מחלתי לו במחילה גמורה".

לאחר הפעשה, התבשר רבי יעקב מן השמים שיצפה לבן שיאיר את עיני ישראל ויקרב את בני ישראל אל אביהם שבשמים. ואז נולד לו בנו רבי אהרן מקרלין שהשיב אלפים מישראל בתשובה.

בבית מדרשו של רבי נפתלי מרופשיץ, היה אדם אחד שהיה מרבה בתפלות ובתעניות ודמה בנפשו שהגיע לשלמות במדותיו.

הרגיש בכך רבי נפתלי והמתין לעת מצוא. לימים, עמד אדם זה ליד הרבי ונער אחד דחפו בשנגה. גער הרבי ואמר לנער: "פיצד דוחף אתה אדם זה? והרי צדיק גדול הוא ומתענה תענית שוכבי"ם? הגיב האיש על אתר: "ומה עם תעניותי משבת לשבת? האם אינן חשובות בעיני הרבי?" חזר הרבי והאיש הבין אל נכון פי באנה פשתה בו.

מדרש

"ויאמר אלהם יוסף אליהם כי תתח אלקים אני" (בראשית ג.טז.)

הח"א במלה "תתח" מנקדת בחטף פתח, מפני שהיא ה"א השאלה ולא ה"א הדיעה, ובהא במקום מלה שלמה: "האם", וכן אמר יעקב לרחל: "תתח אלקים אני" (לעיל ל.ב.ג.) שגם היא בה"א השאלה.

יש לתמוה על אונקלוס שתרגם כאן: "לא תדחלוך ארי דחלא דה' אנא", ויראה שהוא מפרש שיוסף אמר לאחיו: "אל תיראו, כי ירא שמים אני". ובבאר של רב שמואל בן חפני גאון וכן תרגם הר"ם, המלה "תתח" היא מלשון פחד, כמו: "אל תיראו ואל תחת" והח"א היא תוספת למלה, ויראה שנקודה בפתח.

ממלה

משפיל פנה פעם לרבי צבי חיים לזין ודרש להכניס תקונים בהדוה, בטענה שאלו היה משה רבנו חי בדור זה היה מתאים את תורתו לרוח הזמן החדש. ספר לו הרב על סוחר ששכר עגלון לקחתו לריד בליפציג. בתנאי שישפיק להגיע בזמן, בדרך ירד נגש והדרך הפכה בוצית. אחר הסוחר מאן לשלם והרב פסק לדעת העגלון. טען העגלון: אלו היתה התורה נתנת בטבת הדרפית ולא בסיון, היו פוסקים כמוני...

אבי אל חי שמך, למה מלה משיח לא יבא? דעו מאביכם, כי לא בוש אבוש, שוב אשוב אליכם כי בא מועדי! (נקרא ישר והפון. מאת רבנו אברהם אבן עזרא)

לקוטי וספורים נפלאים

פרשת ויהי

"ויחי יעקב" (מז, כח)

למה פרשה זו סתומה, לפי שכיון שנפטר יעקב אבינו נסתמו עיניהם ולבם של ישראל מצרת השעבוד שהתחילו לשעבדם (רש"י).

אמר רבי שמחה-בונם מפשיסחה: בן מלך חטא ואביו הגלה אותו למקום רחוק.

לימים חמל המלך על בנו ושלח שליחים לחפשו.

הללו מצאו אותו בכפר נידח, רוקד בבית מרוח בין שיכורים ובגדיו קרועים ובלויים.

אמרו לו השליחים: "נשלחנו מאת אביך המלך, מה תרצה לבקש ממנו?"

אמר להם: "אני מבקש שישלח לי מעיל חם ומגפיים חזקים".

"אף אנו כן", סיים רבי שמחה-בונם.

"אנו מבקשים צרכים קטנים ושוכחים שהשכינה בגלות".

"ויקברו ימי ישראל

למות... ועשית עמדי חסד ואמת" (מז, כט)

חסד שעושים עם המתים הוא חסד של אמת שאינו מצפה לתשלום גמול" (רש"י).

לכאורה, הרי גם לחסד שעושים עם המתים יש תשלום גמול כמו שאמרו חז"ל (מועד קטן כח) דיספד יספדוניה, דיקבר יקברונו (הסופד לאחרים - מספידים אותו

לאחר מותו, והקובר - זוכה לקבורה).

אלא, דייק רש"י בלשונו כשאמר "שאינו מצפה לתשלום גמול" כלומר, ודאי יש ויש תשלום גמול גם לחסד שעושים עם המתים, אלא שאין שום אדם מצפה לתשלום גמול זה ורוצה בו, אדרבה כל אחד מצפה שיזכה ויחיה לאורך ימים ושנים, ולא מצפה מתי כבר יספידו אותו ומתי יקברוהו.

(הג"ר יהונתן בנימן הכהן אב"ד בסוליש)

מי מוכן ללכת לגיהנום?

לפני פטירתו, נכנסו תלמידיו של רבי יוחנן בן זכאי לבקרו, ומצאו אותו בוכה.

שאלו אותו: רבנו, על מה אתה בוכה?

אמר להם: איני יודע לאן מוליכים אותי למעלה, האם לגן עדן - או לגיהנום, ועל כך אני בוכה! (ברכות כח).

שאל רבי אברהם המלאך, (בנו ותלמידו של המגיד ממזריטש): האם רבי יוחנן בן זכאי באמת חשש

שהוא יובל לגיהנום? הרי מי כמוהו מתאים לזכות לגן עדן!

כתשובה לשאלה, אומר הרה"ק זצ"ל שיש שני סוגים של צדיקים, שתי דרכים בעבודת האדם:

כלם מבקשים לעבד את השם, משתדלים לקיים מצוות ולהרבות בתורה ובמעשים טובים...

השאלה היא: מה קורה ברגעים הקשים של נפילה?

לכלם הרי יש רגעים כאלה, אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא" (קהלת ז, כ). איך מגיבים לזה?

"ושכבתי עם אבותי..."

וקברתני בקבורתם" (מז, ל)

את כפל הלשון שיש לכאורה במילים "ושכבתי עם אבותי וקברתני בקבורתם", יש להסביר בדרך זו.

צדיק אמיתי, כל זמן שהוא חי, ומשפיע על דורו במעשיו הטובים, אנשים רואים בו לא רק את דמות הצדיק של הדור הנוכחי, אלא גם את תבנית הדורות הקודמים, ודמותם של אנשי האמת מתקופות קודמות מתנוססת ועומדת מול עיני הדור הזה.

אספקלריה של דורות חשובה היא עד מאוד, שכן היא מרוממת את

אנשי הדור, ונותנת בידם אפשרות לצאת מהצמצום המחשבתי שלהם, ולהכנס לפני ולפנים במעלות המידות שהניחו את הדורות הקודמים.

כאשר צדיק זה נפטר מן העולם, הוא נוטל עימו לא רק את חמודותיו הוא, אלא גם את חמודות דורות הקודמים

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל

כ"ו בניסן תשע"ז

"עד כי יבוא שילה" (מט, י)

מסופר על חבורת אפיקורסים שישבה ולגלגה על אמונת ביאת המשיח.

שמע הרה"ק מבילגוריא זיע"א את שיחתם ופנה אליהם ואמר, אספר לכם סיפור: פעם קרא השועל אל הציפור שבראש האילן בואי רדי נא אלי, סירבה הציפור ואמרה, בוודאי רעב אתה שועל ערום.

אמר לה השועל, כלום לא שמעת שהמשיח כבר הגיע וגר זאב עם כבש?

לפתע נשמעה נביחת כלבי ציידים, נבהל השועל והחל לברוח.

מה לך בורח? שאלה הציפור, הלא משיח כבר בא.

כן, קרא השועל, הבעיה היא שהכלבים אינם מאמינים בביאת המשיח.

"חכלילי עינים מיין ולבן שינים מחלב" (מט, יב)

אמר רבי יוחנן, טוב המלבין שינים לחבירו יותר ממשקו חלב, שנאמר "ולבן שינים מחלב" אל תיקרי "לבן שינים" אלא ליבון שינים (כתובות קיא)

מסופר על ה"סבא" מסלבודקא הגאון רבי נתן צבי פינקל זיע"א שהסביר כך גמרא זו: נצייר לעצמינו איזה הנאה גורם אדם לחבירו בשעה שהוא משקהו חלב, ובפרט בזמן שחבירו מעולף מצמאון או קופא מקור, והלה בא ומשקה אותו חלב חם ומרוה, ויותר מזה אם נראה אדם שכד חלב על שכמו, ומחזר מידי יום ביומו על בתי עניים וחולים, ומשקה אותם

בכוס חלב, כמה נעריך את האדם הזה, ובאיזה תארים של טוב ומטיב נכתיר אותו?

באים חז"ל ומגלים לנו, שבלא טירחה יתירה, יש לכל אדם היכולת לגמול חסד עם הבריות במידה יותר גדולה מזו, בכך שיחייך ויראה להם פנים מסבירות מאירות ושמחות, ומתוך כך נראות שיניו הלבנות. וחסד זה גדולה במעלתה ממשקהו חלב.

שהשתקפו בדמותו, ונדמה הדבר כאילו כל הדורות ההם נפטרו עתה מן העולם ועזבונו לאנחות.

כאשר הגיע שעתו של יעקב לפרוש מן העולם הזה, לא מסתפקת התורה רק בציווי "וקברתני בקבורתם", אלא מזכירה גם את ההוראה היוצאת מהמילים "ושכבתי עם אבותי" - כאילו כל הדורות שלפני יעקב נפטרים עתה יחד איתו.

(עלינו לשבח)

"כי באפם הרגו איש וברצונם עקרו שור" (מט, ו)

כי באפם הרגו איש, אלו חמור ואנשי שכס וכו'. וברצונם עקרו שור, רצו לעקור את יוסף שנקרא שור. (רש"י)

כאשר אדם עובר עבירה - אומר רבי אברהם פאלאג'י בשם אחד מגאוני צפת, רבי יוסף שאול, נכדו של הרב הגאון בעל "פתחי נדה" מוטב שיעשה אותה בשוגג, ללא כוונה לעבור עבירה.

אולם כאשר האדם עושה מצוה, טוב שיעשה אותה עם כוונה.

אלא שיש אדם שהוא ביש מזל, שהופך את היוצרות ועושה עבירות עם כוונה גדולה, ואת המצוות הוא עושה בלי שום כוונה.

והנה, הריגת אנשי שכס, בגלל העבירה שעברו, היתה בגדר מצווה.

אולם איך היא נעשתה? "באפם" - עם כל הכעס, ולא בכוונה לעשות מצוה, לעומת זאת כשמכרו את יוסף - מעשה שהוא עבירה, עשו את הדבר עם כוונה: "וברצונם עקרו שור".

זו היתה אפוא הטענה

כלפיהם: מדוע כך נהגתם, ש"באפם הרגו איש וברצונם עקרו שור"? אם לא היתה לכם ברירה אלא לעשות את הדברים הללו, לפחות הייתם הופכים את היוצרות, "באפם עקרו שור וברצונם הרגו איש"... את יוסף הייתם מוכרים עם כעס, ואת אנשי שכס הורגים ברצון.

(לאור הנר)

לעי"נ האשה החשובה

מרת **מרים יוכבד** ב"ר **צבי ליבוביץ** ע"ה

כ"א מר חשון תשפ"א

חיי נפשנו בזה ובבא, מסתפק אתה בשנים עשר?!
אתמהה!

(חפץ חיים על התורה)

**"ויכל יעקב לצוות את בניו ויאסף רגליו אל המטה
ויגוע ויאסף אל עמיו" (מט, לג)**

א"ר יוחנן יעקב אבינו לא מת (תענית ה, ב).
נאמר (מיכה ז): "תיתן אמת ליעקב".

האותיות של "אמת ליעקב" מרכיבות את המילים "יעקב
לא מת". (רבי לוי-יצחק שניאורסון)

**"אתם חשבתם עלי רעה אלוקים חשבה לטובה"
(ג, כ)**

המדרש רבה בתחילת פרשת שמיני (יב, א) מספר על
אדם שאהב מאוד לשתות יין.

כשכספו תם, החל למכור את מטלטליו, ובלבד שיוכל
להמשיך למלא את תאוותו.

בניו החליטו כי יש לעשות סוף להרגלו המגונה, ובאחד
הימים, בעודו מתגלגל

שיכור ברחוב העיר,
נטלוהו והניחוהו בתוך
מערה שבבית הקברות.

עברו במקום סוחרי יין,
שהיו בדרכם לעיר.
לפתע שמעו קול המולה,

נבהלו מאוד, הקולות
נדרמו להם כקולות
מלחמה,

החליטו
להחביא את חביות היין,
שנשא עמם, ולברוח.

הם תרו אחר מקום
מסתור, ולבסוף החביאו
את החביות במערה
שבבית הקברות...

בינתיים, התעורר השיכור, ומה הוא רואה לנגד עיניו?
חביות של יין משובח! ממש א מחיה! געוואלדיג! לא
צריך לטרוח! לא צריך לשלם כסף! אפשר לשתות
ולשתות בלי הפסקה!

כעבור שלשה ימים באו בניו לראות מה קורה אתו, האם
הוא חי או מת, ומה רואות עיניהם? אביהם שוכב על
רצפת המערה, פיו צמוד לפיית החבית, והוא גומע
להנאתו יין בשפע...

אמרו הבנים: "אם כך, אין מה לעשות, אלא לקחת אותו
בחזרה הביתה, וקבעו ביניהם שכל אחד יביא לו יין
הביתה בתורנות, כדי שלא יצטרך ללכת בעצמו לבית
מרזח ולהתגלגל שכור ברחובות".

א מוראדיגע מעשה! אם אדם צריך לקבל יין - הקב"ה
יביא לו אותו עד בית הקברות, עם ברז ישיר לתוך הפה!

כל אלו שביקרו בחדרו של הגאון רבי חיים חזקיהו מדיני
זצ"ל (בעל השדי חמד) העידו, שתמיד בטרם קיבל את
הנכנס אליו היה מביט תחילה בתוך מגירתו, ורבים היו
מסוקרנים לדעת על מה ולמה הוא מסתכל שם בשעה זו.
והנה נתברר שבעל השדי חמד רשם לעצמו את אימרת
התנא במשנה (אבות פ"א משנה טו) "והוי מקבל את כל
האדם בסבר פנים יפות", שמכיון שהיה טרוד בתלמודו
חשש שמא בלא שימת לב ידחה את הבאים בפנים
זועפות או עכ"פ לא יקבלם בהארת פנים כראוי, על כן
היה מזכיר לעצמו את אמרת התנא וממילא התחזק
לקבל תמיד כל אדם בשמחה ובהארת פנים.

(עפ"י באר החיים)

"זבולן לחוף ימים ישכן" (מט, יג)

שהיה זבולון עוסק בפרקמטיא וממציא מזון לשבת
יששכר (תנחומא) והם עוסקים בתורה הוא שאמר משה

(דברים לג) 'שמח זבולן בצאתך ויששכר באהליך' זבולון
יוצא בפרקמטיא ויששכר עוסק בתורה באהלים (רש"י)

מדוע הקדים יעקב לברך את זבולון לפני יששכר, והרי
זבולון היה צעיר מאחיו?

אלא מפני שתורתו של
יששכר תלויה בהצלחת
עסקיו של זבולון.

וכן נאמר בתהילים
"ישראל בטח בה", ואחר

כך "בית אהרן בטחו
בה", כי פרנסת בית

אהרן, תלויה בהצלחת
עסקיהם של ישראל.

(מנחם ציון)

מעשה באחד העשירים
שסבר שיצא ידי חובתו
בתרומותיו להחזקת

תורה ואינו צריך להוסיף
יותר.

אך החפץ חיים אמר לו שלפי מדת עשירותו עליו להוסיף
עוד כהנה וכהנה.

עמד העשיר וחישב לפני החפץ חיים את כל תמיכותיו
לישיבות בזו אחר זו והחשבון הכללי הגיע לסך שנים

עשר רובל לשנה.

עורר הח"ת את דעתו של העשיר והחווה לו על וילונות
המשי שבחלונות ביתו ושאלו: "כמה שילמת עבור

וילונות אלו?" "עשרים וחמשה רובל" השיב. וכמה
חלונות יש בבית?" - "שאל הח"ח. "ששה" השיב העשיר.

מיד עשה לו הח"ח חשבון שכל הוילונות יחדיו עלו בסך
עצום של מאה וחמישים רובל! או-אז פנה אליו הח"ח

בדברי תוכחה: "הגע בעצמך! בשביל דבר בלתי נכבד זה
הוצאת מאה וחמישים רובל, ובשביל להחזיק כבוד

השי"ת ותורתו בעולם שלא יתמוטט ח"ו, שהוא

יוצא, שבמקום לעבד את השם ולשאל 'מה הבורא
מבקש ממני כעת במצב הנוכחי' - אתה עובד את
עצמך, דואג להיותך משלם...
אבל, אומר ר' אברהם המלאך, אותם הצדיקים
שבחרים בדרך השניה - יש סכוי לא מבטל שהם
ימצאו את עצמם בתחלה בגיהנום, כדי לנקות אותם
מהחטאים! אבל זה לא אכפת להם, כי הם מכוני
מטרה, הם ממקדים אך ורק בשאלה 'מה השם רוצה
ממני כעת!'
לכן בכה רבי יוחנן בן זכאי שמא יובל לגיהנום, כי
אכן, הוא בחר בדרך השניה, בדרך האמת!

לעי"נ האשה החשובה

מרת צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר שיחי'

יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

שוב חריף לכך נתן הרבי בעל ישמח ישראל מאלכסנדר: בשעה שנכנס הכהן הגדול לקודש הקדשים לא יכול היה לאחוז ספר בידו, שהרי ידיו היו מלאות במחתה ובקטרת, לפיכך לא אמר את לשון הפסוק עצמו, שהרי אמרו חכמים (גיטין ס, ב) "דברים שבכתב אי אתה רשאי לאמרן על פה", ותחת זאת נקט לשון התרגום. (אורות רבותינו מאלכסנדר)

"מאשר שמנה לחמו והוא יתן מעדני מלך" (מט, כ)
 כלומר: "מאשר" - כל אדם מישראל ילמד לקח מאשר - "שמנה לחמו" - המאכלים השמנים והדשנים ביותר, נדמו לו כך, בפרוסת לחמו הפשוטה.

הוא לא דרש אוכל משובח ו"יוקרתי" יותר מאשר "לחם לאכול". אבל "והוא יתן" - כאשר בא ליתן צדקה לעניים, אזי "מעדני מלך" - נתן את המאכלים הטובים והמשובחים ביותר.

אל כ"ק האדמו"ר מקופיטשניץ זצ"ל, נכנס עני בן טובים, כאשר ראה הרבי את כובעו המרופט של העני, ניגש לארון והוציא משום את כובעו המהודר שהרבי לובשו רק באירועים מיוחדים, ונתנו לעני.

כשיצא העני את הבית, ניגשה הרבנית לאדמו"ר ושאלה אותו: הרי הכובע שאתה לובש עתה הוא כובע יפה מאד, ודי היה אם היית נותן לעני את כובעך זה, ומדוע נתת לו את כובעך המהודר?

ענה לה הרבי: בדיוק זו הסיבה שנתתי לעני את

הכובע המהודר, שכן רציתי באמת את הכובע הזה לעצמי...

כשראה האדמו"ר כי הרבנית לא יורדת לסוף דעתו ולעומק כוונתו, הסביר לה: "הנה אצל הקב"ה נאמר "לבוש צדקה", ויש בזה הרבה ביאורים.

אחד הביאורים הוא, שהאדם העושה מצוות בעולם הזה, זוכה לעולם הבא, אבל את המלבוש בעולם הבא, הוא רק בזכות הצדקה, וזהו "לבוש צדקה".

"על כן נתתי לעני את כובעי המהודר, שכן בעולם הזה די לי בכובע יפה, אבל בעולם הבא, אני רוצה לשבת עם כובע מהודר, ולא רק עם כובע יפה, לכן נתתי אותו לצדקה..."

(חשוקי חמד)

את הרעיון הזה מצאנו גם אצל יוסף: יוסף חלם חלום ולפיו הוא ימלוך על אחיו, והם יבואו להשתחוות לו ארצה. אחיו ניסו לעשות את כל התחבולות שבעולם לסכל את התכנית, עד שהחליטו למכור אותו לעבד ובכך למנוע באופן סופי את יכולתו להיות מלך.

ומה באמת קרה? דוקא מכירה זו היא שהובילה בסופו של דבר להתמנותו של יוסף למלך על מצרים.

כשהקדוש ברוך הוא גוזר על אדם שיהיה מלך - לא יעזור שום דבר! הוא יהיה מלך גם אם יהיה בתוך בור השבי.

הגמרא (שבת קיט, א) מספרת את הסיפור הידוע על "יוסף מוקיר שבת".

גם ממעשה זה רואים את אותו עיקרון: משמים נגזר שכל רכושו של הגוי העשיר יעבור אל יוסף מוקיר שבת.

כשהכלדאים (חוזים בכוכבים) סיפרו על כך לגוי, מה הוא לא עשה כדי שהדבר לא יצא אל הפועל? הוא מכר

את כל רכושו, קנה

יהלום, תפר אותו בתוך

שולי כובעו, הוא אפילו

עזב את מקום מגוריו והפליג למדינה אחרת!

העיקר אצלו: שיוסף לא יקבל מאומה מרכושו..."

גם כשהרוח העיפה את

כובעו, עם היהלום שבתוכו, לתוך הים, הוא

התנחם בכך שסוף כל סוף היהודי הזה לא יקבל

מרכושו כלום...

ומה קרה בסופו של דבר? היהלום הגיע לידי

יוסף מוקיר שבת, שקנה את הדג שבלע אותו.

התברר כי כל תוכניותיו של הגוי רק סייעו לכך

שיוסף מוקיר שבת יזכה בכל רכושו! כיצד יכול היה כל רכושו לעבור לידי

יוסף בדרך קלה ופשוטה יותר מאשר הוא בעצמו ימיר את כל רכושו ביהלום הזה...

אין עצה ואין תבונה נגד ה'! עצה ה' היא תקום! זהו הלימוד הנורא שאפשר ללמוד ממכירת יוסף. (יחי ראובן)

"לא יסור שבט מיהודה" (מט, י)

במסכת תענית הובא נוסח התפלה שהיה הכהן הגדול אומר ביום הכיפורים בקודש הקדשים, תפלה המסתיימת במלות התרגום על פסוק זה: "לא יעדי עבד

שלטן מדבית יהודה".

מדוע לא התפלל הכהן בלשון הפסוק עצמו: "לא יסור שבט מיהודה"?

וְכִךְ כָּתַב בְּעַל הַשֵּׁם מְשֻׁמָּאֵל אֶת דְּבָרֵי הַרְה"ק רַבִּי אַבְרָהָם הַמְּלֵאךְ בְּפָרְשַׁת וַיֵּשֶׁב זֶה לְשׁוֹנוֹ: "וַיֵּשׁ צַדִּיק עוֹד גְּבוּהַ מְזֶה, שְׁאֵפְלוֹ אִם חָס וְשָׁלוֹם פָּגַם בְּדָבָר - אֵינּוּ פּוֹנֶה מְעַבְדָּתוֹ לְתַקֵּן אֶת הַפְּגָם, כִּי בְּאוֹתוֹ רָגַע שֶׁהוּא עוֹסֵק לְתַקֵּן אֶת עַצְמוֹ - הֲרִי הוּא עוֹבֵד אֶת עַצְמוֹ!
 אֶלָּא, הוּא הוֹלֵךְ הֶלְאָה וְעוֹבֵד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְאֵינּוּ מְשַׁגֵּחַ עַל עַצְמוֹ כְּלָל! וְזוֹהִי מַעֲלָה גְדוֹלָה מְאֹד...
 וּמִכָּל מְקוֹם הַפְּגָם צָרִיךְ תַּקְוִן, וְעַל כֵּן צַדִּיק כָּזֶה יוֹכֵל לְהִיּוֹת לַפְּעֵמִים שְׂיִצְטָרֵךְ לְלַכֵּת לְגִיּהֵנָם לְמַרְק וּלְתַקֵּן אֶת הַפְּגָם.
 וְצַדִּיק גְּדוֹל כָּזֶה הָיָה רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זַפְּאִי, עַל כֵּן אָמַר 'אֵינִי יוֹדֵעַ בְּאִיזָה דְרָךְ מוֹלִיכִין אוֹתִי'..."
 עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ הַקְּדוֹשׁ.
 (נְקֻדוֹת שֶׁל אוֹר - סְפִינְקָא)

א גוט שבת

גליון 556
שנה י"ב תשפ"ג

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ק ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

תורה למשפחה קיימת על הישיבה ליהודים בלבד

סיפורי חז"ל

לאנטונינוס קיסר הייתה מערה שדרכה היה הולך בסתר לרבי יהודה הנשיא ללמוד תורה. כשהיה הולך היו מתלווים אליו שני עבדים, וכדי שהדבר יישמר בסוד היה הורג אנטונינוס עבד אחד בפתח ביתו של רבי יהודה הנשיא, ועבד שני היה הורג בפתח ארמונו. תמיד ביקש אנטונינוס מרבי שלא יהיה נוכח אף אחד איתם כשהם לומדים תורה. יום אחד הגיע אנטונינוס אל ביתו של רבי וראה אותו לומד תורה עם רבי חנינא בר חמא. אמר לו אנטונינוס: "אמרתי לך שכשאני בא אליך שלא יהיה עוד אדם נוכח." אמר רבי: "אל תדאג, זה לא בן אדם, זה מלאך." אמר אנטונינוס: "אם זה מלאך, תגיד לו שילך ויקרא לעבד שלי שנירדם בפתח הבית." הלך רבי חנינא בר חמא לקרוא לעבד ומצא אותו מת, אמר רבי חנינא לעצמו: "אם ילך ויספר למלך שעבדו מת - זה לא יאה לבשר למלך בשורות רעות, אם לא אומר לו כלום ופשוט אלך - המלך יחשוב שזילזלתי בו כי ביקש שאלך לקרוא לעבד." התפלל רבי חנינא בר חמא על העבד, והעבד קם לתחייה. שלח אותו רבי חנינא למלך, כשראה אותו המלך אמר לרבי: "אני יודע שגם הקטנים שבכם יודעים להחיות מתים, אבל עדיין אין רצוני שיהיה נוכח עוד אדם כשאני מגיע אליך ללמוד."

(עבודה זרה י"ז ע"ב)

פרשת השבוע

ויאמר אליהם יוסף אל תיראו וגו' אלקים חשבה לטובה (נ' י"ט-כ')

החיד"א הקדוש רבי חיים יוסף אזולאי זיע"א היה מספר, שמעתי מרבי חיים בן עטר בעל 'אור החיים הקדוש זיע"א סיפור זה. מעשה באדם עשיר תקיף וחצוף וגם היה קרוב למלכות, שזילזל ופגע בכבודו של תלמיד חכם ויר"ש אחד. פנה אליו ה'אור החיים' הקדוש וביקש מהתלמיד חכם שימחול לעשיר ויעשה שלום. השיבו החכם בענוות חן, כבר תיכף ומיד לאחר מעשה מחלתי לו, ונימק פשר רזיוותו, היות ובווהר נאמר, כי חטאים של ישראל מכבידים על כנפי השכינה, אם כן איפוא כל רגע ורגע שלא אמחול לעוון העשיר הלז, הרי יש צער לשכינה הקדושה, מהכבדה נוספת שנגרמה בגללי, לכן מיהרתי למחול לו, ועל ידי זה למנוע צער מהשכינה. כששמע ה'אור החיים' הקדוש את נימוק החכם הוא נהנה ושיבחו מאד. והחיד"א הקדוש חוזר ומשנן סיפור זה פעמים רבות בספרו 'מראית עין' בלבד הוא מביאו ארבע פעמים, ומציין היות וענין זה יקר בעיני והוא יסוד בעבודת ה', צריך לחזור עליו כמה וכמה פעמים.

ויאמר ליוסף הנה אביך חולה (מ"ח - א')

מסופר על הרה"ק רבי מאיר יחיאל מאוסטרובצה זיע"א, שפעם בא אליו חסיד אחד וקבל באזניו על כך, שבאחד הימים הזכיר לפניו חולה אנוש מבני משפחתו, ובכל זאת לא הוטב כלל לחולה הזקוק לרחמים מרובים. השיב לו הצדיק, מה אני אשם בכך שהקדוש ברוך הוא לא החיש עד היום רפואה לאותו חולה. ענה החסיד בכאב באזני רבו, הרי חכמינו אומרים בתלמוד (בבא בתרא קט"ז) 'כל שיש לו חולה בתוך ביתו, ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים, והוא הדבר שעשיתי, באתי אצל הרבי שיעורר על החולה רחמי שמים. הניע הרבי את ראשו בעצב ואמר, תן דעתך שלא נאמר כאן ילך אצל חכם שיבקש עליו רחמים, אלא נאמר ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים, משמע מכאן, שנדרש כאן מהחולה לעשות שני דברים, ראשית ילך אצל חכם, יפנה אל צדיק וחסיד שזכותו רבה לקרוע כל גזירה קשה, ושנית, יבקש עליו רחמים, החולה עצמו יתפלל לה' ויבקש רחמי שמים ולא יסמוך רק על פנייתו לרבי.

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 5:29 ת"א: 5:31 ר"ת: 6:04

פרשת ויחי

זמני כניסת השבת
ירושלים: 4:15 ת"א: 4:30

לכלה ולשאר בני המשפחה. לקראת סוף מלאכת התפירה, נוכח החייט שחטר לו מן הבד היקר אי אלו מטרים להשלמת הבגדים. הוא פנה לעשיר, שזה מצדו שלחו בזריות לחנות הבדים של העיירה להשלמת החסר, בעל החנות שהכירו זה מכבר קיבל את פניו בשמחה, וששמע באיזה בד הוא מעונין אמר לו: 'ידוע לך שזהו בד יקר ביותר?', ענה לו החייט: 'וכי אני משלם עליו? זהו בד לחתונת ר' זלמן הגביר!'. 'אהה', השיב לו המוכר, 'קח את הבד בחינם ואמור לר' זלמן הגביר שזו מתנתי לחתונת בתו, בשל העובדה שהוא קונה ממני סחורות כל השנה, החייט נטל את הבד ויצא מן החנות. מחוץ לחנות עמד עני שראה כיצד נכנס אדם ומקבל בד יקר ללא תשלום, אמר לעצמו: 'פה מאד, המוכר מחלק בדים יקרים, נכנס גם הוא לחנות וביקש מאותו בד יקר, השיב לו המוכר: 'זהו בד יקר מאד, יש בידך כסף לשלם עליו?', תוך שהוא סוקר את מלבושיו הקרועים. השיב לו העני: 'מדוע מהמבקר הקודם בחנותך לא דרשת תשלום, וממני אתה כן דורש?'

הביט בו המוכר בפליאה וענה לו: 'הקונה הקודם היה שליחו של ר' זלמן העשיר, שעליו מתבססת פרנסתי כל השנה, ומי אתה בכלל שתדרוש זאת גם כן?' 'הכיצד מעיזים אנו, עניים במעש', הקשה המגיד מדובנא, 'לדרוש מי שענה לאברהם אבינו... הוא יעננו', מה ההשוואה בינינו לאברהם אבינו, שעמד בעשרה נסיונות ועבד את בוראו במסירות נפש?

'יום החתונה הגיע, סמוך לביתו של ר' זלמן עומדות הכן שיירת כרכרות לבני המשפחה, למתנות, אוכל יקר ומשובח לחתונה ושאר מטלטלים, ר' זלמן פונה לבני ביתו ואומר להם: 'יש לי עדיין כמה דברים לסיים במשרדי, ואין ברצוני לעכב אתכם בהכנות לחתונה. צאו לדרככם בשיירת הכרכרות ומאוחר יותר אצטרף אליכם, השיירה יצאה לדרכה תוך שר' זלמן מלווה אותה במבטי שמחה וגיל.

'ר' זלמן יושב במשרדו ומנסה לסיים את ענייניו למען יוכל להצטרף למשפחתו כשלתפתע דפיקות רמות בדלת, 'יבוא', אומר ר' זלמן. הדלת נפתחת ומשרת פרוע שיער נכנס לחדר כשחזיוויון על פניו, 'מה קרה?', שואל הגביר, 'אדוני, קרה אסון! הגשר שעליו נסעו שיירת הכרכרות קרס תחתם וכולם נפלו לנהר', 'מה שלום אשתי ובתי?', זעק הגביר, 'בעיני ראייתי, הוסיף המשרת, 'כיצד הכרכרות והסוסים נסחפים בורם השוצף, 'נ', זעק ר' זלמן, 'האם הם טבעו? האם אירע אסון?', 'אדוני, המשיך המשרת לתאר, 'ראיתי איך כל המתנות צפות על הנהר, ואפילו איך העוגות הנפלאות שוקעות בו לבסוף, 'אני דורש ממך לומר מיד מה שלום אשתי ובתי!', צעק עליו ר' זלמן, 'אה, כן כן אדוני, הם חולצו בשלום מן הנהר...'

'רבותי', אמר המגיד מדובנא לקהל המרותק, 'משרת זה הינו פתי בכל קנה מדה, שכן הקדים לתאר את אובדן הסוסים ושאר הרכוש בטרם סיפר מה מצבן של האם והבת, אך מדוע תורתנו הקדושה? שהיא מחכימת פתי ראתה להקדים את הטפל - 'על דבר אשר לא קדמוך בלחם ובמים, לעיקר - ויאשר שכר את בלעם לקללך' ולהשמיד ח"ו את עם ישראל?

'המשפחה התאוששה מהמקרה המצער, ובעזרת עושרו של ר' זלמן החתונה נערכה ברוב פאר והדר. החתן, עילוי ומתמיד עצום, הסתגר בבית המדרש ברוב שעות היממה ועשה חיל בלימודיו, לשמחת אשתו ומשפחתה, תוך שר' זלמן תומך בהם ביד רחבה ושולח להם את מאכליהם בוקר צהריים וערב. אלא שלאחר חודשים מספר פנה אליו ר' זלמן ואמר: 'חתי היקר, אני מרגיש שכוחותיי אינם כבעבר וצריך אני את עזרתך בעסקי, שעות בודדות ביום, לא יותר.'

החתן, שלא ידע את נפשו, ניסה להשיב בעדינות כי נפשו חפצה בלימוד התורה, אך ר' זלמן כעס עליו ביותר: מה הוא חושב לעצמו? נראה לו שהוא יישב בביתו ויאכל לחם חסדי ארוחת בוקר הוא כבר לא יקבל! החליט בלבו, והורה למשרת שמהיום והלאה לא יעביר לחתנו את ארוחת הבוקר. 'משראה הגביר שהחתן ממשיך לשקוד על לימודו, ואינו חושב להיענות לבקשתו, פיתח בלבו משטמה כלפיו והפסיק לשלוח לו כליל את האוכל, מלבד לחם צר ומים לחץ ואי אילו ירקות.

גדלותו הידועה של המגיד מדובנא וההערצה הגדולה לדרשות והמשלים שלו, גרמה לאחד מן השרלטנים באותו הזמן לאחוז את עיני הציבור, וביודעו כי בעיירות רחוקות לא יהו אותו, היה מציג עצמו כ'המגיד מדובנא' ונושא 'את משליו' וכמובן שהיה זוכה לכבוד רב ולארוח מלא מהקהל הרב, שהיה גודש את בתי הכנסת בהם היה דורש.

ויהי היום, ומיודענו הגיע לשבות את שבתו באחת מן העיירות, לאחר שעדכן מראש את ראשי הקהל של אותה עיירה על בואו של 'המגיד מדובנא', אך דא עקא שלמרבה הפלא גם המגיד מדובנא בכבודו ובעצמו בא לשבות את שבתו בעיירה ההיא, בשעה היעודה בית המדרש היה מלא מפה לפה, אנשים נשים וטף מלאו את בית הכנסת וחיכו בשקיקה לתחילת הדרשה. המגיד מדובנא ישב ולמד בפניו של בית המדרש, והמתין שיאמרו לו לעלות ולשאת את דבריו. לפתע הס הושלך באולם, והמגיד רואה אדם שעולה בצעדים מדודים אל מקום הבימה, מעוטף בטליתו עד שולי עיניו, נעמד כלפי ארון הקודש ומנשק לשולי הפרוכת ואחר כך מסתובב כלפי הקהל... המגיד נהנה מכל רגע, הדרשן האלמוני חיקה אותו בצורה מושלמת. ר' יעקב ברוב ענוותנותו לא חשף כי מדובר במאחו עיניים והחליט ליהנות יחד עם כל הקהל מאמרותיו של 'המגיד מדובנא', לא עברו מספר רגעים ור' יעקב התמוגג יחד עם כל הקהל מדרשתו שלו, ממש מילה במילה מאותה דרשה שנשא כמה וכמה פעמים בכמה מקומות, בליווי תנועות המדמות אותו באופן מושלם, וכך ישב לו במקומו והאזין בהנאה לדרשתו - הן לא בכל יום זוכה אדם להאזין לעצמו...

אולם כעבור זמן לא רב, נפגמה הנאתו של המגיד מדובנא, לאחר שאותו חקין החל להוסיף לדרשתו דברי הבל ופלפולי סרק, והוא החליט לעשות מעשה, הוא עלה לעבר הבימה, דפק עליה בחוקה והרעים בקולו: 'רבותי קהל קדוש, ברצוני להודיע לכם כי האדם העומד כאן ודורש אינו המגיד מדובנא כלל ועיקר, מתחזה הוא! אני הוא המגיד מדובנא! הקהל הוכה בהלם, דבר כזה לא שמעו מימיהם, שני אנשים שנראים מכובדים וכל אחד טוען 'אני הוא המגיד מדובנא'. 'דעו לכם', הוסיף המגיד, 'שעד עתה לא הפריע לי שהוא מתהדר בתואר לא לו, כל עוד אמר דברי כיבושין ועורר את העם, אך מעת שעבר להמציא 'פנינים' שאין בהן לא טעם ולא ריח, איני יכול להחריש עוד.

'יש לי עצה כיצד תוכלו להכריע בדבר: הן ידוע המגיד מדובנא כמסוגל להמציא משלים בו במקום ובכל דבר וענין, הבה נפתח שני ספרים מהפזורים כאן בבית הכנסת ופתחו אותם כלאחר יד, ומתחייב אני כי לאחר עיון קל אפתח במשל מורחב הכולל ארבעה חלקים כאשר בחלק הראשון קושיא על הנאמר בספר הראשון, בחלק השני קושיא על הנאמר בספר השני, ובשני החלקים האחרונים תירוצים על הקושיא השניה ולאחריה על הראשונה, הכל במשל אחד.'

הודרוו כמה אנשים מן הקהל נטלו לידיהם סידור והומש ופתחום באקראי, הסידור נפתח בפיוט הסליחות המתחיל במילים: 'עננו כשם שענית לאברהם אבינו בהר המוריה', ואילו החומש נפתח בפסוק: 'על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים בדרך בצאתכם ממצרים ואשר שכר עליך את בלעם בן בעור מפתור ארם נהרים לקללך'. 'נו', פנה ר' יעקב אל 'המגיד', 'שא נא משלך ודבריך', 'המגיד' הנבון שתק כאילם, ומשנוכח הקהל לראות כי לא הצליח להעלות בדל של משל, ואינו אלא מתחזה, אמר המגיד מדובנא: 'ובכן רבותי, אפתח במשל, הסכיחו ושמעו:

'ר' זלמן גביר העיירה עמד להשיא את בתו היחידה, ובין ההכנות לחתונה הגדולה והמפוארת היתה תפירת בגדים מבד יקר ומשובח

משל ונמשל

מתחרט שלא השקיע זמנו לתורה ומצוות.

משל בשם המגיד הקדוש מדובנא זיע"א (יומא דהילולא י"ז טבת) לאחד שנסע לליפציג לרגל מסחרו. והנה בהיותו שמה במלון על משכבו בלילות, ראה בחלמו כי יש לפניו אוצר מזהב ומפז רב ואבנים טובות, ונדמה לו שהוא חופר בקרקע החצר ושם מטמונים יקרים, וגמר בלבו לקחת כל זאת באמתחתו ולהביאם אל ביתו. לאחר מכן חשב בלבו, פן יתודע הדבר אל אנשים, ומה גם אל בעל הבית עצמו, פן יראה אותו שבוקע רצפת ביתו, לכן אמר שהדרך הטובה היא להניח את הכל במקומו, ולכסותו מלמעלה בעפר למען לא יודע לאיש, ואנכי אביא את אשתי ובני ביתי לכאן ואקנה את הבית עם החצר. והנה כאשר קם הסוחר בבקר שכח את כל המראה, והלך לעסקיו וקנה סחורותיו ושב לביתו. וכשבא לביתו נזכר את כל הענין, אולם שכח שהכל היה רק בחלום, וחשב כי ראה את הכל בהקיץ, ושמח מאד וגילה לבני ביתו את המציאה הגדולה אשר מצא, אוצר יקר וחשוב. אז שכר עגלות רבות ונסע עם כל משפחתו, וכשהגיעו לאותו בית, קנה את החצר ואת הבית, וברדת החשיכה הלך עם משפחתו וחפרו והרסו את כל החצר, ועשו ממנו גל של עפר ולא מצאו מאומה. ואז נזכר כי הכל היה רק בחלום, וכולם בכו בכי גדול על בזבוז הזמן והכסף.

והנמשל: האדם בעולם הזה, יש לו מנה רוצה מאתיים, ואומר בלבו כאשר אשיג מבוקשי ואהיה עשיר גדול, אז אשקוט במעוני במנוחה, ועל כן עובר ארחות ימים בסכנות עצומות, ויגע יומם ולילה עבור פרנסתו, ולבו חושב שיגיע יום שיהיה עשיר וישב בשקט ובמנוחה. אולם כאשר מגיע יומו האחרון, הוא מבין שהולך לקבר וכל עושרו ואוצרו עוברים לאדם זה, ומבין שהכל היה חלום ומצטער הוא ומתחרט שלא השקיע זמנו לתורה ומצוות.

(אהל יעקב)

החתן המשיך בלימודו תוך שרעייתו מחזקת את רוחו ושניהם נושאים תפילה לה', שהגל העבור יעבור מעליהם במהרה. וככל שהתחזקו באמונתם בבורא עולם, כך פיתח ר' זלמן את שנאתו כלפי החתן עד כדי ששכר מרצח שירצחנו נפש. המשרת, שנכח בעת המפגש בין ר' זלמן לראש המרצחים, הודיע עד עמקי נפשו. בהודמנות הראשונה התחמק מאדונו ורץ לבית חתנו לומר לו שיברח מהרה מן העיר כי בן מוות הוא. בתחילה החתן ובתו סירבו להאמין לסיפורו, אך כשתיאר להם בפרוטרוט כיצד ר' זלמן שקל את האלפיים והובים לידי רב המרצחים, ובהכירם את המשרת, ארוז צרור מטלטלים ונסו מן העיירה לעיירת מולדתו אל הישיבה שבה למד. ראש הישיבה קיבלו בשמחה, אך שמע בצער את הקורות עמו. 'ראה, אמר לו, אתמול קיבלתי מכתב מעיירה פלונית ובו בקשה שאשלח להם רב תחת רבם שנפטר. אני רואה בך מועמד מצוין, לך וה' יצליח דרכך'.

'ר' זלמן התעורר למחרת בבוקר והלך להתפלל שחרית תוך שהוא מחכה לשמוע "חדשות נוראות" על רציחתו של חתנו תוך שנתו, הוא אפילו הכין דברי מספד על חתנו היקר, אך להפתעתו 'עולם כמנהגו נוהג' ואין חדש תחת השמש, לאחר התפילה שינה מהרגלו וחזר לביתו דרך בית חתנו, מה הופתע לגלות שאינם בביתם ולשמוע משכניהם שעובדו אתמול בחיפזון, הפעיל ר' זלמן את אנשיו, רחרח היכן שצריך, וכך נודע לו שראשית שמו את פעמיהם לעבר ראש הישיבה שבה למד, ר' זלמן שם אף הוא את פעמיו לשם, 'ראו גידולים שגידלתם' התפרץ כלפי ראש הישיבה, 'האם זהו החתן שאמרתם עליו שהוא כליל המעלות? אדם שלא יודע להושיט עזרה לחותן העסוק?'

'אמור נא לי, השיב ראש הישיבה, 'האם נכון הוא הדבר שניסית להכריחו לך באמצעות הפסקת שליחת ארוחותיו והרעבתו?'; 'ראה כבוד הרב', נגמם הגביר, 'מחמת חוסר העזרה העסקים נקלעו לקשיים וההכנסות פחתו, וגם ממני ובני ביתי נחסכה הפת, כל המשפחה החלה לצמצם באכילה ובשאר הדברים'. 'אם כן', הקשה ראש הישיבה, 'מהיכן היו לך אלפיים והובים לתת לראש השוודים כדי שיהרוג את חתנך?'

'זוהי התשובה', פנה המגיד לקהל, 'ראשית, התורה אומרת כי 'לא קדמו את בני ישראל בלחם ובמים', ואם יאמרו כי עשו זאת מחמת מחסור בכסף, ממשיכה התורה ואומרת 'ואשר שכר את בלעם לקללך'.

'החתן החל את משרתו כרב העיירה אליה נשלח עי ידי ראש הישיבה ועשה חיל בתפקידו. לאחר כמה חודשים רבתה השמחה, בן נולד במזל טוב לרבה האהוב של העיירה. הברית נחגגה ברוב פאר והדר. בעיצומה של הסעודה נעמד ראש הקהל ואמר, 'מוריני ורבינו, ברצוננו להעניק לרב מתנה מיוחדת במינה: אנו מבטיחים בזאת שאם הרך הנולד ילך בדרכי אביו ויעלה ויגדל כמותו - אף הוא יהיה רב בקהילתנו', סיים לקול מחיאות הכפים והשמחה של המשתתפים. 'רבתי', פנה הרב לאחר שהשתתקו, 'אני נרגש מעומק לבי על המתנה המיוחדת, אך ברצוני להבהיר לכם שאין זו מתנה כלל, כי אם בני יהיה כמוני, ההלכה קובעת כי הוא יירש את מקומי. אם ברצונכם לשמחני באמת, עליכם לקבוע כי גם אם הוא יהיה פחות מוצלח, אך עדיין ראוי להיות רב - תמנו אותו לתפקיד'.

סיים המגיד מדובנא, 'ברור הוא הדבר שאיננו זכאים כאברהם אבינו, אך אברהם אבינו, הוא זכאי לבקש עבורנו שגם כאשר איננו ראויים לך, שה' יקבל את תפילתנו, 'כשם שענית...'

צ"ן אדם לחברו

ענוותנותו של החפץ חיים

מספר רבי לייב בנו של הרה"ק ה"חפץ חיים" זיע"א. פעם הגיע לאבי מכתב מרב נכבד כי הוא חולה, והוא מבקש רחמים. ואת חטאיו הוא מזכיר, כי הוא גינה את ה"חפץ חיים" וביטל את ספריו, ובודאי על כך נענש. כשאבי קרא את המכתב, ראיתיו מניע בכתפיו ומתבייש מתוכנו. תיכף ישב והשיב לו מכתב בעונה יתירה, מצטער אני בצערו, ובלי ספק לא נענשת בשבילי, אדרבה, מבקש אני ממך מחילה על מה שהינך שרוי בצער בגללי, ובירכו ברפואה שלימה.

עבדו את ה' בשמחה

פעם נכנס הרה"ק רבי משה פיינשטיין זיע"א לבית המדרש, ומצא שם תלמיד יושב לבדו, כשהבעה קודרת על פניו. מיד נגש אליו ואמר לו, "עבדו את ה' בשמחה" נאמר בתהלים. אחר כך הכניסו למשרדו והשניים שוחחו יחד זמן מה. תלמיד אחר שהיה נוכח בשעת מעשה, נזכר ואמר, אינני יודע מה אמר ראש הישיבה לאותו בחור, אך הוא יצא משם אדם אחר.

ללמוד תורה וגם לעזור בבית

מסופר על אברך בן תורה שנכנס אל הרה"ק מבריסק רבי יצחק זאב הלוי סולובייצק זיע"א, והתאונן כי אשתו דורשת ממנו לעזור בבית בטיפול הילדים, הוא טוען שיש לו פטור כי תלמוד תורה כנגד כולם, עם מי הצדק? השיב לו הגאון: הלא אפשר

לקיים שניהם, כשהייתי אברך אב לשלושה ילדים מה עשיתי, הושבתי ילד אחד על ברך אחת, השני על הברך השניה, בידי נענעתי את עריסת התינוק, וגם שקעתי בלימוד.

אהבת ישראל ללא גבולות

הרה"ק בעל ה"אמרי חיים" מויזניץ זיע"א נודע במידת אהבת ישראל שלו שעברה כל גבול, אם היה יהודי הנמצא במצוקה, היה הוא הראשון שפעל ועשה כדי לסייע ולעזור, ולחלצו מן המצר, לימינו עמד איש צדיק וחסיד במלוא המובן ר' דוד לייב שווארץ זצ"ל, על ר' דוד לייב זה היו יהודים ממטירים סכומי כסף אדירים, כולם ידעו שכל מעשיו לשם שמים והנצרכים שאוסף עבורם אכן נצרכים הם. ערב אחד נכנס ר' דוד לייב אצל רבו ה"אמרי חיים", והרבי פתח את השיחה אודות פלוני בעל משפחה ברוכת ילדים ולרש אין כל, ר' דוד לייב ידע במי מדובר, הוא גם ידע שמדובר בסכום עתק, ומשום כך העז לשאול את הרבי, "רבי עם סכום כסף גדול כזה, הלא נוכל לפרנס כמה אנשים מאנש" - "אנשי שלומינו חסידי ויזניץ". "הוי דוד לייב, דוד לייב, גם ממך אשמע אודות אנשי שלומינו? בגלל זה הקמתי את השיכון הלוזה? בכדי שיהודי כמוך יוכל להגיד אנשי שלומינו?", ויתן הצדיק את קולו בבכי. הבין ר' דוד לייב כי לא עת לחשות, אמר ועשה, והתרים יהודים לצורך המצוה, ובסופו של דבר חיתן את כל בניו ובנותיו של האיש לרבות חלק מנכדיו.

תלולא דצדקיא

שבת קודש י"ד טבת הרה"ק רבי לוי יצחק מסטעפין ב"ר יוסף מאוסטילא (תרל"ד)

יום ראשון ט"ו טבת

הרה"ק רבי רפאל מבראשיד ב"ר יעקב יעקל (תלמיד רבי פינחס מקאריץ תקפ"ז)

הרה"ק רבי חיים מרדכי מנדבורנא ב"ר איתמר (תשל"ח)

יום שני ט"ז טבת

הרה"ק רבי צבי הירש מדראהביטש מונקאטש המכונה רבי הערשלע דראהביטש'ער (תר"ב)

יום שלישי י"ז טבת

הרה"ק רבי אפרים פישל מסטריקוב ב"ר יוסף יהודה לייב (תלמיד המגיד - תקפ"ב)

הרה"ק רבי אריה לייב ליפשיץ ב"ר חיים (אריה דבי עילאי - תר"ו)

הרה"ק רבי יעקב ב"ר זאב (המגיד מדובנא)

(תקס"ז)

הגה"ק רבי פינחס אפשטיין ב"ר ישעיהו (תשל"ל)

יום רביעי י"ח טבת

רב הונא בר מר זוטרא (ד"א תשפ"א)

רב משרשיא בר פקוד (ד"א תשפ"א)

הרה"ק רבי צבי אלימלך ב"ר פסח (בני יששכר - תר"א)

יום חמישי י"ט טבת

הרה"ק רבי רבי יעקב מקאלבסוב ומעליץ ב"ר נפתלי צבי מרופשיץ (תקצ"ט)

הרה"ק רבי אברהם שמואל בנימין סופר

ב"ר משה (כתב סופר - תרל"ב)

יום שישי כ' טבת

רבינו משה בן מיימון (הרמב"ם - ד"א תתקס"ה)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

עצונה הלכות

מאת הרה"ג נמליאל הכהן רבטיבין שליט"א
מח"ס "גם אני אודך" רפרום יוסף התרים על המענים

הגבחת התורה (ה')

אין לאדם להתחיל באמירת וזאת התורה, כשמגביהים הספר תורה, אלא בשעה שרואה לנגד עיניו את הכתב של הספר תורה. (שערי אפרים, שער י', סעיף י"ג, מ"ב סימן קל"ד, ס"ק י"ב) אבל אם רואה רק צדדי הספר תורה, או יריעות הספר תורה מאחוריו, לא יאמר וזאת התורה. (שו"ת בצל החכמה, ח"ה, סימן קל"ו) ואם התחיל לומר וזאת התורה כשראה כתב הספר תורה, יוכל להמשיך באמירת הפסוק, אף שכתב הספר תורה כבר אינו לנגד עיניו. (שערי אפרים, שער י', סעיף י"ג)

בחסות דפוס פוסטר

דפוס אישי מקצועי

08-8422112 ההגנה 54 רחובות

P6422112@gmail.com

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

לע"נ

הרה"ק רבי חיים מרדכי מנדבורנה

ב"ר איתמר זיע"א

נלב"ע ט"ז טבת תנצב"ה

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת לבנות "עין חמד" - מכללת ציון

פרשת ויחי - פני חיוך

הצלחה בגור

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב
 שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי
 מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים
 ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי
 יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה
 רונן אברהם וב"ב קסיר אפרים וב"ב
 רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית
 נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב
 יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל הנינים
 שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב
 י.מ.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה
 שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב
 עמית בן אהרון וב"ב רז דוד בן לאה וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותית בת סימי
 תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה
 אלון בן ג'ולייט יפית שרה בת ג'ינה
 דרור בן סופיה אנאל חביבה בת שולמית
 מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו
 טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה
 שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית
 שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית
 סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה
 אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי
 לאה בת תמר

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו דרי בן ימנה
 אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי
 סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית
 דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה
 נעמה בת יפה דגנית בת שושנה
 אקם בן סופיה נתנאל בן ג'ינה
 מיטל בת שושנה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא
 ימנה ניזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים
 מרדכי ניזרי בן פרח- בריאות ואריכות ימים
 מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעימה
 סימי בת סוליקה מיכאל יהודה בן מרים
 אורן בן אסתר דינה בת מזל
 נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל
 שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה
 לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה
 מוריה בת רחל ברכה נחום בן כירה
 יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה
 יפה בת שרה- הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה
 משה בן נדימה עינת בת רחל ברכה
 רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה
 רחל ברכה בת פדילה דליה קנסט בת דגטו
 רותית בת סבריה יצחק בן חנון
 רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל
 בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט
 נעימה בת שרה יהודה לייב בן אסתר מלכה
 נעם אלימלך בן אושרית- רפואה שלמה ובריאות
 איתנה
 יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

מעלה עליו הכתוב כאילו נתן לו את כל המתנות שבעולם.

אנחנו מוצאים דוגמא לדברי הגמרא בילקוט שמעוני: "טובה ארוחת ירק ואהבה שם" וגו' (משלי טל): שני בני אדם פגעו בשלמה בשעה שירד ממלכותו והיה מחזר על הפתחים בשביל פרנסה. אדם אחד פגע בו ואמר לו: 'אדוני המלך אם רצונך השגיח עלי היום'. הלך איתו והעלהו לעליה וזבח לו שור והביא לפניו מטעמים. התחיל משמיע לו דברי מלכותו ואמר לו: 'זכור שעשית כך וכך כשהיית מלך'. כיון שהזכיר לו ימי מלכותו התחיל גועה ובוכה וכן כל אותה סעודה עד שעמד משם בבכיה.

למחר פגע בו אדם אחר. אמר לו: 'אדוני, איש עני אני. אם תשגיח אני מניח מעט ירקות לפניך'... כשהגיע לביתו רחץ פניו ידיו ורגליו והביא לפניו מעט ירק. האיש התחיל לנחמו ואמר לו: "הקב"ה נשבע לאביך שאינו פוסק מלזכר את שמו. 'נִשְׁבַּע ה' לְדָוִד אֶמֶת לֹא יִשׁוּב מִמֶּנָּה מִפְּרִי בִטְנֶךָ אֶשְׁיֵת לְכֶסֶף לָךְ' (תהלים קלב, יא). הקב"ה עתיד להחזירך למלכותך. כשחזר שלמה למלכותו התנבא: 'טוב ארוחת ירק שאכלתי אצל העני משור אבוס שלא האכילני אותו עשיר אלא הזכירני צערי'.

הוא מקבל את כל האדם בסבר פנים יפות. לדעת המאירי הוא גם כשבלבך אינך מחבב אותו. בשעה שהוא מגיע אליך, עליך לקבלו בסבר פנים יפות ומסבירות. די אם יהיה סבור שאתה מחבבו ובלבד שלא יפגע מיחסך אליו זה סבר פנים. חז"ל למדו פרק חשוב בחיים שאדם צריך להראות לחבירו פנים שוחקות שהוא אות אהבה וחביבה יותר ממשקו חלב. יש אנשים עם מועקה בלב. חייבים לעודד ולשמח אצמם ולדאוג להם. בפרט האדם חייב לשמח את רעייתו.

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

שנת לבת

שנה	כניסת לבת	צאת לבת	היגיון תפ
17:59	17:28	16:15	י"ט
17:55	17:24	16:32	ט"ז
17:54	17:24	16:31	מ"ט
17:59	17:28	16:35	כ"ג

החתן היה יושב ולומד ברוב זמנו. הכלה הצעירה הרגישה מועקה בלב ולא יכלה להמשיך לחיות בבדידות. הכלה פנתה לר' יוסף חיים זוננפלד זצ"ל ושטחה בפניו את צרתה. הרב אמר: "אני אדבר עם בעלך". למחרת בבוקר הרב שלח שליח לחתן וביקש שיבוא אליו בשעה 13:00. החתן שמע שגדול הדור רוצה להיפגש איתו והתרגש.

עברו שעות של מחשבות 'מה הרב רוצה ממני?'. כשהשעה הגיעה החתן פנה לבית הרב. הרב הכניס אותו, אמר שלום ולא דיבר איתו. החתן חיכה בחוסר סבלנות. כשהשעה הייתה אחת וחצי החתן התפרץ ושאל את הרב: "מה כבודו רצה ממני? אני במתח!". הרב השיב: "רציתי שתרגיש מה אשתך מרגישה כשאינך מדבר איתה מאומה". הוא הבין את הרמז ומאז שינה את דרכו.

תשומת לב שהבעל מעניק לרעייתו היא הגורם המרכזי לשלום הבית. עיניה של האישה נשואות לבעל. לכן היא דורשת תשומת לב תמידית. כשהאישה לובשת בגד מסוים הרי שהיא מצפה למילה טובה מבעלה. כשמבשלת וטורחת שהארוחה תהיה לטעמו והוא לא מוצא לנכון לשבח אותה על כך הרי שגורם לה אכזבה.

האדם צריך לדעת שהאישה זקוקה לגילויי אהבה וחביבה מדי פעם בפעם. אסור לו להיות אדיש כלפיה. האדישות בכוחה להרוס את שלום הבית חלילה. עליו לבטא את אהבתו וישתדל מדי פעם לשמח אותה על ידי קניית חפץ או תכשיט או דברי מאכל שערבים לחיכה. עליו לדעת שאין חשיבות החפץ נמדדת לפי מחירו אלא לפי תשומת הלב שהוא מבטא. עיקר השמחה של האישה היא שידעת שבעלה חושב עליה ואכפת לו ממנה.

רבי יוחנן אמר: "גדול המלבין שיניים לחבירו יותר ממשקו חלב", שנאמר: "וְלֶבָן שֵׁנִים מְחַלֵּב" (בראשית מט, יב). אל תקרי ולבן שיניים אלא וליבון שיניים. (כתובות קיא). אנחנו מוצאים באבות דרבי נתן (פרק י"ג ד'): "והוי מקבל את כל האדם בסבר פנים יפות". כיצד? מלמד שאם נתן אדם לחבירו כל המתנות הטובות שבעולם ופניו כבושים בארץ מעלה עליו הכתוב כאילו לא נתן כלום, אבל המקבל את חבירו בסבר פנים יפות, אפילו לא נתן לו כלום,

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי

הצלחת ולרפואת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב לע"נ יצחק בן רבקה ז"ל

שואל ומשיב בהלכה - משקאות - פרק א'

אלו בעיות כשרות עלולות להיות בוויסקי?

שאלה: ?

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

תשובה: !

וויסקי הוא משקה אלכוהול שמזוקק בדרך כלל משעורה שהונבטה, הותססה והורתחה עד להתאדות. את האדים לוכדים, מקררים והופכים לנוזל אלכוהול. **הערה:** משקה זה מיוצר בכמה מקומות מרכזיים בעולם כמו אירלנד, אה"ב, קנדה, יפן וערי סקוטלנד בעיקר. תהליך הייצור: הלתתה, טחינה, בישול, תסיסה וביקבוק. ראה עוד בארוכה בענין תהליך הייצור של משקה הוויסקי מאמרו של הרב שרשבסקי בקובץ בית הלל (אלול תשס"א עמוד 50).

יש לחלק בין הוויסקי שמיוצר בסקוטלנד לבין הוויסקי שמיוצר באירלנד- אירי. בסקוטלנד קיים חוק הוויסקי שמגדיר בדיוק מאיזה רכיבים ניתן לייצר וויסקי. באירלנד אין חוק כזה, ולכן היצרנים אינם מוגבלים. לכן לא ניתן להשתמש בוויסקי שמיוצר באירלנד ללא חותמת כשרות מוכרת או לוודא שמשקה זה מופיע ברשימה עדכנית ומוסמכת של משקאות כשרים.

רוב הוויסקי הסקוטי מתיישן בחביות אלון אשר שימשו לייצור הוויסקי 'בורבון' האמריקאי או טנסי שנמכרים לסקוטים. [בארה"ב החוק מתיר לשימוש רק חבית חדשה ותקופת יישון אחת בלבד. לאחר מכן החביות נמכרות לסקוטלנד לייצרני וויסקי סקוטי]. מיעוטו מתיישן בחביות יין ומקבל תוספת יין ממש.

הפתרון ההלכתי הוא שימוש בחביות ישנות וגילוף של חמישה מלימטר מעץ החבית. לאחר מכן שורפים את החבית במשך ארבע דקות ומבצעים ניקיון בקיטור.

השגחה מפלאה

לפנינו סיפור המעובד מתוך הספר 'טובך יביעו' שסיפר הגאון ר' יצחק זילברשטיין שליט"א (רבה של שכונת רמת אלחנן בבני-ברק וחבר מועצת גדולי התורה של דגל התורה). הרב שמע את הסיפור מהאברך בעל המעשה. סיפור זה יכול ללמד אותנו עד כמה כל דבר שקורה בחיים שלנו הוא בהשגחה מפלאה מאת בורא-עולם.

"זה היה", האברך סיפר, "כאשר התפללתי בפעם הראשונה בחיי בשטיבלאך של 'זכרון משה' בירושלים. מה שלא עשיתי מעודי, גם בתקופת לימודי בישיבת חברון. בסוף התפילה הבחנתי בקבוצת אנשים שישבו באחד החדרים ולמדו. הרגשתי דחף בלתי מוסבר להתקרב אליהם ולראות מה הם לומדים, למרות שתכונה של סקרנות אינה נמנית בשום אופן על תכונותי הטבעיות".

"ניגשתי אל השולחן ולפתע נתקפתי בהתרגשות עזה. על הגמרא שהיתה מונחת לפני הלומד שישב קרוב לדלת היתה חותמת מסויימת שהיתה מוכרת לי מימי ילדותי. התקרבתי עוד יותר אל הגמרא ולתדהמתי נוכחתי לראות כי מדובר בחותמת שנושאת את שמו של סבי זצ"ל שהיה תלמיד חכם גדול בדור שלפני השואה".

"התדהמה עבורי היתה עצומה. לפי כל מה שהיה מקובל עד כה במשפחתי, הרי שהש"ס שעליו סבא כתב את הגהותיו הושמד ועבר מן העולם בתקופת השואה. צער רב נגרם לבני המשפחה בזמנו כתוצאה מאובדן הש"ס, מכיוון שההערות שסבא כתב על הדפים היו מחכימות במיוחד. אני, הנכד, נתקל לפתע בחותמת של הסבא על הגמרא".

"דבר מופלא שכזה לא קורה בכל יום! החלטתי להישאר עד לסיום השיעור ואז לנסות לברר עם אותו בחור שהחזיק את הש"ס של סבא שלי מהיכן הגיע אליו. יתכן, חשבתי באותו הזמן לעצמי, שגם כרכים נוספים של הש"ס הגיעו לאותו בחור או אולי הוא יוכל להפנות אותי לאותו מקור שממנו הוא השיג את הגמרא".

"אחרי השיעור ניגשתי אליו ושאלתי אותו: 'אמור נא לי בבקשה, מהיכן הגמרא הזאת הגיעה לידך?'. הוא סיפר לי כי אחרי המלחמה, לפני שעלה לארץ, יהודי אחד ניגש אליו ונתן לו את כל כרכי הש"ס הזו במתנה כדי שיעלה אותם לארץ ישראל. מאז, הש"ס נמצא אצלו והוא ישמח מאוד להחזיר אותו לידי המשפחה. אני התקשתי להכיל את הדברים שאני שמעתי".

השמחה וההתרגשות במשפחה היו עצומים, אבל גודל הנס והפלא ועוצמת ההשגחה הפרטית התגלו מאוחר יותר. בבדיקה שבני המשפחה עשו הם עברו דף אחרי דף כדי לראות ולגלות עוד חותמות של הסבא. הם גילו שרק פעם אחת יחידה החותמת מופיעה בדף אחד בכל הש"ס כולו! זה היה אותו הדף שבו עסקו באותו יום בשיעור ב'זכרון משה'.

כיצד הקב"ה סיבב שבאותו יום הנכד שמעולם לא התפלל בשטיבלאך יגיע, ירגיש דחף של סקרנות שמנוגד לתכונותיו הטבעיות ודווקא הם ילמדו את אותו דף גמרא שעליו החותמת של הסבא מוטבעת ועל ידי זה גם יזכה להשיב את כל הכרכים של הש"ס שנמסרו לאותו איש, לפני שעלה לארץ והאבידה תחזור אל בעליה. אכן, מה' יצא הדבר!

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חינם במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו'

נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי

בטל' 052-6329144

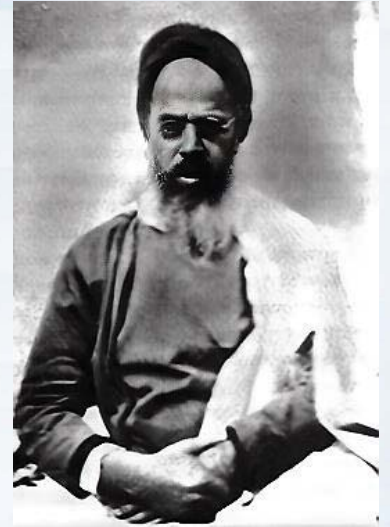
(הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - הרב הגאון אברהם מגוץ הכהן זצ"ל

הגאון הרב אברהם מגוץ הכהן זצ"ל: נולד בגרבה ב-ט"ו מרחשון ה'תרנ"ח (1897). מגיל צעיר היה ידוע בחוכמתו ועומק ידיעותיו בכל חדרי התורה. בגיל 14 כתב את ספרו 'ברכת אברהם'. שקידתו בתורה היתה ממש להפליא. ידיו רב לו בכל מקצועות התורה בכל חלקי הפרדס. חוכמתו נודעה ברבים, ומעיירות רבות שלחו לשאול את פיו בדבר ה' זו הלכה. לימד בישיבה המפורסמת בגרבה שנקראת 'ישיבת רבי יצחק חורי'. במשך שנה וחצי תלמידיו הצליחו לרכוש כמעט את כל דרכי הפסק וההוראה. התנהג אל תלמידיו כאילו היו ילדיו. היה מלמד אותם מתוך אהבה, חשק וענווה כאילו היה לומד איתם ולא מלמד אותם. הדריך אברכים בכתיבת שאלות ותשובות. בשנתו האחרונה עורר לב אברכים רבים בגרבה ללמוד את תורת הפסק. גאון בנגלה ובנסתר.

יראתו וחרדתו לדבר ה' היתה לפלא. ברכותיו ותפילותיו היו מילה במילה ממש כמונה מרגליות. היה מתפלל בישיבת 'רבי יצחק חורי' במקום שהיה לומד. היה נזהר להתפלל מתוך ספר. נזהר לעשות גדרים וסייגים רבים. מעולם לא הוציא מפיו שום קללה או שבועה. מיעט בדיבור ולא פתח את פיו אלא לדברים נצרכים.

עיניו תמיד היו מושפלות למטה. חי בדוחק ולא רצה ליהנות כלל משום אדם בשום דרך. מעולם לא ראו על פניו שום צער ודאגה אלא אדרבה רק שמחה. כל קדושתו וחסידותו היו בהצנע לכת. היה תמיד נוח לשמיים ונוח לבריות. אימו סיפרה שמעולם לא גרם לה שום צער כלל ועיקר אפילו כשהיה ילד. נפטר אחרי מחלה ב-כ" טבת ה'תרצ"א (1930). חי כ-33 שנים. בהמשך עצמותיו הועלו לארץ ישראל ונקבר בחלקת הרבנים במושב איתן.

אביו: הרב כלפון משה הכהן (מוהרמ"ך, אב"ד והרב הראשי של גרבה). **אימו:** מרת מטיעדה. **בנו:** ר' נסים הכהן. **מרביתיו:** אביו, הרב כלפון משה. **חברותא:** ר' רחמים חי חויתה הכהן (ביחד למדו את תורת הסוד). **מתלמידיו:** ר' שלמה מאזוז (מח"ס 'כרם שלמה').

מספריו: **ברכת אברהם** - על מסכת ברכות **תורה וחיים** - הלכות ומוסר **ברית אברהם** - כללי הוראה **חסד לאברהם** - חידושים על התורה ודרושים **שלחן אברהם** - על כל חלקי שו"ע **בית אברהם** - הלכות תערובות **ישולחן ערוך קצר** - קיצור שולחן ערוך אורח חיים **ישו"ת וישב אברהם** - על ארבעת חלקי שולחן ערוך **ויקרא אברהם** - שארית כתבי ידו.

להלן סיפורים שהובאו בספר 'אורח צדיקים' של ידידו, ר' דניאל אלול, מתוך הספר 'ויקרא אברהם'. יש בהם מעט מן המעט להבין מגדולתו של רבינו. הצדיק נהג שלא להסתכל בשום דבר ותמיד עיניו למטה.

בחג אחד רבינו הגיע לבית הכנסת שאינו רגיל להתפלל שם. באותו בית כנסת היה מקום מיוחד לנשים. הרב לא ידע כי הוא נמצא בין הנשים. **למרות שהיו שם הרבה נשים לא הכיר בהן כלל מכיוון שתמיד עיניו היו למטה בקרקע או בספר.**

הרב חיכה ולא ראה אותם מתכוננים להתחיל בתפילה והתפלא על כך. לכן אמר להן לקום להתעטף בטלית ולהתחיל בתפילה. הנשים מרוב בושה שתקו ולא ענו לרבינו דבר, עד שבא אליו איש אחד ואמר לו: **"במחילה רבינו, כבודו יושב בעזרת נשים"**. רבינו תיכף ומיד קם ונכנס פנימה לעזרת הגברים בבית-הכנסת.

ששנפטר מר דוד מאדאר (אחד מנכבדי העיר וגביריה), בנו חויתה רצה לעשות איזה מצווה מיוחדת לעילוי נשמת אביו. הוא הלך אל הרה"ג רבי מרדכי אמייס הכהן זצוק"ל (התמנה בסוף ימיו לרב הראשי בתוניסיה) וביקש ממנו למצוא לו איזה תלמיד חכם להיות מחזיק שנה אחת בשביל מור אביו.

ר' מרדכי אמר לו: "אני בוחר לך את התלמיד חכם היותר חשוב בעירנו, הוא רבי אברהם בנו של רבי כלפון", וכן היה אחרי שדיבר איתו הסכים. כשהשנה הסתיימה, רבינו הפסיק להזכיר את שם הנפטר. באותו לילה ממש המנוח דוד מאדאר ז"ל בא לבנו בחלום ואמר לו: "למה לא הבאת לי היום את סעודתי כרגיל?".

השכם בבוקר הוא הלך וסיפר את חלומו לר' מרדכי אמייס הכהן. כשהרב שמע זאת אמר: "בוודאי כוונתו היתה על שהפסקת את המחזיק, הצדיק, שלמד לעילוי נשמת מור אביך ועשה לו נחת רוח גדולה". הבן אמר לו: "אם כן, אמור נא לרבי אברהם שימשיך עוד שנה". וכך היה.

באחד הלילות, אחרי שכל אנשי הבית עלו למיטתם לישון, רבינו נשאר עוסק בלימודו. רבינו התקשה באיזה עניין וטרח רבות להבינו ולא עלה בידו. בעודו טורח ומעיין כדי להבין את הדבר, והנה הוא רואה איש אחד ניצב מולו בחדרו. הוא ביאר לו את העניין שהתקשה בו ונעלם. רבינו כשראה זאת, נבהל מאוד ותיכף עלה על מיטתו לישון כשגופו רועד.

אשתו כשראתה כך שאלה אותו: "מה קרה?". אבל רבינו לא רצה לספר לה על כך דבר. היא המשיכה והפצירה בו מאוד שיספר לה על מה ולמה כל החרדה הזאת. בסיכומו של עניין רבינו סיפר לה כל העניין והזהיר אותה מאוד שלא תגלה את זה לשום אדם. ואכן, רק לאחר פטירת רבינו, הרבנית סיפרה זאת.

כְּחָה שֶׁל מְחֻמָּה

בדמעות, כשחיוכו מלווה אותנו. המשכנו לישיבות קטנות, וגם שם ב"ה עשינו חיל. הרגשנו שאנחנו מסוגלים ויכולים. הרב נסך בנו ביטחון חזק כל כך שלא ראינו אפשרות אחרת. המשכנו בישיבה גדולה, התחתנו וב"ה הקמנו בתים. בזיכרוננו תמיד עמדה דמותו המוארת של הרב, שנטע בנו חיות ושאנחנו חייבים לו את הצלחתנו.

מדי פעם התעניינתי על אודותיו. כך שמעתי מפי חברים שהוא עובר לעיר חרדית חדשה במרכז הארץ. היה לי חלום לנסוע אליו או לפחות להתקשר אליו ולהודות לו על כל האהבה העצומה שהרעיף עלינו, אבל לא הסתייע בידי. כל השנים עברו. בורא עולם זיכה אותי להתמנות למגיד שיעור בישיבה חשובה במרכז. הליכותיו של הרב היו נר לרגלי. כשזכיתי להוציא קונטרס חידושי תורה, החלטתי שאני הפעם חייב להגיע לרב ולהעניק לו אותו במתנה, כדי שיראה לאן הגעתי בזכות המחמאות והמעשים שלו ושישמח בפרי מעשיו.

יום אחד, כשהלכתי באיזור הישיבה שבה כיהנתי כמגיד שיעור, הבחנתי במודעת פטירה. נעצרתי לידה וקראתי אותה. היה בה שם מוכר מאוד. **תוך שניות ספורות קלטתי, למרבה היגון, שזה רבי האהוב. הוכיתי בתדהמה. הוא לא היה מבוגר ובטח שלא ציפיתי לכך.**

כשהבנתי שהאבלים יושבים בבניין סמוך בבית אימו הקשישה, עליתי מיד. אחיו סיפרו לי שבשנים האחרונות סבל ממחלה קשה ל"ע שגברה עליו לבסוף.

ישבתי שם ודמעות זלגו מעיני. לא יכולתי לפצות פ"י. הרגשתי החמצה עצומה. התקשיתי לסלוח לעצמי על כך שלא נסעתי אליו לפחות בחודשיו האחרונים לשמח אותו ולגרום לו קורת רוח.

אני בטוח שכעת ממקומו בשמיים הוא יושב שש ושמח ונהנה מפירות עמלו. יהיו דברים' אלו לעילוי נשמת רבי בן ציון הכהן שפירא זצ"ל, 'המחנך' - במלוא מובן המילה. ממנו יראו וילמדו מה כוחו של מחנך לחולל מהפך בנשמות ילדי ישראל.

המסקנות המתבקשות מהסיפור הוא כאשר אתה רואה בחור שלומד טוב, או סתם כך בחור, שעושה מעשה טוב, מיד תאמר לו מילה טובה. זה בונה עולמות, פשוטו כמשמעו. על דברים אלו דרשו רבותינו: "מחיה מתים במאמרו". על ידי מספר מילים יתכן שאנחנו נעניק חיים לזולת שמייחל, מצפה ומשתוקק לשמוע מילים טובות.

אנחנו לא מבינים מה הכוח העצום של מספר משפטים שעשויים לחולל מהפך של ממש באדם! אי אפשר לדעת עד היכן אותו אדם יכול לעלות ולהתעלות על ידי אותם מילים טובות ומאירות.

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל וילד יחיא בן יוסף ז"ל פואד אברהם בן רג'ינה ז"ל מאיר מורד בן שושנה ז"ל יצחק בן ברקו דב ז"ל יצחק יצקן בן רחל ז"ל זהבה בת שושנה רייזל ע"ה יצחק בן ברקו דב ז"ל אברהם בן יונה ז"ל מרים בן דבורה ז"ל אביגדור בן ג'ולי ז"ל סעידה בת תפוחה ע"ה ר' שאול בן סילביה זצ"ל יצחק בן חזלה ז"ל מזל בת שמעון ע"ה שני בת אסתר ע"ה דוד בר חסיבה ז"ל יוסף בן מרים נוסרת ז"ל מסודי בת חביבה ע"ה חווה בת יעקב צבי ע"ה יעקב בן אסתר ז"ל אסתר בת גולה גאולה ע"ה יצחק בן מישא אסתר ז"ל רחל רפאת בת השמת ע"ה יוסף בר סעדה ז"ל ברכה בת מרדכי ע"ה יעקב בן נעמה ז"ל לטיף בן פרוחה ז"ל אריה בן מרים ז"ל יעקב בן נעמה ז"ל מרים בת שרה ע"ה אביבה וויש ע"ה דוד יצחק בן פרוחה ז"ל אילנה (מתרזה) בת שרה ע"ה גורג'יה בת נעימה ע"ה רחמה בת מסעודה ע"ה שרה בת נרקיס ע"ה

להלן סיפור שמעובד מתוך הספר 'בך בטחנו' של ידידי ורעי, ר' צבי נקר. יש בו כדי ללמדנו עד כמה עלינו לומר מילים טובות לזולת. אנחנו לא יודעים את כוחן של אותן מילים ומה מילים אלו עשויות לחולל בנפש האדם. להלן הסיפור מפי בעל-המעשה:

בילדותי למדתי בחיידר ליטאי בדרום. הייתי ילד שקט ומופנם, לא התבלטתי, לא הפרעתי, ושנות הלימודים הראשונות בתלמוד תורה עברו בנעימים. הרגשתי כמו תלמיד ממוצע ולא מעבר. פה ושם היו ויכוחים בינינו הילדים, וכדרכם של ילדים, ידענו גם להשלים זה עם זה.

השנים חלפו לאיטן וכבר הייתי בפתחה של כיתה ח'. ביום הראשון חיכנו במתח לראות מי הרב שילמד אותנו. החברים העלו השערות ושמעות. כולנו ציפינו בדריכות לרגע שהרב יכנס בדלת.

בכיתה היה שקט מתוח... התבוננתי אל מעבר לדלת והנה אני רואה את דמותו של הרב. הוא היה גבוה, חסון וטמיר. הכרתי אותו היכרות שטחית ולא מעבר לזה, אבל מהרגע הראשון שהתחיל ללמד הרגשתי שמדובר בדמות מיוחדת.

ברב'ה שלנו היה קסם מדהים: כושר הסבר המעולה, דיבור קולח וחיוך לבבי שלא מש מפניו מעולם. עיניו הפיקו טוב. הוא הישרה על כולנו ביטחון ושלווה. הרגשתי ביטחון עז עד כדי כך שבשיעור אחד מצאתי את עצמי מעז להרים אצבע ולשאול שאלה על סוגיה שלמדנו, דבר שלא העזתי לעשות עד אז.

הרב הקשיב לדברי בהבעה של נחת. כשסיימתי את שאלתי הוא התחיל להלל ולשבח אותי לפני כל הכיתה. לא האמנתי. חשבתי שאני חולם. אני? הוא מדבר עלי? מעולם לא קיבלתי מחמאה משום רב. לא היו לי הכלים להכיל את התחושה. הדבר חזר על עצמו מדי יום ביומו, ממשאמת, מילים טובות, אמירות מחזקות.

אט אט גיליתי שאני מסוגל להקשיב. לא סתם הקשבה, אני מסוגל להתרכז ולהבין לעומק. בעידודו הבלתי פוסק של הרב התקדמתי בצעדי ענק. לתדהמת כולם הפכתי אחרי זמן לא ארוך להיות מהטובים ביותר בכיתה. חשוב לי לציין שיחסו החם הרב היה כלפי כולם.

אני זוכר תלמיד חלש ביותר שקיבל ציון מאה במבחן אחד. מדי יום כשהיה מגיע לכיתה, הרב היה מכריז: "הנה המאה הגיע לכיתה" וכולם היו קמים לכבודו.

על כל תשובה טובה היה מתגמל אותנו בפרסים ובמתקנים שקנה מכיסו הפרטי. כשהסתיימה השנה המופלאה הזאת, כולנו הרגשנו כאב פרידה עצום.

ידענו שסיימנו תקופה משמעותית בחיינו. נפרדנו מהרב

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל רחמים בן רחל ז"ל חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל אביחי בן אסתר ז"ל נעימה בת גורג'יה ע"ה חי זידי בן קלרה ז"ל ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל אסתר בת נעמי ע"ה ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל אורה בת נעימה ע"ה מישא אסתר בת זורה ע"ה מסעוד בן יקוט ז"ל הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל אליהו אליאס בן אלגריה ז"ל שמואל בן רבקה ז"ל רפאל בן אסתר ז"ל יצחק בן חביבה ז"ל אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל דב בן יצחק ז"ל סוליקה בת עישה ע"ה סלים בן פרוחה ז"ל יעקב בן סלימה ז"ל ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה יהודה בן סעידה ז"ל עפאת בת השמת ע"ה

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל וילד יחיא בן יוסף ז"ל פואד אברהם בן רג'ינה ז"ל מאיר מורד בן שושנה ז"ל יצחק בן ברקו דב ז"ל יצחק יצקן בן רחל ז"ל זהבה בת שושנה רייזל ע"ה יצחק בן ברקו דב ז"ל אברהם בן יונה ז"ל מרים בן דבורה ז"ל אביגדור בן ג'ולי ז"ל סעידה בת תפוחה ע"ה ר' שאול בן סילביה זצ"ל יצחק בן חזלה ז"ל מזל בת שמעון ע"ה שני בת אסתר ע"ה דוד בר חסיבה ז"ל יוסף בן מרים נוסרת ז"ל מסודי בת חביבה ע"ה חווה בת יעקב צבי ע"ה יעקב בן אסתר ז"ל אסתר בת גולה גאולה ע"ה יצחק בן מישא אסתר ז"ל רחל רפאת בת השמת ע"ה יוסף בר סעדה ז"ל ברכה בת מרדכי ע"ה יעקב בן נעמה ז"ל לטיף בן פרוחה ז"ל אריה בן מרים ז"ל יעקב בן נעמה ז"ל מרים בת שרה ע"ה אביבה וויש ע"ה דוד יצחק בן פרוחה ז"ל אילנה (מתרזה) בת שרה ע"ה גורג'יה בת נעימה ע"ה רחמה בת מסעודה ע"ה שרה בת נרקיס ע"ה

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

או צרות הפרשה

פרשת "ויחי"

"ולבן שיניים מחלב" [מט, יב].

סיפר אחד הדרשנים שליט"א: במהלך נסיעה ברכבת, ישב לצדי יהודי שהוציא את מכשיר הטלפון הנייד שלו וחיג ליועד הבית בבניין מסויים. המתקשר הציג את עצמו כגנן מומחה, והציע את שירותיו לעבודות גינון בבניין. תשובת האיש שמעבר לקו היתה קצרה ונחרצת: "אנו מאוד מתנצלים אדוני, יש לנו כבר גנן מעולה ביותר". אמר וניתק לאלתר. ואז הגנן עבר ליעד הבא; הוא התקשר ליועד הבית בבניין אחר, סיפר על מומחיותו בתחום הגינון, וגם כאן נתקל בתגובה דומה: "אנו כבר מעסיקים גנן". "ואתם מרוצים ממנו?", שאל הגנן. - "מרוצים עד השמים! הוא ממש נפלא ומקצועי. לא נחליף אותו בשום גנן אחר!!".

הגנן לא התייאש. הוא התקשר בשלישית לאיש יועד הבית נוסף, התחנן שיקבלוהו לעבודה בתור גנן, ושוב נתקבל בתשובה שלילית: "מצטערים, יש לנו כבר גנן. לא סתם גנן, הוא מספר אחד...".

ממשיך הדרשן לספר: רחמי נכמרו על היושב לצדי. כפי הנראה חסר-פרנסה הוא ומשווע לעבודה. פניתי אליו בהארת פנים: "ידידי היקר, אני מתגורר בבניין חדש בעיר פלונית. לנו עדיין אין גנן ונשמח להעסיק אותך...".

תגובת הגנן הותירה אותי המום: "תודה רבה. הייתי שמח לעבוד אצלכם, אבל אין לי רגע אחד פנוי. אני כבר מועסק בהמון בניינים, לצד פיתוח פרויקטים מיוחדים בגינות נוי עירוניות...".

האיש הבחין בסימני התמיהה שהתפשטו על פניי. הוא המשיך ונימק את פשר פניותיו לחיפוש עבודה: "האנשים אליהם התקשרתי, הם למעשה הלקוחות שלי...".

התקשרתי אליהם ממספר לא מזוהה, ועם קול מעט שונה, הצעתי להם לקבל אותי לעבודה... אתה בוודאי תוהה לשם מה עשיתי זאת?!"

וכאן האיש המשיך בעיניים מצועפות: "ראה נא, אני עובד במסירות רבה, ומשתדל מאוד לטפח את גינות הבניינים ולספק שירות מקצועי. למרבה הצער, דיירי הבניינים חולפים על פניי, ואף אחד אינו טורח לומר לי איזו מילה טובה על עבודתי. במקרה הטוב אומרים 'בוקר טוב' או 'שלום' ביבשות, אבל מחמאה על עבודת הטיפול וכישורי, מעולם לא יוציאו מפיהם. לפעמים, במהלך נסיעותיי, כשיש לי מעט פנאי, אני נוהג להתקשר אל לקוחותיי, כדי לשמוע מה באמת הם חושבים עלי... המחמאות ששמעו מפייהם, הגם שלא מופנים אלי ישירות, מאוד מחזקות ומעודדות אותי, אני מקבל מכך תמריץ להמשיך בעבודתי המקצועית...".

הבה ונלמד מהסיפור כמה זקוק כל אדם להערכה ולמילה טובה! כמה עוצמה יש במילה האחת הזו, בהארת הפנים שנאיר לנשותינו ולילדינו, לחברינו ולשכנינו. אין אדם שאינו זקוק למילה טובה, לדברי חיזוק ועידוד חמים, לטפיחה על השכם. אין אדם שמילה טובה לא מוסיפה לו נשימת חיים, ונוסכת בו כוחות לעלות ולהתעלות!

נחשוב לעצמנו: האשה מבשלת ארוחת צהרים עבור בעלה. היא כל כך טורחת שתהיה לפי טעמו, והנה הוא חוזר הביתה, בולע את האוכל, ושוכח לומר לה מילות שבח וקילוסין על טרחתה וטוב טעמה. כמה חבל. במקום להעצים אותה במילה טובה, הוא הותיר אותה מאוכזבת ומתוסכלת.

דברים נוראים מובאים בזוהר הקדוש (פ' תזריע, מ"ו): כְּמָה דְעוֹנֵשָׁא דְהַאי בְּר-נֶשׁ גִּינן מְלָה בְיֵשָׁא (כמו שיש עונש לאדם בשביל דיבור רע שהיה אסור לדבר ודיבר), כְּפִי עוֹנֵשִׁיָה גִּינן מְלָה טְבָא, דְקָאֲתִי לְגִדְיָה, וְיִכְלִי לְמִלְלָא, וְלֹא מְלִיל (כך עונשו בשביל מילה טובה שבאה לידו לומר לזולתו ולא אמרה לו, כגון שבא לידו לשמח את חברו, לעודדו או לחזקו בדברים טובים, ועצר עצמו מלומר לחבירו את אותן מילים חמות ומעודדות, אזי הוא נענש עבור זאת בעונש דומה לאחד שפגם את לשונו בדיבורים אסורים כלשון הרע וניבולי פה!).

ומעתה, נבוא לדון בפן ההלכתי של הסיפור: נשאלת השאלה: האם היה מותר לגנן להתקשר ללקוחותיו תוך העמדת פנים של גנן אחר, או שמא היה אסור לנהוג כך, כי יש בכך בזבוז זמנם של האנשים לחינם?

השיב מו"ר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א:

מובא בגמרא בכתובות (ק"י א): אמר רבי יוחנן, טוב המלביץ שיניים לחבירו יותר ממשקהו חלב, שנאמר "וילבן שיניים מחלב" (בראשית מ"ט, י"ב), אל תקרי "ולבן שיניים" אלא "וילבן שיניים".

נצייר לעצמנו - אומר הסבא מסלבדקא - אדם הולך ביום קור סגרירי, כולו קפוא מקור, והנה בא אדם למולו עם כוס חלב חם ומהביל... שתיית החלב החם עושה לו כל כך טוב בלב... כמו כן נתאר לעצמינו אדם ההולך ביום שרבי, על סף עילפון מחמת הצמא, ובא חבירו ומשקהו חלב קר ומרווה, כמה טוב עשה לו... אמר על כך רבי יוחנן, כי הנעמה זו של 'הלבנת השיניים לחבירו', של חיוך רחב ומאור פנים, עושה לו טובה גדולה מזו (אף שהמיטיב לא הוציא אגורה אחת מכיסו)! כי אדם זקוק לסבר פנים יפות, למילה חמה ולבבית, יותר מאשר הוא זקוק לכוס חלב...

ולענייננו נוכל לומר, שקיימת אומדנא ברורה, שאילו ידעו האנשים מהחסד הגדול שעושים עם הגנן, היה נוח להם להקדיש מעט מזמנם עבורו. וכשם שאם היה צמא למשקה לאחר עבודה מאומצת ביום חמסין, מן הסתם היו מסכימים להרוות את צימאונו בכוס חלב קר, כך מן הסתם שמסכימים להרוות את צימאונו ולהחיות נפשו במילה טובה על עבודתו.

ועיווין בשולחן ערוך (או"ח סי' י"ד ס"ד), שמוותר לאדם ליטול את הטלית והתפילין של חבירו שלא מדעתו ולברך עליהם, והטעם הוא, משום דניחא ליה לאיניש דליעבד מצוה בממוניה (דהיינו נוח לו לאדם שיקיימו הבריות מצוה בשימוש בממונו. וגם ניחא ליה לאיניש לקיומי מצוה בגופיה, כמבואר בפסחים ד' :). וגם בענייננו מסתבר שנוח להם לבריות להקדיש מעט מזמנם כדי לקיים גמילות חסדים עם הגנן (והערב נא).

"אלוקים חשבה לטובה" [נ, כ].

הסיפור המפעים שלפנינו, אירע אצל אברך מצויין בשם רבי נפתלי, שהתייתם מאביו, והחליט לקבל אחריות על אחיותיו הקטנות ולדאוג לשידוכיהן לחופה בכבוד.

בסייעתא דשמיא, האחיות נישאו טובה בזו אחר זו ובנו בתים נפלאים, אלא, שהאחות הצעירה נותרה מעוכבת שידוך. האח, רבי נפתלי, פנה לשדכנים ושדכניות, וכמובן שהרבה לפקוד את מעונם של צדיקי הדור, שיעתירו בעד האחות היתומה, אך עדיין לא נמצא עבורה שידוך. גם כל המשפחה מסביב עשתה כבר כמעט הכל על מנת לשדכה, אך לא עלה בידם. היתומה, שהינה יראת ה' וכלילת המעלות, כבר הגיעה לגיל שלושים, ועדיין יושבת בביתה וממתנה לשידוך.

בערב יום הכיפורים תשפ"א, התגלה רבי נפתלי כ'חיובי' לקורונה, ומפאת החשש להדבקת שאר בני ביתו, הוא התפנה למלונית קורונה בירושלים עיר הקודש. הוא הבין שאת היום הקדוש ואת חג הסוכות יצטרך לעבור בין כותלי המלונית, מנותק מבני משפחתו וקהילתו. עם כניסתו למלונית, התעוררו בקרבו רגשות דכדוך והוציאנה משם, אך לאחר שחיזק את עצמו באמונה ובטחון בבוראו, צפו ועלו במוחו דברי חיזוק נפלאים שאמר הרה"ק ה"שפת אמת" זי"ע...

הנה התורה מספרת בפרשת וישב על יוסף הצדיק (בראשית ריש פרק ל"ט): "וַיִּוְסַף הַיּוֹדֵד מִצְרַיִם וַיִּקְנְהוּ פוֹטִיפַר סָרִיס פְּרָעָה שֶׁר הַסְּבָחִים אִישׁ מִצְרַיִם... וַיְהִי יוֹסֵף בְּבֵית אֶדְוָי הַמִּצְרַיִם. נשאלת השאלה: אם התורה כבר אמרה בתחילה שיוסף הורד מצרימה ונקנה לעבדות על ידי פוטיפר, מה משמיעה לנו התורה בכך ששוב כותבת: "וַיְהִי בְּבֵית אֶדְוָי הַמִּצְרַיִם". שאלה דומה מתעוררת גם בהמשך הפרשה (שם בסוף הפרק): "וַיִּקְחָה אֶת יוֹסֵף אֶתוֹ וַיִּתְּנָהוּ אֶל בֵּית הַסֵּהֶר... וַיְהִי שָׁם בְּבֵית הַסֵּהֶר". המילים "וַיְהִי שָׁם בְּבֵית הַסֵּהֶר" הן לכאורה מיותרות לחלוטין! אם יוסף נתן לבית הסוהר, ולא כתוב שהוציאנה משם, אם כן פשיטא שעדיין היה שם!

ובכן, ביאר השפת אמת (פרי וישב), והדברים מעצימים: יוסף הצדיק נתגדל על ברכי אביו הקדוש, כי בן זקונים הוא לו. הוא היה סמוך על שולחן אביו בארץ ישראל, לומד תורה ויראה מפיו בשלווה ונחת. כאחד שקיבל מאביו הגדול את כל התורה שלמד בישיבת שם ועבר, הוא היה אמור להיות מוסר התורה לכלל ישראל...

אך פתאום, ביום בהיר אחד, הוא נלקח מ"גן העדן" בו היה שרוי, מבית אביו, ונשלח למקום רחוק. לא סתם מקום רחוק, אלא לארץ מצרים מקום שנקרא "ערוות הארץ", מדינה מלאה בגילולים עבודה זרה וטומאה. גם שם לא נסתיימו הרפתקאותיו; הוא נתפס והושלח לבית הסוהר, מקום בו אסורים האסירים השמורים ביותר במדינה, אסירי המלך. ענו בַּבְּבֵל (בשלשלאות) רָגְלוּ, בְּרָגְלָא בְּאֵה נִפְשׁוּ (תהילים ק"ה). יוסף ירד אפוא מפסגת ההר הגבוה ביותר, לבירא עמיקתא...

שאר בני אדם אולי היו חושבים לעצמם, 'מה אני עושה פה?! הלא אין זה מקומי, אני הרי הייתי צריך להיות עכשיו בארץ ישראל, בבית אבי יעקב אבינו... אילו הייתי כעת בישיבה הקדושה אצל אבי הקדוש... אילו הייתי ממשך לעשות שטייגען, לעלות ולהתעלות... ואילו... ואילו... אך לא אלו היו מחשבותיו של יוסף הצדיק. הוא לא היה שקוע ב"אילו"...

"וַיִּתְּנָהוּ אֶל בֵּית הַסֵּהֶר מְקוֹם אֲשֶׁר אֲסִירֵי הַמֶּלֶךְ אֲסוּרִים, וַיְהִי שָׁם בְּבֵית הַסֵּהֶר" - יוסף הבין, שאם נגזר עליו להיות בבית הסוהר, הרי זה סימן שמוטל עליו לעבוד את ה' יתברך שם, בתוך בור חושך וצלמות, שם הוא ימשיך לעשות שטייגען, כי עכשיו זהו תפקידו ועבודתו! וממילא הוא היה מרוצה להיות שם! גם כשירד למצרים, גם שהורד לבית הסוהר, ידוע ידע, כי זוהי שליחות הבורא יתברך, ובכל מקום שרצונו יתברך לשלוח את האדם, צריך האדם לעשות שליחותו, ולעשות רצון המלך.

וכך כותב השפת אמת: ויהי בבית אדוניו המצרי, ויהי שם בבית הסוהר - לכל מקום אליו הגיע יוסף, הוא האמין כי מה' היתה זאת, "וַיְהִי" שם ברצונו, וכן "וַיְהִי" שם בהוייתו - הוא נשאר אותו יוסף הצדיק שהיה בלומדו בישיבה, תחת צילו של אביו הקדוש, הוא לא קיבל שום שינוי מכל המקומות הללו. גם לאחר שאלה יוסף מהבור העמוק והפך ל"מלך", אומרת עליו התורה "וַיִּוְסַף הִיָּה בְּמִצְרַיִם (שמות א', ה'), וְכִי בָא לְלַמְדוֹ, וְכִי לֹא הָיָה יוֹדֵעִים שְׂהוּא הִיָּה בְּמִצְרַיִם! אלא, להודיע צדקתו של יוסף - הוא יוסף הרועה את צאן אביו, הוא יוסף שהיה במצרים ונעשה מלך ועומד בצדקו". יוסף לא איבד ממעלתו [לא נכנסו בו רגשות גאווה והתנשאות], אלא הוא עדיין נשאר בהוייתו ולא משתנה כי הוא זה, הוא נשאר אותו יוסף, עם כל הגדלות והצדקות!

התורה מספרת לנו את הדברים, כדי ללמדנו שגם אצלנו קיימים הכוחות הללו, וכמבואר בכמה מקומות שכל כלל ישראל נקראים על שם יוסף, כפי שפירש רש"י על הפסוק בתהילים (פ', ב'): "נוהג כצאן יוסף" - כל ישראל נקראים על שם יוסף. וכן מבואר בבבל הטורים (בראשית מ"ח, ט"ז) שכל שבטי ישראל נקראו על שם יוסף, כדכתיב "גאלת בזרוע עמך, בני יעקב ויוסף סלה". וכן מציונו בגמרא בברכות (נ"ה:) ישפח חשך נגד עין הרע לומר "אנא פלוני בר פלוני מזרעא דיוסף קאתינא (מזרעו של יוסף אני) דלא שלטא ביה עינא בישא", וראה שם במהרש"א שביאר שכל אדם, גם אם הוא משבט ראובן שמעון לוי וכו', יכול לומר "אנא מזרעא דיוסף", והיינו שיכול לשייך את עצמו לכוחות של יוסף, כי יוסף החדיר את הכוחות האלו בכלל ישראל!

מסיים השפת אמת: ולכן צריך איש ישראל לידע ולהאמין, כי הכל, אבל הכל, בהשגחת הבורא, ולא במקרה. אם הגעת למקום כלשהו, דע שלא לחינם נשלחת לשם, אלא בהשגחת הבורא!

ובכן, נמשך בסיפור המעשה: במוצאי היום הקדוש, הודיעו לרבי נפתלי כי חולה קורונה נוסף עומד להצטרף אליו ולשהות עמו בחדר. אל החדר נכנס בחור מאחת הישיבות המצוינות. לאחר שיתח הכרות קצרה בין השניים, הם מגלים להפתעתם, שלא זו בלבד שהם משתייכים לאותה עדה קדושה - אלא הם אף נושאים את אותו שם משפחה... בימים הבאים ניצלו השניים את רוב שהותם במלונית ללימוד גמרא והלכה בחברותא. רבי נפתלי התרשם, שחבירו לחדר, בן ה-31, הינו תלמיד חכם משכמו ומעלה, ובעל מידות תרומיות! באופן טבעי הוא מספר לבחור על אחותו הנפלאה, והלה הסכים שמיד עם צאתו ממלונית הקורונה, הם יערכו פגישה.

בחלוף מספר שבועות, השניים באו בברית האירוסין!

במסיבת האירוסין, עמד רבי נפתלי ודרש בפני הציבור. את דרשתו פתח בדברי המדרש ("אוצר מדרשים"): אמר דוד המלך לפני הקב"ה: ריבונו של עולם, מה הנאה בעכביש שבראת בעולמך [מה התועלת שבאה לעולם על ידי העכביש]? אמר לו הקב"ה: "דוד! מלעיג אתה על הבריות, תבוא שעה ותצטרך להם ותדע למה נבראו. וכשנחבא במערה מפני שאול המלך, שלח הקב"ה עכביש וארג על פי המערה, עד שסגר בקוריו את פתח המערה. לאחר מכן הגיע שאול המלך וראה את היריעה שארג העכביש בפתח המערה, אמר, בוודאי לא נכנס אדם לכאן, שאם נכנס היה קורע את האריגה לקרעים, והלך ולא נכנס לשם. כשיצא דוד וראה את העכביש, נשקו ואמר לו: "ברוך בוראך ובורך אתה! ריבונו של עולם מי יעשה כמעשיך וכגבורותיך שכל מעשיך נאים!"

וכאן, המשיך רבי נפתלי וסיפר: ברגע שהקורונה נכנסה והשתוללה בגופי, כל כך הצטערתי, ותהיתי בלבי, לשם מה נוצר נגיף זה בעולם... כעת אני מבין שכל צערי היה רק 'דמיון', הכל הכל נעשה לטובתי, ואני מודה ומשבח לבוראי על הקורונה... הלוואי ורק הייתי יכול לנשקה, כאות הודאה לה' יתברך, כפי שדוד מלכנו נישק את העכביש!

הוסיף ר' נפתלי לדרוש: ידוע הסיפור אודות שניים שישנו בחדר משותף בבית מלון, ובלילה הליון אחד מהם שקר לו, ולכן סגר את החלון. השני טען שחם וחונק לו ופתח את החלון. וכך המשיכו השניים להתקוטט, זה סוגר וזה פותח, עד שעלתה חמת זעמו של האחד... הוא זרק בעוצמה נעל על זולתו, אך הנעל לא פגעה בו, אלא התעופפה אל זוכית החלון, וקול הניפוח האדיר, בישר להם שהחלון נשבר, כך שעכשיו אי אפשר לסגור אותו... במשך כל הלילה המשיך האחד לייכל "קר לי, ממש קפוא פה...", אך הם היה יכול לסגור את החלון היה עושה זאת וישן בשלווה. אילו האחר, השמיע רגורים של הנאה ממשב האחרון שבוקע מהחלון המנופץ ומלטף את פניו...

כשהאיר הבוקר, הם גילו לתדהמתם שהחלון נותר סגור ואטום! התברר שהזוכית שהתנפצה, היתה של המראה הגדולה שהיתה תלויה לצד החלון... מסתבר שרק מחמת הדמיון לאיש היה קר, ולחבירו גרם הדמיון להרגשת נעימות מחמת הירוח המרגענת...

אם זה נכון בגשמיים - סיים הדרשן - על אחת כמה וכמה ברוחניות; כמה פעמים שקוע האדם בצער גדול על מה שהפסיד והוכה כביכול, או על מה שהיה יכול להרוויח לו הרווח, וכמו כן האדם לפעמים מתמלא בשמחה על דברים של מה בכך, כשבצעם כל זה הוא מכוחו של הדמיון בלבד, והוא מושגח כל רגע על ידי הבורא יתברך שמו. אם לדמיון יש כוח כה עצום להשפיע עליו ועל רגשותינו, בואו נשתדל לפחות להשתמש בו לאפיקים מועילים, ולא חלילה להפוך אותו לגורם המעכב את אמונתנו ואת הצמיחה הרוחנית שלנו!

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזלה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן כורשיד ז"ל, לע"נ אביתו בן שלום ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ דוד בן שרה ז"ל, לע"נ מרים בת נוהר ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ ענייט בצלאל בן כשוור ז"ל, לע"נ דוד חבסוב בן רבקה ז"ל, לע"נ בנימין בן רחל ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ יחזקאל בן מזל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ לי בת חן פולין ז"ל, לע"נ רבקה בת שרה ז"ל, לע"נ אליהו בן מרים ז"ל, ועל"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

גליון מס' 1097

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

שבת פרשת ויחי - י"ד טבת תשפ"ג - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

הוראות למעשה על פי השל"ה הקדוש

הוראה למעשה

ה אדם צריך להרגיל את עצמו לעשות חסד של אמת, לא "מבעי" (רק) שצריך לעשות חסד עם המתים, אלא אפילו עם החיים יעשה כן ואז הולך בדרכי ה' ומתלבש במידותיו ברוך הוא, כי הוא יתברך עושה חסד חיים. ועל זה אמר (תהילים ס"ג, ד): "כי טוב חסדך מוחיים שפתי ישבחונך", רצה לומר, דרכם של בני אדם לעשות חסד של אמת עם המתים ולא עם החיים, אבל חסדך האמיתי הוא מוחיים, מה שאתה עושה לנו בחיים חיותינו, כי מה גמול אנחנו משלמים לו, רק שפתי ישבחונך". ה' בחסדו הגדול עושה ניסים ואין לנו לעשות, רק להודות לו כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות כד, ב): "ארבעה צריכים להודות, זהו שפתי ישבחונך", וכן ה' ממציא לנו מזון וטרף בחסדו הגדול ואנו אין לנו אלא לברך וכמו שפירש רש"י על הפסוק "נפתלי אילה שלוחה הנתון אמרי שפר" כתרגומו, יהוה מודן ומברכין עליהו"ן (יהיו מודים ומברכים עליהם).

המקור בפרשה: "ועשית עמדי חסד ואמת" (בראשית מז, כ).

הוראה למעשה

"האדם צריך להתפלל תמיד שלא ימצא פסול"

בזרעו וזרע זרעו עד עולם, כי אין לו לאדם בעולמו אלא כשמוניח בנים הגונים. זהו הענין כשברך יעקב את בני יוסף, כתוב: "ויברך את יוסף", כי ברכת הבנים ומעלתם היא ברכת יוסף. וזהו רמז: "ומולדתך אשר הולדת אחריהם, לך יהיו", כלומר, אם תוליד עוד בנים ויהיו הגונים כמו אלו וזהו "אחריהם" שילכו אחר מידותיהם, "לך יהיו" - למי כל תמדה, הלא לך, כי אשרי לאב המניח בנים הגונים - זרע כשר.

המקור בפרשה: "ויתחזק ישראל וישב על המיטה". חיזוקו ומשבבו האיתן היה עבור המיטה שהיתה מטתו שלימה. ואשרי מי שזוכה לזה..

הוראה למעשה

האדם צריך לדעת שאי אפשר לקץ שיבוא כשיש שנאת חנם בתוך עם ישראל.

המקור בפרשה: "האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים". ביקש גלות להם את הקץ (פסחים נו) על כן אמר לשון "האספו", (תתאחדו). וזהו שאמרו ליוסף: "אביך ציונו לפני מותו לאמור" וקשה: היכן מצינו שאמר כן? אלא שכוונתם היתה שאמרו לו שכך היה כוונת אבינו במה שאמר "האספו ואגידה לכם", שלא יהא בינינו

הוראה למעשה

לשון הרע ונהיה כולנו באגודה אחת ובהבת עולם ובהבה רבה.

"ראה נא והביטה עד כמה חיוב המחילה בחטא שבין אדם לחברו, ראה נא אלו הגדולי עולם, שבטי י-ה אשר הם מלאכי אלוקים, איך עשו הכנעות ויפלו לפניו ארצה" ויאמרו הננו לך לעבדים". ומה יעשה הדיוט החוטא נגד חברו בהוצאת דיבה ובהכאה וכיוצא בזה, או דברי מסה ומריבה, ואף שחברו מרוצה, על כל זאת צריך תשובה שימחול לו ה'.

המקור בפרשה: "אנא שא נא פשע אחיך וחסאתם כי רעה גמולך ועתה שא נא לפשע עבדי אלוקי אביך". השבטים הקדושים, אף שפייסו את יוסף מכל מקום היה חטאתם שמורה עד נקמת עשרה הרוגי מלכות - גדולי ואבירי ישראל. זהו שרמז יוסף במה שאמר: "ועתה אל תיראו אנוכי", וגו', רמז: עתה אין לכם לירא, אבל באחרית הימים תיראו, כי יוסף ראה דבר זה ברוח הקודש. ומכל מקום תנחומין של יוסף הם תנחומין. גם הוא יקדים לעתיד, כי בוא יבוא משיח בן יוסף קודם משיח בן דוד.

נקי הדעת שברושילים

החסיד מהספסל שברחוב מלכי ישראל

בזיכרון פינומינלי ובראש פתוח ללימוד תורתנו הקדושה. בשנים האחרונות עברו עליו (ל"ע) יסורים קשים והוא קבלם באהבה. ר' אברהם מרדכי נהג לשוחח עם כל מי שבא עימו במגע והישרה אווירה נעימה בסביבתו.

כעת הוא השאיר את הספסל שעליו ישב בשנים האחרונות, מיותם ושומם. **ואולם מתנחמים אנו שבודאי הוא יושב היום על הספסל שבגן עדן באותה התנוחה שנהג לשבת ברחוב מלכי ישראל ומשוחח שם עם צדיקי הדורות כיצד להחיש את הגאולה השלימה עבור תושבי ירושלים בפרט ועם ישראל בכלל.**

הרה"ח ר' אברהם מרדכי וידובסקי ז"ל יושב על הספסל כדרכו לבוש בחליפה והכובע לידו ומשוחח עם יהודי שחיכה לעלות לאוטובוס

ב שבוע שעבר נפטר לבית עולמו אחד מהדמויות המוכרות בירושלים עיר הקודש. שמו הוא הרה"ח ר' אברהם מרדכי וידובסקי ז"ל. בן שבעים ושמונה היה בהסתלקותו. בשנים האחרונות הוא נהג לשבת במהלך היום בדרך קבע על ספסל בתחנת האוטובוס ברחוב מלכי ישראל שבירושלים בסמיכות לבית הכנסת הישן של חסידות "גור". בשל עובדה זו, רבבות יהודים שהיו חולפים על פניו, הכירו את דמותו.

ר' אברהם מרדכי נולד לאביו הרה"ח שמחה בונים ז"ל שהיה מחשובי חסידי "גור". בצעירותו הצטיין אברהם מרדכי

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי

ויקרא יעקב אל בניו וגו' (מט, א)

פירש רש"י ובגמרא: "ביקש יעקב לגלות לבניו קץ הימין ונסתלקה ממנו שכינה, אמר שמא חס ושלוש יש במטתי פסול וכו', אמרו לו בניו שמע ישראל וגו', כשם שאין בלבך אלא אחד כך אין בלבנו אלא אחד" (פסחים נו, א).

לכאורה צריך לדעת, כיון שקרא אותם לגלות להם הקץ, מה ענין הברכות לכאן.

אפשר לומר, על דרך המבואר במסכת ברכות (לא, ב) החושד בחברו בדבר שאין בו צריך לברכו, ובשביל זה ברכם תכף.

האספו ואגינה לכם

פירש רש"י: "בקש יעקב לגלות את הקץ ונסתלקה ממנו שכינה וכו'".

יש לדקדק:

א. איזה חטא חטא יעקב חס ושלוש שבשביל זה נסתלקה ממנו השכינה.

ב. הלא כל הברכות הם דברי נביאות כפירוש רש"י, אם כן ברור שהשכינה שרתה עליו אז.

ואפשר לפרש הכוונה, שיעקב אבינו ראה שהשכינה שורה עליו, והבין שבאם יעסוק לגלות את הקץ תסתלק ממנו השכינה. והביאור הוא על פי מה שכתוב בספר התניא (פרק לה), שהשראת השכינה היא אך ורק בזמן שאין לאדם שום רצון, רק בקיום מצוותיו, שהן רצונו יתברך.

וזהו שרמזו במדרש רבה כאן (צח, ג): "משל לאוהבו של מלך שהיה נפנה מן העולם והיו בניו סובבין את מטתו, אמר להם בואו ואגלה לכם מסתורין של מלך, תלה עיניו והביט במלך, אמר להם היו זהירין בכבודו של מלך. כך יעקב אבינו תלה עיניו וראה שכינה עומדת על גביו, אמר להם הווי זהירין בכבודו של הקדוש ברוך הוא". שכאשר השכינה עומדת על גביו, אין שייך שיהיה עסק בשום דבר, כי אם בכבודו של המלך.

ועיין פירוש רש"י על הפסוק (דברים יח, יג) "תמים תהיה עם ה' אלהיך": "התהלך עמו בתמימות ולא תחקור אחר העתידות, ואז תהיה עימו ולחלקו". שהנהגת יעקב היא לימוד לדורות, שאם אנחנו רוצים שהשכינה תהיה בינינו, אין לנו לעסוק במחשבות אודות העתיד לבוא עלינו, אלא רק לקיים את הפסוק "תמים תהיה", ואזי יקויים סיפא דקרא, "עם ה' אלהיך".

ויאסף רגליו אל המיטה (מט, ג)

אמר רבי יוחנן, יעקב אבינו לא מת וכו', מקיש הוא לזרעו, מה זרעו בחיים אף הוא בחיים (תענית

ה, ב).

לפי פשוטו כוונת הדברים היא כמו שאמרו חכמינו ז"ל (בבא בתרא קטז, א) "אצל דוד לא נאמרה בו מיתה, מפני שהניח בן כיוצא בו".

ועיין עוד במדרש תנחומא (כי תשא ג) "והשובע לעשיר איננו מניח לו לישון, כיצד, היה אדם גדול ועשיר בתורה, לימד תלמידים הרבה וריבץ תורה ברבים ושבע מן התורה, אף על פי שהוא מת אין התלמידים שהעמיד מניחין לו לישון, אלא יושבין ועוסקין תלמידיו בתורה ובתלמוד ובהלכה ואגדות, ואומרים תלמידיו הלכות ושמעות משמו ומזכירין שמו בכל שעה, ואין מניחין אותו לישון בקבר".

עוד אפשר לבאר מה שאמרו מה זרעו בחיים אף הוא בחיים, על פי מה דאיתא במדרש רבה (צח, ד): "ישראל משכימים ומעריבים בכל יום ואומרים, שמע ישראל אבינו ממערת המכפלה, אותו דבר שצויתנו עדיין הוא נוהג בנו, ה' אלקינו ה' אחד".

וזהו מה זרעו בחיים, כל זמן שזרעו בחיים שמשכימין ומעריבין בכל יום ואומרים שמע ישראל וגו', אף הוא בחיים, שהרי אומרים לו שמע ישראל, מזה מובן שהוא חי.

ויצו אל יוסף לאמר אביך צווה וגו' (נ, טז)

יש לדקדק:

א. מדוע אמרו אביך, ולא אבינו?

ב. לכאורה מקודם היו צריכים לומר לו שמתחרטים על המכירה, ואחר כך את בקשת אביהם שיסלח להם, כמו שנאמר (משלי כח, יג) "ומודה ועוזב ירוחם".

ויש לומר ששני הדיוקים מתורצים אחת בחברתה, והוא, כי החרטה על המכירה נרמזת בתיבת "אביך".

ויתבאר על פי דברי הזוהר הקדוש (חלק א רכב) זה לשונם: "ויקרא לבנו ליוסף (בראשית מז, כט), אמר רבי יצחק, האם שאר השבטים לא בניו הם, אלא אמר רבי אבא, יוסף בנו היה יותר מכולם". ועיין במפרשי הזוהר, דיעקב בחינת תפארת, ויוסף בחינת יסוד, והם מתאחדים כאחד. ובשביל זה נאמר (שם, ג) "וישראל אהב את יוסף מכל בניו".

והשבטים אפשר שמקודם לא ידעו מזה, ובשביל זה כתיב (שם, יא) "ויקנאו בו אחיו".

אבל עכשיו, אחרי שראו שיוסף הוא המשביר לכל עם הארץ ואותם ואת ביתם מכלכל יוסף, ראו מזה שהצדק אתו שהוא בחינת צדיק יסוד עולם, הודו ואמרו "אביך", שאתה בנו יותר מאיתנו. ובהם הראו שהם מתחרטים על המכירה.

שאלות קצרות ותשובות ביצדן:

1. מה הקשר בין סוף הפרשה הקודמת לתחילת פרשתנו?

תשובה: הפרשה הקודמת מסתיימת במילים "ויפרו וירבו מאוד", ואילו פרשתנו פותחת במילים "ויחי יעקב". ומכאן מובן שבשל העובדה שצאצאיו של יעקב פרו ורבו, נוספו שנים לחייו.

2. מה הקשר בין תחילת הפרשה לסופה?

תשובה: פרשתנו כאמור פותחת במילים "ויחי יעקב בארץ מצרים" ומסתיימת במילים "וישם בארון במצרים". ומכאן המסקנה שבחייו בארץ מצרים חש יעקב כאילו שמו אותו בארון במצרים.

3. מדוע נסתם מיעקב אבינו הקץ?

תשובה: הסיבה לכך היא מפני שאצל יעקב שרתה מבחינה מסויימת תקופת הקץ של הגאולה (הוא היה בקרבת כל ילדיו וכולם התנהלו בדרך התורה) ולכן הוא לא חש מבחינה מסויימת את עוצמת מצוקת הגלות באותה העת וזה גרם לכך שנסתם ממנו גילוי קץ הגאולה של עם ישראל. ומכאן המסר שבכדי להחיש את הקץ הכללי והפרטי, עלינו לחוש את כאב הגלות בה אנו שרויים.

4. על הפסוק "אל נא תקברני במצרים", מפרש רש"י: א. סופה להיות עפרה כינים (ומרחשים תחת גופי). ב. ושאין מתי חוצה לארץ חיים אלא בצער וגלגול מחילות ג. שלא יעשוני מצרים עבודת אלילים".

ויש לשאול: הרי הסכנה שיעשו את יעקב עבודת אלילים ויעברו בגללו על איסור של עבודה זרה, היא סיבה הרבה יותר מרכזית וכבדת משקל שבעטיה ראוי שלא יקברו אותו במצרים מאשר שתי הסיבות הראשונות שיותר נוגעות לטובתו האישית של יעקב. אז מדוע רש"י מונה את הסיבה החשובה הנ"ל רק בסוף ולא כפי שהייתה צריכה להופיע בתחילה?

תשובה: רש"י רוצה לפרש ולומר שאילו יעקב היה קודם מציג לפני יוסף את הסיבה לכך שהוא אינו רוצה שיקברו אותו במצרים משום שיעשו אותו לעבודת אלילים, היה יוסף יכול לבטל טיעון זה בכך שהיה טוען שהוא בתור משנה למלך מצרים ידאג לכך שלא יעשו מיעקב עבודת אלילים ושרק יתייחסו לקברו כאל קברי צדיקים שמתפללים שם לבורא עולם. לכן הקדים יעקב לומר שבכל מקרה לא נוח לו להיקבר במצרים בגלל שתי הסיבות האישיות הראשונות שאותן לא ניתן לפרוך ולבטל.

להביא לימות המשיח

בי"ג בטבת יחול יום ההילולא של כ"ק האדמו"ר השני מלעלוב רבי משה בידרמן זיע"א שנסתלק בשנת תרי"א.

צוואה השאיר האדמו"ר רבי דוד מלעלוב לבנו ממשיך דרכו, רבי משה מלעלוב. צוואה מיוחדת במינה. הוא מסר אותה לבן כשהוא היה עדיין ילד קטן.

מה ביקש האב הצדיק מבנו?

"אני", אמר האדמו"ר לבנו, "רציתי כל ימי לזכות ולראות את ארץ ישראל ארץ הקודש. לצערי לא זכיתי. אבל אתה חייב להגיע לארץ. כאשר תגיע, תהיה לך שם שליחות: אתה תקרב את ביאת המשיח".

והבן, רבי משה, באמת החליט לצאת לדרך לארץ ישראל. וזה היה לא היה לו קל. גם לעדת החסידים שנשארה בגולה בפולין, היה הדבר קשה. אבל האב ציווה, מה גם שהבן בעצמו רצה לעלות לארץ ישראל.

יצא הרבי לדרכו. לא היו באותם ימים אמצעים כאלו שיש היום. הוא יצא לדרך ועבר בכפרים ובעיירות רבות. הוא לא הלך לבד, עימו הלכו חסידים רבים שבקשו לפחות ללוות את רבם.

כאשר הגיע רבי משה לעיר סדיגורה, נעצר שם כי בעיר זו גר הרבי הקדוש מרוז'ין, רבי ישראל. רבי משה נכנס אל הרבי וסיפר לו על התוכניות שלו ועל צוואתו של אביו.

הרבי מרוז'ין התרגש. "גם אני רוצה להגיע

כ"ק האדמו"ר מלעלוב שליט"א מבית שמש כותב אות בספר תורה

ארצה", אמר. "אולי תדחה קצת את הנסיעה ונצא ביחד?".

אבל רבי משה לא היה מסוגל להתעכב. "כבר אינני צעיר", אמר. "אם אתעכב, מי יודע אם אצליח לצאת מכאן". ורבי משה המשיך במסעו.

כשאגיע לירושלים, קודם כל אלך לכותל המערבי, ושם אתקע בשופר עד שיזעזע את השמים

מידי פעם היה הרב מתעכב בכל מיני מקומות ונושא דברים מתורת החסידות. לתלמידיו הוא סיפר משהו על תוכניותיו: כשיגיע לירושלים, קודם כל ילך לכותל המערבי, ושם יתקע בשופר עד שיזעזע את השמים. חוץ מזה סיפר הרב, שהוא לוקח איתו את הגביע שעליו היה מקדש החוזה מלובלין. "זה גביע קדוש", אמר הרב,

"ובזכותו אתקעש להביא את המשיח".

ציבור החסידים נאלץ בצער להיפרד מהרבי כאשר הם הגיעו לנמל. הוא עלה לאוניה עם משפחתו והפליג זמן ארוך שבסופו עגנו בארץ ישראל.

הם ירדו מהאוניה ביפו והחלו במסע נוסף, בדרך לירושלים. כמובן שאת הדרך עשו על גבי חמורים ועגלות.

בסוף ימי המסע הזה הם הגיעו עד שערי ירושלים, וברגע הזה קרה משהו נורא: הגביע נשטם ונשבר.

הדבר הזה גרם לצער גדול, אבל המשפחה המשיכה בדרכה. ואז קרה עוד משהו נורא: רבי משה חלה במחלה קשה. לשם כך, הם נאלצו להתעכב ולחכות עד שהוא יחלים. אבל הוא לא התאושש.

הרגיש רבי משה כי אין לו זמן רב להישאר בעולם הזה, ולכן הוא ביקש שיקחו אותו על אלונקה לכותל המערבי. אמנם הבנים הניחו את האלונקה ונשאו אותה אל הכותל. ממש לפני שהגיעו, כאשר נותרה פניה אחת בלבד, והנה מטר אבנים החל להזרק עליהם. היו אלו ערבים שעמדו על גגות בתים וידו אבנים לעבר המתפללים.

הקדוש ברוך הוא עזר והם ניצלו, אבל להביא את המשיח לא עלה בידי של רבי משה. הוא נסתלק לגנוזי מרומים 72 ימים בלבד לאחר שהגיע לארץ. החסידים אמרו על כך ש-72 הימים הללו שקולים כנגד 72 השנים שחי עלי אדמות.

תיקונה של הנפש

הצעתו נתקבלה והשניים התיידדו. הכומר שיחד את המבשלת שתגיש לו בשר טריפה ונבילה, וזה טמטם את מוחו ולבו, עד שדברי הכומר פעלו עליו וכעבור זמן הסכים להשתמד ר"ל, ואף נשא לו לאשה את בת הכומר. את אשתו הראשונה עזב לאנחות ונעשה למומר. הכומר נתן לו גם הון תועפות והוא נהיה לעשיר מופלג.

במשך הזמן הוא קנה פרדס עם בית ונכנס להתגורר בו. בתוך הפרדס היה גר שומר זקן. פעם, בשעה שהמומר טייל עם אשתו הנוכחיה בפרדס, שמעו קול בכי חזק. היה זה קולו של השומר. נכמרו רחמיו והוא נכנס לבית השומר ושאלהו לפרש הבכי. הלה לא ענה, אלא דחהו בתירוצים שונים. בעל הפרדס המשיך להסתובב בפרדסו וילך הלך ושוב, וכשהוא שמע שוב את בכיותיו הנוראות של הזקן, לא נתן לו הדבר מנוח, הוא נכנס אליו שוב והתחנן לפניו שיגלה לו את סיבת בכיו. לא יכול היה השומר הזקן

באותה הסביבה היה כומר, מן המסיתים והכופים על היהודים להשתמד ולקבל את דת הנוצרים, במיוחד חיפש בני תורה. בשמוע הכומר אודות האברך, היושב ולומד תורה תמיד, החל לחשוב מחשבות כיצד ללכודו ברשתו. הוא התחיל לבוא לעתים קרובות לחנותו ולקנות מה שצריך ומה שאיננו צריך, עד שנעשה לידידם. פעם סיפרה האישה לכומר שבעלה חולה. וביקש רשות לבקרו בביתו. תוך כדי הביקור, שוחח עמו על עניינים שונים וירא שהוא אוצר בלום, המלא וגדוש בכל דבר חכמה ומדע, וכמו כן הרי הוא בן תורה גדול.

בפעם השנייה כשביקרו, הציע לו הכומר שיסע אליו לאחותו. הוא התחיל לפתותו באומרו: "הדירה טובה, האויר מצויין, אילנות, עצי פרי וכו'. אעמיד את הדירה לרשותך. קח אצלך משרתת שתבשל עבורך אוכל כשר. והיה זה שכרי שאכנס אליך מפעם לפעם לשוחח עמך".

הבעש"ט נסע פעם עם תלמידיו בדרך. כדרכו בקודש הם לא נסעו בדרך המלך, אלא הסוסים דהרו לבדם דרך שדות ויערות, וכשהם נעמדו, היה זה סימן ששם צריכים לעמוד. גם בפעם הזאת, נעמדו הסוסים באמצע השדה. התפללו שם הבעש"ט ותלמידיו תפילת מנחה, אחר כך סעדו את לבם. והנה, החל הבעש"ט לחפור גומא בקרקע, הוא הערה לתוכה יין שרף ואמר "לחיים". היה מעשה זה לפלא בעיני תלמידיו. כשהבחין הבעש"ט בפליאתם, אמר להם: אספר לכם סיפור.

לאיש אחד היתה בת יחידה וכשהגיעה לפרקה מצא עבורה בן תורה ולקחו לחתן, והוא ישב ולמד. חותנו היה סוחר עשיר ולא חסר היה מאומה לאברך. לאחר שחותנו נסתלק לבית עולמו, השאיר את כל הונו לבתו ולחתנו. היא ניהלה את החנות והמסחר, ובעלה ישב ולמד כבעבר.

רדו מן ההר

החורבן והגלות.

ויהי רצון שתיכף ומיד עכשיו הם ישובו בתשובה ויחדלו מלעלות להר הבית ובכך יחישו את הרגע הנכסף שבו כולנו נעלה לשם כשיבנה בית המקדש השלישי בקרוב ממש.

ה"שעפסאלע" (הטלה) שהופיע בשוק "מאה שערים"

בערב שבת האחרון כשעה קלה לפני כניסת היום הקדוש, הופיע לפתע בשוק "מאה שערים" טלה רכוב על כתיפיו של בחור אשר מוכר לתושבי השכונה. בהשגחה פרטית נקלעתי לשם והתעניינתי כיצד ולאילו מטרה הטלה הובא לשוק? הבחור הסביר לי בסבר פנים יפות שהוא רכש את הטלה לפני שעות ספורות בשוק של העיר חברון תמורת אלף שקלים וברצונו כעת לגדלו בביתו בכדי שבערב הפסח הבא עלינו לטובה, יוכל להקריבו בבית המקדש. נפעמתי מאמונתו הפשוטה בביאת המשיח ומרצונו העז להקריב את קרבן הפסח. מיד ברכתי אותו שה' יתברך ימלא את משאלת ליבו זו לטובה ושכולנו נזכה להקריב את קרבן הפסח בשנה הזאת שראשי התיבות שלה הן: **תהא שנת גאולה פלאית.**

178 121-אלוף

מחבר העלון שיחי נראה ליד הטלה שהופיע בשוק "מאה שערים" כשעה קלה לפני כניסת השבת

על ירושלים וצר עליה בכדי לכובשה. עם ישראל צם ביום המר והנממה הזה מתוך רצון לעשות תשובה ולבקש מבורא עולם שיחיש את הגאולה השלימה שתבוא במהרה בימינו. ולדאבון הלב אלה שעולים להר הבית מתוך מניעים פסולים וזרים, מרחיקים בכך את ביאת משיח צדקינו ומעמיקים את

השבוע שוב בפעם המי יודע כמה, עלה לכותרות נושא עלייתם של יהודים פורצי גדר להר הבית. בין השאר מדובר גם בכאלה שעוטים על גופם לבוש חרדי ומפרסמים את כניסתם להר הבית לעיני עדשות המצלמה. בהפגנתיות חצופה ובעזות פנים שאין כדוגמתה, הם מבקשים לפרסם בכך קבל עם ועולם שהם רומסים ומצפצפים על פסק ההלכה הנחרץ של גדולי ישראל מהדור הקודם ומהדור הנוכחי בדבר האיסור המוחלט של – לא עלות לכל שטח הר הבית.

הסיבה לכך שבשנים האחרונות הם הרימו ראש ואינם חוששים לגלות את מעשיהם המזעזעים, נובעת מכך שהחסידיות ובתי המדרש שאליהם הם משתייכים, מגלים אדישות לנוכח מעשיהם המכוערים. במקום להקיאם מתוכם או לפחות למחות כנגדם (והרי ידוע שחז"ל קבעו שמי שלא מוחה בחבירו, נתפס בחטאו) פוטרם את עצמם בכך שמכנים אותם "משוגענס" (משוגעים) וממשיכים להתנהל למולם כאילו הם לא עשו שום דבר.

רק השבוע עם ישראל ציין את צום עשרה בטבת שבו סמך נבוכדנצר מלך בבל את חילו

תיקונה של הנפש – המשך מהעמוד הקודם

היושר, מלמדים עליה זכות ואומרים: כיון שמחשבתו הייתה טובה, ולמעשה התחיל כבר ללכת על מנת לחזור ליהדותו, הגם שבפועל לא הספיק לעשות זאת, מכל מקום צריך להכניסו למקום הקדוש. ואילו המקטרגים אמרו: לא! כיון שבפועל ממש לא חזר, אין להכניסו לשם. וכך היתה נפשו משוטטת עד העת הזאת, בלי למצוא מנוח. ועכשיו, על ידי היותנו כאן, ותפלתנו ואמירתנו "לחיים", נתקנה נפשו והכניסוה למקומה הראוי לה. תהי' נשמתו צרורה בצרור החיים.

הודעה משמחת:

העלון מופיע גם בחוברת "מבחר עלונים" המופץ חנים במיילים. ניתן להצטרף במייל m025004569@gmail.com

"מה יהיה עמדי? אני גרמתי לכך ששני אנשים התגיירו, ואילו אני בעצמי יושב פה. עד מתי?"

אשתו זאת בראותה שבעלה נעלם, לא ידעה מה לעשות, הואיל וראתה אותו יושב אצל השומר הזקן פעמים רבות, חשבה שבודאי הזקן יודע אודותיו. היא לא נתנה לו מנוח עד אשר נאות לספר לה את כל הסוד. בראותה את העוצמה של אמונת ישראל, גמרה אומר בלבה להתגייר, היא מכרה את כל רכושה ונסעה למדינה אחרת שם היא התגיירה. השומר הזקן התחיל לחשוב בליבו: "מה יהיה עמדי? אני גרמתי לכך ששני אנשים התגיירו, ואילו אני בעצמי יושב פה. עד מתי? הוא החליט לבסוף להגר למדינה אחרת (כי במדינה בה ישב אסר החוק להתגייר). הלך בדרכים ובשדות, אך באמצע הדרך מת, ובאותו המקום נקבר. כשנשמתו עלתה לעולם העליון, היו מליצי

לסרב עוד ויספר לו:

יהודי אני מאנוסי ספרד, ובלבי נשארתי נאמן לאלקי. אצל היהודים יש יום אחד בשנה הנקרא "יום הכפורים" הוא יום תשובה וסליחה. הוא ביאר לו מעט ממהותו של היום וסיים: היום הוא יום הכפורים, ולכן בוכה אנכי. השומר לא ידע שהאיש המאזין לו, גם כן יהודי הנה הוא. בשמעו כל זאת, נתעוררה אצלו רוח טהרה לשוב אל ה', והוא גמר בלבו לשוב לאלוקיו ולאמונתו. הוא גילה את צפונות ליבו לשומר הזקן, שגם הוא יהודי, בספרו לו כיצד הגיע עד הלום. ויבכו שניהם בכי רב. אחר כך אמר לו הזקן: "תמה אני עליך, הלא עשיר אתה ובעל יכולת ומהו בכיך? ביכולתך לנסוע למדינה אחרת ולהיות יהודי בגלוי".

ואמנם כך עשה, ברח למרחקים והיה לבעל תשובה גדול.

הודעה חשובה לקוראי העלון: המעוניינים לקבל את העלון למייל שלהם ישלחו הודעה למייל: nafshechem@gmail.com

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגנזי מרומים ב' אב – א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת דודתי עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל' סיון ה'תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

"אור שרה"

ע"ש האישה הכשרה שרה בת לולוה ז"ל

עלון מס' 918

פרשת ויחי - "אלוקים חשבה לטובה"

לקראת חופשה צפויה, כרגיל החלו בני המשפחה לתכנן את מסלולי הנסיעה, לבנות סדר יום, מה יהיה מסלול ההליכה והיכן ייהנו באטרקציה מדהימה. הם נערכו לקראת שעות האיכות עם אבא, ובדמיונם חזו את חלוף רכבם מול נופים משכרים, בדרכם לחוויות משפחתיות נעימות... ביום המיועד לטיול, השכימו כולם קום, ולאחר תפילה בשעה מוקדמת העמיסו את הרכב בכל טוב, לקראת הנסיעה הארוכה. הרב א. נכנס לרכב, מחליק את המפתח פנימה בשלווה, הרכב מתעורר לחיים, אולם מתחיל מיד לחרחר בכבדות... הרב א. אינו מוסכניק, אבל לבו אמר לו שמדובר בתקלה רצינית. מסתבר שהגיר במנוע שבק חיים לכל חי, מה שאומר שכמעט אי אפשר לנוע איתו... בצער רב מתחילים בני המשפחה לרוקן את הרכב מכל מה שהועמס עליו לפני דקות מספר, והרב א. מתחיל לברר כיצד ניתן לתקן את התקלה החמורה, היכן כדאי לבצע תיקון שכזה, מה עלות התיקון, ועוד... התשובה לשאלה האחרונה מותירה אותו המום ונרעש: 18,000 ש"ח זה המחיר להחלפת הגיר, והרב א. נחרד. תיקון כה יקר? מנין לו הכסף לממן תיקון כזה? האם כדאי לעשות זאת בכל מוסך מזדמן, או אולי במוסך החברה בדווקא? וכמה זמן יקח תיקון כזה, שנשמע כה מורכב עד שכל תוכניות החופשה תשתבשה להן?! הרב א. מחזק את ילדיו כי הכל מידי שמים, ולבטח גם זו לטובה. הוא מתחיל לברר ולהתייעץ, והומלץ לו לשלוח את הרכב למוסך מורשה של החברה היבואנית. שם נאמר לו כי התיקון יארך כמה ימים, וליבם של בני המשפחה נופל בקרבם. לראשונה, ייאלצו לוותר על טיול משפחתי נעים ומיוחל כל כך... חולפים יומיים, והנה טלפון מהמוסך, המבשר כי הרכב מוכן וניתן לבוא לקחתו. הרב א. ממחר לנסוע למוסך, ומצטייד מבעוד מועד בשני כרטיסי אשראי, אחד – שלו, בתקווה כמוסה שהמסגרת תחזיק מעמד מול ההוצאה העצומה הזו, ועוד אחד שביקש מחבר – כגיבוי והלוואה... הוא מגיע למוסך, בודק את הרכב, הכל תקין לעילא ולעילא. פונה לדלפק התשלום, הכרטיס שלו מודפסת יפה יפה כמקובל במוסך מורשה, והיתרה לתשלום עומדת על: 0! לתשלום: 0 ש"ח! – כך כתוב, שחור על גבי לבן! הוא מביט בדף שלפניו נבוך ותוהה. הרי זה לא יתכן! במוסך לא רשמי, תיקון שכזה עולה 18,000 ש"ח. במוסך רשמי – לבטח אמור לעלות יותר. ובכלל, בכל מקרה, הרי הרכב שזה כאן יומיים, הגיע שבור וחזר פעיל. איך יתכן שזה בחינם?! ברור לו שזו טעות, והוא פונה אל הפקידה. זו משיבה לו בלקוניות, כי עקב תקלה בכל זגמי רכב זה, החליטה החברה היצרנית לממן את החלפת הגיר לכל הרכבים שבדגם זה בשנות ייצור מסויימות, ובלבד שהרכב לא עבר את ה-150,000 קילומטר. הרכב שלך עמד בקריטריונים, כך שהיית זכאי להחלפת הגיר על חשבון החברה. זה בחינם, סע לשלום! הרב א. שומע, וחש כי לבו מנתר בקרבו. הוא כלל לא ידע שהיתה תקלה בדגמים אלה, לבטח לא הכיר את הסיפור הזה על החלפת הגיר חינם אין כסף, והנה הוא מתבשר בבשורה כה טובה – התיקון חינמי, ההחלפה על חשבון החברה. ברגע הראשון נזכר כי העלה בדעתו לתקן את הרכב במוסך שאינו מוסך החברה, שם לבטח היה משלם טבין ותקילין, לפתע הוא מבין כמה גדולה הסייעתא דשמיא ששאל והתייעץ, והחליט להעביר את הרכב למוסך החברה, שם הוא תוקן בחינם! אך זה עוד כלום... הוא נכנס אל הרכב, מניע, ולנגד עיניו ניצב מד הקילומטרים, והוא ברור, מרצד, אור כתום על גבי מסך המחווים. הרכב גמע עד עתה: 149,640 קילומטר!!!

על הפסוק בפרשתנו "ויאמר אליהם יוסף אל תיראו כי התיחת אלהים אני, ואתם חשבתם עלי רעה אלהים חשבה לטובה למען עשה פנים הנה להחיות עם רב" (בראשית נ, יט-כ). כתב רש"י: שמא במקומו אני? בתמיהה, אם הייתי רוצה להרע לכם כלום אני יכול? והלא אתם כולכם חשבתם עלי רעה והקדוש ברוך הוא חשבה לטובה והיאך אני לבדי יכול להרע לכם?

בספר "ההארה שבהסתר" כתב כי מכירת יוסף לעבד ארוגה הייתה במערכת הכללית של הנהגת הקדוש ברוך הוא בעולם. בקביעה זו יצוקה השקפה כללית על חייו ועל המתרחש בעולם. הבה ננסה להכנס ל"נעליו" של יוסף הצדיק. יעקב אוהב את יוסף יותר משאר בניו וכתוצאה מכך אחיו מקנאים בו על היחס המיוחד שהוא מקבל. יוסף חולם שני חלומות שמביאים אותו למסקנה חד משמעית – יבא יום וכל בני משפחתי ישתחוו לי. יוסף "דואג" לספר את חלומותיו לבני משפחתו, עד שבסופו של דבר אחיו מתכרסו לו ומתכננים להורגו. ראובן, מתוקף תפקידו כבכור מתכנן הצלה ומחליט להשליכו לבור. על ידי כך, חשב, אוציא אותו משם לאחר שאר האחים יעזבו את המקום ואוכל להשיבו אל אביו. התוכנית לא יצאה אל הפועל מכיוון שיהודה, אשר לא ידע את תכונתו של ראובן, החליט שעדיף למוכרו לאורחת ישמעאלים במקום שימות בבור. המשך הסיפור ידוע לכולם – יוסף יורד למצרים ולאחר תהליך מרתק הוא מתמנה לשליט בכל ארץ מצרים! העניין מתגלגל עוברות עשרים ושתיים שנה – אחיו יורדים למצרים עקב רעב כבד ששורר בארץ כנען, והנה החלום הופך למציאות – כולם משתחוים לו כולל אחיו... האחים ניסו לטרפד את החלום, הם מכרו אותו לעבד על מנת להרחיק אותו והתכוונו להיפטר ממנו. מתברר, שדווקא פעולת "יריחוק" זו, היא היתה הגורם שהם בעצמם יבואו וישתחוו לו... גם יוסף, למרות כל התהפוכות שידע, לא נוטר לאחיו. וזה מה שאמר להם יוסף בסיומה של הסאגה המשפחתית הזו "ואתם חשבתם עלי רעה, אלוקים חשבה לטובה". הלקח מדבריו, הן הבורא מצרף את מעשי בני האדם ומוליך אותם לקראת תכלית טובה. גם אם התכוונו האנשים לרעה, יסייעו מעשיהם לקידום המטרה השמימית הטובה. כך, כל אחד מאיתנו, אם רק יתבונן במאורעות העבר, בוודאי ייזכר באירועים שהתרחשו – מקרים שבשעתם נראו כה רעים ונוראים, אסונות ופגעים, ולבסוף הוברר שהם היו שלבים של הדרך שהובילה לטובה ולברכה. יש בדברים אלו יעידוד רב עבורנו, גם בשעות של קושי ומצוקה. רק בעלי אמונה מושרשת, איתנה ומחושלת – מסוגלים לחוש זאת גם בעת החשכה, הפגעים והכאב, רק הם יש ביכולתם לחוש ולדעת שהם נמצאים בידיים בטוחות, בידי הקדוש ברוך הוא. גם כשקשה לנו, גם כשנראה שהתלאות אינן נגמרות והכל הולך נגדנו, אל לנו להישבר, נאמין שאנחנו בידי הטובות של האלוקים שחפץ אך ורק בטובתנו ועם הזמן נראה שאולי זה היה נראה רע, אבל באמת – "אלוקים חשבה לטובה". הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. הרב א. ה. יהודי נכבד ובעל משפחה, מחזיק ברשותו רכב מזה מספר שנים. האמת היא, כי בעצם הוא כלל אינו זקוק לרכב, אלא שהרכב משמש אותו למטרות חסד. כמה פעמים בשבוע הוא מתנדב להסיע חולים ומבקרים לבתי החולים וחזרה, להתנדב לשמח חולים או לחלק סלי מזון. בעצם, זוהי כמעט המשימה הבלעדית של הרכב, כך שניתן לכנותו 'רכב החסד'. רק מדי פעם, בעיתות חופשה, משמש הרכב את בני המשפחה, בצאתם לתור את הארץ ולהתענג על נופיה. באחת הפעמים,

הפעם, לא רק לבו של הרב א. קופץ משמחה, גם הוא בעצמו קופץ. פתאום הוא מבין שהרכב ניצל במקסימום את הגייר הקודם, ורגע לפני שיאבד את זכותו להחלפת הגייר בחינם – שלח לו הבורא מתנה יקרה, ושבר לו את הגייר. עתה הוא מצוייד בגייר חדש, אותו קיבל חינם אין כסף, במתנה מאבא שבשמים, בשבירת הגייר בדיוק, אבל בדיוק, ברגע הנכון! הוא מתחיל לתאר לעצמו מה היה קורה לו היה יוצא צפונה, לו ילדיו היו נהנים מעוד יום אחד של טיול. באותו רגע היה מאבד את הזכות לגייר חדש, היה נפרד מהון עתק כדי לתקן את התקלה ברכב. עתה הבין כי את התקלה שלח לו מלך חנון ורחום, שחס על כספו, זימן את התקלה ברגע הנכון, והנה כי כן – הרכב תקין לגמרי, ובחינם! הוא שב הביתה, ומספר לילדיו על חסד ה' ונפלאותיו, והם, המומים ונרגשים, מבינים כמה חסד ה' היה בתקלה, כמה טוב היה שהוצרכו לפרק את הרכב מכל מה שהועמס עליו, כמה רחמי ה' היה בביטול הטיול, כמה הם חייבים להודות ולהלל... הרב א., שסיפורו הובא בגיליון 'דרשו', מסכם את סיפורו: 'הנה כי כן, מה שנראה לנו כתקלה – הוא נס. מה שנראה לנו כשיבוש – הוא חסד. מה שנראה לנו כמשהו שלא הולך – הוא לטובה ולברכה, ובגדול!'. יהודי יקר! אם גם אתה מתמודד עם תקלות, אם גם אתה חווה שיבושים בתוכניות, זכור ואל תשכח כי בורא עולם, מלך חנון ורחום, אב אוהב ומיטיב – מנהל את העולם, מנווט את מה שקורה כאן, לטובתך, רק לטובתך. לפעמים רואים זאת בעיניים, לפעמים פחות, אולם תמיד – זה המצב, ללא כחלושרק. הבה נתחזק באמונה בו, בידיעה שכל מה שהוא עושה זה לטובתנו, ואז נזכה לראות בחסדו הגדול וברחמי המרובים!

כן, הכל תלוי בצורת ההסתכלות של האדם על חייו. אדם צריך לדעת איך להביט על החיים, כיצד להתייחס לבעיות העומדות בפניו. חשוב שנדע ונבין: כל החיים מסתדרים על פי השכל שלנו, המכתיב את הדרך שבה נשקיף על מה שקורה עמנו. הכל תלוי במה שאתה חושב. אם אתה חושב שזו בעיה – זו אכן תהיה בעיה, אם תחשוב שזו איננה בעיה – זו לא תהיה בעיה. אדם מצייר את החיים שלו במוחו וכך קובע כיצד ייראה הטוב שלו ולהבדיל, הרע שלו. הכל תלוי בו ובמבטו על החיים. כמה נפלא מתבאר עתה מאמר רבותינו על "מי שנותנים לו כוס של ברכה לברך ואינו מברך 'מקצרים' לו את ימיו": "כוס" בגימטרייה "אלוקים" – שזה שם של מידת הדין, וגם יין זה דין כמו שכתוב "אל תרא יין כי יתאדם" (אדום זה דין ולכן יין מורה על מידת הדין). ואם כן, נפרש כך: "מי שנותנים לו כוס" – שזה דין, "של יין" – המרמו על דין, "ואינו מברך" – אינו אומר תודה לה', אלא יש לו קושיות ותרעומות – "מקצרים" לו את ימיו. מי שה' נותן לו בעיה והוא אינו יודע לומר תודה גם על הבעיה – דבר זה מקצר ימים. אם ה' נתן לך בעיה – אמור לו תודה, היה שמח בבעיה! וכי אתה יודע מה צריך היה להיות במקומה? יש לך מושג איזו צרה צרורה היתה צריכה לנחות על ראשך – והקדוש ברוך הוא הציל אותך ממנה והחליף אותה בבעיה שהציב בפניך? אדם לעולם אינו יכול לדעת מה היו אמורים לזמן לו חייו וכיצד הצילו הקדוש ברוך הוא, אך עליו להאמין ש"כל מה שעושה הקדוש ברוך הוא – הכל לטובה". זאת ועוד: אדם לא יודע לאן ולאלו כיוונים תפתח הבעיה שלו. פעמים רבות כל כך אנו רואים ש"אבן מאסו הבונים היתה לראש פינה", ומה שנראה היה כצרה צרורה – התברר חיש מהר כרווח והצלחה. להלן סיפור מופלא ביותר, שיש בו כדי ללמדנו על כמה עלינו לדעת שכל מה שעובר על האדם הוא בהשגחה פרטית, ולא תמיד אנחנו רואים את טובותינו בכך ולעיתים בדיעבד אנו מבינים מהי החשיבות של אותו מאורע שעבר עלינו. ומעשה היה כך היה: סיפורנו מוסב על נהג מונית המתגורר בבית שמש שעלה לרכבו אדם רחב ממדים וביקש להגיע לירושלים. כשהגיעו לקרבת מקום, עצרו בצומת ואז הנוסע שילם את מחיר הנסיעה. מאחר שהרמזור היה עדיין אדום, ביקש הנהג לרדת. נהג המונית הסכים אולם האיש התקשה בפתיחת הדלת והיציא ממנה בשל מבנה גופו. באותו רגע הרמזור התחלף לירוק, ונהגים שנסעו מאחוריו החלו צופרים לו שייסע. הנהג התבונן במראה האחורית והבחין כי אחד הרכבים הנמצאים מאחוריו הוא משטרתו ולפיכך ביקש מאותו אדם שימתין קמעה, כדי

שהוא יעצור לו בתחנה הממוקמת מטרים ספורים מאחורי הצומת ובכך לא יפריעו למהלך הנסיעה. בטרם קיבל תשובה כך עשה – התקדם מספר מטרים ועצר לנוסע בתחנה. הלה יצא לדרכו והרכב המשטרה שהיה מאחוריו עצר לידו וביקש ממנו לדומם מנוע ולתת לו את רישיון הרכב והנהיגה. כאשר שאל מיודענו מדוע, השיב לו השוטר, שהוא עצר בצומת. מיד התפתח ויכוח קולני בינו לבין השוטר. השוטר עצמו, ברגע שרישיון נהג המונית הגיע לידו, החל כותב לו דו"ח משטרתו. הלה כעס עד מאוד וטען בכל תוקף כי לא עצר בצומת. אולם כל זאת לא עזר לו והדו"ח נמסר לידו. מיודענו לא הצליח להתגבר על מה שארע עימו ולא עלינו פתח את פיו במילים שאינן במקום. בשמוע השוטר את הדברים, הלה לא שלט ברוחו ולא עלינו החל להפליא בנהג את מכותיו למשך שניות אחדות. מיודענו החליט לא לוותר לשוטר על מעשהו וחשב לעצמו "לא מספיק שהשוטר כתב לי דו"ח למרות שלא עצרתי בצומת, הוא גם הרביץ לי?! היה לא תהיה! אני אלמד את אותו שוטר לקח!!". הוא החליט להגיע לאחד מבתי החולים הממוקמים באזור וניגש למיון. שם הוא התלונן באוזני האחיות שקיבל מכות בכל גופו והוא חש בכאבים בעצמותיו ובטוח הוא שהשוטר שבר לו את אחת מעצמות גופו. האחיות מילאה את הטופס וניגשה לרופא, תוך שהיא מעדכנת אותו בתלונת הנהג. לאחר מכן, ניגש אליו אחד רופאים ובדק אותו מכף רגל ועד ראש משך דקות ארוכות. לאחר מכן הביט בו ואמר "אדוני, אתה בריא בכל גופך. גם מבדיקות הדם שלקחנו הן תקינות". הנהג החל צועק "איך זה ייתכן?! חטפתי מכות מידי השוטר וכל גופי כואב". אולם הרופא השיב "אני מצטער. אני לא רואה שום סימן לכך!". הנהג ביקש מהרופא שיעשו לו צילום רנטגן, אולם הרופא טען בתוקף שאין צורך בכך וכתב עבורו מכתב שחרור. כל דמו רתח בקרבו והוא לא הסכים לוותר לשוטר. לפיכך פנה לאחד המכוניים הפרטיים ושם ביקש שיבצעו לו צילומי רנטגן. "בטוח שהוא שבר לי את אחת העצמות! לא ייתכן, שאני סובל כאבים חזקים ללא שום סימן!". לאחר דקות אחדות פנה אליו הרופא מהמכון. הנהג פנה אליו ושאל "נו, מצאתם משהו?!". "כן" השיב הרופא. "ידיעתי שתמצאו!" קרא הנהג בהקלה עצומה "איזו עצם שבורה מצאתם? מה הנזק שנגרם לי?!". תוך כדי שהוא מדמיין לעצמו כיצד הוא ניגש למחלקת חקירות שוטרים ושם יציג בפניהם את המסמך המרשיע ובכך ילמד את אותו שוטר לקח לכל החיים. הוא הפליג בדמיונות נוספים, על כך שיפנה לעורך דין כדי לתבוע את המשטרה! ואז הרופא פנה אליו ושאל "תגידי, אתה חש בכאבים ברגליים?". "כמובן! הרי השוטר הרביץ לי חזק". "לא. אני מתכוון לפני העימות בינך לבין השוטר". הנהג חשב קמעה ואמר "עכשיו שאתה מזכיר זאת, כן. מידי פעם אני מרגיש בכאבים ברגליים". "דע לך" אמר הרופא בהתרגשות "נס גלוי קרה לך. המכות שקיבלת, זה הדבר הטוב ביותר שקרה לך!". הנהג הביט בהלם בפני הרופא והלה המשיך "דע לך כי גילינו אצלך את המחלה הידועה ברגליים. אולם, למזלך המחלה בתחילתה ולכן עדיין לא נשלחו גרורות לשאר חלקי הגוף וניתן בנייתוח פשוט להציל את חיך ברמת סיכונים נמוכה עד מאוד! דע לך, שאם לא היינו מגלים זאת עכשיו, סביר להניח, שתוך חודשים מספר היית חש בכאבים בכל גופך ולא היה נותר לך זמן רב לחיות!". מיודענו היה בהלם למשמע דברים אלו ונשלח לניתוח עוד באותו היום. חלפו כמה ימים והלה השתחרר מבית החולים לאחר שהניתוח עבר בהצלחה, והרופאים בחסדי השם הצליחו לנקות את רגליו לגמרי מן המחלה. כמובן שהוא עשה סעודת הודיה לבורא עולם וקרא גם לאותו שוטר, שהפליא בו את מכותיו. את הסיפור המרגש שהתרחש עימו סיפר לקהל הרב שהגיע לסעודה. באותו מהלך הוא גם ביקש סליחה מהשוטר על ניבול פיו והלה ביקש ממנו סליחה על כך שהרביץ לו. ואז פנה השוטר ואמר "תראה, אני חייב לומר לך. בחיי קיללו אותי רבים ובזיונות רבים 'חטפתי' מאנשים רבים. אבל מעולם! אני חוזר, מעולם! לא הרמתי את ידי. אתה הראשון בשלושים השנים, בתקופה זו שבה אני משרת כשוטר, אתה הראשון שעליו הרמתי יד! אני לא יודע מה קרה לי. כיצד ייתכן,

הוצאת אותי משלוותי!". והנהג השיב לעומתו בהתרגשות מרובה "הקדוש ברוך הוא רצה להוציאני מאפילה לאורה. להציל את חיילי! אני מודה לקדוש ברוך הוא, שכל זה קרה עמדי. אין ספק שבאותו זמן רגשותיי התפרצו בקרבי ורק רציתי להתנסות בך. אבל הקדוש ברוך הוא הוכיח לי, שכל זה קרה רק לטובתי ולמעניי". מי ייתן ונשכיל להודות לקדוש ברוך הוא על כל מה שקורה עמו.

כך מובא בספר "מסילת ישרים", כי בזמן הדוחק והצרה על האדם להשיב אל עצמו שכל מה שעושים משמים הכול זה לטובה, וזה כי אפילו הצער והדוחק הנראה בעינינו רעה, איננו באמת רע אלא טובה אמיתית. וכמשל הרופא החותך את הברש או את האיבר שנפסד כדי שיבריא שאר הגוף ולא ימות, שאף על פי שהמעשה אכזרי לכאורה, באמת אינו אלא רחמנות להיטיבו באחריותו ולא יסיר החולה אהבתו מהרופא בעבור זה המעשה אלא אדרבה יוסיף לאהבה אותו. כן הדבר הזה, כשיחשוב האדם שכל מה שהקדוש ברוך הוא עושה עמו לטובתו הוא עושה, בין שיהיה בגופו, בין שיהיה בממונו ואף על פי שהוא אינו רואה ואינו מבין איך זה הוא טובתו, ודאי לטובתו הוא.

לפעמים אנו מקבלים נזק עצום, קושי רב וכישלונות. נכנסים לתוך עצמנו, מחפשים את המיטה, נכנסים אליה ומקווים שהמצב יעבור לאחר השינה... אדם העושה זאת בורח מהמציאות עמוק יותר אל תוך הבור. נכנס לבועה שממנה קשה יהיה לו לצאת. אם חלילה אתה במצב של חושך וכאב, הרם ראשך אל בורא עולם, אל מי שנתן לך את הקושי, דבר אליו, הראה לו אמונה אמיתית והוא ברחמי יעלים לך את הקושי כלא היה... אל תעשה חשבונות שמים, אל תחשב את דרכי כל מה שהקדוש ברוך הוא! לפעמים דבר הנראה לך כנזק, הוא בעצם הרפואה עבורך בעתיד. עיניי כאלו, המביטות אל כל צרה ונזק שחלילה באים, נותנים כוחות לעמוד איתנים בקושי, ואותן העיניים יזכו אף לראות איך הקושי שעברנו, הנזק שהזקנו היו בעצם הישועה שלנו לעתיד לבוא...

הבה ונראה מהסיפור שלפנינו, כי שסיפר הרב צבי נקר שליט"א, המוביל אותנו לתובנה, כי גם אם אבא שבשמים גורם לנו להצטער לפעמים, זה אך ורק למענו ולטובתנו, גם אם בשכלנו הקטן איננו מסוגלים להבין זאת בשעת הצרה. זהו הכלל: תמיד אחרי החושך הקדוש ברוך הוא נותן אור... הסיפור המיוחד שלי התרחש בשעה שהשאנו את בתנו הראשונה. היום אנו אוהבים בנישואי הנכדים תודה לה', ואת הסיפור הזה אני אוהב לספר לכל אחד מן המוחותנים. תקופה קצרה לפני אירועי הבת, החילוני לעסוק ביהלומים. מה פתאום יהלומים? היו לך סיבות רבות ואחת מהן היתה המחשבה שאוכל להמשיך לעסוק בלימוד התורה. החלטתי להקדיש שעות ספורות למסחר הזה ובמשך היום כולו לעסוק ביהלומים האמיתיים. אני זוכר את נקודת המפנה הראשונה בהרחבת העסק. אם עד עכשיו עסקתי ברכישת מספר יהלומי גלם ושיווקם, עמדתי עכשיו בפני עיסקה רצינית. רכשתי חבילת יהלומים בסכום אדיר, זה היה הימור מסוים אבל לא הלכתי עליו לפני בדיקת שוק יסודית. עמדתי לטוס לבלגיה עם החבילה הזו וסוחר יהלומים ידוע אמר היה לחכות לי במקום. ביתנו היה מלא פרחים, יומיים קודם התארכה בתי הראשונה עם בן עלייה ואנחנו היינו מאושרים. הבטחנו סכום גדול יחסית כאשר אנחנו מסתמכים על העסקה הקרובה, בעזרת ה'. אני זוכר את הלילה שלפני הטיסה. פרפרים בבטן. אני סוחר יהלומים חדש וירוק, פעם ראשונה עולה על מטוס בכלל ודי חושש. נכון, אני כבר לא ילד קטן, כבר מחתן אוטוטו את הבת הראשונה ומתרגש מאוד. אמרתי לעצמי, יוסף, אתה צריך לקבל על עצמך קבלה, משהו שיגן עליך ועל היהלומים שלך בדרך, ככה תצליח להירגע. הרצתי במוחי אפשרויות שונות של קבלות, ולבסוף צף בזכרוני ספר 'מחניים' ישן וחבוט שמסתובב אצלנו בבית ושייך לבני הפעוט. הילד יודע את הספר בעל פה ונרדם רק איתו. רבי עקיבא והשוחטים, כך קוראים לספר אם איני טועה. מסופר שם על רבי עקיבא שיצא לדרך עם חמור, נר ותרנגול, כל אלו אבדו לו בדרך, הנר כבה, התרנגול והחמור נטרפו ורבי עקיבא הקפיד לומר שהכל לטובה, וכך אכן היה. שוחדים הגיעו לעיר הסמוכה,

זו שתושביה לא הכניסו את רבי עקיבא, וכך ניצל התנא. אילו היה הנר דולק, התרנגול מקרקר והחמור נוער, היה מתגלה מהר. החלטתי לקחת על עצמי את האמונה שהכל לטובה, וכך נרדמתי סוף סוף. הטיסה היתה קצרה וחלקה, אבל הנחיתה היתה נוראה, אימה. פתאום אני מגלה שחבילת היהלומים אינה איתי. מחטט בכל הכיסים והמטמונים, בחורים ובסדקים, ולא מאמין למה שרואות עיניי, למה שאינן רואות. זה לא יתכן, הייתי ער כל הטיסה ואף נוסע חשוד לא נצמד אלי. ואולי בעצם השארתי את החבילה בבית? בבוקר קמתי מאוחר מעט והייתי לחוץ מאוד, עכשיו אני חושב שאיני זוכר במדויק אם הכנסתי את החבילה אל המחבוא שיעדתי לה או לא. נתליתי בתקווה הזו ובחדרי באכסניה שעתיים אחר כך אני רוצה ליצור קשר עם רעייתי ולבקש ממנה לחפש את החבילה, אבל במחשבה שניה אני נעצר, היא לא תעמוד באבידה הזו. בסוף, אני מתקשר בכל אופן ומכוון את האישה אל המקומות האפשריים תוך שאני מספר לה על מסמך אבוד שחשוב אבל לא ממש קריטי. אם היא תגלה את החבילה שם היא תגיד מיד. האישה אינה מגלה לא מסמך ולא חבילה ואני מבין שהחבילה אינה בבית, אללי. אולי השארתי אותה בסוף בבורסה, יש לי שם כספת פרטית. לא מאמין שזה נכון ובכל אופן מוחי הקודח מנסה גם את האפשרות הזו. אין לי שום אפשרות לבדוק את הכספת מחוץ לארץ לכן אני מודיע לסוחר היהלומים הבלגי שהעיסקה מבוטלת ומזמין מהר טיסה חזור. שבור ורצוף אני עושה את דרכי בחזרה אל ארץ הקודש, ומתחיל להבין את גודל השבר. אני עוצם עיניים וגל של מרידות גואה בי. כל כך התרגשתי, כל כך רציתי להצליח, כל כך הרבה תקוות תליתי בטיסה הזו, ואפילו קבלה לקחתי על עצמי להצלחה ולשמירה. הי... איזו קבלה? לומר שהכול לטובה. הכול לטובה. אוי, ריבונו של עולם, אני לא עומד בזה, איך למען ה' יכול להיות שאבדה נוראית כזו היא לטובה? אני שבור לרסיסים ובכל אופן מאמץ את כל כוחות הנפש שלא ידעתי שקיימים בי, מביט אל קרעי העננים שבחלון העגול שלצידי ולוחש: "ריבונו של עולם, אב הרחמים, אני לא מבין כלום, אבל מבקש ממך שתעזור לי להתחזק באמונה שהכול לטובה. הכול, אפילו האבדה הזו". וזהו. שבתי הביתה, התחמקתי משאלות האישה, סיפרתי שהכול בסדר ושצריך להתכונן לחתונה, ישבתי וחשבתי מה אני עושה, מה? דבר ראשון נסעתי לבורסה, הכנסת הייתה ריקה כמו שחשבתי, החבילה לא הייתה שם. בני המשפחה מתחילים להתעניין איך הרווחים, החותן רוצה לדעת פרטים, וגם שני בני דודים שמבינים בעסק. אני הולך ומסתבך בהסתרה שלי ומתחיל להתחרט, אולי עדיף היה לספר, לבקש עזרה, אבל עכשיו מאוחר מדי, איך זה יתקבל שלא סיפרתי עד עכשיו. אפילו לאדמו"ר שלנו אני חושש ללכת, אולי החותן והמחותנים יראו אותי שם ויבררו למה באתי ויגלו את הסוד האפל. אני מרגיש איך חומות גדולות ואטומות סוגרות עלי, מה אני עושה? לאן אני פונה? ואם לא די בכך, מתקשר המחותן ומציע שלפני שנסגור על אולם שמחות שמא וכדאי שנסגור על דירה (היה זה בימים שבהם קניית דירה לזוג צעיר עדיין הייתה משימה שפויה יחסית). גמגמתי שזה עתה שבתי מטיסה דחופה ואני קצת עייף, אולי בעוד כמה ימים. זהו, החומות הולכות ומתקרבות ואני מתקשה לנשום. בכל אופן מגלה סדקים בחומות ומנסה לשאוף אוויר. ריבונו של עולם, אני מאמץ את הקבלה שלקחתי על עצמי. הכול לטובה, הכול לטובה, רק הראני נפלאות, אני כבר לא מחזיק מעמד. ואז עולה במוחי רעיון. אני נוסע לנתיבות, אל קדוש עליון הביאבא סאלי. שם, כך אני מניח, לא אפגוש מישהו מן החצר החסידית שלי או מן המשפחה הקרובה. הירידה לדרום עוברת עלי בהתרגשות ובשמחה, כמה טוב להיתלות באילן גבוה, כבר אינני יכול יותר לבד, אני עומד להשתגע. הבית בנתיבות מלא קדושה, האוויר, הקירות, הספרים, המיטות. הביאבא סאלי' הקדוש, האדמו"ר המקובל, האיש שברכותיו מתקיימות, יושב מולי בעיניים עצומות ואני מרגיש איך קולי בוגד בי. מתורגמן צמוד מודיע לי שעלי לשטוח את בקשתי והוא יתרגם אותה לערבית. המילים מתלעלעות בפי, בקושי מצליח לדבר ולא בטוח שהמתורגמן

המכשיר אינה אבסולוטית, רק הקדוש ברוך הוא בוחן כליות ולב. ובכל אופן, יש לו שימושים נרחבים בחקירות פליליות ובבדיקות תעסוקה. הודעתי שאני לוקח מונית ובא מיד, אין לי שום בעיה להיבדק בפוליגרף. הפוליגרף אותת מיד שאני דובר אמת. שבוע של דיונים, בדיקות אמיונות וחקירות צולבות, הביאו למסקנה המרנינה. אני זכאי לקבל את החזר שווי היהלומים, כולם, אחד מהם אינו נעדר. אני כל כך מאושר, ממש לא מאמין, זה הרגע שבו אני משתף את רעייתי ההמומה בסיפור כולו. כשהמחאה בידי אני מרים את הטלפון לקול צלצול עקשן. מהעבר השני אני שומע את קולו השפוף של ידידי, סוחר יהלומים ותיק ומשופשף. "אוי, יוסף יוסף, אני מבין שגם אתה נפלת, מה?". "נפלת? למה אתה מתכוון?". "מה, לא טסת לבלגיה לפני שבועיים? אה, אז כנראה לא שמעת על הנפילה הגדולה וטרם הבנת שרק הפסדת. אתה סוחר חדש, אפשר לסובב אותך, אני סוחר ותיק, לא מבין איך זה קרה לי". וככה אני שומע על ירידת ערך היהלומים ביותר מעשרים אחוז, שזו נקראת לכל הדעות ירידת ענק. "הסוחר הבלגי, שועל היהלומים, וודאי נתן לך להבין שאתה מבצע עסקת חיים. אני בטוח שהוא לא עדכן אותך בצניחת הערך הדרמטית. לך תבדוק את חשבונות התשלומים ותגיע למסקנה העגומה, ואין לך על מי להתלונן, אף אחד אינו אשם, גם לא הסוחר, הוא נהג כחוק. אוי, אילו היה לי עכשיו כסף הייתי רוכש יהלומים במחירי הפסד ומוכר אותם בעוד חודש חודשיים, אז צפויים הערכים לזנק, יהלומים תמיד שומרים על ערכם, רק שצריך לדעת מתי למכור אותם". זהו, עד כאן הסיפור שלי. אכן, רכשתי שתי חבילות יהלומים בסכום שהיה בידי ומכרתי אותן ברווח גדול מאוחר יותר. זיכני ה' יתברך לקבל יהלום נוצץ מגנזי מרום, והוא הידיעה כי הנהגת ה' עטופה תמיד ברחמים והכול לטובה. גם אם החשכה מסתירה לפעמים את נצנוץ היהלום הזה....!

בכלל מבין אותי ומה הוא כבר מעביר ל'באבא סאלי'. אבל המתורגמן מדבר במרץ ואני עוצר את נשימתי. ביצה קשה, פתאום אני רואה שמגישים לי ביצה קשה ומבין שה'באבא סאלי' ביקש שאברך ואוכל כאן מולו. ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם... שהכל נהיה בדברו. והכל לטובה. אחר כך נראה ה'באבא סאלי' מתנמנם. כוסית ערק, עכשיו מגישים לי כוסית ערק חריף ואני מבין שזו הוראה מן הצדיק. שותה את הערק ודי. מה די? מה יהיה עם היהלומים? מה עם השידוך? עם ההפסד הנורא? עם הסוד? כשאני עומד בדלת לוחש לי המתורגמן: "הצדיק בירך שלא יקרה לך כל נזק, שמעת ר' יהודי? כל נזק והפסד, תשמע שוב ותתחזק". הדרך מנתיבות לבני ברק עוברת בחטף, מה פירוש שום נזק. זה אומר שאני עומד לגלות את חבילת היהלומים? יותר ויותר אני חשוב שהיא בכל אופן נגנבה ממני בטיסה. אין סיכוי שאגלה אותה, ואין גם סיכוי שאצליח להוכיח לחברת הביטוח שהיהלומים נגנבו. רגע אחד, למה שלא אנסה, מה יש לי להפסיד. מיד בשובי אני יוצר קשר עם נציג חברת הביטוח ומספר לו דברים כהווייתם. "שמע, מר יוסף, אתה מבין בעצמך שכל אחד יכול לביים גנבה ולהרוויח כפליים, אין לנו שום הוכחה שלא אתה הגנב של עצמך". "ובכל אופן", אני מתעקש, "נסה לברר אם יש סעיף כזה, היהלומים אינם איתי וזו עובדה. והם מבוטחים, אני מאמין שכבר היו דברים מעולם, הרי הגנב אינו מותיר הוכחה אחריו כאשר הוא גונב". הפקיד מבטיח לברר ואני מנסה להיאחז באמונה שהכל לטובה, פשוט הכל לטובה. כעבור יומיים מתקשרים אלי מן הביטוח ומודיעים לי שאני מוזמן לבדיקת פוליגרף. הפוליגרף (מכונת אמת) בודק אמיונות, יש לו חיישנים מיוחדים המודדים לחץ דם, דופק ורמת מוליכות חשמל בעור. כאשר אדם משקר, הערכים הללו עולים. הנבדק המחובר למכשיר נשאל שאלות שונות, ביניהן שאלות סרק, ועל פי המדדים הפיזיולוגיים הללו מאותת המכשיר כאשר הוא משקר. כמובן שאמיונות

אחים יקרים!

סיפור מופלא זה, הוא עוד הוכחה זועקת שכל תקלה בחיינו, כל שיבוש, כל דחיה, כל משהו שלא הולך כצפוי – הכל מחושב, הכל מנוהל, הכל מסודר מתוך מטרה טובה, למען יושבי תבל וברואיו. וככל שחיים בצורה הזו, ככל שמעצימים את האמונה שהכול לטובה, ככל שברור לנו שכל תקלה היא חלק מתוכנית לטובתנו ולמעננו – כך זוכים לחיות חיים רגועים ושלוים, טובים ובטוחים, וגם רואים עין בעין בחסד ה' ובישועתו. האמונה האמיתית היא להפנים שכל מה שמגיע אליך נגזר מבורא עולם, אין מקרה, הכול ממנו, והכול לטובה אמיתית. אם אדם יתמיד בהבנה שהכול מגיע ממנו והכול לטובתו האמיתית יזכה לנחת ושמחה, יהיה רגוע ושלם הרבה יותר. גם אם קצת קשה וכואב, גם שלפעמים לא נעים, בסופו של יום יתברר לך כמה הכול עטוף בטוב. הנחמה האמיתית שלנו תבוא בזמן הגאולה, בה יתגלה אלינו הקדוש ברוך הוא וייראה לנו במציאות שכל מה שעבר עלינו בעולם הזה היה מדוקדק עד לפרט האחרון, וכל קושי ומכאוב שעברנו יתברר לנו אז כהצלה וטובה אמיתית. כי הקדוש ברוך הוא שהביא אותנו לתוך החושך הוא גם זה שידליק לנו את האור....!

בברכת התורה
הרב יואל ארזי

העלון מוקדש

לרפואת שפרה בת ציפורה, לרפואת הילד יעקב בן רבקה חיה

ולרפואת אבישי יוסף בן שרה

לרפ"ש בתוך שאר חולי ישראל

לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הנוצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הנוצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: **מילה טובה**

פרשת ויחי

בס"ד | גליון מס' 413

איך מצילים חיים בכמה מילים?

ולבן שיניים מחלב (מ"ט, י"ב)

את חייו! כי יתכן שעד הרגע, הלה חשב שהוא לא חשוב ולא מוערך, אין בו שום דבר מיוחד ואולי הוא כלל לא מועיל לאנושות... יתכן גם שקם במצב רוח לא טוב, הוא עיף, משהו טורד את מנוחתו, הוא מרגיש חסר יכולות להתמודד מול קושי שצץ בפניו...

ואז מגיעה מילה טובה בחיוך רחב, ומשנה לו את המבט, יוצרת הסתכלות מחודשת. בשבריר שניה, הוא מסיק שאם אחרים מעריכים אותו - כנראה יש מה להעריך בו, ואם פלוני עצה לחייך אליו - סביר שיש לו סיבה טובה לכך, וכנראה שהוא כן שווה משהו. לפתע הוא חש חשוב, ראוי להערכה, אישיות בעלת מעמד, וזה נותן לו כוחות להתמודד בהמשך, מול הדאגה הטורדת את שלוות נפשו, מול תחושותיו הקשות שאין לו סיבה אמיתית להתאמץ...

החסד הגדול ביותר הוא לגרום לזולת לחייך, לתת לו מילה טובה או לחייך לעברו בחום.

ספיחה על השכם, מחמאה נעימה, חיוך מעודד - מחיים את הנפש ומרעננים את הנשמה יותר מכוס שתייה קרה ביום קיץ לוהט! יש בהם עוצמה של נתינה גדולה וכפולה, כי הם משדרים מסר סמוי: 'אתה שווה משהו, אתה חזק, אתה מוערך, יש לך כוחות, תחזיק כי אני איתך!'

הבה ניקח עימנו את המסר הזה מפרשת השבוע, והוא מתאים לכל יהודי, בכל מצב כספי, בכל מעמד אישי, ובכל רגע נתון. תמיד נוכל לחייך, לומר 'בוקר טוב' בשמחה, לברך 'בהצלחה' מכל הלב, לומר 'שלום' יפה ולהחמיא על משהו. כולנו יכולים לעשות זאת וכולם זקוקים לזה - גם מנהיג קהילה מרובת ציבור, גם הפרופסור בחלוק הלבן, גם עורך הדין בחליפה ההדורה, וגם מנהל שמאות עובדים תחתיו - לכולם מילה טובה מדברת, מחיה, מרגשת, ונתנת טעם בחיים!

זה לא עולה כסף, זה לוקח שניות ספורות, וזה מחולל נפלאות! 'הוי מקבל את כל האדם בשמחה!'

'אביכם הציל את חייו!'

היה זה לפני 21 שנה, בביתו של המנוח, הרה"ח רבי ישראל קליין זצ"ל בשכונת 'זכרון משה' בירושלים, שהיה מזקני וחשובי חסידי בעלזא ונמנה על היושבים ראשונה בחסידות. אבלים ודוויים שבו בני משפחתו מהלווייתו הדומעת של יקרם, והתיישבו לשבת 'שבעה'. באחד מימי השבעה נראה בפתח הבית אדם מבוגר שנראה להם זר, הלה נכנס והתיישב, מצטרף לשיחות הניחום שהתנהלו בסלון הבית.

לפתע, דמעות נקוו בעיניו. האיש החל לרעוד קלות, והחל לבכות בכי מתייפח ונגרש. בני המשפחה היו מופתעים, מעודם לא ראו את האיש, ולא ידעו על כל קשר מיוחד בינו לבין אביהם המנוח. הם החליפו ביניהם מבטי תמיהה שהלכו והתגברו ככל שהאורח המשיך לבכות, אך תמיהתם לא יושבה אלא הלכה והתגברה. כשהאורח הצליח לפצות את פיו ולומר בין התייפחותיו: 'אין לכם מושג מי היה אביכם, הוא הציל את חייו!'

אחד הדברים בהם מצטיין עם ישראל, הוא התמיכה והעזרה ההדדית. כל סוגי העשייה ומגוון רחב של פעולות, מוקדשים לתמיכה בזולת, לעזרה לאדם אחר, לסיוע ליהודי בעת מצוקה. יש כל כך הרבה דרכים לעשות זאת: להעניק סיוע כספי, מזון, ביגוד והלבשה, עזרה טכנית וכל עזרה אחרת...

פרשת השבוע, חושפת בפנינו תגלית מרעישה, ומעמידה במקום הראשון סוג תמיכה ייחודי ומעניין. זו תמיכה שכל אדם יכול לעשות, בלי כל קשר למצבו הכספי, לזמנו הפנוי או לידע הטכני שלו. לא צריך להיות עשיר או מוכשר, עסקן או מקושר. כל אדם, בכל מקום ובכל שעה, יכול לעשות את התמיכה החזקה הזו, שהתורה מציבה אותה במקום הראשון כמועדפת ביותר!

הבה נצייר לילה חורפי קר, גשם עז ניתן על הארץ והטמפרטורה צונחת אל קרוב לאפס. רוחות פריצים נושבות בעוצמה, הכפור חודר לעצמות, בכל בית בישראל פועל החימום במרץ. על אם הדרך, אי שם בצפון הרחוק, מתרוצץ יהודי הממהר לביתו, מתכרבל בצעיף ומחזק את מעילו, נלחם ברוחות הסוערות, כשגוו מצומצם ושפתותיו נוקשות מקור...

כמה היינו מעריכים, לו היינו רואים יהודי אחר יוצא כשקנקן קפה מהביל בידיו, והוא מוזג כוס קפה חמה לכל עובר ושב. היינו רואים אותו כמלאך מושיע של ממש, המהנה אנשים בכוס שתייה חמה ומעוררת, נעימה ומחזקת. בוודאי שהיינו מביטים עליו בהערצה, על שהוא מפנה מזמנו וכוחותיו ומשקיע מאמצים להרוות נפשות ישראל ולהחיות נפש כל חי...

אך מתברר, שיש לכל אחד מאיתנו את הכוחות והיכולות להיות מלאך מושיע גדול עוד יותר, ובלי כל קשר למצבנו הכספי, לפנאי הזמן שיש לנו או לכוחותינו ויכולותינו, בלי לעמוד בחום ובלי להתרוצץ, נוכל להיות מלאכי חסד ונתינה גדולים בהרבה, בצורה פשוטה ביותר:

נחפש את האדם הכי קרוב, ונעניק לו חיוך רחב, מילה טובה. 'אתה נראה טוב היום!', 'החולצה שלך יפה!', 'כל הכבוד שאתה קם מוקדם!', 'יש לך מקום לשבת?' - כל אמירה חמה וידידותית כזו, המלווה בחיוך רחב ואיכפתיות כנה, מחיה את נפש הזולת הרבה יותר מכוס שתייה מרעננת בעיצומו של יום קיץ מהביל...

את התגלית הזו חושפים חז"ל במסכת כתובות בדרשתם על הפסוק: 'ולבן שיניים מחלב' - גדול המלבין שיניים לחברו, יותר ממשקהו חלב. המחייך לאיש ונותן לו מילה טובה, המאיר פנים ומעניק תחושה אוהדת, הוא המנצח בתחרות החסד היומית, הוא עשה פעולה גדולה וחשובה פי כמה ממי שהחיה את נפש חברו בכוס שתייה קרה ומרעננת!

כאן חושפת התורה את סוד כוחה של מילה טובה, ומה יכול לחולל חיוך בודד. כשאדם נותן לשני לשתות - הוא מרווה אותו לזמן הקרוב. תמיכה כספית יש לה 'פג תוקף'... אבל כשאדם נותן לחברו מילה טובה או חיוך אוהד - הוא משנה

מתנה לאורך זמן!

'כבר יותר מיובל שנים אני אלמנה' - סיפרה זקנת, הרבנית בטלמן ע"ה, בשלהי ימיה. 'עשרות שנים שאני חיה לבד, מאז נפטר עליי בצעירותו בעלי, הרה"ג ר' דוד בטלמן זצ"ל. את כל השנים הללו, עם גידול הילדים לבד, הקשיים הכלכליים, הלילות טרוטי השניה בבדידות, הכאב על היותי אלמנה - את כל זה אני שורדת בזכות סיפור אחד!' - העידה, וסיפרה:

כשהיו זוג צעיר, התפרנסו בקושי רב. בעלה - זקני, רבי דוד, היה מלמד, הפרנסה הספיקה בדוחק למשפחה הברוכה, ובקושי רב היה להם לחם לפי הטף. באחד מערבי החגים קרא לה רבי דוד ואמר באנחה: 'אני מתנצל בפניך רעייתי היקרה, ומבקש את סליחתך... לא נעים לי ממך, אולי הייתי צריך להתאמץ יותר בשבילך... אבל אני מתנצל מעומק לבי...'

'על מה?' - נחרדה האשה. היא לא זוכרת שבעלה פגע בה ולו במשהו, על מה הוא כה מתנצל?! - תמחה בקול. ורבי דוד השיב מיד: 'כתוב בהלכה שיש לקנות לאשה תכשיט חדש לרגל חג המתקרב, והאמת - שלאשה כמון מגיע הרבה יותר... אך מה אעשה והפרוטה אינה מצויה בכיס, אין לי כסף לקנות ולו דמוי תכשיט... איכפת לי כל כך שאינני זוכה לשמחך, שאינני יכול לתת לך מתנה, ואני מתנצל על כך!' - אמר רבי דוד בפנים חפוזות...

'עשרות שנים עברו מאז', העידה לימים, 'ועדיין דבריו החמים והאיכפתיים נוסכים בי עידוד. חשתי כי הוא לא יכול לתת לי מתנה, אך מילותיו החמות והאיכפתיות הכנה לשמחני בחג - היו שוות יותר מכל, ובמבט לאחור - הייתי מעדיפה את המילים הללו על כל מתנה, יקרת ערך ככל שתהיה זו. היתה המתנה הטובה בעולם, ששנים שחלפו אחריה - לא הקהו את טעמה המתוק והנעים...'

כשמדברים על מילה טובה, חשוב כל כך לזכור שזה בוודאי חשוב ביחס לכל אדם, אך כדאי וחשוב בהרבה בתוך הבית פנימה. בין קרובי המשפחה, בין בני הזוג, בין אב לבנו ובין בת לאמה. מצוי בהחלט שקונים מתנה ואפילו יקרה, אך המילה הטובה הנלווית חשובה בהרבה, כי מילה טובה היא המחיה נפשות והמחוללת נפלאות. כמה חשוב לתת אותה בחיוך רחב, בפרגון הדדי, בתשומת לב ובאיכפתיות כנה. ההצלחה - מובטחת!

מצוה לפרסם! סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטבול לעילוי נשמת

הרה"ח רבי פתחיה סעלישער בן הר"ר יוסף יונה הי"ד רוזנברג
מזקני חסידי בעלזא, נעקרה"ש בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

לעילוי נשמת

ר שלמה פרוץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשמיט (ארא"ל)
ת.נ.צ.ב.ה.

'הציל את חייו?' - שאלו בני המשפחה בפליאה. **עד לרגע זה בכלל לא ידעו על קיומו, לא היה להם מושג כי אביהם הכירו בכלל... לפתע האיש מתייצב בבית בימי 'השבעה', ולא רק שהוא בוכה מרורות על פטירת אביהם, הוא גם אומר שאביהם הציל את חייו! 'במה מדובר?' - שאלו הילדים הנרגשים...**

האיש שתה כוס מים קרים, הרגיע את בכיו וסיפר את סיפורו האישי המטלטל:

היה זה אחרי שנות האימה - עם סיום השואה האיומה. הצורך הנאצי האכזר הוכרע לבסוף, אך הספיק לפני כן לטבוח ששה מליון יהודים, בהם גם כל קרובי משפחתו של האיש. הוא נותר בודד בעולמו, אומלל ומסכן, ללא מכר וללא גואל, ללא מזון להכניס לפיו ובלי קורת גג... הוא הסתובב בחוסר מעש, כה שבור ומיואש עד שלא מצא טעם להמשיך בחייו. נהג לשוטט בשעמום, מחפש בפחי הזבל שאריות מזון להחיות את נפשו הרעבה, אלא שגם שאריות מזון לא היו מצויות באותם ימים...

ביום מן הימים, יצא שוב לשוטטות במלאכת חיפוש המזון להחיות את נפשו. הסתובב מכאן לשם, נפשו עגומה עליו ומצב רוחו ירוד ביותר, בנסיבות הכי מוצדקות בעולם. ברגע מסויים נשבר לבו, והוא החל להרהר האם יש עוד טעם להישאר בין כותלי העולם הזה, ושמן עדיף היה לו היה נעקד על קידוש השם ככל משפחתו, בלי להישאר בחיים שאינם ראויים לתואר 'חיים' כלל...

עודו הולך ומהרהר, ולפתע יהודי עוצר אותו במאור פנים. 'היה זה אביכם, ר' ישראל קליין זכרונו לברכה', סיפר האיש בדמעות לבני המשפחה המופתעים, והמשיך: 'הוא עצר אותי בטפחות שכח רכה, שאל לשמי והתעניין למעשיי. סיפרתי לו על מצבי הקשה ומה אני מחפש כאן - בינות לפחי האשפה, והוא הקשיב לי בחום, ולפתע עצר אותי משטף דיבורי והשיב:

אני רואה שאתה מחפש אוכל, והייתי שמח לתת לך, לו היה לי מה... אני במצב זהה לשלך, אינני יכול לסייע לך באוכל ממש, כי גם לי אין! אבל' - אמר ר' ישראל וטפח על שכמו בחום ובהתרגשות רבה, 'מה שאני יכול לתת לך זה את הלב שלי' וכשמעיניו נושרות שתי דמעות רותחות הוסיף: 'אני רוצה להיות ידידך האוהב, לנסות לשמור על שנינו בחיים, ולשקם את הריסות נפשנו בצוותא!'

שמש רכה של אמצע החורף עמדה אז באמצע השמים, מאירה אל פחי האשפה שביניהם עומדים שני אנשים אומללים, בודדים ועזובים, אך המילה הטובה והחיזוק הלבבי מחברים ביניהם. האיש כבר לא חיפש מזון, המילה הטובה חיממה את לבו הרבה יותר מכל דבר אחר, ור' ישראל נפרד ממנו בחיוך רחב ועידוד חם ותומך...

'אני מעיד בפניכם, אמר אותו יהודי לבניו ההמומים של ר' ישראל, 'שבאותו בוקר כבר הרגשתי שאני עומד ליטול נפשי בכפי, ולעשות מעשה חמור ביותר כדי לסיים את מסכת חיי העגומים כמו ידדי. אך החיוך של ר' ישראל והמילים הטובות שהרעיף עליי, עצרו את מזימתי הנוראה והותירו אותי בחיים. ואם אני היום חי וקיים, ויש לי משפחה וילדים ואני רווה נחת וטוב לי - זה רק בזכות אותו חיוך וכמה מילים טובות שהעניק לי אביכם, שהציל באותו יום את חייו!'

האיש סיים את סיפורו המטלטל, ושב ופרץ בבכי. והילדים ההמומים נותרו מרותקים לכסאותיהם, מפנימים את המסר העולה מהסיפור, אותו שמענו מחתנו הרה"ג רבי דוב מאיר פייבוש שליט"א, דומ"צ בקהל חסידי בעלזא:

לעולם אדם לא יודע באיזה מצב הוא פוגש אדם אחר. מה עובר עליו, מה תחושותיו, באיזה מצב רוח קם בבוקר, והאם נפשו עגומה עליו והוא חסר חשק ורצון. מילה טובה וחיוך מרענן, יכולים לשנות את המצב מקצה אל קצה, להציל יהודי אחר, לתת לו טעם לפתוח ולפתח חיים חדשים!

זה יכול להיות בתוך הבית - בין בני המשפחה, חבר לעבודה, זה שיושב על ידיו בתפילה, או נהג האוטובוס ובעל המכולת. כל אדם מחיה את נפשו ממילה טובה, חיוך לבבי משנה את החיים ואת החינויות, משפר את מצב הרוח, מעניק טעם וחשק להצליח ולהתפתח. מחמאה אחת שווה יותר מאלפיים מילים, אם היא באה מהלב וגורמת לבן שיחנו להרגיש טוב עם עצמו!

הבה נאמץ את הנוסחה הזו, נפעל לפיה. נחייך, נחמיא, נגיד מילה טובה. זה משנה את החיים, זה החסד הגדול ביותר!

מהפך חיים בשתי דקות...

היה זה בעיר וירצבורג שבגרמניה, לפני כמאה וחמישים שנה. רוחות ההשכלה נשבו אז בעוז, מפילות חללים מהבתים הטובים ביותר. אחד מהנופלים למלתעות ההשכלה היה בחור צעיר בשם יעקב, שהתייתם בצעירותו ונסחף אחרי חבריו הרעים, ולאט לאט נשכחה ממנו מסורת היהדות...

ביום מן הימים התעורר יעקב, ומיד נזכר כי היום חל היארצייט של אביו. הוא הוסיף וזכר את הבטחתו לאביו טרם פטירתו, כי לעד יצור את התאריך ויקפיד לומר עליו קדיש ביום היארצייט שלו. הוא הדחיק את המחשבה הזו וניסה לשכוח, אך ככל שחלפו השעות חש כי הוא חייב לקיים את הבטחתו האחרונה לאביו, וכך, לקראת ערב של יום, מצא את עצמו בפתח בית הכנסת הגדול בעיר...

הוא נכנס פנימה, ולמזלו - הכל היו שקועים בתפילת שמונה עשרה בלחש, של תפילת מנחה, ואיש לא הבחין בכניסתו. משהו מהסומק שהציף את לחייו נרגע קמעה, והוא נעמד בירכתי בית הכנסת, ממתין לעת ה'קדיש יתום' בסיום התפילה. כשהגיעה העת המיועדת נתן את קולו ואמר 'קדיש' בקול רם, כשהוא מחמיא לעצמו שהוא עוד זוכר את המילים הארמיות וניקודן...

הוא סיים את אמירת הקדיש, וחיפש את הדרך הקצרה והצדדית ביותר להימלט מבית הכנסת, בלי להיתקל באיש. הוא שב והסמיק עד תנוכי אוזניו, והחל מדדה לכיוון הדלת במערב בית הכנסת. לפתע חש טפיחה חמה על שכמו, הוא הסתובב לאחור, ועיניו כמו נתקעו בחיוך ענקי וחם, שמאחוריו איש הדור פנים המציג עצמו בשמו: 'שלום לך, שמי הרב יצחק דוב הלוי במברגר, ואני רב העיר. שלום עליכם וברוכים הבאים!' - אמר לו הרב בלבבותיו...

בשניה הראשונה הופתע יעקב מהלבבות, אך עד מהרה לבו המאוון נמס לנוכח החום שהפיצה אישיותו של הרב, שדרש בשלומו בכנות, התעניין באיכפתיות במעשיו, וגם החמיא לו: 'אני מעריך אותך על מאמצייך לבוא ולהגיד קדיש בקול צלול וברור ביום היארצייט של אביך. כל הכבוד על שהרוחות הסוערות בחוץ לא הצליחו לכבות את הגחלת הבוררת בלבך, ואני בטוח שאביך בשמי מעל רווה היום מלוא חופניים נחת מזוקקת!'

הרב הוסיף להחמיא לו, איחל לו הצלחה ובירך אותו בידידות. כשהם נפרדו, חש יעקב כמו גוש מחנק עולה בגרונו, ודמעות לחות החלו לרדת מעיניו... משהו בחום של הרב המיס את לבו, גרם לו לגעגוע עז אל העולם שאותו עזב. משהו במילים החמות והמעודדות הביא אותו לתחושה שהוא טעה באורח חייו החדש, היה בחיוך של הרב משהו שובה לב, מרגש, תומך, מעודד כל כך...

הוא שב הביתה, אך חייו כבר לא שבו כבעבר. באותו לילה בכה הרבה מתוך חרטה, בכה על אביו, על חייו, על העולם שכמעט החמיץ. בימים הבאים החל לשוב אט אט לכור מחצבתו, ומצא עצמו יותר ויותר פעמים בא לבית הכנסת... כעבור כמה חודשים זכה להיגשאל ולהקים בית נאמן בישראל עם נערה יראת שמים, ונולדו להם שלושה עשר ילדים!

היום, מאה וחמישים שנה אחרי, ולמרות השואה האיומה, מונים צאצאיו יותר מחמשת אלפים נפשות, כולם זרע ברך ה', הולכים בדרך התורה והמצוות, מקפידים על קלה כחמורה, יראי שמים ואנשי אמת. חמשת אלפים יהודים כשרים ונלכבים, מיליוני מעשים טובים שעשו צאצאיו עם השנים, מצוות, מעשי חסד, שעות לימוד תורה, עולם שלם של טוב - - -

וכל זה, בזכות מי?

בזכות חיוך לבבי ומילה טובה של הרב במברגר זצ"ל. כמה מילות עידוד, איכפתיות עמוקה, התעניינות כנה בשלומו של נער בודד, ומחמאה מהלב על 'קדיש יתום' אחד... זה לקח לרב במברגר אולי שתי דקות, אך זה הציל דורות שלמים, ובנה עולמות של תורה ויראת שמים, במחיר חיוך אחד!

את הסיפור סיפר אחד מצאצאיו של יעקב זה, והוא פורסם בקובץ 'ווי העמודים' בציטוט מפיו. וללמדנו בא, שלכולנו יש הזדמנויות, לכולנו קורים מקרים כאלה, אדם זר שמבחינים בו לפתע, מישהו לא מוכר, אדם שלא ראינו עד היום... לפעמים נכנסים לבית הכנסת ומגלים יהודי לא מוכר, הוא יכול אפילו להיראות קצת מוזר ושונה מהמקובל, ומבטו מבלבל ואבוד בזירה הזרה לו... לחילופין, אדם מוכר, חבר קרוב, ידיד אוהב - אבל אולי אפשר לעודד ולחזק אותו...

חיוך אחד, מילה טובה, מחמאה כנה - אלה משנים חיים, מעודדים, תומכים בנפש, מחזקים את הנשמה. לעולם לא נדע אלו תוצאות ברוכות יירשמו בשמים למילה הטובה שלנו, כמה טוב וחסד יצמח מהחיוך, שכל כולו מתיחת שריר הפנים מימין לשמאל... פעולה כה קלה ופשוטה, אך תוצאותיה הרות גורל, יכולות להביא בכנפיהן הצלל נפשות רוחניות וגשמיות, פעלים רבים לתורה וחסד, עולמות שלמים של טובה וברכה!

הבה נפנים את המסר הזה לחיינו, ניקח אותו עימנו. נחפש את ההזדמנויות לחייך, להביע אהדה, להתעניין באהבה, לשאול בשלום כל אדם - עם חיוך כמוכן, ותוספת מחמאה על משהו. זה משנה חיים, זה מביא הישגים עצומים שלא נוכל לתאר, זה פותח פתח לעולמות קסומים!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשרא) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

אזור חזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל זאסתר, זמאיר בן אליהו זמיכל ז"ל

זי"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל
זאסתר זצ"ל ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

647

אנו זקוקים לעזרת הציבור

העלון נקלע לקשיים וחובות כבדים, על מנת שנוכל להמשיך לתחזק את העלון שעלותו כ-10,000 ש"ח בשבוע ומופץ 10,000 עותקים אנו זקוקים לתרומתכם. ניתן לקבל חסות על העלון, לע"ג, לרפ"ש או לזווג הגון. ניתן לפנות בטל': 050-4120-812

העלון לעילוי נשמת מורנו הרב שלום כהן זצוק"ל לע"נ מאיר זאב בן משה זצ"ל

סיפור לשבת קודש

כי מחסד לעולם לא מפסידים

הסיפור המיוחד הבא הוא סיפור על אמונה תמימה, סיפור לא כל כך מפורסם אבל ראוי היה שיתפרסם מקצה העולם ועד קצהו. שמו של הצדיק רבי אהרון קוטלר זצ"ל, ידוע ומוכר לכל יהודי חרדי, בעיקר לילידי ארה"ב. הוא הקים את עולם הישיבות באמריקה, באמצעותו שינה לגמרי את פני היהדות החרדית באמריקה. הוא עמד בראש ישיבת לייקווד שאולי היא הישיבה הגדולה בעולם. בנו וממשיך דרכו הגאון רבי שניאור קוטלר, כיהן כראש ישיבה לאחר פטירת אביו בשנת תשכ"ג.

כולם מכירים גם את בנו של רבי שניאור קוטלר, הלא הוא רבי מלכיאל קוטלר, שלאחר פטירת אביו בשנת תשמ"ב, משמש הוא כראש ישיבת לייקווד.

מה שרבים אינם יודעים הוא, שלרבי שניאור היה בן נוסף בשם רבי מאיר קוטלר, שהיה תלמיד חכם עצום, למדן מופלג, צדיק אציל נפש וירא שמים שרבים חזו לו גדולות ונצורות, וששמו יזרח בשמי היהדות החרדית לא פחות מאחיו, אביו וסבו. כל זה לא קרה מהסיבות שנספר לקמן.

כשהגיע רבי מאיר לפרקו, הוא התארס עם משפחה חשובה מאוד בארצות הברית, אך כמה ימים לאחר אירוסיו חש שלא בטוב והובהל לבית הרפואה. בבית הרפואה הוא נשלח לבדיקות והתוצאות היו נוראות ביותר.

הבשורה הנוראה הראשונה היתה שהחתן הטרי חולה במחלה הארורה. והבשורה הנוראה עוד יותר היתה, שהמחלה כבר התפשטה בכל גופו. הרופאים נתנו לו אפס סיכוי החלמה, והוסיפו כי על פי הערכותיהם לא נותרו לו אלא שבועות בודדים של חיים.

משפחת קוטלר קיבלה את הבשורה בצורה קשה מאוד. הכלה היתה כמובן שבורה ורצוצה, כל כך התפללה לחתן בן תורה תלמיד חכם, והנה...

הורי הכלה פנו למשפחת קוטלר ורמזו להם שאולי טוב יהיה לבטל את האירוסין כי אין שום ענין שהכלה תתמודד עם אסון כזה, וכל זה עבור בחור שהיא בקושי מכירה. משפחת קוטלר מצידה אמרה למשפחת הכלה שהם יבינו כל צעד שהם יעשו. הורי הכלה אמרו לביתם שהדבר הנכון שכדאי לעשות זה לבטל את השידוך ולהימנע מכל הטלטלה הרגשית שהיא אמורה לעבור, אך כאן נכונה להם הפתעה: הכלה סירבה. היא אמרה, זכיתי להתארס עם צדיק ותלמיד חכם עצום, אני לא מתכוונת לעזוב אותו רק מפני שנעשה חולה, להיפך אם ניתנה לי אפשרות לעשות חסד עם אדם גדול כזה והיה זה שכרי וגורלי ואני אתמודד.

הוריה ראו בעמדתה סימן לכך שהיא צעירה מידי ולא מבינה את משמעויות החלטתה, הם שכנעו אותה לבוא עמם לגדול הדור של אמריקה באותם ימים, הגאון הגדול רבי משה פיינשטיין זצ"ל. רבי משה פיינשטיין שמע את ההורים ולאחר מכן שמע את טענות הכלה, חשב מספר רגעים ואמר: "לו הכלה היתה רוצה

לעזוב הרי שלא הייתי אומר מילה אחת, אך מכיון שהיא מביעה התנגדות נמרצת לעזוב את הבחור, אומר לכם ולה רק את זאת-עליכם לדעת שחיבור בעולם הזה יש לו המשך בעולם הבא בן עדן, הכלה שלפנינו אינה רוצה לפספס חיבור נצחי עם יהודי נעלה שכוה, לכן אני ממליץ לאפשר לה להינשא גם אם זה יהיה רק לזמן קצר ביותר, ובידיעה ברורה שהוא עלול להסתלק מן העולם לפני החתונה או זמן קצר אחריה". ואז הוסיף "למרות זמני הדחוק, אשמח לסדר את הקידושין בחתונה הזאת".

הם יצאו משם ללא ספיקות, גדול הדור אמר ולא היה להם שום פקפוק על דבריו. הכלה ביקשה להקדים את החתונה ככל האפשר כדי להספיק ולהינשא לאותו תלמיד חכם עצום ולזכות לחיבור עמו בעולם הזה ובעולם הבא.

החתונה התקיימה לאחר שבוע וזאת היתה חתונה עצובה, עצובה בדיוק כמו שחתונות מסוג זה אם בכלל מתקיימות, יכולות להיות. אנשים התהלכו אחר החתן בבואו לכסות את הכלה ולא יכלו להימלט מההרגשה ומהמחשבה שתוך זמן קצר הם יצטרכו לכסות את החתן בעפר, רק המחשבה הזו גרמה לבכי בלתי נשלט אצל כל הנוכחים בחתונה העצובה הזו, כולל החתן והכלה.

בסידור הקידושין כווד רבי משה פיינשטיין בעצמו, מיד לאחר החופה לעיני כל הנוכחים הנרגשים בירך את הזוג הצעיר במילים הללו: "זה עתה בירכנו את הברכה והתקין לו ממנו בנין עדי עד, אני מברך את החתן והכלה שתזכו לילדים".

החתן והכלה פרצו בבכי, לא מפני שחשבו שהברכה תתקיים, אלא מפני שהם ידעו שהיא לא תתקיים, ושהברכה הזו כמו נגעה בעצב הכי רופף שלהם. לכולם היה ברור שהברכה הזו אינה אלא מליצה, והם חשבו בליבם שזה מדובר בלעג לרש דאורייתא, רק נכשלו שמתחתו בליבם ביקורת על גדול הדור על ברכתו הבלתי הגיונית בעליל.

הזוג החל את חייו, כולם מסיבי החלו לספור את הימים מחשש לנורא מכל, והחתן, לא רק שמצבו לא הורע אלא להיפך, התפשטות המחלה הואטה וגם אם עדיין היה ברור שגברא קטילא הוא, עבר חודש ועוד חודש והחתן עדיין חי וקיום בניגוד לתחזיות של האופטימיים שברופאים שנתנו לו לכל היותר חודשיים.

והנה הגיעה הבשורה שלא תאמן: האישה נפקדה, ותשעה חודשים לאחר מכן נולד לזוג בן זכר והחתן חי וקיים כנגד כל הסיכויים. יהדות אמריקה היתה בהלם. הבשורה התפשטה במהירות, כולם ראו מול עיניהם את ברכתו של גדול הדור רבי משה פיינשטיין מתגשמת.

הברית התקיימה ברוב עם, והפעם בניגוד לחתונה המאוד עצובה היתה זו ברית שמחה מאוד מאוד, מפני שהיא היתה התגלמות התקווה והאמונה, ההיפך הגמור מטקס החתונה שאפיין אותו יאוש גמור. כמה שבועות לאחר הברית חש רבי מאיר קוטלר כי פניה של אשתו אינם כתמול שלשום. הוא חשש שאולי הלידה גרמה לה לעצב ולדכאון, אך היא הרגיעה אותו, היא בריאה לחלוטין ואפילו שמחה עד מאוד.

"אז מדוע את מהורהרת כל כך?" ביקש רבי מאיר לדעת. לקחו לו כמה ימים עד שהצליח לפתוח את סגור ליבה, ואז

לע"נ שרה בת פנב

לע"נ משה בן אסתר

רבי שניאור קוטלר מגיע לבקר את האדמו"ר מבלוז'וב שהיה ניצול שואה, וזה אומר לו: "אבידתי גדולה מאבידתיך, לך לפחות יש מצבה לבכות לידה, אבל הבן שלי", כך אומר האדמו"ר מבלוז'וב, "נהרג באשוויץ ואין לי קבר לבכות לידו. לך הוא השאיר שני בנים זכרים שיתנו לו נצחיות, ואילו בני לא השאיר אחריו זרע של קיימא", ורבי שניאור קוטלר השבור שלא קיבל ניחומים מאיש אומר לו: "ניחמתני, ניחמתני".

לכאורה, הסיפור המופלא הזה מסתיים כאן, אבל זהו שלא. כאן מתחיל סיפור חדש ומסעיר לא פחות. כשנה לאחר מכן נמצא לאלמנה שיזוק אלמן כמותה שגם לו היו שני ילדים. הם נישאו וחיו באושר. עוברת שנה, עוברות שנתיים וילד אין. עוברים ארבע וחמש שנים והם לא זוכים לילד משות, והתמיהה גדולה, שהרי כל אחד מהם הצליח להביא ילדים מנישואי הראשונים, כיצד יתכן שלפתע נוצרה בעיה?

הלכו לדרוש אצל כל הרופאים והם קבעו שאכן יש בעיה קשה אצל האישה, ואז הם מגיעים לפרופסור מומחה הכי גדול באמריקה, ולאחר שזה ערך את בדיקותיו החליט לשתף אותם במה שכל הרופאים לא העזו לומר עד כה. ומה אומר להם הרופא אם לא כך: "דעו לכם שראיתי וטיפלתי באלפי מטופלים, ואני מוכן לשים נפשי בכפי ולהישבע שהגברת הזו לא רק שלא יכולה ללדת אלא ע"פ ההיגיון. אני לא יכול להאמין שהיא ילדה אי פעם".

הם הביטו בו בתדהמה והוא הוסיף ואמר: "יש מקרים שיש להם פתרון ויש מקרים שאין להם פתרון, אבל כאן מדובר במקרה שאין בכלל שאלה רפואית, מפני שע"פ הטבע אין שום סיכוי שאישה זו מסוגלת בכלל להוליד ילדים". ועוד הוסיף: "כרופא אני מאמין בניסים, אך ע"פ מה שראיתי אני מחויב להאמין בנס, כמו כל הרופאים שהראיתי להם את ממצאי הבדיקה, הם הגיבו כמוני, אין שום סיכוי רפואי, רק נס". ואכן לזוג הזה לא נולדו ילדים עד יום מותם, הם גידלו את ארבעת ילדיהם במסירות ושמו בחלקם הגדול.

את הסיפור שמענו מהרב חיים ולדר, ששמע ממקור מהימן, והמסר והתובנה מסיפור זה הוא שבני אדם סבורים שהם עושים חסד עם הזולת, ולא מעלים בדעתם שהם עושים חסד עם עצמם.

משפחתה של הכלה הצעירה היתה בטוחה שהיא עושה חסד בלתי יאומן עם רבי מאיר קוטלר, לא סתם חסד אלא הקרבה של חיים למענו, ואכן זה מה שהיא התכוונה לעשות וגם עשתה. אבל האמת כפי שהיא התגלתה כמה שנים לאחר מכן, שאם היא לא היתה נישאת לו, לא היתה זוכה לברכתו של הצדיק והיתה נשאת ערירית חשוכת ילדים ללא שום המשך. אז זה החסד שעשתה חזר אליה, ובזכות ברכת הצדיק זכתה לשני ילדים ונישאה לנישואים שניים באושר עד שנסתלקה לבית עולמה מוקפת באצאייה הרבים.

ויש משמעות נוספת למושג עולם חסד יבנה, כי מחסד לעולם לא מפסידים, חסד בונה עולמות אחרים אבל בעיקר את עולמך אתה, וזו שהלכה אחרי בעלה במדבר בארץ לא זרעה זכתה גם זכתה.

(24/7)

היא אמרה לו במילים הללו: "ראה נא, כשגדול הדור בירך אותנו לאחר השמחה הגדולה, היינו קטני אמונה, אך כעת שנינו ראינו במו אינינו שברכת הצדיק התקיימה בדרך ניסית שלא ניתן לתאר ככתבה וכלשוונה וכנגד כל הסיכויים".

"אכן כן", הסכים רבי מאיר, "אך מה לך מהורהרת וטרודה?" שאל. היא השיבה: "חשבתי היטב על ברכתו, שים לב למה שרבי משה פיינשטיין אמר" "אני מבטיח שיהיו לכם ילדים", לפי מה שאני יודעת מיעוט רבים שניים, זה אומר שברכתו עדיין לא הסתיימה, וכל עוד לא יהיו לנו שני ילדים אתה תחיה, האם אתה יורד לסוף דעתך?" שאלה.

רבי מאיר למד מספיק גמרא כדי לתפוס את כוונתה באמצע המשפט, והוא היה מספיק בעל טקט כדי לשתוק ולהמתין להמשך דבריה.

"אני הולכת לי וחושבת בימים האחרונים עד כמה זכיתי להינשא לכן תורה צדיק שכמוך, וגם להביא ממנו בן זכר, רק כעת אני פוחדת שאם ייוולד לנו עוד בן אתה..."

רבי מאיר הנהן בראשו, כאומר חשבתי על כך. "אז מה ניתן לעשות?" הוא שאל אותה.

"חשבתי גם על זה", אמרה רעייתו, "ואז נזכרתי ברחל אמנו שאמרה ללכת וללמוד עשרים וארבע שנים, אז גם אני אנהג כמותה, אני אקריב קורבן ואסכים שתלך ותלמיד בבית המדרש כפרוש אמיתי ותהיה גדול כמו אביך וסבך, אתה תשאר בחיים ועם ישראל ואני נחויח גדול בתורה כמו רבי עקיבא ע"ה".

רבי מאיר בכה בכי תמרורים, עד כמה שהעריך את אשתו הוא לא העלה בדעתו באיזה דרגה היא נמצאת. הוא החל במשא שכמועים להניא אותה מהחלטתה, וניסה להסביר לה כמה קשיים היא עלולה לעבור, אך היא כמנהג הפסוק לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרעה, איתנה בדעתה. מה עושים יהודים שמסתפקים מה לעשות? פונים שוב לגדול הדור רבי משה פיינשטיין להתייעץ עמו. האישה היתה בטוחה במאה אחוז שגדול הדור יסכים לדעתה, אך היא הופתעה לחלוטין. רבי משה פיינשטיין היה נחרץ נגד הרעיון. "לא זו הדרך", אמר, "יהודי צריך לנתב את עצמו אך ורק לפי רצון התורה, וזו ציוותה פרו ורבו. דרך הפרשות אינה דרכו של עולם ואינה דרכה של תורה, ואל לך לחשוב חשבונות של מעלה לקיים את מצות הכתוב "ודבק באשתו והיו לבשר אחד".

כמו בפעם הקודמת, האישה לא הרירה על החלטתה, וגם הפעם שבה הביתה, אמנם בלב כבד אך בהחלטה נחושה.

עשרה חודשים נוספים חולפים ולזוג נולד עוד בן זכר. ביום השמיני התקיימה הברית ברוב עם, אך הפעם השמחה היתה מהולה בתחושה מעיקה, שכן הכל ידעו מה משמעות הדבר, ברכתו של הצדיק.

יומיים לאחר הברית הסתלק רבי מאיר קוטלר לבית עולמו. אמריקה באבילות, האישה בצער נורא, משפחת קוטלר באבילות קשה.

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח ויכולת להמשיך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיון וכדו'. **תבורכו מפי עליון!**

לרפואה שלימה:
מיכל בת שמחה, משה בן רוזה, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה,

לעילוי נשמת: **זוהר עליזה עיישה בת אסתר, אליהו בן גוהר, רחמים בן חנום בשי, עמנואל בן אירן, משה זאב בן מרדכי בן רבקה,** שבתאי יששכר בן דב, דבורה בת צבי, רחל בת זוליקה, רותם בן סליה, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, ככב בת גוהר,

אנא התפללו על זוגות שלא זכו להפקד בזרע של קיימא!

יחזקאל בן מהין ורעייתו כרְבִּימִיט בת שרה, מנשה בן טובה ורעייתו, הרצל בן כתון ורעייתו, ששון בן רעיה, יצחק בן תמר ורעייתו, דוד בן חנה ושושנה בת אסתר, ירון מנשה בן פנינה ורעייתו. ענבל ג'מילה בת מרגלית לבנים זכרים, דניאל בן מהין ורעייתו, יוסף חיים בן שרה ורעייתו.

נא להתפלל לרפואת פנחס בן שמחה

הצלחת: שמואל בן דונה, מרגלית בת ג'מילה

נא להתפלל לזוג הגון:
איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, אילה בת שולמית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, מרים אסתר בת רחל, שרה בת לאה, משה בן רשל, רבקה בת רחל

העלון להצלחה בכל העניינים, לפרנסה ברווח ולזוג הגון ליוסף בן שולה

שדכנית (לבחורים מגיל 30+): א-ה: 21:00 - 22:30
טל: 036766049
שידוכי "חסדי חיי שרה" בימים ג', ד', ה' בשעה 9:00 - 10:00 **058-3297225**
ניתן לפרסם ספרים בתוכנת אוצר החכמה ועוד
c9595@okmail.co.il

מוהל מוסקר לשם שמים (בחינם) בהמלצת הגר"ש מחפוד שליט"א 0559260027. מוהל מוסקר לשם שמים, תלמידו של הרב אורן: 0583207037. אברך מוהל מוסקר לשם שמים 0527646963.

השגחה פרטית

דברי התעוררות וחיזוק וסיפורי השגחה מופלאים המתרחשים בימינו מתוך "קו השגחה פרטית"

פרשיות ויחי - שמות תשפ"ג ♦ עלון מס': 105

השגחה שבועית

חיסון ללא תופעות לוואי

מספר לי יהודי: "בערב שבת חנוכה היו כבר המגורה והפתילות מוכנים להדלקה. היה לחץ של זמן, רציני כבר לגשת ולהדליק, אלא שאז הגיע הילד בן הארבע בזריזות יתרה מדי, וכל המגורה התהפכה. חלק מהבזיזים התנפצו, ושמן ששון ניגר על הרצפה השטופה..."

מה עשיתי? ברוך ה' אני כבר מחוסן, מחובר חזק לקו השגחה פרטית. ובחסד ה' לא כעסתי, ואפילו רגש קטן של כעס לא עלה בי. הבנתי מיד כי היתה סיבה מעם ה', ושהקב"ה שעשה ועושה לכל המעשים הביא לי עוד הזדמנות לעבוד על המידות. ברוך ה', אני מודה לקב"ה על כל זה."

הסיפור הזה הוא מהדברים שעליהם אומרים: 'אם הקו הוקם רק בשביל זה, דינו'.

כאשר יוסף הצדיק ראה את האחים נכמרו רחמיו. מסביר האלשי"ך כי רחמיו נכמרו עליו עצמו, על כל אותן שנים שבהן היה מרוחק, גולה בין המצרים וסובל את חרפתו, "והיה בקרבו כאש בוערת עצורה לו". מה עשה יוסף אל מול רגשותיו הגואלים? "ויתאפק", יוסף הצדיק כלא את רגשותיו והתחזק באמונה, אותה הנחיל גם לאחיו: "לא אתם שלחתם אותי, כי אם האלוקים".

התרגום על "ויתאפק" הוא "ויתאחסן". החיסון הטוב ביותר, שלכל הדעות עובד ופועל, הוא "ויתאפק". ההתאפקות בשעת ניסיון, היא החיסון. התגברות קטנה מחסנת את האדם, ומכינה אותו לניסיון גדול יותר.

וההתגברות הזאת מביאה גם שפע לאדם, כפי שמסופר בגמ' גיטין (בב, א) על שני אנשים שהשטן ניסה בכל מחיר לעורר ביניהם מריבה, בכל שבוע בין השמשות של ערב שבת, עד שהגיע רבי מאיר ועשה שלום ביניהם.

אומר על כך החתם סופר (פרשת ויקהל), כי השטן לא אוהב שליהודי יש שפע, ולכן הוא מנסה בכל מחיר לעורר כעס, ובפרט בערב שבת, כי בשבת יורד השפע לעולם.

כשהיהודי הזה זכה, ועם כל השמן שנשפך לו על הרצפה כמה דקות לפני שבת, הוא נשמר מן הכעס, אין כל ספק שהוא הכין לו בזה כלי רחב, לקבל את כל השפע הרוחני והגשמי של שבת חנוכה.

אשריו ואשרי חלקו, ואשרי חלקם של כל המתחסנים בהאזנה קבועה לקו, לחזק את האמונה והביטחון, השמחה והשלווה, וכל הברכות השמורות לאממינים בני מאמינים.

שבת שלום ומבורך,

פינחס שפר

דברים שבלב

על פי השיעורים בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

חיים בעד לחם

כי אם אתה 'בונה' על כך שאני אתחלק עמך בהמשך הדרך, דע לך שטעות בידך. האוכל שבתרמילי אינו מספיק לשני אנשים, ואני חייב לשמור אותו בשבילי". חייך קודמין. ענה לו חברו, "וכי מה אתה חושב? שאני בוטח באוכל שלך? יש לי על מי לבטוח". ברוך ה'.

הוא הגיש להלך סעודה נאה, ואחרי שזה אכל ושבע, הוא עוד נתן לו צידה לדרך. רק אחר כך נפרדו השניים לשלום.

ראה רבי חייא את כל הדין ודברים שהיה כאן, והצטער על שזכות זו, להחיות נפש, חמקה ממנו. אמר לו רבי יוסי, "אל תצטער. נראה שנגזרה גזרה על אותו איש טוב, והקב"ה שלח לו זכות כדי שייציל ממנה".

עוברי האורח המשיכו בדרכם, והאיש שקודם לכן נתן את פת לחמו, לא יכול לסעוד את לבו. ראה רבי חייא שהאיש עייף ורעב, ואמר לרבי יוסי, "יש לי אוכל לתת לו, אלך ואשביע אותו". אמר לו רבי יוסי, "הבה נחכה, כדי שלא להוציא ממנו את הזכות שיש לו, שתגן עליו להינצל ממוות לחיים".

עמדו וחיכו.

הם ראו את אותו יהודי שנתן את כל אשר לו, מתיישב תחת עץ, עייף ורעב, עד שנרדם. והנה הגיחה מאי שם חיה מלהטת באש של כעס. נדמה היה שבעוד רגע קט היא עומדת לשסע את האיש הישן, אולם לא כן היה. לפתע השתלשל לו נחש מהעץ שמעל האיש הישן. באותו רגע התנפלה החיה על הנחש, הרגה אותו והלכה לה.

כאשר התעורר משנתו, ניגשו אליו רבי חייא ורבי יוסי, נתנו לו לאכול וסיפרו לו על שני הניסים הגדולים שאירעו עמו - שניצל מהחיה וגם מהנחש. הוא קיבל את חייו במתנה מהשמים.

ושוב, כמו בכל כך הרבה סיפורים, גם כאן אנו רואים, שהטובה הגדולה ביותר שבנתנת הצדקה מגיעה דווקא לנותן עצמו. הוא נתן לחם, וקיבל חיים במתנה.

אשרי העם שככה לו.

(מתוך שיעור 237 בשער הביטחון)

אחת מהמצוות שקשורות בקשר עז למידת הביטחון, זו מצוות הצדקה. מי שמתחזק בביטחון, הרבה יותר קל לו לתת, כי הוא יודע ומאמין "שאינ אדם מעני מהצדקה" (שו"ע יו"ד הלכות צדקה), ושמח על הזכות להוות צינור של שפע עבור יהודים אחרים. הוא בטוח שלא יחסר לו מאומה, אלא להיפך, על ידי הצדקה יושפע עליו שפע יותר גדול, כמו שאמר החכם שלמה המלך (משלי יא): "יש מפזר - ונוסף עוד", ולעומתו "חושך מיושר - אך למחסור". זה שנותן ומחסר מממונו לצדקה - יראה ברכה, וזה שחוסך ונמנע מלתת, בסופו של דבר יחסר לו.

כאשר היתה הצניחה הגדולה בבורסה בארצות הברית, ועשירים יהודים רבים איבדו את כספם ופשטו את הרגל, אמרו אז צדיקים, כי יהודי צריך לחסר מממונו לצדקה, ובה הוא משמר אותו. וכאשר הוא נמנע מלתת, הוא אינו מתפטר מחובה זו, אלא לוקחים ממנו את הכסף בכוח. אם אינו נותן מכספו ליעקב, הוא נותן אותו ליעשוי.

איך הצדקה מביאה עמה שפע? כתוב בזהר הקי' (קי ע"ב), שכאשר אדם נותן צדקה הוא מעורר ברכות כנגדו, וההתעוררות שלו מלמטה מביאה התעוררות של שפע מלמעלה, וכך מעשה הצדקה מוסיף והולך. זה נותן, ומשמים מעניקים לו עוד. הוא מעניק עוד, ומלמעלה משפיעים עליו עוד ועוד, וכך השפע הולך ומתרחב, הולך וגדל.

הזוהר הקדוש בפרשת בהר (שם) ממחיש את ברכת הצדקה על ידי מעשה מופלא:

רבי חייא ורבי יוסי הלכו יחדיו ובאו כנגד הר. והנה הם רואים שני אנשים הולכים בדרך, ואיש אחד ממחר לקראת אותם שני אנשים ופוגש בהם. "יהודים רחמנים", הוא פונה אליהם בתחינה, "זה כבר שלוש ימים שאני הולך במדבר ואין לי אוכל. אני רעב כל כך. אנא תנו לי משהו לאכול".

אחד מהשניים הוריד מיד את תרמילו, והוציא ממנו מנה נאה של לחם וירקות בעין יפה ובנפש חפצה. "תקשיב טוב", אמר לו חברו, "לא כדאי לך לתת לו את כל מה שיש לך,

הצטרף גם אתה לרבות היהודים מכל העולם ששינו את חייהם, חייג:

מארגן ישראל 02-30-11-300 • מארה"ב 151-86-130-140 • מאנגליה 00-330-3900-489 • מבלגיה 00-380-844-28

מדרום אפריקה 07-551-8521 • מארגנטינה 0031-3988 • מאוקראינה 0031-3988-947-100-633 • מארצות הברית 001-212-697-1000

קו לנשים - שלוחה 4 בתפריס הראשי

קו השגחה פרטית

אידיש. עברית. אנגלית.

ניסיון שבכל יום

סיפורי הגיחה מופלאים שסופרו ב"קו הגיחה פרטית"

ישועות גדולות

זכינו לכמה ילדים בריאים, ובילד אחד חכם וחמוד הסובל מבעיה רפואית של אי ספיקת כליות. כליותיו אמנם עובדות, אך הן פועלות ברמה של עשרים אחוז בלבד. כדי להתמודד עם הבעיה, הוא מטופל בתרופות וזקוק לטיפולים שונים. אחת מתופעות הלוואי של מחלה זו היא חוסר תיאבון חמור והקאות. כשהילד הגיע לגיל שנה, הוא הפסיק לגמרי לאכול דרך הפה. רק מים הוא הסכים לשתות. בלית ברירה התקינו לו פג - האכלה ישירה לתוך הקיבה, אך יחד עם זאת הוא המשיך לסבול מהקאות. אם קרה שהוא התגרר מדבר מאכל וטעם משהו, אחרי זמן קצר הוא היה מקיא כמויות גדולות, של כל מה שנכנס לגופו בשעות האחרונות.

ביום חמישי כ"א באדר ב' תשפ"ב, שהתה עמו אשתי בבית החולים, משום דלקת ריאות שעבר. הוא היה אמור להשתחרר באותו יום, אבל השחרור התעכב מפני שחיכו לתוצאות חוזרות של בדיקות הדם. אשתי יצאה לטייל אתו, והגיעה למבנה של מכון הלב, שם חיכו עשרות אנשים לתורם. היא טיילה עם הילד, ולפתע הוא התחיל להקיא.

היא הכירה את התופעה ולא התרגשה. כאשר ההקאה מתרחשת, אין מה לעשות. צריך לחכות שהכול יצא, ואז להחליף לו בגדים. הילד הקיא והקיא, ואשתי פשוט חיכתה לשלב הבא. אמנם המראה אינו סימפטי בכלל, אבל זאת היא השגרה שאנחנו מכירים.

בין הממתינים היתה אישה, שלא יכלה לשאת את המראה הזה. היא לא הבינה שלפניה ילד חולה, שהקאה אצלו היא תופעה קבועה. היא ראתה ילד מקיא, שכואב לו ומלוכלך לו, ולידו עומדת האישה שמכונה אמא שלו, ואינה עושה דבר. "איך את מתנהגת?" היא קראה לעבר אשתי, "איזו אמא מזניחה שאת! נתנת לילד שלך להקיא בלי לטפל בו! ראייתם מה זה?" היא צעקה עוד פעם ועוד פעם, לעיני עשרות בני אדם שגדשו את האזור. אשתי לא ידעה היכן לשים את פניה. היא הרגישה שדמה נשפך כמים, וכמו הארה משמים הבזיקה בה. עכשיו זה זמן גדול! תבקשי!

מה תבקשי? היא בעצמה לא ידעה מה לבקש מבורא כל עולמים, ורק אמרה מלב נשבר ונדכה, מעומק העלבון והצער: "ריבונו של עולם, תשלח לנו ישועות גדולות! ישועות גדולות!" זה מה שהיא ביקשה: "ישועות גדולות!" ביום ראשון הבא, הילד מבקש אוכל. הוא מקבל. הוא בולע. עוברות שעה ושעתיים, והוא לא מקיא. בהמשך היום הוא טועם עוד משהו, והוא לא מקיא. הילד התחיל לאכול דרך הפה! אנחנו עומדים ומשתאים ומודים לה, ולא יודעים איך 'לאכול' את זה. הילד שלנו, שהרגיל אותנו ללכת אחריו ולנגב ולהחליף לו בגדים, ושוב ושוב להתמודד עם הריח ועם הלכלוך, הפסיק עם כל היהצגה הזאת. אין הקאות! אמנם הוא עדיין צריך ישועה גדולה, עדיין מחכים שיאכל יותר עד שיאכל לגמרי כאחד האדם, ואנחנו מקווים שבזכות החיזוק שיקבלו קוראי העלון, תהיה לו רפואה שלמה, אבל התפנית הגדולה לטובה אירעה אז, ביום ראשון כ"ד באדר ב'.

האם היתה זו דווקא התפילה שבאותם רגעים, שבקעה רקיעים? ואולי היתה זו התפילה מיום הפורים, שהיה רק כמה ימים לפני כן? כדי להאיר לנו כי אכן התפילה שבאותם רגעים התקבלה, אכן זכינו להארה נפלאה נוספת. ב"ד בכסלו זכינו לחבוק תינוק, בן בריא ושלם. הברית היתה בכ"א בכסלו תשפ"ג, תשעה חודשים מיום ליום, מאז אותה שוועה אמתית מעמקי התהום, מיום כ"א באדר ב' תשפ"ב.

אכן, זכינו לראות ישועות גדולות.

(יום שני פרשת מקץ תשפ"ג, לילה, סיפור 1, מס' סיפור 31493. למדור הסיפורים הקישו 1 לאחר בחירת השפה)

יש מספיק לכולם

זכיתי להשתתף בשבת מיוחדת, שארגנו יהודים טובים אצל אחד מהצדיקים, לכבוד יום ההילולא שלו. ציינו של הצדיק ממוקם בחוף לארץ. כיוון שכך, להביא ציבור כה גדול למקום כזה, ולהעניק להם אכסניה נאותה וסעודות כדי המלך, זוהי

אחרי שלושים שנה

בתי הגיעה לגיל שמדברים בה נכבדות. הצעות עלו וירדו, אך השנים נקפו והכאב הלך וגבר. בין ההצעות היה בחור מארצות הברית. הם רצו את הבת שלי, אבל אני לא רציתי את השידוך. בהמשך, אחרי שעברה תקופה נוספת, החלטתי כי השידוך הזה דווקא נראה מתאים, אלא שאז היו אלו הם שלא רצו. ראיתי כמה יגעים העניינים, והחלטתי לעשות השתדלות מיוחדת. נסעתי לארצות הברית ליום ההילולא של הרבי מריבניץ, באסרו חג של סוכות, להתפלל על ציונו הקדוש.

נכנסתי לשם יחד עם בני הצעיר, ואמרתי את כל ספר התהילים בהתעוררות ובהשתפכות הנפש. כאשר סיימתי, ביקשתי מה' שיורה לי את דרכי כדת מה לעשות. ברגע שסיימתי את תפילתי התקשר השדכן. הוא ביקש את שם בתי ושם אמה. כל כך התרגשתי. הבנתי שהצד השני מעוניין בשידוך, והחלטתי לחזור לציון ושוב לומר תהילים. בזכרתי שזו היתה דרכו של הרבי בחייו: כאשר שאלוהו על שידוך, הוא היה מבקש את שמות שני המועמדים, את שמות האימהות ואת שמות המשפחה, והחלטתי לעשות כן עתה. הוצאתי דף נייר ורשמתי קוויטל של שם בתי ושם הבחור, והנחתיו על הציון. לפתע כמו משום מקום, צף ועלה במוחי אירוע מלפני שלושים שנה. באותם ימים שימשתי כגבאי של אדמו"ר מפורסם, זכותו יגן עלינו. נסעתי עמו לחתונה של אחד מבני משפחתו, והשתדלתי למלא את תפקידי נאמנה, לדאוג לרווחתו ולשים לב לכל הנדרש.

באותו ערב הרבי היה חלש מאוד. ידעתי שבמשך כל היום כמעט ולא בא אוכל אל פיו. היה לי ברור שחייבים לאפשר לרבי לנוח, והוא אינו יכול לקבל קולה. הודעתי לציבור שהרבי זקוק למנוחה, ואין כל אפשרות לגשת. רובם ככולם נהגו באכזבה, אבל יהודי אחד לא היה מסוגל לקבל זאת. למרות הכרזתי הוא ביקש להיכנס, ואני לא אפשרתי לו. איני יודע מה ישב לו על הלב באותו זמן, מן הסתם הוא היה זקוק לישועה דחופה, אולם לא היה לי פנאי לחשוב על כך. הוא לא נבהל מכך שאיני מאפשר, והתאמץ להתקרב עוד יותר. כאן

דחפתי אותו בידי ואמרתי: "אל תבוא שוב אף פעם!" היהודי אכן עזב את השטח עד מהרה, ושוב לא ראיתיו. במשך עשרות השנים שחלפו עלתה מול עיני דמותו הכאובה של יהודי זה. חשבתי כי היה מהראוי שאבקש ממנו מחילה, אך אין לי כל מושג איך להשיג אותו. לא ידעתי את שמו ואת מקום מגוריו. רק את מראהו זכרתי, ובאין אפשרות נדחה הדבר. נדחה ונדחה, ויחד עם זאת נדחה גם השידוך לבתי. הרמתי את ראשי, והנה, מה ראות עיני?! - את דמותו של היהודי שדחפתי לפני שלושים שנה!!! "אתה מכיר אותי?"

שאלתי אותו. הוא נתן בי מבט קל וענה מיד, "כן. היית הגבאי של הרבי".

"ואתה זוכר שדחפתי אותך?"

"וכי איך אפשר לשכוח איך שביישת אותי בפני כולם?"

כאן לא עצרתי ברוחי. בכיתי ואמרתי לו, "אינך יודע מה אני עובר, איך אני מתקשה עם השידוכים של הבת שלי. אני חושש שזה קשור לקפידא שלך".

הוא נבהל, "בגללי אתה סובל?"

הופיע הספר

שער הבטחון מחובת הלבבות

בהוצאת 'מכון שער הבטחון'

בשורה טובה

לעולם הבטחון

לימוד בטוח יום יום

לוגיסטיקה ענקית שדורשת גם המון כספים. האורחים הגיעו אל המוכן וקיבלו הכול בחינם, אולם גם שבת רוחנית כזאת, אי אפשר לקיים בלי כסף. מה עשו המארגנים? הם מצאו שיטה נאה להתרים את הציבור: למכור כיבודים, ועל ידי הסכום שנאסף ממכירת הכיבודים, לממן לפחות חלק מהשבת. בליל שבת נעמד אברך מבין האורחים, וסיפר על פועלו המיוחד: הוא כותב ספר תורה לכבוד נשמת הצדיק. הוא סיפר סיפורים מעניינים, אשר המסקנה העולה מהם פשוטה בתכלית: הוא צריך כסף כדי לסיים את הפרויקט, והוא מקווה שבזאת השבת, שבה התכנסו יהודים יקרים לכבוד הצדיק, בוודאי ירצו לתרום למטרה חשובה זו.

קם המארגן, שעול כספי האכסניה על שכמו, וקרא: "עכשיו נמכור את הכיבוד של הזימון בברכת המזון לכבוד ספר התורה!"

בשבת הזאת השתתף אחד מחשובי המשפיעים, והמארגן הציע שימכרו את ברכת המזון לאותו משפיע, בצורה מעניינת כך שגם כל אחד יוכל להשתתף בזכות, וגם המחיר עולה והכיבוד נמכר במחיר טוב יותר. השיטה היא כזאת: ראובן אומר: "מאה דולר". מגיע יעקב ואומר: "תוסיף מאה דולר", ואז המחיר אווזו כבר בשלוש מאות דולר, וכן הלאה. ואז מתכבד המשפיע לברך ברכת המזון.

בשבת הזאת השתתפו בעיקר אנשים חסרי אמצעים מיוחדים, כך שלא יבנו על סכום גדול מדי. אבל בסופו של דבר, הציבור הופתע כשהתברר שנאסף סכום של 3,600 דולר, לטובת ספר התורה.

"למה עשית את זה?" שאלו כמה אנשים אכפתיים את המארגן, "הרי אתה צריך כסף כדי לכסות את האירוח של השבת הזאת. זה לא הוגן שאותו אחד לקח ממך את הכיבוד של ברכת המזון".

"הוא לא לקח ממני", נענה המארגן ברוגע. "נתתי לו את זה, והוא קיבל זאת ביושר, ואני בטוח שמלתת לשני לא מפסידים. אתם תראו שהקדוש ברוך הוא ישלח שפע, וכולם ירויחו".

למחרת אמרו המשתתפים פה אחד, שעכשיו יש למכור את העלייה לאותו משפיע, באותו הסגנון של המכירה של אתמול. כי הרי אתמול כיבדו אותו כולם בהצעות נדיבות לב, ויש חשש שמא עכשיו אנשים לא יתרמו, ויגרם היפך הכבוד. דנו לכאן ולשם, עד שמישהו נעמד ליד הבימה ואמר למכירי: "תמכרו! לא ייתכן שלא למכור את העלייה". וכך התחילו למכור את העלייה.

למרבה הפלא, הציבור השתתף באופן ערני להפליא. בזה אחר זה הציעו סכומים גבוהים, עד שמעלייה זו בלבד נאסף סכום של 7,200 דולר! סכום כפול בדיוק מהסכום שנאסף אתמול בברכת המזון.

והמארגן חיך לו חיך קטן. חיך של אמונה וביטחון, חיך של נתינה ונדיבות, חיך של שפע והרחבה. מלתת לשני לא מפסידים.

(הבטחון היומי, יום שלישי, פרשת וישלח תשפ"ג. לשמיעת השיעור הקישו 2-0 לאחר בחירת השפה, או בחיגוי ישרי 023011905)

בשמחה תצאון

דודתי היתה אישה ערירית. היא כתבה בצוואתה שהיא מבקשת שיקברו אותה בהר הזיתים, והשאירה אותנו עם משימה לא פשוטה. היא נפטרה לפני כמה שנים, ביום א' דחנוכה, ובמשך כל יום הפטירה חיפשו לה מקום בהר הזיתים. בני המשפחה עירבו בעניין את כל מי שיכול להיות קשור אליו. הם דיברו עם עסקנים, וניסו לשכנע פקידים. "אין מה לעשות", אמרו כל האחראים. "לך תזי את המצבות. אין מקום!!!" אפילו המתים יכלו לשמוע את ההצהרה הקולנית הזאת.

שמעתי על כל המאמצים, ואמרתי לעצמי, אתה עוד לא ניסית לעזור. עכשיו התור שלך. מה אתה יכול לעשות? להתקשר. התקשרתי לחברה קדישא, והפקיד ענה לי מה שענה לאחרים: אין מקום! "אין מקום בכל ההר ממש?" שאלתי.

"אתה יודע מה? אם אתה מדבר על כל ההר, תתקשר לאחראי של החברה קדישא של אחת הקהילות", ונקב בשם מסוים. "אולי הוא ימצא בשבילך".

התקשרתי אליו, והוא שואל אותי בניגוחות ובידידות, "מה שלומך?" אני עונה לו כידי, והוא בפרץ של שמחה, מבריק לי כמה בדיחות. אני מוכרח להגיב בהתאם, למרות הסיטואציה הממש לא מתאימה, ולבסוף, אחרי שאנחנו גומרים לצחוק, אני אומר לו שדודה שלי נפטרה, ואנחנו מחפשים לה אחוזת קבר בהר הזיתים.

הוא היה נבוך מאוד. לא חשב שכך ישתנה כיוון השיחה. "תביי", הוא הסביר, "כשראתי את המספר שלך על הצג, חשבתי שהמתקשר הוא שכן שלי. המספרים שלכם דומים מאוד".

עכשיו כבר לא היה לו נעים לסרב לי. הן השיחה היתה כה נלבבת, עד שכבר היינו ידידים. הוא התאמץ ומצא מקום עבור דודתי, ובסייעתא דשמיא היא נקברה כפי שרצתה, תוך שעה וחצי מהשיחה. זכינו לקיים את רצונה האחרון.

(יום רביעי פרשת מקץ תשפ"ג, לילה, סיפור 2, מס' סיפור 31535. למדור הסיפורים הקישו 1 לאחר בחירת השפה)

הוא השתתף עמי בצערי ומחל לי מחילה גמורה.

יצאתי מהציון, והחלטתי שעוד

מעט אכנס שוב לומר תהילים. אינה

דומה אמירת תהילים בשעה שקפידא

מרחפת מעליך, לתהילים שאחרי מחילה

גמורה. חיפשתי בעיניי את הבחור הצעיר שלי,

וגיליתי אותו עומד בתור, כאשר מאחוריו עומד, לא

פחות ולא יותר מאשר האבא של הבחור המדובר. הוא

מבחין בי ומאיר לי פנים: "אם אני פוגש אותך כאן, העניין

סגור מבחינתך", הוא אומר לי, ומספר שהוא קעת בדרכו

להניח על ציונו של הרבי, קוויטל בו רשומים שם בנו ושם

בתי.

"ריק לפני כמה רגעים הנחתי בעצמי קוויטל כזה על הציון",

אמרתי לו.

יותר מזה לא היינו צריכים. למחרת באו ילדינו בברית

האירוסין, והצלחת נשברה בשעה טובה ומוצלחת.

(יום רביעי פרשת וישב תשפ"ג, בוקר, מס' סיפור 31368. למדור הסיפורים הקישו 1 לאחר בחירת השפה)

זה יכול להיות

מספר אברך ממונרו:

חמי יושב על התורה והעבודה כל היום, והוא משקיע במיוחד בהקניית אמונה וביטחון. בכל עת מצוא הוא מדבר עם הילדים בענייני אמונה. בשולחן שבת הוא מספר סיפורים ומשמיע חיזוקים, מזכיר שוב ושוב בכל דרך, כי אין עוד מלבדו, הוא כול יכול, והוא עשה, עושה ויעשה לכל המעשים. חמי בעצמו הנו ספר מהלך של סיפורי אמונה. הוא חיתך כבר כמה ילדים ביה, ובכל חתונה הוא זוכה לגילויים של השגחה, ומכסה את כל ההוצאות ללא חובות.

בשלב מסוים ראה חמי, כי ביתו קטן מלהכיל את שפע ברכת ה', והוא חיפש דירה גדולה ומרווחת. גיסו הציע לו להשתתף עמו בקניית מגרש, כשחלקו של חמי בתשלום יהיה שש מאות אלף דולר. התוכנית היתה שהשניים יבנו לעצמם שתי דירות על גבי אותו השטח. חמי נענה להצעה. הוא לווה לשם כך שש מאות אלף דולר, והתפלל לה' שיוכל לשלם את ההלוואה וגם את הבנייה של הדירה.

המגרש נקנה, הגיע השלב של הבנייה, אך מאיפה משיגים כסף כדי לשלם עליה? לא עובר זמן רב מאז שהקניין הושלם, ויהודי מווילאמסבורג מתקשר לגיס ומבקש ממנו שישג לו דירה במונרו. "בדיוק עכשיו קנינו מגרש", אומר הגיס, "ואנחנו עומדים לבנות שם שתי דירות. לכבודך נוסף עוד קומה, ותוכל לגור בה". הוא אומר את זה חצי בצחוק וחצי ברצינות, ואילו היהודי מווילאמסבורג לוקח את זה ברצינות רבה. הוא רואה שגיסו מהסס, כי בעצם הבנייה עדיין לא החלה, אז הוא, שכל כך רוצה כבר לגור בעיר, לוקח על עצמו את כל הוצאות הבנייה. ההסכם הוא, שהוא משלם על כל הבנייה ואינו משתתף בעלות המגרש.

חמי מודה לה' הטוב על חסדיו, ועכשיו מבקש שיוכל להחזיר את ההלוואה על סך של שש מאות אלף דולר. הוא מציע את הדירה שלו למכירה, והנה יהודי אחד מתעניין בדירה. הוא שואל את חמותי על מחירה, וזו עונה שהמחיר הוא שבע מאות אלף דולר, על אף שמחירה בשוק הוא שש מאות אלף דולר.

אותו יהודי ניסה להוריד את המחיר, אך חמותי הודיעה שהיא לא תיקח סנט אחד פחות. הוא נכנע, שילם מאה אלף במזומן, וכך הסתדר יהודי שלומד כל היום, בלי מתווכים, רק באמונה תמימה ופשוטה, והנה יש לו דירה מרווחת משלו ועוד מאה אלף דולר לחתונה הבאה, והכול באפס חובות!

(יום ראשון פרשת מקץ תשפ"ג, בוקר, מס' סיפור 31450. למדור הסיפורים הקישו 1 לאחר בחירת השפה)

ברכישה על סך 150 ש"ח ומעלה ניתן לקבל עם משלוח חינם עד הבית

בחיוג לקו השגחה פרטית:

02-3011300

שלוחה 5-9 לאחר בחירת השפה

או בעמדות "נדרים פלוס" ברחבי הארץ ע"ש מכון שער הבטחון

בדפוס נאה ומשובח, באותיות מאירות עינים

עם ביאור משולב בשפה צחה ובהירה

עם חלוקה ללימוד יומי למשך שני חודשים

הספר שיבטיח לך חיים מאושרים

חדש
כריכה קשה
ומהודרת

להשיג
בחניות
המובחרות

שאלה פרטית

שאלות ותשובות באמונה, בטחון והשגחה פרטית

זאת למודעי, שבהוראת למעשה בכל ענייני אמונה וביטחון צריך כל אחד לקיים לעצמו 'עשה לך רב'. התשובות שמתקבלות מהקוראים החשובים, הן אך ורק כדי לזון בידור בסוגיית הביטחון, אבל להוראה למעשה שלכך אחד ישאל את רבו.

התרגלות

הרב יוסף אסטנבולי ממודיעין עילית, הרב יהודה גבירצמן מבית שמש, הרב אהרון בייפוס מרכסים והרב מרדכי ספטימוס מאופקים: בשאלתך הנך מציין ש"בתפילה קשה להשקיע כוחות". האמת היא, שההשקעה האמיתית צריכה להיות ב"הרגל" - להרגיל את התפילה על לשוננו. הזאת עושים על ידי החדרת הידיעה, שכל מה שיש לנו - הדברים הגדולים והקטנים - הוא מהקב"ה. וכך מתרגלים להתפלל ולבקש בכל עת, בכל זמן וכל דבר מאת ה'. ומי שמרגיל עצמו בזה, רואה בעיניו את התועלת, ומשכך הדבר אינו קשה לו.

הרב יעקב פישר מאופקים מביא לנו כמה עצות מעשיות, איך להחדיר ידיעה זאת בלבנו: א. ללמוד את הסוגיא במסכת גדה דף ע' ע"ב: "מה יעשה אדם ויתעשר? יבקש רחמים ממי שהעושר שלו". ב. להרגיל על לשונו פסוקים ומאמרי חז"ל. ג. על כל עסק שהצלחה, יאמר לעצמו "בזכות התפילה", ועל ידי פעולות ואמירות אלה יחדיר לעצמו עמוק בלב, שהכול הוא מה' והכול תלוי בתפילה, ויראה הצלחה.

התחברות

הרב שניר רצון מגבעת אסף: עיקר הבעיה היא, שמתייחסים לתפילה כאל יחסי "קח ותן", נותנים תפילה ומצפים למענה. אך לא כן הוא - התפילה היא התחברות עם האלוקים, מלשון "נפתולי אלוקים", כפתילה המחברת בין השמן לשלהבת. תפילה כזאת היא תפילה רוחנית ומרוממת, המחדדת את הידיעה שזוהו העיקר, ומביאה ברכה, שפע והשפעות טובות, ופועלת גדולות ונצורות.

אמונה

הרב דוד בוקר מצפת, הרב אריה מרדכי גרינוואלד מבית שמש והרב דוד לייפער מירושלים: הפתרון לדבר זה הוא לדעת, כי העיקר הוא התפילה. וזהו הדבר הגורלי ביותר להצלחה בפרנסה. וידוע מה שאמר החזון איש זצ"ל, שההשתדלות הגדלה ביותר לפרנסה זו תפילה. במסכת

רציתי לשאול: איך גורמים שהתפילה על הפרנסה תהיה בעינינו, לא פחות חשובה ואף יותר, מההליכה לעבודה? הרי השם נותן פרנסה, וההשתדלות לא קשורה, ובכל זאת האדם מטבעו מוכן להשקיע הרבה שעות בעבודה (כשכל המוטיבציה שלו היא הצורך שלו בכסף), ובתפילה קשה להשקיע כוחות, על אף שבזוהי זה נדרש.

שאלה מספר 57

ברכות (כב); מובא נוסח תפילה קצרה, ושם נאמר: "צרכי עמך ישראל מרובים ודעתם קצרה". ומפרש רש"י, "דעתם קצרה - אין להם דעת להתפלל". ואומרים בשם צדיקים, שזה הוא עיקר התפילה, שתהיה דעת להתפלל, ובכך יהיה מסופקים להם כל צרכיהם. ועוד רמזו על מאמר חז"ל "עקמת שפתיו הוי מעשה", שעקמת שפתיים בתפילה היא מעשה והשתדלות בפרנסה.

הרב יוסף דושינסקי מחיפה והרב מיכאל לוינזון מירושלים: העיקר הוא לקשר את התפילה לאמונה. כאשר לפני התפילה יעלה בלבו ויזכור את כל חסדי ה', ויאמין שכל מה שיש לו הוא מה', אזי התפילה תהיה שגורה בפיו.

עבודה זו תפילה

הרב גמליאל הכהן רבינוביץ מבני ברק: צריכים לדעת שגם ה"תפילה" זו "עבודה". ככתוב: "ועבדתם את ה' אלוקיכם", ודרשו חז"ל: "איזהו עבודה שהיא בלב? זו תפילה". ולאחר שידע שתפילה היא לא חשובה פחות מעבודה, אז ישקיע באמת כוחות חזקים בתפילה. ורואים ממש בכל צעד ושעל, שכמה שהאדם מתפלל יותר, אז כל עסקיו נעשים יותר בקלות, וחוסך יגיעה מיותרת בעבודתו. ופעם שאלתי אחד במה הוא עובד, וענה לי: אני עובד בתפילה...

שאלה לעלון 107

דרכי היא, שאני מתחזק תמיד בביטחון, וכבר מוחרר בקרבי, שכל מה שמגיע לי - יגיע אלי. לאחרונה היה לי מקרה, שקרוב משפחה עירי אמר לי שהוא רוצה להוריש לי את נכסיו, וביקש ממני שאסדר את העניין. מחמת סיבה מסוימת לא עשיתי זאת. ביני לביני נטרפה השעה, ועזבונו הועבר לידיים אחרות. מעשה זה מעיק עלי, ואני שואל את עצמי: האם הייתי צריך לעשות יותר השתדלות, ורק בגלל חוסר ההשתדלות הפסדתי את זה - או שאם היה רצון ה' שהעניין יגיע לידי, הוא היה מגיע, ומשהרכוש לא הגיע אלי, הרי זה מוכיח שכך היה רצונו של מקום, ולא הייתי מועיל בהשתדלותי?

ז' ב' מירושלים

מסירת שאלות ותשובות: בקו השגחה פרטית 02-30-11-300 שלוחה 5<3 (לאחר בחירת השפה) | [תמונה הקולטה מוגבל ל-3 דקות] | במייל 023011300@gmail.com | בפקס 02-6599189 תשובות יתקבלו רק עם שם מלא ושם עיר ידע יום ראשון פרשת וארא. שם השואל יכתב באשתי תיבות ושם עיר.

הארה פרטית

מתוך שיעורי המשפיעים ב'קו השגחה פרטית'

הרה"ק רבי מרדכי מלעכוויטש זצוק"ל היה אומר, שלא בא לעולם להשביע לחם, אלא להשפיע אמונה. וכאשר היה אדם מגיע אליו לפעול ישועה, היה משפיע ומאיר באותו אדם את אור האמונה, עד שהאדם היה מבין בדעתו, שאין שום נפקא מיניה בין ה'טבעי' ל'מעל הטבעי'. ובכוח אמונתו היה ממשיך האדם ישועה על עצמו. מסופר עליו, שפעם בא אליו חולה אנוש. ולקח סידור ואמר עמו הקטע משמונה עשרה "אתה גיבור", עד ל'רופא חולים'. ובכל פעם שאלו, אתה מאמין? עד שהחולה ענה: כן, אני מאמין. ואמר לו: נתרפאת, וכן היה.

וכך היה מנהגו גם כשבאו אצלו אנשים פשוטים ונבערים, שהיה חוקק בהם את אור האמונה ונושעו. על הפסוק "ויהי ידיו אמונה", היה דורש, שהאמונה צריכה להיות כמו יד: כמו שבעזרת היד יכול האדם לעשות כל פעולה שהוא רוצה, כן הדבר עם האמונה, שבעזרתה יכול האדם לעשות מה שהוא רוצה.

רבים שואלים - האם האמונה שייכת לכלל יהודי? על זה היה אומר הרה"ק מלעכוויטש, שעל ידי

שיעורי הרה"ק ר' בנירש שנייבאלג שליט"א נמסרים פעם בשבועיים באידיש ופעם בשבועיים בעברית, בשלוחה 2 < 3 (לאחר בחירת השפה)

השפעה פרטית

שמי ישראל מאיר מירושלים. יש לי הרבה תועלת מהאמונה לקול השגחה פרטית, הן במישור הפרטי ובית הון מחוץ לידי. השבע היה לי ניסיון מאוד גדול, שבזכות הקו עברתי אותו בקלות. מדובר היה בהשקעה מסוימת, שקיוויתי שתכני לי רווחה כלכלית, אך השבע התברר שזה לא כך. במקום להתאכזב, אמרתי: מאת ה' היתה זאת, ועוד ידועי ביטחון השגורים על לשוני בזכות הקו. ורק עבר עלי הדבר בשמחה ובטוב לב. תודה תודה.

מצד התקבלים

לפני כעשרה חודשים תרמתי הוראת קבע על סך של מאה ועשומים ש"ח לחודש, עבור הפצת העלונים בשכונה שלמה. עשיתי זאת לזכות בני, שחיכה להיושע ברע של קיימא. העברתי את השמות לתפילה בכל ערב ראש חודש אצל בעל חובת הלבבות, וכן לתפילה בכל יום אצל הרבנים. ברוך ד', עשיתי נשע בני בן זכר!

הנצחה פרטית

לזכות עידן ישראל בן טרז אסתר וזוגי איריס נועה בת סוליקה ויוצ"ח שיחיו שותפות בכל החיזוקים באמונה בכולל העולמי השגחה פרטית לזכות שמואל צבי בן יטל קננדל וכל משפחתו, יוסף דב בער בן מלכה וכל משפחתו, פעטיא בת מלכה וכל משפחתה להצלחה בכל העניינים, משה בן מלכה לזיווג הגון במהרה והצלחה בכל העניינים.

התודה והברכה

לכ"ק מרן אדמו"ר מבערעניץ הגה"צ רבי נחמן רוטנר שליט"א אשר לקח על עצמו סכום קבוע מהוצאות הגיליון

עלונים ל-50 בתי כנסת

לרפואת הרך הנולד בן מרים בת אסתר מלכה

עלונים ל-40 בתי כנסת

להתחזקות בהשגחה פרטית של כל משפחתי - ת.א.

לזכות י.ג. להצלחה בעבודה

חנה שבע בת רחל לייבא לזיווג הגון

בעילום שם לזיווג הגון והצלחה

בעילום שם לזרע של קיימא

לע"נ הרה"ק ר' ירחמיאל ישעיה ב"ר יעקב צבי ז"ל

בעילום שם לפרנסה בשפע ורווח ובניקל

והרבה נחת והצלחה בתורה

יעקב ישראל בן עליזה להצלחה וישועה

בעילום שם זרע של קיימא בקרוב ולהצלחה בכל

בעילום שם לקנות דירה בירושלים

בקרב ובניקל בלי חובות

קח גם אתה שותפות קבע בהפצת האמונה בעולם

ותזכה להבטחת הווה ולמזכי הרבים: בניים ובני בניים יראים ושלמים

התקשר עכשיו

לקו השותפות 02.6313.742

העברה לבנק | משלוח בדואר | בעמדות נדרים
לאומי סניף 902 | ת.ד. 5475 | פולס על שם
חשבון 57390056 | ירושלים | 'שער הבטחון'

המנוניים להפיץ את העלון מוזמנים להתקשר למשרד ההפצה

בטלפון 02-5866-075

מענה אנשי בין 13:00 ל-15:00

ניתן להשאיר הודעה בלי שעות הפעולה ותזוור אליכם בס"ד

משלוח הגיליונות יהיה ללא תשלום למפיצים 250 עותקים ומעלה

בבגזת נקודות חלוקה או 20 עלונים במחיר משלוח בלבד

מייל לעלויות סיפורים: A023011902@GMAIL.COM

העלון יוצא לאור גם באידיש, אנגלית וצרפתית

לקבלת העלון במייל ל- 023011300@GMAIL.COM

דרכי פרנסה - יו"ט

הכלית העלון הוא, לקרב את האדם לבורא עולם. חלילה שהוא יתיררר להחפז ולשמוע קריאת התורה.

איטש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

שבת קודש יד טבת תשפג: הדלקת נרות: ירושלים: 4:14 תל-אביב: 4:28 חיפה: 4:18 מוצאי שבת: ירושלים: 5:30 תל-אביב: 5:32 חיפה: 5:29 ר"ת: 6:06

פרשת זיחי

חסד של אמת

מצוה לגמול חסד עם המתים, לטפל בערכי קבורתם וללזותם למנוחתם!

נלמד מהפסוק: "ועשית עמדי חסד ואמת אל נא תקברני במצרים" (פרק מז-כט)

ופירש רש"י: חסד שעושים עם המתים הוא חסד של אמת, שאינו מצפה לתשלום גמול. עכ"ל. וחז"ל דרשו: וכי יש חסד של שקר שהוא אומר חסד ואמת! אלא כך אמר לו יעקב ליוסף: אם תעשה עמי חסד אחר מיתני הוא חסד של אמת. (תנחומא).

בספרו (חשוקי חמד) דן הגר"י זילברשטיין שליט"א האם מותר לקבור את המת במבנה של קומות? והביא משו"ת בית יצחק (ויד"ח ח"ב סימן קס) שבתחילה כתב שאפשר לקבור אף כשבנו בנין רב קומות, אך בתשובה שלאחר מכן חזר בו.

והביא ראיה מדברי הר"ן שאין לקבור באופן זה, שכן הר"ן בחידושי (סנהדרין מו:) כתב בזה"ל: "רמז לקבורה מן התורה, כלומר שצריך קבורת קרקע... ואין אדם יוצא ידי חובת קבורה אלא בקבורת קרקע, ולא שתהא הקבורה ממש בקרקע, שלא יצא יד"ח אם יקבור ארונו בקרקע, אלא הכוונה כקבורת קרקע, מפני שהוא תכלית הענין שאין לך גניזה גדולה הימנה. וכן היה מנהג התלמוד בקבורת הכוכין שהיו נותנין שם המת כשהוא מונח בארון, אבל מפני שאמר הכתוב "כי עפר אתה ואל עפר תשוב" ואמרו באגדה שהעפר היא רפואתו, טוב לקיים בו קבורת קרקע ממש שלא בהפסק..."

עוד הביא שכך כתב הלכה למעשה הגר"ש אלישיב זצ"ל (בקובץ תשובות ח"ב סימן מד) וטעמו עפ"י מה שאמרו חז"ל (סנהדרין מו:) קבורה משום כפרה, כדי שתהיה לו כפרה בהטמנה זו שמורידים ומשפילים אותו בתחתית. משמע מזה, שלפי הטעם שקבורה משום כפרה יש צורך לקבוע בתחתיות ארץ.

זאת ועוד, ההצעה לבנות בתי קברות בבנין של מספר קומות הוא שינוי ממנהג העבודה שנהגו עד כה. ובשו"ת דודאי השדה (סימן ל) כתב שמנהג שנהגו במתים חמור הוא יותר משאר מנהגים. ואף שבחז"ל נהגו לקבור זה ע"ג זה, שם לא אפשר אחרת, משום שמטעם המלכות נתנו ליהודים שטח מצומצם לקבורה. אבל במקום שיש אפשרות, אין לשנות מנהג הקבורה מדור דור. ובמקומותינו יש מספיק מקום לקבורה, גם אם יצטרכו לקבור מחוץ לעיר.

בשיעור שמסר הרב זילברשטיין (חשוון תשס"ז) דן בין היתר בהלכה שאין קוברין רשע אצל צדיק משום שהוא פגם בכפרת הצדיק, והביא מעשה בצדיק שנפטר והשאיר חובות גדולים למלוה, באו שני אחים עשירים שאביהם הרשע נפטר... והציעו לאשה האלמנה שיפרעו את כל חובות בעלה בתנאי שאביהם הרשע יקבר סמוך לבעלה הצדיק. האם ראוי לקבל הצעתם או לא?

בנידון זה חלקו גדולי הרבנים: רבני הונגריה התנגדו, ואילו ה"מחנה חיים" פסק שמותר. ונימוקו: הרי כל עוד אינו פורע את חובותיו נחשב רשע ככתוב "לוה רשע ולא ישלם". ובכך שפורעים את חובו, שוב אינו רשע. אם כן עדיף שיהיה קבור ליד רשע מאשר יקרא "רשע"!

בהשגחה מופלאה...

כאשר נפטר לב"ע הגאון רבי אליהו מישקובסקי זצ"ל ביקשו לקוברו בנחלת אביו הגאון רבי חזקיהו יוסף זצ"ל (אב"ד קריניק). ה'חברא קדישא' אמרו שכל הקברים הסמוכים אל האבא תפוסים ואין אפשרות לקבור אותו שם.

כאשר עמדו בני המשפחה ליד מצבת האב, רצו לראות מיהו הקבור סמוך לו ממש, וראו שיש שם מצבה ישנה המוטלת על פניה בלא שיוכלו לקרוא את האותיות שעל גבה.

**חתנו של רבי אליהו וממלא מקומו, הגאון רבי יעקב מאיר זוננפלד שליט"א הרהיב עוז והפך את האבן כדי לראות את הכתוב, ואז התברר שהיא נפלה ממקום אחר ותחתיה לא קבור איש... המקום נשמר בהשגחה מופלאה ללא קבורה ובא בן אצל אביו...
הלמות עמלים**

בזכות חסד של אמת...

סיפר ר' יעקב גלבשטיין מראשי ה"חברא קדישא": פעם התלוויתי להגר"ח זוננפלד זצ"ל מביתו לסעודת הח"ק בז' אדר. בדרך ניתך גשם שוטף. ביקשתי לסוכך עליו במטרייתי אך הוא לא הניחני לעשות כן, ונימוקו עמו: הוא רואה בכל אחד מחברי הח"ק חייל בעבודת הקודש, ואין זה לכבודו של חייל כזה לשמש אחרים...

עוד סיפר: "באחד הימים חלתה אשתי במחלה קשה והרופאים אמרו נואש לחייה. ירדתי למעונו של רבי יוסף חיים ופרצתי בבכי וזעקתי במר ליבי: מי יטפל בילדי הקטנים ומי יגדל אותם ללא אמא..."

**הרגיעני רבי יוסף חיים ואמר לי: "ר' יעקב לך שלום לביתך, בזכות מסירותך לענינים שבהלווית המת תקום אשתי אי"ה ביום הראשון ממיטתה בריאה ושלומה". ואכן ביום ראשון בבוקר בשושי מבית הכנסת מצאתי את אשתי יושבת על מטתה ומקבלת אותי ב"בוקר טוב" חייכני, הודינו לה' על החלמתה המפתיעה והמהירה...
חכמת חיים**

עלון "איטש לרעהו" פרשת זיחי הוקדש לעילוי נשמת
רבי חיים מנחם מנדל בן ר' מאיר עבי כהן זצ"ל

שיום היארצייט חל בכ' בטבת, ת. נ. צ. ב. ה.
לזכות המשפחה היקרה שיחיו – ברכת רוב נחת מעומקא דליבא

זכות גדולה לסייע ולתמוך בתלמידי חכמים שמקדישים עצמם ללימוד התורה בלבד!

נלמד מהפסוק: "זבולן לחוף ימים ישכון והוא לחוף אניות..." "יששכר חמור גרם" (פרק מט-יג, יד).

ופירש רש"י: שהיה זבולן עוסק בפרקמטיא וממציא מזון לשבט יששכר (תנחומא) והם עוסקים בתורה. הוא שאמר משה (דברים לג) שמח זבולן בצאתך ויששכר באוהלך, זבולן יוצא בפרקמטיא ויששכר עוסק בתורה באהלים.

הגמרא (פסחים נג.) מספרת על תודוס איש רומי שהנהיג את בני רומי לאכול גדיים מקולסין בלילי פסחים, ושלחו לו חכמים: אלמלא תודוס אתה גוזרנו עליך נידוי (שנראה כמאכיל קדשים בחוץ). והיינו בגלל שהיה אדם חשוב (כפירש"י) לא גזרו עליו נידוי.

ונסתפקו בגמרא, מה היה בו בתודוס שהרתיע את החכמים מלנדוהו, האם משום שהיה גדול בתורה ומפני כבוד תורתו לא נידוהו או משום שהיה "בעל אגרופין" ומשום שפחדו ממנו לא נדוהו. ואמר רבי יוסי בר אבין שחשיבותו של תודוס היתה בכך שהטיל מלאי לכיסן של תלמידי חכמים וגרם להם להתפרנס בכבוד.

וזו מעלה גדולה כמו שאמר רבי יוחנן "כל המטיל מלאי לכיס תלמידי חכמים זוכה ויושב בישיבה של מעלה שנאמר "כי בצל החכמה בצל הכסף". והיינו שאף ללא גדולתו בתורה של תודוס, דנו אותו, בגלל מעלתו זו, כתלמיד חכם שלא לנדוהו.

וביאר הפרשת דרכים (דרוש כד) מדוע המהנה ת"ח מנכסיו זוכה לכזו מעלה שיושב במחיצה שת"ח מובהקים יושבים בה, משום שהוא זה שגרם לאותם ת"ח שיעסקו בתורה ללא טירדות פרנסה, והתורה שגרם להם ללמוד היא זו שמגדלתו ומחשיבתו כאילו הוא עצמו צורבא מרבנן.

ולכן לא נידוהו, שהרי לפי האמור נמצא שנחשב כתלמיד חכם עצמו, שכל מה שלמד הת"ח וחיידש בתורה, נחשב כאילו הוא בעצמו למד וחיידש, וזה מה שאמר רבי יוחנן "זוכה ויושב בישיבה של מעלה" והיינו במחיצת הת"ח ולכן נמנעו מלנדוהו.

וכידוע מגדולי האחרונים, וכן כתב החפץ חיים (בשמירת הלשון שער ג-פ"ו) כי האדם שמחזיק ותומך בלומדי התורה, אעפ"י שהוא עם הארץ בעולם הזה, זוכה שלעתיד יידע גם הוא את התורה, דכיון שיש לו חלק בעצם שכר תורתו, והתענוג הגדול בנן עדן מתהווה, מעצם רוחניות התורה, ממילא מוכרח הוא לשם כך לדעת את התורה.

החתם סופר (בחידושו עה"ת - דברים) דרש זאת בפסוק "נער הייתי גם זקנתי ולא ראיתי צדיק נעזב". "נער הייתי" - אף שהייתי מנוער מלימוד התורה. "גם זקנתי" - בכל זאת זכיתי לידיעת התורה כזקן שקנה חכמה. ומדוע? משום ש"לא ראיתי צדיק נעזב" אלא תמיד תמכתי בו בממוני...

שאל הגאון רבי יעקב קמנצקי זצ"ל (בספרו אמת ליעקב עה"ת פר' וזאת הברכה): מהיכן משיג ה'זבולן' את ידיעת התורה הזו והרי ידוע עד כמה צריך אדם לעמול וללמוד, לחזור ולשנן, כדי שיוכל לבוא לשם ותלמודו בידו, וזבולן הרי לא למד כל ימיו ומהיכן יזכה לפתע בידיעת התורה!?

וביאר רבי יעקב: באמת כל אדם יכול ללמוד את כל התורה כולה ללא עמל ויגיעה, שהרי מלמדים אותו במעי אמו, אלא מכיון שאדם לעמל יולד לכן משכיחין ממנו את התורה שלמד ללא עמל... ורק אחרי שיוצא ממעי אמו מתחיל את עמלו בתורה, אבל זבולן שכל חייו התייגע ועמל כדי לפרנס את יששכר שיוכל לעמול בתורה הרי הוא קיים כבר באמת את חובת עמלו בעולם, וממילא כשעולה לישיבה של מעלה חוזרת אליו התורה שלמד במעי אמו ויודע אותה.

זכות החזקת תורה לעולם....

הגביר האדיר רבי שמעון זאב רוטשילד זצ"ל היה תומך בישיבות ובמוסדות התורה ברוחב יד. אך בפטירתו פסקה התמיכה, יורשיו לא המשיכו בדרכו, ורבים תמהו מדוע לא הקדיש בצוואתו סכום נכבד להחזקת התורה, מליון רובלים לפחות...

אמר על כך החפץ חיים: בעיני פשוט הדבר שעיקבוהו מן השמים. כי אב הרחמן לא יתן את כל עושרו לבן אחד ויקפח כל השאר... איך יכולים היו להסכים ממרום שכל זכות החזקת התורה תזקף לזכותו של יהודי אחד, וכל שאר היהודים יקופחו... אילו היה רוטשילד זוכה בזכות זו, מה היו עושים העניים, מי היה זקוק לפרוטותיהם של שואב המים, החייט, הסנדלר והרצען...

ח"ח עה"ת

"רק לומדי התורה מקיימים את ארץ ישראל..."

נכנס פעם נדיב גדול מחו"ל לביתו של רבינו הגרא"מ שך זצ"ל ושאלו מה עדיף האם לתת כסף לישיבה או לבית הכנסת בעירו? נענה לו הרב שך והסביר לו באריכות את מעלת לימוד התורה וסיים בהתרגשות: "תורה היא מעל הכל, ואין דבר קודם לה. ומי שיאמר לך שצריך להקדים מתן כסף לבית הכנסת לפני תמיכה בישיבה, אל תסמוך עליו כלל, לא רק בזה אלא אף בשאר דברים, כי אינו בר סמכא".

ופעם ניסו הגבאים לשכנע גביר אחד לתת סכום כסף למוסדות תורה אך הלה אמר כי קיבל על עצמו לתת כסף רק לענייני "ישוב ארץ ישראל", אמר להם הרב שך: אימרו לגביר, שגם לשיטתו ועפ"י קבלתו, ראוי שיתן מכספו לישיבה שכן רק בני התורה מקיימים את ארץ ישראל, כי בלימודם נותנים הם תוכן רוחני והצדקה לקיומנו בארץ. וממילא הם הם הבונים את ארץ ישראל!

שימושה ש"ת

לכבוד "החזקת התורה"...

סיפר רבי יהודה אריה דינר שליט"א כי פעם אחת כאשר השתתף עם הגאון רבי שמואל רוזנבסקי זצ"ל בהלווייתו של מחזיק תורה, אמר לו רבי שמואל: "עכשיו אנו מלווין תלמיד חכם!"

התפלאתי: הרי הוא לא היה תלמיד חכם? הסביר לי רבי שמואל: פעם היתה לגאון רבי שלמה איגר זצ"ל קושיה ובא אליו בחלום אחד הגבירים שהיה מחזיק תורה ואמר לו תרוץ לקושייתו. ואמר רבי שלמה איגר, שמכאן מוכח שמי שהחזיק תורה בחייו, לא רק שהוא מקבל בעולם הבא שכר עבור התורה שהחזיק, אלא גם מקבל את כל ידיעות התורה שלמדו בגללו.

והוסיף רבי שמואל לספר: באלול תרפ"ד כאשר היה עדיין ילד כבן אחד עשרה, הגיע החפץ חיים מראדין לעיר גרודנא, להשתתף באסיפת רבנים לצורך הצלת החזקת הישיבות, ונשא הח"ח דרשה לפני הקהילה היהודית בגרודנא, ובתוך הדרשה אמר שאפילו אם היו נותנים לו "מאה מצוות" לא היה בא עקב מצב בריאותו, אך כיון שזה לכבוד ה"חזקת תורה" טרח ובא!

עוד הוסיף רבי שמואל, כי דברי החפץ חיים עשו רושם גדול בקרב הציבור, ואף ה"בעלי בתים" בגרודנא שחו בהתפעלות על הדוגמא שנתן החפץ חיים - מאה מצוות.

[ואכן נמצא כדברים האלו בכתבי החפץ חיים (כרך ג-קמה): "קשה היה מאוד לנסוע לאסיפה זו לעת זקנתי. לו היו נותנים לי מאה דינרי זהב, ולא רק זאת, אלא אף גם מאה מצוות להבדיל, לא הייתי נוסע כלל, אולם בשביל החזקת התורה אין להתעכב, התורה בסכנה, כולנו מחוייבים להצילה, והרי כולם ערבים זה בזה".]

ראש הישיבה

החוטא לחברו צריך לפייסו ולבקש מחילתו!

נלמד מהפסוק: "ויראו אחי יוסף כי מת אביהם ויאמרו לו ישטמנו יוסף והשב ישיב לנו את כל הרעה אשר גמלנו אותו ויצונו אל יוסף לאמר... אנא שא נא פשע אחיך וחסאתם כי רעה גמלוך ועתה שא נא לפשע..." (פרק נ-טו, טז, יז)

ופירש רש"י (מהמד"ר): "מהו ויראו: הכירו במיתתו אצל יוסף, שהיו רגילים לסעוד על שולחנו של יוסף והיה מקרבן בשביל כבוד אביו, ומשמת יעקב לא קרבן". [ובתנחומא איתא: מה ראו שפחדו? ראו בעת שחזרו מקבורת אביהם שמברך על הנס שנעשה לו בבור שהשליכוהו בתוכו].

יש לדון: האם יוסף מחל לאחיו או לא? נחלקו בזה רבינו בחיי ז"ל ורבי יהודה החסיד ז"ל. לדעת רבינו בחיי יוסף לא מחל לאחיו, ואילו רבי יהודה החסיד (בספר חסידים - יא) כתב בתוך דבריו: "וכן בני יעקב כשחטאו ליוסף מחל להם ולא שילם להם כגמולם".

והקשה החיד"א ז"ל (בספרו ברית עולם), דאם כן, שיוסף מחל, היאך אמרו חז"ל למ"ד (בזוהר חדש) דגלות מצרים היתה בעבור חטא מכירת יוסף וכן גזירות המן. עוד אמרו: "עשרה הרוגי מלכות באו בעשרה שבטים בגלגול וקיבלו עונשם". וקשה לפי רבי יהודה החסיד, הרי כבר מחל להם יוסף מחילה גמורה ומדוע נענשו על כך?

ותירץ החיד"א בזה הלשון: "שהשבטים חטאו בשנים, חטאו עם יוסף, וחטאו גם כן עם ה' במכירת יוסף הן מעצם המכירה (שעברו על 'וגונב איש ומכרו') וכן בחילול ה' שהיה לעיני פרעה ומצרים... וא"כ מה שמחל להם יוסף הצדיק מועיל על מה שחטאו לו דוקא. אבל עדיין נותר להם מה שחטאו לשמים, ומשום כך נענשו, כי הקב"ה מדקדק עם חסידיו כחוט השערה".

ונראה להוסיף בביאור דברי החיד"א, דלכאורה צ"ב: היתכן שהשבטים לא עשו תשובה על חטאם כלפי שמים?! זאת ועוד: הרי ידוע שכל חטא שבין אדם לחברו, אף שיש בזה גם עוון לשמים, מכל מקום כשחברו מתרצה ומוחל, נתכפר גם כלפי שמיא?!

אלא יש לבאר בהקדם מה שיש לחקור ולהסתפק בעוון "וגונב איש ומכרו", האם היא עבירה בין אדם למקום או בין אדם לחברו. מדברי המנחת חינוך (מצוה לו) משמע שיש בזה גם בין אדם למקום וגם בין אדם לחברו, וממילא אף שרשאי הנמכר למחול על החלק שקשור אליו, אך אינו "בעלים" למחול על החלק שבין אדם למקום שיש בזה. ובחלק זה לא מועיל הריצו לחברו, אלא צריך לשוב במיוחד ע"ז בתשובה להקב"ה כמו כל עבירות שהן רק בין אדם למקום.

מעתה, יתכן לומר שהאחים לא ראו צורך לשוב על חטא המכירה, וזאת עפ"י מה שפירשו הספורנו והמלבי"ם שכאשר אמרו האחים "אבל אשמים אנחנו"... הם לא חזרו בהם ממה שדנו את יוסף למיתה וממה שמכרוהו תחת זה, שכן דין זה היה צודק לדעתם, א"כ על מה הרגישו אשמה? על כך שהיה עליהם לחמול ולרחם על יוסף בעת התחננו אליהם.

וכן הרמב"ן כתב בפירושו, כי אחי יוסף החשיבו את האכזריות לחטא חמור יותר מעצם המכירה, שכן ראו את אחיהם-בשרם מתחנן אליהם בצערו ולא ריחמוהו.

ומכיון שלא ראו חטא בעצם המכירה, ממילא לא ראו צורך לפייס את יוסף על כך במיוחד ולשוב בתשובה כלפי שמיא, ואף שיוסף מצידו מחל להם על המכירה [כדברי רבי יהודה החסיד], אך עכ"פ נותר להם החלק שחטאו לשמים שלא נמחל להם, לכן הוצרך עונשם להפקד בעשרה הרוגי מלכות כפי שתירץ החיד"א.

אף הוציא מעות כדי לפייס...

הגה"צ רבי חיים פלאג'י זצ"ל לא הקפיד כלל על שום ענין מצרכי הבית, ואדרבה, היה מפייס לכל אחד מבני ביתו כפי מדתו, ואפילו לקטני קטנים, לתת לכל אחד מחסורו, ולמלא משאלותם. פעם קרה ואחד מבני ביתו ציער לאחרים. לא נח ולא שקט עד שפייסו וביקש סליחתו. כמה פעמים אף הוציא מעות מכיסו לתת לזולת כדי שיתפייס וימחל. צוואה מחיים

בקשת מחילה ברבים...

בליל שבת היה נוהג הגאון רבי ברוך בער לייבוביץ זצ"ל למסור שיעור קצר והקפיד שלא תשאלנה שאלות באמצע השיעור. פעם אירע שבחור חדש נכנס לישיבה ושאל באמצע השיעור. רבי ברוך בער דפק על השולחן בהקפדה אך מיד התבונן שהשאלה טובה ושיבחה. כשסיים את השיעור קרא לאותו בחור וביקש ממנו בקול רועד מחילה ברבים. ועדיין לא נתקררה דעתו וגם אחרי תפילת מעריב ביקש מחילתו בפני הציבור, ואח"כ פעם נוספת, כך שלוש פעמים פייס את הבחור עד שנחה דעתו. הקדמת שיעורי רב"ב

פיוס ומחילה על שום מה?

הגאון רבי אברהם יעקב זלזניק זצ"ל (ראש ישיבת עץ חיים) בצידקותו הגדולה ובענוותנותו המופלאה, לא יכל לשאת פגיעה כל שהיא בזולת שאולי נגרמה על ידו, והיה משפיל כבודו לפייסו ככל האפשר ולבקש מחילתו כדוגמאות שלפנינו:

פעם בא להתפלל בבית הכנסת "זכרון משה" וכל המקומות היו תפוסים. ניגש יהודי והעיר לאחד הבחורים הצעירים שיקום מפני כבודו של ראש ישיבת עץ חיים. כמובן שאותו בחור קם מיד ונתן בשמחה את מקומו.

קעבור יומיים בא הרב זלזניק שוב ל"זכרון משה" כדי לבקש סליחה מאותו בחור על כך שבגללו ספג הערה ואולי התבייש ממנה...

באחת השבתות התארח הרב זלזניק בבית חתנו ובתו (משפחת גודמן) בשכונת רמות. ובא להתפלל שם בבית הכנסת המרכזי (אהל יוסף), וכמובן קיבל שם עליה לפי כבודו. אח"כ נתברר שעליה זו היתה מיועדת לנער בר-מצוה. הצטער על כך רבי אברהם יעקב מאוד ובייר את תאריך מסיבת הבר-מצוה ומקומה וטרח לבוא במיוחד לאחל לנער מזל טוב, לפייסו ולהתנצל על עוגמת הנפש שנגרמה לו בגללו... הלמות עמלים

בקשה ותחינה לסליחה ולמחילה...

במלאת שישים שנה, לישיבת קול תורה, התקיים בבניני האומה בירושלים מעמד נשגב שבו נערך כנס בוגרים עולמי, בו התכנסו אלפי תלמידי הישיבה לדורותיהם, בהם היו רבים מגדולי מרביצי התורה והיראה.

הכנס נערך בראשות ראשי הישיבה וגדולי ישראל, שפיארו את המעמד המרשים, כראוי לאכסניה של תורה שהיתה מראשוני הישיבות הקדושות בארץ הקודש.

אחד מראשי הישיבה - הגאון רבי אברהם ארלנגר זצ"ל, נתכבד לשאת דבריו. והנה לתדהמת הכל, החל רבי אברהם בענוותנותו להתחנן ולבקש, כשעיניו זולגות דמעות, מאלפי התלמידים שימחלו לו... כי אולי במשך השנים הוא פגע באי-מי מן התלמידים... ואולי הוא לא השקיע מספיק בגידולם הרוחני כפי שהיה צריך... עכשיו בשעה זו שכולם נקבצו ובאו לכאן, הוא מבקש מחילה ברבים ומתחנן שיעשו לו טובה ויואלו לסלוח לו... ובזה סיים את דבריו.

[ואגב: כשניגש הגאון רבי יהודה עדס שליט"א לדבר בהמשך המעמד, התבטא, כי ללא ספק את התועלת הגדולה ביותר מהמעמד הזה, הפיק רבי אברהם ארלנגר בבקשת הסליחה שביקש מהתלמידים...]

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

"החפץ חיים" כפשוטו...

אירופה – לפני יותר ממאה שנה.

החתונה התקיימה ברוב פאר ושמחה, עוד זוג יהודי הקים בית נאמן בישראל.

בעיצומם של ימי השבע-ברכות ניגש החתן אל הכלה, ומראה לה מכתב מקומט שקיבל. מיד כאשר החלה לקרוא, נחרדה. נרעדה.

במכתב - שנשלח אל החתן באופן אנונימי - פורטו "מעלותיה" של הכלה. רשימת המצאות שנולדו במוחו הרע והקודח, בדמיונו המרושע, של הכותב.

"אני?! חשבה הכלה, מצומצמת כולה, "ממתי אני חולה במחלה קטלנית המְתֵשֶׁת את כוחי? מדוע כתבו עלי שלא נותר בי הכוח אפילו להרים סיכה?" ככל שהוסיפה לקרוא גברה בה תחושת הזעזוע. "מה עוד?! חשבה בליבה "אני נתפסתי אל כת המשכילים? מנין לוקטו השקרים האלה?"

אבל את פניו של החתן הטרי דווקא האיר חיוך גדול. מסתבר שהמכתב כבר הגיע אליו לפני החתונה, אך הוא בדק והגיע למסקנה שמדובר בהוצאת שם רע ותו לא.

אז מדוע בכל זאת הציג את המכתב נוכח הכלה? מה עלה בדעתו לצער אותה? "רציתי שתראי את המכתב במו עינייך, כדי שתלמידי לקח ומוסר לכל החיים. רציתי שתחוו במוחש מהו כוחו העצום של לשון הרע". הוא הראה לה את המכתב כדי ששניהם יקבלו על עצמם להקים בית בו שומרים על הלשון.

ואכן, בבית החדש של משפחות נוסבוים (שם-בדוי) נשמרו מלשון הרע. משפחה לתפארת, בנים ובני בנים שלמדו לנצור את לשונם גם אם קשה. ולברוח מפני המחלוקת בכל מחיר!!!

אירופה – עשרות שנים קדימה.

ר' יצחק עמד לפני הדלפק של חנותו המשגשגת, ושרת נאמנה את עשרות לקוחותיו. ברוך השם. הפרנסה מצויה, יותר טוב מזה לא יכול להיות.

אך דבר אחד הפריע לו: לאחרונה הוא שומע את הלקוחות שוב ושוב, דנים ודשים אודות המחלוקת הגדולה שהתפרצה לאחרונה בעיר בקשר לשוחט. זה מצדד בעדו, זה נגדו, ושניהם לא נוצרים את לשונם מרע, ואת שפתותיהם מדַבֵּר מְרָמָה.

הסערה הלכה וגברה, וכמעט שלא הייתה שעה בה לא דשו

הלקוחות בנושא. וככל שדשו בו כך הלכו ורבו האיסורים והלאווים, רכילות, לשון הרע, הוצאת שם רע. משל היו אלו מצוות חשובות!

ר' יצחק המשיך לשרת את לקוחותיו נאמנה, בעודו בולם את פיו מלעסוק בנושא שהסעיר את כולם. האמנם? הרהר לעצמו, כדאי הוא מינויו של שוחט זה או אחר להרוס עיר שלמה?

ככל שחלפו הימים התלהטו הרוחות יותר ויותר. אך ר' יצחק עומד בעקשנותו. לא מתערב. לא מקשיב. לא מדבר. יום אחד ניגש אליו אחד מידידיו ומשתדל לערב אותו במחלוקת כמעט בכוח. ר' יצחק מרים שאגה, ומקבל על-המקום החלטה שנשמעת כמטורפת: לברוח!

לסגור את החנות הרווחית! לעזוב את העיר! לצאת אל הלא-נודע! לברוח מהשרפה הרוחנית המשתוללת!

אבל לא לברוח מחר. לברוח היום! כי כשיש שריפה לא מתמהמהים.

מיהר הביתה, ואשתו הצדקנית הייתה בדעה עימו: לברוח!

היום יום חמישי. מחר בערב כבר שבת-קודש. היכן יהיו בשבת? לברוח! ארזו מה שהספיקו לארזו ופשוט נמלטו מהעיר...

* * *

חלפו כמה שבועות. ר' יצחק כבר ממוקם במקום חדש - הרחק מעיר המחלוקת.

הימים ימי אלול תרצ"ט. הגרמנים שוטפים וכובשים את ערי פולין - ובתוכם את העיר בה התגורר ר' יצחק מלפנים ושם ניהל את חנותו.

הוא כבר נמצא הרחק מהם...

העיר הקודמת בה התגורר לפני שברת, עולה בלהבות אש השמימה. והוא - חייו, וחיי אשתו וילדיו ניצלים. ניתנים להם במתנה. המחשה פלאית של "מי האיש החפץ חיים" כפשוטו! מסתבר שהוא נמלט לא רק מאש המחלוקת, כי אם מאש השואה האיומה!

אווֹפֶס! שכחנו לציין ששם משפחתו של ר' יצחק היה נוסבוים - בו למשפחת נוסבוים שהקימה את ביתם על אדני שמירת הלשון...

'אמונה שלימה'

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?
ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

ת.ד 102 בני ברק
פקס: 03-5055919
9139191@gmail.com

זכר מואמינים

גליון שבו עי מבית 'בני אמונים'

פרשת ויחי תשפ"ג שנה ט | גליון מס' 465

פניני אמונים

פניני תפלה בפרשה

פרתחו שערים

דבר מוסד ונשיא 'בני אמונים'

מקור המילים 'א-ל מלך נאמן'

בלשוננו ישנם ראשי תבות רבים הנהגים כפי שהם נכתבים, כגון תז"ל או רש"י, מבלי שיהיה צורך לפרש את המשמעות המסתתרת מאחוריהם. די שנגיד את ראשי התבות, והכל יבינו את פנות הדברים.

דגמה קדומה לכך היא המלה הקדושה אמן. אנו מרבים לאומרה אך לא תמיד זוכרים או מבחינים כי מדובר בראשי תבות. במסכת שבת (ק"ט ב) מלמדת אותנו הגמרא ש'אמן' היא ראשי תבות: "א-ל מלך נאמן". רש"י (שם ד"ה א-ל) מבאר שאין פגנת הגמרא לומר רמז בעלמא, אלא כך הוא באמת, ענינת אמן היא אמירת עדות כי הקדוש ברוך הוא הוא "א-ל מלך נאמן". במקום לחזר ולומר אחר כל ברכה "א-ל מלך נאמן" תקנו חכמים לכלל זאת באמן.

שאלתי פעם יהודי תלמיד חכם, מהו אכן מקורה של ההכרזה "א-ל מלך נאמן"? אמנם מזכרת היא בגמרא, אבל אם אמן היא ראשי תבות של הכרזה זו, מכרח להיות לה מקור קדום יותר, שהלא המלה אמן מזכרת בתורה, בנביאים ובכתובים.

אותו יהודי הראה לי חידוש נפלא שכותב רבי יהודה ב"ר יקר, רבו של הרמב"ם, בפרושו לסדר התפלה (ח"א עמ' ט), ואלו דבריו:

טרם פטירתו, בעת שיבקש יעקב לברך את בניו אמר להם בראשית מט א: "האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים". הגמרא (פסחים נו א) מתארת שפאשר בקש יעקב לגלות את קץ הגלות ונסתלקה ממנו שכינה. משךאה זאת יעקב חשש שמא יש פסול בזרעו וישאל את בניו על כך. ענו לו בניו: "שמע ישראל ה' אחד". מששמע יעקב כך פתח והודה: "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד".

על דברי הגמרא הוסיף רבנו יהודה ב"ר יקר גלוי נפלא: כיון שהבינו בני יעקב ש'אביהם לא יגלה להם את הקץ, לפיכך לפני שקראו: "שמע ישראל", הוסיפו וקראו: "א-ל מלך נאמן". כלומר: אף ש'לא התגלה לנו הקץ, בוטחים ומאמינים אנו בכל לבנו שהקדוש ברוך הוא נאמן להבטחתו ויגאלנו בעת שיעלה צרן לפניו.

הצהרת האמונה העצמיתית של בני יעקב היא סודה של המלה אמן. בענותנו אמן מצטרפים אנו לשנים עשר שבטי י-ה, שעמדו סביב מטת יעקב אביהם והכריזו שגם אם אינם יודעים ואינם מבינים, הם מאמינים! וגם אנתנו, מאמינים בני מאמינים, משמיכים בדרך ומקפידים לענות אמן באמונה!

בקריאת 'א-ל מלך נאמן' שבת שלום

213 298 מחולקת

כיום שנפש כלנו חולה; נחלינו בלמוד התורה, נחלינו בתפלה ואנו חולים בכל הנהגותינו בדרך היהדות - אין לנו פתח הצלה, אלא שתשרה שכינה למראשותינו (פאר ישראל ח"ב עמ' רצז).

על הטבת המלך יש להודות לה'

"ויאמר השבעה לי וישבע לו וישתחו ישראל על ראש המטה" (מז כט)

את הסבה להשתחויתו של יעקב פרש רש"י (ע"פ מגלה טז ב): "תעלא בעדניה סגיד ליה", כלומר: שועל ששעתו מצלחת - השתחוה לו. בפשטות כונתו לומר שלאחר שושבע יוסף לאביו לקים את בקשתו, הודה לו יעקב באמצעות השתחויה, ואף שאין ראוי שאב ישתחוה לבנו, עשה זאת כדי לחלק כבוד למלכות.

ויש להבין, הלא בהמשך דבריו פרש רש"י שיעקב השתחוה לכוון ראש המטה לפי שהשכינה שורה שם, כפי שאמרו חכמים (שבת יב ב) שהשכינה שורה למעלה מראשותיו של חולה, הרי שהשתחוה לכבוד השכינה ולא לכבוד בנו?

פרש רבי שלמה קלוגר:

אכו, שלא כמובן הפשוט, במלים: "תעלא בעדניה סגיד ליה" התכוון רש"י להסביר דוקא את הסבה שהשתחוה לשכינה ולא ליוסף, והיא: לפי שנהגו בבנו פדיון מלך. שכן בשונה מאדם המקבל טובה מחברו, שעליו להכיר טובה למיטיבו על כך שפטר להיטיב עמו, המקבל טובה ממלך אינו חייב להכיר טובה אלא לה' ותברך. שכן המלך אינו מיטיב מתוך בחירה, אלא ה' הוא המטה את לבו להיטיב עם וזולתו, כפיתוב (משלי כא א): "לב מלך ביד ה' על כל אשר יחפץ יטוו" (אמרי שפר).

ש"י עולמות

"אם נא מצאתי חן בעיניך שים נא ידך תחת ירכי ועשית עמדי חסד ואמת אל נא תקברני במצרים"

(מז כט)

רבי משה חרירי מרבני כורדיסטאן דרש מפסוק זה רמז על מעלת עניית אמן:

אותיות המלים "שים נא" שאמר יעקב ליוסף טרם הסתלקותו הן פאותיות המלים "אמן ש"י". בכך רמז יעקב שהמקפיד על עניית אמן פראוי עתיד לנחל ש"י עולמות בעולם הבא (ראה עוקצין ג יב). וכפי שאמרו חכמים (שבת ק"ט ב): "כל העונה אמן בכל פחו פותחין לו שערי גן עדן" (ויבחר משה מהדה אהבת שלום) עמ' שכ).

יהודי שכיב מרע לפני השנה

"ויקברו ימי ישראל למות ויקרא לבנו ליוסף ויאמר לו אם נא מצאתי חן בעיניך שים נא ידך תחת ירכי ועשית עמדי חסד ואמת אל נא תקברני במצרים" (מז כט)

דרשו חכמים (ב"ר צו ב): "הכל יודעים ואמרים בפיהם שהן מתים; אברהם אמר (בראשית טו ב): 'ואנכי הולך עירי', יצחק אמר (שם כז ז): 'ואברכה לפני ה' לפני מותי', אף יעקב אמר: 'ושכבתי עם אבתי, אימתי? בשעה שנטה למות'.

את הדגשת המדרש שיעקב לא הזכיר את מיתתו עד "שעה שנטה למות", פרש רבי אריה יהודה ליב תאומים רבה של בראד:

בקרוב קהלות ישראל יש שנהגו לומר בכל לילה לפני השנה את נסח הודו שאומר חולה הנוטה למות [ודו שכיב מרע]. ואולם המגן אברהם (רלט ז) כותב שאין לומר נסח זה, לפי שבתוכו אומרים: "ואם אמות תהא מיתתי כפרה..." (ראה י"ד שלח ב), וברי אמרו חכמים (ברכות כ ב) שאין לומר כך, לפי שהאומר כך נותן פתחון פה לשטן לקטרטג עליו שיש להענישו על חטאיו.

אברהם ויצחק לא חששו להזכיר בחייהם את יום המיתה, כיון שבאותה שעה שהזכירו זאת היו חשבים כמתים; אברהם משום שלא היו לו בנים, ויצחק משום שהיה סומא, וכמאמר חכמים (נדרים סד ב) שסומא ומי שאין לו בנים נחשבים כמתים. ליעקב לעומתם אסור היה לפתח פה לשטן, ועל כן הדגישו חכמים שהזכיר זאת רק סמוך למיתתו (יעלת חו').

הקדוש ברוך הוא לבדו בוחן לבות

"ויאמר השבעה לי וישבע לו וישתחו ישראל על ראש המטה" (מז לא)

פרש רש"י (ע"פ שבת יב ב) שיעקב השתחוה לצד השכינה השרויה למעלה מראשותיו של חולה.

את הסבה לכך שהקדוש ברוך הוא משרה שכינתו למעלה מראש החולה, פרש רבי יהונתן איבשיץ:

אדם בראי שבכחו להוציא את רצונותיו מן הפח אל הפעל, מלאכי רחמים מזכירים מעשיו ומעלים תפלותיו לפני בעל הרחמים. ואולם בעבור החולה שאינו מסוגל להתפלל ולקיים מצוות בפעל כרצונו, משרה הקדוש ברוך הוא שכינתו למראשותיו לשמע תפלתו ולראות את חשקת לבו. זאת לפי שאין המלאכים יודעים את ההורו לבו של אדם, ורק הקדוש ברוך הוא לבדו בוחן לבות (תפארת יהונתן). וראה תוספות שבת יב ב ד"ה שאין; שפת אמת' שם).

והיה הרבי מגור בעל הבית ישראל מוסיף ואומר:

הפקדון נפרע בזמן הנכון

חזרות אחריו בדמעות שלי. כשהגיעו לפסוק: "גם כי אלך בגיא צלמות לא אירא רע..." נשמע לפתע צלצול טלפון, ומיד לאחריו צווח מחרידה. רבי פסח נעצר בבהלה; "מה קרה", הוא שאל כשחזרו פושט על פניו, והתשובה שקבל הממה אותו: "החולה בכבודה ובעצמה התקשרה..." אמרו הנשים, כשבבלול והפתעה על פניהן.

"שלום אמא, מדברת ר'..." - אלו המלים שהספיקה האם לשמע לפני שהטלפון צנח מידה. בעודה שרויה בהלם מחלט התנדב מאן דהו להסיעה לבית החולים. הנשים מצדן שראו את הנס המוחשי מתחולל לנגד עיניהן, החליטו להמשיך פעת וביתר שאת להתפלל לרפואתה.

בני המשפחה כלם מהרו אל בית החולים, ושם נתקלו בפאניקה מחלטת מצד הרופאים. גם הם לא האמינו למתחולל לנגד עיניהם. המתה התעוררה לחיים.

בימים הבאים המשיך מצבה של ר' להשתפר. ראיתה אמנם טרם שבה אליה, אך היא הצליחה לשוחח עם בני משפחתה ואף לזכר פרטים רבים מהעבר.

נשות 'חבורת אמן' נזכרו בשאלה שהפנו בעבר, לאחר פטירתה של האחות, אל אחד מגדולי הדור: "להיכן הלכו כל רבבות הגזיות שנצברו מאז יסוד החבורה?" ובתשובה הנחרצת שקבלו: "הגזיות כלן נשמרות ב'בנק', והן יפעלו את פעלתן ברגע הנכון." פעת הגיע הרגע הנכון שאלי יחלו.

המגייד רבי פסח קראהו מוסיף ומספר:

"לקחרת בבקר נסעתי לבקר את החולה בבית החולים. מכרח הייתי לחזות בנס המפלא בעיני. כשנכנסתי לחדר החולה, היא שכבה באפיסת כחות, וברצותי להפיח בה רוח חיים אמרתי כשבת שחוק על שפתי: 'הרי אני משמש כמוהל. עתה יש לך שתי בנות תאומות, בעזרת ה' כשיולד לך בן אני מתחייב למול אותו חנם אין כסף...' לחזק הדברים אף הנחתי לצד מטתה את כרטיס הבקור שלי. באותו רגע, לתדהמת כלם הזיזה החולה לראשונה את זדה ונטלה באצבעותיה את כרטיס הבקור."

בשעת ספור המעשה הוסיף האח שיחיה ואמר: "לר' יש עוד דרך ארפה עד לרפוי המחלט, אך לאחר שראינו בחוש שהתפללות הועילו ופעלו מעל לטבע, אנו ממשיכים בכל עז בתפלה, ואף מבקשים מפלל הצבור להמשיך ולהתפלל עבור חיה ריזל בת דינה, שתהיה לה רפואה שלמה והיא תחזר במהרה לבריאות איתנה כפי שהיתה לפני שחלתה."

יוני העמודים וחשיבותיהם לח עמי' מק

אין צורך לתאר את הצער הנורא שאחזו בבני המשפחה. אמא לתאומות קטנות צעירה ופעילה שבפתע פתאום הגיעה למצב שבו הרופאים אבדו תקוה לחייה.

שמונה שנים לפני כן נפטרה אחותה של גב' ר' ממחלה קשה, אף היא בשנות צעירותה. במהלך ימי מחלתה התכנסו כמה עשרות מחברותיה ובנות משפחתה והחליטו ליסד 'חבורת אמן' לרפואתה. במסגרת החבורה' הן היו מתכנסות מדי בקר לאמירת ברכות השחר בצותא לרפואתה. רבבות אמנים נענו לזכותה, ולאחר שנגזרה הגזרה, החליטו אותן נשים להמשיך ולצבר זכיות לעלוי נשמתה, ואף קראו את החבורה' על שמה: 'חבורת אמן - אהל שרה'. עתה, עם הודע דבר מצבה הקשה של אחותה, למרות דבורי הרופאים, החליטו הנשים שלא להתניש וללהפנות את הזכיות הרבות לרפואתה.

נשות אותה 'חבורה' יקרה שכבר היו למשפחה של ממש, החליטו להוסיף ולעשות מעשה. הן ארגנו מסע חזק לקברו של הרב הכולל' דניו יורק, הגאון הנודע רבי יעקב יוסף זצ"ל, מי שמסירות נפשו וגופו להעמדת הדת בגולת ארצות הברית עומדת ליהודיה עד היום הזה, ואף בקשו ממכר המשפחה, המגייד הנודע רבי פסח קראהו שילווה את המסע בדברי חזק והתעוררות.

בדרך לבית החיים בקווינס אל מקום קבורתו של הצדיק, לא יכלו שלא לחשב על צערה של אם החולה שכבר אבדה בת אחת, ועתה עמדה לאבד את השנייה. למרות המצב המימשל הן החליטו להתפלל בכל לבן לפני הכל יכול, באמונה תמימה שכפי שבידו להחיות מתים ברחמים, כך יוכל לחלץ את גב' ר' מהמצב שהרופאים רואים בו כמות - לחיים.

בדרך הן פקדו את קבריהם של עוד כמה מצדיקי אמריקה, כמו הגאונים רבי אברהם פאם, רבי יעקב קמינצקי ורבי העניך ליבוביץ, תלמיד החפץ חיים, אשר סבה של החולה, רבי צבי הירש היה ממקורביו ומתומכיו הגדולים. בכל הקברים שפקדו הן הזכירו את זכותה של החולה והתפללו מעמק לב לרפואתה.

לקראת סיומו של המסע הגיע רגע השיא. לאחר דברי חזק מרוממים שהזילו דמעות מעיני הנאספות, נעמד המגייד רבי פסח והחל לקרא בהתרגשות את פרק כ"ג בתהלים: "מזמור לדוד ה' רעי לא אחסר", כשהכל

הספור המפלא דלהלן אשר יש בו כדי ללמד על כחה של תפלה בכלל ושל ענית אמן בפרט, ספר מפי אחיה של בעלת המעשה, רבי יואל מרטין שיחי מליקווד ומפי המגייד הנודע רבי פסח קראהו שליט"א, ששניהם היו עדים לו מפלי ראשון.

אחותו הצעירה של רבי יואל, גב' ר', נסעה

בדרך לבית החיים בקווינס אל מקום קבורתו של הצדיק, לא יכלו שלא לחשב על צערה של אם החולה שכבר אבדה בת אחת, ועתה עמדה לאבד את השנייה. למרות המצב המימשל הן החליטו להתפלל בכל לבן לפני הכל יכול, באמונה תמימה שכפי שבידו להחיות מתים ברחמים

קבר רבי יעקב יוסף רבה של ניו יורק בבית הקברות בקווינס

עם משפחתה לנפש בעיר מיאמי שבמדינת פלורידה. בעצומו של הנפש היא חשה לפתע שלא בטוב ופנתה לבית החולים. עם הגיעה לבית החולים קרסו מערכות גופה ולבה דמם. לאחר החיאה ממשכת שבו המערכות לפעילות, אולם המח שבמשך דקות ארוכות לא קבל חמצן הספיק להפגע אנושות.

גב' ר' נכנסה למצב של 'קומה'. במשך כמה שבועות שכבה ללא הכרה, ולאחר שהרופאים המקומיים פכרו ידיהם ביאוש העברה לבית החולים בניו יורק, ושם, לאחר בדיקות מקיפות נאלצו הרופאים לבשר לבני המשפחה את אבחנתם המצוקת: "המח מת", הם אמרו, "אין שום סכוי להחלמה. מעולם לא התרפא איש ממצב שכזה", הוסיפו.

ברכות שאינן נענות באמן

עניית אמן אחר המברך על אכילת אסור

א. האוכל דבר אסור במזיד, לא יברך לא ברכה ראשונה ולא ברכה אחרונה, לפי שאין ברכתו אלא נאוי. ואם ברך אין עונים אמן אחר ברכתו.

מקורות ובאורים:

שנינו בבביתא (ב"ק צד א): "הרי שגזל סאה של חטים, טחנה, לשה ואפאה והפריש ממנה חלה. כיצד מברך? אין זה מברך אלא מנאץ, ועל זה נאמר (תהלים י ג): 'ובצע [גזלן] ברח גאץ ה'". למעשה, נחלקו ראשונים בדין העובר ואוכל דבר אסור במזיד האם חייב לברך עליו ברכת הנהנין: לדעת הרמב"ם (ברכות א יט) אינו מברך על אכילת דבר אסור, לא ברכה ראשונה ולא ברכה אחרונה. לשיטתו, פגנת הבריתא באומרה: "כיצד מברך? אין זה מברך אלא מנאץ" היא - כיצד יתכן שמוטלת עליו חובה לברך ברכות הנהנין? והלא אין ברכתו אלא נאוי (כסף משנה' שם). ואולם הראב"ד (שם) השיג על הרמב"ם וסובר שהעובר ואוכל דבר אסור חייב לברך עליו פדיו, לפני אכילתו ולאחריה. לשיטתו פגנת הבריתא לומר שאמנם האוכל דבר אסור אין ברכתו אלא נאוי, ואולם עם כל זאת אינו רשאי לאכל מבלי לברך (רא"ש ברכות ז ב). לדעת ה"י (או"ח קצו א), הראב"ד חולק על הרמב"ם רק לגבי האוכל אסור בשוגג, ואולם לגבי האוכלו במזיד, מסכים הוא עם דעת הרמב"ם שאינו מברך, וראה בהלכה הבאה. ואולם במקורות וצינונים שברמב"ם מהדורות פריקול שם ציננו שמדברי המאירי (ב"ק צד א) משמע שלשיטת הראב"ד מברכים תחלה וסוף אף באוכל אסור במזיד. וראה שם שציננו לעוד פוסקים הסוברים כן.

שעובר על ברכה לבטלה, עובר אף על אסור נאוי, וכפי שכתב ה'דברי חמודות' (שם).

להלכה פסק ה'שלחן ערוך' (קצו א) פדעת הרמב"ם שאין לברך על אכילת אסור, לא ברכה ראשונה ולא ברכה אחרונה. הלכה זו נוהגת בין אם עץ המאכל אסור על האדם, מדאורייתא או מדרבנן, ובין אם המאכל עצמו הוא מאכל החר אלא שהאדם אסור על עצמו בנדר או בטבועה (משנה ברורה' שם א, מתוספתא דמאי ב ד). על פי זאת פסק ה'משנה ברורה' (שם ב, מתוספתא שם) שאין לענות אמן אחר המברך על מאכל אסור.

ה'פרי מגדים' (שם משב"ז א) כתב שעל מאכל החר שהזמן גורם לו אסור, כגון מי שאוכל שלא פדיו ביום הכפורים, יש לומר שאף הרמב"ם מודה שצריך לברך. על פי זה כתב בספר 'לקט הקמח החדש' (קכד כג) שהשומע ברכתו חייב לענות אמן, ובפרט שאפשר לדון את המברך לכף זכות שהתירו לו לאכל מחמת סכנה. ואולם ה'מטה אפרים' (תרב כד) סובר שאף האוכל מאכל החר בזמן אסור, לא יברך.

הגר"ש" איערבה הסתפק במי ששומע את חברו מברך מתוך פגנה לאכל דבר אסור, אולם השומע יודע שהוא דבר מותר, האם צריך לענות אמן אחר ברכתו. לדגמה: המברך על פרות שחושבם לטבל והשומע יודע שהפרשו מהם תרומות ומעשרות. שכן על אף שהברכה נאמרה על דבר החר, מכל מקום עבר המברך אסור באכילה זו, כפי שאמרו במסכת קדושין (פא ב) שהעושה מעשה בכנות אסור צריך פפדה, אף על פי שבפעל לא עשה אסור (הליכות שלמה - תפלה פרק כב דבר הלכה אוח כט).

ב. האוכל דבר אסור בשוגג, צריך לברך ברכה אחרונה אחר אכילתו גם כאשר נודע לו שאכל אסור, וצריך לענות אמן אחר ברכתו.

מקורות ובאורים:

אף על פי שלדעת הרמב"ם (שם) אין מברכים ברכת המזון אף על אכילת אסור בשוגג, הכריעו ה'שלחן ערוך הרב' (שם א) וה'משנה ברורה' (שם ד) פדעת ה"י, שהאוכל אסור בשוגג יברך ברכה אחרונה. זאת משום שברכה על אכילת אסור בשוגג אינה נאוי.

דורשי אמונים

מדברי מרנן ורבנן על עניית אמן

אמן - חבור של שני אנשים

כלם כבר יודעים ומכירים במעלה העצומה של עניית אמן. חז"ל מפליגים בה מאד מאד, עד שאמרו (ברכות נג ב): "גדול העונה אמן יותר מהמברך", ויש להבין במה היא גדולה מהברכה ומהו סוד גדולתה העצמית.

נראה לבאר שכאשר אדם עונה אמן בכונה אחר ברכת חברו, הוא מצהיר בכך שגם הוא מצטרף לברכותיו, והרי זה כאלו שני אנשים ברכו יחד.

האחדות של שני אנשים בברכה המשלמת על ידי עניית אמן, זהו דבר שאין בנמצא דגמתו. לכן יש כח מפלא באמן יותר מאשר בברכה, כי ברכה היא דבר חשוב מאד, אף בעניית אמן יש אחדות של שנים באותה הברכה.

אולם כדי שהמברך והעונה אמן יתחברו, יש להקפיד לענות אמן בכונה. ולמשל, כשהחנן אומר: "ברוך אתה ה' מן אברהם", צריך לכוון: 'אמן' שיהיה מברך שם ה' שהוא מן אברהם. כן בברכות השבח, וכשמגיעים לברכות הבקשה, כגון "אתה חונן לאדם דעת ומלמד לאנוש בינה, חננו מאתך דעה בינה והשכל בא" חונן הדעת", אזי צריך לכוון: 'אמת שהוא חונן דעה, ויהי רצון שיחוננו לנו גם כן דעה' (משני"ב סכד ו). וכך בכל

הגאון רבי משה הלל הירש שליט"א ראש ישיבת סלבודקה

ברכה וברכה יש לכוון כפי ענינה.

בנוסף, בעניית אמן מצהירים ומאמינים שהכל מה' לבדו. שכל ענין עבודת התפלה הוא שאנחנו אומרים ומבינים שאין לנו שום דבר שאנו יכולים לעשות בעצמנו, אלא הנון כלנו תלויים בה', ובלעדינו אנחנו כלום. זו גם העבודה של האמן, שאנחנו אומרים להקדוש ברוך הוא אנחנו כלום, והכל תלוי בה'.

כאשר עונים אמן על ברכות התפלה מצטרפים כל הקהל ויחד מצהירים ומעידים כי הקדוש ברוך הוא הוא הכל, "ואין עוד מלבדו".

זוהי הגדלות של אמן, וברוך ה' שיש לאמן הז ארגון נפלא כל כך שמחזק אותו. דבר זה בודאי מביא פבד לקדוש ברוך הוא ומקרב את הגאולה.

מתוך דבריו בכנוס 'בני אמונים' אב תשע"ה

בכל מדה ומדה

חכמי המשנה (ברכות נד א) למדו מהפסוק (דברים ו ה): "ובכל מאדך", שבכל מדה ומדה שהקדוש ברוך הוא מודד לאדם, בין מדה טובה ובין מדת פרענות, עליו להודות לו.

רבי משה אריה ליב ליטש רוזנבוים בעל 'אמרות ה' כותב בצנאטו, שהדפסה בסוף ספר 'אלה דברי שמואל', תחת השם 'קנטרס בני יהודה' (אות מ) שעל יסוד זה מרמז הכתוב (תהלים פט ג): "ברוך ה' לעולם אמן ואמן", אמן ראשי תבות "אם מודד נעים", וכן "אם מודד נוראים", דהיינו בין אם ה' מודד טובות ובין אם מודד רעות, בכל "ברוך ה' לעולם". בסוף צנאטו אף חוזר המחבר על יסוד זה וחוזרו בחרוזים:

"בטחו בה' בכל עת ובישועתו תתאמרו,
'ברוך ה' לעולם אמן ואמן' תאמרו,
אם מודד נעים ואם מודד נוראים זמרו,
כי הפל לטובה, לבניו לאמר להם תטהרו"

גם זו לטובה

במסכת ברכות (ס א) אומר רבי עקיבא שבכל עת יהא אדם רגיל לומר: 'כל מה שה' עושה - לטובה הוא עושה'. רבי חיים יצחק אהרן רפפורט, המגיד מוילקומיר, מפרש כי בכך שאנו עונים אמן שמשמעותה 'א-ל מלך נאמן' (שבת קיט ב), אנו מעידים שגם כאשר נוהג עמנו הקדוש ברוך הוא במדת הדין נאמן הוא עלינו שהוא עושה זאת לטובתנו. שכן השם 'א-ל' מכון כנגד מדת הרחמים, ככתוב (תהלים נב ג): "חסד א-ל כל היום". ואלו 'מלך' מורה על מדת הדין, ככתוב (משלי כט ד): "מלך במשפט יעמיד ארץ". נמצא שבכל עת שאנו עונים אמן אנו אומרים שבין אם נוהג עמנו הקדוש ברוך הוא במדת הרחמים שאלוהי מלך השם 'א-ל', ובין אם נוהג עמנו במדת הדין 'מלך', נאמן הוא עלינו שבנותו לטובתנו.

הצהרת אמונה זו אינה נאמרת רק על העבר אלא גם על העתיד. שכן בעת שעונים אמן על חזרת התפלה יש לנו, שבין אם תתקבל תפלתנו ובין אם חלילה לא תתקבל, מאמינים אנו שהכל לטובתנו ('עיני יצחק' שבת קיט ב).

למערכת עלון "וכל מאמינים"

רב שלום וברכה,

בעלון מס' 458 - פרשת חיי שרה - במדור 'פתחו שערים הביא נשיא ומיסד בני אמונים הרב יעקב דב מרמור שליט"א ספור על בחור שמוצא את זוגו בזכות שקבל על עצמו לומר מדי בקר ברכות השחר בחברותא. בטוחני שרגשתם רבים בספור שהבאתם על מציאת הזוג, וברמזים הנפלאים שהוספתם ושצבתם על כך.

באותה שבת נפגשתי עם ידידי, ודברנו בינינו על אודות ענין זה. לתדהמתי ספר לי אותו ידיד על עצמו, שגם זוגו התעכב; חברי התארוסו בזה אחר זה, והוא נשאר לבדו בין כתלי הישיבה. בעקבות דברי חאק שקרא בעלונכם, הוא החליט לקבל על עצמו לברך ברכות השחר בחברותא, ואכן זכה להתארוס אחרי תקופה קצרה. הוא אף נוכח לראות עין בעין כי זכה לכך בעקבות קבלה זו, כאשר אחד מאחיה של הכלה אמר לו, כי כאשר ראה אותו נגש באחת השבתות לומר ברכות השחר לפני אדם אחר, מצא הדבר חן בעיניו, והוא המליץ עליו בפני אביו.

אותו ידיד בקש ממני לכתב מכתב זה למערכת העלון, כדי לחזק בענין את הצריכים חאק, ואף הוסיף להביא רמז לענין זה: בעל ה'בני יששכר' כתב בספרו 'אגרא דפרקא' (אות סג): "כל האומר מזמור 'שיר למעלות אשא עיני אל ההרים מאין יבא עזרי' בסוף כל תפלותיו, קדם עקירת רגליו, מזמנים לו בת זוגו ההוגנת לו". ואכן כל המתבונן מבין שפולגה במזמור זה בקשה לזכות לעזר כנגדו. המעמיק להתבונן יבחין כי סופי התבות: "ההרים מאין יבא" הם 'אמן', הא למדת שהמקפיד על עניית אמן זכה במהרה לעזר כנגדו.

זאת ועוד, לגבי ברכות ואמן מצאנו בחז"ל דרשות בסגנון: "אל תקרי" [אל תקרי מה אלא מאה]; "אל תקרי" שמר אמינים אלא שאומרים אמן]. ואולי נתן לדרש אף בדרך "אל תקרי": אל תקרי "מאין יבא עזר" אלא "מאמן יבא עזר".

ברכת ה' עליכם. תחזקנה ידיכם.

נ.ר.ק.

גלילות ירושלים ת"ו

נתן לשלח מכתבים לפקס שמספרו 08-9746102 או לכתבת המייל: 9139191@gmail.com

צדיק באמונתו

ברכות ואמן במשנת בעל ההלולא

האהל על מקום קבורתו של בעל ה'בני יששכר' בעיר דינוב

ה'בני יששכר' י"ח בטבת תר"א

הרה"ק רבי צבי אלימלך שפירא נולד בכפר יאבורניק שבגליציה לאביו רבי פסח שהיה מלמד תש"ר. אמו הייתה אחייניתו של רבי אלימלך מלידזנסק, ובהוראתו קראה לילדה על שמו עוד בחייו, כסגולה לאריכות ימים, לאחר שילדיה הקודמים נפטרו.

בצעירותם.

הסתופף בצל החוזה מלבלין, ורבי מנחם מנדל מרימינוב, ואחריהם נסע למגיד מקוזניץ ולבעל 'האוהב ישראל'. שמש ברבנות בערים רבות. בשנת תקפ"ט התמנה כרב העיר דינוב, שבה שמש ברבנות עד יום הסתלקותו ב"ח טבת תר"א, ובה מנוחתו כבוד.

רבי צבי אלימלך חבר עשרות ספרים בכל חלקי התורה. ואולם המרכזי שבהם, שעל שמו אף נקרא, הוא הספר 'בני יששכר', אשר מאז הדפסתו הראשונה בשנת תר"ו יצא בעשרות מהדורות. ספר זה מכיל מאמרים מסדרים לפי שנים עשר חדשי השנה, תוך התמקדות מיוחדת על חגי ומועדי ישראל.

עניית אמן מועילה לכלם

אמרו חכמים (תנ"א זוטא פ"כ) שלעתיד לבא יצלו פושעי ישראל שכבר השלכו לגיהנם ויפתחו בפניהם שערי גן עדן בשכר עניית אמן. רמז לכך מביא ה'בני יששכר' מכף שהמלה 'אמן' במלואה היא פגימטריה של המלים "ען" ו"רע". כלומר שעניית אמן מועילה לא רק לצדיקים הזכרים אלא אף לרשעים.

עניית אמן

מקרבת את הגאולה

"עניית אמן מקרבת את הגאולה העתידה, ככתוב (עמוס ט יא-יב): 'ביום ההוא אקים את סכת דויד הנפלת... נאם ה', נאם אותיות אמן.

בספרו 'רגל ישראל' (מערכת א ערך אמן) כותב בעל ה'בני יששכר' מאמר ארוך מלא רמזים וסודות עמקים על גדל מעלת עניית אמן. המאמר פותח בדברים הבאים:

"לגדל ערכו ולהפלת שוכר העונה אמן ולגדל עניש המעלים מענייתו אאריף קצת בלשון הזהר. ובואו אחי שקדו על דלתות החכמה וזכות אותי ואתכם באתי, ולהיות מזכרת לי ולכם".

לגדל עמקו של המאמר הארוך, לקטנו מתוכו כמה נקודות המלמדות על מעלת העונה אמן:

עניית אמן - נדר גדול

המלה 'אמן' במלואה [אל"ף מ"ם נון] היא בגימטריה מאתים תשעים ושבע, כשוי הגימטריה של המלים 'נדר גדול', וכפי שאמרו חכמים (ברכות נא ב): "גדול העונה אמן יותר מן המברך".

נר לשולחן שבת

פרשת ויהי

גליון 813 תשפ"ג

לע"נ ר' חיים יוסף ביכמן
בן אליהו ישראל ז"ל
נלב"ע י' טבת

חד הגאון רבי שמשון פינקוס לבני קהילתו, היכן יש הכי הרבה שכינה בארץ ישראל... השומעים הציעו מספר רעיונות, אחד אמר הר הבית, השני קרא הכותל המערבי.

אמר הרב פינקוס, בבתי החולים! כפי שמובא בגמרא (שבת יב) ששכינה נמצאת למעלה מראשותיו של חולה, שנאמר "ה' יסעדנו על ערש דוי".

"הבוטח בה' חסד יסובבנו". ---- "רוח איש יכלכל מחלחלו".

סיפר הרה"ק רבי משה מקוברין, שבנערותו היה חולה ושכב בבית החולים בוילנה. גדולי הרופאים בליטא היו שם. כאשר התחיל להבריא שאל את הפרופסור, האם יש כללים בספרי הרופאים איך להבריא.

השיבו הפרופסור: יש כלל אחד. בטחוננו של החולה שהוא יבריא, יחד עם מחשבות עליזות ושמחות היא הרפואה הגדולה ביותר, זה עוזר יותר מכל הרפואות!".

השבוע חל יום הזכרון לגאון ר' שלמה סובל, בעל ה"שלמת חיים", חתנו של המגיד הירושלמי רבי בן ציון ידלר, י"ג טבת תש"ל

ביתו היה למעשה חדר אחד. כשהמשפחה גדלה, והילדים הפריעו לו ללמוד במנוחה, לקח ארון בגדים, פירק את גגו, כך ישב ולמד בתוך הארון, באין מפריע.

ענוותן גדול היה. מעולם לא ראוהו כועס או מקפיד. פעם, כשהתארח אצל קרוב משפחה, הגישו לו כוס קפה שהוחלף בה הסוכר במלח לימון, רבי שלמה שתה את הכוס עד תומו, מבלי להעייר על כך...

הקפיד על שיעוריו הקבועים לבלתי לבטלם מכל סיבה שהיא. בחתונת אחת מבנותיו נעלם לאחר החופה, לאחר חיפושם מצאוהו מוסר את שיעורו הקבוע כאילו לא ארע דבר.

(נר לשולחן שבת" מפיי יידי בן המשפחה)

זכותו זכינו לספר המיוחד שו"ת "שלמת חיים", שבו אלף ושמונים ושש תשובות מפי הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד!

מה דינו של הנכנס לבקר חולה, ואין שם איש עימו. ואם ילך החולה ישאר לבדו. האם חייב להמתין עד שיבוא אחר, הרי בגמרא אמרו "חולה צריך שימור", והובא דין זה במג"א.

"הנה אביך חולה ---- ויעש לאביו אבל שבעת ימים".

אבא - מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך - שח בצער: "כיום כותבים ספרים רבים בבירור כל פרטי הדינים שבכל סעיף בשולחן ערוך. אך מדוע לא כותבים ספרים שיבארו איך מנחמים אבלים, איך מבקרים חולים?!"

(ועלהו לא יבול" ח"ג)

"ויגד ליעקב ויאמר הנה בנך יוסף בא אליך". במדרש 'החפץ' כתב: מה צורך לזה, אלא ללמדך שאין נכנסים לחולה פתאום, שמא יתגנה.

העיר בספר "תורה שלמה", הרי זה כבר נאמר במסכת דרך ארץ "לעולם לא יכנס אדם פתאום לבית חברו", וכן בגמרא (נדה טז) מובא ש"ארבעה הקב"ה שונאם, הנכנס לביתו פתאום ואין צריך לומר לבית חברו". (פרשת ויהי שם) וכן תמה הגאון רבי ישראל יעקב פישר, מה חידוש יש במדרש זה?! (הסכמה ל"פני ברוך")

יש ליישב, אף שלעיתים עצם ההופעה בפתאומיות - 'ההפתעה' היא רפואה בשביל החולה, דוגמת דברי רבי אליעזר הגדול בצוואתו "יכנס בשמחה", למרות כן קבע המדרש שאין להכנס פתאום, שמא יתגנה.

"על ראש המיטה" - הפך עצמו לצד השכינה, מכאן אמרו שהשכינה למעלה מראשותיו של חולה. (פ"י ל"א) "ויאסף רגליו אל המיטה". (שם ל"ג)

היכן יש לשבת כשבאים לבקר חולה?

מהרמ"א משמע כי כשהחולה שוכב במיטה, אפשר לשבת בכל צד שירצה, אפילו מראשותיו, רק שלא יהיה גבוה מהחולה.

אך בזוהר כתב: כשהחולה בינוני, לא ישבו לרגליו, שמלאך המות מקומו שם, ולמראשותיו בכל ענין לא ישב. ואם החולה צדיק גמור, ישב לרגליו, מפני שהשכינה מסבבת אותו מכל צד לבד מרגליו. ובאדם רשע מכל צדדיו הוא סכנה. ("בית הלל" י"ד שלי"ה)

הסתפק הגאון רבי ישראל יעקב פישר ברשע, אם מותר לעמוד לצידו, דלכאורה החסרון הוא רק לשבת, כפי שנאמר "לא ישב".

אסור ליטול שכר עבור ביקור חולים. (מדרים לט.) אך אם יושב עימו מותר, ויש מקומות שהחמירו שלא ליטול שכר אף בשיבה. (שטמ"ק לח.) ואם שוהה אצל החולה ויושב עמו יותר מכדי הצורך, ויש לחולה הנאה מרובה, וודאי מותר לו ליטול שכר. (ר"ן ורא"ש שם)

"ויקרבו ימי ישראל למות... ועשית עמדי חסד ואמת". (מ"ז כ"ט)

הצוואה המבהילה שנכתבה בפרשת ויחי - יום ה' י"ד טבת תרס"ו
צוואתו של הגה"ח רבי אברהם איגר, האדמו"ר מלובלין,
נינו של רבינו רבי עקיבא איגר, נפטר כ"ב טבת תרע"ד

א. לא לנהוג בי שום מנהג הנהוג עתה לעשות לצדיקים שמדליקים נרות הרבה עד הקבורה, רק יעשו כנהוג אצל אנשים פשוטים קטני ערך. וחלילה לאיש להזכיר עצמו לפני גוויתי או בכל פינות הבית, או ליד הקבר, הן בשעת הקבורה והן אחר כך לעולם, לא בעל פה ולא בקוויטל, חלילה לעשות זה וכיוצא בזה.

ב. מי יתן שאפעל... אני מבקש מאד לבל יעשו לי שום כבוד בהלוויה גדולה, ולא להכניס אותי בשום מקום מקודש כמו בית כנסת ובית מדרש, גם לא להניח עלי שום ספר... אין להודיע לעיירות לאנשי שלומנו, רק למעט ההלוויה בכל שאפשר...

ד. מאד אבקש באזהרה לבל ליתן קברי באהל הקדוש מקום קבורת כ"ק אדמו"ר רבינו הקדוש והגה"ק הכהן זצוק"ל. ודאי לא ביניהם, שלא לעשות פירוד בין הצדיקים הדבוקים בחייהם ובמותם לא נפרדו. גם בכל האהל עפ"י התורה הקדושה שאסור לקבור אותי במקום קברי צדיקים. רק אם אולי יורו המורים שאין למלאות חפצי בזה, יהיה מקומי משמאל כ"ק אבא קדישא.

חלילה לעשות על קברי אהל, או מקום הדלקת שמן, רק מצבה קטנה של אבן ולא לרשום עליו שום תואר, רק "פ"ג בן רבינו הקדוש מהרי"ל זצוק"ל בעל "תורת אמת" ו"אמרי אמת" ושמו אברהם תנצב"ה".

ח. ביארציט אזהיר מאד לבל הדליק נרות בשום בית מדרש ולא לעשות סעודה, רק בני שיחיו ידליקו נר שעה במקום תפילתם ויתפללו לפני התיבה... ויעסקו כל ימיהם בתורה שבכתב ובעל פה, וביותר, בלימוד משניות כמסודר בספרי המקובלים, ולחלק צדקה לתיקון נשמותי, ולא ילכו לקברי כלל.

כא. לא יעלה על לבבכם שכל מה שכתבתי לצדקות וענווה, רק כן הדבר גלוי וידוע לפני יודע סתרי כל חי אולי ירחם עלי... ויחזירני בתשובה שלימה בעודי בחיים... עליכם לחוס עלי שלא להוסיף מכאוב על מכאובי נשמותי בתת לי כבוד השייך לתלמיד חכם וצדיק ולעורר בזה חלילה עוד הזכרת עוונותי המרובים, כי מן הראוי היה לגרר אותי על מיטת חבלים... ("צוית צדיק" ועיי"ש)

"קבורתי אמת ועלייתי לארץ חסד". (ילקוט מעיין גנים)

טעמים רבים יש מדוע יעקב אמר "אל נא תקברני במצרים". (מ"ז ל')

לקט מתוך בראשית רבה, תנחומא, מדרש הגדול, שכל טוב, תהלים, משנת רבי אליעזר

● שלא יעשוהו המצרים עבודה זרה. ● שסופה של ארץ מצרים ללקות בכינים ויהיו מרחשות תחת גופי. ● חשש לצער גלגול מחילות, שהמתים בחו"ל באים דרך הקרקע מהקבר עד א"י.

● שלא ישארו השבטים במצרים ויאמרו, אילו לא היה ארץ קדושה לא היה יעקב נקבר בה. ● לפי שאמר לו הקב"ה "הארץ אשר אתה שוכב עליה לך אתננה" - אם אתה שוכב עליה היא שלך ואם לאו...

● במכות מצרים, נתירא שמא יבואו המצרים להתפלל על קברו. אם אתפלל עליהם אני מציל את אויבי ה', ואם לאו, יאמרו אין ביעקב ממש, נמצא שם שמים מתחלל.

● שלא יפדו בי המצרים, הם משתחוים לשה ואני נמשלתי לשה. ומצרים כתוב "בשר חמורים בשרם" וכתוב "פטר חמור תפדה בשה". ● שלא אקבר עם חוטאים.

● מתי ארץ ישראל יקומו לתחיה תחילה בימות המשיח, ואילו מתי חו"ל יקומו רק ליום הדין לעולם הבא.

● לא עוד, אלא שראה ברוח הקודש שאם יקבר במצרים, לא ירדו עליהם עשר מכות בזכותו. (כת"י נר השכלים)

ויש לדון באופן שהחולה אינו מקפיד אם ילך, ואולי יש לחלק בזה אם החולה יש בו סכנה. וכן יש להסתפק בכל הדברים המובאים שם בגמרא, אם יש לחשוש להם גם בזמננו?
תשובה: פשוט שגם היום צריכים לחוש לכל הדברים הנזכרים בגמ', אף שלא נזכרו אחר כך בפוסקים. (י"ד קפ"ד וכ"כ המשגיב רל"ט ט')

שאלה: איך קבעו מנהלי בית החולים פה בירושלים את זמני הביקור בבית החולים בשעה האחרונה של היום, הרי זה לכאורה נגד הגמרא (נדרים מ.) האומרת שאין לבקר את החולה בשלש השעות האחרונות של היום, בשל חולשתו.

תשובה: מאחר שלרופאים נראה כי באותן השעות הראויות לביקור יש להם לעסוק עם החולים, וביקור הרופא נחוץ יותר, ולאחר מכן זוהי שעת אכילה ומנוחה, הרי הזמן הפנוי היחיד שנשאר הוא אותו הזמן שקבע בית החולים. כל דברי הגמרא הם למי שמבקר את החולה בביתו. (קפ"ה ועיין דרכ"ת סי' של"ה)

אין זה איסור אלא עצה בעלמא, לפיכך לא נהגו עתה לדקדק בזה. (ערוה"ש ח' ועיין ברכ"ב ב') אם אין לו זמן אחר, טוב יותר שיבקר על כל פנים בזמנים אלו, משיבטל מצווה זו לגמרי. ("אהבת חסד" ח"ג פ"ג)

שאלה: מה כוונת דברי הגמרא (ברכות יב:) "אם תלמיד חכם הוא צריך שיחלה עצמו עליו", האם הוא צריך לסכן את עצמו, הרי נאמר "חייך קודמין לחיי חברך"??

תשובה: פשוט שדין זה אינו נוגע לחייו, אם על ידי כך יחלה וכדומה. ואין צריך להתענות או לצער עצמו כמו שאדם מצווה על עצמו אם חלם חלום רע. אך יש להמנע משמיעת קול שיר וכדומה, כמו שיודע שחברו בצער. (שם קפ"ו ועיין שו"ת חת"ס א"ח קס"ו)

שאלה: מדוע כשיש מת בבית החולים אין נוהגים לשפוך מים. כנראה חוששים שלא יודע לחולים, שכך יצטערו ויכבד חוליים. אך לפי הטעם ששופכים מים משום סכנה יש להחמיר בזה הרבה. לפי זה, חולה יצטרך בצנעה לשפוך את המים שלו. ובוודאי מבקר בריא צריך להזהר לא לשתות מהמים.

תשובה: כנראה שבדבר שיש הפסד לשאר החולים גם המלאך נזהר בזה!
(שם קפ"ח)

"הנה אביך חולה". (מ"ח א')

במה שכתבו שלא כדאי לספר שיש קשת בשמים, משום 'מוציא דיבה'. (משגיב רכ"ט א') והרי כתב הרמ"א (י"ד ת"ב י"ב) שנהגו להודיע לבנים על פטירת הוריהם, לפי שהוא תועלת, שיאמרו קדיש. אם כן גם בקשת יש תועלת, שחברו יברך על ראייתה?

תשובה: כל מה שמצינו שיש 'מוציא דיבה' הוא היכן שאומר ללא תועלת, או שלא ברור שתהא תועלת מדבריו. אך היכן שיש תועלת מכח אמירתו, אין בזה משום 'מוציא דיבה', ולכן לתועלת הנפטר מותר. אך בקשת לא ברור שתהא תועלת מאמירתו, שהרי אפשר שבאותו רגע הקשת תעלם. (שם ר"ד)

נסיים את "שלמת חיים" בטוב:

"המלאך הגואל אתי מכל רע יברך את הנערים". (מ"ח ט"ז)

המשגיב כתב: "קטנים שהגיעו לחינוך חייב לחנכם להתפלל שמונה עשרה בוקר וערב". כוונתו לכל התפילות, בבוקר שחרית, ובערב מנחה וערבית. ויותר נכלל בזה תפילת מנחה, דערבית כיון שהיא רשות אפשר שבקטנים יש להקל. (שם ר"ב)

בני ישיבה הלומדים ביחד, ראוי להם להחמיר ולעמוד זה מפני זה, שהוא לכבודה של תורתנו הקדושה! (שם י"ד פ"ג ועיי"ש ע"ו-ט')

פרשת ויחי

בזיונות מביאים ישועות גדולות

"שבשפלנו זכר לנו"

יהודה אתה יודוך אחיך אומר התרגום אתה אודית ולא התביישת ולכן כל עם ישראל יודו ויקבלו עליהם את מלכותך

ומובא במדרש משום שהודה ברבים שאמר תמר צדקה ממני אף שגרם לעצמו בזיון גדול זכה לכל זה וזכה משום כך שיהודה יש בו שם ה' מלא [אם מסירים את האות ד'] רואים מכאן כמה גדולה המעלה בשמים של האדם המתבזה שכרו גדול מאד בשמים יהודה זכה למלוכה משום שביזה את עצמו

הבזיונות כותב רבי חיים ויטאל שהם הדבר הטוב ביותר שמכפרים לאדם ומבטלים את הדינים עליו בצורה נפלאה ולא נגרם לו שום נזק לא גופני ולא ממוני נשאר לו רק לקבל זאת בשמחה ואם היה יודע עד כמה הם טובים היה מחפשם להשיגם, ואז הוא מרווח מכל הצדדים

וכן ידוע מהאריז"ל והרמ"ק (תומר דבורה פ"ב) שיותר מועיל קבלת הבזיונות מאחרים, יותר מכל הסגופים שבעולם, והגם שיש לאדם עוונות ונחוצים לו הסגופים לכפרת עוונותיו - סגופי הבזיונות מכפרים יותר מן הכל. **ומובא בספר "קול בוכים" (איכה ג, ל) בשם הרמ"ק (והביאו השל"ה הק' יומא פ' דרך חיים אות עא) שאם היו בני אדם יודעים טובת הבזיונות היו מחפשים אותם בישוקים ונרחובות... וכן מצינו בגמרא תענית (כד ע"א) שר' רב פפא גזרו תענית על הצבור מפני עצירת הגשמים ולא ירדו גשמים, וכשנחלשה דעתם מיד - ירדו גשמים, הרי שמה שלא הועילה התענית והתפלה - הועילה חלישות הדעת. וזו סגולה כמו כן לחיים ארזים פמובא בגמרא פל המעביר על מדותיו מעבירין לו על כל פשעיו וכמספר בגמרא (רי"ה ט"ז) שבשביל מדה זו שהיתה ברב הונא האריכו לו ימיו ושנותיו, ואף לאחר שחלה ועלתה נשמתו החזירו לו נשמתו בשביל שהיה מחלו וסלחו ואינו מקפיד על שום אדם בשום דבר.**

מסופר על החפץ חיים שהתגלגל במדרגות וכולם צחקו החפץ היה שמח באותו יום שקיבל בזיונות וכן קרה עם רבי יחזקאל אברמסקי שראהו תלמידו שמח אמר לו מדוע אתה שמח אמר לו שהתבתי ולכן אני שמח

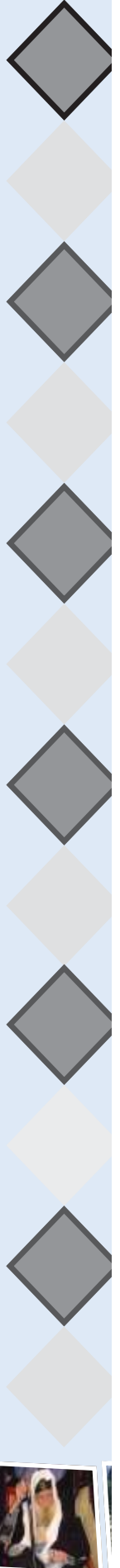
בזכות שהתבזה על מצוות "סוכה" חזר החולה לעולם הזה **מספר על רב אחד, שהתאונן** במרירות לפני האדמו"ר רבי יואל מסקטר זצ"ל, על אשר יושבי קרנות פוחזים וריקים, שופכים את דמו, ומבזים ומלבינים פניו בדיבים. אמר לו הרב: **במסקת אבות שנינו**, רבי מאיר, רבי אומר, פל העולם בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה, ולא עוד אלא שכל העולם כלו פדאי הוא לו וכו', ועוד מפליגה המשנה במעלותיו של אותו אדם. והנה מה היא המעלה האחרונה והעליונה ביותר - "ומוחל על עלבונו", זאת אומרת, כי אחרי פגלות הכל, אחרי שהגיע אותו אדם להיות מעין המתגבר ולמלכות וממשלה, ונהניו ממנו עצה ותשיה הוראה והנהגה, עם כל זאת, אדם מאשר פנה צריך להיות מוכן לקבל בזיונות ועלבונות, לכן התנא רבי מאיר אינו מבטיח לו שלא יגיעו אליו בזיונות, אלא מבטיח למי שלומד תורה לשמה, שיהיה "מוחל על עלבונו", ללמדנו כי גם הגדול בענקים, עלול לספוג עלבונות מבני אדם.

נכנס פעם רב של עגרה מסגמת אל מרן הרב שך זצ"ל, ונתנה לפניו את מר לבו, וספר לו על החרופים וגדופים שעושים לו ותושבי העגרה, ועל מודעות הגנאי שהשמש בהם, ואמר לו לעזוב את העגרה, וכל זה מחמת ששעה תפנות חדשות בעיניי הפשרות של העיר.

אמר לו הרב שך, מדוע אתה מתפעל מהם, אתה לוחם מלחמת קודש, ובמלחמה מקבלים גם חצים, חבבים להיות גיבורים על כל המלחמות האלה, ועוד תזכה בשכר נצחי עצום ורב. לאחר ההיור קצר, קם הרב שך ממקומו, נטל את ידיו, ואמר: בוא עמי. הוא הובילו אל ארון הספרים שהיה בחצר השני, התכופף מעט, ופתח את אחת המגרות. עשרות מודעות היו מנחות שם זו על גבי זו. ראה, הנה כאן מנאים כל מודעות הגנאי ("פשקוילים") שכתבו עלי, אוסף אני מודעות אלו אחת לאחת, ושומרן כאן במגרה הזאת. שאל אותו רב העגרה: לשם מה שומר אותך הרב, וכי לא היה ראוי לקורען לגזרים? השיב הרב שך בחיפז: יש רבנים שחברו ספרים, ובקשו בצואתם שלאחר פטירתם יניחו בשעת הלל את ספריהם על מיטתם, כי הספרים עליהם עמלו, ונדאי יכולים להגן עליהם. אני אינני מבקש שניחו את ספרי על מיטתי, אם הייתי מבקש משהו, הייתי מבקש שניחו את כל המודעות הללו על גבי מיטתי, בטוח אני שמודעות אלו בהן

הקלטה תאריך: 4:23
הקלטה תאריך: 5:34
הקלטה תאריך: 6:06

רו עלי חצים, בהן רדפוני וביישוני על עמדי בתקיפות במלחמת הקדש, הן תהינה לי למגן למחסה לעולם הנא...

לקבל בזיונות באהבת הבורא ומספרים על הרב הקדוש רבי חיותה שלי זצ"ל, (מח"ס "מעשה חושב"), שפעם אחת רבה אשה עם רעייתו משום מה, וביום שבת כשיצא רבינו מביית הכנסת אחרי תפילת שחרית, קפצה האשה מולו וחירפתו וגידפתו ונשכה לו בכתפו וקרעה חולצתו. וחלק מהצבור רצו לגרשה ולקרעה לגזרים, והוא אמר להם: "חלילה לכם מנגוע בה, כי עונותי הטו אלה, ואם איני ראוי לכך לא היו גוזרים עלי מן השמים". (דרוש בתחילת ספרו מעשה חושב)

ומסופר על הרב הקדוש רבי מנחם מנשה זצ"ל (מח"ס "אהבת חיים" ב"ח) שפעם בעת לכתו ברחוב עבר כנגדו אדם מסויים שחברת "אהבת חיים" שהקים רבינו היתה לצנינים בעיניו, הלה בראותו את רבינו זעק לעברו "עדיין אתה חיי?..." ולא הסתפק בכך עד שירק בפניו הקדושות של רבינו. רבינו בראותו את אשר עשה לא הראה לו שום סימן של שמץ כעס והקפדה, אולם השיה לו בעדינות: אמנם ירקת בפני על הלחי האחד מצד זה, אך מה עם הלחי שבצד השני? שם עדיין לא ירקת... (חכם מנחם מנשה, וראה עוד שם פרק ט הרבה סיפורים בזה על רבינו הנזכר).

ומסופר על הגאון רבי צדקה חוצין זצ"ל, שפעם הוזמן לעשות ברית מילה ביום שבת בשכונה מרוחקת, מהלך כשעה מבייתו. שעה לפני הזמן המיועד החל רבינו לפסוע לכיוון מקום הברית יחד עם שמשו, בהגיעם, התברר שהמשפחה הזמינה משום מה מוהל אחר, והלה כבר מיהר וסיים את מלאכתו, ולא נותר להם אלא לשוב חזרה על עקבותיהם. המשמש כעס ורצה לגעור באבי הבן על חוסר הדרך ארץ, להטריח תלמיד חכם זקן דרך כה ארוכה לחינם. אולם רבינו השתיקו, ואמר לו: לא תכעס, הרווחת היום שתי מצוות במקום מצוה אחת, א. החושב לעשות מצוה ונאנס ולא עשה כאילו עשה (ברכות ו. ב). היה לי לכעוס ולא כעסתי, ואם כן גם בזה קיימתי מצוה. עד כדי כך הגיע אורך רוחו והעברתו על מידותיו. (ארי עלה מבבל). למרות שטרח קיבל בזיון שהעדיף אדם אחר עליו ואפילו לא יידע את הרב הרב קיבל הכל בשמחה

הבזיונות שמגיעים לאדם הוא לא יכול לברוח מהם כתב הבן איש חי בספרו אדרת אליהו על פרשת ויקהל אין לו לאדם להצטער אם ישלחו לו מן השמים דבר רע, יען כי מאחר שזה הוא מהשי"ת אי"כ זה הוא רצונו ית' ולמה יצטער האדם בדבר שהוא רצונו ית', וזה שאמר הפסוק יואלקינו בשמים כל אשר חפץ עשה, וא"כ מאחר שהוא חפצו ורצונו אין לו לאדם להצטער על שום מקרה הקורא אותו כי זה רצונו ית', ודבר זה הוא סמא דכולא.

וכבר היה מעשה באחד שאשתו היתה רגילה לבזות בא אל רבו ולהתחנן לו, שיסיר רע הגזירה מעמו, הרב אמר שיתפלל עליו ואכן כשחזר הביתה, אירע הפלא, ואשתו התחילה לדבר עליו בכבוד, וכיבדה אותו עד מאד, לאחר תקופה קצרה התחילו שכנים לבזותו, זה אמר לו שגנב ממנו כסף, והשני ביזה אותו בבית הכנסת, בא אל רבו וסיפר לו שאשתו מכבדת אותו, אולם מצד שני התחילו לבזותו ברחוב, אמר לו רבו לא אשתך בזתה אותך, ולא שכנים מבזים אותך, אלא האלקים אמר להם קלל, ואם זכית, הבזיונות הם בתוך הבית, ואינו ברבים, אבל כשבקשת להתפלל עליך שיעברו הבזיונות, התחילו הבזיונות במקום אחר, מיד ביקש האישי מרבו, אנא קח ממני הבזיונות ברחוב, ושיכנסו חזרה לתוך ביתי

ועוד מעשה היה באחד שפגעו בו, ואף הוציאו עליו "פשקוילים", ובוששו היתה נוראה, הגיע להגאון הרב מרדכי אליהו זצ"ל, ואמר לו הרב תשתק, ואל תשיב למחרפיך דבר, ובזכות שתקפה את רצון הנקמה שפך תזכה לבן זכר, וכששאלוהו זה מה הקשר בין שתיקתו לבן זכר. השיב לו הרב: נרמז זה בתהלים: "ששפגלנו - זכר לנו" (תהלים קלו, כג) - המשפיל עצמו - זוכה לבן זכר, וקד הנה, ונולד לו לא בן אחד אלא כמה בנים זה אחר זה.

מעשה אחד הגאון רבי אברהם ברוק זצ"ל, שחלה ברגליו, והודיעוהו הרופאים כי אין מנוס מכריתת הרגל רח"ל, ואף נקבע ימועד לניתוח והנה יום קודם זמן הניתוח, פגע בו אחד וחלל לחרף ולגדף אותו כשהוא שופך על פניו קיתון רותחין על ביזי בזיונות על לא עוול בכפו (כי טעה הלה והחליף אותו באיש אחר), נשא ר' אברהם את עיניו לשמיים בתחנה ובקשה, **שיהיו אותם בזיונות תמורת הרגל**... למחר נכנס ר' אברהם 'בדחילו ורחימו' לבית החולים, ובתחילה נטלו ממנו מעט דם לבחון אותו כמשפט הרופאים, ונדהמו לראות 'שינויים' בדם, ניגשו אליו ואמרו לו שאין צורך עתה בעריכת הניתוח לאור השינויים במצבו, אך אל ישמח יותר מדי כי עדיין עליו להיות ב'מעקב'... ועד סוף ימיו נשאר עם ב' רגליו כשהוא אומר שברי לו מעל כל ספק שניצל רמי בזכות הבזיונות...

בברכת יהודה "אסרי לגפן עירה ולשרקה בני אתנו כבס ביין לבשו ובדם ענבים סותה:" ואומר רש"י שפסוק זה מראה על ריבוי היין ביהודה שמכבסים מרוב שפע ביין והוא ביטוי דהיינו יעקב ברכ' שיזכה יהודה לשפע אחד מהדברים שדרכם אפשר לזכות לשפע הוא: **כתב ספר החינוך [מצווה תל'] שכל הזהיר בברכת המזון מזונותיו מצויין לו בכבוד כל ימיו' ומוסיף החינוך שאין את האות פ' לומר שלא ישלט בו לא אף ולא קצף**

להן סיפורים על כך: בספר להאיר - מאור זמירות השבת (עמוד תקיא) לגאון הרב יחיאל מאיר צוקר שליט"א, הובא כך: באחד מכנסי החיזוק שערך הרב הגאון ר' אברהם קסר שליט"א מחבר ספר נוטרי אמן בעניני 'אמן', **סיפר הוא מעשה נורא הוד שכל פרוטי מודיקים ומדוקדים בשם מלמד דודקי בתלמוד תורה תשב"ר בבני ברק.** וכך הוא סיפר: היה לנו שכן ברחוב מלאכי בירושלים, יהודי פשוט ורגיל אך מיוחד בהנהגה אחת. הוא היה מקפיד בצורה שלא רואים אותה כמעט ב'ברכת המזון'. היהודי היה מברך מתוך ברכון מילה במילה בכוונה עצומה ובמתיקות נפלאה עד שאמירת הברכה היתה אורכת לו קרוב לחצי שעה! כל ימות השנה לא היינו יכולים לשפר לב לדבר, אבל חוג הסוכות כשכל השכנים ישבו בסוכותיהם אשר בחצר הבנין, שמעו אותו ממתיק את 'ברכת המזון' המיוחדת שלו, והדבר הפליא את כולם, כיון שאיש לא הכירו בהנהגה מעין זו בשאר המצוות ומה נשתתה אצלו 'ברכת המזון'! אחד השכנים שלא יכול היה לכבש את סקרנותו, נכנס יום אחד לסוכת השכן וביקש הסבר להנהגה המיוחדת הזו והיהודי נענה לו וסיפר בהתרגשות: לולדתי בפולין לפני המלחמה, וגרתי שם בעיירה קטנה. יום אחד כשכבר התקרבת לגיל בר מצוה, הודיע המלמד לילדי הכיתה כי בעוד ימים ספורים נעמוד למבחן לפני רבה של לובלין הגאון רבי מאיר שפירא זיע"א וכדאי שנתכונן היטב. המבחן התקיים ולאחר שעמלנו היטב הצלחנו להרשים את הרב בידיעותיו המופלאות. ר' מאיר, שהתרגש מהידע של בני הכיתה אמר לנו: 'מגיעה לכם מתנה גדולה ועצומה, ואני עומד לתת לכם אותה עכשיו!'

הרב פתח בדין את 'ספר החינוך' והחל קורא לפנינו: '**כך מקובל אני מרובתי, ישמרם אל, שכל הזהיר בברכת המזון מזונותיו מצויין לו בכבוד כל ימיו** (ספר החינוך - מצוה תל). רבי מאיר חזר על המשפט בהטעמה שוב ושוב, והפטיר ואמר: 'הנה לכם מתנה נפלאה. אני נותן לכם כאן הבטחה לפרנסה לכל החיים, כדאי שתקבלו על עצמכם, לידים, מהיום והלאה לברך ברכת המזון בכוונה ותקוים בכך ההבטחה... ילדים רבים קיבלו על עצמם להקפיד באמירת ברכת המזון מתוך סידור ובכוונה כדברי 'החינוך'. אף אני - המשך השכן לספר - קיבלתי על עצמי ועמדתי בדבר יום יום ללא פשרות, כך במשך כמה שנים. כאשר עננים שחורים העיבו מעל שמי אירופה, והגרמנים ימ"ש פלשו לפולין, הם הגיעו גם לעיירה שלנו כדי לאסוף את היהודים לסלקציות הידועות ולשמן, והמשם להשמדה רחמנא ליצלן. הייתי אז נער צעיר כשיום אחד כינסו אותנו בכיכר העיירה. הגרמנים העמידו קרשים בצורת האות ר' בגובה מסויים, וכל נער היה צריך לעמוד לידו ולמדוד את גובהו ומי שהגיע לגובה הקרש עבר ימינה ומי שלא, נשלח שמאלה - למשלוח לתאי הגזים. התקרבותי לקרש ועמדתי בכל כחי על קצות אצבעותי ובקושי רב הגעתי לראש הקרש. בחסדי ה' נשלחתי ימינה.

אז החלה סלקציה שניה. עמדנו בתור, וכל אחד מאתנו נשאל למלאכת ידו וליכולותיו המקצועיות אשר יוכלו לשרת את העם הגרמני. לא ידעתי למה בחור צעיר כמוני שלא שלח ידו בשום מלאכה יוכל להציע את עצמו... אך למי שלא היה מה להציע נשלח חזרה לצד השמאלי... בעודי מתחבט מה לומר, פנה אלי אדם מבוגר שעמד בתור מאחורי ואמר לי: תאמר שאתה טבח מקצועי מזה שנים ואני בודתי כעוזר שלך במטבח! כשהגיע תורי והגרמני ימ"ש הסתכל בי, בחור נמוך קומה, הוא התפלא כמובן איך הגעתי למקום הזה, אך בכל זאת שאלני על המומחיות שלי, עניתי לו בבטחה שאני טבח כבר כמה שנים ו'העוזר' שלי נמצא כאן מאחורי!

נשלחתי יחד עם אותו יהודי לאחד המטבחים של הצבא הגרמני, והחילונו במלאכת הבישול. בחסדי ה' הצלחתי לעמוד במשימה, ובעוד רוב היהודים במחנות רעבו לחם, ישבתי אני ליד הסירים.

אמנם לא נתגלתי בבשר פיגולים חס ושלום ואפילו לחם לא אכלתי, כי בירכתי ברכת המזון במשך עשרים דקות... והיה זה כמעט בלתי אפשרי להתעסק בברכה זמן ארוך כל כך. אבל ירקות היו לי ואף אחד לא עקב אחרי. והנה כבר זכיתי ונתקיימה ימי ההבטחה שימזונותיו מצויין לו בכבוד כל ימיו'. כך משך שנתים תמימות עבדתי במטבח, כשלא יהיה יום ביומי חסר לי מזון ובשפע. והנה, באחד הימים נכנס למטבח קצין גרמני וראה מחזה נדיר: גבר צעיר רחב ממדים השונה לחלוטין משאר אחיו המצומקים ומראם כשדופי קדים. הוא לא יכול היה לשאת את המראה הזה כי איך יתכן בימי מלחמה שיהודי יהיה בעל בשר... הוא תפס אותי בזרועותיו, היכה אותי כמה מכות ונתן בידי פטיש קטן. לאחר מכן לקח אותי אל החצר והצביע לעבר שטח אדמה קפוא ופקד עלי: 'כאן תחפור ועבורנו בור הסוואה בעומק שני מטרים, שארכו ורחבו שלשה מטרים! וכל זה עם פטיש קטן! ניסיתי לחפור עם הפטיש בתוך השלג הקפוא אך כלל לא הגעתי לאדמה הקשה שתחתיו. המשימה היתה בלתי מציאותית לחלוטין! עמדתי במקום חסר אונים, וידעתי כי בעוד כמה שעות יחזור אלי הגרמני המרושע ויראה שלא עשיתי דבר ומה רע ומר יהיה גורלי... והנה, בעוד אני מסתכל סביבי גיליתי אוטובוס עמוס בחיילים גרמנים. הם היו לאחר קרב קשה, וכשראו אותי רצו לרדת מהרכב ולכלות בי את זעמם. הם צעקו על הנהג שיעצור אך הוא סירב ולכן הם החלו לזרוק עלי תפוחי אדמה וגזרים שהיו בתיקיהם והצליפו אותם בכל חסם. הירקות לא פגעו בי אבל תוך רגע הייתי מוקף בערימות גזרים ותפוחי אדמה... פניתי לקדוש ברוך הוא ואמרתי: **רבנו של עולם! יש עמי הבטחה שמזונותי יהיו מצויין לי כל ימי, אבל עכשיו אין לי מה לעשות עם ערימת הירקות הגדולה הזאת, ואם לא אצליח לחפור את הבור... לפני שסיימתי את תפילתי עבר לידי רכב גדול ובתוכו עובדי כמיה פולנים שחזרו מיום עבודת מפרך. הם עצרו בסמוך אלי והתעניינו במעשי. תיכף ומיד הצעתי להם: אני זקוק לחפירת בור בשטח זה, אם תעבדו בשבילי תקבלו כמות נכבדה של תפוחי אדמה וגזר. במרעבים האלו, על אף היותם אחרי יום עבודה מפרך לא חשבו**

פעמיים וניגשו לרכב. הם הורידו ממנו כלי הפירה וכולם החלו לעבוד במרץ רב כשהם חופרים לעומק האדמה ואני רק עומד לידם ומפקח על עבודתם! תוך פחות ממחצית השעה הבור היה מוכן כנדרש! נתתי להם את ערימת הירקות, הם הודו לי על שדמעות שמחה בעיניהם, ואני נכנסתי חזרה למטבח. כשראה אותי הקצין, הוא רץ אלי אחוז טירוף והחל לצרוח: מה אתה עושה כאן? אמרתי לו שסיימתי לחפור את הבור כהשקצין ראה זאת הוא נדהם ואמר וידעתי שאלוקים משגיח עליכם וכך נשארתי עד סוף המלחמה בחדר האוכל לרובל לשובע

מפניו מהדירה ולהזרוק לרחוב לזכות לעושר שכל הבית נזהרו לברך בכוונה גדולה ונזהרו בברכת המזון הכלכה

סיפור שסיפר הגאון הרב גמליאל רבינוביץ שליט"א מפי בעל המעשה המכתב שהגיע באותו יום חורפי לביתה של משפחת ק. בבורו פארק שבני יורק, למרות נוסחו המאיים, לא הפתיע איש. הרב ק. ידע שביום מין הימים יופיע המכתב הזה, הוא רק לא ידע מתי. מזה כמה חודשים שהוא אינו פורע את תשלומי המשכנתא, והערך כי לא לנצח ישתוק הבנק... ואכן, כן, באותיות ברורות ומנוסחות היטב נכתב במכתב, כי זו התראה אחרונה לפני נקיטת הליכים משפטיים, בגין יתרת חוב המשכנתא. אף שהרב ק. ידע כי המכתב הזה עוד יבוא, הופעתו היתה פטיש רב עוצמה, לא ירחק היום והבנק ישליך אותו ואת משפחתו מהבית. הוא ניסה להסתדר איכשהו, אך הימים חולפים ואין אור בקצה המנהרה. עוד תקופה קצרה חולפת, ואז מגיע המכתב הבא, הפעם חתום עלון רשם ההוצאה לפועל. 'אם תוך 90 יום לא יסולק החוב לבנק במלואו- עליך לפנות את הבית מכל אדם ומיטלטלך באופן מידי' - נכתב במכתב, באותיות שחורות משחור...

הרב ק. לא ידע את נפשו. יש לו משפחה ברוכה, הוא עושה כל שביכולתו, אבל הוא פשוט לא מצליח להתמודד עם ריבוי ההוצאות. עכשיו, כשחוב המשכנתא האמיר לעשרות אלפי דולרים, איש גם לא יסכים להלוות לו כסף. האומנם נגזר עליו ועל בני משפחתו להיזרק מהבית?

לאחר כמה לילות נטולי שינה, שיתף בדאגתו את אחד מחבריו הקרובים. ליבו של החבר התנפץ לרסיסים מכאב, היטב נעצב על מה שעלה בגורל חברו. 'איני יכול לעזור לך בכסף, אך אני יכול לעזור לך במשהו אחר- כדאי לא פחות... לחש חברה כממתק סוד, והוציא את ספר היממנה ברורה' מהארון... בהלכות ברכת המזון סימן קפ"ה, מביא היממנה ברורה' את דברי הב"ח, המצטט את דברי ספר החינוך: '**הזהיר בברכת המזון- לא יחסרו מזונותיו כל ימיו. והמדקק יזהר לברך לכתחילה מתוך הספר ולא בעל פה!**' החבר קרא את הדברים בנועם, ואז הציע לרב ק.: 'הקשב ושמע, לדעתי, לאמץ את זה. אתה והמשפחה תברכו ברכת המזון כראוי, מתוך סידור, באופן הלכתי מוהדר. אם 'החינוך' מבטיח- זה בודאי יועיל!' - אמר החבר, והבטיח לסייע ככל שיוכל... הרב ק. שמע, ושב הביתה בצעדים קלים מין הרגיל. הוא כינס את בני משפחתו, ציטט בפניהם את דברי 'החינוך', חילק ברכונים מהודרים, והמשפחה לקחה את 'ברכת המזון' כפרויקט אישי. הוא, רעייתו, הילדים הגדולים והקטנים- כולם התחילו לברך ברכת המזון בכוונה גדולה מתוך הכרזון, בוטחים בבורא עולם הון והמפרנס... ומבורו פארק, אנו עושים קפיצה חדה אל העיר דנור שבקולורדו, אחת ממדינות ארצות הברית. בפרברי דנור, שוכנת תחנת משטרה גדולה, במבנה גדול ומרווח מחוץ לעיר, כדי לאפשר למשטרה חשאיות בפעילותה. ביום מין הימים החליט מפקד המשטרה להרחיב את התחנה, ולכן צריך הוא לרכוש את חלקת האדמה הסמוכה. לתומו חשב שהשטחים שמסביב אינם שווים הרבה, הרי זה מחוץ לעיר. אין שם מגורים או חקלאות, סתם חלקות אדמה שוממות... בירור קצר העלה, שהשטח הרצוי שייך ליהודי שמתגורר בכלל בניו יורק. הוא ירש את השטח לפני שתי עשורים, מאביו שרכש את השטח בפרוטות, ממישהו שהבטיח לו שעל השטח יבנו עולם ומלואו. אולם למעשה, השטח היה מחוץ לעיר, שטח הריק קשה, וערכו היה אפס אחד גדול - כך שהרב ק. בעל השטח, כלל לא הביע בו ענין...

אלא שעכשיו, כשהרב ק. הבין שמשטרת דנור מתעניינת בשטח שלו, משהוא בחושי המסחריים התחדד. 'אם הם התאמצו למצוא אותי, את שמי, כתובתי, והטלפון שלי- כנראה השטח חשוב להם מאד- הרהר הרב ק. בהתרגשות גוברת, והחל במשא ומתן קשוח למדי מול המשטרה שבקשה לרכוש את השטח... בום בום ומתן מייגע, במהלכו הרב ק. הפקיע את מחיר הקרקע עוד ועוד, נחתמה העסקה. מפקד המשטרה הסכים לשלם כל הון כמעט- הרי הוא לא מממן את העסקה מכיסו... ואילו הרב ק. הבין שהמפקד מאד רוצה את השטח, והצליח לגרום לו לשלם בגינו כמה מיליוני דולרים, שהועברו בו ביום לחשבונו של הרב ק. והעשירו אותו בבת אחת! כל מה שנדרש מהרב ק. עכשיו, הוא למהר אל סניף הבנק הקרוב, להפריש לבנק כמה מאות אלפי דולרים מסכום העתק שקיבל, ולסיים עם המשכנתא שלו אחת ולתמיד, הבית שלו ואין לבנק כלך אחיזה בו! ועוד היום אם תפגשו את אחד מבני משפחת ק. ותראו שהוא מברך ברכת המזון בכוונה עילאית, מתוך ברכון, אומר כל מילה בדקדוק ובדבקות, אל תתפלאו. הן הם ראו בעיניהם את ישועת ה', כיצד ברכת מזון בכוונה הפכה את גורלם הכלכלי מהקצה לקצה.

הגויים מתפעלים מברכת המזון של היהודי
יהודי שחזר משווייץ, שח באזוני מחבר הספר 'אוצרות המוסר': שהיתי בבית מלון בעיר 'ברן', נכח שם גוי יהודי שומר תורה ומצוות שהתארח במקום, וכמובן לא העלה על דעתו לסעוד ממאכלי המטבח הלא כשר. הוא היה מצויד עם כריכים, וכאשר סיים את סעודתו הפשוטה הוציא 'ברכו' והחל לברך ברכת המזון בכוונה. תוך זמן קצר הבחינו בו האורחים הגויים ואחד רמו לשני לשתוק - "האיש הזה מתפלל לאלוקים!". השיחות שלהם פסקו וכל העיניים עקבו אחר היהודי שמודה לבורא אדם על סעודתו. הגויים מאוד התרגשו, הם הבטטאו שזה "חזון לראות אדם מדבר הישר לבורא העולם". כדאי לאמץ את דברי החינוך גם לפני בטן הרב ש"ך יעץ להיות זהיר בברכת המזון בכוונה. ברכת המזון היא היחידה שהיא מהתורה לדעת שו"ע סימן קפד. הזהיר בה זוכה לשפע ברכות

שאלה: אם מותר למכור ספר תורה בדרך של הגרלה ומה הדין להגריל ספר תורה לצורך החזקת תורה... בשו"ת ציץ אליעזר חלק כב סימן נ הביא בשו"ת פנים מאירות התיר להגריל ספר תורה לאדם שהתחייב נדונה לבתו וירד מנכסיו וכתב שאין זה ביוזם לסי"ת כיון שהתורה מונחת בקרן זוית בכבוד בהיכל וכן פסק בשו"ת עצי חיים שמותר להגריל ס"ת לנדוניה וכותב שם שפירושה שהס"ת או תורתו אבל החכם צבי כתב לאסור למכור ס"ת בצורת מכרז למרבה במחיר שאינו דרך כבוד ובשו"ת עצי חיים חילק בדעת החכם צבי שדווקא דרך הכרזה אסור דהוי ביוזם אבל על ידי הגרלה מותר וכותב על חילוק זה הציץ אליעזר שהוא חילוק דחוק, וגם יש צד לומר שאדרבא על ידי גורל בפני המוני בני אדם איכא יותר ביוזם, והביא הציץ אליעזר שו"ת זרע אברהם שאסר משום שלא גרע במשך בכור שאסור לשקול אותו במשקל דהוי מזלזל בבשרו כ"ש בנידון דידן שמזלזל ס"ת. ולכן פסק בציץ אליעזר לאסור להגריל ס"ת לעומת הציץ אליעזר הגליון מהרש"א סימן ע"ר ביו"ד מותר להגריל ס"ת לא לא תפרו היריעות ובשו"ת שיהי צחק סימן כג מביאו להלכה וכן הפתחי תשובה שם הביא את הפנים מאירות וכן את הפרי מגדים בגדים באשל אברהם שכתב בשם תשובת הארץ להתיר להגריל ס"ת וגם הציץ אליעזר שאסר נראה לומר דמירי בס"ת כשר ולכן אם הספר תורה הוא פסול (דהיינו חסר אות) שאז אין בו קדושת ספר תורה ולצורך החזקת תורה שעל ידי זה מתרבים לומדי התורה ומתגדל כבוד התורה נראה שההגרלה מותרת וכן המנהג אבל אם לא לצורך החזקת תורה ראוי לאסור

נלמד מיוסף לא רק למחול אלא גם להשיב טובה

"וַעֲתָה אֶל-תִּירְאָו אֲנִי אֶכְלָל אֶתְכֶם וְאֶת-טַפְּכֶם וַיִּנְחַם אוֹתָם וַיְדַבֵּר עַל-לִבָּם"

אנו רואים בפרשתנו שיוסף לא רק שלא גמל רע לאחיו למרות שרצה להורגו ואחר כך חיים שמותר להגריל ס"ת לנדוניה וכותב שם שפירושה שהס"ת או תורתו אבל החכם צבי כתב לאסור למכור ס"ת בצורת מכרז למרבה במחיר שאינו דרך כבוד ובשו"ת עצי חיים חילק בדעת החכם צבי שדווקא דרך הכרזה אסור דהוי ביוזם אבל על ידי הגרלה מותר וכותב על חילוק זה הציץ אליעזר שהוא חילוק דחוק, וגם יש צד לומר שאדרבא על ידי גורל בפני המוני בני אדם איכא יותר ביוזם, והביא הציץ אליעזר שו"ת זרע אברהם שאסר משום שלא גרע במשך בכור שאסור לשקול אותו במשקל דהוי מזלזל בבשרו כ"ש בנידון דידן שמזלזל ס"ת. ולכן פסק בציץ אליעזר לאסור להגריל ס"ת לעומת הציץ אליעזר הגליון מהרש"א סימן ע"ר ביו"ד מותר להגריל ס"ת לא לא תפרו היריעות ובשו"ת שיהי צחק סימן כג מביאו להלכה וכן הפתחי תשובה שם הביא את הפנים מאירות וכן את הפרי מגדים בגדים באשל אברהם שכתב בשם תשובת הארץ להתיר להגריל ס"ת וגם הציץ אליעזר שאסר נראה לומר דמירי בס"ת כשר ולכן אם הספר תורה הוא פסול (דהיינו חסר אות) שאז אין בו קדושת ספר תורה ולצורך החזקת תורה שעל ידי זה מתרבים לומדי התורה ומתגדל כבוד התורה נראה שההגרלה מותרת וכן המנהג אבל אם לא לצורך החזקת תורה ראוי לאסור

כתב העולת תמיד: ולא יהיה די למחול לשני, אלא שמהיום הזה והלאה תשתדל לעשות עמו טובות כאלו לא עשה עמך רעה מעולם.

כדי להגיע לזה שלא רק לשנוא את מי שעשה לך רע אלא גם להטיב לו ולגמול איתו חסד צריך להאמין שהכל הוא מהשם יתברך כל מה שעושים לאדם הגור משמים וכן יוסף מה שנמכר לעבד הוא משום שדבר לשון הרע על השבטים שמזלזלים בבני השפחות לקראתם עבדים

וכן דוד שברח באבשלום בא שמעי בן גרא וקילל את דוד קללה נמרצת וביזה אותו ואז בא אבישי וביקש רשות לערוף את הראש לשמעי אמר לו דוד מה לי ולכם בני צרויה כי ה' אמר לו קלל מה שמעמי מקלל אותי זוהי גזרה משמים ועל כך זהה להיות דוד המלך רגל רביעית של המרכבה היינו שדוד המלך ראה זאת כעונש מה' ואם לא היה ראוי לעונש זה שמעי לא היה מקללו לפי מדרגתו הגבוהה של דוד המלך

כותב הרמב"ם (סוף פרק ב) מהלכות תשובה אסור לאדם להיות אכזרי ולא תפייס אלא יהא נוח לרצות וקשה לכעוד ובשעה שמבקש ממנו החוטא למחול מוחל בלב שלם ובנפש חפצה, ואפילו הצר לו וחסא לו הרבה לא יקום ולא ייטור וזהו דרכם של זרע ישראל ולבם הנכון, אבל העובדי כוכבים ערלי לב ועברתן שמרה נצח, וכן הוא אומר על הגבעונים לפי שחלו ולא נתפייסו, "והגבעונים לא מבני ישראל המה. ע"ש. לכן ראוי שתמיד יאחו במידת הוותרנות

ובתורת הסוד ידוע ככל שעולים יותר גבוה בעולמות העליונים ישנו יותר חסד ורחמים בלי גבול עד המידה הגבוהה ששם יש רחמים בלי גבול ואדם צריך לשאוף להגיע למדרגה זו של רחמים בלי גבול תמיד מחול ולסלוח

מובא במסכת קידושין ע"א: הסימן למשפחה היותר מיוחסת הוא מי ששותק ראשון במריבה. הגמרא שם אומרת אם אדם רוצה להתחתן עם משפחה מיוחסת ואינו יודע מיהי משפחה המיוחסת מי ששותק ראשון במריבה והוא שותק ראשון הוא יותר מיוחס

וגמרא בשבת (קמט:) אומרת א"ר יעקב בנה של בת יעקב כל שחברו נענש על ידו אין מכניסין אותו במחיצתו של הקב"ה. ומבואר במפרשים שזה גם במקרה של אדם שסבל מאדם אחר שהציק לו ומשום כך נענש המציק על ידי הקב"ה, מאחר שסוף סוף אדם זה היה גורם לעונשו על פי שהיתה הצדקה לכך, ראוי וגם הוא יענש, אולם הדברים אמורים רק כאשר הסובל פעל להביא את העונש על המציק לו, כגון שהתפלל להקב"ה שעניש אותו, ואף על פי שסבל, היה לו להתפלל שסבלו יפסק ע"כ. ולכן אנו אומרים בק"ש שעל המיטה, הריני מוחל וסולח וכי

מסופר בזהר הקדוש פרשת מקץ על רבי אבא שהיה יושב בפנת שער העיר לוד וראה אדם אחד שהיה בא ויושב על גל שאבנים שהיה בתחתית החר והנה אותו אדם היה עייף מן הדרך וישב וישן שם על הגל, ובתוך כך ראה ר' אבא שבא נחש

אל אותו אדם להזיקו בא מזיק אחר והרגו לחש כשנתעורר אותו אדם משנתו ראה את נחש אצלו שהיה מת, ואח"כ קם האדם ובא ללכת, ובדיוק באותו רגע נפל סלע מראש החר לתחתית החר וניצל אותו האדם (שאם לא היה קם באותו רגע היה הסלע נופל לו על הראש), שאל אותו ר' אבא מה מעשיו, שנעשו לך שני ניסים כאלה, אמר לו כל ימי מחלתי לאנשים שעשו לי רע, ואם לא הייתי יכול להתפייס לא ימיו לא עליתי למטותי עד שמחלתי לו ולכל אלו שציערו אותי, ולא חששתי עוד יותר בכל הימים לאותו רע שעשה לי ולא די בזה, אלא מאותו היום והלאה השתדלתי לעשות עמהם טובות כדי שלא יחשבו שאני שונא אותם, בכה ר' אבא ואמר מעשיו של זה גדולים יותר ממעשיו של יוסף, מפני

שיוסף היה ראוי לרחם עליהם, מפני שהם אחיו, אבל מה שעשה זה האיש הוא יותר ממעשיו של יוסף, כי ריחם על כל אדם אפילו לא היו אחיו. (מתוק מדבש על הזהר – מקץ דף א).

החיד"א בשם אור החיים הקדוש **מספר מעשה שהיה**, שראה לעשיר אחד תקיף ואלים, שהיה נוזף בתי"ח אחד ומזלזל בו, ואחר שהלך ביקש הרב מאותו ת"ח שבדרי פיוס, שלא ישית את ליבו גם לזאת, וימחל לעשיר הנזכר. והשדרי חכם, כי תנף ומיד מחל לו, מפני שאמרו בזהר הקדוש (פרשת צו דף כח ע"ב), שהחטאים ועונות של ישראל מכבידים על כנפי השכינה ח"ו, ואם לא היה מוחל לו, היה נחשב עון לעשיר, והיה נגרם צער לשכינה, ולכן תקף ומיד מחל לו, שעל ידי כך אין צער לשכינה, מחמת אותו עון, והנאהו להרב ז"ל

ובספר כיכר לאדון כתב שלכן נאמר(ר"ה יז) כל המעביר על מידותיו, מעברים לו על כל פשעיו, שזהו מידה כנגד מידה, שכשם שהוא מעביר על מידותיו ומוחל למי שמצער אותו, כדי שלא לגרם צער לשכינה בעון המצער, כך מוחלים לו על כל עונותיו, כדי שלא יהיה צער לשכינה בגלל עונותיו. והחיד"א חור על מעשה זה ח"פ

מסופר על בבא בן בוטא שלא רחם היה מחל על עלבונו אלא גם בירך את הפוגעת בו כמובא במסכת נדרים (דף סו:) היה אדם מבבל שבא לארץ ישראל ונשא שם אשה, ישנו הבדל בארמית בין הארמית של בבל לארמית של ארץ ישראל הוא שבא מבבל אמר לאשתו תכניני לי שני עדשים כוונתו היתה לקצת אבל היא הבינה כפשוטו והכנינה לו שני עדשים כשראה כך כעס שלא הבינה אותו אמר לה למחר תכניני לי סיר גדול כוונתו היתה שאתמול הכנת לי שני עדשים הפעם תכניני לי כמות סבירה לא כמו אתמול היא הבינה כפשוטו והכנינה סיר ענק, אמר לה תביאי לי שני "בבויני" שבארמית בבליית הכוונה לשני אבטיחים והיא בארמית שלה "בבויני" הכוונה שני נרות שמניחים בהם שמן להדלקה ולכן הביאה לו שני נרות הוא מרוב כעס שלא הבינה אותו אמר לה "זילי תברי יתהון על רישא דבבא" כוונתו שתלך לשבור את הנרות על ראש הדלת שדלת בארמית נקרא "בבא" היה באותו זמן בחצר התנא "בבא בן בוטא" שדן דין תורה ואשתו הבינה שכוונתו של בעלה לשבור את הנרות על ראשו של בבא בן בוטא ואכן כך עשתה שאל אותה בבא בן בוטא למה עשית לי כך אמרה לו בתמטמות כך ציווני בעלי אמר לה את עשית רצון בעלך הקב"ה יוציא ממך שני בנים כמו בבא בן בוטא רואים במעשה זה את ענותנותו המופלאה של בבא בן בוטא שלא רק שלא כעס עליה אלא בירך אותה ברכה נפלאה

מסופר על אדם עובר אורח שחשדו בו בחורים מישיבה שהוא גנב כסף מישיבה כיון שרכב על אופניו ומיהר ונדמא להם שהוא הגנב ותפסו אותו בכח הזמניו משטרה ושמו לו אזיקים באמצע רחוב ראשי בבני ברק ליד ביתו הוא לקחם לביתו והוכיח לשוטרים שנפלה טעות ואין לו קשר לגניבה ואכן שחררהו מיד אבל הוא התבייש מאד ובמשך כמה ימים לא יצא מהבית ואמר לקב"ה אני מוחל לבחורים על כך אחד עשרה שנה לא היה לו ילדים ומיד לאחר שמחל לאחר תשע וחצי חודשים נולד לו בן ואחרי כך עוד שני ילדים

מעשה בחסיד אחד שאמר לו במה הארכת ימים אמר לפי שמעולם לא קללתי אדם או חרפתי שעניתיו אלא הייתי סובל ומוחל לכל שציערני. (ספר חסידים סי' תרנב) **כותב אור החיים פרשת וישב [מה'ד]** כי **אני יוסף אחיכם פירוש מתנהג עמכם במדת האהבה וכאלו לא היתה המכירה, גם סמך לומר אחיכם לפסוק אשר מכתתם לומר שאפילו בזמן המכר לא כהתה עין האהבה ומני**

מילי דבדיוחוא: שני יהודים נסעו ברכבת בגרמניה לאחר השואה לאחר שנישלו להם את כל רכושם ושבו לידם שני גרמנים היהודים אמרו לגרמנים אנו עלינו ביחד בכרטיס אחד שאלו אותם ואם יבא הפקד של הרכבת מה תעשו אמרו היהודים תשאירו זאת שבבילוי כשהגיע הפקד מיד נכנסו שניהם לנוחיות הפקד דפק הוציאו לו כרטיס מחמת דלתת הוא ניקב וניגוע אמרו הגרמנים מס' כך גם אנו עולים בכרטיס אחד אמרו להם היהודים אם אתם עולים ללא כרטיס קנו זוג הגרמנים כרטיס אחד שמעו שהגיע פקד רצו הגרמנים לנוחיות באו היהודים נקשו בדלת הוציאו הגרמנים כרטיס לקחו להם אותו היהודים נכנסו לנוחיות בא הפקד נקש בדלת הוציאו לו כרטיס **רבה לפני שלימד לחכמים אמר מילתא דבדיוחוא ובדחי רבין לסוף יושב באימה ופתח בסוגיא [שבת ל:]**

מעלון מוקדש להצלת חיינו ויחוננו ושיילת חדד ובני ביתם: שחי' יתברך יצלחם במאד מאד ויתקיים בהם הפסוק ימלא י כל משאלות ויקיים בהם הפסוק והיה כעל שותל על פלי מים אשר פרוי פני בעתו וכך אשר יעשה יצלחו ויזכו לראות בנים ובני בנים עוסקים בתורה ותלמידי חכמים

לתגובות הערות: שגיא 054-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 16:30

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 17:31

ר"ת: 18:04

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 583 6.1.2023 - יג' טבת תשפ"ג

וְיָרָא מִנְחָה כִּי טוֹב וְאֶת הָאָרֶץ כִּי נָעֲמָה וַיֵּט שִׁכְמוֹ לְסֹבֵל וַיְהִי לְמַס עֶבֶד (מט, טו)

פְּרִשְׁת - וַיִּזְחֵי

וְיָרָא מִנְחָה כִּי טוֹב וְאֶת הָאָרֶץ כִּי נָעֲמָה וַיֵּט שִׁכְמוֹ לְסֹבֵל וַיְהִי לְמַס עֶבֶד (מט, טו)

הרה"צ רבי יצחק מוורקא זצ"ל היה נוסע בצעירותו אל הרה"צ הרבי מלובלין זצ"ל. והנה באחת הפעמים ששהה במחיצתו הורה לו הרבי מלובלין שאם תזדמן לו איזו הצעה להיות מלמד ילדים באיזה מקום, יקבל את ההצעה ויהיה מלמד.

בתחילה חשב רבי יצחק מוורקא שלא אליו התכוון הרבי מלובלין, מפני שהיה לו די מחייתו ופרנסתו, אלא שאחרי זמן מה הגיע כפרי אחד לרבי מלובלין וביקש ממנו שימליץ לו על מלמד טוב עבור בניו. לשמע בקשתו המליץ לו הצדיק שייקח את רבי יצחק מוורקא ללמד את ילדיו, ואז הבין רבי יצחק מוורקא שעליו ללכת להיות מלמד.

לימים, כאשר הגיע אל הצדיק, שאל אותו הרבי אם שמע איזה דבר תורה באותו הכפר, והלה השיב בשלילה. שוב חזר הצדיק ושאל: "הייתכן שבכל ימי שהותך שם לא שמעת דברי תורה?" אז אמר שאכן שמע איזה דבר מאחד מבני הכפר על הפסוק: "וְיָרָא מִנְחָה כִּי טוֹב... וַיֵּט שִׁכְמוֹ לְסֹבֵל" - הכוונה היא שאדם המבין ורואה כי מנוחה היא דבר טוב, אז "וַיֵּט שִׁכְמוֹ לְסֹבֵל" - סובל הוא את הכול ומקבל את הכול באהבה ובאמונה. ללמדך שמי שסובל את כולם ואין בליבו טינה על איש, לאדם זה יש מנוחה בגוף ובנפש! ('משכן שילה').

יְשָׁשְׁכָר חֲמוֹר גָּרַם (מט, יד)

לפני שהיה לישיבת ראדין בית מדרש משלה, למדו הבחורים בבית המדרש העירוני והתפללו יחד עם ה"בעלי בתים". בזמן התפילות היו עוברים בין המתפללים עם שתי קופות צדקה. אחת עבור בית המדרש ואחת עבור בני הישיבה. התלוננו הבחורים לפני החפץ חיים שהם מרגישים מבוזים, מכיון שהעניים מכניסים רק פרוטות בודדות בקופה למענם. אמר להם הח"ח: הרי כולם מתפללים "ותן חלקנו בתורתך". והנה הגבירים יכולים לקבל ולזכות בחלקם בתורה אף שאינם לומדים, בכך שתומכים בישיבה בנדבות גדולות, הרי זה חלקם בתורה. אולם אותם עניים שלא יכולים לתת נדבות גדולות, אלא רק פרוטות בודדות, וכי נקח מהם את הזכות הזאת של חלקם בתורה? ('איש לרעהו').

אֲשֶׁר הִתְהַלְכּוּ אֲבֹתַי (מח,טו)

אדם צריך לשאוף לכוון במעשיו לגדולי ישראל, אשר תמיד שמרו על כבוד הזולת בדקדוק גדול, הרב אלימלך בידרמן שליט"א (באר הפרשה ויחי תשעז) הביא כמה סיפורים ל כך, מהם נקח מוסר:

הגה"צ רבי שריה דבליצקי שליט"א, סיפר לי מעשה: בימי החורף היה צריך להתיר איזה נדר, ולצורך כך עלה לביתו של הגה"ק ה'חזון איש' זי"ע. באותו זמן ישב בביתו של החזו"א עוד יהודי שפלפל עמו בתורה. מששמע החזון איש את רצונו נענה: "הנה אני ותלמיד חכם זה שניים אנו, עתה צא נא החוצה והבא יהודי נוסף, בכדי שנוכל להתיר לך את נדרך בבית דין של שלושה". רבי שריה יצא החוצה והכניס עמו הלך שלא היה חכם וצדיק... תיכף משנכנס החל החזון איש לברר את הפתח שיש לו להתיר את הנדר.

לאחר מכן התיישב ועשה התרת נדרים כדת וכדין בכל פרטיה ודקדוקיה, ושלושתם ענו בקול רם 'מותר לך, מותר לך, מותר לך'. משיצא אותו אחד נענה החזון איש לרבי שריה ואמר: "הנה יהודי זה אין לו כל שיג ושיח בהלכה, ולא הבין כלל מה שאמר עתה, לכן, אין כאן כל 'התרת נדרים'. לך שוב והבא יהודי בר אוריין ונתיר לך את נדרך".

מעובדה זו נראה כמה יש להיזהר בכבוד הבריות, שהחזו"א הטריח עצמו לעשות עצמו כאילו הוא 'מתיר נדר', עם כל הסדר המקובל להתרה זו, והכל בכדי שיהודי זה לא יכלם חלילה.

פעם עבר הגה"ק ה'חפץ חיים' זי"ע ברחובה של עיר, ומצא על הארץ דף הנראה כ'שמות'. התכופף הח"ח כדי לטמנו יחד עם ה'גניזה', אך משהגביה את פיסת הנייר מצא שאין כתוב על גבי הנייר אלא דברים ממילי דעלמא, ואעפ"כ הכניסו לכיסו.

וישאלוהו ה'מלווה' מדוע לא השליך את הדף למקום שהיה מתחילה? ויענהו הח"ח: "כי לא רציתי שיצטרך עוד יהודי להטריח עצמו ולהתכופף כמוני, מתוך מחשבה כי 'שמות' לפניו, וישליכהו ארצה בראותו כי נייר סתמא הגביה וחוזר חלילה, ע"כ הטמנתיו בכיסי, ובזה מנעתי טרחה וצער מכמה וכמה בריותיו של הקב"ה..."

הגה"ק מטשעבין זי"ע נכנס פעם למעמד 'כתיבת אותיות' בספר תורה והנה בראשונה נתכבד הגאון לכתוב בספר התורה, אך הוא לא אבה לכתוב ומינה את ה'סופר' שיכתוב בשליחותו את האות. מכיוון שאותו גדול וקדוש לא כתב בעצמו, וסמך רק על הסופר, אף שאר המוזמנים לא כתבו בעצמם, אלא מינו כל אחד במקומו את הסופר, שסיים בעצמו את כתיבת כל ספר התורה.

לאחר מכן ביאר הגה"ק מטשעבין את מעשיו, שהבחין שבין הנאספים נמצא יהודי המומר לדבר אחד מן התורה, שאינו ראוי לכתוב אות בספר תורה, אלא שלא רצה לפגוע בכבודו ולעכב בעדו מלכתוב אות בתורה, על כן גרם בעקיפין שלא יכתוב איש בספר התורה ולא יכלם יהודי זה.

וכבר ביארו הדורות לדורותיהם בפסוק בפרשתן (מ"ט, ו'): "כִּי בְּאֶפֶס הִרְגוּ אִישׁ", כי פעמים די בעקימות האף על פלוני, כדי להרגו ולרצחו נפש.

וְאֲנִי בְּבֹאֵי מִפְּדוֹן מִתָּה עָלַי רַחֵל בְּאֶרֶץ כְּנָעַן (מח,ז)

ראש הישיבה רבי יהודה צדקה זצ"ל, אמר לי: "דע לך, הכרתי שני צדיקים בדור שעבר שהיו גדולי עולם, ושניהם היו מיוחדים במידת השתיקה". הראשון היה ה'חפץ חיים', שהיה מסתיר את עצמו ונוהג בצניעות ובענווה יתירה. הוא נהג ללכת בעצמו למכור את הספרים שכתב, איש לא ידע שהוא עצמו כתב את ה'משנה ברורה'.

אנשים היו מכנים אותו 'מוכר הספרים'... הוא גם היה נראה פשוט, בלי שום פריט לבוש רבני. פעם ארע שנסע בעגלה, ותוך כדי נסיעה הזכיר העגלון את ה'חפץ חיים' ודבר בשבחו.

ה'חפץ חיים' שמע את דבריו והגיב בביטול: "נו, גם כן צדיק"... העגלון נחרד, כיצד מדבר הנוסע שלו? איך הוא פוער את פיו נגד קדשי ישראל? הוא גער בו: "שתוק, וכי יודע אתה מיהו החפץ חיים?". והנוסע המשיך להתחצף: "הוא בשר ודם, כמוני וכמוך"... העגלון לא יכול לשאת יותר את הזלזול, וזרק אותו מן העגלה באמצע הדרך...

בשבת שלאחר מכן הגיע העגלון לשבות בעיר מסויימת. הודיעו כי ה'חפץ חיים' יבוא לדרוש שם, ובהתרגשות גדולה המתינו כולם לדרשתו. כשראה העגלון כי הדרשן הוא לא אחר מאשר הנוסע שאותו זרק מן העגלה, התעלף במקום...

ה'חפץ חיים' הנחיל לעולם כולו את הענין של 'שמירת הלשון' והזהירות מדיבורים אסורים, והוא עצמו היה סמל ודוגמא ליכולת לשתוק, להצניע עצמו ולא לומר מה שאצל כולם יוצא מיד החוצה.

האדם השני שאותו ציין רבי יהודה צדקה, היה ה'כף החיים', רבי יעקב חיים סופר זצ"ל. הוא היה יושב ולומד בבית הכנסת 'שושנים לדוד', ואף אחד לא שמע אותו. במשך קרוב לארבעים שנה נהג לשבת ולכתוב דברים, והכל בשקט ובצנעה. "זנה" - סיים הרב צדקה - "לאחר פטירתם, שים לב מי הם 'ראשי המדברים' בעולם? ה'משנה ברורה' ו'כף החיים'... אי אפשר לזוז בלעדיהם!".

אתה רוצה ללמוד 'שלחן ערוך'? - אתה פותח מיד 'משנה ברורה'. בלי זה אי אפשר להבין. הוא מביא לך את הרמ"א, את ה'מגן אברהם', את ה'חיי אדם' - ים של פוסקים ובאור הלכה, ודרך זה אתה למד על היקף הגדלות של אותו אדם צנוע, שלא דיבר על עצמו מעולם.

ה'כף החיים' הותיר אחריו אוצר בלום של שמונה כרכים על 'אורח חיים', ועוד שני כרכים על 'יורה דעה' - חבור הלכתי שהוא אחד החשובים והמרכזיים ביותר לעדות המזרח, ועוד ספרים נוספים דווקא מי ששותק זוכה לעלות למדרגות עצומות, ולהשמיע קולו מסוף העולם ועד סופו!

רחל אמנו, שהייתה מיוחדת בשתיקתה, זכתה שדווקא קולה הוא זה שנשמע. היא זכתה לצעוק על גלות בניה, והיא זו שבוכה עליהם מדי לילה בלילה: "קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים, רחל מבכה על בניה מאנה להנחם על בניה כי איננו".

וקולה נשמע! "כה אמר ה', מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה כי יש שכר לפעלתך... ושבו מארץ אויב". היא, שהיתה שותקת, היא היחידה שקבלה את רשות הדיבור! לה, ורק לה, הקב"ה שומע! ('דורש ציון')

וְעַתָּה שְׁנֵי בְּנֵי הַנּוֹלָדִים לְךָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם (מח,ה)

אומר שלמה המלך (קהלת ד,ט): "טוֹבִים הַשָּׁנִים מִן הָאָחֵד", אם אתה רואה זוג שטוב להם... זה חידוש כל כך פלאי ששניים יסתדרו, שמוכרח שזה יבוא מבורא העולם בעצמו – האחד בעל ה'קיקיון', רבי יונה תאומים מספר בהקדמה לספרו: לפני כ-400 שנים היה יהודי יר"ש וצדיק, שמו היה ר' שאול וול. הוא היה מקורב למלכות ושרי פולין העריצו אותו על חכמתו.

ר' שאול היה שתדלן גדול, הוא היה עוזר בכל אפשרות עבור בני הקהילה, וגם היה הולך לבקש רחמים מהמלכות ולבטל גזירות. לר' שאול היה בן שקראו לו מאיר, בן יחיד מופלג בנימוסים, יר"ש ומידות אציליות. הוא היה מתלווה לאביו בשליחויות. והיה היום, ובת הקיסר חלתה, ואין אבחנה למחלתה... הלב עובד, הכליות מתפקדות, נושמת כרגיל, הכל בסדר... יום אחד היא גילתה לאביה, כי נפשה חשקה במאיר אציל הנפש.

הרופאים אומרים שחיי הנערה בסכנה, אם היא לא תתחתן איתו היא עלולה למות. והמלך לא יודע מה לעשות. לקחת חתן יהודי?! לר' שאול נודע מהדבר... מה עושים? לקיסר לא מסרבים... הוא החליט שהוא סוגר שידוך באותו יום! עלה לו רעיון נפלא – הוא נסע לבית החולים, ביקש לדעת מי האישה הכי חולנית בבית החולים שנוטה למות... על המקום עשו אירוסין, והחתונה נערכה עוד באותו היום. כשהוא חזר מהחתונה, כבר חיכו לו שליחי הקיסר בביתו... סיפר להם ר' שאול כי בנו כבר התחתן, ופטרוהו לשלום.

אחרי שלוש שנים דפיקות בדלת ביתו של ר' שאול... שלום, איפה החתן שלי מאיר? הבחורה שהיתה נוטה למות, התעוררה לחיים ורק מכך שנשא אותה מאיר לאישה. ר' שאול הציע לה סכום אגדי, ובלבד שתסכים לקבל גט. הכינו כבר הכל, ורגע לפני מסירת הגט, היא מבקשת לדבר עם מאיר ביחידות. היא אומרת לו: אני יודעת שברגע שתגרש אותי, יציעו לך גדולי עולם שידוכים נפלאים... גם אני רוצה להציע לך שידוך... אני רוצה להציע לך בחורה יר"ש, מידות אציליות, יש לה הון רב וגם יחוס.. אנכי הניצבת לפניך היא הבחורה! יש לי הון עתק מההסכם של הגט. אני בתו של ר' פנחס, גיסו של הרמ"א. ודע לך, אני יתומה משני ההורים, חליתי אנושות ואתה נתת לי חיים בכך שנשאתני... אם אתה מגרש אותי אתה נוטל את חיי... חוס על יתומה עלובה ושא אותי לאישה. מאיר החליט שהוא לא מצער את היתומה ונושא אותה. אך אביו לא מוכן... מאיר הוא בן יחיד, והבחורה בת 38 – מי יודע אם תלך. הלכו לדין תורה אצל הדוד הרמ"א. אמר להם הרמ"א אמנם ללדת הרבה ילדים היא לא יכולה, אבל אם הם יתחתנו אני מברך אותם שיהיו להם הרבה צאצאים תאומים... ולכן אני מבקש שישנו את שם המשפחה ל'תאומים'. התחתנו! ואכן ברכת הרמ"א התקיימה... טוֹבִים הַשָּׁנִים מִן הָאָחֵד. ('אפריון שלמה')

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה.
לזרע בר קיימא: רווית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רות.
לפרנסה טובה: שגיאל בן מרים, מורן בת רות, לירון בן פנינה.
לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה,
שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן
יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת
עזיזה.

לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל,
בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל,
מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה
ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשולי בן
רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מזולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה
רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, זקלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה
ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת
ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל, אליעזר
בן אסתר ז"ל.

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 714 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, השבוע יתקיים השיעור ביום ד' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 604 שנה י"ג העלון מוקדש לע"נ מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף זצ"ל ע' טבת תשפ"ג

ויחי - תוכן ענייני הפרשה

- א. יעקב חי 17 שנות שלוה במצרים.
- ב. יעקב קורא ליוסף ומשביעו שלא יקברו במצרים, אלא בחברון (במערת המכפלה).
- ג. ברכת יעקב לאפרים ומנשה-ברכת הנצח של האבות לבנים.
- ד. ברכות יעקב לבניו "איש אשר כְּבַרְכְתוּ בְרַךְ אֹתָם".
- ה. פטירת יעקב אבינו ע"ה - בכיה ואבל במצרים שבעים יום.
- ו. עליית יוסף ואחיו לארץ ישראל לקבור את יעקב במערת המכפלה, עִמָּהֶם באים כל עבדי פרעה, וזקני ארץ מצרים, ובדרך - ליד הירדן בְּגֵרְן הָאֶטֶד - מספד גדול.
- ז. האחים מבקשים מיוסף מחילה על המכירה, ויוסף משיבם שאין בליבו תרעומת עליהם, וניחם אותם שהיה זה בהשגחת ה', כדי שיפרנסם בשנות הרעב.
- ח. גדולת יוסף ופטירתו, וּמְשִׁיבֵעַ את אחיו, שיעלו את עצמותיו לארץ ישראל לכשיגאלו.

פרשת ויחי - פרשה סתומה, מדוע?

- בדרך כלל בספר התורה יש רווח בין פרשה לפרשה, אולם בין פרשת ויגש לפרשת ויחי אין רווח כלל, ולכן פרשת ויחי נקראת "פרשה סתומה".
- א. כיוון שיעקב אבינו ביקש ורצה לגלות לבניו את מועד קץ הגלות, והקב"ה לא היה חפץ בכך, ולכן נסתם ממנו הדבר ונסתלקה ממנו רוח הקודש באותה שעה (בראשית רבה).
  - ב. כיוון שבפרשה זו מסופר על פטירת יעקב אבינו, והרי משעה שנפטר יעקב נסתמו עיניהם של ישראל מהצער והקושי של השעבוד, על כן פרשה זו סתומה (רש"י).
  - ג. בפרשה מסופר על יעקב, שחי במצרים שבע עשרה שנה, ובכל אותן השנים שחי במצרים סתם והעלים ממנו הקב"ה את הצרות, שלא יסבול עוד צרות, על כן פרשה זו סתומה (אור התורה, ויחי).
  - ד. פרשה זו סתומה, לרמוז לנו שכל קיומם של ישראל בגלות הוא סתום מבינתנו ואין בו הבנה או הסבר, כי איך ייתכן שכבשה אחת מצויה שנים רבות ללא פגע כשמסביבה שבעים זאבים! (טעם ברוך, ויחי).
  - ה. פרשה זו סתומה היות שיעקב אבינו נפטר בה, ובאה התורה ללמדנו בזה שרק גופו של יעקב נסתם ונסתר מאיתנו בעת פטירתו, אך נשמתו המשיכה לעלות ולהתעלות בעולמות רוחניים (וחם השמש, ויחי).
  - ו. יעקב אבינו היה צינור השפע לבניו אחריו, ברוחניות - שהיה מלמדם תורה, ובגשמיות - שמכוחו נתברכו בשפע ובעושר רב. ועתה כשנפטר, ממילא נסגר ונסתם צינור השפע לבני ישראל (דברי יוסף, ויחי).
  - ז. פרשה זו סתומה וחתומה, ואין בה הסבר כיצד התגלה יעקב עם כל עוצמת הקדושה שבו במצרים, שהיא בבחינת ערוות הארץ ומקור ושורש כל הטומאות, ודבר זה חתום מלהבין אותו (רבי צדוק הכהן מלבליו).

999 תפ"ג

פרשת ויחי מסיימת את חומש בראשית, והנושא המרכזי בה הם ברכותיו של יעקב אבינו לבניו - השבטים הקדושים. כתוב בפרשה: "וַיְבָרֶךְ אֶת יוֹסֵף וַיֹּאמֶר הָאֱלֹקִים אֲשֶׁר הִתְהַלְכוּ אֲבֹתַי לְפָנָיו..." (מח, טו) בסעיף הראשון בשולחן ערוך אורח חיים על דברי הרמ"א 'שְׁוִיֵתִי ה' לְנִגְדֵי תְמִיד' (תהלים טז, ח) זה כלל גדול בתורה ובמעלות הצדיקים אשר הולכים לפני האלקים, מביא הגר"א מוילנא בביאור הגר"א כדרכו את הפסוקים שכתוב בהם שהלכו לפני האלקים, וַיִּתְהַלֵּךְ חֲנוּךְ אֶת הָאֱלֹקִים, אֶת הָאֱלֹקִים הִתְהַלֵּךְ נֹחַ, אצל אברהם הִתְהַלֵּךְ לְפָנָי וְהָיָה תְמִים, והפסוק כאן, שהכוונה אצל כל הפסוקים הוא שְׁוִיֵתִי ה' לְנִגְדֵי תְמִיד שלא היה אצלם הסח הדעת מהקב"ה אפילו לרגע אחד אבל אצלנו כמה עבודה קשה צריכים להרגיש קצת את העומד לפני המלך בשעת התפילה, ומסיים שם הגר"א מוילנא וזהו כל מעלת הצדיקים, ולא מופתים ורוח הקודש. להסביר איך מגיעים לזה נביא את דברי החזון איש שאמר לרבי אלעזר צדוק טורצ'ין שלפעמים רואים שיש אדם הלומד תורה ושומר מצוות ואפילו עוסק בחומרות אבל בסוף הכל מתפרק, והוסיף החזון איש שסיבה הוא משום שמעולם לא היה לו קשר עם הבורא עולם.

וה'חזון איש' הוסיף ואמר לו שמגיעים לקשר עם הקב"ה על ידי שמדברים איתו, היינו לבקש ולהודות על כל דבר קטן גשמי ורוחני.

מובא בשם הגר"א מוילנא שלפני שיוצאים לרחוב צריכין לבקש מהקב"ה תצילני מיצר הרע, וכשחוזרים הביתה צריכים להודות על זה להקב"ה כדאיתא בחז"ל הנכנס לכרך צריך להתפלל וכו'. וזהו הפירוש "נִפְתּוּלֵי אֱלֹקִים נִפְתַּלְתִּי" ומפרש רש"י שהוא מלשון צמיד פתיל, שתפילה הוא מלשון להתחבר אל ה' זה כל הזמן לראות את החסדים של ה' ולהודות.

העולם הוא מלא חסדים ונסים, מלא אהבה, ה' אוהב את כל אחד ואחד. הקב"ה הוריד מן האור האלוקי שלו כדי לברוא כזה עולם יפה, איזה נהרות, איזה אגמים, איזה פרחים, איזה ציפורים, איזה שלל גוונים, איזה דברים עצומים יש בבריאה. אי אפשר לתאר את יופיה ואת הדרה.

ומה שיש לאדם בעצמו, המשפחה שהוא בונה, והתכונות שה' נתן לו, והאפשרויות, והשכלים, הכל הכל זה מתנת אלוקים כזו שלא תתואר והיא מותאמת בדיוק לכל אדם ואדם. ה' הוריד מאורו ונתן אותו פה למטה ומזה נברא העולם... אנחנו חיים בחסדים מרובים ובנסים גלויים ונסתרים. וצריך להתבונן, ולראות ולהודות.

להתחבר אל ה' זה כל הזמן ללכת אל עצמנו, כל הזמן לנסות ולגלות את הנקודה הפנימית הזאת, את החלק האלוקי ממעל שנמצא בתוך כל אחד מאתנו. ה' כביכול אומר - הרי אתה רוצה להגיע אלי, ולא יודע איפה אני נמצא? אני נמצא אצלך בפנים! תגיע אל עצמך, תלך אל עצמך, אז תגלה את הנקודה הזו, אז תגלה אותי.

כל יהודי הוא "בן יחיד" אצל הקב"ה. יש לקב"ה בן מיוחד שכזה רק אחד, אין מושג כזה להיות "עוד איזה יהודי", וכך הקב"ה רוצה אותו בדיוק, עם ההצלחות שלו, עם הנסיגות שלו, עם הקשיים שלו. כל אדם יש לו תיקון אחר בעולם, עבודה אחרת, ולכן אי אפשר להשוות בין אדם לחברו, אסור להשוות את עצמו לאף אדם, רק לעשות את שלו ולשמח בחלקו. ונזכה כולנו להתחבר 24/7 לקב"ה כפי שהשם זמין 24/7, ואז לבטח נהיה שלווים ושמחים.

שבת שלום

"וַיִּקְרְבוּ יְמֵי יִשְׂרָאֵל לְמוֹת" (מז, כט)

מעשה שהיה באחד מבתי הכנסת, הגבאי הכריז יעמוד פלוני בן פלוני הכהן, הכהן שידע שבבית כנסת זה מוכרים את העליות, חשב שחלה כאן טעות, שכן הוא לא קנה את העליה. הוא ניגש לגבאי להעמידו על טעותו, אך הגבאי השיבו, כי הוא כובד בעליה זו על ידי אחד המתפללים שקנה אותה. כאן גברה פליאתו של הכהן, שהרי הקונה הוא שונאו, ואיך קנה לו עליה? אחרי זמן התברר הדבר, הפרשה היתה פרשת ויחי, ושמו הפרטי של הכהן היה "ישראל", ובעליה זו כתוב "וַיִּקְרְבוּ יְמֵי יִשְׂרָאֵל לְמוֹת"!

הכהן התלבט כעת מה לעשות, הוא ירגיש שאם יעלה ויקרא החזן "וַיִּקְרְבוּ יְמֵי יִשְׂרָאֵל לְמוֹת", הרי אמרו "ברית כרותה לשפתיים", ואם לא יעלה יהיה בגדר מה שאמרו בגמרא במסכת ברכות (נה). מי שנותנים לו ספר תורה לקרות ואינו קורא, זה מקצר ימיו שנאמר "כִּי הוּא חֲיִיד וְאֶרְךָ יְמִיד". שאלתי את מו"ר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א והשיב שאין לכהן לחשוש מעללות לעליה זאת, אלא יחשוש לדברי הגמרא במסכת ברכות, שזה חס ושלום מקצר ימיו, ויעלה לתורה, והקב"ה יאריך ימיו ויקוים בו "כִּי הוּא חֲיִיד וְאֶרְךָ יְמִיד" (דברים ל, ט).

"אֲנָא שָׂא נָא פִּשְׁעֵי אַחֲיָי וְחַטָּאתֵם... " (נ, יז)

מה המכנה המשותף לתיבות כדלהלן "אֲנָא שָׂא נָא", "וַיִּבֵּא לְאֲבִיר", "וְהִכְהִיר", "וְנִתְנָה"? מובא בספרים שאותיות המילוי שבתיבת ממו"ן נקראים ישר והפוך, שכל מה שנותן צדקה הוא מקבל חזרה: מ'ם מ'ם ו'ו נ'ן.

וזה על דרך מה שהגר"א מוילנא אומר שהמילה "ונתנה" שכתוב אצל מחצית השקל אפשר לקרותו ישר והפוך לרמז למה שכתוב עשר תעשר עשר בשביל שתתעשר.

ואילו במצות כיבוד אב ואם, אמר רבי חיים קנייבסקי זצ"ל בספרו "ארחות יושר", כדאי לאדם להשתדל לקיימה בשלמות, כי כפי שמתנהג האדם עם הוריו, כך ינהגו עמו בניו שלו. מידה כנגד מידה זו ניתן לראות בחוש, גם בימינו. אף תלמיד חכם, הוסיף ואמר רבי חיים, אם אינו מתנהג כשורה עם אביו, עלולים בניו לצאת אחר כך לתרבות רעה ר"ל. ה' יתברך יצילנו מכל זה".

"וַיִּבֵּא לְאֲבִיר" (בראשית כז, לא) תיבות אלו נקראות הלוך ושוב באותו אופן, ואם נתחיל מסופן נקבל גם "וַיִּבֵּא לְאֲבִיר", וזאת על מנת לרמוז שמי שנותן לאביו - יקבל בחזרה.

"וְהִכְהִיר" נקרא גם כן מהסוף להתחלה, את הרמז נבין על פי המעשה הבא: רב'ה בחיידר בא ל"פני מנחם" מגור ואמר לו שיש אצלם ילד בחיידר שנוולד עם פרצוף מעוות רח"ל וכמה שהוא דיבר עם הילדים שלא יפגעו בו עדיין ישנם ילדים שצוחקים עליו, והוא בא להתייעץ עם האדמו"ר מה לעשות.

אמר לו האדמו"ר מגור, תגיד להם שתיבת "וְהִכְהִיר" נקראת ישר והפוך, ובא לרמז שמי שמכה את חברו בידי או בשבט פיו הקב"ה יכהו חזרה מידה כנגד מידה! וכן "אֲנָא שָׂא נָא" נקרא ישר והפוך, ובא לרמז למה שאמרו חז"ל "כל המעביר על מידותיו מעבירין לו על כל פשעיו".

"יִשְׁשַׁכְּר חָמֹר גָּרָם... " (מט, יד)

פירוש: עיקר השכר המגיע לאדם הוא מחמת שרגיל מנעוריו בתאוות הגופניות, כי הנפש השכלית באה לו רק לאחר 13 שנים, והוא מושקע בתאוות, ובכל זאת הוא מְשַׁבֵּר את התאוות הגשמיות ועובד את ה', ומחמת זה מגיע לו שכר. וזה "יִשְׁשַׁכְּר חָמֹר גָּרָם" - אותיות יש שכר, דהיינו השכר שישולם לאדם זה רק מחמת חמור גרם, פירוש: החומריות גורמת לשכר הזה.

"אֲשֶׁר לִקְחָתִי מִיַּד הָאֲמֹרִי בְּחַרְבִּי וּבְקִשְׁתִּי"

(מח, כב) - התפילה דומה לקשת

וברש"י: בְּחַרְבִּי וּבְקִשְׁתִּי - היא חוכמתו ותפילתו. כאשר יצאו בני יעקב להילחם בשכם, התפלל עליהם יעקב אבינו, ועל ידי כח התורה והתפילה של יעקב ניצחו ניצחון גדול וכבשו את שכם.

גם תפילת ה'רחוק' אהובה ורצויה התפילה נמשלה לקשת, והתורה נמשלה לחרב.

מה ההבדל המהותי בין חרב לקשת? החרב יכולה להועיל לאדם רק כשהוא נמצא בסמוך למטרה. לעומת זאת, אדם היורה בקשת יכול לעמוד מרחוק ולפגוע במטרה. על ידי התפילה אפשר לפעול גם מרחוק. כלומר, גם תפילתו של אדם פשוט, שהינו רחוק מכל השגה גבוהה, יכולה להתקבל. גם אדם המצוי בתקופה לא טובה מבחינה רוחנית - אם הוא מתפלל אל ה', תפילתו יכולה להתקבל.

עצם התפילה היא הפועלת בשמיים, גם אם אין לאדם זכויות מלח מעשיו. אבל כל זאת בתנאי אחד: שתהיה התפילה אמיתית, מעומק הלב.

מה גורם לחץ להגיע ליעדו? המשיכה של הקשת. ככל שנמשוך את הקשת חזק יותר וקרוב יותר אל הלב, כך יגיע החץ רחוק יותר. ככל שתהיה התפילה אמיתית יותר ותנבע ממקום עמוק יותר בלב, כך יהיה כוחה גדול יותר.

"וּבְקִשְׁתֶּם מִשָּׁם אֵת ה' אֱלֹקֵיךָ וּמִצִּאתָ" (דברים ד, כט), אבל מה התנאי? "כִּי תִדְרָשְׁנוּ בְּכָל לְבַבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ".

הגמרא (תענית ב.) אומרת: "וּלְעֵבְדוֹ בְּכָל לְבַבְכֶם" - איזו היא עבודה שבלב? זו תפילה". שורש עבודת התפילה הוא בלב. כדי שהתפילה תתקבל היא צריכה לנבוע באמת מתוך ליבו של האדם.

כתוב בתהלים (קמ"ה). לרוב הפסוקים ב"אֲשֶׁר" יש מבנה קבוע. בכל פסוק יש שני חלקים, והחלק השני מוסיף על החלק הראשון. לדוגמה: "בְּכָל יוֹם אֲבָרְכֶךָ, וְאֶהְלֵל שְׁמֶךָ לְעוֹלָם וָעֶד". גְּדוֹל ה' וְיִמְהַלֵּל מְאֹד, וְלִגְדֹלְתוֹ אֵין חֶקֶר".

וכן הלאה בשאר הפסוקים, ו' החיבור מחברת בין החלק הראשון של הפסוק לבין החלק השני, שהוא התוספת. אבל פסוק אחד אינו כך, אלא "קְרוֹב ה' לְכָל קְרָאִיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאָהוּ בְּאֵמֶת". אין כאן ו' החיבור, כי החלק השני לא בא להוסיף על הראשון אלא למעט ולדייק לגבי החלק הראשון.

אומר המדרש (ויקרא רבה יז): "יכול ללל? תלמוד לומר: ללל אֲשֶׁר יִקְרָאָהוּ בְּאֵמֶת". יש תנאי אחד חשוב והכרחי כדי להיכלל בגדר "קְרָאִיו" ולזכות לקרבת ה': לקרוא אל ה' "בְּאֵמֶת", מעומק הלב.

וב'מצודת דוד' כתב: "בְּאֵמֶת - רצה לומר, בלבד שיהיו פיו וליבו שווים, ולא יכחיש הלב מאמר פיו". ככל שהתפילה אמיתית יותר הקב"ה קרוב יותר אל האדם, וממילא יש יותר סיכויים שהתפילה תיענה ותתקבל. אנחנו צריכים מסירות גדולה וריכוז הנפש בשעת התפילה, ולהסיר מדעתנו את כל המחשבות הטורדות כדי לכוון כראוי, וכפי שאמרו חז"ל (תענית ח.): "אין תפילתו של אדם נשמעת אלא אם כן משים נפשו בכפו", ופירש רש"י: "שנפשו מְכוֹנֶת בכפו".

התפילה דומה לקשת, היא פועלת גם מרחוק, גם אם אין המתפלל בעל מעלה וגם אם אין לו זכויות. עצם התפילה היא הזכות. אבל כל זאת רק בתנאי אחד, והוא שהאדם מותח את המיתר של הקשת לכיוון עצמו. כלומר, בתנאי שהתפילה נובעת מעומק הלב.

ויש אומרים שיניח יד אחת: כמו שבירך יעקב אבינו את מנשה ואפרים - כשישים אדם ידו על ראש הקטן - מתברך, שנאמר "וישלח ישראל את ימינו" וכתוב "ויברכם ביום ההוא", כי ביד אדם יש ט"ו פרקים כמניין תיבות ברכת כהנים, לומר יחולו על ראשך הברכות בג' פסוקים אלו שהם ט"ו (מעבר יבוק' שפתי רננות מ"ג).

ח. יש הרבה שנהגו שאף בנים גדולים ביותר, כשנמצאים על שולחן אביהם - יהיו זהירים לנהוג כי יקבלו ברכה מאביהם, וכך משמע אף בדברי היעב"ץ בסידורו: "אבל גם הבנים הגדולים מקבלים ברכה מאבותיהם, ונכון הוא".

ט. אין לך כיבוד אב גדול שמראה הבן שאביו גדול בעיניו - שברכתו ברכה, והשווה כבודו לכבוד המקום (תיקון שלמה).

י. אמרה אסנת: שמעתי שכל המקבל ברכה מצדיק כאילו קיבלה מפי השכינה, קח בניך ליעקב שיברכם (מדרש הגדול).

יא. כתב הספורנו בפרשת ויצא על הפסוק "ויברך אתהם" - "כבר אמרו אל תהי ברכת הדיוט קלה בעיניך", אמנם סיפר ברכת לבן לבנותיו להורות שברכת האב על בניו בכל נפשו, בלי ספק ראוי שתחול יותר בסגולת צלם אלוקים המברך, כאמרו "בעבור תברךך נפשי".

"ישמך אלוקים כאפרים וכמנשה" (מח, כ)

הטעם שבני ישראל יברכו את בניהם כאפרים ומנשה, ולא כשאר שבטים, ביארו האחרונים בכמה דרכים:

א. אפרים היה עוסק בתורה ומנשה היה מפרנסו, כיששכר וזבולון, וכל אב מברך את בנו שיזכה להיות גם כאפרים וגם כמנשה, שתהיה לו תורה ועמה מלאכה.

ב. כשראה יעקב שמנשה הבכור לא קינא באפרים על שיעקב שם עליו את ימינו, ואפרים הצעיר לא נתגאה על מנשה, על זה אמר - יברך ישראל בהם, "ישמך אלוקים כאפרים" - בלי גאווה, "וכמנשה" - בלי קנאה.

ג. כיון שאפרים ומנשה היו דור אחרי השבטים, ונתעלו להיות בכללם ע"י ברכת יעקב, ובאופן זה תוכל להימשך ברכה מהאבות לכל איש ישראל אפילו אחרי אלף דור, בהתעלות כאפרים ומנשה.

ד. כל השבטים גדלו והתחנכו על ברכי יעקב בארץ כנען, אך מנשה ואפרים לא זכו לכך, ולא עוד אלא שגדלו בארץ מצרים הטמאה, ואף על פי כן זכו להגיע למדרגת השבטים, וזוהי הברכה שמברכים כל יהודי - שלא יהא מושפע מסביבתו, כאפרים ומנשה במצרים.

ה. אף שבטע קיימת ירידת הדורות, זכו אפרים ומנשה להיות במעלת השבטים שהיו מדור קודם להם, וזו ברכת האבות לבניהם - שלא תחול בהם ירידת הדורות.

[אוצר מפרשי התורה]

"המלאך הגאל אתי מפל רע" (מח, טז)

מיהו 'המלאך', ולמי התפלל יעקב שיברך את הנערים? רש"י פירש: המלאך הרגיל להשתלח אלי בצרתי. וכתבו הראשונים זה המלאך מיכאל. ויש אומרים, גם מה שאמר לעיל "האלקים הרעה אתי" הוא מלאך, שהיה לאבות מלאך מיוחד לשומרם, והוא מה שאמר "המלאך הגאל אתי".

והרלב"ג כתב, שהוא מלאך ה' להשגיח את יראיו ולהצילם מכל רע. וביקש מהמלאך שיברכם, כי יש דברים שהמלאכים עושים ואין צריכים לכך רשות מהקב"ה.

"ויברכם ביום ההוא לאמור בך יברך ישראל לאמר ישמך אלוקים כאפרים וכמנשה..." (מ"ח, כ) - מענייני ברכת הבנים - ברכת הנצח

א. מובא בספר 'החיים' (מאחיו של המהר"ל מפראג - ח"ג) שהטעם שנהגו לברך את הבנים והבנות בליל שבת קודש, כי בשבת אין שטן ופגע רע שיקטרג על הברכה, וצינורות הברכות פתוחים, ובפרט בליל שבת קודש, לפי שעל ידי הנשמה היתירה השורה במברך ובמתברך - הברכות חלות, "ומנהג זה הוא סוד שבת מלכתא" (מעבר יבוק' שפתי רננות מ"ג). ובסידור 'בית יעקב' כתב שאז חל השפע, וראוי להמשיכו על הילדים שלא טעמו טעם חטא, ועל ידם מתפשט יותר.

ב. טעם המנהג בליל שבת דוקא: כתב החת"ם סופר (או"ח סי' כ"ג): לפי שבימות החול טרודים אנו על המחיה ועל הכלכלה אין הדעת מיושבת לברך את הבנים בכוונה, וברכה שלא בכוונה אינה מועילה, כי הברכה היא כעין תפילה שאינה עולה לרצון במחשבות זרות לפיכך נוהגים לברך הבנים בשבתות וימים טובים, שכיון ששובתים ונחים בו ממלאכתם מיושבת הדעת לברך בכוונה.

ג. ב'ליקוטי מהר"ח' (לרבי ישראל חיים פרידמן זצ"ל) כתב כיוון שלפעמים בימות החול יש להורים עגמת נפש ממעשי בניהם, ואולי יקללו אותם בכעסם, לכן באה שבת - באה מנוחה ושמחה, והברכות שמברכים אותם יבטלו הקללות אם נתקללו במשך השבוע, טעם נוסף כתב ב'אמרי נועם' (ויחי ד"ה א"י הגואל): מנהג הצדיקים הקדמונים לברך את בניהם ביום השבת, לפי שכל השומר שבת כהלכתו - מוחלין לו על כל עוונותיו, והרי הוא בבחינת צדיק, לפיכך בידו להמשיך עליהם שפע ברכות מכוח מצות השבת, שהיא מקור הברכות.

ד. אמר רבי פנחס מקוריץ, שכשמברכים את הבנים יש לכוון שלא ישלוט בהם עין הרע, כפי שפרש רש"י ('אמרי פנחס' שע"ד).

ה. באשכנז היו מברכים את הבנים ג' פעמים: בליל שבת, שחרית ומוצ"ש. בליל שבת אחר הקידוש הרב מברך את הקטנים הבאים אל מקומו ('מנהגים דק"ק וורמיישא' הגהות "חות יאיר" ח"א ל"ה). המנהג לברכם אחר התפילה, דאז יותר מוכן להמשיך השפע מקדושתו ע"י התפילה ('יוסף אומץ'), וכל אחד יוכל להוסיף ברכה משלו כצחות לשונו (סידור הגר"א).

ו. המנהג בא"י בין הספרדים ובערי המערב שהבנים הולכים ומנשקים בליל שבת על גבי ידי אביהם ואמם, ואח"כ האב שם ידיו על ראשיהם ומברך (והאר"י היה נושק ידי אמו בכל ליל שבת - ס' הכוונות). וכתב בעל "מנורת המאור" שילמד אדם לבנו כשהוא קטן לנשק ידי אביו ואמו ורבו... וכל מי שהקטן מנשק ידו - צריך לשים ידו עליו ולברכו, כי כשישים אדם ידו על ראש הקטן - מתברך, שנאמר "וישלח ישראל את ימינו - ויברכם ביום ההוא". אך בערי אשכנז לא נהגו כן.

ז. יש אומרים שיניח שתי ידיו דווקא: ובעשר אצבעותיו לרמז נסתר, כמו שמצינו בכל המברכים, כדרך שסמך משה ליהושע בעין יפה ועשאו כלי מלא וגדוש בחכמה, כך ראוי לברך, כי טוב עין הוא יבורך, וכן בברכת כהנים בשתי ידיהם. ועוד, שהמברך רק בידו אחת - נראה שעינו צרה בברכה. ומה שמצינו ביעקב אבינו שבירך את אפרים ומנשה כל אחד ביד אחת - לא הייתה עינו צרה חלילה, אלא מפני ההכרח הוצרך לעשות כן" ('יוסף אומץ').

"וַיִּרְא מְנוּחָה פִּי טוֹב וְאֵת הָאָרֶץ פִּי נִעְמָה, וַיֵּט שְׁכֵמוֹ לְסָבֵל..." (מט, טו) - **מי זוכה למנוחה?**

הרה"צ רבי יצחק מוורקא זצ"ל היה נוסע בצעירותו אל הרה"צ הרבי מלובלין זצ"ל. והנה באחת הפעמים ששהה במחיצתו הורה לו הרבי מלובלין שאם תזדמן לו איזו הצעה להיות מלמד ילדים באיזה מקום, יקבל את ההצעה והיה מלמד. בתחילה חשב רבי יצחק מוורקא שלא אליו התכוון הרבי מלובלין, מפני שהיה לו די מחייתו ופרנסתו, אלא שאחרי זמן מה הגיע כפרי אחד לרבי מלובלין וביקש ממנו שימליץ לו על מלמד טוב עבור בנו. לשמע בקשתו המליץ לו הצדיק שייקח את רבי יצחק מוורקא ללמד את ילדיו, ואז הבין רבי יצחק מוורקא שעליו ללכת להיות מלמד.

לימים, כאשר הגיע אל הצדיק, שאל אותו הרבי אם שמע איזה דבר תורה באותו הכפר, והלה השיב בשלילה. שוב חזר הצדיק ושאל: "הייתכן שבכל ימי שהותך שם לא שמעת דברי תורה?" אז אמר שאכן שמע איזה דבר מאחד מבני הכפר על הפסוק: **"וַיִּרְא מְנוּחָה פִּי טוֹב וְאֵת הָאָרֶץ פִּי נִעְמָה, וַיֵּט שְׁכֵמוֹ לְסָבֵל"** - הכוונה היא שאדם המבין ורואה כי מנוחה היא דבר טוב, אז **"וַיֵּט שְׁכֵמוֹ לְסָבֵל"** - סובל הוא את הכול ומקבל את הכול באהבה ובאמונה. ללמדך, כל מי ש'סובל' את כולם ואין בליבו טינה על איש, לאדם זה יש מנוחה בגוף ובנפש!

"וַיְבָרְכֶם בַּיּוֹם הַהוּא..." (מח, כ)

יעקב אבינו בירך את זרעו אחריו שתמיד יראו לפניהם רק את היום ההוא שעומדים בו, ולא ידאגו דאגת המחר. (רבי משה מקוברין זצ"ל)

חזק חזק ונתחזק

**בברכת התורה
ברינה**

"לְאֲדָם מְעַרְכֵי לֵב וּמַה' מַעֲנֶה לְשׁוֹן" (משלי טז, א)

לעילוי נשמת מו"ר אבי: יעקב בן רחל ועודוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוח: סמי בן שמחה: גורג'י בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טוביה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאור אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דוד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעמה: רוח בת שמשון מרים בת עיזה: כתון בת חביבה: אהובת (דייז) בת טוביה חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה: ורד בת אידה

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה בנימין בן צילה.
זיווג הגון: זהבה בת אטו:גי'מי שמואל בן אסתר:נעמה בת אסתר:יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת איריס: בתיה בת אסתר

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט עודד בן רג'י: גולן בן דינה אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה רחל בת נארה: רות בת לינה: נורית בת רחל לימור הודיה, ושחרה בנות תורן יפה

לזרע של קיימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה יחזל בת מינה: שירה בת שושנה מיטל בת לילי: ליאת בת ויקטוריה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: עדי בת מזל

"וַיִּשְׁלַח יִשְׂרָאֵל אֶת יְמִינוֹ וַיִּשֶׁת עַל רֹאשׁ אַפְרַיִם וְהוּא הִצְעִיר וְאֵת שְׂמָאלוֹ עַל רֹאשׁ מְנַשֶּׁה שֶׁבַל אֶת יָדָיו פִּי מְנַשֶּׁה הַבְּכוֹר" (מח,

יד) - מעלת מזכה הרבים

בחובות הלבבות (שער אהבת ה' פ"ו) כתוב שגם אם אדם יכול לעבוד על עצמו ולהיות גדול כמו מלאך, זה עדיין לא מגיע למדרגה של מזכה הרבים! זאת אומרת, שאם הוא עושה דבר המועיל לזכות אנשים אחרים, יש לו בזה שכר יותר ממי שעושה רק בינו לבין המקום! עוד מצאנו מה שכתוב בפרשתנו, שיעקב אבינו הניח את ימינו על ראש אפרים, ויוסף אמר לו: "לא כן אבי, פי זה הבכר". השיב לו יעקב: "יְדַעְתִּי בְּנֵי יְדַעְתִּי גַם הוּא יִהְיֶה לְעַם וְגַם הוּא יִגְדַל וְאוֹלָם אַחֲיוֹ הַקֶּטָן יִגְדַל מִמֶּנּוּ וְזָרְעוֹ יִהְיֶה מְלֵא הַגּוֹיִם".

ופירש רש"י: ידעתי שגם ממנשה יצא גדעון, שעושה הקב"ה נס על ידו, ואולם אחיו הקטן יגדל ממנו, שעתידי הושע לצאת ממנו, שינחיל את הארץ וילמד תורה לישראל. רואים שני דברים: דבר ראשון, שהעיקר הוא באמת לימוד התורה, וזה החשוב יותר. ואומנם גדעון יציל את כלל ישראל, שזה דבר גדול מאוד, אבל יהושע - מלבד מה שינחיל את הארץ גם ילמד תורה לישראל, והזכות של לימוד תורה אין לשער.

ועוד רואים, שלא אמר יעקב שבשבת מנשה יהיו פחות צדיקים מאשר בשבת אפרים, שאז היה מובן יותר, אלא הוא הדגיש רק שמאפרים יצא יהושע וממנשה יצא גדעון.

רואים כי מזכירים שני אנשים ומדברים רק עליהם, ולמה לא כתוב שלמנשה יהיו פחות צדיקים ולאפרים יותר צדיקים ובזה אפרים גדול יותר? משמע שזו לא ראייה, ורק אותו היחיד שיהיה אדם גדול ויעשה דבר גדול - זו ראייה ועל זה מדברים. ומי היה בשבת מנשה? גדעון, שהציל את כלל ישראל, דבר גדול מאוד, וכתוב שזכה לכך היות שלימד סגוריה על כלל ישראל.

ובזוהר חדש (לט, א) כתוב: גדעון לא היה זכאי ולא אביו זכאי, ובכל זאת הוא זכה כל כך והציל את כלל ישראל. אם כן, זה דבר גדול מאוד. אך בכל זאת יהושע בן נון גדול יותר, והוא ינחילם את הארץ, מפני שלימד תורה לישראל.

הרבה פעמים נדמה כי ה"רבים" זה דבר גדול, ואומנם זה נכון, אבל גם יחיד יכול לפעמים לעשות מהפכה אצל כל הרבים, ויחיד כזה שמשפיע על הרבים - מתחשבים בו יותר! נמצא כי אדרבה, לפעמים היחיד שוקל יותר מהרבים, וזה אם הוא כזה שיכול להשפיע על הרבים, וממילא הרבים בטלים לגביו.

לפיכך גם יהושע, היות שלימד תורה לישראל, ממילא לא מתחשבים בכל האחרים ולא מסתכלים אצל מי היו יותר צדיקים, אצל מנשה או אצל אפרים, רק מתחשבים במי שהיה בראש, מי הועיל יותר. ובזה, אף שגדעון עשה דבר גדול מאוד, שהביא הצלה לכלל ישראל, אבל "תורה - להעמיד תורה - זה יותר". כי הציל את כלל ישראל בלי תורה זו בוודאי מצווה גדולה, אבל יהושע אחיו הקטן יגדל ממנו וזרעו יהיה מלוא הגויים.

למה? כי הוא זה שיכניס אותם לארץ ישראל והוא יעמיד את התורה, וילמד תורה לישראל.

[ערוך מ"כאייל תערוג", מתוך שיחת רבנו בהיכל ישיבת לייקווד בארץ הקודש, לזכרו של הג"ר אהרון קוטלר]

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ. 47209

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ. 4741102

שובו בנים שובבי"ם

לקראת ימי השובבים הבעל"ט
ניתן להשיג את ספרי הגה"צ המקובל

הרב גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

ספר "תיקון שובבי"ם השלם" עם "טיב התשובה"

בו מתבאר תפילת 'ענוו להרשיש' באריכות גדול באר היטב, עם הרבה הקדמות מתורת הארז"ל, [מומלץ מאד לאלו אשר עדיין לא נכנסו לבגן הפרדים], וגם נרחיב שם מה שיש לפתור ולהקשות ולהתיר בדבריו הקדושים, וגם הערות והגדרות על דרך הגנה בהלכות תשובה, וספר זה הוא תועלת מאד למי שרוצה ללמוד עניינים אלו בעמקות ובעיון גדול.

ספר "תיקון שובבי"ם" עם "טיב התשובה הקצר"

שבו מתבאר בקצרה באר היטב כל פירושו המובא בארוך, וספר זה הוא תועלת לאלו שכבר למדו לדעת פירושי תפילת ענוו, ועתה רוצים לחזור בקצרה תוכן העניינים.

קונטרס "תיקון שובבי"ם" עם "טיב התשובה המבואר"

גדלה מעלתו שמכאן כל חיבה ותיבה ממש, באופן שחיהוה בא ופירושו עמו בסמוך לו, למען יוכל המתפלל לכוון הכוונה הראויה בעת אמירת התיבה ממש.

קונטרס "תיקון שובבי"ם" עם "מסורת התשובה"

והוא התפילה כמחובות, וכיבדי לו 'מסורת התשובה' והוא שירע המתפלל והמקוון, על כל לשון התפילה מאין נחצבו מקורה קודש, בכתיבים ובדברי חז"ל וכתבי הארז"ל ותלמידיו.

ספר "טיב התשובה - כל בו לשובבי"ם"

הספר הזה נדפס מחדש בעריכה נאה בעט סופר מהיר שיהיה לכל נפש, אוצר כלי חמדה מקובץ לפונדק אחר ליקוטי בתר ליקוטי כל עניינים שובבי"ם לענייני שובבי"ם במנהג ובהלכה, עצות וסגולות, תפילות, שיחות ומאמרים, עבודות וסיפורים, הכל בלשון קליה ומבוארת.

ניתן להשיג בחנויות הספרים המובחרות
הפצה ראשית "מרכז הספרים" פרידמן 03-6194114

לשמש את הציבור בתפילתם, והוא עצמו אינו מתפלל עימם. הוא כמובן לא שיתף איש בהחלטתו, אף אחד מן הציבור הרחב לא הבחין בכך ש'חלונא' בעצמו אינו מתפלל, הם היו רגילים לראותו תדיר מתהלך ומתרוצץ בעת התפילה מכאן לשם ומשם לכאן. אף הרבי הקדוש בעצמו שהיה ספון בחדרו הקדוש פנימה לא הבחין ולא ראה כלל בהנהגה החדשה של 'חלונא', כי בכל מבוקש היה מתייצב תיכף בנאמנות כאשר היה באמנה אתו מאז ומקדם.

חלפו כמה שעות ביום, תפילת שחרית שבבית הכנסת הסתיימה כבר מזה כמה שעות, ו'חלונא' במשמרתו עומד ומשמש באימה לפני רבו, כשהוא עדיין לא התפלל שחרית... וליבו סמוך ובטוח שאיש איש בעולם יודע את סודו.

לפתע בין שימוש אחד למשנהו, כשנכנס כדרכו אל הקודש פנימה כדי לראות מה חסר על שולחן המלך, פונה אליו הרבי בחיבה ואהבה: 'חלונא' יקירי, מדוע מתממהה אתה עם תפילת שחרית, הלא השעה מתאחרת!?

הגבאי הנאמן עמד משתומם לנוכח רוח הקודש הגלויה של הצדיק, הנה נודע סוד החלטתו לרבי, הוא הרי לא סיפר על כך לאיש!

בלית ברירה הוא נאלץ לשתף את הרבי בסוד נימוקי החלטתו, ערכתו אמש את חשבון נפשי, כיצד נראית תפילתי... הלא מטרידים אותי כל העת בבית הכנסת בכל מיני עיסוקים, בין כך אינני יכול להתפלל בכוונה כראוי, וכי מה כבר שווה תפילה שכזו... בטוחני שתפילה כזו לא שווה כלום! ואם כן למה לי לעמוד בתפילה?

כששמע הרבי את דבריו, נענה והסביר לו בנועם שיה, וכי למה תאמר כן 'חלונא', הרי הנך רואה שהרגשתי בך היטב שעדיין לא התפללת! ומזה גופא תוכל ללמוד שיש כן חשיבות לתפילתך, והיא עושה בך רושם טוב, עד שניתן להכיר בך את ההבדל בין לפני התפילה לאחריה, ומי שהוא בעל נפש ירגיש בך מיד שחסרה בך התפילה! - ואם כן כשם שתפילתך עושה רושם למטה, כן היא עושה רושם למעלה, כי באתערוחא דלתתא איתער עובדין דזעליא. ולפיכך אל נא תזלזל בתפילותי, הגם שבתור 'גבאי' נצרך אתה לשמש את בני ישראל כמה פעמים באמצע התפילה, הרי זהו כבודו של בית הכנסת, וכבודם של ישראל, ומן ההכרח שיהא אחד מן הציבור הדואג ועוסק עבורם בכל צריכתם, אשרין שזכית לכך! ובענין תפילתך אל תדאג, עשה אתה כמיטב יכולתך שתוכל להתפלל בכוונה, וגם אם הפריעו בערך בתפילתך, הרי היא עולה ומתקבלת ברחמים וברובץ לפני כיסא הכבוד!

נסיים נא בגודל 'כוחה של תפילה' בהערכת לשון מופלא שכתב עוד בספר הקדוש "שומר אמונים" (מאמר בספרון החתונות פרק ט), והוא לשון קדשו: "אני העני בעצמי, כמה פעמים היה בלי שיעור וחקר ממש, שנכנסתי לתפילה והיו מתגברים עלי הייסורים הרבים, ודקירות מכל צד, כידוע להשכיחים אצלי תכונות ומהות גופי. ולא היה לי בכוח אפילו לשכב במיטה, וכל שכן לישב על כיסא, וכל שכן להתאמץ בתפילה. ובגודל ביטחוני בה' ובעזרת ה' חזקתי עצמי במסירת נפשי. - שעל פי דרך הטבע היו צריכים על ידי יגיעות התפילה כאלו בייסורים כאלו, להתגבר הייסורים ביותר וביותר ח"ו. - הקבה עזור לי על פי רוב לפעמים באמצע התפילה, ולפעמים בסוף תפילה, ולפעמים אחר איזה קאפסילען, שנעשיתי ממש בריה חדשה, והרגשתי את עצמי כמו עם גוף חדש ממש, ופרחו ממני הייסורים גם לאחר התפילה על איזה שעות מן היום, וזה היה, שיעור פעמים, ברוב רחמי וחסדי הש"ת. וסהדי במרומים שלא כתבתי זאת להתפאר ולהתהדר ח"ו, כי חס לי משטותים כאלו, רק כונתי לחזק ידים רפות, כי (תהלים קמז) גדול אדונינו ורב כח, והקב"ה עזור גם היום למעלה מגדר הטבע, רק צריך לחפש ה' ולדורשו ולהתחזק במידת בטחון עליו יתברך" עכ"ל"ק המופלא.

• § • § •

אֲפִיטָא אֶתְּפִילַת עֲבָדָי וְאֶת חֲתוּנָתוֹ הָאֵלִי, לְשִׁמְעַי אֶל דְּוָתָא וְאֶת חֲתוּנָתָא אֲשֶׁר עֲבָדָי כִּתְפִילָא לְפָנֵיךָ יְיָ הוֹיָם (מכילתא ט"ו)

על הברכה יעמדו

ניתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליארצייט | התורמים להפצת העלון | לקבלת העלון כפייל (דוא"ל) נא לשלוח לפייל המצ"ב

לע"נ הרב יעקב מיכאל צ'לן בהבר הרבי ישראל צ'ל מיינר ולנעי"א חלילי ט"ו תשנ"ב	יוסף בן טילה רחא לרפואה שלימה	האחים היקרים העומדים תמיד לימין רבינו הרב יהודה בן שרה שיינדל והרב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל וכל משפחתם - הצלחה בכל העניינים	שהה שיינדל בת טילה רחא להצלחה בכל העניינים	לע"נ מרת חיה סאסא בת לאה ולנעי"א יסיון תנצבה.	לע"נ הבחור שמואל סארי ז"ל בן יבלחסי"א רבי שרצ"ל יצחק ולנעי"א יח' נסלו תנצבה.	גרפצ'יק סל: 02-5002321	קשת הרשת מייג'ט יו"צ ירושלים מכירת פריטים 02-6257948 info@keshet-hareshet.co.il	גל-19
--	-------------------------------	--	--	---	--	------------------------	---	-------

יר"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים | טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti1@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך פוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגורניך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניינים יקבלו את העלון כפייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ ההדפסה. Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

נאה דורש

פנינים ממיטב המגידיים בהוצאת "יפה נוף"

מלאך רע - בעל פרחו יענה אמן

רבי בן ציון סנה הביא מעשה נאה על נסח הברכה "המלאך הגאל אתי מכל רע יברך את הנערים":
אל האדמו"ר מסקולען הגיע יהודי והתלונן שאשתו אומרת קריאת שמע עם צאצאיו, והוא שומע איך שהיא אומרת, "המלאך הגאל אתי מכל, רע יברך את הנערים". הוא דבר עם רעייתו שזה ממש טעות לומר כך, ושתתחיל לומר מהיום "מכל רע" וכי, והיא טענה שאמה וסבתה אמרו כך, ומדוע תשנה? מה עליו לעשות?
אמר האדמו"ר: "תקרא לה אלי".
האשה הגיעה, והרבי שאל אותה על מה ולמה היא אומרת כן. הם דברו, ואחר כך הלכה הביתה, והאברך לא ידע מה דבר אתה הרבי, אך הבין שהכל הסתדר.
מגיע הלילה והאברך שומע שאשתו שוב אומרת כן, כמו שהיתה רגילה לומר.
חזר האברך אל הרבי ואמר לו ששום דבר לא השתנה, כי היא ממשיכה לומר "רע יברך את הנערים".
אמר לו הרבי: "שאלתי אותה למה היא מתעקשת לומר כך, וענתה שאמה אמרה כך, והיא אינה חושבת שהיא עשתה טעות. ואמרתי לה שתמשיך, אכוא, לומר כך".
צעק האברך: "רבי! אבל היא אומרת דברים נוראים - רע יברך את הנערים!"
ענה לו הרבי: "אם כך, מלאך רע בעל פרחו יענה אמן. אם היא, בתמימות דרכה, אינה רוצה לשנות מדרך אמה - אז אפלו המלאך הרע יענה אמן..."

(רבי שלמה לוונשטיין שליט"א - מתוך האור יוסף הצדיק)

הברכה המיוחדת

וידגו לרב בקרב הארץ (מות, טז)

"הכלי יקר" מדייק בלשון הפתוב, שהיה לו לומר "וידגו בארץ", מהו "בקרב הארץ"?
באר על פי מה שאמרו חז"ל (סוטה יא ע"ב): "...וכיון שמכירין בהן מצרים באין להרגו, ונעשה להם נס ונבלעו בקרקע, ומביאין שורים וחורשין על גבן, שנאמר: 'על גבי חרשו חרשים'. לאחר שהולכין היו מבצבצין ויוצאין מעשב השדה, שנאמר: 'רבבה בצמח השדה נתתי'; וכיון שמתגדליו באין עדרים עדרים לבתיהן".
נמצא לפי זה, שישראל היו פרים ורבים בקרב הארץ ממש, בתוך האדמה!
ובאמת, לא לחנם נעשה להם נס זה שהיו נבלעים בקרקע, ונדאי היה זה כדי שלא תשלט בהם עין הרע של המצרים, על כן פסו בקרקע, פדגים המכסים במים, ומחמת היותם בקרב הארץ ממש נעשו רבים פדגים, כי לא שלטה בהם עינא בישא, ועל זה נאמר: "ותמלא הארץ אתם".
במד"ש (בראשית רבה צו, א) כתוב שמדבר כאן על ברכה רוחנית: "מה דגים הללו גדלים במים, כיון שיוֹרֶדֶת טפה אחת מלמעלה מקבלין אותה בצמאון כמי שלא טעמו טעם מים מימיהם, כך ישראל גדלים במים - בתורה, כיון שהם שומעים דבר חדש מן התורה, הם מקבלים אותו בצמאון, כמי שלא טעמו דבר תורה מימיהם". יעקב ברבם שיהיה להם צמאון לרוחניות.
פעם שמעתי הסבר נוסף ל"וידגו לרב". לא ממש פשט, אבל

זו אמת גדולה:

כששוחטים למשל פרה או תרנגולת, לא תמיד אפשר לאכל אותה, וזאת מחמת תקלה כלשהי שארעה בעת השחיטה, כגון הגרמה, חלדה, עקור. במקרה כזה דינה של הבהמה שהיא נבלה, ונאלצים למכר לערבי בפינו. את כל הבהמה השלמה הוא שהיתה שונה תרפ"ט אלפים, מוכרים במחיר מוגל לנכרי. הבהמה אמנם היתה שוהרה נכון, אבל בשחיטה היה פנצ'ר ושוב אינה ראויה לאכילת יהודי.
בשעה טובה ומצלחת השוחט שחט את הבהמה והכל בסדר, חלקו, גלאט. אפשר לאכל אותה? עדין לא, הבהמה צריכה לעבר בדיקה. בדיקה חיצונית ובדיקה פנימית. ממששים, ואם מצאו משהו - סירכא, זה לא גלאט, לא חלק. שוב מוכרים לערבי בפינו. הבהמה היתה כשרה והשחיטה כשרה, אבל נפסלה בבדיקה.
גם כשהשחיטה והבדיקה עברו בשלום, עדין אי אפשר לאכל את הבהמה הזו. קודם צריכים להכשיר אותה. ואם היתה איזו טעות, כגון שלקחו קרש שאינו מנקב ושמו לכמה דקות - נגמר הספור. הבהמה הזו 'טרייף'. "לכלב תשליכון אותו".

ברוך ה', כבר הכשירו את הבשר והכל בסדר. עכשיו צריכים לבשל אותו. היתה איזו טעות, הכניסו כף חלבית בן יומו, אין פי ששים כנגד זה. אוי ואבוי! התבשיל נטרף, וכאן אי אפשר אפלו למכר לערבי, ואפלו לא לתת לכלב. אסור בהנאה! ישר לפח האשפה. הכל היה בסדר עם השחיטה והמליחה, אבל בבשול משהו השתבש.

כל זה כששוחטים פרה, תרנגול או ברוך. אבל אם לוקחים דג מהים, צריכים רק לבדק האם יש לו סימני שוהרה - סנפיר וקשקשת. אם כן? אפשר מיד לבשל ולאכל אותו. אין בעיות לא בשחיטה, לא במליחה, לא בבדיקה ואין בו אסור בשר בחלב. אם הדג שוהר - הוא שוהר עד הסוף, בלי פנצ'רים!

יש ילד שהמלמדים כל כך נהנים ממנו, משתעשעים אתו, כזה פיינער בחור'ל, אבל כשהוא קצת גדל והולך לישבה קסנה, לפתע מגלים שהתחבר שם עם בחור מקלקל, מתחיל להתגלש החוצה, מאבד את הטעם בלמוד.

לפעמים קורה שברוך ה' בשעור א' ו-ב' הבחור עדין במצב של עליה, ובשעור ג' מתחילה לה התדרדרות. לפעמים הכל בסדר בשיבה קסנה, אבל בשיבה גדולה מתחילות הצרות... פתאום מתחשק לו מחשבים, ופה ושם...
זו היתה הברכה שברך יעקב את יוסף - "וידגו לרב", שצאצאיו יהיו כמו הדגים, שסמני השוהרה שלהם הנם תמידיים, הם נשארים שוהרים עד הסוף, וכך גם הצאצאים לעולם לא ידרדרו, וישארו בקדשתם וטהרתם לאורך ימים.

(רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל - יחי ראובן)

קדם כל תורה!

ישמרו אלקים כאפרים וכמנשה (מות, ט)

ידוע, שאפרים היה עמוד התורה. מנשה היה שלוב של שני דברים - מצד אחד תורה, ומצד שני מלכות, שהרי היה ממנה על ביתו של יוסף במצרים.
כשרוצים לברך בן אדם, כיצד מברכים אותו?
אומרים לו: "ה' יברך אותך... שתהיה לך פרנסה בשפע, שתזכה לבנים תלמידי חכמים". בראש ובראשונה מברכים בכסף, בסוף

מזכירים גם את הענין הרחני.

שימו לב למה שקורה בזמן ברכת החדש: "אלקינו ואלקי אבותינו, חדש עלינו את החדש הזה לטובה ולברכה - אמן! לששון ולשמחה, לישועה ולנחמה, לפרנסה ולכלכלה - אמן!!! למחילת חטא ולסליחת עון ולכפרת פשע - כמעט כלם הלכו כבר לישן, כמעט אף אחד לא עונה אמן.

למה אתה אינך עונה אמן?

"עזב ... אם יש פרנסה, הברכים האחרים כבר זניחים".

אבל לא זאת האמת! יעקב אבינו הקדים בברכתו את אפרים, שהוא עמוד התורה.

התורה אומרת לנו: "וישם את אפרים לפני מנשה" - קודם כל תורה! זה הבסיס והיסוד, וזה מה שחשוב באמת!

מה יעזר לך, אם יש לך כסף בשפע ואין לך מחילת עוונות?

לפרנסה ולכלכלה הקב"ה ידאג לך כבר - אתה צריך לדאג שהוא ימחל לך על העוונות!

(רבי ברוך רוזנבלום שליט"א - נאה דורש בראשית)

אין לו לינה בבית

יששכר חמור גרם ריבין בין המשפתיים (מט, יד)

פרש רש"י: "יששכר חמור גרם" - חמור בעל עצמות, סובל על תורה, כחמור חזק שמטעינין אותו משאוי כבד. רבץ בין המשפתיים - כחמור המהלך ביום ובלילה, ואין לו לינה בבית, וכשהוא רוצה לנחם רובץ לו בין התחומין בתחומי העירות שמולך שם פרקמטיא.

ראש ושיבת מיר, הגאון רבי נחום פרצביץ זצ"ל, היה מרא דשמעתתא של מסכת יבמות. זה לא בא לו בקלות! כשילמד בישיבת מיר, היה הבחור הצעיר ביותר שם. כבו חמש עשרה. הוא ספר על עצמו שכשילמדו במיר בזמן חרף יבמות, לא יצא לו, אפילו פעם אחת במשך כל החרף, ללבש פיגמה. הוא למד עד שנרדם.

זהו ה"רבץ בין המשפתיים" שבאר רש"י, שהחמור רובץ עם החבילות שעליו. הסבא של משפחת ברלין נכנס פעם לביתו של הרב מבריסק זצ"ל, וראה אותו רכון, עם זכוכית מגדלת, על ספריו של הנצי"ב ועורף אותם [כדיעו, הרב מבריסק היה נינו].

פנה הרב מבריסק לרב ברלין ואמר לו, שכשהוא רואה את ההקף של הנצי"ב, ככל התורה בלה, זה גורם לו לחלישות הדעת.

נענה הרב ברלין וספר לו ספור ששמע על אחד הגדולים שבא לבקר בוולוז'ין. רבי איצ'לה וולוז'ינער, הבן של רבי חיים, שהיה השוער של הנצי"ב, שאל אותו: "האם ראיתם את כל הישיבה?".

"כן", השיב, "ראית".

"והאם ראיתם את רבי הירש לייב?" בננתו היתה לנצי"ב.

הנצי"ב התחמם בגיל שתיים-עשרה. אמן הוא לא היה בעל כשרון מיוחד, אולם מחתנתו, במשך עשרים ושתים שנה, ישב ולמד בהתמדה נוראה. כך צמח ונעשה רבן של כל ישראל.

"האם ראיתם את החדר שלו?" הוסיף ושאל. "אולם כדי להכניס לחדר שלו יש צורך בהדרכה: עליו להכניס על קצות האצבעות, משום שאם הוא ישן - זה ממש בגדר פסח נפש להעיר אותו!"

הלה נכנס לחדרו של הנצי"ב וראה שוכב על הרצפה, ישן, וכל השלחן מלא בספרים פתוחים. ממש בבחינת "רבץ בין המשפתיים", כפרוש רש"י: "שאינו לו לינה בבית, וכשהוא רוצה לנחם רובץ לו בין התחומין בתחומי העירות שמולך שם פרקמטיא".

כשהרב מבריסק שמע את הספור הזה, התחיל לבכות ואמר: "עכשיו אני מבין כיצד הוא הגיע להקף כה גדול בתורה".

מספרים על הרב וזנר זצ"ל שבמשך שנה נחצי לא יצא מפתח ישיבת "חכמי לובלין" של המהר"ם שפירא זצ"ל!

אנחנו, בענינו, סבורים שלאנשים האלה חסר גוון בחיים, ורק לנו יש גוון. יש נייעס, הולכים לכאן ונוסעים לשם...

עלינו לדעת כי מי ששקוע בלמוד, ונהנה ממנו - אין גוון גדול יותר מזה. בכל עת הוא מטיל בפרדסים, יש נשים נזיקין, יש קדשים שהרות, ויש זרעים ומועד. יש טור ובית יוסף ויש שלחן ערוך ופרי מגדים. יש חלוקת מחוקק ויש בית שמאיל, יש שותיים בלי סוף: נודע ביהודה, שאגת אריה ורבי עקיבא איגה. יש הלכה, אגדה, מבלה, ויש מחשבה ומוסק. לא חסר כלום. יש בתורה חשבון ופולפל, הבנה והגיון. יש בתורה הכל. מי שהתורה היא חייו - יש לו את החיים המגונים ביותר.

(רבי אליהו דיסקין שליט"א - נאה דורש בראשית)

הכל לטובה

ואתם חשבתם עלי רעה אלהים השבה לטובה (י. כ.)

שמעתי הרגשה מענינת בשם רבי עזריאל טאנבר זצ"ל:

הגמרא (שבת פט ע"ב) אומרת: "ראוי היה יעקב אבינו לירד למצרים בשלשלאות של ברזל, אלא שאזכורו גרמה לו". פרש רש"י: "כדרך כל הגולים, שהרי על פי גזרת גלות ירד לשם". זכותו גרמה לו שיוסף שלח לו עגלות והוא ירד למצרים בעגלות.

יש להבין, וכי משנה ליעקב איך בדיק הוא ירד למצרים - בעגלה, באוטובוס או ברכב מפאר?

באר הרב טאנבר: יש אנשים, שאם נגזרה עליהם גלות - זהו אסון, ועלמם חרב עליהם. ירידה לגלות מבחינתם היא ירידה "בשלשלאות של ברזל". לדידו של יעקב אבינו, הירדה למצרים אינה תקלה שנכפתה עליו בעל כרחו. לדידו, זהו המקום שבו בחר ה' עבורו, שם הוא רוצה שיהיה, שם הוא רוצה שיתמודד עם הקשיים שישנם במקום זה. משום כך הוא יורד למצרים במרכבה של מלכים.

*

בארצות הברית חי יהודי עשיר מפלג, בעל צדקה גדול, שפשט את הרגל. הבנקים עקלו לו את כל הנכסים, והוא נשאר בלי כלום. הוא עזב את מקום מגוריו ועבר לפלורידה. כשהגיע לשם פנו אליו כמה אנשים שהכירו אותו וידעו שהוא מכשר מאד, ואמרו לו שצריך להקים כאן קהלה, בית כנסת ובית ספר. "אתה חברה'מן, מכשר", אמרו לו, "אנחנו נאסף כסף ואתה תנהל את הענינים".

הוא הקים בפלורידה מערך שלם של מוסדות: תלמוד תורה, ישיבות וסמינרים.

ברבות השנים אמר: "תמיד שאלתי את עצמי למה הקב"ה לקח לי את כל הכסף, הרי נתתי כל כך הרבה צדקה? אבל הקב"ה אמר לי: אני רוצה אותך בעבודה הרבה יותר חשובה: אני רוצה שתציל את פלורידה! שתקים שם מוסדות תורה ותעזר לאלפי אנשים, פי כמה וכמה ממה שעזרת עד כה".

יהודי צריך לדעת גם דבר שנגאה לו רעה, בסופו של דבר יתברר שהוא לטובה.

היה זה לפני מלחמת העולם השנייה. בישיבה בהונגריה הגיעו חמשים בחורים לגיל גיוס. הצבא ההונגרי שלח לבתיהם צוי גיוס. הכל הבינו כי מדובר בצרה צרורה: בצבא ההונגרי מחללים שבת, אוכלים גבלות וטרפות וכל שאר מרעיון בישין.

שני הורים עשירים, שבניהם למדו בישיבה, שמעו שאפשר לשחד רופא בסכום כסף גדול, כדי שיוציא אשורי מחלה ויחרר מהצבא. ראשי הישיבה פנו אליהם ובקשו: מבחינת הרופא אין הבדל בין שני אשורים לחמשים. בעד אותו סכום כסף הוא יכול להנפיק חמשים אשורים. תבקשו ממנו עבור כלם. גם מבחינת הצבא אין בעיה, משום שהם לא יודעים שכלם לומדים באותה ישיבה. צוי הגיוס מגיעים באופן אוטומטי לכתבת ביתו של כל מי שהגיע לגיל גיוס.

שני ההורים הסכימו, והם בקשו מהרופא אשורים לכל חמשים הבחורים ושלמו לו אלפי רובל בעבורם. והנה זה פלא: ארבעים ושמונה בחורים קבלו אשורי פטור מהשרות הצבאי, ובדיק שני הבחורים שהוריהם שלמו את הכסף, לא קבלו, משום מה, פטור, והם קבלו לביתם צוי גיוס.

בלית ברירה נאלצו שני הבחורים האלו להבריח את הגבול באישון לילה, והם ברחו וחסו לארץ ישראל.

נגשו ההורים של שני הבחורים לראש הישיבה ושאלו: "איך יתכן? כלם נצלו בזכותנו, ורק שני בנינו נאלצו לחדת לגלות?"

ראש הישיבה נסה לנחם אותם שאיננו בקיאים בחשבונות שמים, וצריך לקבל הכל באהבה.

ומה התברר לבסוף?

אותם ארבעים ושמונה הבחורים שקבלו את אשורי הפטור ונשארו בהונגריה, עברו את השואה הנוראה, ורק שני הבחורים שהוריהם שלמו את הכסף והם נאלצו לברח לארץ ישראל, לא סבלו כלום והקימו בה משפחות מפארות. התברר למרע שמה שהיה נראה כעניש נורא - היה בעצם הצלה נפלאה.

(רבי גואל אלקריף שליט"א - שש באמרתך)

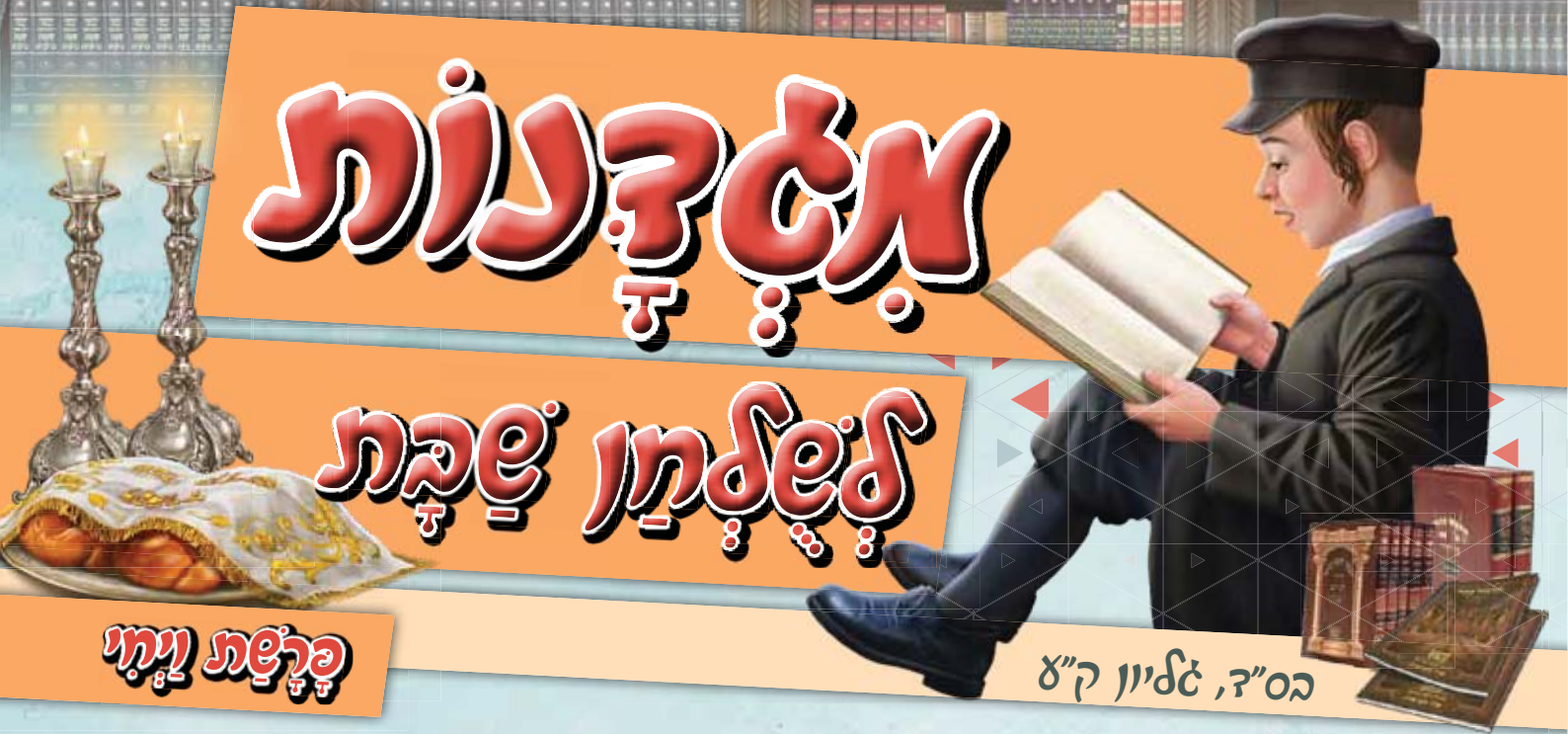

אֶלְזָנוֹת

לְעַלְמָנוּ עֵבֶת

פְּרָשַׁת וַיְחִי

כ"ז, אֲדַיִן ק"ע

ללא שהיות והשדוף נעשה. ונולדו לרבי מרדכי ולרבנית שלשה בנים, הלא הם הרבנים הקדושים: רבי יוחנן מרחמסטריוקא זיע"א, רבי דוד מטאלנא זיע"א, ורבי יצחק מסקווירא זיע"א.

ושני הנכדים עליהם אמרו החסידים שנחשבו הם כבנים הלא הם: רבי דוד מזלטופוליא בנו של רבי יוחנן זיע"א ורבי דוד בנו של רבי יצחק מסקווירא זיע"א.

איך ראה יעקב את בני יוסף והלא כבדו עיניו מזקן וירא ישראל את בני יוסף ויאמר מי אלה (מח ח)

אמר הרב הקדוש הקדושת ציון מבאבוב זיע"א: הנה בפסוק נאמר 'וירא ישראל את בני יוסף' ואולם מיד בפסוק שלאחר מכן נאמר 'ועיני ישראל כבדו מזקן לא יוכל לראות', לכאורה יש כאן סתירה בין הפסוקים, האם יעקב אכן ראה את בני יוסף, או שלא יכול היה לראות מזקן?

ברם, יש לתרץ על פי מה שמספרים על אחד מן הצדיקים שהיה סגי נהור והביאוהו פעם לפני הרב הקדוש הייטב לב מסיגט זיע"א, וכאשר הייטב לב הניח תפלין עמד שם אותו צדיק והתבטא שרואה הוא איך ניצוצות יוצאות מבין הרצועות. וכיצד אכן ראה אם היה סגי נהור? אלא היות ושמר על עיניו מצעירותו שלא יראו דברים אסורים, על כן אף שנסתמא בזקנותו, כשהגיע הדבר לדברים רוחניים יכל לראות.

וכמו כן בענין פרשתנו, אף שעייני ישראל כבדו מזקן, ואולם כשמדבר היה בבני יוסף שהיו אנשים רוחניים וצדיקים זכה הוא לראות את הרוחניות שבהם בזכות עיניו שהיו שמורות וזכות.

מדוע סים בלשון התרגום לא יסור שבט מיהודה (מט ז)

פגש אדם את הרב הקדוש הישמח ישראל מאלכסנדר זיע"א בהיותו במענינות המרפא

הנכדים שנחשבו כבנים

אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי (מח ה)

כאשר נפטרה בצעירותה הרבנית הצדקנית אשת חבר של המגיד הקדוש מטשרנוביל זיע"א, שהיתה בתו של הרב הקדוש רבי אהרן הגדול מקרלין זיע"א, הותירה חמשה בנים שלאחר זמן גדלו ונתפרסמו לעולם באור תורתם וצדקותם.

משחלפו כמה שנים מפטירתה שלח אחי הרבנית ע"ה, הרב הקדוש רבי אשר מסטולין זיע"א, מכתב הצעת שדוף למגיד הקדוש, עם בת הרב הקדוש רבי דוד לייקיס זיע"א, אב"ד באר, מגדולי תלמידי הבעל שם טוב. הוטבה ההצעה בעיני המגיד מטשרנוביל, ומיד נזדרז ונסע לבאר להפגש עם רבי דוד על דבר הצעת השדוף.

מששוחחו הצדיקים ביניהם אמר רבי דוד לייקיס כי מסרב הוא לקיים ההצעה. נתפלא המגיד מטשרנוביל ושאל, מה טעם? אם בגין ממון, הרי אוכל אם ירצה ה' לספק נדוניה ומזונות לבתו ביד רחבה. השיבו רבי דוד לייקיס: לא זאת, אלא שצופה אני כי לבתי יולדו חמשה בנים, וכמו כן לכבודו יולדו רק עוד שלשה בנים, ומזה נראה כי אם תנשא היא אליכם, תצטרך אחר כך להתאלמן ולהנשא שוב כדי להוליד את שני בניה הנוספים, על כן עדיף לטובת שני הצדדים שמלכתחלה לא תנשא אליכם. שמע זאת המגיד מטשרנוביל ובקש שלשה ימים להתישב בדבר.

לאחר שלשה ימים חזר לרבי דוד בשמחה ואמר: ברוך ה' מצאתי עצה, ואף אמרתי זאת לרבנו הבעל שם טוב והוטבה בעיניו. הרי רואים שיעקב אבינו אמר ליוסף "אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי", אם כן על אותו אופן יוכלו גם שנים מבני בנינו להחשב אף הם לבנינו להשלמת חמשה הבנים של בתו.

מששמע זאת רבי דוד לייקיס הסכים

שלח רבי יצחק מכתב לזוגתו שלעת עתה נותר הוא בכפר פלוני ללמד לילדי ישראל תורה ומתמהמה מלשוב לביתו. לאחר זמן קצר שלחה לו מכתב חזרה שטוב עשה, כי הצרפתים בעברם למלחמה לרוסיא עברו דרך עירם ושללו את ביתו ולא הניחו אף את התבן. התחיל רבי יצחק ללמד עם בני הכפרי חמש, אבל לא הרגיש שקבלו ממנו אף מלה אחת של תורה. נסע לחוזה מלבלין, וספר לו. אמר לו החוזה: "התפלל עליהם". וכן עשה, ומאז הצליחו מאד בהתמדה ובפתיחת הלב מיום ליום.

יום אחד כשהיה רבי יצחק בבית הכנסת שבכפר, היה אחד מאנשי המנין שסרב לבא לבית הכנסת מכעסו על אחד מן המתפללים. אמר על כך כפרי אחד על הפסוק 'וירא מנחה כי טוב ויט שכמו לסבל': 'וירא מלשון נראין הדברים כן: 'מנחה כי טוב', אז 'ויט שכמו לסבל'. הינו כי כל מי שמוכן לסבל יש לו מנחה מהכל ואינו כועס על הזולת'.

כשפלה הזמן שהקצב רצה אביהם שימשיך הלאה ללמד את בניו, אמר לו רבי יצחק: היות שעשיתי זאת על פי הרבי מלבלין, מכרח אני לשאלו. ובא עמו לרבי, והשיב הרבי שאינו צריך להיות הלאה מלמד. אולם שאלו: הגד לי דבר תורה אם שמעת שם? ולא ידע מה להשיב. אמר לו הרבי: היתכן בחצי שנה ששהית שם שלא שמעת כלום? אז נזכר רבי יצחק בדברי הכפרי הנזכר, וחזר על כך. אמר הרבי: אם כן, הלא שמעת הרבה! חזר רבי יצחק לעירו ואת שכר המלמדות שקבל נתן לאחר, כי תוך זמן קצר נתעשר טוב ולא הצרך לזה. סיים רבי יצחק מווארקא את המעשה ואמר: "עם התורה הזו ששמעתי עוסק אני עד היום להגיע לגדלות". (עשר אורות)

ושאלו, מדוע הפנה גדול בתפלתו ביום הכפורים סיים בלשון התרגום "ולא יעדי עביד שולטן מדבית יהודה" הלא הוא מקרא מפרש לא יסור שבט מיהודה וגו' ומדוע בחר הפנה דוקא בלשון התרגום על הפסוק?

השיבו הרבי על אתר: הרי אז נכנס הפנה הגדול לקדש הקדשים ואסור לשום אדם להכניס עמו, והחזיק הפנה הגדול ביד ימינו מחתת הגחלים ובשמאלו את כף הקטרת, ואם כן לא היה באפשרותו להחזיק עמו גם כן ספר בידו, והרי אמרו חכמינו "דברים שבכתב אי אתה רשאי לאומרן בעל פה", והיות שלא יכול היה לומר את מילות הפסוק בעל פה על כן אמר את מילות התרגום. (אורות רבותינו מאלכסנדר)

עם התורה הזו ששמעתי עוסק אני עד היום להגיע לגדלות

וירא מנחה כי טוב... ויט שכמו לסבל (מט, טו).

ספר הרב הקדוש רבי יצחק מווארקא זיע"א שבצעירותו, בעת שהתגורר בעירה ז'וריק, היו מזונותיו בהרחבה, באחת הפעמים שנסע להרב הקדוש החוזה מלובלין זיע"א, אמר לו החוזה: אם תזדמן לפניך הצעה טובה להיות מלמד, לא יזיק הדבר שתקבל זאת. התפלא רבי יצחק בשמעו דברים אלו, על מה נצרך הוא למקצוע המלמדות אחרי שפרנסתו ונכסיו טובים. אחריו נכנס ובא לרבי איש מכפר הסמוך ליער טרניגרד, ובכה לפניו שבניו ערלי לב, ומוכן הוא לשלם ולהשאיר בערום ובחסר כל ובלבד שיוכלו ללמד. אמר לו הרבי, אם תוכל לשלם סך ארבעים אדומים תקח את האברך שיצא זה עתה ממני ואז יצליחו בניה. הלך וחפש, ומצא את רבי יצחק מז'וריק ואמר לו שיתן לו את אותו הסכום. הבין רבי יצחק שהרבי איתן בדעתו במה שאמר, ונסע עם אותו האיש.

שווקי הטר

חידון אֵלֶּכָּנֹת - נושא פרסים אלו שני זוגות אחים מזכרים באותו פסוק?

פתרון החידה וכן שם הזוכה, יפורסמו אי"ה בגליונות הבאים

פתרון החידה - פרשת נח:

ש. מהן 6 הפרשיות שקרויות על שם אנשים (מכל חמשה חומשי תורה)?
ת. 6 הפרשיות שנקראות על שמות אנשים הן: נח, חיי שרה, יתרו, קורת, בלק ופנחס.

שם הזוכה בסידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר":

פרשת נח:
ה' שלמה זלמן אליאס מחיפה.

הפותרים נכונה יכנסו להגרלה אי"ה על סידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר". את הפתרונות יש לשלוח אלינו עד ליום שני

למספר פקס: 077-470-26-81

או למייל: magdenot@gmail.com

נא לכתוב שם, כתובת מדויקת וטלפון. בראש הדף לציין "עבור חידון לנוער".

מהתיקון הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של איש אלקים הרבי הקדוש מרן ה"דבר חיים" מנדבורנה רבי חיים מרדכי בנו של הרבי הקדוש רבי איתמר מנדבורנה נסתלק ט"ו טבת (תשל"ח)

אבי מורי הצדיק ה"אנא עבדא", רבי שמואל צבי בן רבי בנימין קובלסקי זצ"ל, היה מחסידיו הנלהבים והמקושרים ביותר של הרבי ה"דבר חיים", ולבנו הרבי הקדוש בעל ה"באר יעקב" זיע"א. לימים העלה על הכתב את עיקרי חסידות נדבורנה, ואת עיקר משנתו של הרבי זיע"א כפי שהבין וחווה. במחברת שבה נכתבו הדברים, נכתב למשמרת גם סיפור המעשה כדלקמן:

סיפר לי הרה"צ רבי יוסף טויסיג אדמו"ר מבלעד זצ"ל מעשה שהיה בדיור. בחורף שנת תשל"ב נזדמן לו להיות בחדר הרבי הדבר חיים בשעות המאוחרות של הלילה. פתאום נשמעו נקישות בדלת. הרבי הסתכל בשעונו, השעה היתה לאחר חצות, ביקש מהאדמו"ר מבלעד שיגש לפתוח את הדלת. פתח את הדלת, וראה אשה לבושה בלבוש בלתי הולם המבקשת להיכנס אל הרבי. שב לחדר הרבי וסיפר על כך. קם הרבי. יצא את החדר וביקש מהרבנית שתבדוק מה רצון האשה? אמרה האשה לרבנית שברצונה לדבר עם הרבי. נתנה לה הרבנית מלבושי כבוד ופתחה בפניה את דלת החדר. באה האשה והחלה לבכות, שעברו שנים רבות מנשואיה ועדיין לא נפקדה. היא שמעה שהרבי פועל ישועות, לפיכך באה להתחנן ולהעתיך שיברך אותה בבנים.

הקפיד הרבי ואמר, האם כך באים לרבי בלבוש לא מכובד, האם כך רוצה את להיושע? בכתה ואמרה שבעלה כעס עליה חזק אותה מהבית שתלך לרופא ותתפא, נעל מאחריה את הדלת. ומה תעשה? הלכה לשכנתה וזו יעצה לה שתלך אל הרבי מנדבורנה שהוא פועל ישועות, ובכך באה.

שאלה הרבי האם בעלך מניח תפלין? לא ידעה מהו שח, תיאר הרבי את התפלין, קופסאות מרובעות קטנות שחורות על היד והראש. ענתה, שמימיה לא ראתה כאלו. שאל על אודות שבת, וענתה שהיא מדליקה נרות, היא זוכרת שאצל אמה היו מניחים פח על הלהבות, יותר אינה יודעת. שאל על שמירת גדרי קדושת הבית היהודי? והשיבה שאינם נשמרים. אמר הרבי אם בתבטיחי שתשמרו שלוש אלו, תפלין, שבת וקדושת הבית, הריני מבטיח לך בן. ותכבדו אותי בסנדקאות.

ענתה האשה, תפלין ושבת ביכולתי להבטיח, אבל גדרי קדושת הבית עלי לשאול את בעלי. אמר לה הרבי לך לביתך ותשאל את פיו, אם יסכים תבואו לכאן, יכולים אתם לשוב אפילו הלילה. האשה הלכה והאדמו"ר מבלעד קם אף הוא להיפרד מהרבי, אמר לו הרבי, כדאי לך להישאר, אני צופה שיקרו הלילה דברים מופלאים.

כעבור שעה וחצי, נקשו בדלת, האשה שבה בלוויית בעלה. הרבי שב ואמר להם, שאם יקבלו על עצמם שלוש אלו, הנחת תפלין ושמירת שבת וקדושת הבית, הוא מבטיח להם בן למזל טוב. ענה הבעל שאינו יודע מהי קדושת הבית. הסביר לו הרבי דינים אלו באר היטב, סבר הבעל וקיבל.

ראה הרבי שהבעל תולה את הסכמתו בזמן, ישמור עד שיושע ואז ישוב לסורו. והזירו ואמר לו שאם יעבור על כך במזיד ימות בנו בו ביום רח"ל. ראה הבעל שהענין רציני ואמר, אני מקבל על עצמי התחייבות קשה בדברים של הורגלתי בהם, רצוני שגם הרבי יקבל על עצמו התחייבות כתובה וחתומה.

האדמו"ר מבלעד התקומם לשמע הדברים, אבל הרבי קיבל אותם בהבנה, הוא נטל פיסת נייר וכתב עליה לאמר: "אני חיים מרדכי בן מלכה מוסר את נפשי לילד שיוולד מן פלוני בן פלונית ופלונית בת פלונית כעבור שנה מן היום הזה. ועד על כך התולדות הקדוש זיע"א". והצניע את הפתק בספר "תולדות יעקב יוסף" שהיה מונח לפניו על שולחנו. נפרדו ממנו בני הזוג ופנו לדרכם.

המסירות נפש של הרבי הקדוש הדבר חיים זצוק"ל

שלשה אופנים באמירת תורה על ידי הצדיק

השבוע בדף היומי (נדרים עז-עח), נלמד את דיני הפרת נדרים ביחיד מומחה ובשלשה הדיוטות, שנלמד מן הפסוק בתחילת פרשת מטות (במדבר ל, ב), וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר זה הדבר אשר צוה ה'. היום בבוקר ראיתי סיפור משולב עם ווארט יפה על פסוק זה, הווארט יתן לכם הלומדים הרבה שמחה בסייעתא דשמיא.

ומעשה שהיה כך היה: ההייליגער שינאווער רב, הרבי הקדוש משינאווא, התארח פעם בעיר גראסודיין, ובאותם ימים חגגו חגיגה גדולה בגראסודיין, חנוכת הבית של בית מדרש מפואר שנבנה מחדש. החשובים והמכובדים של עיר גראסודיין, ביקשו מהרבי הקדוש משינאווא, שיבוא להשתתף בשמחה הגדולה של חנוכת בית המדרש, והרבי הקדוש מילא את הבקשה והופיע בהדרו.

באמצע המסיבה כיבד המרא דאתרא של גראסודיין הגאון רבי משה הערש פוקס זצ"ל את הרבי הקדוש, להגיד דברי תורה.

שאל הרבי הקדוש משינאווא את הגאון, ווי זאגט מען תורה? - איך אומרים תורה? אמר הגאון, לוקחים חומש ואומרים קושיא ותירוץ. זה היה בפרשת מטות, הרבי הקדוש משינאווא נטל את החומש ופתח, והסתכל מימיה ושמאלה, הוא עבר על כל הסדרה, סגר את החומש ואמר, משה אמת ותורתו אמת, איך קאב נישט קיין שום קושיא - אין לי שום קושיא, און איך דארף נישט קיין תירוצים - ואני לא צריך שום תירוצים.

אמר לו הגאון רבי משה הערש פוקס, אבל העולם רוצים לשמוע איזה ווארט ולהתחזק, באיזה הנהגה, באיזה מידה טובה בעבודת ה' וכדו'. אמר הרבי הקדוש משינאווא, אם כך, שפיר נוכל לומר, נגיד ווארט טוב.

ופתח ואמר, כתוב בפרשת מטות, וידבר משה אל ראשי המטות, יש שלשה אופנים שאפשר להגיד דברי תורה, האחד, שיש מזה תועלת גדולה למדבר בעצמו. השני, שיש מזה תועלת לשומעים. השלישי, שזה בבחינת שכונה מדברת מתוך גרונו.

ועל פי זה הוא הסביר את הפסוק, וידבר משה, מנהיג ישראל יכול לדבר באחד משלשה אופנים

הנ"ל, א) אל ראשי המטות, אם יש תועלת מזה למנהיג העדה בעצמו. ב) אל בני ישראל, כשיש מזה תועלת לבני ישראל. ג) לאמר, אם הוא אומר מה שהשכינה הקדושה אומרת, זה הדבר אשר צוה ה', בבחינת שכונה מדברת מתוך גרונו.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם נדרים דף עז, כ"ד אב תשע"ה)

גנות הצוחק כשרואה חבירו במצוקה

השבוע בדף היומי (נדרים דף עח): נלמד בסייעתא דשמיא, השותק על מנת לְמַיֵּקֵט, והשותק על מנת לקיים. אני סוער מהסיפור הרבה זמן, אני לא יתן שום רמז באיזה בית כנסת זה היה, ומתי זה היה, מעשה שהיה כך היה:

אדם שלא עליכם עבר בחיים שבעה מדורי גיהנם, הוא אלמן וכו' וכו' וכו', אין כאן המקום לפרט צרותיו ומצוקותיו, זעק בהתרגשות בבית כנסת, "יחי אדונינו מורינו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד". ואחרי כמה דקות הוא זעק שוב את אותם המילים. מתפללי הבית הכנסת חלק התגלו מצחוק, חלק אמרו לו בצניעות, נו קדיש, כאילו שצריך לומר קדיש זרבנון כמו אחרי רבי חנניא בן עקשיא אומר, וחלק אמרו לו, נו תגיד שוב. ואני הסתכלתי על פניו של אותו אדם זועק, וראיתי בעיניו כאב עצום, כאב של דאגה, שבמקום לזעוק "הצלה", אני במצוקה, הוא זועק "יחי אדונינו".

מורי ורבותי, קול דמי אחיך צועקים, אתה לא יכול לעזור, לפחות תשתוק, מיגו דאי בעי שתיק, תגיד קאפיטל תהלים להצלחתו. איך מגיע צחוק כשאדם שבור ונדכה זועק "הצלה", הרי שתיקה כזאת הוא ממש שותק על מנת לְמַיֵּקֵט. ואני שואל את עצמי אותו שאלה, איך מגיע צחוק כשאדם לא עליכם נופל ברשות הרבים מהכסא, או סתם נופל, אתה לא יכול לעזור, אבל לפחות אל תרקוד על הדם. קרוב ה' לנשברי לב, אותו אדם שצחקו ממנו, פניו נהיו אדומים כמו עגבניה אדומה. בזכות שנהיה עירניים למצוקת הזולת, נזכה למידה כנגד מידה, לרחמים וחסדים, לטוב הנראה והנגלה, אמן.

(מתוך הפתיחה לשיעור - נדרים דף ד, כסלו תשפ"ג)

אני סוער
מהסיפור
הרבה
זמן

מיני מתיקה

כשקמתי הבוקר, התחלתי לחשוב על הפסוק בפרשת השבוע פרשת וישלח, **ואתה אמרת היטיב איטיב עמך** (בראשית לב, ג). רגעים לפני תחילת השיעור בורא עולם האיר לי ווארט נפלא בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא בדרש, ואולי זה גם קרוב לפשט. **ואתה אמרת היטיב**, אין טוב אלא תורה, אָ איד קומט צום הייליגען באַשעפּער - יהודי בא לבורא עולם ואומר, רבונו של עולם, נפשי חשקה בתורה, אני רוצה להיות דבוק בהייליגע לעכטיגע תורה, אני רוצה להתייגע בתורה הקדושה.

עונים לו משמים, **איטיב עמך**, בבחינת מה שכתוב במדרש שיר השירים (ה, ב), אמר הקב"ה לישראל, בני, פתחו לי פתח אחד של תשובה כחודה של מחט, ואני פותח לכם פתחים שיהיו עגלות וקרונות נכנסות בו. רחמנא ליבא בעי, בורא עולם רוצה לראות את התשובה שלנו לתורה.

בכל מקום שרים במצוה טאנץ שיר אחר, חלק מאנשי ירושלים בריקוד שלהם, בעמוד יעמוד הם שרים, **ואתה אמרת היטיב איטיב עמך**. מורי ורבותי, כמה עוצמה ושינוי חשיבה יש לנו בפסוק, **ואתה אמרת היטיב**, אם אתה חושב שיהיה טוב, אומר הקב"ה, **איטיב עמך**, וּמִי שפִּירְסָם זֶאת בְּעוֹלָם הִיא מִן הַרְבֵּי הַרְיִ"צ צוֹק"ל.

אני יספר סיפור מאתמול, ידיד קרוב שיש לי אתו קשר לכתיבה תורנית, אמר לי תוך כדי הדברים על איזה עבודה תורנית שהוא טרחה, שיש "פשלה" מסויימת. אמרתי לו, לא מקובל עלי המילה "פשלה", אָלְעס אָזי גוט, אָלְעס אָזי פּוֹן דָּער באַשעפּער - הכל טוב, הכל מבורא עולם. הרבי המגיד מישרים רבי מרדכי דרוק צ"ל היה תמיד זועק לנו, אָלְטֶץ מאַכְט בּוֹרָא עוֹלָם - הכל עושה הבורא עולם.

הוא סוג ידיד ש'מקבל', הוא לא נוהג להתווכח, כשאומרים לו ביקורת בונה ממקום אורח. אז הוא אמר לי אחרי שעה, ש"פשלה" זה בגימטריא "תודה"! במקום להגיד שזה "פשלה", תגיד "תודה" לבורא עולם, כי הכל מאיתו יתברך והכל טוב. הידיד אמר לי, שהיה שוה לו כל הקשר אתי, בשביל להפנים לחיות תמיד עם החיוב...

(מתוך הפתיחה לשיעור - נדרים דף מה, ט"ו כסלו תשפ"ג)

בשעה שלוש לפנות בוקר עזב האדמו"ר מבלעד את בית הרבי, ורשם לעצמו את היום ואת השעה. כעבור שנה החליט לעלות לבית הרבי, והרבי פתח לפניו את הדלת ואמר לו: יוסף, יוסף, חשבת שטבועה בך אמונת צדיקים חזקה יותר, ובכל זאת הכנס. נכנס ושהה בחדר. כעבור מחצית השעה, צלצל הטלפון, בעברו השני של הקו היה הבעל שבישר, שלפני כחצי שעה נולד לו בן. אבי מורי הצדיק רבי שמואל צבי שכתב סיפור זה, סיימו במלים: כמה גדולים דברי הצדיקים שמוסרים את נפשם עבור ישועת ישראל.

אבי מורי הצדיק מגיט קויטל לרבו הקדוש מרן הדבר חיים מנדבורנה צוק"ל

הדרכה לימי השובבי"ם ממרן הרבי הקדוש רבינו ה"שפע חיים" מצאנז זי"ע

מצאתי לעצמי חובה לבקש מכל אשר יחמול על נפשו, שיראה בימי השובבים, ובפרט בזמן הזה אשר להמצב ברוחניות וגשמיות צריכין רחמים וחסדים גדולים מרוב חבלי משיח ברוח נופש וכו'. ולכן נקבל עלינו יחדיו לשוב לאבינו שבשמים, ולבקש מלפניו על נפשינו בתוך כלל ישראל, ולהרבות פעלים בתורה.

וכאשר כתב הרבי הקדוש מקאמארא זי"ע ועכ"י בנתיב מצותיך (נתיב אמונה שביל ה' אות ב'), וְלָמַד חֲמֵשָׁה דְפִים גְּמָרָא עִם רַא"ש כְּאִשְׁרֵי צוּר רַבִּינוּ אֱלִימֶלֶךְ, ואמר ששני דפים גמרא עם רא"ש מועיל יותר מן התענית וכו', כי התענית והסיגוף מזיק מאוד בימי הקטנות, כי יותר טוב לסגף עצמו בפרישות וטהרה ובלימוד מכל תעניתים שבעולם וכו', עיין שם דבריו הקדושים והנפלאים וכו'.

ודודי זקני בדברי יחזקאל (ריש שמות), שר"ת מן שמות בני ישראל הבאים מצרימה הוא השב"ם, וסופי תיבות תהלי"ם, ואמרו משמו של הרבי הקדוש מהר"ם מטשערנאבעל שסגולה להתענות בערב שבת קודש, ובשבת קודש יאמר תהלים עיין שם וכו'. בודאי ראוי מאוד לנהוג כן בכל שבת, ומכל שכן בימי השובבים, לגמור בשבת כל ספר תהלים. ובכל יום ויום לומר תהלים לזמר עריצים ולהכרית כל הקוצים והחוחים, ולכל הפחות עשרה קפיטלך תהלים וכו'.

אבל יסוד ועיקרן של הדברים לטהר הנפש מכל חלאה וזוהמה, הוא על ידי לימוד התורה, כמו שכתוב בנתיב מצותיך הנ"ל. ובגליון על המטה אפרים (סימן תר"ג) הביא מהגאון הקדוש בעל דעת קדושים על הפסוק (ישעיה מט, ט) לאמר לאסורים צאו, שדרשו חז"ל (תנא דבי אליהו רבא, כא) אלו תלמידי חכמים שאסורין עצמן למקרא ולמשנה ולהגדה, שהתלמיד חכם אוסר עצמו בילדותו לתורה והיצר הרע מבטלו, וקשה עליו כמותו, ואפילו הכי ממית עצמו על דברי תורה להגות בה, והן הן הסיגופים גדולים יותר מכל סיגופים שבעולם ללמוד תורה יום ולילה וכו'.

ולמי שתורתו אומנתו ויושב באהלה של תורה יקבל עליו ללמוד בתדירא, ויכלול בתוך תורתו שזה לתענית הדיבור, שכתבו הרבה בזה. ואם יצרו תוקפו יתחיל בתענית שעות לתענית הדיבור, וכמו שהזהיר הרבי הקדוש מו"ה אלימלך על קודם התפלה, כאשר להדיא בהנהגות האדם (אות ט'), וכן בספר בעל שם טוב (פרשת נח אות ל"א) עיין שם, וימשיך על כל פנים עד חצות, ואחר כך יוסיף עוד איזה זמן, עד שירצהו השם הטוב שיכנס בו חמדה דאורייתא להמנע מכל דברים בטלים ולהיות תורתו אומנתו, ולזכות לחיי העולם הזה וחיי עולם הבא.

מקולמוסם של הקוראים

של געגוע אל הצדיקים, שאינו מתפוגג גם לאחר זמן רב מפטירתם, ואפשר לראות אצל המוני תלמידיו ומקורביו של רבינו הק' צוק"ל שהרגש אינו מרפה.

והשאלה היא, מה עם דברי רש"י בפר' וישב "שעל המת נזורה גזירה שישתכח מן הלב"? אלא שהרגש של אהבה לבן משפחה או לחבר, מבוסס על תחושה גשמית המקושרת אל האישיות הגשמית, לכן כאשר 'מת' האיש הגשמי ישתכח כעבור זמן, כדברי רש"י.

משא"כ אצל הצדיק, הרגש מבוסס על הנשמה ועל ה'לשבר את הטבע', כפי שכתב רבינו הק' באגרת התכלית (שנמצא על ידי א"ח הרבנית תבלחט"א באורח פלא מיד עם פטירתו), **תכלית החיים בעוה"ז לעשות נחת רוח לקב"ה ולעבדו בלב נופש וכו'.** לכן הרגש אל הצדיק הוא רוחני כמזון לנפש, ומתוך כך אינו חל גזירה על המת שישתכח מן הלב.

אסיים בהזמנות זו בברכת ישר כוח גדול על זיכוי הרבים הגדול בעולם בשיעורי הדף היומי ובהפצת התורה במפעל חיים, עלה והצלח ידידי היקר.

ידידך עוז

החפץ בעילום שמו

מחסידי כ"ק אדמו"ר ממילאען שליט"א

בנו יקירו של כ"ק רביה"ק צוק"ל

וירא מנוחה כי טוב כו' ויט שכמו לסבול (מט, טו). ידוע

הקושיא בזה, דאם יששכר ראה שהמנוחה טובה היא, אם כן היה לו לבחור לעצמו מנוחה, ולמה עשה להיפך שהיטה שכמו לסבול. ומבאר הרבי ר' בונים מפרשיסחא צוק"ל, דהכי פירושו, אם רוצה אדם שיהיה לו מנוחה, ירגיל את עצמו "לסבול" כל דבר הבא עליו, ואיך שיהיה ישוה בעיניו, אז יהיה לו מנוחה תמיד.

נקודה למחשבה:

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661

פניני קודש

לאור תורתו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

יוצא לאור על ידי מערכת "מסילות באור החסידות" שע"י מכון אור הצפון דחסידי בעלזא

לעילוי נשמת הרבני החסיד המפואר מוה"ר ר' מנחם שמואל חיים בן הרה"ח ר' אפרים ז"ל פריעדמאן

א ווארט אויף די פרשה

אפרים ומנשה - רמז לשתי דרכים בהשפעות הצדיקים על בני דורם

יורא יוסף כי ישית אביו יד ימינו על ראש אפרים וירע בעיניו ויתמוך יד אביו להסיר אותה מעל ראש אפרים על ראש מנשה... וימאן אביו ויאמר ידעתי בני ידעתי גם הוא יהיה לעם וגם הוא יגדל ואולם אחיו הקטן יגדל ממנו וזרעו יהיה מלא הגוים (בראשית מז, יז-יט). מסופר על שנים מתלמידי הבעש"ט הק' ז"ע שהגיעו לאחת העיירות כדי לעורר את האנשים לתשובה ותיקון המעשים, אולם, דרשותיהם ותוכחותיהם נפלו על אזנים ערלות, ולא נכנסו אל הלבבות, וכל נסיונותיהם לדרוש בדרך זו או אחרת עלו בתוהו.

בלית ברירה, שכרו בית קטן בקצה העיירה, שם ישבו לעבוד את קונם יומם ולילה, ולמרה הפלא, עבודתם הקדושה פעלה אות לטובה בלב בני העיירה שהחלו מעצמם להתעורר בתשובה ולעזוב את דרכם הרעה. ע"כ.

מבואר מסיפור זה שישנם שתי דרכים בעבודת הצדיקים: א. לילך מהכא להתם ולהשפיע על בני"א ע"י דרשות ותוכחות וכיו"ב. ב. לישוב בבית ולעבוד את השי"ת בקדושה ובטהרה, והאור העצום ישפיע על אנשים מבחוץ.

הנפקא-מינה בין השנים הוא:

א. באופן הראשון צריך הצדיק למצוא דרכים לרדת מגודל רום מדרגתו ולהתקרב אל העם, כדי שירצו לקבל הימנו, ובאופן השני הוא יכול להשאר על פסגת ההר, ואורו וקדושתו ישפיעו ממילא על העם.

ב. בדרך הראשון יש גבול להשפעתו של הצדיק, כי אינו יכול להשפיע על כל העולם בבת אחת, רק פעם בעיר זו ופעם בעיר אחרת, ואילו בדרך השני, יש לו השפעה ללא גבול, כי ככל שהוא מרבה קדושה בהיותו ספון בחדרו, הריהו משפיע יותר ויותר על עוד ועוד בני"א מכל המחוזות ומכל המדינות.

דרכו של יעקב אבינו היתה "יושב אהלים" (בראשית כה, כז), שהיה ספון בביתו והוגה ושוקד בהתמדה, ומתוך כך השפיע ממילא קדושה וטהרה על כל העולם, ואף כשעשו הרשע ביקש ממנו "נסעה ונלכה" (בראשית לג, יב), ואז היתה לו אפשרות לנסוע עמו ולהשפיע עליו קדושה במדת מה, לא רצה יעקב בכך, והעדיף להחזיק בדרכו הישנה - להשפיע קדושה ע"י עבודת השי"ת בד' אמותיו.

לעומת זה, יוסף הצדיק ברתו למצרים, הבין והתבונן, שמסבב כל הסיבות שלחו למקום נדח זה כדי לנסות להשפיע לטובה על המצריים, ולכן

החל לסלסל בשער ולמשמש בעיניו וכדו', כדי להתקרב אל המצריים, בתקוה שכן יוכל להשפיע עליהם לטובה ולהעלותם מצחנתם ("דברי יחזקאל" פר' וישב ד"ה ויהי יוסף).

מנשה בכורו של יוסף דבק בדרכו של יוסף, והיה לו שיש ושיח עם שרי מצרים (רש"י בראשית מב, כג), ובדרך זו רצה להשפיע עליהם, ואילו אפרים האח הצעיר דבק בדרכו של

יעקב, והיה ספון בתוך ד' אמותיו והוגה בתורה בשקידה ובהתמדה רבה (רש"י בראשית מח, א).

ממילא יובן לנכון מחלוקתם של יעקב ויוסף, שיעקב רצה להקדים את אפרים למנשה, כי לפי שיטתו דרך זו היא הטובה ביותר, ואילו יוסף רצה להקדים את מנשה לאפרים, כי לפי שיטתו דרך זו היא הטובה ביותר.

אולם, יעקב אבינו גילה ליוסף את טעמו ונימוקו, ואמר לו: "ידעתי בני ידעתי גם הוא

יהיה לעם וגם הוא יגדל", כי בוודאי שני הדרכים טובים להשפיע על ידם קדושה ויראה בקרב העם, "ואולם" דרכו של "אחיו הקטן יגדל ממנו", ולמה, כי "זרעו יהיה מלא הגוים", כי בדרכו שלו הוא יכול להשפיע בלי גבול על פני תבל ומלואה, ואילו דרכו של מנשה היא דרך מוגבלת להשפיע זעיר פה וזעיר שם.

(סעודה ג' תשלח)

הקדמת אפרים למנשה - מורה על מעלת לימוד התורה מתוך הדחק

באופן נוסף יתבאר לפי דברי ה"חתם סופר" (שבת כא, ב), שיוסף הצדיק למד תורה בבית אביו, ואחר כך שכח את תלמודו מחמת צרותיו (בי"ד עט, ה), ובמצרים בבית האסורים התאמץ ללמוד ביתר שאת - מתוך הדחק, ואז נזכר שוב בכל מה שלמד בבית אביו.

בלימוד הראשון היה המעלה של גירסא דינקותא, וכן שלמד אצל יעקב, אבל מצד שני לא היה לימוד זה מתוך הדחק, ואילו בלימוד השני לא היו המעלות הנ"ל, אבל מצד שני היה בו המעלה של תורה מתוך הדחק.

וכאשר נולדו לו שני בניו קרא להם שמות כנגד שתי בחינות אלו: מנשה - על שם התורה שלמד בבית אביו בינקותו שנשכח לאחר מכן (כי נשני אלקים... את כל בית אביו" בראשית מז, נא), אפרים - על שם התורה שלמד במצרים בתקופת דחקו (כי הפרני אלקים בארץ עניי" שם נב). ע"כ.

בזה יבואר הוויכוח שבין יעקב ליוסף, כי יוסף היה סבור להקדים "מנשה" ל"אפרים", כי תורה זו היתה חשובה בעיניו יותר, מאחר שלמדה בינקותו אצל אביו, ואילו יעקב הקדים "אפרים" ל"מנשה", כי כל תורה שילמדו אינה מגעת לקרסוליה של תורה מתוך הדחק.

והוסיף יעקב לאמר לו: "ואולם אחיו הקטן יגדל ממנו וזרעו יהיה מלא הגוים", כלומר, כשבני ישראל יהיו בגלות בין הגוים יוכלו להתקיים ולהחזיק מעמד אך ורק על ידי הלימוד מתוך הדחק הנרמז ב"אפרים",

בבחינת "אף חכמתי עמדה לי - תורה שלמדתי באף היא שעמדה לי" (קהלת רבה ב, יג).

(סעודה א' תשלט)

מאמר קודש

על שבת טהרינו

כתוב בתורה בפר' שמות (שמות ב, י) "ותקרא שמו משה ותאמר כי מן המים משיתיהו". ופירש הספורנו: "כי בת פרעה לא קראה לו 'משיתיהו', אלא 'משה' - מלשון ממלט ומושה את אחרים מצרה... הטעם שקראתיו 'משה' להורות שימלט הוא את אחרים".

חסידי בעלזא קבלו על עצמם בכל אתר ואתר למלט ולהציל אחרים מצרה.

כינו שבת זו של פר' ויחי "שבת טהרנו" על שם מה שאנו אומרים מדי יום בתפילה: "קבל רנת עמך שגבנו טהרנו נורא", והראשי תיבות הם קר"ע שט"ן.

בשנים האחרונות המציאו כלים חדשים להשתמש בהם, והשטן התלבש בכלים אלו כדי לדרדר על ידם את בני ישראל מן הדרך רח"ל, ועל כך אנו מתפללים ומבקשים "שגבנו טהרנו נורא".

אינני מדבר לא אל החכמים ולא אל הטפשים. החכמים אינם זקוקים לדברי, כי הם מבינים זאת מעצמם, ואילו לטפשים לא יועילו דברי. דברי מופנים אפוא אל אלו העומדים באמצע.

הכלים הטכנולוגיים מסוכנים מאד לגוף ולנפש, וכבר אין מדברים מהלאו של "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם" (במדבר טו, לט) שזהו דבר פשוט שהמשתמש בכלים אלו עובר על לאו זה, אלא שמלבד זאת כלים אלו מפריעים לשלו' בית ומפריעים לפרנסה, וכל יהודי חייב להתרחק מאד מכלים אלו.

בפרט מי שיש לו ילדים בביתו מחוייב להזהר שלא יראו הילדים את אביהם או את אמם משתמשים בכלים אלו, כיון שהנזק וההפסד הנגרם על ידיהם אינם ניתנים לתיאור.

אף הנזקק להשתמש בכלים אלו לצורך פרנסתו, צריך להסתירם באופן כזה שחוף מן הזמן שהוא שוהה במקום עבודתו, במפעל וכיו"ב, הוא בבחינת בל יראה ובל ימצא.

"ושומע לי ישכן בטח" (משלי א, לג).

(יום א' פר' שמות תשעז)

סיפורי קודש

על פרשת השבוע

פעם כשנכנס הרה"ק ר' יצחק מווארקא זי"ע אל הרה"ק החוזה מלובלין זי"ע, אמר לו החוזה זי"ע: "אם תזדמן לך הצעה של 'מלומדות' - קח אותה בשתי ידיים".

הרה"ק מווארקא זי"ע התפלא מאד למשמע אזנו, כי בביתו התנהל עסק מצליח ע"י אשתו הצדקנית, וההצלחה האירה להם פנים, והשתכרו בריאות, ואם כן מדוע הרבי ממליץ לו לקחת "מלומדות".

ויהי אך יצא יצא הרה"ק מווארקא זי"ע מן הקודש, נכנס איזה כפרי אל החוזה, ובכה בפניו על מר גורלו: "אני בכפר, ואין לי מי שילמד את בְּנֵי תורה, והם גדילים אנשי שדה ונבערי דעת. הייתי מוכן להשאר נקי מנכסי, ובלבד שיהיה לי מלמד טוב עבור בְּנֵי".

אמר לו החוזה: "אם תסכים לשלם ארבעים זהובים לכל זמן, אז יסכים האברך שיצא עכשיו מביתי להיות מלמד לבניך". הלה הסכים מיד, והלך לחפש את הרה"ק מווארקא זי"ע, וכשמצאו אמר לו את דברי הרה"ק מלובלין זי"ע, והרה"ק מווארקא זי"ע ניאות לבקשתו, ונסע עמו לביתו.

בדרכו שלח מכתב לאשתו על המינוי החדש שקיבל זה עתה, ולאחר זמן הגיעה אליו מכתב תשובה שבו היא כותבת לו, שטוב ויפה עשה בכך שהתמנה למלמד, כי לפני זמן קצר עברו חיילי הצבא הצרפתי דרך הכפר, בדרכם למלחמה עם רוסיה, ובזזו את כל רכושם, ונשארו בעירום ובחוסר כל.

רבי יצחק החל ללמוד עם הילדים חומש, אולם, הללו היו אטומים ביותר, ולא הבינו מילה, ונסע במיוחד ללובלין כדי להזכירם אצל החוזה, והחוזה אמר לו שיעתיר בתפילה עבורם. לאחר מכן השתנה המצב, והם החלו לקלוט ולהבין את הלימוד, וגם קבלו חשק ללמוד בהתמדה גדולה.

לאחר כמחצית השנה ביקש רבי יצחק מהכפרי: "הב לי שכרי ואסע לביתי". והכפרי הפציר בו שישאר ללמוד עם בניו, כי בזכותו הפכו לאנשים אחרים ממש. רבי יצחק לו השיב לו שילך לשאול בעצת רבו, ויעשה כפי שיצווה.

שב רבי יצחק ללובלין, ונכנס אל הקודש לשאול כדת מה לעשות, והחוזה אמר לו, שאינו צריך להמשיך בזה, והלה כבר ימצא מלמד אחר. לאחר מכן שאלו החוזה: "איזה דבר-תורה שמעת שם בכפר", וענה ש"לא שמע שם כלום". הפציר בו החוזה: "בכל זאת, הרי לא יתכן שבמשך כמחצית שנה היית בין יהודים, ולא נשמע שום דבר-תורה מפי אחד מהם".

אז נזכר רבי יצחק ואמר: "פעם הלכנו לבית המדרש לתפילה, והיה שם מנין מצומצם, אבל העשירי לא רצה להצטרף כי כעס על אחד המתפללים בגלל איזו סיבה. נענה אחד הכפריים ואמר:

כתיב (בראשית מט, טו) 'ורא מנוחה כי טוב... ויט שכמו לסבול', ולכאורה קשה, אם מנוחה הוא דבר טוב, מדוע יהיה לו רצון לעבוד ולסבול, שזה היפך המנוחה!?

רק התירוץ הוא, שהעצה למנוחה היא סבלנות. כי אם אין לאדם סבלנות, אז בשום אופן לא יהיה לו מנוחה, כי הרי לכל אדם יש קשיים ומגרעות, ואם לא ירגיל את עצמו במדת הסבלנות, יהיה לו מגרעות ועלבונות כל ימי חייו, אבל אם ירגיל את עצמו במדת הסבלנות, אזי יסבול ויקבל הכל ברוח טובה.

וזהו: 'ורא מנוחה כי טוב... ויט שכמו לסבול' - כאשר תיגע עצמך לקנות את מדת הסבלנות, אז ינעם לך ויהיה לך מנוחה נכונה".

אמר לו החוזה: "אם כן, הרי שמעת הרבה מאד..."

כשסיפר הרה"ק מווארקא זי"ע את הסיפור לעת זקנתו, הפטיר: "הכסף שהרווחתי אז, לא היה לי כ"כ תועלת, כי עבדו זמן קצר פתחנו שוב את העסק, ונתהפך הגלגל כלפי מעלה ב"ה, אולם, בתורה זו ששמעתי אז, אני עוסק עד עכשיו".

(מוצאי ט' באב תשנ"ד)

סיפורי קודש

על הרה"ק ה"בני יששכר" זי"ע - ח"י טבת

הרה"ק ה"בני יששכר" זי"ע כתב את הספה"ק "מעייני גנים" בעקבות רוחות ההשכלה שהחלו לנשוב באותה עת בכרם בית ישראל. בספרו זה כתב ה"בני יששכר" פירוש על הספר "אור החיים" להסיד רבי יוסף יעב"ץ ז"ל שבו הוא מתריע בחריפות כנגד אלו שעזבו באר מים חיים לחצוב להם בורות נשברים בדרכי החקירה השכלית.

הרה"ק ר' דוד מדינוב זי"ע הביא את הספר אל כ"ק מרן מהר"י זי"ע, ולאחר העיון אמר לו כ"ק מרן זי"ע: "דאס איז נישט קיין ספר". הרה"ק מדינוב זי"ע נבהל מהביטוי החרף, וכ"ק מרן זי"ע הסביר את עצמו תיכף: "דאס איז נישט קיין ספר, דאס איז א הארץ אויסרעדעניש".

בהזדמנות אחרת התבטא על ספר קדוש זה: "דאס איז א שטיק פייער".

(ליל שב"ק פ"ר שמות תשל"ד)

בבעלזא הסתובב בנש"ק אחד שהיה יכול לחקות תנועות וקולות של אדמו"רים ורבנים. פעם קרא לו כ"ק מרן מהר"י זי"ע וביקש ממנו לחקות את תנועותיו של הרה"ק ה"בני יששכר" זי"ע, והחסידי הלז התחמק ואמר: "פאר'ן רבי'ן פאסט נישט".

הציע לו כ"ק מרן זי"ע, שיכנס לחדר הסמוך לחדרו, ושם יחקה את קולו בקודש של ה"בני יששכר", והוא ישמע אותו מהחדר הסמוך.

החסידי עשה כפקודת רבו, וכ"ק מרן זי"ע הודה לו לאחר מכן, והביע בפניו את קורת רוחו ואמר: "דינוב'ער תנועות איז גוט אפילו ווען ס'איז נאכגעמאכט".

(ש"ס)

פעם נתוועדו יחדיו הרה"ק ה"בני יששכר" זי"ע עם הרה"ק מבוטשאטש זי"ע, והרה"ק מבוטשאטש זי"ע אמר לה"בני יששכר" זי"ע: "אומר לכם ווארט, שרק אתם תבינו זאת".

פתח הרה"ק מבוטשאטש זי"ע את פיו בחכמה ואמר:

"כתיב בפר' ראה (דברים טו, ה-ו): 'כי יהיה בך אביון מאחד אחיך... פתוח תפתח את ידך לו והעבט תעביטנו די מחסורו אשר יחסר לו, ונראה לפרש בדרך רמז, שעני בגימטריא כ"ב, ועשירי בגימטריא ל"ו, ונמצא שההפרש ביניהם הוא י"ד".

"וזהו: 'פתוח תפתח את ידך... די מחסורו אשר יחסר לו', שתראה להעניק לו ביד רחבה, ועל ידי זה יתוסף לו על הגימטריא שלו כמנין ד"ד, ויהיה לו הגימטריא ל"ו - כמנין עשירי"ר". סתם ולא פירש.

והרה"ק ה"בני יששכר" הגיב על אתר:

"אני אפרש את שיחתכם, תיבת עני" נכתבת באותיות עי"ן נו"ן יו"ד, ותיבת עשירי נכתבת באותיות עי"ן שי"ן יו"ד ר"ש. האותיות האמצעיות של האותיות עני"י במילואם (עי"ן נו"ן יו"ד) הן יו"ו בגימטריא כ"ב, ואילו האותיות האמצעיות של האותיות עשירי"ר במילואם (עי"ן שי"ן יו"ד ר"ש) הן יו"ו בגימטריא ל"ו, ומעתה עולה יפה שההפרש בין עני"י לעשירי"ר הוא כמנין ד"ד".

(ש"ס)

פעם נכנס לוי מיוחס לבית מדרשו של ה"בני יששכר" זי"ע, וה"בני יששכר" כיבדו בעליית לוי ביום שני. לאחר מכן ביום חמישי כיבדו שוב בעליית לוי, ובשבת קודש כיבדו בשלישית בעליית לוי.

הלה התפלא מאד על כך שה"בני יששכר" כיבדו שלש פעמים בעליית לוי, על אף שהיו שם לויים נוספים. ה"בני יששכר" הרגיש בכך ואמר לו: "בזמן שבית המקדש היה קיים, זכו הכהנים והלויים לקבל תרומות ומעשרות, ולאחר חורבן הבית הפסיקו לתת להם תרומות ומעשרות, והתחילו לתת להם מעות. לאור זאת, נתרבו הכהנים והלויים בכלל ישראל, כי הרבה אנשים הסתפחו על קהל עדת הכהנים והלויים מקבלי המעות".

"ועתה", הפטיר ה"בני יששכר", "כאשר נזדמן לבית מדרשי לוי מיוחס שהוא באמת משבט לוי, וכי לא אכבדו בעליית לוי פעם אחר פעם!?"

(ש"ס)

מורו זה טרם ע"י יודיע הרה"ק ר' יצחק אייזיק פריעד שליט"א לעילוי נשמת אביו החסיד הנפלא המפורסם ר' אלכסנדר ב"ר אברהם עבי דל פריעד

תורתינו והוקרתנו נתונה לידידינו שתרמו מהונם להצלחת הוצאת גיליון זה

הרה"ק ר' יחיאל מיכל ברש"א אלבוים שליט"א - י"ם לרגל שמחת אירוסית בתו תחי' במז"ט ובשעט"מ	הרה"ק ר' אהרן ברי"ב צימרמן שליט"א - י"ם לרגל נישואי בנו נ"ו במז"ט ובשעט"מ	הרה"ק ר' יעקב שפרונג שליט"א - י"ם והרה"ק ר' בנימין ברא"א פיליפ שליט"א - אשדוד לרגל שמחת נישואי צאצאיהם שיחי' במז"ט ובשעט"מ יום אולם "נחלת יהודה" ירושלים ע"ה"ק	הרה"ק ר' יצחק לוי שליט"א - ב"ב לרגל שמחת נישואי בתו תחי' במז"ט ובשעט"מ
הרה"ק ר' חיים מנחם ברי"ה פירר שליט"א - ירושלים והרה"ק ר' נחום ארנפלד שליט"א - אשדוד לרגל שמחת אירוסית צאצאיהם שיחי' במז"ט ובשעט"מ	הרה"ק ר' צבי נחמן שיינפלד שליט"א - ב"ב לרגל שמחת הבר מצווה לבנו הבה"ח יצחק אברהם נ"ו במז"ט ובשעט"מ	הרה"ק ר' פנחס יצחק צבי לוינגר שליט"א - אשדוד לרגל אירוסית בתו תחי' במז"ט ובשעט"מ	הרה"ק ר' ברוך ב"ר אברהם מרדכי ז"ל מרת ביילא בת הר"ר אהרן זאב ע"ה שוויץ

ויחי תשפ"ג גלין קלז שנה ד

מליצי יושר

זרע שמשון

רבי שמשון חיים
ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמה רבא
מן שמיא ועיניכם תראנה בנים
ובני בנים כשתלי יזיתם סביב
לשולחנכם, חכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

מלא העומר

רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי דוד הכהן
מלובלין וז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר

רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקוה"גלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימינים בה

ילקוט סופר

רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמוד או יפרסם דבריו
אני אטיב עמכם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמכם
לשוב להם כל הימים

לב העברי

רבי עקיבא יוסף
ב"ר יהואל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבושו בי תומכי.

אתון דאורייתא

רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
הבטיח כל מי שישיע בהפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

בן לאשרי

רבי יצחק ב"ר אשר
אנשיל הורמן הרב
מרעננה זצ"ל כתב בספרו:
הגני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל
בלי נזר בכל יום על כל אלה שיעיינו
בספרי, ויגידו בשמי דברי תורה
לאחרים שיושעו מכל צרה
שצריכים ישועה בעוה"ז ובעוה"ב,
וכל הלומד בספרי יזכה ליר"ש,
והצלחה בכל טוב, בזה ובבא
(סגולה גדולה בבית לכל הדברים.)

חזון יחזקאל

רבי יחזקאל ב"ר מרדכי
זלמן אברמסקי זצ"ל:
הג"ר שלום אייזן זצ"ל בעת
הספדו בשעת הלוייה הכריז:
נצטויתי מאת רבינו זצ"ל לפרסם,
שהבטיח שימליץ טוב לכל מי
שילמוד בספריו, וכן ימליץ טוב
לכל מי שיפיץ את חידושי תורתו.
(רבבות אפרים או"ח ח"ב עמוד
רמ"ח, מלך ביפו פרק מ"ב.)

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב? פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה? פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען? פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב,

און ר' יחזקאל אברמסקי זצ"ל, וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר

פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס ז"ע

אם נא מצאתי חן בעיניך שים נא ידך תחת ירכי וגו' ויאמר אנכי אעשה כדברך ויאמר השבעה לי. וברש"י: שים נא ידך והשבע. והנה מסדר הפסוק נראה שיוסף לא נשבע מיד כשאמר לו אביו 'שים נא ידך תחת ירכי' ותשבע, ולכן הוצרך יעקב לומר לו שוב 'השבעה לי', וצ"ב מדוע. עוד יש לבאר מדוע בתחילה אמר לו יעקב 'שים נא ידך', שנראה כמי שמבקש טובה מאיש זר דרך מצאית חן, ואחר שיוסף השיב לו 'אנכי אעשה כדברך', אמר לו יעקב בלשון ציווי 'השבעה לי' כדרך שמצווה האב לבנו. גם יש להבין מה שאמר 'השבעה לי', דתיבת 'לי' לכאורה מיותרת.

ויש לתרץ, שמתחילה לא היה יכול יעקב לצוות ליוסף בציווי גמור שלא יקבור אותו במצרים, שהרי אין הדבר תלוי בו, כי אולי פרעה לא יתן לו רשות, ואין דרך האב לצוות לבנו בציווי גמור על דבר שתלוי ביד אחרים, לכן אמר לו בדרך בקשה שישבע לו, והיינו שיעשה השתדלות שפרעה יתן לו רשות. והשיב על זה יוסף: 'אנכי אעשה כדברך', 'כדברך' דייקא, לרמזו ליעקב שאכן הדבר יהיה כפי שיעקב אמר דרך בקשה ולא דרך חיוב, כי אכן אין הדברים תלויים בו, אלא בפרעה, וממילא אין סיבה להישבע על כך שיעשה השתדלות שפרעה יתן לו רשות, היות ואין דרך הרבות הפצרות למלך, וא"כ השבועה תהיה בטילה מתחילתה. ועל כך אמר לו יעקב שוב: 'השבעה לי' לעשות הדבר הזה, כי ע"י שתישבע, לא יוכל פרעה למנוע בעדך מלעשות ולקיים שבועתך, כפי שאכן כך היה, כי פרעה לא היה יכול להכריח את יוסף להתיר את שבועתו, כי אז יתיר גם את השבועה האחרת שלו שנשבע לפרעה שלא יגלה שאין פרעה מכיר את לשון הקודש (ע' סוטה לו: והובא ברש"י נ:), ולכן בזה אמר יעקב ליוסף בלשון ציווי. אמנם היות שסו"ס עדיין הדבר אינו תלוי ביוסף אלא בדעתו של פרעה, ואפשר שפרעה יקשה את לבו ואף לאחר השבועה עדיין ימנע מיוסף להוציא את אביו ממצרים, ונמצא שאינו יכול לקיים את השבועה, לכן דקדק יעקב ואמר לו

תולדות הבן לאשרי זי"ע

רבינו יצחק הכהן הוברמן זי"ע, הצדיק מרעננה, נולד בחג השבועות תרנ"ו לאביו הגה"צ רבי אשר אנטשיל הכהן זצוק"ל, כבר בשנות עלומיו ניכר כי לגדלות נוצר, כבר בהיותו בגיל שבע היה בקי בכל התנ"ך בעל פה, נודע היה כשקדן גדול ולא פסק פומיה מגירסא בלימוד הש"ס והפוסקים.

בהיותו בגיל עשר ישב ולמד בישיבה של בחורים כשהוא נכנס לשיעור מעמיק בגפית ראשונים ואחרונים אצל מורו ורבו הגה"ק רבי יעקב מרדכי זילברמאן מבילגורייא זצוק"ל, כדי שלא יפגעו הבחורים הגדולים שהם יושבים עם ילד קטן, היה אביו מגיע לשיעורים ויושב לידו שיחשבו שהוא רק נלווה אל אביו.

בגיל חמש עשרה כשהוא מצוייד במכתב המלצה מהרב מבילגורייא שכתב עליו "הבחור המוכיח הוא דבר נפלא בדורותינו, התמדתו לא יכילו ניירות, ולומד מאור הבוקר השכם בקולו עוז שאגה כלביא לא פסיק פומיה מגירסא, יראת שמים שלו נפלאה היא בעינינו". עבר ללמוד אצל ה"שם משמואל" זי"ע שהיה מחבבו מאד, למד בהתמדה גדולה ומופלאה עד שכינהו ה"מתמיד מבילגורייא".

סיפר רבינו שכאשר רצה לנסוע לימים הנוראים לחצרות הקודש לכ"ק מרן האדמו"ר ה"אמרי אמת" מגור זי"ע, הקפידו מאד או בישיבה שלא ליתן לתלמידים לנסוע לחדש תשרי לגור, ולו באופן מפתיע כן נתנו לנסוע, ואף מימנו לו את הנסיעה כשמורו ורבו ה"שם משמואל" מעניק לו את כל הוצאות הדרך מכספו האישי.

ותמיד היה אומר שעיקר לימודו והתעלותו היתה נטייתו אל ב"ק מרן ה"אמרי אמת" מגור זי"ע שדבק בהתקשרות בו בלב ונפש, וגם האדמו"ר ה"אמרי אמת" היה מעריכו ומוקירו ומקרבו מאד (ברכה משולשת לבעל הבן לאשרי עמוד ו').

השבעה לי', דייקא לי', שהשבעה תהיה על דעתו, ואין דעתי שתחול השבעה רק אם פרעה יתן לך רשות, אך לעין העולם ולפרעה יהיה נראה זה כשבעה גמורה. (זרע שמשון אות ד').

לע"נ הג"ר ברוך צבי ב"ר דוד זצ"ל אבד"ק פאקש, יא"צ ח' סבת

מאשר שמנה לחמו והוא יתן מעדני מלך. יש ג' פסוקים של ז' תיבות, ותיבת 'הוא' באמצע. (א. הכא. ב) "ונבד נדיבות יעץ 'הוא' על נדיבות יקום" (ישעיה לב:ח), (ג) "אלקים הבין דרכה 'הוא' ידע את מקומה" (איוב כח:ג). ויש לפרש, כי דרך צדיק דאומר מעט ועושה הרבה, כמו אברהם שאמר "ואקחה פת לחם", ולבסוף נתן להם חמאה וחלב וכן הבקר אשר עשה (ע' ב"מ פז). וזהו שאמר הכתוב "מאשר שמנה לחמו והוא יתן מעדני מלך", שתחילה מזמן האורח על פת לחם, וזה "לחמך", אבל בשעת נתינה יתן מעדנים יקרים וזה "מעדני מלך". והטעם שאמור מעט ואח"כ עשה הרבה, הוא כדי שלא ישבחוהו בהכנסת אורחים שלו, לכן ממעט באמירה ואומר דיתן רק פת לחם.

אך לפעמים עדיף לפרסם רוח נדיבותו, כדי שילמדו אחרים ממנו, דהנה כתיב (שמואל א' כד:יח) גבי דוד המלך, דאחר שכרת את כנף שאול המלך, ולא הרגו, אמר שאול לדוד: "ואתה הגדת היום את אשר עשית אתי טובה, את אשר סגרני ה' בידיך ולא הרגתני, וכי ימצא איש את אויבו ושלחו בדרך טובה, וה' ישלמך טובה תחת היום הזה אשר עשית ל". ופירש בבית לעתים (ח"ב דרוש ל"ב), דאף שאף שההגדה וההתפארות בדבר טוב אינו ראוי, אך כשיש בזה תכלית, מקבל שכר על זה במה שאחר לומד ממנו".

וזהו שאמר הכתוב: "ונדיב נדיבות יעץ", כש"ועץ" ה'נדיב' לאחרים לעשות 'נדיבות', אז "הוא על נדיבות יקום", פי' 'יקום' היינו שיפרסם נדיבותו, כדי שילמדו אחרים ממנו. אך צריך התבוננות שלא יהיה כוונתו להתפאר, וזה מסור אלקים מה כוונתו. וזה שאמר הכתוב: "אלקים הבין דרכה"

של הצדקה שהוא מפרסם, "הוא ידע את מקומה" שראוי לפרסם צדקתו במקום שילמדו אחרים ממנו.

לע"נ ר' מאיר ב"ר יוחנן ואונר' ד' יא"צ י' סבת

וימת יוסף וגו' ויישם בארון במצרים. מצות קבורה הוא בעפר דוקא, כדנפקא לן (סנהדרין מו:) מדכתוב "קבור תקברנו" יתירא וכו'. והא דכתב הרמב"ו (ונפסק בש"ע סימן ש"ב סעי' א') דאם נתנו בארון וקברו קיים מצות קבורה. "ל דסתם ארון של עץ הוא, ואיתא בחולין (דף פח:) בנוגע

א וז"ל: מתנאי השלימות לעשות המצוה לא לשום תכלית אחר חיצוני, כמו ההתפארות וכיוצא. והסימן של שלימות הפעולה, הוא כשיפעלנה ולא יפרסם אותה, אבל אם יגידנה ויודיענה, כבר איבד התכלית, כי זה מורה דכוונתו להילול והשבח וכולם ידעו מעלתו וכו'. והנה שאול המלך שיבא את דוד על הפועל שעשה וקראו "צדיק" בזה, להודיע שעשה פועל מעולה מאד. אבל לכאורה זה יצדק אילו דוד אחר עשותו אותו, היה מסתיר ומעלילו ולא יזכירו על פיו, אבל דוד לא כן עשה, אלא הגיד אותו ופרסמו לבעל הדבר עצמו, כאילו רצה שיחזיק לו טובה, או להתגדל ולהתפאר מזה. על אמר שאול המלך, כי אין הדבר כן, אלא תכלית ההגדה של דוד היה להלהיב הלבבות ולעורר רוחות האנשים, דילמדו ממנו בלתי החזיק במידת הנקמה, ולסבול העלבון ולא ישלחו ידיהם באויביהם. וזה שאמר שאול: "ואתה הגדת היום", פי', מה שאתה הגדת היום ופרסמת הפעולה הזאת, שעשית עמי טובה ולא הרגתני, לא היה זה להתגדל בכוונה גרועה, אלא מפני שיימשך מזה תועלת עצמי לזולתו, כי מאכן ואילך, כשימצא איש את אויבו, לא ינקם ממנו, אלא ישלחנו בדרך טובה. כי זה לימוד ממך בקל וחומר: ומה דוד מלך ישראל, שמתבער היה כסעני, בעל חמה ונוקם, והיה נרדף משאול חמיו בכמה מיני הרדפות, תחת חמת סתובות אשר עשה לו, וכמעט היה מותר לו מטעם "הבא להרג המכשכ ככוונה גרועה", והיה מוסת מעבדיו ועמו לעשות כן, ועם כל זה כשב את יצרו ולא עשה מאומה, כל שכן אני, ובהו ימע עצמו מלרדפו וישלחוהו בדרך טובה. והנה האיש ההוא, להבא יעשה פעולה זו הטובה ויזכה לתגמול, וגם אתה, בשכר הפעולה הטובה הזאת שיעשה זולתך, ישלם הקב"ה לך, כי היית שחוקב על מה שעשית לי היום הזה, כי ממך ראה וכן עשה, ולכן ראוי שתקבל שכר מזה.

כיסוי דם, דבנסורת של עץ מקיים מצות כסוי, דמין עפר הוא. וא"כ אם חיבר העץ לקרקע חשיב כארעא סמיכתא.

אולם יש להביא ראיה מיוסף הצדיק שניתן בנילוס בארון של ברזל (סוטה יג), ואם היה קפיא בדבר, היה לו ליתנו בשל זהב דמקרי ג"כ עפר לענין כסוי דם, או בארון של עץ וליתן עליו ברזל וכיוצא. גם מדכתב הרמב"ן 'בארון', ולא חילק בין ארון לארון, משמע דבכל ענין קיים מצות קבורה וכו'.

ושוב נתיישבתי, שהראיה מיוסף הצדיק לאו ראיה, שיוסף לא רצה להקבר כלל בקרקע מצרים להיות נזרע בקרקע חו"ל, דמפורש בש"ס דקבורת מת הוי כמו זריעה (ע' כתובות קיא:), ומאחר שקודם מ"ת לא היה חיוב לקיים מצות קבורה, היה יכול לעשות כן, דהרי כתב הרמב"ן (בראשית כו:ה) דהאבות לא היו מקיימין התורה בחו"ל, כ"ש בענין קבורת מת בארץ. (אבנ"ז י"ד סי' תע"ב).

ביטול ברוב. אמרו בע"ז (דף מז.), בעי רבה, המשתחוה למעין מים - אם המים של המעין כשר לנסכים, והספק הוא לאיזה מים הוא משתחוה, "למיא דקמיה קא סגיד, וקמאי קמאי אדז"ר" (אם-משתחוה להמים שהם עתה לפניו, ואז מותרים המים לנסכים, כיון דהמים שהשתחוה להם, כבר הלכו, שהמעין זורם מים כל הזמן, והמים שהוא שואב עתה אינם המים שהשתחוה להם). "או דלמא לדברונא דמיא קא סגיד" (דהוא משתחוה לכל זרם המים, ולכן אסורים המים לנסכים).

והקשה הריטב"א, דמדוע לא נימא דתאסר כל המים משום תערובת ה"מיא דקמיה" שהשתחוה להם שאינם בטלים, דהתנן (ע"ז עג.) מים במים במשהו. ותיירץ וז"ל: הא דמים במים במשהו היינו דוקא כשנתערבו בתלושים, אבל כשנתערבו במחוברים, הם בטלים ואינם אוסרים את שאר המים. וכן הורה לי רבינו ע"י מעשה שזרק כומר מים המאררים לבאר של ישראל, עכ"ל².

וכתב האבנ"ז (א"ח סימן שע"ד), דלפי הריטב"א יש היתר לשתות מבארות שהגוים זורקים בהם

חמץ, דאל"ג דחמץ אסור במשהו, מ"מ לא אמרו מים במים במשהו אלא כשנתערבו בתלושים, ולא במחוברים. וז"ל: לפי הריטב"א הוא הדין דאינו נאסר במשהו חמץ, והבא להחמיר ולומר דחמץ חמור מעבודה זרה דאפילו במחובר נאסר וכו', עליו להביא ראיה, עכ"ל³.

והוסיף וז"ל: לכא' יש לפקפק בראיית הריטב"א [דמים במים במשהו הוא דוקא כשנתערבו בתלושים], דיש לומר הא דבעבודה זרה מין במינו במשהו, דוקא בנאסר גם להדיט, אבל מעיין - דלהדיט אינו נאסר, דמחובר הוא רק לגבוה נאסר, מנא ליה דכהאי גוונא במשהו.

ויש ליישב ראייתו שהרי רבה [שאמר דקמאי קמאי אדז"ר] כחומרי דרב עביד (שבת כב.), ורב הא סבירא ליה בכל איסורין מין במינו במשהו, ומדבר בכל איסורין נשמע בע"ז לדידן, עכ"ל.

ב וז"ל: מים שנאסרו מחמת ע"ז, אם השליכום בנהר או בבור שמימי נובעין או במקוה טהרה שיש בו ארבעים סאה, הותרו, שכשם שפקעה טומאתו בכך, כך פקע איסורו.

ג ונאמרו בפוסקים עוד טעמים להיתר לשתות מבארות אלו: (א) זה שאסרו חמץ בפסח במשהו היינו בחמץ של יהודי ושאינו הפקר, אבל חמץ של גוי או של הפקר שאין עוברים עליו בבל יראה ובל ימצא בטל בששים. (שערי תשובה א"ח סימן תס"ז סק"ל בשם השער אפרים. אבל האבנ"ז שם דחה דבריו). (ב) לא גזרו חז"ל איסור משהו שלא יוכל לבוא בשום אופן לידי נתינת טעם, והיינו במקום שלעולם יהיה ששים נגד האיסור. (ש"ת יהושע סימן ה').

(ג) חז"ל גזרו איסור משהו בחמץ משום שהוא דבר שיש לו מתירים, ודבר זה לא שייך במים שבנהרות, שהרי יכול ליהנות מהם היום ומחר. (חלקת יואב א"ח סימן נ"ח).

(ד) בנהרות ואגמים שתמיד מושכים לתוכן ממעינותו שסיביותיהן מים חדישים ומתחלפים המים שבהם, אין איסור כבוש. (טוב טעם ודעת מהדו"ג ח"א סימן ר"ד). ועי' בחלקת יואב שם שכתב דכן אם המים שבתוך האגמים מתנועעים אנה ואנה ואינם נחים, אין איסור כבוש אף אם שוהה האיסור בתוכו יותר מ"ד שעות.

וע"ש (אות י"א) שהקשה, דבמשתחוה למעיין אה"נ דלקמיה סגיד וקמאי קמאי אדור, ומים הנשארים אין אוסרים במשהו, דמחובר אינו נאסר במשהו. מ"מ כששואב מהם לנסכים יהיה חוזר וניעור, דאז תלושים הם, ומשהו מים שיש בה תאסור אותם, וע"ש תירוצו.

לע"נ הג"ר יואל ב"ר אלעזר אונגאר זצ"ל י"א צ"י א"צ י"א טבת

ויחי יעקב בארץ מצרים. במדרש: למה פרשה זו שתומה, מפני שסתם ממנו כל צרות שבעולם. ויש לפרש הכוונה, דהנה שמחת וצער עוה"ז כלא הם חשובין, מה יתאונן אדם חי על עניני העוה"ז, הלא עוד מעט ואין צרה. רק עיקר צער של צדיקים הוא מה שנוגע לבניהם, שיוכלו לגדל זרעם על מבועי התורה והיראה טהורה, ואם אינם רואים פרי קודש שלהם בדרך שרוצין בו, הוא להם לצער גדול, ועל כן כל זמן שלא ראה יעקב בעצמו אם יוסף עומד בצדק, לא האמין להם, ואמר לבניו אלכה לראות פניו, בבחינת "הראיני את מראיך", וכעת שראה כל בניו וגם יוסף עומדים בצדקתם, וגם בני בניו מגודלים על ברכיו, לא היה לו עוד שום צער. וזה כוונת המדרש, שלאחר שחי יעקב בארץ מצרים וראה כל בניו ביתו עומדים בצדקתם, נסתמו ממנו כל צרות שבעולם, כי לא היה לו עוד שום צער.

לע"נ הג"ר משה ב"ר נחמן ברקובסקי זצ"ל י"א צ"י א"צ י"א טבת

שחיטת אווז בחודש טבת ושבת. כתב הרמ"א (י"ד סי' י"א סעיף ד'): מקצת שוחטין נזהרין שלא לשחוט שום אווז בטבת ושבת, אם לא שאוכלין מלבה, משום שקבלה היא שיש שעה אחת באותן חדשים, אם שוחט בה אווז, ימות השוחט אם לא אוכל ממנה, ונוהגין לאכול מן הלב, עכ"ל. [ובשמלה חדשה כתב דמהני אכילת כל אבר, ולא דוקא הלב]. ונ"ל הטעם מדוע אם אוכל השוחט אינו ניזוק, כיון דאמרו (סוטה כא.) דמצוה בעינדא דעסיק בה מגנא ומצלא, ושלוחי מצוה אינם ניזוקים (פסחים ו.), והנה שחיטה אינה מצוה, דלא מצינו מצוה לשחוט, ורק אם רוצה לאכול יש לו חיוב לשחוט, כדכתיב "וזבחת ואכלת", וא"כ אם אוכל מבשר שחוט, מקיים מצוה של שחיטה ג"כ, אבל אם אינו אוכל ממנו, אין לו שום מצוה בזה. ונראה לי דגם אם שוחט בעד חבירו, ג"כ לא מקיים מצוה. ולכן אם השוחט אוכל מהאווז, מקיים מצוה, והוה בעינדא דעסיק בה ומגני ומצלא, ולכן זה מצילו מן הסכנה, דשלוחי מצוה אינם ניזוקים, אבל אם אינו אוכל ממנו, איכא סכנה, כן נ"ל טעם הדבר. ולפי"ז נ"ל אם שוחט אווזא לשבת קודש, אין בו סכנה אפילו אם אינו אוכל ממנה, כיון דהוה לדבר מצוה. והראיה לזה, דהרי מים שבתקופה שאסור לתתות מפני הסכנה, ודבר זה יש לו שורש גדול מבורר לעינים, **כאשר ראיתי בשעת התקופה בחמאה קרושה טיפות דמים לרוב, כאילו חיצים נזרקו בה.** ודבר זה מובא בשו"ע (י"ד סימן קט"ז סעיף ה' ברמ"א), ומ"מ לדבר מצוה אין חוששים לתקופה, וכמבואר בשו"ע (או"ח סימן תנ"ה) לענין מים שלנו דאין צריך לשפוך את המים, משום דהוה לדבר מצוה. וכן לענין מים של שכונת מת שהיא סכנה, וכמבואר ביור"ד (סו"ס של"ט ובפתי תשובה שם), ומ"מ לענין מצוה כגון מים שלנו או מים לצורך שבת קודש אין חוששים כלל, וזה הכלל דשומר מצוה לא ידע דבר רע.

שו"ר בכרתי ופלתי (מובא בברכי יוסף י"ד סי' י"א) דיכולים לשחוט אווזא בטבת ושבת, דהסכנה היא משום דבזמנם עשו כשפים, משא"כ בזה"ז, וא"כ ק"ו בצירוף ה"ל, היינו שמינוק להקל, ברוך שכינותי, ואעתיק לשונו ותראה שמתיר בפשיטות לצורך שבת וחתונה, וז"ל: אין להקפיד על כך, כי

ד' ז"ל הרה"ק ר' שמעון מזעליכאו (נהרי אש אות ק"ז): "צדיק רע לו רשע טוב לו", אין לחשוב שח"ל דברו מן "רע לו" ו"טוב לו" בענינים חולפים ועוברים, כגון ממון או כבוד או פרנסה בריחה או בצמצום. אלא "רע לו", היינו רע ממש, בענינים הנוגעים לנפשו, בענין גנים ודורות היוצאים מהם, ובענין דברים הלחצים עליו המטרידים אותו בתורה ועבודה, והיינו דברים הנוגעים בנצחיות של הצדיק, אבל בכל זאת אין להרהר אחר מדותיו של הקב"ה. וכן "רשע טוב לו", היינו שמתבדר בגנים טובים, ויש לו גם היכולת לעשות צדקה טובה, וכן שאר דברים הנוגעים בנצחיות. ואנו אין לנו שום השגה בדרכי הש"ת המנהיג עולמו בחסד לפי הסדר הנעלם מאתנו, ונגלה לפני אדון כל הנשמות רבון כל המעשים. ה נחלקו האשונים אם שחיטה הוא מצוה קיומית, או דאין זה מצוה כלל, רק אופן להתיר בהמה (ע' כסף משנה ריש הלכות שחיטה, ותוס' שובעית כד. ד"ה האוכל, והג"ח פד"ר לאהר"ג מצות עשה צ"ג, ח"א עמוד שכ"א). ורבינו מחדש, דבאמת שחיטה אינה מצוה כלל, רק אופן להתיר בהמה, אבל אם רוצה לאכול בעצמו מהבהמה, אז השחיטה מצוה, ולא כששוחט לאחרים.

הוא בגדר דרכי האמורי, ובכלל 'לא תנחשו', ו'תמים תהיה', והדבר יצא מפי ר' יהודה החסיד, ובימיו היו הרבה מנחשים ומכשפים באוזות כנוודע במעשיות שיש על זה מר"א מגרמייזא לבטל כוחם, ואפשר דאף זה היה לבטל כוחם, אבל בזה"ז דלא שמענו ענין זה, ודאי אין להקפיד, ולאכול לסעודת מצות שבת או מילה וחתונה, פשיטא דיש לו לשחוט, ושומר מצוה לא ידע דבר רע, עכ"ל. הרי דכתב דאין לחוש בזה"ז לסכנה, וכש"כ בסעודת שבת ומצוה דשומר מצוה לא ידע דבר רע. רק נראה לי שיהיה נזהר בימים אלו לקיים מצות כיסוי הדם בעצמו, ולא ע"י שליח, ולהיזהר לכסות ד' מיני דמים עד שיצאו כולם עד שמתחיל לירד טיפין טיפין (כדאיאתא בי"ד סי' כ"ח ס"טו), והיינו לקיים מצות כיסוי בעצמו ובהידור, כדי שהמצוה תגין עליו מהסכנה. [שו"ת ר' עקיבא יוסף י"ד ח"א סימן ד'].

לע"נ הרה"ק ר' משה ב"ר יצחק פשעווארסק זצ"ל י"א צ"י א"צ י"א טבת

אל נא תקברני במצרים. הגמ' (כריתות ד:): אמרה דבעינן קרא מיוחד דאיכא כרת על אכילת דם של חיה ועוף שכיסהו ושוב נתגלה. ופירש"י שם, וז"ל: סלק"ד דבטלה אגב ארעא, ואי הדר אכלה עפרא בעלמא הוא, ולא ליחייב, קמ"ל, עכ"ל. והנה באור החיים (ויקרא יז:יד ד"ה דמו בנפשו) כתב בטעם של כיסוי דם, דהדם הוא הנפש, ולכן טעון קבורה, ע"ש. וכן משמע מאיכה רבתי (איכה רבה א:לו) דכיסוי הוא ענין קבורה. ויש להבין קצת לפי רש"י הנ"ל, דהו"א דדם כיסוי לישתרי הואיל דבטלה אגב ארעא. דבפשוטו אינו מובן מה שכתב רש"י, דהאי לישנא "דבטלה אגב ארעא", מצינו בב"מ (דף נו: ומנחות ס:ט) גבי זריעה בקרקע, ואין לו שייכות לענין כיסוי. אולם להנ"ל דכיסוי הוא ענין קבורה, מובן. ומצינו דגמא לזה בגור אריה (כאן) דכתב על דברי רש"י שכתב: אל נא תקברני במצרים, דסופה להיות עפרה כניס וכו' ושלא יעשוני מצרים עבודה זרה, וז"ל: יש מפרשים דכל הני טעמים צריכים יחד, דבעפרה כינים' לא סגי, דזה לא שייך רק כאשר היה נקבר בעפר שלהם, אבל אם היה נותן אותו בארון והיה ניתן בנילוס, לא שייך הך טעמא, דהא לא נקבר בעפרם. ובטעמא ד'יעשוני עבודה זרה' לא סגי, דזה הטעם לא שייך אלא כשהוא בעין ולא היה נקבר, שיהיו סבורים שלכך לא נקבר כדי שיעבדו אותו, אבל אם היה נקבר בארץ לא היו עושים אותו עבודה זרה. ועוד דלא שייך עבודה זרה אם נקבר בקרקע עולם, שקרקע עולם אינה נאסרת (סנהדרין מז:), ולא נעשה המת עבודה זרה כיון שאינו נאסר, וכשנקבר בקרקע עולם שב להיות המת כקרקע עולם, ואין עליו שם ע"ז, עכ"ל. ואולם אינו דומה, דשם היא רק בקרקע עולם, לא בעפר תלוש כמו בכיסוי, ועוד דכיסוי אע"פ שהוא ענין קבורה, מ"מ זה רק כל זמן היותו קבור, ואילו רש"י בכריתות איירי גם אחר שנתגלה הדם, ועדיין צ"ע. (שו"ת בן פורת יוסף ח"א סי' ב').

לע"נ פערל ב"ר ישראל ע"ה י"א צ"י א"צ י"א טבת

ויקרא לבנו ליוסף וגו' אם נא מצאתי חן בעיניך וגו' אל נא תקברני במצרים. בספר דברי ירמיהו תמה, היתכן שיעקב הסתפק אם מצא חן בעיני בנו שאהבו מכל בניו, ועוד למה באו כל ההתנצלויות והבקשות האלה, האם לא הספיק ציווי אב קדוש בזה לבנו שיעשה רצונו ככל אשר ישית עליו, ובפרט קודם פטירתו דקיימא לן אפילו בסתם אדם (תענית כא.) מצוה לקיים דברי המת.

ונראה, דהנה לעיל (מו:ד) כתיב "אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך", וכתבו המפרשים, דכיון שנחשב לאברהם קצת חטא בירידתו למצרים, כמו שכתב הרמב"ן (יב:), לכן הלך יעקב למקום שנגלה הקב"ה לאברהם וליצחק שיודיעו אם ה' מסכים לירד למצרים או לא, וכשהסכים ה' והבטיחו שיעלהו משם, ודאי סיפר אז לבניו, ולכן כתיב (מו:ה) "ויקם יעקב מבאר שבע", שנתעורר משם בחשק, "וישאו בניו את יעקב אביהם",

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!
פאר א נדבה פון \$180 פאר גליון מליצי יושר
וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די **פלאצקע גאון** - ווארשא, **אבני נזר** - סוכאטשוב, **ילקוט סופר** - פאקש, **לב העברי** - הר הזיתים, **ר' יוסף ענגיל** - ויען, **בן לאשרי** און **חזון יחזקאל** - הר המנוחות
אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

ערב שבת י"ג טבת יומא דהילולא של בעל הבן לאשרי זי"ע
זייט מנדב להוצאת הגליון לע"נ רבי יצחק ב"ר אשר אנשיל זי"ע

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה'ק מהדרת הרה"צ מאראד זצ"ל

אריינברענגען יראת חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכן דורות ישרים:

- י' ת"ח יורש וואס טוהט עס שוין אסאך יאהרן צו העלפן אידן. וועט עס טוהן פאר אייער ישועה פרייוואט, באמנות, קאנפידענשעל.
- יעדע נאמען איז א באזונדערע שטיין. באזונדערע עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט. אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס איבערגעבענקייט. מיט כונה, במתינות, אויף האט עס די ריכטיגע כח.
- משרייבט די גאנצע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שטיות. די שטיין בלייבט אין דעם אויווען פאר 2 וואכען.
- מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין. ביי די ריכטיגע צייטען.
- מ'לאזט אייך וויסען ווען די שטיין ווערט געבאקען, שהוא עת רצון להתפלל, כדי איר זאלט קענען מיט זאגען די תפילה.
- די ת"ח גייט אליין צום ציון און מתפלל, נאכדעם וואס ער רופט נשמת הצדיק אל קברו (המקובל מהישמח משה).
- די שטיין ווערט באגראבען ווי די ריכטיגע וועג. אזוי אז זעהט מען עס נישט.
- מקען אויך אפנעמען די שטיין און עס אליין אראפלייגען ביי וועלכע צדיק איר ווילט.
- מקען באשטעלען אפאר שטיינער כדי מזאל עס לייגען ביי אסאך צדיקים.

דוקא אויך דעם מקובלדיגע אופן פון מכן דורות ישרים ווערט מען ווי עס ווערט מקיים די ווערטער פון אריה'ק אויפן האר: **יבצר הלב (-אמרינו) ויין הארץ צו ארישקייט**, **שיהפך לבו לשמים לטובה (-סדושיש ד' גאנצע מענטש)**, ו**תראה פלאים (-העשט זעהן וואונדער)**, מקען עס געבען פון מעשד.

פאר פרטים רופט-טקסט מכן דורות ישרים

917-635-3883 dorosyesharim@gmail.com

צופרידענע עלטערען פון מכן דורות ישרים זאגן:

”מיין קינד איז געווארען א אנדערע מענטש. ער לערענט ער וויל ענדיגען א מסכתא

”מיין זון געהט מיך וועגן מיך אויף 5 מינוט פאר סוף זמן קריאת שמע

”מיין יצחק האט ארויפגעלייגט א מילטער

”איך האב נישט געהאט קיין נשוחה פארדעם, נישט וויסענדיג וואס מיין בחור טוהט

”כהאב אנגעהויבען זעהן הצלחה מיט מייןע קינדער נאכען מנדב זיין פאר מיין חברי קינד

בשורה טובה

שוב יצא לאור הספר המבוקש ביותר
חלת לחם על הלכות חלה – ברכת הבית על מסכת חלה
במהדרה מפוארת בתכלית ההידור והיופי

ע"י מכון עבודה ברורה
אפשר להשיג הספר בארה"ב: הרב יצחק מיטלסון שליט"א 733-987-4733
בירושלים: מכון עבודה ברורה 02-6576577

חדש ויצא לאור

חדושי רבנו חיים הלוי על הרמב"ם עם מורשת הגר"ח

• כרך ראשון •

ז"ל הרה"צ הרמב"ם מבורא עינים עינים כותבת מקורות ומילואים

מהדרה מושקעת ומורחבת במריכת מכון מורשת הגר"ח לאור הרב שנים ביניה עשמה

הנהלת מכון מורשת הגר"ח
מכון מורשת הגר"ח
מכון מורשת הגר"ח

מכון מורשת הגר"ח

מכון מורשת הגר"ח
more@shagrich.com

הספר ראשון
עם הספר "לעין"

קטן

שבדאי מי שהבטיח את האב, יקיים ההבטחה גם לבנים, ויעלה אותם ביחד עם אביהם, לכן לא חששו בני יעקב לירד למצרים ביחד עם יעקב.

אכן ליוסף לא הגיד מזה כלום, דזה ירועע מצבו במצרים, דכל יום יחשוב אולי יגיע הזמן שה' מעלה את אביו ואת אחיו ממצרים, והוא ישאר שם יחידי כמלפנים, כי אותו בטח לא יניח פרעה לצאת משם, כמו שמצינו שאפילו רק לעלות לקבור את אביו הוכרח להשתמש בטענה ד"אבי השביעי", ואם תעבירני על השבועה, גם אני אעבור על שנשבעתי לך, ופרעה הניח אותו לקבור את אביו רק בתנאי דישוב למצרים.

ולכן עתה ראה לנכון לדבר עם יוסף, שלא היה יודע מאותה הבטחה של "ואנכי אעלך". אבל מאידך גיסא, לא יקשה כל כך ליוסף, כמו לשאר הבנים היודעים מההבטחה, דעכשוו כשישמעו שיעקב אמר שיקברו אותו בארץ כנען, והם ישארו שם, אז הם יחשבו את עצמם כאבודים ח"ו, דרק האב הובטח, ונתקיימה עכשוו ההבטחה, ולהם הלא אין הבטחה, לכן לא אמר לשאר בניו כי אם ליוסף, ונתיישב מדוע דוקא ליוסף לא לשאר בניו.

להנה מה שהסתפק יעקב אם מצא חן בעיני יוסף, יש לומר דהסיבה לזה, לפי אומרים חז"ל דבעת שבא יעקב אל פרעה, ברכו שיעלה הגילוס, וכן היה, וממילא נפסק הרעב, והפועל יוצא מזה היה, שעד אז היה יוסף קדוש ונערץ בכל הארץ, דהכל ידעו שדבריו ברוח הקודש וכל דבריו מתקיימים, אבל כשפסק הרעב אחר שנתיים, והוא אמר שיהיה עוד רעב ה' שנים, מצרים עם לא בינות חשבו שיוסף שיקר, ושמהיום והלאה אין ממש בכל דבריו, נמצא ע"י יעקב, סבל יוסף עלבון גדול. לכן אמר לו יעקב "אם נא", גם עתה שאתה סובל עלבון על ידי, ברור אצלי שלא תחשוש לטובת עצמך נגד רצוני, ולכן אני בטוח בבקשתי אליך שלא תחשוש לתועלת שיגיע לך ולאחיק מהיות קברי אצלם במצרים, ותעשה רצוני להוליכני ולהשכיבני אצל אבותי בארץ ישראל, וכיון שיוסף יסבע לו, ישתדל על זה אצל פרעה לעלות ולקבור אותו שם, בודאי שוב לא יתנגדו שאר בניו.

וליתר בטיחות, החזיק הדבר בסוד עד יום פטירתו, ואז אסף כל בניו ויברכם והבטיחם שיהיה ה' עמם ויעלה אותם מגלותם, ובמעמד הזה גילה לכולם הסוד של "קברו אותי וגו' ויגוע ויאסף אל עמי", וכבר היו הדברים בתוקף צוואת שכיב מרע, ומצוה לקיים דברי המת, וכבר היה יוסף מושבע על הדבר והשתדל אצל פרעה.

לכות בילא בתו בורה חנוי להצלחה בכ"ע

כל שאינו בזה אחר זה אפילו בבת אחת אינו. אמרו בקידושין (דף נב, ב) אמר רבה, המקדש אשה ובתה כאחת, שאמר 'הרי שתיכן מקודשות לי', אינן מקודשות, מפני שקידושין אלו אינם בזה אחר זה, שאילו היתה אחת מהן מקודשת לו, והיה חוזר ומקדש את השניה, לא היו תופסים בה קידושין, שאין קידושין תופסים בעריות, ולכן אף כשמקדש את שתיהן בבת אחת אינם קידושין.

ויסוד הדין הוא, דדבר המונע את חבירו מלחול בזה אחר זה, מונע גם את חבירו מלחול בבת אחת, דאותו סיבה שגורם דאין קידושין תופסין באשה ובתה זה אחר זה, אותו סיבה גורם גם שלא יתפסו קידושין בבת אחת.

כדכתב הגר"ח (ה' נדרים) וז"ל: היכא שהאחד בחלותו מונע את השני מלחול, אז הוא דאיתא להך כללא דאפילו בבת אחת אינו, ושניהם בטלים משום דכל אחד מונע חבירו, עכ"ל. והאריך שם דבמקום דיש טעם צדי מדוע אינו חל בזה אחר זה, ולא משום דהראשון 'מונע' השני מלחול, דאז לא שייך כלל זה.

וכתב בחזון יחזקאל (סוף נדרים) דלפ"ז אפשר להבין מה שכתבו התוס' (בכורות ט: ד"ה אמר) שאין אומרים הכלל של 'כל שאינו' בפדיון פטר חמור, ולכן אתון שילדה שני זכרים בב"א, נותן טלה אחד לכהן, אע"פ שאם היו נולדים זה אחר זה לא היה השני קדוש, ואין אומרים שכל שאינו בוא"ז אף בב"א אינו, ולא יתקדש לא זה ולא זה, ע"ש. וז"ל: לפי מה שביאר הגר"ח בדעת הרמב"ם שהיכא שהראשון אינו מונע ומעכב את השני מלחול, לא אמרינן בזה כל שאינו בזה אחר זה בבת אחת אינו, הכא בבכור נמי, הא שאין על השני דין בכורה, אינו משום שהראשון מעכב עליו, אלא משום שבכור בפטר רחם תלה רחמנא, והכי הוא לא פטר הרחם, ובבת אחת כיון שהם אינם מונעים זה את זה מלחול וישנו שפיר בפטר רחם, דהא מין במינו אינו חוצץ, שפיר חל על אחד מהם דין בכורה.

1 אבל בשיעורי הגר"מ (בכורות שם, ולקוטי שיעורים נדרים ס' י"ד אות ד') כתב, ד"ל דחלות בכורה על אחד הוא המעכב והגורם שלא יוכל לחול על השני חלות בכורה, משום

דינא הוא דבכור אין אלא אחד ולא שנים. [ולכן הוצרכו התוס' לומר דבכור שאני זה חלות הבא מאלה]. ועי' ש"ת נטע שעשועים (ח"מ ס' מ"ח) שכתב זה בדעת התוס' זבחים. וראה קובץ הערות (ס' ל"ה אות ב').

פניני הפרשה

העלון מוקדש:
להצלחת: שמואל בן דליה, מיכל בת אורית.
לזיווג הגון: הודיה בת דליה.
לעילוי נשמת: משה בן מונס.

עלון מספר 1299
תשפ"ג

פרשת: ויחי
הפטרה: ויקרבו ימי (מלכים א' ב')
יעיאת השבת: 17:27
ר"ת: 17:59

שכר לימוד תורה מתוך הדחק אין למכור!

”זבולון לחוף ימים ישכון” (מט' יג')

הגאון רבי שמואל סלנט זצ"ל, רבה של ירושלים, סיפר עובדה בלתי ידועה שהתרחשה בימי עלומיו בעיר סלנט. **בעיר חיו שני אחים, האחד עשיר כקורח, והשני ירא אלוקים ועוסק בתורה תדיר, ועני.** העשיר, שהיה טוב לב, לא יכול היה לראות בעוני אחיו ונתן לו מידי חודש שלושה רובלים. סכום שנחשב למכובד מאוד במושגי אותם הימים.

לימים התיישב האח העשיר בדעתו. ניגש אל אחיו העני ויאמר לו: ”החלטתי שלא לתת לך עוד את שלושת הרובלים אלא אם כן נכתוב ונחתום על שטר 'יששכר וזבולון' ובו תיתן לי מחצית מלימוד התורה שלך”. האח העני סירב לעשות דבר עד שישאל את פיו של הגאון רבי חיים מוולוז'ין. משנכנס אל הקודש פנימה, השיב לו רבי חיים: ”עקרונות, לא מן הנמנע שתיתן לאחיך העשיר חלק מתורתך, אבל מצד שני תוכל לומר לו, מדוע הנך צריך לבקש חלק מתורתו ולגרוע בכך מחלקי, הרי גם בלי זה יהיה שכרך גדול.

שהרי אינך גרוע מהנשים שעליהן אמרו חז"ל, שהן מקבלות שכר על כך שמאפשרות לבעליהן ללמוד, ומהבעל לא נגרע בשל כך דבר וחצי דבר. אם כן, גם אתה יכול להסתפק בזה ומדוע תבקש שאתן לך חלק מתורתך?!” ”ובכל מקרה”, אמר הגאון רבי חיים מוולוז'ין לאח העני, ”תגיד לאחיך העשיר, שמשכר לימודך מתוך הדחק אינך מוכר לו, ולא יהיה לו חלק בכך”.

”והיא הערה נפלאה”, אמר רבי שמואל סלנט. כי לימוד תורה מתוך הדחק הוא מעלה עצומה ונוראה עד מאוד. ומתוך הדחק אין פירושו מתוך עוני ולחץ כלכלי דווקא. גם אדם שעומדים לפניו קשיים ובעיות בדרך ללימוד והוא אינו מתחשב בשום דבר, מתגבר על הכול ובא ללמוד, גם זה 'מתוך הדחק יקרא'!

לפני הגאון הקדוש רבנו אביר יעקב אבוחצירא זצ"ל באו שני שותפים עשירים על מנת שיכרכם בהצלחה בעסקיהם. אמר להם: ”אתן לכם סגולה בדוקה להצלחה כפולה, הצלחה בעולם הזה והצלחה לעולם הבא. וזו היא 'השכמת בית המדרש שחרית וערבית', שאדם אוכל פרותיה בעולם הזה והקרו קיימת לו לעולם הבא”. אמרו לו: ”בוודאי, מתפללים אנו במניין בוקר וערב”. ענה ואמר: ”לא דברתי על 'השכמת בית הכנסת', אלא על 'השכמת בית המדרש' שהוא מקום לימוד תורה. הסכימו לימוד תורה לתפילה, לפרק משניות או לפרשה בחומש ותצליחו”.

אמרו: ”אבל אנשים סוחרים אנו. ובית המדרש, מקומם של תלמידי חכמים”. אמר להם: ”טעות בידכם. אכן שבט יששכר עסק בתורה כל היום ושבט זבולון עסק בסחורה ותמך בידו. אך זבולון, מלשון זבול, כינוי לעולם הבא, בתמיכתו זכה זבולון גם הוא לעולם הבא.

”אבל אין די בכך, שכן כתוב 'זבולון לחוף ימים ישכון'. גם שבט זבולון חייב לשקוד על דלתות בית המדרש ולשכון למרגלות ים התורה. ואזי מובטח לו שיהיה 'יורכתו על צידו'”.

'צידו' בגימטריא 'אלוקים חיים', מובטח לו שה' יהיה בעזרו! אם תבטחוני שתלמדו שיעור תורה אחד בוקר וערב, בבחינת השכמת בית המדרש 'שחרית וערבית', ותשכנו 'לחוף ימים', ים התורה שבכתב וים התורה שבעל פה הריני מבטיח לכם שאלוקים חיים יהיה בעזרכם, וההצלחה תלוה אתכם בכל אשר תפנו”.

הבטיחו, המליחו במסחרם במאוד מאוד וזכו לשני שולחנות: תורה וגדולה במקום אחד. (ברכי נפשי)

הלכה למעשה

אפיית חלות בערב שבת
דעת הגרי"ש אלישיב, שהמתענג מחלה של האופה יותר מאשר מחלה ביתית, רשאי ליקח חלה מן האופה ואינו מחסר בכך בכבוד השבת, כיון שיסוד המנהג ללוש חלות בבית הוא כדי לקיים בכך את מצות 'עונג שבת'.
וכן באור לציון מובא, מכיון שבזמנינו יש מאפיות שאופות חלות מיוחדות לשבת, אין צורך להקפיד לאפות חלות בבית לכבוד שבת.
וכן כתב בפסקי תשובות, מאחר ובזמנינו ניתן להשיג חולות טריות וטעימות ומיוחדות בטיבן ממאפיות שונות שפיר קיל טפי, ובפרט שיש ריבוי מלאכה בבית, וימי שיש קצרים, וכן הנשים חלושות מזג, או מעוברות ויולדות, ושלוש בית עדיף.
ואילו בהלכה ברורה כתב, שגם כיום שהנחתום מכין במאפיה חלות מיוחדות, ראוי ונכון שתאפה האשה חלות בעצמה בביתה. ואם האשה חוששת שלא תספיק גם לאפות חלות וגם להכין כל שאר צרכי שבת ביום שישי, מותר להתחיל להכין קודם יום שישי. ומכל מקום עדיף יותר שתתחיל בשאר צרכי שבת קודם יום שישי ואילו את אפיית החלות תהיה ביום שישי כדי שתקיים מצוות הפרשת חלה ביום זה שיש בו תיקון לחטאה.

הלכות אלו מלוטטות מתוך הספר 'הבהיר' 'השבת הלכה למעשה'.
לרכישה פנו: 0556780066

סיפור לשבת

"הידידים"

ידידים טובים היו, שניהם חבשו את ספסל בית המדרש בנמירוב עיר מגוריהם. בהמשך נפרדה דרכם. האחד הוא רבי נתן מברסלב, היה לחתנו של רבי דוד צבי הגדול ועבר לגור בברסלב; ואילו חברו ר' משה (שם שאול לאדם אמיתי) נשא אשה מהעיר מוהליב ועבר לגור שם. ר' משה החליט לשלוח ידו במסחר; הוא לווה סכומי כסף גדולים, השקיע אותם במסחרו, אך נחל כישלונות והפסיד את כספו. בנוסף לדלותו, הפך באחת לבעל חוב גדול. הרהר ר' משה במצבו העגום: 'מניין אשיב את חובתי לנושים הרבים? אין לי אלא ליטול את מקל הנודדים, אברח לי אל עיר מרוחקת, שם אחפש מקור פרנסה – אולי אצליח להשיב קמעה קמעה את חובותי העצומים'.

אמר ועשה. בבוקר בהיר עשתה לה השמועה כנפיים כי הסוחר הצעיר פשט את הרגל ונמלט בעור שיניו מאימת נושיו.

באותה שעה היה ר' משה מכתת רגליו בדרכים כאחד הקבצנים. נקלע לעיר 'ברסלב'. לפתע נזכר כי ידיד-נפש יש לו בעיר: הצדיק הקדוש רבי נתן שטרנהרץ. ידיעה זו היוותה עבורו קרן-אור באפילה; חבר נעורים נאמן שכזה, במצב מביש כשלו, כמוהו כאי של תקווה בלב אוקיינוס גועש.

ר' משה נוקש על הדלת, ורבי נתן ניגש ופותח. "ברוך הבא, ידידי מנוער!" קיבל את פניו בלבביות. בטביעת עינו הבחין כי עננת עצב מרחפת על פני אורחו. ראשית חכמה הזמינו לסעוד בביתו ארוחה משביעה, וכשכילה לאכול שאלו לשלומו. ר' משה נאנח אנחה השוברת חצי גופו של אדם, וסיפר לו על המבוי הסתום שאליו נקלע בעקבות החובות שהשתרגו על צווארו. "הגעתי למסקנה", סיים ר' משה, "כי הדבר הנכון ביותר עבורי עכשיו, הוא לברוח ממקום מגורי. בעיר פלונית דר קרובי העשיר, הוא בוודאי יעמוד לעזרתי וידאג לי לעבודה מסודרת".

כשכילה דבריו, השיבו מוהרנ"ת: "חברי היקר, אכן בצרה גדולה אתה, אך החלטתך להיות 'בורח' אינה טובה". כשראה כי ידידו מביט בו בתמיהה, הסביר: "כשתבוא אל בית קרובך, הכרת פניך תעיד על שפל מצבך, ובו במקום יראה לך אותות אי שביעות רצון מבואך. גם את ידו הריקה יקמץ מלהושיט לך. הוא יברך אותך ב'שלום עליכם' בשפה רפה, תוך כדי הושטת ראשי אצבעותיו. אולי יתן לך לסעוד אצלו סעודה או שתיים, אך לינת לילה מסופקני אם יציע לך. יתכן שגם בבית המדרש לא תוכל ללון, שכן במקום שאין מכירים אותך, עלולים לחשוד בך כגנב.

"עצתי לך לברוח אל ה'!" סיים רבי נתן בקול נחרץ. "שוב לעירך, אולם לא לביתך – אלא לבית-המדרש; בית המנוס שלך יהיה תורה ותפילה. שם הכל מכירים אותך שאינך גנב חלילה, אלא סוחר נכבד שכשל בעסקיו. שמש בית המדרש יקבלך בסבר פנים יפות וידאג לך לארוחות, ואף יתן לך כר לשים תחת מראשותיך.

"כשישמעו קרוביך כי חזרת לעיר וכי יושב אתה בביהמ"ד – יבואו לשם ויפתחו בצעקות והאשמות נגדך, אך אתה אל תענה דבר, אחוז בפלך השתיקה, ובעזרת ה' ישועתך תבוא". דברי רבי נתן היוצאים מן הלב, נכנסו ללבו של הידיד, והוא החליט לעשות כעצתו. חזר ר' משה מברסלב למוהליב, שם פעמיו לביהמ"ד והשקיע עצמו בתורה ובעבודת ה'.

והנה, הפלא ופלא; דבר מדבר רבי נתן לא נפל ארצה; השמש חמל עליו ודאג לו לכל צרכיו. כעבור ימים ספורים הגיעו אשתו וקרוביה לביהמ"ד ופתחו ב'ויצעקו'. ר' משה, כעצת ידידו הדגול, אינו משיב דבר וחצי דבר. בתוך זמן קצר הייתה העיר כמרוקחה: ר' משה ה'יורד' חזר, והרי הוא ספון בביהמ"ד! השמועה הגיעה לאוזני כמה מידידיו, והם החליטו להיחלץ לעזרתו; אספו סכום כסף ורכשו דוכן עם סחורה, כדי שזוגתו של ר' משה תוכל לסחור בה בשוק. ברכת ה' הייתה עמה, והיא הצליחה במסחרה, כשבעלה המתמיד מגיע מפעם לפעם ומושיט את עזרתו, עד שהצליחו להשיב את כל חובותיהם.

ר' משה המשיך ליישב באוהלה של תורה. כעבור זמן כתב מכתב נרגש לרבי נתן: "ידיד נעוריי! עצתך הטובה הצילה אותי תרתי משמע, יושב אני בין כותלי ביהמ"ד והוגה בתורה. אשריך שעל ידך התגלגלה זכות גדולה כזו!

סגולת ישראל

סגולות בין אדם לחבירו (א) סגולה אמיתית להינצל מכל אויב ומשטין ופגע רע, וגם תהיה אימתו מוטלת על הבריות כל היום, לומר תיכף אחר ברכות השחר 3 פעמים פסוק זה (דברים י"א, כ"ה): "לא יתִצַּב אִישׁ בְּפָנֶיךָ, וּמִרְאֵיךָ יִתֵּן ה' אֱלֹהֶיךָ עַל פְּנֵי כָל הָאֶרֶץ אֲשֶׁר תִּדְרֹכוּ בָּהּ פְּאֻשׁוֹ דָּבָר לְכֶם" (סגולת ישראל א.לז).

(ב) סגולה לאהבה או להפוך את האויב לאוהב, יאמר בפני חברו שבע פעמים בנשימה אחת את השם אוריאל או נוריא"ל, ויתהפך לאוהב.

(ג) סגולה לקיום האהבה בין אדם לחברו, שיהיה שגור בפיו קריאת מזמור קל"ג בתהלים.

(ד) אם פגעת באויבך, ואתה יודע שהוא רוצה להרע לך, אמור כנגדו שבע פעמים את השם אוריאל, ואח"כ תאמר: "ה'! הצילני מאויבי". ולא יוכל להרע לך, בעזרת ה'.

(ה) סגולה לכבוש את האויב, יאמר שבע פעמים את שם אמו של אברהם אבינו ע"ה "אמתלאי בת כרנבו", ושם אמו של המן הרשע "אמתלאי בת ערכתא".

מה רבו מעשיך ה'

גופו מסתיים בזנב ארוך, שבקצהו גוש מוקשה העטוף בגדיל שיער. במכת זנבו הוא מסוגל להרוג בעל חיים. האריה ניחן בראיה חדה מאוד, והוא יכול לצפות בטרף ממרחק של קילומטרים. יש לציין, כי עיניו הן הגדולות ביותר מבין כל עיני הטורפים החיים על פני היבשה. בנוסף, שמיעתו חדה עד למאוד, והוא מסוגל להניע את אוזניו לכל הכיוונים. הודות לכך הוא קולט קולות, אף כאשר הוא נמצא בתוך צמחיה סבוכה וגבוהה. בדרך כלל נמנע האריה מלטרוף חיות גדולות, כגון פיל. קרנף ותאו. רק לעיתים נדירות מאוד הוא עושה זאת. כמו כן, אין האריה תוקף בני אדם, אלא רק בעת שהוא רעב באופן יוצא מן הכלל.

ה' יתברך חנן את האריה במלכות, וברא אותו אציל במראהו, מעוטר באדרת שיער ועז מאוד, כך שכל רואיו ישו לו הדר ומלכות. הוא מצטיין בגבורה, זריזות, עוצמה, בטחון ותעוזה. משום כך הוא מטיל חיתתו על כל חיות היער. גובהו כמטר, ואורכו כשני מטרים. משקלו מגיע לכ- 250 ק"ג, וגופו בנוי ומותאם באופן מושלם לצורך תפיסת הצייד. יש לו עצמות חזקות מאוד, שרירי חזה חזקים ומלתעות אימתניות, באמצעותן הוא רץ אחר הטרף, תופס ומכריע אותו בקלות. כפות רגליו הקדמיות עוצמתיות ומצוידות בציפורניים חזקות, באמצעותן הוא יכול להפיל ולאחוז טרף השוקל פי שלושה ממשקלו! בתחתית כף רגלו מצויות כריות רכות, המסייעות לו להבלעת קול צעדי.

מילתא דבדיחותא

איש אחד הזמין שניצל מהמלצר, לאחר כמה דקות מביא לו המלצר את השניצל. הבנאדם רואה שכתוב על השניצל 44.

הוא שואל את המלצר, מה זה? עונה לו המלצר, לשף שלנו נאבד הפטיש לשניצלים, אז הוא דופק עם הנעל שלו...

אמרת השבוע

א. האדם חכם בעודנו מבקש החכמה. וכאשר יחשוב שהגיע אל תכליתה - הוא סכל.

ב. מנוחת החכמים במצוא האמת. מנוחת האווילים במצוא השקר.

כיצד מוכיחין?

עלון מס' 18

האם התוכחה יכולה להועיל? איך הדרך הנכונה להוכיח בלי לפגוע, וגם להשיג את המטרה הרצויה?

אמר לבסוף לאב. בהגיע האב לביתו סיפר לבנו על הזמנת הרב אולם הבן סירב ללכת. "יודע אני מראש את שברצונו לומר לי. אין לי עניין בהטפות מוסר". ביומיים הבאים הוסיף האב להתחנן לפני בנו ללכת אל הרב, אך ללא הועיל.

השבת התקרבה, והבן עומד בסירובו. נותרו עוד כמה שעות עד השבת, והמתח באוויר גואה. כשדמעות בעיניו ניסה האב ניסיון אחרון לדבר על לב בנו: "אף אם לא תקבל את דברי הרב, עשה נא לי טובה ולך אליו. איך אראה את פניו בעוד כמה שעות בבית הכנסת כאשר אפילו לשוחח עמו לא הסכמת?". לבסוף הסכים הבן לתחנונים. "אל תטפח ציפיות", הדגיש קודם לכתו.

כשהגיע לבית הרב, זו היתה שעה קלה לפני שבת. הרב עדיין לא שב מהטבילה במקוה. להפתעתו הרבה קידמה אותו הרבנית במאור פנים ובחיוך. היא ביקשה ממנו להמתין לרב, ובינתיים פרסה לו מעוגת השבת הטרייה. לאחר כמה דקות הופיע הרב. על פניו נסוכה הארת השבת הממששת, וכולו אחוז הרהורי דבקות. בהבחינו בצעיר, רץ אליו מיד ולחץ את ידו בחמימות. "אני מתנצל על שהטרחתי אותך אליו בשעה דחוקה זו", התנצל, "סלח לי". לאחר הפתיחה הלבבית, אמר לו הרב: "שמעתי עליך דברים גדולים. נודע לי כי אתה מפקד חשוב ב'הגנה' ועוסק בהצלת חיי יהודים. יהיה חלקי עם מי שזכו להגן בגופם על עם ישראל. אין לשער את גודל המצווה שבידך, אולם אני מבקש לספר לך, כי יש כמה אנשים בשכונתנו שאינם מודעים למעשיך החשובים. הם אינם יודעים כי אתה עוסק במצווה כה חשובה, הדוחה גם את השבת. בשבת שעברה, סיפרו לי, נסעת במכוניתך בחוצות השכונה. ומן הסתם, כשיהודי נוסע בשבת, הרי זה משום פיקוח נפש. אם כך הדבר, הנסיעה מותרת ואף מצוה. אולם מי שאינם יודעים זאת, זוממים לפגוע בך, ואגב כך להפריע למלאכת הקודש שאתה עוסק בה. בקשתי אפוא ממך כי מחר, אם תצטרך שוב לנסוע בדחיפות כדי להגן על חיי יהודים, אנא הקש על דלתי והודע לי. אני אכנס עמך למכונית, ואסע עמך ברחובות השכונה. כך ידעו כולם שנסיעתך מותרת בשבת, ולא יפגעו בך ובעבודתך". נכנסו הדברים הרכים לליבו של הצעיר, ומאותו יום לא נסע עוד בשבת ברחובות שערי חסד, והשקט והשלווה חזרו לשרור בשכונה.

מאז היווסדה, היתה שכונת שערי חסד בירושלים שכונה של תורה ויראת שמים. בתי הכנסת שבה היו ועודם ספוגים תורה ותפילה, שוקקי חיים של קדושה בכל שעות היממה. רבה של השכונה, היה הגאון הרב יעקב משה חרל"פ זצ"ל.

בימים ההם, עבר היישוב הקטן בארץ ישראל טלטלות רבות. המצב העולמי הכללי, השלטון הבריטי וגזרותיו, השפל הכלכלי, ועוד... כל אלה ערערו את הקרקע מתחת רגליהם של בני ירושלים. במיוחד גדול היה החשש לבני הדור הצעיר, לבל יושפעו מן הרוח הזרה שנשבה מבחוץ. אולם הרוח הייתה עזה, והיא סחפה צעירים רבים אל מחוץ לעולמה של תורה.

בנו של אחד התושבים, יהודי ירא שמים ובן תורה, השליך את לבושו המסורתי וגזז את פאותיו. לב ההורים נשבר, אך לא היה לאל ידם לעשות דבר. היו מהשכנים שדרשו מההורים להרחיק את הבן הסורר מהבית ומהשכונה. אך אלה, בעצה אחת עם הרב חרל"פ, החליטו להוסיף לקיים את הקשר עם בנם ולנסות להשפיע עליו. הבן הוסיף אפוא לחיות בשכונה, בהשילו מעליו את שאריות הסממנים שקשרו אותו למסורת. לאחר זמן התנדב ל'הגנה' ובמרוצת הזמן נעשה מפקד בכיר בארגון.

שבת אחת נזדעזעה השכונה כולה: הצעיר נראה נוסע להנאתו, במכונית, ברחובות השכונה. מעולם לא העז איש לחלל כך שבת בפרהסיה ברחובות השכונה. היה זה בבחינת פריצת קו אדום. היו בשכונה קנאים, שהעניין העלה את חמתם. אלה הטיחו חרפות וגידופים על ראש הצעיר שחילל וביזה את כבוד השבת. אך הוא לא התרשם מן החרפות וגם לא מאיומים. להפך, נראה היה כי כל אלה רק הגבירו את רצונו להתגרות בתושבים ולהפגין את הבוז שהוא רוחש להם. קנאי השכונה כבר הודיעו כי בשבת הבאה לא יעבור המעשה בשתיקה.

עם התקרר השבת, נעשתה האווירה בשכונה טעונה. ברור היה לכל כי השבת הקרובה עומדת להיות שבת של פורענות. לא הועילו כל תחנוני ההורים על אוזני בנם. הוא היה נחוש בכוונתו לנסוע ברחובות השכונה גם בשבת הקרובה. בצר לו פנה האב שוב אל רב השכונה, לבקש עצה. הרב חרל"פ הקשיב בתשומת לב לדברי האב, והתעניין בעיסוקיו של הצעיר. "אמור לבנך כי אני מבקש לראותו ולשוחח עמו בענין חשוב",

להמשך קיומו של העלון, למי שמכיר בערכו וחשיבותו,

מתקבלות תרומות לע"נ, או לשמחות וכדו'

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

שמע על החתונה המתעתדת, על הכלה בת הנכר. אולי אפשר לשכנעו שתתגייר. "מוטב שיאכלו בשר תמותות שחוטות ולא בשר נבלות" (קידושין כא:). חקרו למשפחתו, וכהן הוא. גיורת אסורה לכהן...

התרגש הרבי, וקם מלוא קומתו. הצביע על הארונות גדושי הספרים, שהשתרעו מקיר לקיר, עד לתקרה. מאות מאות ספרים. כרכים גבוהים

ונמוכים, רחבים ודקים, ישנים וחדשים, בכל מקצועות התורה. נגלה ונסתר, הלכה ופלפול, דרוש וחסידות. אמר בהתרגשות: "רואה אתה את הספרים הללו, זו טיפה בים האוצרות הרוחניים שלנו, אני בקי בכולם". ואז הצדיק התרגש, והוסיף:

יום יום מתפללים שתבוא הגאולה, ויבנה בית המקדש, וכשיבנה, אתה תעבוד בו, ולא אני. כי אתה כהן, ואני לא, ומעלה זו אתה מוכן להפסיד!?

יהודי בעל צורה נסע ברכבת התחתית בניו יורק. התיישב לידו צעיר פרוע תלתלים עטור עגילים: "כבודו רבאי, מבקש אני ברכה! בשבוע הבא אני מתחתן". "נו, שיהיה בשעה טובה. עם מי?" ירחם השם. עם נערה גויה. חביב אדם שנברא בצלם, להבדלי הלאום אין משמעות בעיניו. והדת, ובכן, שניהם אינם דבקים בה.

חושך בעיניים. התפלל בליבו שה' ישים בפיו את הדברים הנכונים, ונענה. אמר: "שמע נא, אמנם אני רב וברכתי ברכה. אבל במה דברים אמורים? בשידוך רגיל. מרובים בו סיכויי ההצלחה, די בו בברכתי. אבל, הן תבין, כשבאים משני רקעים כה שונים. שני לאומים, שתי דתות. כדי שזה יצלח, נחוצה ברכה הרבה יותר חזקה, מצדיק גדול ומיוחד. בוא ואקחך אליו..."

החתן הבין, והסכים. אולי יסכים גם הצדיק לסדר לו קידושין... הביאו לפני רבו.

הדברים היוצאים מן הלב נכנסו אל הלב. הבחור הבטיח לנתק את הקשר.

הרבי קיבל פניו בכזו אהבה. עוד בן יחיד של הבורא יתברך. בן אובד, אבל לא בן אבוד...

דברים ששלח לי הרב זליג פליסקין שליט"א

במשך הזמן שאלוני הורים רבים, האם באמת מבוססת השמועה בשם גדולי ישראל שהנוער המתמודד הם אנוסים? ובכן, אמת הדבר.

המשגיח **רבי דב יפה** זצ"ל כתב:

על אותם הנחשלים שבקרב הבחורים אמר לי מרן החזון איש זצוק"ל, שיש להסתכל עליהם כעל אנוסים או קרוב לזה, **וחס ושלום לא כפושעים!**

(מכתב לוועידת חינוך, עש"ק וארא תשע"ה)

וכן מובא בשיחותיו של מרן

רבי גרשון אדלשטיין שליט"א:

ילד שנתקלקל, **העצה היא לנהוג עמו בידידות, ולקרב אותו**, ואז יש סיכויים שיחזור בתשובה, כי הוא בעצמו יודע שאינו מתנהג כשורה, ומבין שאין זה ראוי לעשות נגד הוריו, **אלא שהוא אנוס מפני** שהיצר הרע שולט עליו,

ואם נוהגים איתו בכבוד ובדרך ידידות, זה נותן לו כוחות, ואז יש תקווה שיחזור למוטב, אבל אם מרחיקים אותו, הרי זה רק גורם שיהיה יותר גרוע.

(דרכי החיזוק גליון 400)

אשמח לשמוע רעיונות והצעות ייעול - הכל יתקבל בברכה.

ישראל חיים בלומנטל.

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

לעילוי נשמת רבי אריה יהודה ב"ר אהרן הראל זצ"ל ממייסדי ישיבת קול יעקב ונאמן לה עד יומו האחרון.

נלב"ע כ"ח מרחשוון תשפ"א

המשגיה

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור, ולכל דורש ברבים

גליון מס' 69

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

ויחי - תשפ"ג

עניין של חינוך

"זיירא ישראל את בני יוסף, ויאמר מי

אלה?" (בראשית, מו/ח)

ושאלה זו זועקת בכל דור ודור לאמור: מי אלה? שומה עלינו לבחון ולדעת כיצד באמת נוכל להבטיח את עתיד הילדים? קיימת רק דרך אחת להבטיח זאת. על הפסוק בפרשתנו "ועיני ישראל כבדו מזוקן" אומרת הגמרא: אמר רבי חמא ב"ר חנינא: מימיהם של אבותינו לא פרשה ישיבה מהם, היו במצרים ישיבה עמהם שנאמר... אברהם אבינו זקן ויושב בישיבה היה, יצחק אבינו זקן ויושב בישיבה היה ויעקב אבינו זקן ויושב בישיבה היה (יומא כ"ח ע"ב). זו הדרך, זו הערובה: לא פסקה ישיבה מהם זהו סוד קיומו של עם ישראל בחינוך הדור הצעיר לתורה ולתעודה. כל האלטרנטיבות האחרות אינן אלא חיקוי עלוב שלא הוכיח את עצמו. לימוד התורה וקיום מצוותיה הינם הערובה היחידה לרציפות קיומו של עם ישראל. ההידמות לגויים בלבוש, בשפה, טומנת בחובה חומר נפץ. לא בכדי נצטוונו שלא לנהוג בחוקות העמים! לא בכדי צוינו לשבח יוצאי מצרים שלא שינו את שמם, לבושם, ואת לשונם.

מערכת שיעורי לב ארי

פְּנִינִים מִשְׁלַח מַלְאָכִים

"בן פֶּרֶת יוֹסֵף בֶּן פֶּרֶת עָלֶינִי בְּלוֹת צַעֲדָה עָלַי שׁוּר": (בראשית, מט', כב')

ואמרו במדרש אגדה: 'מלמד שאין עין הרע שולטת בזרעו, מפני שהחביא [את] אמו מפני עשו הרשע, שלא יתן עיניו בה, בשעה שבאו להשתחוות לו':

מובא בשם מרן רבנו זיע"א בספר דרך שיחה: שאמר פעם לאברך אחד שהגיע עם בנו, ילד פלא היודע ג' סדרים מהש"ס ועדיו לגדולות ונצורות, כי צריך ללמוד עמו מוסר כל יום, ואז לא יזיק לו עין רעה, ולימוד מוסר טוב גם להורים, ומשנשאל מה ענין מוסר לעין רעה? השיב: כשאדם מחזיק עצמו בגאווה, אנשים נותנים בו עין רעה, ולא כן כשמחזיק עצמו לעניו. ונשאל שוב מרן זיע"א שהנה בחזו"א (ב"ב ליקוטים סי' כא' ד"ה יהבו) כתב שעין רעה הוא דבר שממילא, ולא משום כוונה רעה, אלא ההתפעלות עצמה גורמת לעין רעה. והשיב רבנו: שאכן יש ב' סוגים, יש כמו שכתב החזו"א ויש עין רעה שבני אדם יכולים להזיק, והוסיף רבנו: שמעתי מהג"ר אלעזר צדוק טורצ'ין זצ"ל ששמע מהחזו"א כי בבני ברק אין עין רעה שולטת, ומסתמא זה שייך על ב' סוגי עין רעה, אבל בענין הילד הנ"ל וכי אינו יוצא מן העיר.... (דרך שיחה עמ' עו)

ועוד בספר הנ"ל הביא שאלה לגבי יהודי מארה"ב שרגיל לנדוב ממון הרבה לישיבה מסויימת ומאז נכסיו נופלים והיהודי הנ"ל חושש שמא הדבר נובע מעין הרע? והשיב מרן זיע"א שלא יתכן שיהא ניזוק משום המצוה. (דרך שיחה עמ' רד)

הדברים מתחברים למעשה הידוע אודות אחד שבא לרבנו בטענה שיתכן ועשו לו עין רעה בגלל שמתקנאים בו. וכששאלו רבינו האם יודע הש"ס? השיב בשלילה, האם יודע פרק אחד? ואף כאן השיב כנ"ל, ולאחר שלא ידע אפילו דף אחד על בוריו, השיב לו מרן: אם כן על מה יש לקנאות בך?....

סגולת השבוע! - סגולות 'בלי עין רעה'

נשאל רבנו זיע"א: באדם מצליח מאוד וחושש מעין רעה מה יעשה? והשיב: שבמסכת ברכות (נ"ה:) אמרו: כי מי שחושש לעין רעה של עצמו ילחצי אטרפא דנחיריה בשמאליה' (דופן השמאלי של חוטמו) ופעם אחת ראו את הגה"צ רבי אליהו דושניצר זצ"ל בשמחה, סוגר עין אחת כל הזמן, וכששאלוהו על כך השיב כי ממולו יש וילון יפה וחושש שיתן בו עין רעה. ולכן סוגר עין ימנית כדי שיראה צד האף השמאלי של עין רעה. ושם בגמרא אמרו כי מי שחושש מעין רעה של אחרים 'לנקוט זקפא דידא דימיניה בידא דשמאליה, וזקפא דידא דשמאליה בידא דימיניה', (פרוש: יקח בוהן ידו הימנית ויניחנה בכף ידו השמאלית וכן יקח בוהן ידו השמאלית ויניחנה בתוך כף ידו הימנית) ויאמר: אנא פלוני בר פלוני מזרעא דיוסף קאתינא דלא שלטא ביה עינא בישא' (יעד כאן הלחשי- כך הביאור בגמ' שוטנשטיין), שנאמר 'בן פרת יוסף בן פרת עלי עין וגוי', אל תקרי עלי עין אלא עולי עין'.

מעשה שהיה...

הגזרה התבטלה

ספור על מרן רבי יהושע שהרבני זיע"א

מספר כי אחר פטירת המקבל רבי אברהם עדס, שתפלותיו עשו פרות תמיד ולא הושבו ריקם, היה הגאון רבי עזרא עטיה זצ"ל דואג בלב, למי יפנו מעבשו, מי יוכל להעתיר בעדם, וגילו לו בחלום: "לכו אל רבי יהושע שרבאני אשר נפתחו שערי שמים לתפלותיו".

בספר "אורח צדיקים" מובא כי בתקופת שלטון התורכי בארץ, גזר מושל העיר לפנות חלקים משכונת "בית ישראל" מתושביה כדי להפוך את האזור לשטח צבאי. תושבי המקום, וביניהם הרבה תלמידי חכמים וצדיקים ראו בדבר גזרה קשה בכך שיאלצו לגלות לשכונות מרחקות ולהתנתק מאוירת חיי תורה וקדושה ששררה בשכונת בית-ישראל. בצר להם פנו לר' יהושע בבקשה שיבטל את הגזרה על ידי שיעטיר בתפלותיו כלפי שמיא. רבי יהושע נאות לכך ובקש להודיע שפיוס פלוני יתאספו הקהל בבית הכנסת לבטול הגזרה. כשהתאסף הצבור בבית-הכנסת, נגש הצדיק לפני התבה והחל לומר עמם את תפילת "והוא רחום" מתוך התחנון הנאמר בימי שני וחמישי. זמן קצר לאחר שסימו תפלה זו, ירד הרב מהתבה ופנה ללכת לדרבו. נדהמו הקהל שהרי חשבו כי מצפה להם יום ארוך של תקונים ותפלות. אל מול פני הקהל פנה אליהם הרב ואמר: "אל תדאגו. הגזרה כבר בטלה!". לא חלפו ימים אחדים, והנה נודע כי אותו מושל רשע שגזר את הגזרה התנגש חזיתית בקיר ונמחץ למות ברכבו החדש, בזמן שלמד לנהג. בכך בטלה הגזרה ויהי לפלא. זכותו יגן עלינו אמן!

הילולא דצדיקייא

הילולת רבנו הרב יהושע שהרבני צוק"ל (נלב"ע יא' בטבת)

הרב יהושע שהרבני זצ"ל היה מקובל ורב שכונת בקעה שבירושלים, והיה תלמידו של הרב יוסף חיים מבגדאד. הרב נולד בבגדאד שבעיראק לרבי יצחק ולמרת עזיזה שהרבני ע"ה. למד בישיבתו של הרב אלישע דנגור זיע"א, ובהמשך אצל הרב שמעון אגסי והרב יוסף חיים זיע"א. בשנת ה'תרס"ג עלה לארץ ישראל והשתכן בירושלים, שם נמנה עם מייסדי ולומדי ישיבת "שושנים לדוד" בשכונת הבוכרים בשנת ה'תרל"ז ומלומדי ישיבת המקובלים בישיבת פורת יוסף. את תורת הקבלה למד לצד הרב סלמאן אליהו זיע"א, וסייע בהוצאת ספרו "כרם שלמה" על ידי השלמת הקטעים החסרים בכתבי היד מזכרונו. נהג לצום משבת לשבת, כפי שלמד מרבו הרב יוסף חיים זיע"א. הרב נתבש"ם בי"א בטבת ה'תשל"ג ונטמן בהר הזיתים. שמו הונצח בקריאת רחוב על שמו בשכונת רמת שלמה שבירושלים. בין נכדיו: הרב יהודה מועלם זצ"ל, הרב ראובן שרבני והרבנית הדסה מסעודה ע"ה, אשת חבר למרן רבנו בן-ציון אבא-שאוול זצ"ל.

ת.נ.צ.ב.ה.

זכותו יגן עלינו ועכ"א אמן

שיעורי לב ארי

מפי הרב אריה יוסף שליט"א להזמנת הרצאות ופרטים על השיעורים: במייל: ornm123@gmail.com

תענוג הפרשה

עלון שבועי על פרשת השבוע. ועוד נושאים.

העלון נכתב לעילוי נשמת סבינו מורינן הרב ששון הכהן ב"ר ישעיהו ומרת מרים זצ"ל

שבת קודש פרשת: **ויחי**. יד טבת ה'תשפ"ג (7/01/2023) שנת הקהל

כניסת שבת: י-ם: 16:14. ת"א: 16:28. חיפה: 16:18. ב"ש: 16:33

צאת השבת: י-ם: 17:30. ת"א: 17:32. חיפה: 17:29. ב"ש: 17:34

תענוג בפרשת השבוע:

הרבי מליובאוויטש מסביר למה יעקב אבינו שם את יד ימינו על ראש אפרים שהוא הקטן לפני מנשה שהוא הבכור. כי יעקב רצה להראות ליוסף ולכל יהודי ויהודי הדרכה לחיים. יוסף קרא למנשה על שם תופעה לא רצויה: **"כי נשני אלוקים"** הוא הנציח בשמו של מנשה את הדברים הלא טובים שהוא עבר, את זה שהוא נשכח מלב במשך הרבה שנים, את זה שהוא היה לבד בארץ עויני. ובשם אפרים הוא הנציח את הסיבה והדברים הטובים שעברו עליו. **"כי הפרני אלוקים"** שהשם הפרה והרבה אותו והצליח אותו בארץ מצרים הזרה. ולכן יעקב רמז לו שאפרים, הסיבה הטובה. הראיה החיובית שאתה רואה את ההפרייה ואת ריבוי הטוב שהשם עשה איתך, זה לפני מנשה. לפני הדגש על השכחה, ועל הזכרון של הדברים הלא רצויים שעברו עליך. (ליקוטי שיחות)

תענוג לספר אהצדיקים:

הזה והבעל סיפר: לפני 40 שנה הוא עבד כ'צלם טבעי ב'נישיונל ג'אוגרפיק" והיה נוסע לצלם שטחי פרא עבותים באפריקה. באחד מנסיעותיו קיבל הצעה מגוי אוסטרי ששמע על שבת אינדיאנים מרוחק שלא התגלה עדיין, וחי בעומק יערות האמזונס בפרו. וכדאי להיות הראשון ללכת לצלם אותם. ואני נכנסתי להרפתקה. ונסענו. ולקח לנו שבועיים להתכונן לנסיעה, כדי להכנס ליערות המסוכנים האלו. והיינו 20 איש כל הצוות ביחד. ומיד כשנכנסנו נעלמו מאיתנו 4 אנשים. ואח"כ עוד ועוד מתו ונעקצו ע"י יתושים מסוכנים, עקרבים ונחשים. עד שלבסוף רק אני והאוסטרי שרדנו, לאחר כחודש הליכה, לא נשאר לנו אוכל, והתחלנו לאכול עשבים, ולא ידענו איך לחזור, והסתבכנו כהונן. ואז גם נעלמו אחד מהשני. ולמזלי אותנו שבת שהיינו אמורים לצלם אותם ראו אותי באחד ממסעי הציד, הייתי כבר במצב של חולשה ותת תזונה ושוב על הקרקע. ולמרבה המזל ריחמו עלי, ולקחו אותי למחנה שלהם, והתחילו להאכיל אותי מבשר תנינים... קופים... איגואנות... ולטאות... ועוד כל מיני בעלי חיים מוזרים ומפחידים שהם היו צדים. וכך כמה ימים עד שחזרתי לכוחות שלי, והם רצו להחזיר אותי לעיר. אבל אני התעקשתי ואיכשהו הצלחתי לתקשר איתם, ואמרת לי להם שיש לי חבר טוב שהלך לאיבוד איתי לפני כמה ימים. והם התחילו להתפורר ביער לקבוצות כדי לחפש אותו. ולאחר כמה שעות! הם מצאו אותנו גוסס על הארץ ליד נהר האמזונס המסוכן, והביאו אותנו למחנה. וכך הדריכו אותנו איך לחצות את הנהר הגדול ולהגיע חזרה למקום יישוב. והכינו לנו כמה רפסודות מעצים. והשיטו אותנו לתוך הנהר. ואחרי כמה שעות הנהר נהפך לגועש ושוץ, ואנחנו התהפכנו לתוך המים המסוכנים, כי כבר ראינו במים את כל סוגי חיות המים המסוכנות: תנינים, נחשי ענק, ולטאות מים ענקיות. וחברי האוסטרי טבע במקום. ואני שחיתי והגעתי ליבשה הקרובה בשארית כוחותיי. והתברר שבני אותו שבת עמדו על הר גבוה ועקבו אחרינו כל הזמן. והם מיד רצו אלי ותפסו אותי. והיה ממש נס שעבר שם הליקופטר של שמורת היערות. והם סימנו לו לנחות והוא לקח אותי כמעט מחוסר הכרה לבית רפואה מקומי. שם נלחמו על חיי עד ששבתי לאיתני. עם המצלמה עלי. ובתוך כדי שהוא מספר את הסיפור, הוא עולה לקומה העליונה להביא את הספר שהוא חיבר על כל המסע ואף עשו על זה סרט תיעודי שפורסם מאוד. וזה היה סיפור נס שכולם היו בהלם איך רק הוא נשאר חי מכל הסיפור המופרע הזה... ואנחנו רואים שכתוב שם שההצלה הייתה ביום: **כ"ו כסליו, נו שני של חנוכה**. והוא פשוט היה בהלם איתנו ביחד, לראות את ההשגחה פרטית ואת כוחו של הרבי מליובאוויטש ששלח את חסידיו שמקיימים את ציוויו לצאת למבצעים ולהתעניין ביהודים הרחוקים מתורה ומצוות, בו בזמן שאותם חסידים יכולים לשתב בבית החמים ולאכול סופגניות ולביבות עם כל המשפחה ערב לביבות מעניין... ובמקום זה הולכים בקור וברוחות בכל המשפחה אפשרי לפרסם את ניסי ה' ולקרב יהודים רחוקים לאביהם שבשמים. והתברר שאותו יהודי כלל לא שומר את החנוכה ורחוק מאוד מחיי תורה ומצוות, וגם לא תכנן לחגוג את הנס שלו באותו יום, אפילו שזה כזה סמלי לחגוג נס כזה בחנוכה. ור' שמואל דיבר איתם על גודל העניין, והשאיר להם נרות שבת להדלקה. וגם סיכמו להשאר בקשר. וביא להם ספרי קודש לבית וימשך לשמור על קשר איתם כדי להכניס להם

הצדיקים הגדולים כמו האדמו"ר הזקן, והרבי הרי"צ שעברו מאסרים ותפיסות. אם הם היו כאלו צדיקים וכאלו קדושים, למה הם לא פעלו מעל לדרך הטבע? ומיד כשהגיעה אליהם הכרכרה של המאסר היו מרימים אותה באוויר במרחק סביר... שאפשר לצלם ולתעד אותם עומדים באוויר ומסתובבים, ולא יכולים להתנגד למה שהאדמו"רים עשו להם? הרי זה היה עושה קידוש השם הרבה יותר גדול, כשכולם היו רואים את ההכנעה שלהם? והרבי מליובאוויטש עונה על כך בשיחה: שהתשובה טמונה במכתבו של אדמו"ר הזקן שכתב אחרי שיחרורו שכל הניצחון היה: **"לעני העמים והשרים"** שאדמו"ר הזקן היה צריך להתווכח איתם ולהוכיח להם את אמיתת החסידות. והם בעצמם הודו ואמרו שכל הטענות נגד, זה שקר גמור. והנקודה היא: **לא לבטל את הבחירה**. לצדיקים יש אפשרות של שינוי ושבירת הטבע. כמו שהם בעצמם חיים את חייהם נגד כל הסבר טבעי ורציונלי. אבל זה לא החכמה ולא מה שהם רוצה מאיתנו. השם רוצה שאדם יעבוד אותו עם הבחירה שלו. שיתמודד בתוך כל הבחירה. ולא שייקחו ממנו את הבחירה.

ועל כך הרחיב השבוע המשפיע ר' משה ווינר שליט"א בשיעור התניא: שהרי אם משיח צריך לבוא בצורה של נס. שכל העולם ישתנה לרגע וייהפך לתוהו ובוהו, ויקרו דברים נסיים כמו בקריעת ים סוף, ויצאת מצרים. זה לא יהיה הפתעה. כי זה ברור שאם יהיה שינוי הטבע אז ברור שכולם יתלהבו. החכמה היא לקחת עם יהודי כמו שאנחנו היום, עם כמעט 15 מליון איש. וכל כך הרבה זרמים, כל כך הרבה כיווני חשיבה, כל כך הרבה דעות שונות זה מזה כרחוק מזרח ממערב, הבנה אחרת ושונה, עדות שונות ומרוחקות. ולתת להם אחידות בהבנה אחת שצריך לצעוק גאולה, ושהעניין העיקרי של כולנו בחיים זה רק גאולה, ולזה ואך ורק לזה כולנו מצפים ומחכים. זה דבר שהוא יותר נס ופלא! מאשר אם זה היה קורה בשידוד מערכות הטבע. כי לשנות אדם בעל בחירה ועם טבע של נפש בהמית. ולהכניס לו לדעת ולרצות גאולה מעבר לכל מה שהוא רוצה בחיים. זה הכוח הכי גדול של הצדיקים. וכמו שרואים בפועל הגדול של הרבי מליובאוויטש שהצליח להכניס את עניין הגאולה לכל סוגי היהודים כיום. עד שהרבי לא עשה 'שטורעם' מהגאולה לא היו מזכירים את זה כמעט. ומאז זה נכנס בכל דרשה ציבורית שנחתמת במילים: **בביאת משיח צדקינו במהרה בימינו אמן**. ולאחרונה אפילו בית ספר גדול של בנות, בבני ברק, שלחו מגנט גדול עם כל תלמידה ועליו כל הברכות וההדרכות שצריך לברך מיד כשמשיח מתגלה ורואים אותו, ומה ומברכים כשרואים את בית המקדש בנוי על תילו.

החסיד ר' שמואל גרומן שליט"א מבית שמש. יצא בנר שני של חנוכה ל"מבצע חנוכה" במושב של 'מטה יהודה' והלך עם עוד 2 תמימים מהישיבה בבית שמש ליישוב "נווה אילן" ליד 'טלזסטון' והתחיל לדפוק בדלתות הווילות... כאלו פתחו וכאלו לא... ובאחד מהווילות נפתחו הדלת, ובעלת הבית עונה שהיא מוכנה שהם יכנסו לביתה להדליק את נרות החנוכה, ולברך על הסופגניות. והיא קוראת לבעלה מהקומה העליונה. וכמובן שהם לא קנו חנוכיה ולא נרות... ור' שמואל הדליק איתם וברך איתם. והתחילו לרקוד ולשמוח. והם שאלו לפשרו של החג? וענה להם: **שזה חג ההודיה ושכל אחד עכשיו בתורו יספר איזה נס מיוחד שה' עשה איתו בחיים**. **"בימים ההם בזמן**

תענוג מעניני דיוגא, חרדים, לימודי ליבה וחשבון:

לאחרונה עולות קריאות דאגה... שהם בעצם קריאות מלחמה ופעילות במימון ממשלות אירופה האנטישמיות דרך כל מיני "קרנות" "חברתיים"... לקיעוקוע מלא של היהדות בארץ ישראל. והפיכתה למדינת כל אזרחיה ללא כל סממן יהודי. מפחיד שאת הפסוק בתהילים [פג]: **"ולא יזכר שם ישראל**

עוד שדוד המלך אמרו על גויי הסביבה, מנסים לקיים מתיוונים מתוך העם היהודי. עקירת לימודי התנ"ך מבתי הספר. עקירת מזוזות מכל פתחי בית הספר. כן כן! סיפור אמיתי כאן בארץ לאחרונה. ומנהלת ביה"ס אמרה שזה בגלל שהיא לא רוצה "הדתה"... חיילים דתיים וחרדים שמתלוננים שהביאו ב'כוח פקודה' חיילות לתקוע להם בשופר, נגד אמונתם ומצפונם. יש לי חבר חבדני"ק שהוא אחד המוהלים הידועים בארץ. והוא מספר לי על המצב המזווע מבחינת ההתבוללות כאן בארץ. יש מלא בריתות שהוא לא יודע איך להתנהל שם. האמא אומרת לו בטלפון שהאבא גוי, ולהיפך. הם רוצים לתת סנדק לחבר טוב או גיס שהוא גוי גמור. המערכת החינוכית הכללית מעודדת את ההיטמעות עם גויי העולם, כמעט ואין כיתה בלי שלומדים יהודים וגויים ביחד. גדל כאן דור שלא מבין מה לא טוב בזה מבחינה יהודית?

ומי עומד להם בדרך? עכשיו יצאנו מחג החנוכה. מי עמד לכל המתיוונים החנפים בדרך? היהדות הנאמנה לה' ולתורתו. היהודים השומרים שבת. שומרים צניעות וטהרת המשפחה. שומרים על היהדות ללא כל שינוי. אם ככה, אז כל הדרכים כשרות כדי להילחם בהם מלחמת חורמה: הסתה בלתי פוסקת של שקרים, ושיסוי של ציבור בציבור. השנאת החרדים על ידי הנדסת תודעה משומנת ומתוקצבת היטב בכסף אירופאי אנטישמי... והכל בשם ה"דמוקרטיה" וההגנה עליה... עושה מעשה בולשביק ופאשיסט... ומבקש שכר כדמוקרט... כאן בישראל הומצא מושג חדש "דמוקטורה"... "דמוקרטיה" לצד אחד של המפה הפוליטית... ו"דיקטורה" פוליטית, משפטית, ותקשורתית לצד הלא נכון... של המפה הפוליטית. ובמלחמה כמו במלחמה. צריכים להיות חדורי מטרה... להשתמש עם כל הנשק הקיים ואף לשכלל אותו... ולעבוד על המצאת נשקים "משוכללים" יותר... ומזיקים יותר לצד השני... ללא רחמים... לא להסתכל אחורה... להסתער קדימה... אל המטרה... אם העם אמר את דברו בבחירות. אם העם רוצה יהדות ומסורת. אם העם רוצה בטחון ברחובות. אז "צריך להחליף את העם" כמו שהם אמרו במהפך של תשל"ז... נעבוד עם כל המרץ וכל האפשרויות העומדים לרשותינו כדי להרוס את המדינה מבפנים. וכמו שהיה ההימנון של אבותיהם האידיאולוגים בקומוניזם המושחת והאכזרי: **"עולם ישן עדי יסוד נחריבה"** ואיזה עולם חדש הם בנו? איזה סטאלין... איזה צפון קוריאנה... איזה רוסיה מפוארת... ממש מעצמת על... שכולם משחרים לפיתחה... ורועדים להתחיל איתה... עיין ערך אוקראינה... מעצמה שהחברות היחידות שלה כיום זה שלושת המדינות הכי "מפותחות" בעולם... וונצואלה... איראן... צפון

קוריאנה... חוץ מזה אף מדינה בעולם לא תומכת בה... וזה התוצאה המופלאה הבולשביקית של ניקוי היהדות והדת בשיטות הכי אפילות ואכזריות, והכל כדי להביא לעולם את ה"קידמה" וה"נאורות". אין תקופה יותר מתאימה למאמר הנביא ישעיה: **"אוי האופרים לטוב רע, ולרע טוב, שפים חושך לאור, ואור לחושך"**

אני לא נביא. אבל תשמרו מאמר זה אצלכם ותסתכלו בעוד כמה שנים (אם ממשלת הימין תחזיק מעמד) ותראו שהכל מתקיים אחד לאחד. פתאום העיר 'בית שמש' תעלה לכותרות עם כל מיני פרשיות... מסוכנים לציבור... סליחה, "למרחב הציבורי"... פתאום ימצאו מודעות ושלטי רחוב... ה"מסכנים" את שלום המזרח התיכון... ובעצם את העולם כולו. וכמובן את ממשלות אירופה הממנות את כל הנדסת התודעה הזו. פתאום תראו כל מיני "רבנים" מושחתים... כל מיני "כתות" מסוכנות בציבור החרדי. פתאום תשמעו שמות של תחקירנים שמאז הבחירות התחילו לתפוס כל מיני דברים המסוכנים לשלום הילדים והציבור... פתאום תשמעו על יוקר המחיה... על כך שאין אפשרות לקנות דירה בכבוד... על ה"שוויון בנטל". הסכיתו לדברי חה"כ החרדים שאמרו שהבטיחו להם בשמאל שאם יילכו איתם, יקבלו שקט תקשורתית בכל התחומים... פתאום תשמעו על המצב המדורדר מבחינת לימודי חול בתלמודי התורה. פתאום תשמעו תחקירים על אברכי כולל שרשומים ולא מגיעים... לפני סוכות יסתובבו תחקירנים... של התשקורת בשכונות החרדיות ויצלמו פיגומים "מסוכנים"... המסכנים את יושבי הסוכה... ויעשו כתבות מרעישות על ה"סכנה"... ועל הבנייה הלא חוקית לשבוע של הסוכה... אבל חלילה מלהסתובב בכפרים ובערים הערביות ולתעד את הבנייה "החוקית"... שם אין מטרה להסתה...

ונחזור לעניין החשבון ולימודי הליב"ה שמונעים מהילדים החרדים... הרי הנהגת המדינה מראה ומשכנעת אותנו בכל צורת החיים כאן בארץ ללמוד חשבון... הרי הכל כאן מחושב ולפי כללי החשבון וההיגיון... לפני כמה שבועות נחטף באכזריות מרובה צעיר דרוזי בשם טירן פרו. מבית חולים בעיר ג'נין, ע"י חיות טרף חלאות אדם טרוריסטים. שניתקו אותו מהמכשירים. ומיד התגובה של אחיו הדרוזים הייתה בדיוק בשפה אותה מבינים אחיהם הערבים. הם הציבו אולטימטום של יממה לרוצחים השפלים, והתחילו מיד לחטוף פועלים ערבים מג'נין וצילמו אותם קשורים בידיים וברגליים והם עמדו עם רובים שלופים ומאיימים להוציאם להורג במיידית. והתוצאה ההגיונית... הייתה ממש הגיונית. הערבים בכל האזור! כולל ההנהגה בסוריה ולבנון. התערבו והבינו שחייבים לעצור את המצב ומיד. והגופה הוחזרה. לאחר כמה ימים התראיין הדוד של החטוף שהוא היה זה שניהל את כל החמ"ל הדרוזי. ואמר שהם לא התכוונו לשחק משחק. ואם לא היו מחזירים להם את טירן, הם היו מקיימים את כל האיומים ואף מעבר לכך. ולא באנו כאן ללמוד ממעשיהם ולא לחכות אותם. "אין כוחו של יעקב אלא בפה" אלא להמשך הדברים של הדוד, כשנשאל למה הם מיד הגיבו בצורה כה תוקפנית? ענה: "אין כאן 2 נוסחאות, במזרח התיכון. יש רק נוסחה אחת. הם לא מבינים

אחרת" מעניין איך כל לומדי החשבון ההגיוניים לא מצליחים להבין את הנוסחאות המובנות והשולטות כאן באזור? ושנים על גבי שנים עם ישראל מתמודד כאן עם טרור רצחני הגובה קרבנות. ועדיין אנשי ההיגיון וה"מציאות" משוכנעים ומשכנעים אותנו שיש עם מי לעשות שלום... זה התוצאה של החשבון וההיגיון... המזרחן ד"ר מרדכי קידר, סיפר לאחרונה שהוא היה פעיל שמאל חזק. והלכו כחמישים אנשי אליטה מהשמאל להיפגש עם הארכי רוצח המתועב ערפאת ימ"ש. והוא יצא אליהם ושאל את סגנו: מי אלו? וענה לו עם קריצת עין של זילזול: פעילי שלום, מה לומר להם? ענה לו ערפאת: את הזבל הרגיל שמגיע להם בכל פעם. תשחק את המשחק מול הזבלים האלו... וכאן הגיע המפנה שלו. הוא הבין מיד שכאן במזרח התיכון יש שפה אחת! אנחנו באים אליהם כפעילי שלום... והם ככה מזלזלים בנו? ומאז כולם כבר יודעים כמה ד"ר קידר מחכים את כולנו בהבנה הישרה שלו את המציאות.

אבל לא יאומן. אנשי ההיגיון והחשבון... ממשיכים להבין את המציאות... וממשיכים לשכנע בעיקר את עצמם... כי הציבור כבר מזמן לא קונה את הלוקשים שלהם... שיכול להיות כאן שלום... וצריך להידבר איתם... וגם כשנתקלו באנטישמיות של העולם בקטאר כמה שלא משנה מה נעשה תמיד ישנאו אותנו. הרי למי הקטארים לא התייחסו? לחרדים? לא! לכתבים שמאלנים שאוהבים אותם ומנסים כל חייהם רק להתחבר ולחבר אליהם את היהודים... והנה קיבלו תשובה בפנים... אבל גם זה לא גרם לאנשי החשבון... הליב"ה... וההיגיון... להפנים את הנוסחא... ולהבין את המתמטיקה הפשוטה... והם הסיתו את הנושא בתקשורת ע"י ששלחו פעילי שמאל "הגיוניים" ו"מחושבים" להתעלל ולהפריע לחיילים בתפקידם. ואז כמובן שהחיילים הם האלימים... והפעילים האנרכיסטים משתפי הפעולה עם השפלים שבאויבינו, ושלוחי מדינות אירופה האנטישמיות... הם "פעילי שלום ושלווה"... ככה מהנדסים תודעה. חוץ מהחרדים שלא לומדים חשבון ומתמטיקה, הכל הגיוני כאן במציאות של חיינו... חיילים חוטפים בקבוקי תבערה וזיקוקים לפנים, סלעים ובלוקים ומשטחי שיש על הרכבים, אבל צריכים להכיל את האירוע... זה מאוד מתמטי ועם "נוסחא" הגיונית... כולם אומרים משפט אומלל: "כל חייל צה"ל בשטחים צריך ללכת עם עורך דין צמוד..." זה מאוד הגיוני... חייל שיוצא מדעתו אחרי שמציקים לו פעילים אנרכיסטים שונאי ישראל ומשסים בו צעירים וצעירות ערבים שיוצאים עליו מקללים אותו ודוחפים אותו שעות על גבי שעות, והוא חייל! סמל של המדינה! ואם הוא מגיב, ומה מגיב? אומר כמה מילים... מיד הוא הפושע של המדינה... והרמטכ"ל מוציא מכתב... וכל הצמרת... והוא נכנס לכלא... זה מאוד הגיוני ועם נוסחא מתמטית... הרי כולנו מכירים את האופי הישראלי... תנסה להיתקל בלי כוונה בסופר או ברחוב באותם "פעילים" או בכלל ישראלי אחר. וזה הכל בלי כוונה... ומי מדבר אם תנסה להיטפל לישראלי סתם ככה באמצע היום... ותתחיל לקלל אותו ולירוק עליו ולהביא חברים ולהשפיל אותו... נראה מי יישאר חי? כולנו רואים את המצב בכבישים... רק תעז לצפור לנהג... תקבל ירייה

ונגיחה... אבל כאן דורשים מהחיילים "להכיל את האירוע..." בא נראה את מפקדיהם מוכנים להיות באותה סיטואציה... אבוי למי שלא יקום לפני שופט... מי שלא ידבר בשפה ה"ראויה" לשופטים בדיון... אבל הם ידרשו מהחיילים "איפוק"... זה מאוד הגיוני ומתמטי... נהגים חוטפים אבנים וסלעים בכבישים ליד יישובים ערביים, יש לי חבר שניסה להיכנס למוסך ליד ביתר, ובקושי יצא עם הנשמה ביד... ומי מדבר על הרכב שלו שנהפך לחתיכת ברזל שרוף... וזה מעשים שכיחים שחוזרים על עצמם. אבל על זה לא מדברים וזה לא מסוכן. יהודים עוברים השפלות בדרכם לכותל המערבי, שהנאצים היו עושים ליהודים בגרמניה. ע"י בני עוולה שפלים ובזויים שאף מתעדים את זה ומעלים לרשת מול כל העולם. אבל הבעיה של המזרח התיכון זה צעיר שריסס גרפיטי על קיר... (לא שזה בסדר. אבל מדברים כאן על נוסחאות במתמטיקה... אחד ועוד אחד שווה עשרים...) יש כאן מדינה או יותר נכון קומונה... שנקראת בשם הכי הפוך מהשם המתאים לה: "ממלכה" הירדנית. משפחת עובדי נקיון פשוטים ממכה שבסעודיה שבאינטרס בריטי מושחת קיבלו מדינה... ואין להם שום דבר ממה להתקיים... לא ייצור... ולא מוחות... אבל הם מתקיימים על חסדיהם של האמריקאים ובעיקר על חסדינו שלנו. אנחנו נותנים להם נתח מכובד מאוד ממי הכינרת. אבל מה הם מחזירים לנו? רעה תחת טובה! מסיתים נגדינו, מצביעים נגדינו בא"ם. אבל כל אזרח ישראלי רק רואה עליית מחירים בחשבון המים, ומשלם על כל טיפה וטיפה. ומי מטיף לכל ההסכמים האלו? אותם אנשי שמאל ותקשורת 'הגיוניים'... המדינה מקבלת מהשמים מאגרי גז אדירים בחופי הים. שהיו צריכים להוריד כאן את כל יוקר המחיה, וכך באמת הבטיחו לנו... אבל הממשלה המאוד הגיונית... שהייתה כאן עד לא מזמן חילקה בהסכמים מאוד הגיוניים... את הגז לידידים שלנו... אבל הבעיה של המדינה זה החרדים שלא לומדים חשבון... זה פשוט לא הגיוני...

תענוג בחינתך :

שאלת כמה מורים, שביקשו הדרכה ועצה להצלחת ה'אסיפות הורים'. הבאנו כאן כמה עצות בקצרה: (1) 'אסיפת הורים' זה זמן לפתוח נושאים, "ולא לטפל בהם" זה לא הזמן להתחיל לדבר עם ההורה על בעייה חדשה ומעיקה שעדיין לא דיברנו איתו עליו, ולהתחיל לנסות לטפל בבעייה. דברים מסובכים וארוכים הנוצרך להם הרבה זמן לדיון ועצה, נקבע מייד להיפגש/לדבר/להיות בקשר, בזמן אחר באופן אישי עם כל כובד הראש. אבל אסיפת הורים הוא לא הזמן לזה. (2) חייבים להיות מוכנים לפני האסיפה על כל תלמיד בדיוק מה צריך לומר. כדי שלא תהיה שום נקודה חשובה שלא דיברו עליה. ולסדר את הדברים לפי חשיבות העניינים שצריכים שיפור. (3) לקצר כמה שיותר, לערך 10 דקות לכל הורה. (4) אם יש הורה שמעוניין ביותר זמן שיתאם זאת מול המלמד בזמן אחר שנוח לכל הצדדים. (5) 'שיטת הכרז' להחמיא על התלמיד בתחילת הפגישה ובסופה, ובאמצע את מה שצריך לומר... (על שיטה זו גם לנו כהורים מול הילדים, נרחיב בשבוע הבא) (6) להיות ממוקד על כל תלמיד ספציפי, ולא על כלל הכיתה. (7) כלל ברזל! אף פעם לא מדברים עם הורה על תלמיד אחר! (8) להשתדל לדבר רק על עובדות ולא על פרשנויות וכ"ו. (9) להחזיק דף ועט באסיפה ולרשום כל נקודה חשובה שהורים בהצלחה מרובה!

תענוג לילדים בפרשה

העלון נכתב לעילוי נשמת סביו מוריני הרב ששון הכהן ב"ר ישעיהו ומרת מרים. זצ"ל

איך כתוב בפסוק ?

- (1) פרק מז פסוק ל: "באותו מקום שלהם"?
- (2) מח-ב: "התגבר" ?
- (3) מח-ה: "כמו הבנים שלי" ?
- (4) מח-יא: "לא חשבתי על הכיוון" ?
- (5) מח-טו: "מאז שאני זוכר את עצמי" ?
- (6) מח-יז: "לא כל כך רצה לעשות את זה" ?
- (7) מט-א: "אני הולך לגלות" ?
- (8) מט-ג: "היית צריך להיות יותר מכולם" ?
- (9) מט-ו: "לא מעוניין להיות איתם" ?
- (10) מט-ז: "יהיו מפוזרים" ?
- (11) מט-יא: "הרבה יין, ומשובח מאוד" ?
- (12) מט-יד: "באזור הגבולות" ?
- (13) נ-ז: "האנשים הכי חשובים" ?
- (14) נ-טו: "אולי ינקום בנו" ?

תענוג לענות

- (1) אבא שמבקש מבנו טובה ?
- (2) אבא שמשתחוה לבנו ?
- (3) נכדים שנחשבים בדיוק כמו הבנים החשובים ?
- (4) הברכה הכי ידועה בעולם, אפילו ילד קטן יודע אותה בעל פה ?
- (5) הקטן הוקדם לפני אחיו הבכור ?
- (6) אסיפה של כל הילדים ?
- (7) כולם קיבלו ברכה בנפרד, רק שני האחים קיבלו ברכה ביחד ?
- (8) הוא לא הגדול, וקיבל את המלוכה על כולם לנצח ?
- (9) שני אחים, עוסקים בדברים מנוגדים, עם הסכם שותפות ביניהם ?
- (10) ציווי ובקשה אחרונה לפני המיתה ?
- (11) כמה ימים התעכבו עד הקבורה של יעקב ?
- (12) איפה עצרו בדרך לקבורת יעקב במערת המכפלה ?
- (13) ממה חששו האחים שלא חששו ממנו עד שיעקב נפטר ?
- (14) ציווי ובקשה אחרונה לפני המיתה, (פעם שנייה בפרשה) ?

בין הפותרים נבנה יוג'ל 50 שנה. וכן מי שיוכתוב שקיבלו שבת: 10 דקות לפני הזמן לע"נ סבינו. למייל: tbv1b2586@gmail.com

חובבים בהגדרה: משפחת בן אבן, ירושלים.

בפרשתנו מסופר על יעקב אבינו שאספר ואסכם לפרעה את ימי חייו שלא היו כאלו רגועים ושלווים. לא כל הצדיקים ואפילו כמעט כולם עברו חיים לא פשוטים. נתחיל אגשה רבינו שעבר עם עם ישראל במדבר ימים וארועים לא פשוטים. דוד המלך סבל רבות אפילו אביו. דימיהו הנביא הפך ללעג בעיני תושבי ירושלים שאף השליכו אותו לבור. הרמז"ל עבר מחלוקות מגדולי הרבנים והקהילות ונדד מאקום לאקום, וכל כבודו ושמו התחיל לאחר פטירתו. הבעל שם טוב עבר מחלוקות רבות. כמו"כ הבעל התניא, ורבי נחמן אברסלב. הרב יעקב ענתבי רבה הראשי של דמשק. נאסר ועונה ב'עלילת דמשק'. עד ששוחרר ועלה לצפת. גם הגלבי"ם עבר רדיפות מצד המשכילים ברומניה. רבי נתן אברסלב סבל רדיפות ובזיונות עד כדי מאסר בכלא, וכן הסיתו את ראשי הצבא להכניס גדודי חיילים לביתו בליל הסדר. הרש"ר הירש עבר חיים לא קלים מצד המשכילים בברלין שהצרו את צעדיו ולא נתנו לו מנוח. הרבה אגדולי התורה בדורינו גדלו מתוך עוני ומצוקה וקנו את תורתם מתוך עמל וזעזע ודחקות עצומה. הרב עובדיה יוסף בצעירותו היה לומד לאור הירח בירושלים, בגלל העניות שלא הייתה לו אפילו מנורה להדליק. רבי זושא מאניפולי היה לאוד סבל מאשפחתו, מעניותו, ומבריאותו. ועל אף כל זאת לא חשבו לרגע ליפול ברוחם או לעזוב את דרך ה'. להיפך הם רק עלו והתעלו בדרך התורה והיראה.

רע"ל. רע"ל

מאיר, איצי, בני

פרק 15

חבורת תו"ת

תורת, תורה ותפילה

שאלנו את בערל: איך עברת את השואה? אני עברתי תקופות לא פשוטות במחנות. אבל בגלל הידע והמקצוע שלי הנאצים נתנו לי תנאים יותר טובים משאר האסירים. וכל הזמן עלה בראשי הגאווה היהודית. כאשר אני לא חשבתי לרגע שאני מסכן. להיפך אני ראיתי את הנאצים והאוקראינים והרומנים ששיתפו איתם פעולה כחיות אדם על שתיים. הייתי בז להם במחשבותיי, וכל הזמן ראיתי את אחי היהודים כגיבורים שנרדפים רק על עצם היותם יהודים. ולא בגלל שחטאו או עשו רע למישהו. והיו עולות לי מחשבות בראש כיצד אני יכול לנקום בהם על מה שהם מעוללים לעמי ולמשפחתי, והחלטתי שאני אקנה את אמונו של מפקד המחנה, שהיה גם צריך את הכישורים שלי.

אתם צריכים לדעת שמלחמת העולם לא הייתה רק מלחמה של טנקים וטילים, זו הייתה מלחמת ריגול של הגרמנים באנגלים ולהיפך. וכן עם הרוסים והאמריקאים. ואני שידעתי לקרוא איתותים ושפות ריגול, והייתי שולט היטיב בכל הצופנים שהיו קיימים אז. השתמשו בי הגרמנים כדי לתפוס תדרים ומילות צופן של 'בעלות הברית'. ואני עבדתי בשבילם כי הרי מה יכולתי לעשות, הם כל הזמן עקבו אחרי ושמו עלי. אבל פעם אחת וזה היה ממש בחודשים האחרונים של המלחמה כשהגרמנים כבר ראו את הסוף שלהם. הם היו מאוד לחוצים, והצבא האדום התקרב לברלין. והם העבירו אותי למפקדה הראשית שלהם בברלין. ואמרו לנו שהפיהרר ימ"ש נמצא במפקדה, ויש לנו את הזכות לשמוע עליו אישית מפני בעלות הברית. והיינו צריכים לשבש את האיתותים ששלחו האנגלים והאמריקאים, כדי לעלות על מיקומו. ואני הייתי אחראי לשנות בכל פעם את הסיסמאות. ופעם אחת כשכבר שמענו את ההפצצות של הרוסים על ברלין, והגרמנים היו מבוהלים מאוד, ולא ידעו את נפשם, וכבר הסדר והדיוק הגרמניים לא שלטו כל כך, בגלל כל האבידות שלהם בשטח, הם איבדו הרבה חיילים שנהרגו ונלקחו בשבי, גם מפקדים בכירים. והקשר נותק מהרבה מפקדות בגרמניה, ניצלתי את העובדה, וייצרתי קשר אישי עם המפקדה האנגלית שהייתה כבר על אדמת גרמניה.

ולא תפסו אותך? אני דאגתי במשך כמה ימים לשדר להם שחייבים כל הזמן לשנות סיסמאות ובמהירות הבזק כי האמריקאים עלו עלינו, והם נלחצו ונתנו לי יד חופשית לעשות מה שאני רוצה, כי הם עצמם כבר לא ידעו מה לעשות. ואני ניתקתי במכוון כמה מהתדרים הראשיים של המפקדה הגרמנית, פשוט הרסתי אותם עם קודים מוצפנים ומוסתרים, והתלוננתי שהפצחנים האנגלים כבר נמצאים עמוק בתוך המכשירים שלנו, והגרמנים נבהלו מזה מאוד, ואמרו לי שאעשה הכל כדי לתפוס את מקור התדר האנגלי, ולזה חיכיתי, ובמקום לעלות על התדרים האנגלים יצרתי איתם קשר עם צופן סודי. והם נתנו לי קוד סודי להמשיך לתת להם להשתלט על כל המערכות הגרמניים, ואני כמונן ששיתפתי איתם פעולה כמה שאפשר, ואני יכול לומר בבירור שחלק מהניצחון וכיבוש ברלין היה על ידינו, היו לי שם עוד כמה חברים יהודים שבהתחלה עבדו והיו נאמנים לנאצים כי פחדו על חייהם, אבל כשכולם כבר ראו את הסוף של הגרמנים, התחלנו לשתף פעולה ביחד והעברנו לאנגלים מידע שלא יסולא בפז על מיקום הכוחות הגרמנים, ועל התכניות שלהם להתנגד לבעלות הברית. היה לנו מפקד גרמני שהתחיל להריח את הסוף. ולא קיבל תגבורת ומענה מהמפקדה הראשית הגרמנית והתחיל לקלל את גרמניה ואת הצורך האשמדאי שהוא סתם עקשן ומדורר ומשפיל את גרמניה. והתחיל לספר לנו על עצמו ולהתייחד איתנו, ואמר לנו שהוא לא רואה שום סיכוי שגרמניה מנצחת. ושם ראינו את פירושו של הפסוק: "בור כרה ויחפרוהו ויפול בשחת יפעל" הוא השמיע לנו בקשר את כל הוויכוחים של הפיקוד הנאצי על האשמות שהם מאשימים אחד את השני למה הם מפסידים, וכולם הודו שם שגרמני יכלה לכבוש את כל העולם אם היא לא הייתה משקיעה כל כך הרבה מאמצים וכוח אדם וציוד כדי להרוג את היהודים ולהקים את מחנות ההשמדה, חלק מהפיקוד טען שיכלו לנצל את היהודים לטובת גרמניה בכוח עבודה יעיל, ובמקום זאת הרגו מיליוני עובדים שיכלו לעזור למאמץ המלחמתי.

אופק חדרה

כניסת שבת	16:20	לוח מקומי
יציאת שבת	17:30	אור החיים
רבינו תם	18:03	
	17:55	
	17:23	
	16:32	

לכבוד שבת קודש
 ויחי
 התשפ"ד

בניו בחיריו של בורא עולם, הוא מכוון את העולם לטובתם, וגם הקושי הזה - מנוהל בדברו ועל פי החלטותיו, כך שבוודאי אין סיבה אמיתית לדאגה...

ערב אחד, בעיצומה של תקופת הדחוק הנוראה, ולאחר שיחה מחוזקת ורוויית ביטחון ואמונה שניהלו בני הזוג, נפל בדעתו של האיש רעיון. 'הן בעברי הייתי מתוודך נדל', ואף לאחרונה ניסיתי את מזלי במקצוע זה. מאז הכישלון הקודם כבר עבר פרק זמן, אולי הגיע הזמן לנסות שוב?'

אמר ועשה. למחרת עם שחר יצא ושוחח עם כמה חברים מביני דבר, ונודע לו כי בלב מנהטן ניצב לו מבנה יוקרתי, שערכו כ-40 מיליון דולר, וזה עידן ועידנים בעליו מבקש למכרו. מיודענו התבלבל מעט, הן מדובר בעיסקה מורכבת בסכום גבוה במיוחד, ולמרות זאת החליט להיכנס לעובי הקורה, כשהוא שם את מבטחו בבורא עולם...

ביום המחרת, באתר נופש סמוך למנהטן, מתרווח לו גוי עשיר בכורסא מרופדת, ואת עינו צדה מודעה קטנה שהופיעה באחד העיתונים. 'למכירה, מבנה גדול ונאה בלב מנהטן, במחיר מציאה \$40,000,000. כניסה מיידית!'

הגוי מביט במודעה, ולפתע גואה בו גאוותו, כשהוא מחליט לרכוש את המבנה, כאן ועכשיו!

הוא מתקשר למס' הטלפון המופיע במודעה, ומבקש לשלוח את עורך דינו לבדוק את העיסקה מקרוב. עוד באותו היום מגיע עורך הדין למקום, בודק את העיסקה, וכשהוא מעניק אור ירוק - הגוי העשיר לא מהסס, ומעביר את מלוא התמורה לחשבון הבנק של המוכר, כשמיודענו גוזר קופון תיווך נאה בסך מיליון ומאתיים אלף דולר! כן! \$1,200,000!

בעיסקה הראשונה שניסה, ובשיחת הטלפון הראשונה! מיליון ומאתיים אלף דולר הועברו לחשבונו טבין ותקילין, והם היו הסנונית הראשונה שבישרה על כך שיש כאן מתווך בעל שם טוב והצלחות גדולות, שהצליח למכור בניין שהמתין לקונים תקופה ארוכה, ומכאן ואילך דרך כוכבו והוא הצליח מאוד בעסקיו, עד שהתעשר עושר רב! וגם אז, כפי שמעיד הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א אשר הביא את הסיפור מכלי ראשון, לא גבה ליבו ולא רמו עינו. הוא אמנם התעשר, אף תמיד הוא חוזר ומשנן: הכל בזכות הביטחון בבורא כל עולמים, רק הוא יכול להקים מעפר דל, להרים מאשפות אביון, להוביל את סדרי עולם באופן כה פלאי, עד שהבוטח אמש מתוך עוניו - הוא הבוטח היום מתוך רוב עושרו!

אכן כן! רבים מאיתנו עוברים קשיים בחיים, אם בנושאי פרנסה ואם בעניינים אחרים. זה לא קל, לפעמים זה ממש מטריד או מדאיג, מעיק או מציק. אולם תמיד תמיד - ההישענות על בורא עולם, הביטחון בו, האמונה התמימה בעוצמתו, ההסתמכות עליו ורק עליו - מרגיעים, ממלאים שלוה, מעניקים שקט נפשי, ופעמים רבות - גם פותחים פתח לישועה!

הבה נתחזק במידת הביטחון. 'שער הביטחון' בספר הקדוש 'חובת הלבבות' מלא במבועי עוצמה וביטחון, יש בהם די גם בשבילנו. הבה נלמד על נושא הביטחון, נעסוק בו, נחדדו בליבנו - ונזכה לראות בחסד ה' ובישועתו, מתוך אמונה וביטחון!

שעת בין ערביים, דמדומי חמה טרם כניסת שבת המלכה. היישוב מירון עוטה הוד קדומים גלילי טהור, אוירת החולין מפנה את מקומה לזוף שבתי קסום, הכל ממהרים להספיק את ההכנות האחרונות טרם תשקע השמש, ושבת המלכה תפרוש את כנפיה על היישוב הקטן, שבמעלה גבעתו שוכן ציון השב"י.

כמד' שבת מברכים', גם בשבת הזו הגיעה קבוצה נכבדה של יהודים בראשותו של הרה"צ רבי אשר פריינד זצ"ל, לעשות את השבת

"ויברכם ביום ההוא..." (מח, ב)

העולם של ימינו, שיגרת החיים של כולנו, הם ים סוער ורוגש של אתגרים, דאגות, רצונות, שאיפות, הצלחות וכישלונות. החיים בזמננו הם רדופי התרוצציות, שעות הפנאי אף הן עמוסות משימות ועטויות מטלות לרוב, ואפילו בשעות המיועדות לדברים ממוקדים - רבים מאיתנו מתקשים להתרכז, עקב רוב הטרדות והדאגות האופפת אותם.

אז האומנם, האם החיים בעולם הזה הם גזירת גורל של דאגות ולחץ? האם לא ניתן לזכות לחיי שלוה ורוגע בעודנו חיים ונושמים על פני האדמה? האם נגזר על כולנו לחיות במירוץ בין דאגה זו לאחרת, בין התמודדות אחת לרעותה? האם יש דרך שמבטיחה באמת שקט נפשי שלוה ונפלאה, רוגע פנימי בעומק הלב, בכל תנאי החיים ולמרות הכל! התשובה היא שכן, ובגדול. זה כרוך רק בשינוי חשיבה, בהרכבת משקפיים אחרים על עינינו המתבוננות. כל מה שיהודי צריך כדי לעבור לעולם שכולו יופי, שלוה, רוגע ושקט נפשי פנימי, הוא לחדד את ליבו בתובנה אחת ויחידה, והיא:

שלפני ואחרי ובאמצע הכל, יש אבא שבשמים שמנהיג את העולם כולו, ואנו סומכים עליו ובוטחים רק בו. הוא ברא את העולם ומוביל אותו למישרין, והוא יוצר ועושה את הכל וכל מה שזו או לא זו בעולמנו - זה בדברו ובפקודתו. והוא, הבורא הגדול והחזק הזה, הוא אבא שלנו, חפץ בטובתנו, רוצה בהצלחתנו, פועל למעננו!

כשהתבונה הזו ברורה, לפתע פתאום כל הדאגות נשמטות, כל הטרדות נעזבות, כל הלחץ מתפוגג. הנה כי כן, יש לנו התמודדות? - הרי מישהו נתן לנו אותה, והוא בעצמו סלל את הדרך ליציאה ממנה. ולא זו בלבד, אלא שבהכרח שההתמודדות הזו טובה עבורנו, וגם פתרונה - אולי נראה קשה לנו, אבל בהכרח הוא טוב ונכון עבורנו!

בפרשת השבוע מספרת התורה על ברכות יעקב לנכדיו, במילים 'ויברכם ביום ההוא לאמור'. במילים הללו מגלה הרה"ק רבי משה מקוברין זי"ע משמעות עמוקה: 'ביום ההוא' כלומר, יעקב אבינו בירך את צאצאיו שיחיו תמיד את היום הנוכחי, לעולם לא ידאגו את דאגת המחר, וזאת - מחמת ביטחונם המלא והמוחלט בבורא עולם, אשר כפי שהביא עליהם את היום הזה לחיים טובים - כך יביא עליהם את הימים הבאים, אין מה לדאוג, אפשר להיות בטוחים באבא!

ומי שבוטח בה', זוכה לראות בחסדו, להתברר בישועתו. את הפסוק 'הבוטח בהשם חסד יסובבנו' מבאר הרה"ק המגיד ממעזריטש זי"ע, כי הקדוש ברוך הוא ברא בטבע הבריאה, שהבוטח בו זוכה לחסדו, שמי ששם מבטחו ואמונתו בבורא - החסד מקיף אותו מכל הכיוונים, הישועות נמשכות אליו כחבלי קסם... כל מה שצריך לעשות כדי לזכות בהן - רק לבטוח, להאמין, לדעת שיש לנו אבא טוב ומיטיב! אפשר לסמוך עליו בעיניים עצומות!

הם היו זוג צעיר, שזכו זה מקרוב להישפך לאור התורה והיהדות, והדבר מילא את ליבם באושר וסיפוק עילאיים. מאידך, חיי הגשמיות שלהם היו קשים ודחוקים, הם גרו בדירה קטנה ומוזנחת בפרברי ניו יורק, מנסים להתמודד עם עול הפרנסה ההולך ומכביד ככל שמשפחתם גדילה והולכת. הם השתדלו לשלוח יד במגוון תחומי עיסוק, ניסו למצוא פרנסה תואמת לאורח חייהם, אולם לשווא - נראה כי הברכה מהם והאלהה...

בעצת אחד מחבריו, החליט הבעל ללמוד מידי יום שיעור קבוע בספר 'חובת הלבבות' - שער הביטחון, והוא אכן החל לעסוק בו, והתחבר בכל נימי נפשו לספר זה, המאריך לבאר את גדרי ההשתדלות המוטלים על האדם, ומאריך עוד יותר לבאר עד כמה כשמוצתה ההשתדלות - על האדם להשליך את יתרו על ה', לבטוח רק בו ולסמוך רק עליו.

הספר הזה לא מש מעל שולחנו, ומידי ערב, לאחר שלמד את השיעור היומי המחזק, היה חוזר באוזני רעיתו על מה שלמד, שהתחזקה אף היא ממבועי הביטחון הנובעים בין דפי הספר, ושמחה למלא את ליבה בעוז ובתעצמות כי למרות הכל ועל אף הדחוק, הם

הלכות

הלכות תלמוד תורה - המשך

כל בית שאין דברי תורה נשמעים בו בלילה - אש אוכלתו. וכל המבטל את התורה מחמת עושרו - סופו לבטלה מתוך עוני, וכמפורש בתורה (דברים כח, מז-מח): "תחת אשר לא עבדת את ה' אלוהיך בשמחה ובטוב לבב מרוב כל ועבדת את אויבך". וכל המקיים את התורה אפילו שהוא בעוני - סופו לקיימה בעושר, שנאמר (דברים ח, טו): "למען ענותך ולמען נסותך להיטבך באחריתך".

שנינו (באבות ו, א): "רבי מאיר אומר, כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה". וכו' מכל מקום, אמרו חכמים (פסחים נ: נזיר כג): לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצוות אפילו שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה בא לשמה. לפיכך אל ימנע אדם עצמו מלעסוק בתורה אפילו אם כוונתו שיקראוהו רב, או למטרת עושר וכבוד וכדומה, שסופו יבוא לידי שמה. אבל הלומד על מנת לקנטר את חבריו (בדרך קנאה וניצוח), עליו אמרו (ברכות יז): נוח לו שלא נברא.

מצות עשה על כל אדם מישראל ללמד את בנו תורה, שנאמר (דברים יא, ט): "ולמדתם אותם את בניכם לדבר בס". וכן חייב כל אדם מישראל ללמד את בן בנו תורה, שנאמר (דברים ד, ט): "והודעתם לבניך ולבני בניך". וכך מצוה על כל חכם מישראל ללמד תורה לתלמידים, שנאמר (דברים ו, ז): "ושנתתם לבניך". "לבניך" - אלו תלמידך. והמלמד את בן חברו תורה, זוכה ויושב בישיבה של מעלה (בבא מציעא פה). וכל המלמד את בן עם הארץ תורה, אפילו הקדוש ברוך הוא גזור גזרה, הוא מבטלה בשבילו (סנהדרין צט).

פנינים

"זבולן לחוף ימים ישפן" (מט, יג)

נאמר "ימים" בלשון רבים. שני סוגי ימים אנו מכירים: **ים התלמוד** - התלמוד בבלי הנמשל לים הגדול ולמים שאין להם סוף, **ים כפשוטו** - מקום נסיעתם של סוחרים הארצות, העוברים באוניות ממקום למקום לעסוק במסחר.

שבת זבולון שהיה עשיר, החזיק בידי יששכר שהיו עוסקים בתורה תמיד. המחזיק בתורה יש לו חלק בתלמודו של התלמיד חכם, שהרי הכלל הוא "בצל החוכמה - בצל הכסף". ויותר מזה מובא כי המחזיק בתורה נוטל שכר על כל מסכת ומסכת שהתלמיד חכם למד בעזרתו, אף שמעולם לא למד במסכת פלונית. וכבר האריכו רבות בספרים אודות השכר המופלג העומד למחזיקי התורה.

"זבולון" שהיה מחזיק ביד תלמיד חכם, זכה כי **לחוף ימים ישכון** - גם ים התלמוד, וגם הים הטבעי המסמל את עולם המסחר. "ימים" אותיות ים-ים שזוכה לתורה ולעושר. (פניני הבן-איש חי)

מצפה הקדושים

סיפר חתנו של הגאון רבי שלום שבדרון זצ"ל: "פעם התלוויתי לרבי שלום בדרכו ברחוב העולה לשיבת פוניבז' בבני ברק, והיה יורד לנגדנו אדם פלוני, והיה אך ראה את רבי שלום, רץ לקראתו בשמחה גלויה. אף רבי שלום השיב לו בשמחה, והיה נראה לעומד מן הצד עד כמה שמחים להיפגש איש עם רעהו, מרוב חיבה ורעות, והחלה שיחה קולחת ולבבית ביניהם, וכל אחד מהם שאל בהתרגשות לשלום זולתו, כך נמשך הדבר כעשר דקות". "אני שהייתי אז סמוך לנישואי, חשבתי בלבי כי מן הסתם, אדם זה הוא אחיו של רבי שלום או גיסו שעדיין לא הספקתי להכיר, ולכן כאשר נפרד ממנו לשלום, נזדרזתי לשאול את חמי מי הוא האיש הזה?" "לתדהמתי השיב לי רבי שלום: "יודע אני בדיוק כמות מיהו האיש" ... שבתי ושאלתי: אם כן מדוע היתה קירבה וחביבות כזאת? השיב לי רבי שלום: כאשר ראיתי כי האיש הזה חושב שאני מכירו ולכן צעד לקראתי בשמחה, החזרתי לו אף אני באותה מטבע כדי ליתן לו הרגשה טובה ולא לאכזבו... (לב שלום)

בצילא דרשב"י, על אדמת מירון המרוממת. הם כבר מורגלים בכגון דא, יודעים מי מופקד על הדגים ומי על הסלטים, מי מביא ברכבו שתיה ומי אחראי על בישול המרק והעופות. יש גם מי שמוטל עליו להביא חלות, 60 במספר לכל הסועדים כולם, אלא שבאותו ערב שבת נתקע רכבו של הלה במעלה הכביש צפונה, ואיתו - נתקעו גם החלות...

בימים ההם, כשהטלפון הסלולרי לא היה מצוי, אך זמן עד שהידיעה הגיעה מירונה. לבסוף, סמוך לכניסת השבת. הצליח בעל הרכב להיחלץ מהכביש ולמצוא מקום סמוך לשבות בו, כשהוא מיידיע את בני החבורה השוהים כבר במירון כי החלות איתו - כלומר: להם אין חלות. ושוב, יש לזכור כי מדובר בשניים עברו, טרם היה היישוב מירון אבן שואפת להמונים, לפני שמדי שבת שהו בו אלפי אורחים, שכל אחד מהם מביא עימו 2-3 חלות מיותרים...

בני החבורה אצו רצו להרה"צ רבי אשר, לשאול את פיו כדת מה לעשות. רבי אשר, מופלג בדורו באמונה וביטחון היה, חיוך נראה על שפתיו ואפילו דוק של דאגה לא ניכר בעיניו. 'צאו וחפשו במבואות היישוב ובבתי, בטוח אני שאבא לא משאיר את בניו ללא חלות לשבת!' - פסק בביטחון רב, והרצים יצאו דחופים...

הם עברו בית אחר בית, נקשו בכל דלת, ביקשו עזרה מכל עובר אורח, אפס, כי כולם פסקו ואמרו שיש בביתם חלות בכמות המותאמת לבני המשפחה, אין להם יכולת לזכור. בודדים הציעו כמה מצות ללחם משנה, בכמות שהיא חוכא ואיטולא לעומת בני החבורה הרבים הזקוקים לחלות עבור 3 סעודות...

החמה הולכת ומערביה, הציפצוף המבשר על כניסת השבת עומד להישמע ברמה, וחלות אין. בני החבורה כבר סרקו את היישוב מכל צדדיו, כבר היו מי שנקשו בביתם פעמיים ושלוש, ואפילו לחמניה קטנה אין בידם... כלום אחד גדול, כשבעוד כמה דקות כבר תיכנס השבת, ואין להם חלות!

ואז, אחד מבני החבורה חולף על יד בניין האולפנה המקומי, ומציץ פנימה בתקווה מה, אלא שהבניין חשוך ונראה כסגור ומסוגר, נראה כי התלמידים נסעו לשבת חופשה, ואיש מהם אינו נראה באופק. כאילו כדי לאמת את תחושתו, הגיח 'אב בית' המופקד על בניין האולפנה מדירתו שבקומת הקרקע, והודיע כי אם הוא בא לבקר משהו - הרי שהגיע לחינם, שכן התלמידים כולם נסעו לדרכם, 'אין כאן איש', שבת חופשה! - פסק, וכמעט עמד לטרוק את השער...

'רגע, רגע', נשמע קולו של האיש המציץ, 'אני לא מחפש איש, אני מחפש חלות, אם אין תלמידים, שמא יש כאן חלות! אולי יש כמה חלות במקפיא, משהו?' - - - שאל, כטובע הנאנחו בקש כבדל תקווה אחרון...

'אה, חלות אתה מחפש? זה דווקא יש בשפע' - אמר אב הבית, כשהאיש משתאה והמום, נשמע לו שהוא שומע את המילים כמתוך חלום... 'מנהל המשק, אח, שהיה בריא, שכח לעדכן את המאפייה שהתלמידים נסעו, והבוקר נחת עליי משלוח של חלות...' 'אין לי מה לעשות איתן. אתה רוצה אותן?'

'רוצה? - הרבה יותר!' - כמעט צווח האיש, 'אנחנו קבוצה גדולה כאן, והחלות שלנו נתקעו בדרך. אני רוצה לרכוש את כולן כאן ועכשיו, הרגע!'

'קח', אמר אב הבית בטון עייף, והלה עמד ושלשל לידיו את הכסף, קונה את כל החלות. הוא מחזיק בידיו את קרטוני החלות, ורץ במורד מהאולפנה לבניין מוסדות 'יש עזרה', לעבר מקום כינוס בני חבורת הרה"צ אבי אשר, כשהוא נושא את הקרטונים כמחזיק אוצר יהלומים יקר, וצעדיו מרקדים כמוצא שלל רב...

עם הצפצוף הגיעו החלות ל'יד עזרה', והרה"צ רבי אשר, באותו חיוך פניו, מפטיר ואומר: 'נו, הרי אמרתי. אבא לעולם לא משאיר את בניו ללא חלות...' בני החבורה סופרים כמה חלות יש בקרטונים, ונפעמים: 60 חלות, בדיק, אחת לאחת. הכמות הדרושה להם - המתינה להם במירון מהבוקר, אבא לא משאיר בנים ללא חלות, עובדה!

הם רצים אל הרה"צ רבי אשר, מספרים בהתרגשות כי ספרו את החלות, והנה הכמות תואמת להפליא באופן מדהים ממש. רבי אשר לא נרגש ולא נרעש, הן מהרגע הראשון היה בטוח כי לא יחסר פירור, ביטחונו בה' אינו מותיר מקום לדאגה כלל, היה ברי לו כי בורא עולם ישלח אליו חלות. לפיכך, תגובתו הפתיעה עוד יותר כשאמר:

'האם אב הבית של האולפנה יודע להודות לאבא שבשמים על שדאג שמישהו ירכוש ממנו את החלות המיותרות? האם היטיב להבין כי אבא שבשמים, כפי שאינו משאיר בנים ללא חלות, כך הוא גם דואג לבל יישאר בן עם חלות מיותרות? האם הוא הפנים כי במעשה זה ניכר לעין כל כי אבא שבשמים פותר עבורנו כל בעיה, ולא רק עבורנו אלא גם עבורו?'

סיפור זה, המופיע בספר 'האמנתי ואזמרה', מעורר את הלב: הנה כי כן, לבורא עולם דרכים משלו לנהל את העולם, לפתור לכל יהודי את מצוקתו שלו, להעניק לכל אחד את הפיתרון לבעיה האישית שלו. כשמחד גיסא לקבוצת יהודים בני חלות, ומאידיך גיסא לאב בית יש חלות מיותרות - האב שדואג לבניו, פותר לזה כמו לאלה את הבעיות כולן! יהודי יקר, אין זה משנה מה ההתמודדות שלך, מה הקושי שלך, השלך על ה' יהבך! התחזק בביטחון ובאמונה! בטוח בה' עדי עד, והוא יושיענו בכל עת ובכל מצב!

(פניני פר' השבוע)

שבת שלום ומבורך

בחכמה יבנה בית

פרשת ויחי תשפ"ג

הגבלה? או בחירה!

משה יעקב היה בחור עם שאיפות, הוא למד כבר בשיעור ג' בישיבה לצעירים, אי שם באחד מערי הארץ, ובהתרגשות החל להתכונן לקראת עלייתו לישיבה גדולה. בשלב זה שם לעצמו שאיפה ומטרה להתקבל לאחת הישיבות המובחרות, ישיבה שמוכרת בדרישותיה התובעניות מהבחורים, סדר יום הכולל שעות לימוד רבות בהתמדה, לצד קפדנות על התנהגות שהולמת לבחור בן תורה, מידות ונימוסי הליכות, ושהייה ארוכה בין כתלי הישיבה למעט יציאות בודדות.

למרות שמשה יעקב ידע על כל זה, הוא התאמץ להתקבל דוקא לישיבה זו, ואכן מאמציו נשאו פרי, ולאחר המתנה מורטת עצבים, הוא קיבל את ההודעה המיוחלת, שהוא התקבל כבחור מן המניין בישיבה זו, והוא מוזמן לבוא בשעריה בתחילת הזמן.

לאחר כמה חדשי שהיה בישיבה שאל מאן דהו את משה יעקב: נו איך הולך, איך השתלבת בישיבה?

ת: ב"ה אני מאוד מרוצה.

ואז הגיע השאלה הבאה: תגיד לי, לא קשה לך עם כל ההגבלות האלה

מצב של איש הישר בעיניו יעשה. נפשו של אדם כמהה לגבולות והגבלות, כל אדם בר דעת יודע שאם הוא רוצה להצליח בחיים, הוא חייב לחיות עם מגבלות ועם מחויבויות. ילד שמציבים לו גבולות, למרות נסיונו להתנגד ולהתמרד, בסופו של דבר הוא אוהב את זה ומרגיש טוב עם זה.

הקושי של הבן אדם עם גבולות, הוא רק כשהם מוכתבים לו או מוטלים עליו על ידי אחרים, זה מדכא אותו ושובר את רוחו, ואז הוא מתמרד וצועק אף אחד לא יכתוב לי מה לעשות, אני עצמאי ואני מחליט מה טוב בשבילי.

מגבלות שאדם מקבל אותם על עצמו מרצונו החפשי, הוא מוכן לעמוד בהם, הוא מרגיש טוב איתם, ואדרבה הוא יסביר לכל אחד כמה תועלת יש לו מזה, וכל יום שהוא מצליח לעמוד בהם, הוא רואה אותו כהישג ועושה אותו מאושר.

גם מגבלות שיוטלו על בן אדם על ידי אחרים, אם יסבירו לו טעמו של דבר, ואת התועלת הגדולה שיהיה לו מכך, הוא יוכל להשלים איתם ולהסכים לעמוד בהם, ואפילו להפוך אותם למטרה נעלה ולהילחם למען קיומם.

אדם ששופט יגזור עליו מאסר אפילו של יום אחד, ירגיש אומלל שניטלה ממנו חירותו בעל כרחו,

של ראשי הישיבה? אתה מסוגל לעמוד בהם? זה לא מדכא אותך?

משה יעקב כלל לא הבין את השאלה, וענה לו תשובה מוחצת: קשה? הרי אני בחרתי את זה.

מכאן לסיפור נוסף: ר' יחזקאל פגש את האברך ר' זבולון שהתחתן לפני כחצי שנה, תוך כדי שיחה שאל אותו: איך הולך?

ת: ב"ה אני מאוד מרוצה מהחיים.

אני הרי מכיר אותך מלפני זה - אמר לו ר"י - אתה מסוגל לעמוד בכל ההגבלות של חיי הנשואין? הרי נהיית מוגבל ביותר? אתה כבר לא ציפור דרוור כפי שהיית לפני זה, אתה חייב כל יום בדין וחשבון של מאין באת ולאן אתה הולך, אתה חייב לכבד כל מיני אנשים, ומה עם המסגרת הנוקשה של הכולל אליו נכנסת? שלא לדבר על כל ההתחייבויות שלקחת על עצמך, שכולל שכירות ופרנסה וכו'.

ר' זבולון הסתכל עליו במבט תמוה, מה פירוש: הרי אני בחרתי בכל זה.

אז מה קורה פה? הגבלות זה דבר מדכא שקשה לחיות איתם, או שזה דבר טוב שנעים לבן אדם לחיות איתם?

גבולות חלק ה' בעולמו, כדי שהעולם יוכל להתקיים, ולא ישרור בו תוהו ובוהו, הוא חייב להתנהל עם גבולות ומגבלות, חייב שיהיו בו סדר ומשטר כלשהו, ולא ייתכן שיהיה

חיים של אושר
שביל הזהב לבית החסידי
הדרכה | ליווי | ייעוץ | רפואה | כלכלה

"מוקד מאושרים"
ייעוץ והכוונה | דיסקרטי | מקצועי
בהכוונת רבני ומדריכי הארגון ואנשי מקצוע

073-788-1800 שלוחה 2
m033061027@gmail.com

בני אדם שרוצים ושואפים לקיים בית יהודי וחסידי, ולחנך את זרעם אחריהם בדרך התורה והיראה, בדרך החסידות והמוסר, יודעים הם שאין מנוס מלקחת על עצמם מגבלות נוספות, למען יעמדו בפרץ ברוח הנושבת בדור, רוח מצויה ושאינה מצויה, ולהתנזר מכל מיני כלים וטכנולוגיות, גם כאלו שנראים כתמימים, כי הסכנה מרובה והשאל פתוח מתחתינו, לכן עם כל הקושי שבדבר, מקבלים אותם ברצון ושמחים לעמוד בהם, ולדעת שעשינו לפחות את ההשתדלות להצלתנו והצלת צאצאינו.

אשרי העם שככה לו. אשרי העם שה' אלוקיו. אשרינו מה טוב חלקינו. ומה נעים גורלנו. ומה יפה ירושתנו.

**תזכו לחיים מאושרים
א גוט שבת
אברהם וינד**

מנהל הארגון

מדריך חתנים ומנחה נישואין

תגובות בדוא"ל 8448234@gmail.com

**הקושי של הבן אדם עם
גבולות, הוא רק כשהם
מוכתבים לו או מוטלים
עליו על ידי אחרים, זה
מדכא אותו ושובר את
רוחו, ואז הוא מתמרד
וצועק אך אחד לא
יכתיב לי מה לעשות,
אני עצמאי ואני מחליט
מה טוב בשבילי.**

חז"ל, חוקי היהדות, ההלכות וההליכות, מנהגי ישראל, תקנות העיירות וההנהגות החסידיות, כולם נתקבלו ברצון מתוך הכרה והבנה שהם לטובת ולחיזוק היהדות, דור דור ודורשיו, דור דור ומנהיגיו, כולם שוין לטובה, שאין האדם מרגיש שהם חונקים את רוחו ומדכאים את נשמתו, אלא שהם מביאים לו תעלת רבה ונשגבה.

ועלול לשקוע בדכאון, אבל אם המאסר יוצע על ידו, מכל סיבה שהוא, נגיד במקום חבירו שנגזר עליו מאסר, הוא ירגיש טוב עם זה, הוא יראה בזה מטרה נעלה, ועם כל יום במאסר הוא יהיה שמח ומאושר.

מצוות התורה יש בהם גם כן גבולות והגבלות, וישנם כאלו חלושי אופי ורפי שכל, שמרגישים קושי גדול בהם, ובוכים למשפחותיהם על החירות שכאילו נלקחה מהם, אך האיש הישראלי שמתבונן בדבר, שהקב"ה בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו עם תרי"ג המצוות שבה, שהם חוקי הבריאה וקיום העולם, ולמרות שיש בהם אורח חיים עם גבולות והגבלות מחייבות, אמרו בני ישראל נעשה ונשמע, וקיבלו מלכותו ברצון, עליהם ועל זרעם עד סוף כל הדורות, כי הם לטובתינו ולטובת נשמותינו ותיקונם, ולכן אנו שמחים בהם ורוצים בקיומם, ואין קץ לאושר הפנימי שמרגיש האדם לאחר קיום המצוות.

כך הם המצוות דרבנן שנוספו על התרי"ג, הגזרות והסייגים שהוסיפו

כולם מחתנים!

אתה תחתן
ברוגע ובשלווה!

בוא לרכוש כלים ופרקטיקה
בסדנא הייחודית **לחתן ברוגע**
למחותנים העומדים בפרק נישואי הילדים

הרב **אברהם וינד**
יועץ נישואין מומחה

הרב **זאב קמבליך**
יועץ כלכלי

הרב **נחום ברוק**
מרצה כלכלי בכיר

הרב **אהרן פרידמן**
מטפל מומחה

מבית ימים של איש
לימודים | הכשרה | העשרה | סדנאות

לפרטים נוספים והרשמה חייגו: **073-788-1800** ניתן להשאיר הודעה ונחזור אליכם

לקבלת סילבוס מלא לאימייל שלחו בקשה לכתובת **M0737881800@gmail.com**

לקבלת המאמר באימייל **M0737881800@gmail.com**

מאת הרב רבי יאיר וינשטוק שליט"א

מכתב בן 103...

צער אין סופי הביעו פניו של האיש הצעיר. חשש, דאגה, וגם תקווה ואמונה. העגלה התגלגלה על אם הדרך בין העיירה 'יוד' שבה התגורר. עיירה קטנה בחבל מרמרוש (בין הערים וישאווא וסיגעט), לבין העיר ויז'ניץ שנקראה בפי כולם ויז'נישצא, אל רבו הרה"ק רבי מנחם מנדל בעל "צמח צדיק" זיע"א.

מקור הצער והתקווה גם יחד שכן בתוך חבילה קטנה, עטופה בשמיכות צמר. מבין השמיכות הציצו אליו פניו של תינוק פעוט, שקוע בתנומה טרופה ומחרחרר מדי פעם בשיעול כבד.

כמה זמן עבר מאז נולד התינוק? ששה שבועות בסך הכל. כמה שמחה ואושר בלבו של האב, וואלף אפל שמו וזוגתו, אמו של התינוק. הזוג הצעיר שחבק את הבן היה בהתרוממות רוח, כמו שיכולים להיות רק הורים צעירים.

שמונה ימים לאחר מכן, נכנס הילד בבריתו של אברהם אבינו, ונקרא שמו בישראל 'דוד יהודה'. שכניו, ידידיו וקרובי משפחתו ניגשו אל האב המאושר, לחצו את ידיו ואיחלו לו את מיטב הברכות. "שתזכה לגדלו לתורה, לחופה ולמעשים טובים".

וכעת, שבר שכזה, אפילו לתורה עוד לא זכה להגיע. האם יזכה?

לפני כמה ימים תקפה דלקת ריאות את התינוק דוד יהודה הקטן. חום גבוה, שיעול כבד. הילד הפסיק לאכול. שקוע רוב הזמן בשינה משונה. ראשו שמוט. אינו מגיב כמעט, וחרחרורים וצפצופים מבהילים נשמעים מגרונו, נשימתו שורקת...

לא אב כמו וואלף אפל יעמוד בחיבוק ידיים בשעה שסכנה מוחשית מאיימת על חיי בנו. מלאך המוות מרחף ליד העריסה הפעוטה ורוצה לגזול ממנו את מחמד נפשו.

לא ולא!

מיד רץ אל ביתו של הרופא והזעיק אותו.

השנה היא שנת תר"מ. לפני כמאה וארבעים שנה. תרופות לדלקת ריאות עדיין אין בנמצא. רק שיקויים שונים ומרים כלענה העשויים להקל על השיעול, אבל לא למגר את מחוללי המחלה. אותם חיידיקים קטנטנים שעין אנושית אינה יכולה לראותם אבל תוצאותיהם מכוסות בלוחות שיש בבתי הקברות.

הרופא מגיע אל ביתו של וואלף, מצמיד את אוזנו לחזהו של התינוק ופניו קודרות. "אוי, דלקת ריאות משני הצדדים" פולט הוא מיד וכל מילה מחתכת אל לבם של ההורים הצעירים כמו סכין.

מה אפשר לעשות? שואלים הם בדאגה.

הרופא מצביע כלפי מעלה ופניו אומרות הכל.

"להתפלל" מפטיר הוא באנחה. "רק זה".

כלומר, הרפואה מרימה ידיים במקרה כזה.

תולעת יעקב אין כוחה אלא בפה. אם להתפלל, וואלף וזוגתו יודעים לעשות זאת היטב. הרופא רק עוזב את הבית והם מתנפלים על ספרי התהלים שלהם בלהיטות. נעמדים להתפלל כמו יצחק ורבקה בשעתם, זה בקרן זוית, וזו בקרן זוית.

נושאים עיניים כלפי מעלה ושופכים את לבם לאביהם שבשמים. "רפאני ה' וארפא". אבל המחלה, עושה רושם, רק מחמירה.

פניו של הילד שהיו אדומות מרוב מאמץ לנשום, הולכות ומחווירות. "וואלף" פורצת האם הצעירה בצווחת ייאוש. "מה אתה עומד בחיבוק ידיים? תעשה משהו! הילד הולך לנו!".

וואלף מתנער מקיפאוונו. פניו מלבינות גם הן. קולט את חומרת המצב. ידיו כמעט משותקות, אינן נשמעות לו. עוטף את הגופיף הקטן בשמיכה ועוד שמיכה. מעמיס אותו על העגלה ו'הויסה' צועק אל סוסו. "צא לדרך, מהר!".

הסוס, מבין לנפש אדוניו, מרים את פרסותיו מן הקרקע ויוצא בדהרה קלה לדרך. וואלף המודאג זורק מבטים לעבר הפעוט. מדי פעם נדמה לו שצבעו מלבין עוד יותר. האם יזכה להגיע חי אל הצדיק?

מזרז את סוסו בצעקות והבהמה דוהרת מהר יותר, ועוד יותר. חורשות מוריקות חולפות על פניו במהירות. הסוס רץ. העגלה הישנה מתנועעת לכל צד.

יומיים תמימים הם נוסעים, עם הפסקת לילה קצרה באחת העיירות. יומיים מלאות דאגה לשלומו של העולל.

סוף סוף! הנה נשקפים כבר בתיה של ויז'נישצא. בתים נמוכים בפאתי העיר. רחובות שטופי אדם ובהמה. עגלות וכרכרות נוסעות מהכא להתם ומהתם להכא.

וואלף כבר היה כאן פעמים רבות. מכיר כל סמטה. מדהיר הוא את סוסו הישר לבית הצדיק. "הנה, הגענו".

אנחת רווחה נפלטת מלבנו. כאן, אצל הצדיק לא יכול לקרות שום דבר רע! כאן לא ניתנת למלאך המוות שום דריסת רגל.

"הצילו" צועק הוא באזני משמשו של הרבי. "הילד שלי חולה מאד".

לא חולף רגע והוא נכנס יחד עם דוד יהודה המחרחר לחדר הקטן העמוס כולו בתורה, בתפילות טהורות ובלב נשבר ונכנע.

רבי מנחם מנדל נותן את עיניו הטהורות בפניו של וואלף. "מה קרה?"

וואלף מנסה לדבר, אך במקום מילים פורצת מגרונו יבבה חנוקה. "הייליגער רבי. התינוק הולך לי".

"חס ושלום" עונה הרבי בטוב לב והוא מזדעזע כולו מצערן של יהודי מישראל.

וואלף הספיק להכין 'קוויטל' לפני שנכנס אל הרבי. מושיט הוא את פיסת הנייר אל הרבי. הצדיק קורא את השם, דוד יהודה בן...

שוקע בהרהורים לזמן מה. "שמעני נא" פונה אל וואלף, "בנך ייקרא מהיום והלאה 'אלטר' והוא יאריך ימים בעזרת ה'! אבל השם דוד יהודה בל ייזכר ובל יפקד עוד".

וואלף נרגש. מנענע ראשו בחוזקה.

"אני מתכוון" ממשיך הצדיק ואומר, "שהשם דוד יהודה ישקע בתהום הנשייה. לא יהיה קיים כלל. לא בעליה לתורה. לא במי שברך ולא בכתובה. אני רוצה שהילד אלטר כלל לא יידע שקראו לו אי פעם בשם דוד יהודה. זה מסוכן עבורו!"

וואלף הסכים לכל מילה.

"וכעת אבקש ממך להמתין בחוץ כמה דקות" אומר לו הצדיק והחסיד יוצא החוצה ולבו עולה על גדותיו משמחה וגיל. הרבי מדבר על עליה לתורה, על כתובה!... לפני רגעים אחדים נראה היה שהילד נושם כבר את נשימותיו האחרונות.

כעבור כמה דקות קורא לו הרבי לקודש פנימה ומוסר בידיו מעטפה סגורה.

"את המעטפה הזאת אתה לא פותח אף פעם" אומר לו הצדיק בפנים חמורות. "הבנת אותי? לעולם ועד לא! אתה רק שומר עליה במקום הכי טוב ושומר. כשיגדל בנך אלטר ויהיה לאיש, תמסור לו את המעטפה, ותזהיר אותו באזהרה חמורה שגם הוא לא יפתח אותה אף פעם. רק ימשיך לשומר עליה לאורך ימים ושנים. כן, בעזרת השם תהיה לו אריכות ימים ושנים" החווה בראשו בתנועה של 'מובן מאליו' לעבר התינוק המחרחר עם כל נשימה.

"כאשר בנך ירגיש שמגיע עת פקודתו" ממשיך הרבי בדבריו המסתוריים, "או אז ניתנת לו הרשות לפתוח את המעטפה ולקרוא את הכתוב בה. אבל עד אז, באיסור חמור לפתוח אותה. כי זה מסוכן עבורו".

ובזאת מסר הרבי את המעטפה לחסידו. ברך את הילד בשפע ברכות ונתן לו את ידו לשלום.

*

וואלף לא הבין הרבה מדבריו של הרבי. מה פשר האזהרה הכפולה 'מסוכן עבורו'. אבל זו מעלתם של חסידים שמאמינים ברבי בלב שלם ואינם מהרהרים אחר דבריו גם אם אינם מובנים..

ר' וואלף חוזר הביתה עם התינוק. קמעא קמעא חלצתו חמה. חומו יורד וחרחוריו משתתקים. עד שמגיעים הם הביתה, חוזרות לחייו של אלטר הקטן ונצבעות שנית בורוד בריא.

גדל הילד ואכן שמו הקודם דוד יהודה נשתקע ונשתכח מן הבריות כאילו לא היה. תחילה לא כל כך הבינו, אולם וואלף התעקש על אלטר והצליח לגמול את השם הקודם ולשכחו מן הבריות.

שנים חלפו. אלטר גדל ונהיה לאיש. עמד ברשות עצמו והקים בית בישראל. וואלף שמר את פקודת קודשו של הרבי ומסר לו את המעטפה אגב צירוף אזהרה חמורה לא לפותחה לעולם, כי זה מסוכן עבורו.

אלטר, צריך לומר, אכן לא ידע אף פעם שקראו לו בשם אחר.

(הרבי מצאנז, בעל דברי חיים, החליף גם הוא שמו של חולה אנוש ל'אלטר' באומרו כי אלטר שמשמעותו זקן, כלל אינו שם. והגזירה לא נגזרה על לא-שם!)

ר' אלטר עקר ממרמרוש והיגר לארה"ב. כאשר ביקר הרה"ק רבי מנחם מנדל מוישאוו בשנת תרצ"ו בארצות הברית, ר' אלטר וואלף שכבר היה תושב מקומי, התלווה אליו במסעותיו.

*

השנה היא שנת תשמ"ג.

הרה"ח יצחק מרדכי אפל, רגיל לבקר את ר' דודו הישיש אלטר אפל בבית האבות מדי יום א'.

זקן מופלג הוא הדוד. בן 103 שנים.

ר' יצחק מרדכי מחבב מאד את ה'פעטער' ר' אלטר ואינו מחסר אף יום ראשון, היום שבו המדינה כולה בחופשה, לנסוע לבית האבות. שנים הוא נוהג לעשות כך.

יום ראשון אחד פונה אליו הדוד ואומר לו.

"אחייני היקר, אני מרגיש חולשה וחוששני שימי ספורים. כי לא יידע האדם את עיתו. בחדר הפנימי גנוז בארונית שלי איזה מכתב ששומר אני כל ימי חיי. מכתב מן הרבי הצמח צדיק. מכתב שאף אדם שבעולם טרם קרא אותו מאז נכתב".

ר' יצחק מרדכי נדהם. "מה? מכתב מן ה'צמח'? מנין לך שזה מן ה'צמח'? ואם הוא אכן שלח אותו למישהו, הלה כבר קרא את המכתב!"

הישיש חייך ולא ענה.

האחיין המשיך להתקיף את הדוד בשאלות.

"הרבי כתב לך את המכתב? הרי הוא הסתלק מהעולם בכ"ט תשרי תרמ"ה כשהיית תינוק בן שנתיים מי שולח מכתב לילד קטן?..."

הדוד הישיש חייך בסלחנות מול אחיין המתפרץ עם 'ארבע קושיות' וענה לו במתינות.

"את המכתב הזה קיבלתי מאבי לפני למעלה משמונים שנה. הרבי כתבו כשהייתי חולה מסוכן בגיל ששה שבועות. הוא מסרו לאבי באזהרה חמורה שלא אפתח את המעטפה כל ימי חיי כי זה מסוכן עבורי, וכך עשיתי. הרבי אמר שאפתח את המעטפה כשארגיש ששעתי מתקרבת. וכיון שאני מרגיש חולשה, אבקשך לפתוח כעת את המעטפה ולקרוא באוזניי מה כתב הרבי".

ר' יצחק מרדכי אפל התרגש מאד. מעטפה שלא נפתחה 103 שנה. מכתב בן 103 מגיע לתעודתו!

אצבעותיו רעדו מעט כשפתח את המעטפה הישישה. הנייר היה צהוב ונפרך בקלות. אבל המכתב עצמו נכתב באותיות ברורות וקריאות.

וזאת אשר כתב הרבי ה'צמח' לפני מאה ושלוש שנים: (הנוסח הוא בערך)

"אשר הגיע אלי ר' וואלף אפל עם בנו הרך הנולד 'דוד יהודה' שנתקף חולי ולא היה בקו הבריאות, על כן יעצתי לשנות את שמו ל'אלטר' ובעזרת ה' יאריך ימים. אמנם אני מבקש כי אחרי מאה ועשרים של אלטר יכתבו על המצבה פ"נ דוד יהודה המכונה אלטר".

ר' אלטר היה נרגש מאד. "מה?" קרא בתדהמה. "לי קראו דוד יהודה? אני בן 103 ומעולם לא ידעתי מזה! איש מבני משפחתי מעולם לא אמר לי זאת. כל החיים אני יודע שיש לי רק שם אחד 'אלטר'. כך קוראים לי כולם. אפילו לבני קראתי דוד (הבן הזה נפטר על פני אביו, עוד בחייו). איני יודע מה לומר".

ר' אלטר נשק למכתב הקדוש בחום ומסרו לידי אחיינו ר' יצחק מרדכי. "אתה הרי תדע מה לעשות עם זה".

יומיים לאחר מכן התקשרו מבית האבות אל ר' יצחק מרדכי: "דודך הישיש ר' אלטר הלך לעולמו לפתע פתאום".

ר' יצחק מרדכי נסע מיד למקום וטיפל בכל סידורי הלוויה. ככלות השלושים דאג שעל המצבה ייכתב כפי צוואת קדשו של הצמח צדיק.

את המכתב מסר ר' יצחק מרדכי אפל לכ"ק מרן האדמו"ר מויז'ניץ שליט"א ממונסה.

כאשר נפטר ר' יצחק מרדכי אפל ז"ל בחודש סיוון תשס"ח, סיפרו בניו את הסיפור בימי השבעה של אביהם. ומכאן התגלגל הסיפור המופלא הזה הלאה והלאה עד שהגיע גם אל כותב השורות...

גיליון מס' 15 • פרשת ויחי • חשפ"ג

קרובה ישועתך לבוא

להפצת משנתו ותורתו הבהירה של הרה"ק רבי מרדכי מקוזמיר זי"ע סיפורים ותולדותיו, ותולדות תלמידיו אחריו

סיפור השבוע

אדמו"ר הה"צ הר"מ ז"ל היה ערך ז' שנים בדאמבראווע, ואחרי רוב השתדלות בעד סכום מצומצם מאוד עלתה בידו להשיג כתב חופש מפטרבורג ממשלת רוסיה כי הוא נקי מכל אשם ושמצה, וכי הוא יכול ליסע כאות נפשו לכל מקום שירצה, ואין למי מפקידי הממשלה רשות לעכב בכל מקום בוואו. זה הי' לפני ראש השנה, והבשורה טובה נתפשטה מהרה בכל מדינת פולין ווואהלין, והיה שמחה וששון בכל מקום שהשמעה באה, וממש חסידים רקדו בחוצות, כי הרבה חסידים שהיתה נפשם קשורה בהה"צ הר"מ ז"ל עוד בימי חייו אביו המגיד הקדוש מטוריסק, וכלתה נפשם ליסע להסתופף בצילו, אבל הגבול עיכב אותם, כי היה קשה מאוד ליסע מתחת ממשלת רוסיה - לגאליציע אשר תחת מלכות עסטרייך, שעיר דאמבראווע - היה תחת ממשלתה, כי רק יחידי סגולה היו ביכולתם להשיג רשיון הנסיעה, ורבים נסעו במסירות נפש בלי רשיון, ונעשו עמהם נסים ונפלאות בדרך נסיעתם, תקצר היריעה מהכיל. ועל הימים הנוראים הראשונים שניתן לו רשות לנסוע לפולין, ביקשו אותו האחים החשובים החסידים והגבירים המפורסים הה"ר יוסף ע"ה והר' מאיר דוד ע"ה והר' זיינויל ע"ה למשפחת צינעמאן, בני הרה"ג המפורסם בתורה וחסידות ויראת שמים וגביר עצום הר' יחיאל ז"ל שהיה רב בלי קבלת פרס בפאקשיוניצא, שיבא בנסיעתו הראשונה לעיר פאקשיוניצא - הסמוכה לגבול גאליציע, כי על מהחסידים שלו, ומסתופפים בצילו תמיד, והם קיבלו עלם חשובים ליתן מכסם על כל הימים הנוראים קמה לאפות, וליתן לאכול לכל החסידים שיבאו להסתופף בצלו לפאקשיוניצע, וגם ליתן חינם דגים על כל הימים הנוראים עבור הצטרכות בית הה"צ וכל החסידים, וכי האחים הנ"ל היה להם איזהו פאלווארקין, וגם קמה מרחיים של מים שלהם בעיר פאקשיוניצא, וגם היה להם דגים מבריכת מים שלהם, וגידול דגים גדולים שנקראים קארפין. ואז נאספו איזהו אלפים חסידים מכל קצווי פולין, לבוא להסתופף תחת צל אדמו"ר הה"צ שיצא חפשי ממאסרו בחו"ל בגאליציע המדינה. אחר כך שלחו אליו צירים מיוחדים כמה וכמה קהילות מפולין, וביקשו פניו, שיבא להתיישב בעירם, ובחר לו ק"ק קאזמיר אצל נהר ווייסיל פלך לובלין, ועל פורים קבע דירתו שם, ונהג נשיאתו ברמה, ונסעו אליו הרבה אלפים חסידים, ובתוכם רבנים מופלגים בתורה ויר"ש, ותלמידי חכמים וחסידים ואברכים יקרים עוסקים בתורה וחסידות, וגם בעלי בתים עם בקשות שונות, וכל קשה רוח ר"ל, ועל כל צרה שלא תבוא אצל מי שהיה, אפילו אצל חסידים המסתופפים תחת אדמו"ר אחרים, אף על פי כן כשהיה להם דבר נחוץ ועצה להתייעץ, או שאר דבר גדול, נסעו אליו, וכל עצתו היה כאשר ישאל איש אלקים, וכל דבריו לא ישיבו ריקם, וע"י תפילותיו נתרפאו כמה חולים מסוכנים ר"ל, וגם כמה משוגעים ר"ל נעשו בריאים ושלמים על ידי תפילותו וסגולות שנתן, ועל ידי קמיעות נפקדו הרבה עקרות, תקצר היריעה מספר כל הדברים הנפלאים אשר הראה בקדושתו וצדקתו ורוח קדשו.

אמרות טהורות

"ותשב באיתן קשתו וגו' ולקדקד נזיג אחיו"
 העניין הוא דקשת רזא דיסוג אות ברית קודש, כי הקשת לאות ברית שלא יבא מבול לעולם על ידי שחיתות דרכם וכמ"ש את קשתי נתתי בענן והיתה לאות ברית וגו' וראייתה לזכור ברית עולם, ומרמז כאן אזהרה לתיקון היסוד, כי צריכים לעבוד עבודה קשה באיתן ובכל מאמצי כמו לתקן תיקון היסוד בחי' קשת, וצריך האדם לשים אל לבו היטב ולבלי לשכוח כי אפילו אצל יוסף הצדיק שהתגבר על יצרו והיה בבחינת צדיק יסוד עולם עם כל זה ויפזו זרעי ידיו, שעל ידי יה"ז מבין עשר אצבעות ידיו גרם שנהרגו עשרה הרוגי מלכות כידוע, על כך צריך כל אדם לעבוד בכל מאמצי כמו לתקן עון המר הזה, כי זה החטא גורם פגם לנשמתו, ומרומז מידי אביר יעקב, 'אביר יעקב' בגימטריה 'נשמה' ולכן צריך האדם לעשות משמרת למשמרת להיות משומרי הברית כראוי:

אכן מה יכול האדם בעצמו לעשות בזה, הלא היצר הרע מתגבר בזה מאוד וכל הגדול מחבירו יצרו גדול הימנו, רק עיקר העצה לזה הוא התקשרות הצדיקים ועל ידי זה יוכל לתיקון הגמור, וזהו משם רעה אבן ישראל, היינו משום תיקון היסוד צריכים לבוא לרועה ישראל, להתקשרות הצדיקים שנקראו רועים, רועי ישראל שנקראו צאן קדשים כמו שכתוב ואתנה צאני צאן מרעיתי.

הירלין

לאחר פטירת רבינו ללא ילדים מינו רוב חסידיו את אחיינו בן אחיו הרה"ק ר' משה יהודה לייב טברסקי זצ"ל לממלא מקומו נולד בשנת תרל"ג בטולנה לרבי מנחם נחום מטריסק, ולחיה, בתו של רבי דוד מטולנה. הוא התיישב בחלם והקים שם את חצרו. חסידיו נאמדו באלפים. עשרות חסידים נמנו בין היישובים שלמדו בבית מדרשו ונתמכו על ידו. התפרסם בתפילותיו הנלהבות, והשקיע בהן יגיעה רבה ובפרט בתפילת מנחה של ערב שבת שארכה זמן רב. בהושענא רבה האריך בנענועי במשך שעות רבות, וכן בהקפות בשמחת תורה רקד שעות רבות כשהוא כולו מכוסה בטלית וספר תורה קטן בידו, והוצרך להחליף כמה פעמים את כותנתו באמצע ההקפות. בשנותיו האחרונות היה רופא נוכח במשך זמן הקפות להשגיח עליו. נודע כפועל ישועות. היה אומר דברי תורה עם הרבה גימטריאות, ובשנתו היה חוזר על דברי תורה שאמר בטיש, והרבה פעמים היה מוסיף אז שמות וצירופים על דרך הקבלה, לפעמים אמר גם פרקי תהלים תוך שנתו. בשנותיו האחרונות עבר ניתוח, והרופאים הסירו ממנו את עור העיניים, ושמר את זה אצלו עם שיניו שנפלו וכמה מטבעות שמירה וציווה שיקברו אותם עמו. בשמחת תורה האחרון לחייו, בשנת תרצ"ז, שהה באטוואצק, ובהקפות התאמץ יותר מרגילותו, ומיד אחר יו"ט נסע לסוסנוביץ שם חלה. בקיץ נסע לקיילץ לציון דודו רבינו ר' מרכי מקוזמיר כמידי שנה, אך לא היה בכוחו ללכת לקברו מרוב חולשה, ונסע משם ברכבת לורשה לבקר אצל הרופאים. ברכבת מסר לאשתו קופסה סגורה, שם היה מונחים צוואות שכתב לאשתו ולכל אחד מצאצאיו בנפרד ולחסידיו ובקש שלא תפתח את הקופסה. נפטר בוורשא בכ' בתמוז, והחזירו אותו לקיילץ ונקבר ליד דודו רבינו רבי מרדכי מקוזמיר זצוקל"ה.

נפלאות ערותיו

עבודתו הקדושה הרקיעה שחקים, והחרידה מלאכי עליון, כפי שנתבטא לימים אביו הקדוש המגיד מטריסק. היה זה ביום הושענא רבה בעיצומם של ההקפות סביב הבימה, שנערכו על ידי רבינו בהתלהבות נוראה, סב המגיד לאחוריו וקרא לעבר בנו בהערצה גלויה: "מאטעלע! הן מלאכים כבר הפחדת! את מי עוד ברצונך להפחיד?"
 הבטחתו המופלאה של המגיד הקדוש, בעת פרידתו האחרונה והמרטיטה מעם בנו, טרם גורש מבית אביו ומארצו, גם היא מביעה פלאים את יקר תהילתו בעיניו, וכה ברכו: השם יתברך יהא עימך בכל מקום! הנני מבטיח לך כי בכל מקום בואך, יחרודו לקראתך ויקבלו אותך ביראת כבוד, ואף אם תהיה ביער, ירוצו אחריך עצי היער לשמוע לקולך! ועוד הבטיח המגיד: "כי כל מי שישתתף עימו, גם הוא יצליח". ברכה שנותנת פירותיה עד עצם היום הזה.

סיפור לשבת

העניין כולו נשתכח מזיכרונו של הבן והוא לא נזכר בהתחייבותו והפרתה, גם לא בימים הבאים. לילה אחד, בחלוף זמן מה, הופיע האב בחלומו של הבן ובפיו טענה קשה: "מדוע עברת על התחייבותך לי ב'תקיעת כף' ולא דאגת כי אקבר בטליתיי?". פתאום הכה הזיכרון בראשו של הבן והוא הקיץ משנתו טרוד ומודאג. אלא שאת הנעשה - אין להשיב. גם בלילות הבאים הופיע האב בחלומו ובפיו אותה טענה מייסרת. פניו המוכיחות של אביו והטענה המוצדקת שטען נגדו, הפרו את שלווה רוחו של הבן.

כל ניסיונות ההצטדקות של הבן, כי היה טרוד ואנוס ביום הפטירה וההלוויה וכי "אונס רחמנא פטריה", לא הועילו לו. "התחייבת לי ב'תקיעת כף'", טען האב, עד כי האב יעץ לבנו להתיר את התקיעת כף בפני 'בית-דין מומחה'. "בוא עמי כעת לבית-דין ותקווה שהדיינים אכן יקבלו את טענותיך ויסקימו להתיר לך את התקיעת כף שנתת לי", אמר האב לבנו.

ואכן, זה מה שהיה. האב ובנו - עדיין בחלום, כמובן - הגיעו לפני בית-דין. כשנכנסו לחדר בית-הדין הבחין הבן בשני דיינים נשואי פנים הממתינים לכניסת חברם, הדיין השלישי. כעבור זמן מה הופיע הדיין והשלושה ביקשו לשמוע את טענות הצדדים. האב הציג לפניו את ההתחייבות המופרת של בנו ואילו הבן, מצידו, טען כי היה טרוד ואנוס.

בסופו-של-דבר אכן קיבלו הדיינים את טענת הבן ופטרוהו מהתקיעת כף שנתן לאביו בטרם מותו.

קודם צאת הבן מלשכת בית-הדין, הושיטו לו הדיינים יד לשלום. אז אירע דבר-מה מוזר. כשלהץ הבן את ידי שני הדיינים שפגש תחילה, חש כי הם מעולם-האמת. לעומת זאת, כאשר לחץ את ידו של הדיין השלישי, הרגיש כאילו מדובר באדם חי. ברוב פליאתו התבונן הבן היטב בפניו של הדיין, חורת בזיכרונו את דמותו.

ואכן, מאותו לילה ואילך לא הופיע יותר האב בשנתו של הבן ולא ייסרו עוד על התחייבותו המופרת.

האב אמנם עזב את הבן לנפשו, אך לא זכרו של החלום האחרון, הדרמטי. פניו של הדיין השלישי כמו ניצבו כל העת לנגד עיניו, עד כי יום אחד גמר הבן ואמר בנפשו לעשות הכול כדי למצוא אותו, כלומר את הדיין. כעבור ימים מספר נפרד מבני משפחתו ויצא למסע שאת מטרתו לא גילה להם.

הוא החל לנדוד ממקום למקום, משחר לפתחיהם של צדיקים, בתקווה לפגוש יום אחד את אותו דיין (שלישי). באחד הימים הגיע לבאהוש ברומניה. המתין כמו רבים להיכנס לבית רבנו יצחק, האדמו"ר הזקן מבאהוש זי"ע.

בבוא תורו נכנס פנימה ולמראה פני הצדיק כמעט נפל מתעלף. והצדיק הקדימו ואמר לו כהאי לישראל: "יודע הנני... אינך צריך לספר לי מאומה. דבר אחד אבקשך: אל תדבר על כך עם איש, שכן אם תפרסם זאת, חיי וחייך יהיו נתונים בסכנה". אז הרעף עליו רבנו ברכות ופטרו לשלום.

המום לחלוטין עזב הבן את חדר רבנו ויצא בדרכו חזרה לביתו. כמעט שנה תמימה עשה בדרכים, בחיפושיו אחר הדיין מהחלום. עתה דרשה ממנו רעייתו להסיר את מעטה המסתורין מעל מסעו. אולם הוא, מצווה ומוזהר על-ידי רבנו שלא לחשוף את פרטי הסיפור, נאלץ לדחות את בקשתה.

אבל כמה אפשר להעלים סוד כזה מהרעיה ובמיוחד כאשר היא איננה מרפה ופעם אחר פעם תובעת ממנו לגלות לה להיכן נעלם שנה וסיפר על 'תקיעת הכף' שנתן

יום אחד נשבר וסיפר לרעייתו על 'תקיעת הכף' שנתן לאביו ועל החלום ופשרו.

למרבה דאבון הלב, עוד באותה שנה (תרנ"ו) התבקש רבנו מבאהוש זי"ע לישיבה של מעלה. ובאותה שנה עצמה נפטר גם הבן, הלוא הוא חולם החלום ומגלה הסוד.

סיים ר' אברהם פסטינג, חתנו של ר' יוסף ברץ המנוח, את סיפורו ואמר:

"מזה אנו למדים עד כמה חמורה חובת הזהירות בכבוד המת... ומכיוון שלכתחילה רצוי לעטוף את הנפטר בטליתו דווקא וזהו כבודו, לא הסכמתי בשום אופן לוותר על כך ודרשתי במפגיע שכך ייעשה גם עם חותני המנוח".

מאת הרב זלמן רודרמן, מתוך הסדרה 'בין הדגים לזמירות', סיפורים לכל שבת וחג

איריש ווארט

הרה"ק ר' יעקב ליב מטוריסק לאנדאן זצ"ל האט דערציילט, אז כאטש דער פעטער רבי מאטעלע קאזמירער האט אליינס נישט געהאט קיין קינדער, זענען אבער טויזענטער אידן געהאלפן געווארן ביי אים מיט קינדער, ווייל עס איז געווען ביי אים דער שליסל פון פקידת עקרות.

(מפי נכדו כ"ק הרה"צ ר' מנחם מענדל מתתיהו שליט"א מטוריסק לאנדאן)

פניני פרשת השבוע

מאת המחנך ר' בעריש גוטשטיין

הצדיק רבי צבי הירש מרימנוב, כך מספרים. בעת שרבי צבי הירש שהיה בעיר ברודי, זוג צעיר נכנס אליו, הגבר הגיש לרבי "פדיון נפש" והתאונן כי הם כבר נשואים כעשר שנים, ועדיין לא נפקדו בילדים, הוא רוצה להתגרש מאשתו, כדי הנפסק בהלכה, אך היא מסרבת לקבל הגט, לכן הוא מבקש מהרבי כי יברך אותם בבן זכר, וכשהברכה תתקיים ישבו השלום לשכון במעונם, הביט הצדיק זמן מה בבני הזוג וכך אמר: את אשתך אינני יכול לברך במאום, אבל לך אני יברך שבקרוב תתפח כרסך, בתוך כך סילק הרבי בתנופה משולחנו את דמי "הפדיון" שהניח עליו הגבר, עד מהרה התברר כי המשכילים בברודי הם ששלחו את זוג הצעירים הללו, שכלל לא היו בעל ואשה - אל הרבי, ע"מ להתל בו ולשים ללעג ולקלס את החסידים ורבותיהם, כשנודע הדבר לחסידים, החליטו כמה מביניהם ללמד את האיש לקח, הם הפליאו בו את מכותיהם, אשה נכנסה לחדר, הניחה את פתקה על ועוד מספרים על מקרה הפוך שאירע ברימנוב עצמה: בחדר בו הוא קיבל אנשים שביקשו את עצתו וברכתו התנהל אז כספינה ללא משוטים, כי כבר למעלה משנה התאלמן הצדיק ובכל פינה בבית הרצפה רחוקה מלהיות נקייה, רבי צבי הירש ישב על כיסאו, עיניו נתונות בספר פתוח, והגבאי הכניס מדי פעם אנשים שביקשו לראות את פניו ולזכות בברכתו, כשנעשה חשוך מעט הדליק הגבאי את הנרות בנברשת הנרות שהשתלשלה מהתקרה, אשה נכנסה לחדר, הניחה את פתקה על השולחן בתוספת מטבעות הפדיון, ונסוגה לאחור ביראת כבוד, הצדיק קרא הפתקה פעם ועוד הפעם, השעין את ראשו על משענת הכיסא ושקע במחשבתו, לפתע פרצה האישה בכי, כבר לעלה משנה עברה שבעלה נפטר, ילדים לא נולדו להם והיא עתה לבד בביתה, בודדת, מבקשת היא מהרבי ברכה לזיווג הגון, הרבי שאל וחקר את האשה לשם אביה, מי היה בעלה, היכן התגוררו, לבסוף אמר לה הרבי: "יש לי בעבורך הצעת שידוך", האשה עמדה קפואה, אבל הרבי ר' צבי הירש שתק, והאשה הפרה את השקט המתוח בחדר, הייתי רוצה בעל טוב, הגון, תלמיד חכם, אשמח מאוד לשמוע מהרבי את מי הרבי מבקש לשדך לי, אחז הצדיק בזקנו ואמר: את עצמי, האשה הפילה את עיניה, אני בוודאי מסכימה אמרה, כעבור רגע הורה הרבי לגבאי לקרוא אל החדר כמה חסידים היושבים דרך קבע בבית המדרש, וכן עוגה ומשקה, הרבי הציע לאשה להתיישב, נכנסו החסידים פנימה, שמו לחיים, והרבי החל לספר, נותרתי יתום בגיל צעיר ודודי מסר אותי לחייט כדי שאשמח לו כעוזר, כנהוג אצל שוליות חייטים, בכל יום שישי הייתי השליח לעבור בין הבתים ולהביא את הבגדים המתוקנים לבעליהם, וכך היו משלמים את שכר העבודה של החייט, אבל במשפחה שהתגוררה ברחוב בית הכנסת שילמו מיד ועוד הוסיפו כמה פרוטות בעבורי, שכר הליכה, ביום שישי בצהריים, כבר היה הכל מוכן וערוך לכבוד שבת, הבית היה מצוחצח, מפה לבנה על השולחן, גם החלות, היין, הגביע לקידוש, והאבא, יהודי של צורה בבגדי שבת, ישב ליד השולחן וקרא בקול ערב פרשת השבוע, הרגשתי ריח השבת באוויר, ואז נשאתי בליבי תפילה תפילה חרישית: הלואי אזכה, כשאדם, להיות חתן בבית כזה, והנה נראה כי תפילתי נשמעה והתקבלה במרומים, אישה זו, היא אחת מבנות אותה משפחה, כך תברר לי מתשובותיה לשאלותיי, נראה כי מה' יצא הדבר, בהה נשתה לחיים עם סימן טוב ולמזל טוב, לא חלף זמן, והצדיק רבי צבי הירש עמד תחת החופה עם אותה אלמנה וקידש אותה כדת משה וישראל, וכך היה שבאה לקבל ברכה אחת ומצאה עצמה מתברכת בשבע ברכות.

תמונת השבוע

בית החיים ההרוס בקיילץ לאחר המלחמה

את הבקבוקים מביאים לאחת מנקודות האיסוף: ירושלים-תל 21 מאחורי השער ביתר עליות-נורם 9/5 מאחורי הדלת

בקבוקי אוטיות!

אחם שותפים בספר תורה

כל משפחה צריכה בקבוקי אוטיות כדי לשמור על הספר

מכאן למנוח: חסידים וחסידות, חסידות וחסידים, חסידות וחסידים

מכאן למנוח: חסידים וחסידות, חסידות וחסידים, חסידות וחסידים

מכאן למנוח: חסידים וחסידות, חסידות וחסידים, חסידות וחסידים

לרפואת הילד חיים אריה ירימיהו בן אסתר בתוך שאר חולי ישראל

להצלחת ישראל אהרן בן גולדה ומשפחתו בכל העינים

ניתן לשלוח תשובות רעיונות והערות למערכת באימייל: s0733678281@gmail.com

בעל ה"זרע שמשון" רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מיכאל נחמני זיע"א
הבטיח ברכות וישועות מופלגות לעוסקים בתורתו וכך כתב בהקדמה לספרו:
**"ובעל הגמול ישלם בזכות זה שכר טוב לגומלי חסד של אמת
במותב תלתא בני חיי ומזוני טבי דבזכותא תליא"**

"שיחה בחצות הלילה"

שיעור מס' 122 | פר' ויחי תשפ"ג

בצלחת ובצורה עקיפה חשף את האברך לבלות זמנו בצפייה בסרטים... והלא כולנו יודעים כיצד זה מתחיל, אך איש אינו יודע היכן זה נגמר... היה זה מצב ביש.

הגיע חג הסוכות ואצלנו בחו"ל כידוע חוגגים יומיים. בימים אלו חש אביו של ר' יעקב שפני בנו אינם כתמול שלשום. הוא חיפש ומצא הזדמנות בימי החג לגלגל שיחת עומק עם בנו. ר' יעקב כאמור פיתח מצעירותו קשר בריא ופתוח עם הוריו, ואף כאן שיתף את אביו בכל מסכת קשייו, וסיפר לו היכן הוא אווז, לצערו. האבא השכיל להכיל את בנו ומצוקותיו אך מנגד גם נתן לו להבין כי על הרגעים הקשים הללו, על קשיי ההתמודדות של דורנו, מובא בשם רבי אלימלך מליז'ענסק זיע"א את המשל לחבל אשר ניתן להיאחז בו ולצלוח את הנהר בעוד הרוחות העזות מנשבות בעוז מכל עבר ומנסות לתלוש את האדם מהאחיזה בחבל: "רע לך, בני! בדורנו עם כל כלי הטכנולוגיה הרוחות נושבות בעוז, האחיזה קשה. אם חפץ חיים אתה אל תרפה, כי אלו שהרפו מצאו את עצמם לאחר זמן זרוקים על שפת הנהר..."

במוצאי חג הסוכות ר' יעקב חזר לביתו וההורים ניסו להתמודד עם הפצצה שנפלה עליהם: מצד אחד מצוות עשה דאורייתא: "ושמחת בחגך", ומצד שני לבם נכמר ומתפוצץ מכאב מבנם יקירם אשר עלול חלילה להיותל מהאחיזה בחבל. הם ניסו לקבל את האתגר שלח להם הבורא יתברך בשמחה, לשמוח בכל לב ומנגד שפכו שיח כמיים מול בורא עולם. בנענועי הלולב כוונו בכל לב לעצור ולסלק רוחות רעות וטללים רעים מהבן יקיר שלהם. כך התחננו לבורא: "עמוד נא לימין יעקב עת הוא נותר לבדו, ויאבק איש עמו עד עלות השחר..."

באחד בימים של חוה"מ סוכות חוגגים אצלנו בקהילה, בתופים ובמחולות, את שמחת בית השואבה. האמת" משתף ר' שלמה "שכבר בתחילת החג עלה זכרונו של ידידי ר' יעקב. חשבתי בליבי: הרי כבר חצי שנה שאנחנו לא בקשר. מעניין מה קורה אתו? חובתי לתזכרו ולהזמין לשמוח אתנו בשמחת השואבה. אך פקע הדבר מזיכרוני.

חצות לילה עת הרוח הכתה בכינור/ ביכורוני. השמחה הרקיעה שחקים, ולפתע נזכרתי: היכן ידידי ר' יעקב? שכחתי להזמין... יצאתי החוצה. התקשרתי אליו על דעת להעיר אותו משנתו כדי שיבוא לשמוח אתנו עד עלות השחר. הוא מיד ענה לשיחתי. שאלתי אותו: יעקב איכה? שואבים כאן רוח הקודש בוא לשאוב עמנו! לא העליתי אפילו בדמיוני כי יעקב יושב כעת מול המחשב, בסרט... הצעתי ליעקב: "בוא לכאן. האש בוערת עד לב השמיים! השמחה כאן מרקיעה שחקים! ישמחו השמים ותגל הארץ! בוא והצטרף". יעקב ניסה לדחות אותי כי הוא לא בעניין כרגע "לא במוחין" כהגדרתו. אך קול פנימי אמר לי לא לוותר. ביקשתי ממנו כי לפחות יצטרף לריקודין קדישין מביתו. השארתי את הטלפון פתוח כחצי שעה כדי שיעקב ישמע את צלילי השמחה. שיריח מעט את ריח הקודש העולה משם...

השנה שתיים בלילה. לפתע מישהו לופת את ידי ורוקד בהתרגשות רבה. אני מסובב את ראשי ורואה את ידידי ר' יעקב לצדי. במשך כשעתיים, עד עלות השחר הוא רקד שמח בדבקות ובשמחה עליונה. ריח הקודש הכה באפו. התקיים בו הכתוב: "שלחני כי עלה השחר". נשמת יעקב נדלקה. הוא הצטרף אלינו גם בימי שמחת תורה באישון עצרת ומאז עד היום האברך התגבר כארי ומאווה שיחת טלפון באישון לילה עלה חזרה למסלול ההתעלות בתורה ובריאה. עליו נאמר: "לא יעקב יאמר עוד שמך, כי שרית עם אלוקים ועם אנשים... ועם... ותוכל" ומכאן ביקש ר' שלמה לשלוח קריאה לקוראים: "תתעניין בסביבתך! ראה איזו מהפכה ניתן לעשות בשיחת טלפון אחת."

"בנות צעדה עלי שור" מביא המדרש בפרשתנו: "בשעה שיצא יוסף למלך על מצרים היו בנות מלכים משליכות עליו טבעות כדי שיביט בהן. אף על פי כן לא היה מביט בהן! אמר לו הקדוש ברוך הוא: "חייך שאתה...". מסביר רבינו מכמה סיבות כי לו יוסף היה מביט בבנות המלכים לא היה עובר על: "ולא תתורו.. אחרי עיניכם", ולמרות זאת, בזכות ששמר את עיניו ולא הביט זכה לברכה שלא תשלוט בו עין הרע. כך מסביר רבינו את דברי רבי אבהו: "אל תקרי עלי עין אלא עולה עין" - בזכות ששמר יוסף את עיניו מלהביט בבנות המלכים שעלו כדי שיוסף יביט בהן.

פרוש נוסף מוסיף רבינו "אל תקרי עלי עין אלא עולה עין" שבזכות שמירת העיניים של יוסף אף אם יהיה לו נגדו עין הרע- הוא יעלה לגדולה ויזכה לברכה.

הוא היה שם, בכותל המערבי, יחד עם קבוצה מחבריו, תושבי ארצות הברית שבאו לארץ ל"ירחי כלה"- שבוע של חופשה קבוצתית משלובת בלימוד תורה, בתקופת השנה בה נופשים בחו"ל את חופשת סוף השנה הלוועזית.

נעמדנו לשיחת רעים בה שיתף אותי בסיפור טרי מתוך הקהילה שלהם. זוהי קהילה מגובשת מאוד, ר' שלמה, מעסקני הקהילה, מוסיף שהפרטים של הסיפור נכונים, מלבד כמה שינויים המתבקשים לכסותם ולהצניעם,

"לכן התפלל יעקב שכל השפע והטוב שיבא לבניו שיהיה מכוסה מבני אדם שלא ירגישו בו ולא יעשה העין שום רושם, מידה כנגד מידה שיוסף שהתגבר בסתר וצדקתו ותומתו הייתה מכוסה מכל העולם לכן ברכת בניו: "וידגו לרוב בקרב הארץ"- כדגים שבים שהמים מכסים אותם"- דברי רבינו ה"זרע שמשון" בפרשתנו.

יש לי קשר עם אברך חמד כפשוטו וכמדרשו. המתגורר בעיירה רחוקה קמעה ממרכז הקהילה שלנו, ועקב המרחק הפיזי העומס וטרדת החיים זה תקופה ארוכה הקשר בינינו התרופף וכמעט נפסק לחלוטין. עד לאותה שיחת טלפון מדהימה בחצות הלילה של ליל שישי בחוה"מ הסוכות תשפ"ג.

נעצור כאן ואספר לך את סיפור חיי של מיודעינו ר' יעקב. נשוא סיפורנו. ר' יעקב היה בבחרותו מבחירי ישיבת ליקווד. כבר בישיבה הקטנה הנתכר נער, "קובי", היה בחור מצטיין שילוב נדיר של תורה, מידות טובות וטוב לב שופע. קובי הלך וגדל באישיותו ובתורתו. אמנם, ככל דבר טוב המגיע בקושי. כמוכן גם יצר הרע ניסה לטמון את ידו ולהפריע לבחור החמד לגדול ולצמוח, אך זאת למודעי, והלוואי שילמדו ממנו: הבחור הזה רכש לעצמו הנהגה טובה: בכל מצב וקושי שעבר בחייו תמיד שיתף את הוריו בקשייו, בלבטיו, בהצלחותיו ובנפילותיו. לא אחת קובי התקשר לאביו, שאל בעדינות: "מזדמן לך אולי להגיע לאזור של הישיבה שלי? כי רציתי לשוחח אתך..." כך מידי פעם ב"מי השנאה"- כהגדרת בעלי המוסר, בימים של חושך ואפלה, קובי תמיד השתמש בעצת חז"ל: "דאגה בלב איש ישיחנה"- והשיח את דאגתו מליבו. קובי גדל לפסגות רוחניות גבוהות. שמו הלך לפניו כבחור משכמו ומעלה, והוא קיבל שידוך מיוחד: אשת חיל בת ת"ח. הם עלו והתעלו בתורה ובריאה ובנו בית למופת. לפני תקופה" ממשיך ומספר ר' שלמה "הם חוו משבר מסוים אך גם אז התגברו על הבושה הטבעית והשכילו לבקש עזרה מקצועית".

כאן עוצר ר' שלמה את שטף דיבורו ואומר: "אשתך אותך בסיפור אחר אותי ליוויתי אישית: לידיד אישי שלי בת שנפשה סוערת מאוד, ומילדות עברה התמודדויות חברתיות רבות. בעצת הוריה בגיל צעיר פנתה לקבלת עזרה, ונעזרה רבות באנשי מקצוע, עקב נפשה הסוערת. היא עברה כמה משברים אך בעקבות העזרה והתמיכה הנפשית והרגשית שקבלה אישיותה נבנתה באופן מדהים, כך שהיא הגיעה לפרק "האיש מקדש" כשהיא בנויה על יסודות איתנים. לעומתה בן זוגה, בשונה ממנה, סירב להצעות הוריו ללכת לקבל עזרה מאנשי מקצוע בשנות בחרותו, כשעבר קשיים רגשיים וחברתיים: "אני מתבייש..." כך התחמק פעם אחר פעם. גם כשהלך סוף סוף לטיפול מילא פיו מים ושתק כדג. אביו ניסה להסביר לו משל למה הדבר דומה: לאדם שלא חש בטוב, כואב לו המרפק, אך כשהוא מגיע לרופא הוא מתבייש לספר מה כואב לו, ואיך הוא מרגיש ובוודאי לא מסכים להפשיל את השרוול..."

משהתגלעו קשיים בחיי הנישואין ביקש ממני ידידי כי אנסה לעזור ולשכנע את האברך לפנות לקבלת עזרה מקצועית. ניסיתי לשכנעו בהסבירי לו כי זה אחד מהחסדים שהקב"ה עשה עם דורנו שהמודעות והאפשרויות לעזור ולהיעזר הם רבים מספור, ומי שבימינו לא פונה לקבל עזרה נפשית ורגשית דומה לאדם שלקה בדלקת ראות ולא פונה לרופא כדי שלא להתבייש מהבדיקה ומהחשיפה. כמוכן אם אותו אדם המונע עצמו מלהיבדק ומלקבל את הטיפול המתאים חלילה ימות בחוליו הרי דמו בראשו, כי הוא המית עצמו. כן בדיוק הדבר הזה" אומר ר' שלמה מנהמת ליבו "מי שזקוק (ובימינו מי לא זקוק!) לקבל עזרה רגשית ונפשית נמנע מחמת הבושה וחוסר הנעימות- דמו בראשו, כי הרי יכול היה לקבל כלים ויכולות לעבור ולצלוח את אתגרי החיים בצורה הרבה יותר קלה, פשוטה ונעימה. הסוף של הסיפור הזה עצוב וכואב כי בני הזוג נאלצו להתגרש ורק לאחר מכן האברך הסכים ללכת לטיפול. חבל שהיה זה לאחר שהרכבת כבר נסעה מהרציף..."

נחזור לר' יעקב מיודענו, בקיץ בשנה שעברה הוא חווה קושי מסוים ובעקבותיו נשאר בלי מסגרת לימודים. במקביל היצר הרע לא טמן ידו

הדלקת נרות: 16:32

יציאת השבת: 17:23

רבינו תם: 17:55

ע"פ אופק תל אביב
יד' בטבת התשפ"ג

טוב לחסות בה'

822

מבטל הגזירות

ויחי התשפ"ג

לרפואה פרנסה

והצלחה: מ"א מיכאל וציפוריה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורשל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. משה שמואל בן זלדה. מוריה בת רויטל. רחל בת מרים ובעלה וכל יוצאי חלציהם. ישעיהו בן מרים. גאולה בת דבורה. דביר בן רויטל. ליאור בן פרידה. אריאל בן רויטל. רפאל חיים ניסים בן לטיפה. שרה חיה רפאלה בת רחל

זינוג הנור: ניר ואודליה בני ציפוריה.

זשב"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. הדר בת נחמה. אלס בת פרידה.

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יי. גבריאל בן סמינה. שלום בן מנחם שמריהו. יוסף בן גליה. פרחח בת טובה. עליוה בת מזל טוב מלכא. פנחס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. גלילי הכהן בן כוכבה. שלמה בן סעדיה זנדאני. רוני אהרון בת מזל מלכה. עמרון יוסף בן סאלם ומרים. שרה בת קמר. רבי עובדיה בן יפת. מרים בת ר' שמריהו. שרית שרה בת ויקטוריה. גלילי הכהן בן כוכבה. סוזן שושנה בת חביבה.

העלוך מוקדש לעילוי נשמת גליה בת בת-סיני וכל בנות ישראל השוככות עימה

המעמד המרגש בהיסטוריה אירע. יוסף ובנימין – האחים האהובים, בניה היחידים של רחל אשר לא איש את רעהו במשך שנים רבות, מגיעים לרגע הגדול. מאז מכירתו של יוסף בגיל 17 לא ראה בנימין את אחיו הגדול וחי בצער כבד בחושבו כי הוא נטרף, עד כדי כך שקרא לעשרת בניו שנולדו לו כל אותם שנים על שמו של יוסף, מרוב הגעגוע והכיסופים לאחיו. לבנו הגדול, קרא בנימין – 'בלע', על כך שנבלע יוסף אחיו בין האומות. השני – 'בכר', על כך שהיה יוסף הצדיק בכור לאמו. וכן בשאר ילדיו (רש"י בראשית מג, ל). והנה, מגיע הרגע הגדול. יוסף הצדיק מתוודע לאחיו ומגלה להם כי הוא יוסף אשר מכרוהו למצרים. אלא, שישנו דבר פלא מדהים שמגלה לנו בעל 'צרור המור' ואומר: כשביקש יוסף מאחיו להתקרב אליו על מנת לגלות להם כי הוא יוסף, ציווה על בנימין שימתין בצד. ומדוע? – כדי שלא יוודע לבנימין על המכירה שמכרוהו האחים. יוסף לא רצה לבייש אותם ליד בנימין אשר לא ידע מסיפור המכירה, שכן

באותו זמן היה בבית עם אביו ולא שמע את האמת.

ולכן, לא רצה יוסף שבנימין יכעס על אחיו ומעשיהם.

רק כשסיים לגלות לאחים כי הוא יוסף שמכרוהו, נפל על

צווארי בנימין, ואז התפתחה ביניהם שיחה מרתקת.

יוסף פונה לבנימין ושואל אותו: "אמור נא לי אחי היקר,

אתה היחיד שהיית כל הזמן עם אבא מאז שנעלמתי –

מה סיפרו האחים לאבא כשלא חזרתי לבית באותו ערב?".

ובנימין מספר לו כי הם הביאו את הכותנת שלו עם דם

וטענו כי יוסף נטרף על ידי חיה רעה.

מיד הנהן יוסף בראשו כהסכמה ואמר: "דע לך אחי היקר,

כי אחיי הקדושים אכן צדקו ולא טעו, וכעת אספר לך מה קרה באותם רגעים: כמה אנשים שראו אותי

בשדה חמדו מאד את הכותנת שלי והחליטו לקחת לי אותה ולהתעלל בי. לאחר שהפשיטו הכותנת

מעליי, הגיע אריה וטרף את האדם שהחזיק בכותנת שלי. באותו רגע התמלאה הכותנת בדמו, ושאר

חבריו מיד מיהרו למכור אותי לסוחרים מצרים, ובלבד שיעשו ריווח על חשבונני.

כנראה, שאחינו הקדושים הגיעו למקום וראו את הכותנת מוכתמת בדם והיו בטוחים שנטרפתי", חתם

יוסף. וכך – אומר בעל 'צרור המור', חי בנימין כל חייו בידעיה שכך היה המקרה, ולא ידע כי יש לאחים

יד בדבר, ולכן לא כעס עליהם כלל כל חייו. וכל זאת עשה יוסף ממנו בכדי לא לביישם. איזו גדלות!

כמה נזהרו גדולי עולם שלא לבייש ולפגוע בשני, ומאידך, ברגע שהגיעה לפתחם בושה וחרפה – ידעו כי

הנה מכרה זהב עומד לפניהם. רבותינו מספרים (סנהדרין י): מעשה באדם אחד שהיה נוהג לחזק את

עצמו כל הזמן בעובדה הבאה: "טוביה, דאזיל ואדיש – חלפוח בישתא מאה". טוביה הצדיק, היה רגיל

לשמוע חרפתו ולשתוק. מבזים אותו, מביישים אותו ומצעדים אותו, והוא לא מגיב. רק שותק ומקבל

באהבה את הייסורים מבורא עולם. ומה זכה טוביה בשביל כך? – 'חלפוח בישתא מאה' – עבור

שתיקתו נפטר טוביה ממאה רעות שהיו אמורות לבוא עליו. פלא פלאים!

אדם מקבל ביזיון, חרפה, מביישים אותו, פוגעים בו ברבים והוא שותק – מיד מעבירים מעליו 100 צרות

נוראיות שהיו צריכים לבוא עליו. איזו מתנה מופלאה!

לפנינו מעשה מדהים ומיוחד שימחיש את הרעיון הבא: "לפני כ-6 שנים נפטר בשכונת 'פרדס כץ' בבני

ברק צדיק גדול וקדוש – חכם 'אברהם חי' היה שמו. – המשך בעמוד 4 –

שבת - המלכה שלנו!

ל' אדר ב' | 2018 | ש"ב

חבל שלא ידעתי כמה נעים האור של ה' והקירבה אליו כל השנים", היא אמרה.

רבותיי, עברו כמה ימים, ולמרבה הצער היא נפטרה מהמחלה במהירות עצומה. זה היה פלא עצום ונורא. היא זכתה בחסד ה' לשמור את השבת האחרונה של חייה, ואף קיבלה על עצמה לשוב בתשובה שלימה מאהבה ממש כמה ימים לפני שנפטרה מן העולם. אך זה לא הסוף...

ימים ספורים אחר הפטירה, במשך 'השבעה', רווית באה בחלום לבת של דודתה כשהיא מוארת ושמחה, לבושה לבן וקורנת מאושר.

הבת פונה אליה בחלום ואומרת לה: "מה אתה עושה פה רווית? הרי אנו יושבים עליך כעת 'שבעה'?"

רווית מביטה בה ועונה לה בחלום בצורה ברורה ומוחשית: "אני לא מבינה למה אתם בוכים שם למטה בעולם הזה. טוב לי ממש. אני צריכה לעלות לגן עדן. תראי כמה טוב לי וכמה אני מאושרת ולא סובלת".

זכות מה? - בזכות השבת האחרונה ששמרה בחייה והקבלה בסוף השבת לשוב אל ה' בכל הלב, היא עלתה טהורה כבעלת תשובה, ממש כדברי התנא: "ושוב יום אחד לפני מיתתך".

"השבת - נועם הנשמות, והשביעי עונג הרוחות ועדן הנפשות, להתעדן באהבתך וביראתך", משורר רבנו אהרון מקרלין זצ"ל.

לא לחינם כותב הזוהר הקדוש כי בכל מוצאי שבת יוצאת הנשמה יתירה שהיתה בשבת אצל האדם ועולה לפני הקב"ה ששואל אותה: "איזה חידושים חידשת בשבת קודש? איזה חידושים שמעת?", וככל שהשקיע האדם בלימוד התורה והתפילה בשבת, בסעודות שבת ובשירי שבת - זוכה הוא להתרומם מעלה מעלה ולהביא את נשמתו לפסגות רוחניות עצומות בעולם הזה ובעולם הבא!

היא עשתה טיפולים וחיפשה כל דבר שיחיש לה ישועה ממרומים. יום אחד, שומעת דודה של רווית על הארגון שלנו ושמרו' של שמירת השבת, והיא פונה אליה ואומרת לה: "רווית, אולי תנסי לשמור שבת, שמעתי ברדיו פעמים רבות על ארגון ושמרו' שמסדר לך תוך שעות ספורות את כל ערכת השבת, וכך תוכלי לעשות משהו גדול לכבוד בורא עולם, וזכות השבת הקדושה של הקב"ה תגן בעדך ותעמוד לך לזכות".

רווית שומעת זאת ומוכנה לעשות הכל בשביל לזכות לרחמי שמיים. דודה של רווית מתקשרת אליי ומבקשת

ערכת שבת בשבילה, ואף רוצה שנברך אותה בזכות כך לרפואה שלימה. תוך כמה שעות הגענו עד לביתם להעניק להם את ערכת השבת כשאנו מברכים אותה שתיושע בזכות השבת הקדושה. רווית התרגשה עד למאד וזכתה באותה שבת - לשמור את הפעם הראשונה בחייה את השבת הקדושה.

היא ובני משפחתה כל כך נהנו והתרוממו באותה שבת, עד כדי כך שרווית מתקשרת לדודה שלה במוצאי השבת ומספרת: "לקחתי את שמירת השבת לרפואתי, אך לא ידעתי עד כמה השבת מיוחדת, מענגת ומאירה. אתה מרגיש משהו מיוחד וטוב בנשמה ביום השבת. אני מצטערת כל כך שפספסתי כל כך הרבה שנים בחיי שלא שמרתי בהם את השבת והייתי רחוקה מבורא עולם, ולכן אני מתקשרת לספר לך כי אני מקבלת על עצמי לחזור בתשובה שלימה לגמרי ולהתקרב לבורא עולם.

"לקראת שבת לכו ונלכה כי היא מקור הברכה", אומרים אנו בפיוט של 'לכה דודי' כל שבת.

רבנו האר"י הקדוש מסביר כי העולם אינו מסוגל להחזיק מעמד יותר מששה ימים, אלא שבכל שבוע כשמסתיימים ששת ימי המעשה, מגיעה השבת ונותנת כח לעולם להתקיים עוד שבוע ימים נוסף, ונמצא שכל הברכה שיש לעולם מקורה מיום השבת.

משל לבאר מים אשר ממנה שואבים מים להשקיית השדות, מים לשתיית אדם, שטיפת הבית - שהכל מגיע מהבאר! כן היא שבת קודש המחיה את העולם ומברכת את מעשי האדם סיפר מזכה הרבים ר' אבי בן ישראל שליט"א: "בחסדי ה' הרבים הקמנו את ארגון ושמרו' - המעניק אפשרות למשפחות רבות הרוצות לשמור את השבת, לקבל את כל הערכה הנדרשת על מנת לשמור את השבת כהלכתה.

בערכה יש פלטת שבת, מיחס מתקדם, מנורת שבת, כיסוי לפלטה, כוס קידוש, שעוני שבת, כיסוי ראש לגבר ולאשה, מגש וכיסוי לחלות, והתקן שבת למקרר, ספר הוראות לשמירת השבת ועוד ועוד.

כל משפחה המעוניינת לשמור את השבת וקשה לה להשיג את כל המוצרים הנדרשים עם ההסברים, מקבלים מאיתנו ללא תשלום את הערכה. אני רוצה לספר לכם סיפור אחד מיני עשרות ואולי מאות סיפורים מצמררי שיער שהגיע אלינו בזכות חיזוק בשמירת השבת:

"באיזור מסוים בארץ היתה יהודיה - שמה רווית, אם לילדים, שהיתה רחוקה מתורה ומצוות.

והנה, לפני כמה חודשים גילו לה את המחלה ל"ע, וכי מצבה הלך והידרדר. בצר לה, ניסתה לעשות הכל בכדי להתרפא ממחלתה.

ארגון ושמרו' הציב לעצמו מטרה להביא את השבת לכל בתי ישראל וכבר מעל 1,000 ערכות חולקו חינם והכל מתרומות של הציבור לזיכוי הרבים ללא שום מטרות ריווח וללא מימון של אף גורם אחר. תורמים לכבודה של השבת, מקרבים יהודי והשבת מחזירה. ר' אבי בן ישראל - 054-7580058

הסוד של הצדיק

– המשך מעמוד 1 –

גאון ומקובל עצום היה חכם אברהם חי, אשר היה רואה על האדם מהם מעשיו ומה עובר עליו. סיפר משה ר. מ'קרית הרצוג: "כשהיינו בהריון של בני הבכור, ניגשתי אל הרב לקבל ברכה, והרב אמר לי: "אשתך תלד ב"ה ביום פלוני, כשהברית והפדיון יהיו באותו יום – ביום ה-30". היתה זו אימרה מופלאה שהתממשה פרט לפרט. הרב ראה למרחקים וידע הכל, למרות שלעיני הציבור היה מתנהג בפשטות. אשתו – הרבנית פרחת ע"ה, העידה כמה פעמים כי היתה רגילה לשמוע לומד בלילה עם קול של אדם נוסף שלומד עימו. כמה פעמים היא קמה ממיטתה לראות מי לומד עמו, אך לא ראתה אף אחד לידו. כך אירע כמה פעמים, עד שפעם אחת ששאלה אותו לפשר הדבר, השיב לה הרב: "אליהו הנביא מגיע בלילה ולומד עימי".

פנה הוא אל"י ואמר לי: "אל תאמין לחכם אברהם, דע לך, כי אליהו הנביא התגלה אליו מאות ואלפי פעמים, ומה שאמר הוא כי התגלה הוא אליו שש פעמים, אמר זאת רק מענווה". באחד הימים באו אליו והודיעו לו כישנה ילדה מהשכונה שמצבה הדרדר ובעת נפטרה. שמע זאת ר' אברהם והחל להתפלל עליה מקירות ליבו, והבלתי יאמן אירע – לאחר שכבר הוציאו לה תעודת פטירה, הילדה חזרה לחיים וקמה

על רגליה, ועד היום היא חיה על כסא גלגלים ב'קרית הרצוג'. כיצד הגיע חכם אברהם חי לכל המעלות העצומות הללו? במה זכה שהגיע לכך? ... שאלה זו שאלוהו בני ביתו לפני עשרות שנים, והחכם השיב: "דעו לכם, כי כל מה שהגעתי והשגתי היה בזכות העמידה הרבה בניסיונות הקשים שהיו לי עם אשתי ע"ה. כמה שתקתי וכמה וויתרתי. לא היו לי חיים קלים. לי ולאשתי אין ילדים, ובגלל כך אשתי היתה אשה קשת יום מלאה במתחים, ואני הייתי צריך לעמוד בניסיונות לא פשוטים עימה. אך בזכות השתיקה והכבוד שנתתי לה למרות הכל – זכיתי לכל זאת". הצדיק מעיד כי בעבור הביזיונות, העלבונות ששמע ושתק – הגיע לכל אותה מעלה קדושה. וכמה קשה לשתוק ולהבליג בבית בו אדם מרגיש הבוס.

ר' שמעון דיין, מי שזכה לארח את הרב בביתו במשך שנותיו האחרונות העיד: "לפני מספר שנים, היה מגיע הצדיק הקדוש ר' יהודה זאב ליבוביץ בכל ראש חודש ובא ללמוד עם חכם אברהם חי. פעם אחת, בעת שעמדתי לידם, שאל ר' יהודה את חכם אברהם: "יאמר לי החכם, כמה פעמים זכית לגילוי אליהו הנביא?". "שש פעמים", ענה חכם אברהם. "אם צודק אתה בדבריך, אמור לי איזו כיפה יש לאליהו הנביא?", בחן אותו ר' יהודה. "יש לו כיפה אדומה", השיב חכם אברהם. "אם כך, אכן היה לך גילוי אליהו", הצדיק ר' יהודה ליבוביץ. כשיצא ר' יהודה זאב ליבוביץ מהבית,

סיפר הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א: "לפני זמן קצר בבני ברק אירע דבר מיוחד. משפחה חרדית שכרה דירת אירוח בבני ברק, כשאבי המשפחה הבית סגר את כל הפרטים עם בעל-הדירה והעביר לו תשלום הוגן בתמורה. והנה, כשעה לפני כניסת השבת הגיעה המשפחה לדירת האירוח, כשהם המומים ומבוהלים – פרטים רבים שסוכמו לא היו כפי שהבטיח בעל הדירה. אבי המשפחה הרגיש עוגמת נפש וצער עמוק, והחליט כי מיד במוצאי שבת הוא ילמד לקח את בעל הדירה כשיוציא עליו שם רע וידרוש את הכסף חזרה. הוא היה פגוע עד עומקי נשמתו. בתו של אותו יהודי ראתה את צערו וכעסו של אביה ופנתה אליו: "אבא היקר, גם לי יש עוגמת נפש מהתנאים שקיבלנו, אך אני מבקשת ממך ומתחננת. אנא, אולי תוותר הפעם על העלבון והצער שגרם לך בעל הדירה, כשתקדיש את שכר השתיקה הגדול בשבילי – שאזכה להתחתן סוף סוף אחר כל כך הרבה שנים". למרות זעמו הרב של האבא, הדברים נכנסו לליבו והוא הרגיש כי נפלה לפתחו הזדמנות גדולה להחיש ישועה לבתו. הוא החליט בכוחות על טבעיים, לנשוך שפתניים ולבלוע את הצער והמרמור שעבר עליו כל השבת. הוא יצא מהדירה במוצ"ש בלי לומר מילה גנאי, בלי להתלונן ובלי לדרוש הכסף, רק הודה על האירוח ויצא. רבותיי, באותו חודש – אותה בחורה התארסה בשעה טובה ומוצלחת, אחר שנים של עיכוב רב", חתם הרב בידרמן. כמה גדול כוחה של השתיקה על עלבון וביזיון, שטוביה שתק והעבירו מעליו 100 צרות שהיו צריכים לבוא עליו.

הקדשה המרכזית

העלון מוקדש לרפואה והצלחה: יונה בדיחי בת טורקיה, גאולה בת דבורה, ולרי אריה בן אירנה, שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, יואב חי אברהם ב"ב וצאצאיו, נוסרת בת יוכבד. ידידיה בן נחמה. לזיווג הגון: בן בן נאוה. לעילוי נשמת: הרב חיים בן מלכה.

לתגובות: 052-7151858
 רחוב מעה בריל 9, ת"א, מעפ' אחיאל
 DANIEL777ACHIEL@GMAIL.COM

מזל טוב!

לחתן היקר עדי פנחס לרגל נישואיו עב"ג
 יהי רצון שתזכו להקים בית נאמן בישראל!

סיעור קבוע לנושים
 בנושא שלום בית וחיון ילדים מידי יום ראשון
 עם הרבנית ע. ערבולסקי בביה"כ 'מקור הברכה'
 רח' הבוסם 9 ת"א, בטעה 20:45
 כניסה חנם, כיבוד עשיר!

כתיבה
כאיזו מצוה אדם אינו מתחייב
מיד עם היכנסו לגיל 13?

בחסות
דפוס אפי

סי' 484 טו טעמיה: 'העלון' 1997
 סי' 484 טו טעמיה: 'העלון' 1997
 סי' 484 טו טעמיה: 'העלון' 1997
 סי' 484 טו טעמיה: 'העלון' 1997

{ אז נדברו }

פרשת ויחי תשפ"ג | לסדר: " הכליל עינים מין ולבן שנינים מחלב..." | גליון מספר: 587

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל:

a8447168@gmail.com

בימים אלו אנו לקראת הוצאת מהדורה מחדשת ומורחבת של הספר **‘זאהבת’** להשתתפות בהוצאות ההדפסה ניתן להתקשר לפלא': 0527683095 (ניתן להקדיש לעי"ג להצלחה)

ניתן לקבל את הגיליון בפקס באמצעות שיחת טלפון:

079-5319191

נודה להשתתפותכם בהוצאות הגדולות!!:

בבנק: בנק פאגי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא

(ע"ר)

ניתן לקבל קבלה מוכרת

להחזר מס (ס' 46)

באשראי: "נדרים פלוס"

בטלפון: 0799-654321

בזאר: פולק, גאולה 15 חיפה

למענה אנושי: 052-7683095

תודה מראש!!!

מאמר לכל הימים שאחרי 'י בטבת... י"א טבת... י"ב י"ג ושבת ואדר!!

יש לי בעיה... את השורות האלו אני כותב בליל עשרה בטבת... בו בזמן שאני יודע מראש שעד שהגיליון ירד לדפוס זה יהיה כבר אחרי הכוס קפה של מוצאי הצום... אם ככה: אז זה כבר לא רלוונטי!!! אם ככה: אולי אין כבר טעם לכתוב... אז מישוהו טען לי... שאז מה!!! אז מה והעלון יצא אחרי עשרה בטבת... הרי אל תשכח... בעשרה בטבת רק **התחיל** המצור!!! אם ככה אז גם כשנגמר הצום... המצור עדיין ממשיך... אדרבה... אם כבר רק היום זה התחיל... **אמרתי לו: נו... הני באמת... שתהיה בריא...** לשיטתך כל השנה אני יכול לדבר על עשרה בטבת כי המצור נגמר אחרי שלוש שנים... אבל בכל זאת!!! בכל זאת הוא הצליח לעורר אותי לנקודה מעניינת... שהיא בהחלט יכולה להיות רלוונטית גם לי"א בטבת וי"ב וי"ג וגם ט"ו בשבט...

ובכן: יש לי חידה: מהו היום הכי קל במצור?? היום **הראשון** של המצור!!! מסיבה פשוטה: כי כידוע כל הטקטיקה של מצור זה מלחמת התשה... וככל שנוקף הזמן נהיה יותר ויותר קשה עד השלב של הכניעה... כך שאם הייתי רוצה לעשות צום על עצם המצור... הייתי בוחר דווקא את היום **האחרון** של המצור... מה שבטוח... לא את היום הראשון... (ובאמת זו הסיבה שאנחנו צמים בשבעה עשר בתמוז שזה באמת היה היום האחרון של המצור שבו הובקעה העיר...)

אם ככה: אז למה באמת חז"ל קבעו לנו לצום דווקא ביום הראשון של המצור?? מוכרחים לומר שבניגוד למה שהורגלנו לחשוב... הצום של עשרה בטבת הוא בכלל בכלל לא על המצור... אלא על מה?? אנחנו צמים על היום המאוד שגרתי ואפילו אדיש!!! על עוד איזה יום אחד שנבוכנצאר שלח את חילו לצור על ירושלים... שכידוע: הוא ניסה כמה וכמה פעמים לצור על ירושלים וכל פעם קרה סיפור אחר שגרם לו לנטוש וללכת... (כך מבואר בנביא) והנה... הוא הגיע שוב... והוא שוב עושה מצור... וכעת אף אחד כבר לא עושה עסק... וכולם מזלזלים ולא רואים סיבה לפשפש במעשים ולחזור בתשובה... אבל למפרע!! במבט לאחור מתברר שזה!! זה היה היום הראשון של המצור!! זה היה ההתחלה של הסוף!! ועל זה אנחנו צמים!! אנחנו לא צמים על מצור שקרה ביום זה!! אנחנו צמים על האדישות והחוסר רצינות שהיה לנו באותו יום!! אנחנו צמים על זה שאם היינו מפנימים וקולטים שלמעשה היום זה ההתחלה של הסוף... היינו לוקחים את העניינים טיפ טיפה יותר ברצינות ואולי אנחנו יכולים לשוב בתשובה ולמנוע את חרון אף ה' בעוד מועד....

כלל ברזל: לכל סוף יש התחלה!! רק מה ההבדל בין הסוף להתחלה??? שהסוף הוא דרמטי להחריד... הסוף המר זועק מכל פינה ורשום לדראון עולם... ואילו התאריך מתי זה בדיוק התחיל?? זה דווקא תאריך מאוד מעומעם ומעורפל... כמעט אף אחד לא זוכר מתי זה בדיוק התחיל... ההתחלה היא בדרך כלל שקטה מאוד ובדרך כלל גם אדישה... בדרך כלל היום הראשון של הסיגריה זה סתם ערב משעמם שמישהו הציע לי באדיבות ויאלה לקחתי... אבל היום האחרון שהחלטתי שזה? !? אני מפסיק לגמור כל יום קופסא?? היום הזה הוא יום קשה ואיום!! הוא יום דרמטי להחריד!! אבל האם אני זוכר את היום שבו התחלתי... איפה... למה שאני אזכור?? מה כבר קרה ביום הזה?? בסה"כ לקחתי איזה שאכטא... כן כן... זה בדיוק הבעיה... אם הייתי כן מפנים איזה סוף קשה הולך להיות להתחלה החובבנית הזו... הייתי חושב פעמיים האם להתחיל עם זה... זה פשוט של צום עשרה בטבת!!!

כן לעשות עסק מההתחלה של הסוף!!! היום שאותו בחור נאלץ להתנתק ולסיים עם המכשיר זה היה יום קשה ואיום... אבל היום שבו התחיל... זה היה סתם יום... ובדיוק לכן זה קרה... אם הוא היה מעלה על דעתו באותו סתם יום עד כמה היום הזה הולך לעלות לו ביוקר... הוא היה חושב פעמיים!! זה בדיוק המסר שאנחנו רוצים להוציא מעשרה בטבת לכל יום אחר בשנה... לעשות עסק מההתחלה של הסוף!!! להפעיל חיישנים ולזהות כל מיני רגעים חובבניים כאלו שכעת נראים סתמיים... אבל אוי אוי... לקחת בחשבון שבסוף בסוף עלול להתברר למפרע שכאן זה התחיל!!! כאן התחיל המדרון... כל הכדור שלג התחיל להתגלגל... להיות חכם ולזהות את זה לא רק במבט לאחור... אלא לזהות את זה כבר עכשיו ולדעת לקחת את המעידה החד פעמים בשיא הרצינות ולא להקל ראש!!! ואם כבר מדברים על התחלות... יש לזה גם את הצד החיובי... לי לדוגמא יש פינה חמה לשבוע הזה של עשרה בטבת... תן ניחוש מה קרה בשבוע הזה לפני שלוש שנים?? התחלתי את המחזור החדש של דף היומי!!! ותאמין לי שלא התכוונתי ברצינות... הייתי בטוח שתוך חודש אני ארד מזה... ותכל'ס: כעת במבט לאחור מתברר למפרע איזה יום גדול זה היה!!! יום שבו התחלתי תכנית שכבר שלוש שנים אני צמוד אליה... אם הייתי יודע איזה יום גדול זה הייתי הרבה יותר מתרגש ממנו... ובינינו... ידעתי!!! לקחתי בחשבון!! כל הסיבה שהתחלתי דף היומי זה רק בגלל שלחשתי לעצמי... נו... לך תדע... אולי עוד שלוש שנים אני אוכל לסכם בסיפוק שהנה!! זה היום עשה ה'... זה היום שבו התחלתי... ורק בגלל התקווה הזו התחלתי... אז הנה!!! נא לא לזלזל!!! לא לזלזל בהתחלה טובה... כי לך תדע... היא עוד עלולה להתברר כתאריך משמעותי מאוד בהתעלות שלך... ובאותה מידה לא להקל ראש במעידה חד פעמים שעלולה בטווח רחוק להתברר כהתחלה של הסוף!!! אז בהחלט ניתן לומר שעשרה בטבת זה לא יום שמתחיל ונגמר בי' בטבת... היום הזה הוא בסה"כ מדגם ליום שגרתי למדי שהתברר למפרע כיום דרמטי להחריד!!! ושלא נזכר מאוחר... שנתעורר בעוד מועד. שלא נקל ראש בסוף מר שתמיד התחיל מתאריך חובבני... בינה זאת.

חידה: איפה נמצא המרכז הגדול ביותר לבריאות הנפש??

שמעתי מעשה מוסמך על הסבא מקלם שלפני שהוא פתח את הישיבה... הוא ניגש לר' ישראל סלנטר ושאל אותו: מה המטרה?? מה המוטו?? מה היעד שלי בפתיחת הישיבה??
 ר' ישראל סלנטר ענה לו בזה הלשון: "להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים!!" עד כאן העובדה... את חטאי אני מזכיר היום... ברגע ששמעתי את הסיפור הזה... תנחש מה היה התגובה הספונטנית שלי?? פרצתי בצחוק!! לא נעים... אבל זה היה נשמע לי בדיחה...
 ולמה?? כי כידוע... ישיבת קלם הייתה ישיבה שחרטה על דגלה את הנושא של גדלות האדם!! הסתובבו שם ענקי רוח ששלטו ברוחם... אנשים מרוממים שהיו קיימים מכל נגיעה וחולשה... בקיצור: ישיבת קלם זה סמל ודוגמה לאנשים גדולים!!! ו... ואילו מה אני שומע כעת???

שכשהסבא מקלם פתח וישיבה מה היה הנושא שלה?? להחיות רוח שפלים... בקיצור: במילים אחרות: ישיבה לבחורים טיפולים... נשברי לב... לעודד את רוחם הנשברה ולחזק את כל המדוכאים שהגיעו לשם... ו... וזה כ"כ ההיפך!! ההיפך הגמור מכל האופי של ישיבת קלם שזה פשוט הצחיק אותי!! זה כמו שתקח מיליונר ותתאר לי אותו כמו איזה קבצן...

ואז מישהו עורר את תשומת ליבי: רגע רגע... בעצם למה זה כ"כ מצחיק אותך?? למה זה בכלל סתירה?? אולי היא היא!!! אולי זה דווקא הולך ביחד!!! ר' ישראל סלנטר הורה לסבא מקלם לפתוח ישיבה שכל העניין שלה זה להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים... ואכן באמת הסבא מקלם שמע בקולו וזה בדיוק מה שהוא עשה!! הוא פתח באמת ישיבה לשפלים ונדכאים... הסבא מקלם לקח צעירים ממוצעים והתחיל לרומם אותם ורומם והפך אותם מעוד כמה צעירים מבולבלים ולאמלאמים... הרי הוא הפך אותם לענקי רוח ולמלכים המושלים ביצרים בשליטה מוחלטת... אז כן!! זה בדיוק מה שהייתה ר' ישראל סלנטר לסבא מקלם וזה בדיוק מה שהוא עשה... עד כאן בתור דוגמה בעלמא...

 ההיגיון הזה עזר לי למצא את המילים ואת ההגדרה לעיוות מוכר שאנחנו חיים בו...

אני אתן לך דוגמא: היה לי קשר עם בחור ישיבה שהיה במשבר... היו לו כמה התמודדויות רגשיות... חוסר דימוי עצמי... וליויתי אותו!! תמכתי בו... וב"ה מדובר היה בבחור חכם... הוא הבין ענייני... התמיכה שלי כנראה הייתה בדיוק במקום ותוך תקופה קצרה הוא נכנס לשוונג... עלה על דרך המלך... השתלב יפה במסגרת והתחיל לעשות חיל וב"ה פורח ומצליח... ומאז אני ב"ה פוגש אותו ומצד אחד מרנין את הלב לראות אותו איך שהוא מצליח... אבל מצד שני עמוק בלב אני מרגיש מין כזה תחושה... ש... שהלך לי הקופת צדקה... היה לי קופת צדקה בדמות הבחור המסכן הזה... וכל כמה ימים הייתי משלשל לו ייחס... תמיכה... ופתאום הקופת צדקה קיבלה רגלים ונעלמה... נו... ומה יהיה?? מה עם מצות חסד וצדקה ולהחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים???

פתאום גיליתי שבתת הכרה שלי מה זה יהודי מסכן?? מסכן זה אחד שחתם קבע על מסכנות!! אחד כזה שאני לא צריך לחשוש שהוא יברח לי... גם אם אני אעזור לו... זה בסדר... הוא ימשיך תמיד להיות מסכן!! רק ככה אני מרגיש שאני עוזר למסכן מהודר...

ואם זכיתי והיה בחור באמת מסכן שבס"ד הצלחתי למצא מסילות ללבו ולהוציא אותו לגמרי מהמסכנות וכעת הוא כבר עומד על שני רגליו והוא כבר לא מסכן... פתאום אני מרגיש כאילו עף לי הסכך... כאילו הקופת צדקה ברחה לי...

ההההלו... אתה מבין לבד שזה עיוות שאין כדוגמתו!! כי פשוט וברור שה"להחיות רוח שפלים" הכי גדול והכי אידיאלי בעולם זה לקחת מישהו שפל ונדכא ולבנות אותו ולהעמיד אותו על שני רגלים וזהו!! כבר לא צריך להחיות רוח שפלים... כי ב"ה הוא מסתדר...

פשוט וברור שזה הלהחיות רוח שפלים הכי גדול בעולם!! הבנת מה התחדש לי פה??

אני אגיד לך את זה במילים אחרות... תאר לעצמך שהייתי מספר לך שישבת קלם זה לא פחות ולא יותר ארגון מטעם בית חם לאנשים שבורי לב ונדכאים... רק מה?? ברוך ה' האנשים האלו הם כבר לא שבורי לב!! כי מי שעבד איתם דאג לרומם אותם ולהעמיד אותם בקרן אורה... לכן מה?? לכן זה כבר לא ארגון לשבורי לב?? מה... התנאי לארגון לשבורי לב זה רק כאלו שלפני שאתה בכלל מתחיל לעודד אותם... אתה קודם כל מוודא שהם תמיד ישארו שבורי לב... ? ! ? ! עכשיו הבנת מה אמרתי?? בתפיסה שלנו לעודד שבורי לב זה רק כאלו שהם לא "בורחים לך"... הם ימשיכו תמיד להיות מסכנים... ואילו לקחת שבור לב ולרומם אותם ולהעמיד אותו על רגליו... מה זה??

אז זהו!! מהיום תכניס לראש... הארגון חסד הגדול ביותר בתחום בריאות הנפש!! זה אני ואתה... אתה ואני... שמהלכים בין אנשים ויש לנו אפשרות לקחת בן ישיבה צעיר ופשוט לרומם אותו!! לבנות אותו!! ולעשות אותו גדול ומרומם!! לזכות לרומם נערה או נערה שלא יצטרכו קביים... שלא יהיו שבורי לב... ה-להחיות רוח שפלים הכי גדול זה לקחת צעיר ולבנות אותו!! לעשות אותו בנוי!! לעשות אותו שולט במידותיו!! ואתה יודע מה... אני חושב שכל צעיר שאני אצליח למנוע ממנו ליפול לרשת... אין לך להחיות רוח שפלים יותר גדול מזה... כי... כי בינינו... מה אתה רוצה שיהיה... שהוא כבר יפול לרשת... ואז הוא יבא מרוסק ואני אצליח לשכנע אותו לשבור את המכשיר... ואז הוא יקנה שוב ושוב ישוב... ואז יהיה לי פרנסה!! יהיה לי פה מסכן מתחזק!! שכל הזמן צריך שוב ושוב עזרה... אדרבה... להחיות לב נדכאים הכי גדול זה לשמור עליו בעוד מועד!! זה אותו משיב או אברך או אפילו בחור מבוגר מצליח לתת להקנות לאותו צעיר טעם בלימוד... ובזכות זה הוא עומד בזכות עצמו!! הוא לא צריך כל הזמן שיבואו לימיטה שלו כמו בחדר מיון לבדוק האם נותרה בו נשמה... הגיע הזמן שפננים שהמרכז לבריאות הנפש הכי עוצמתי זה אותם אבא ואמא שמחכים את הילד שלהם לדחיית סיפוקים... שלא נכנעים לגחמותיו ומגדלים ילד בריא! ילד חזק!! זה המרכז לבריאות הנפש הכי גדול... כי... כי אם חלילה וחס הוא יגדל חלש ושברירי... אז יהיו הרבה ארגוני חסד שהוא יתגלגל מאחד לשני והרבה אנשים "זכוכות למצוות" בזכות האובייקט האומלל הזה... ואין לך להחיות רוח שפלים יותר גדול מלהעמיד אותו על הרגלים שלא יהיה כזה!! בקיצור: למרבה האבסורד החסד הגדול ביותר נראה לא ככזה חסד... ישיבת קלם הייתה סמל ודוגמה לבית של תמיכה באומללים... כן... היה שם מי שדאג לרומם אותם ולהביא אותם לקצה השני של ההיפך מאומללות... בקיצור: ארגון החסד האידיאלי ביותר במסכנים ואומללים נמצאת דווקא הרחק הרחק מגבול המסכנות... הוא מול אותו צעיר שאני ארומם אותו!! אגדל אותו!! שיהיה גדול... להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים...

היכוננו: לקראת ימי השובבים הממשמשים ובאים, ניתן שוב לרכוש את ספר ההדרכה: "וימאן!"

העוסק בתעצומות השליטה והחוסן הפנימי הנדרשים ל'בן ישיבה' בדורנו הרדוד והנסחף, ו'דע מה שתשיב' בכל הנוגע לעניינים אלו, ספר זה בא בין הייתר כמנת דחף והצדעה ל'גיבור הכח' של דורנו שנאבק ללא ליאות להוביל מנהיגות מול יצרו, (מוביל ולא מובל)

ואין צורך לומר שנדרש לזה הרבה כח והמון תחזוקה שוטפת ויומיומית של תעצומות נפש!!

ניתן להשיג בפלא:

0527683095 0548446691

כמו כן ניתן להשיג אצל הנציגים ביישובות, ובמוקדי המכירה של גיליון זה.

גם בארה"ב נותרה כמות מצומצמת, במוקדי המכירה: מוקדי 'אז נדברו' בארה"ב:

מונסי: 'מרכז הספרים' וביה"ח הגדול של ווינינג ויליאמסבורג: בית הספר בורו פארק: איילכרס, ברמן. ליקווד: יודאיקה סקוויאר להמונות מרוכזות ניתן להתקשר להפצה בארה"ב: 7188718652

שימו לב: ניתן להשיג את הספר גם בכריכה רכה וגם בכריכה קשה, לשמחתנו הצלחנו להשיג הנחה וסבסוד לכל הרוכשים בכמויות מרוכזות...

עצירת גשמים... ועננו בורא עולם...

האמת היא שמזמן כבר הייתי מתחיל להגיד ועננו בורא עולם על הגשם שאמנם מגיע פה ושם... אבל עדיין אין בו סיפק לבורות שיחין ומעורות... אבל!! האויב שלי זה תחזית מזג האוויר... באחד הימים לפני תפילת מנחה אמרתי לחבר שלי... זהו!! אני מתחיל להגיד ועננו בורא עולם... הוא חיך ואמר לי: עובב... תחכה עוד יומיים... פשוט בתחזית אמרו שמתחיל לרדת גשם בעוד יומיים... אחרי שבוע כששוב רציתי להתחיל להתפלל על עצירת הגשמים... הפעם כבר למדתי להיות עצמאי והלכתי באמת לשמוע תחזית מזג האוויר... ואז שוב החלטתי לדחות את זה בעוד שלושה ימים כי מה אפשר לעשות... אמרו בתחזית שעוד שלושה ימים יש קול המון גשם...

ותכל'ס: אדחיה והכי אבדה הנערה!! אנחנו אוהבים עמוק בחודש טבת ועדיין לא ירד גשם... ושוב: כבר נכתב כאן לא פעם שאצלנו גשם זה לא הפאניקה שהייתה בדורות עברו שזה היה בשבילם חיי נפש... אצלנו גשם זה צינתוק מבורא עולם!! וזה לא פחות חשוב לנו!! בפרשת השבוע יש פסוק מרגש מאוד... בברכה של יהודה כתוב חכלילי עיניים מיון ולבן שיניים מחלב... אומרת הגמ' בסוף כתובות: שהפשט של הפסוק הזה (שים לב: לא דרש אלא פשט) אמרה כנסת ישראל לפני הקב"ה חכלילי עיניים- תקרוין לי קריצה של חיבה וזה ערב עלי יותר מיון... ולבן שיניים מחלב- תחיך אלי ותראה לי כביכול את שיניך וזה טעים לי יותר מחלב!! כתוב כאן שליהודה לא חסר יין וגם לא חלב... חסר לו חיך וקריצה מאבא!!! וזה בדיוק מה שחסר לדור שלנו בעצירת גשמים... בא נגיד שאנחנו לא פוגשים את המחסור... אבל החיך חסר...

ויעקב אבינו מלמד את יהודה שיש כזה דבר להתפלל על חיך... יש כזה דבר לישא עיניים לשמים ולבקש מה'... תן לי קריצה... תשלח לי ד"ש שאתה אוהב אותי...

זה סוג יהודי של תפילה ששומר לבן האהוב שסמוך על שלחן אביו... שלא באמת חסר לו משהו... אבל אם כן חסר לו... זה החיך והחוס והאהבה ככה באמצע יום שגרת...

ותקנה... רוצה סוודר חדש? אין בעיה... נלך לחנות ונקנה... אבל לא!!! יהודה לא מרוצה... אני רוצה שיהיה לי כסף משלי כמו יוסף... אוהו... יצא המרצע!!! יהודה רוצה עצמאות כמו ליוסף!!! זה אבא לא מוכן לשחרר זה עקרונות!!! סססססופר עקרונות...

ולכן קוראים יקרים: אם פעם תראו את יהודה עומד במכולת ויש לו בדיוק שמונה עשרה וחצי שקל והוא מגרד את האגרות... אל תרחמו עליו!!! אל תהיו כמו הדודים הטפשים האלו שרואים צעיר בן 13 נאבק עם עשרות אגו' ומרוב רחמים הם מוציאים לו שטר של מאה שקל...

מתי תבינו שהילד הזה בכלל לא מסכן כמו שאתם חושבים... הוא מגיע מבית מטופח... יש לו כל טוב בבית... והכי הכי: יש לו גם אבא חכם... ואם אבא שלו נתן לו סכום כסף מדויק מדויק ולא שחרר לו בוחטה של שטרות... זה לא בגלל שסובלים שם מעוני ודחקות... אלא בגלל שאבא כנראה מבין שלא בריא לילד שלו להחזיק סכום כסף גדול!!! אז נא להירגע... הוא בסה"כ ילד שמור!!! זה ילד שלא רק שיש לו ההכל בשביל כל מה שצריך... אלא גם ב"ה אין לו את מה שלא צריך שיהיה לו.

זה ההבדל בין הנהגה שה' מנהיג עם יוסף להנהגה עם יהודה!!!

לאורך כל הדרך רואים שעשרת השבטים היו משופעים ברוב טובה... בכל הנבואות של הושע ועמוס ומיכה על חטאי ישראל... רואים שם שהם היו מתענגים בשטפון של עושר וטובה... ואדרבה... כמרעיתם וישבעו וישבעו וירם ליבם על כן שכחוני... דווקא מרוב השפע שהיה להם הם חטאו ועזבו את ה' עד שהם גלו ועד היום לא חזרו... לעומת זאת במלכות יהודה??? זה משהו מסוג אחר!!! יהודה חי עם ה'... מצד אחד גם בירושלים היה שפע עצום שכל הטוב שבעולם התנקז אליו... אבל עדיין! זה לא היה שפע מסוג של דמי כיס... אלא שפע מסוג של ברכת הבית... כאן הבית של ה'... והמקור תמיד פתוח... יש בארון למעלה הרבה הפתעות... וברגע שהיה רוצה משהו... הוא רק מבקש מה' וה' נותן לו כל מה שצריך... אבל אין לו דמי כיס משלו!!! אין לו יכולת אישית!!!

ולאורך כל הדרך רואים שזה הפריע להם!!! במלכות יהודה היה תמיד את אלו שלטשו עיניים וקינאו במלכות ישראל... הנה... תראה איזה שפע יש להם... איזה רווחה כלכלית יש להם... תראה איך הם יכולים להרשות לעצמם... ואילו אנחנו אבריינים כאלה... אין לנו אפשרויות...

מלכות יהודה תמיד הייתה מלכות שברירית כזו... אין הרבה תקציבים... אין עוצמות של כח ואפשרויות... אבל!!! מצד שני ברגע שצריך משהו... באותו רגע הם מתפללים לה' ואז מגיע כל מה שצריך... דא עקא!!! רק מה שצריך! ביהודה לא היה חסר כלום!!! כל מה שצריך יש...

אבל מה בכל זאת היה תמיד חסר?? דמי כיס!!! תן לי עצמאות... אני רוצה שיהיה לי ארנק משלי!!! אוצרות משלי... שיהיה לי שרירים משלי... למה אבא

העיניים הגדולות... זה תיאור שיותר מתאים לנו... אי שם בדור ה"נפילים" ש"לפני הקורונה..." אני צודק או לא???)

כלפי מה הדברים אמורים???

אז ככה: ליעקב אבינו יש שני בנים!!! יוסף ויהודה!!! ואת שניהם הוא מברך בפרשה שלנו!!! על שניהם יעקב אבינו מרעיף מלא חופניים ברכות... אבל בכל זאת! עדיין יש הבדל כללי בין הברכה של יהודה ליוסף... יוסף מייצג את הילד הגדול!!! הילד שלא סמוך על שולחן אביו... יוסף זה הילד שיוצא במוצאי שבת מהבית ונוסע לשיבה... אוהו... אם ככה יעקב אבינו נותן לו דמי כיס בשפע... קונה לו מעיל וסוודר חם... ממלא לו את המזודה ב"דברים טובים..." קח... שיהיה לך... בן פורת יוסף בן פורת עלי עין... ברכות אבין גברו על ברכות הוריו... יעקב אבינו אפילו נותן ליוסף את הכרטיס אשראי האישי שלו. קח! שיהיה לך... אם תצטרך דמי כיס אתה יכול למשוך מזמנים כמה שאתה רוצה... כן... את הברכות שיעקב אבינו קיבל מיצחק... את זה הוא נותן ליוסף... יוסף מאושר חתימה על הצ'קים של יעקב אבינו... יש לו שפע של דמי כיס...

לעומת זאת יהודה?? יהודה זה משהו אחר!!!

מצד אחד יהודה גם חי בשפע גדול!!! אבל זה שפע מסוג אחר... יהודה נשאר בבית יחד עם אבא... ובבית יש אמנם מקור מלא בכל טוב... אוסרי לגפן עירה ולשורקה בני אתוננו... יש שפע במקרה!!! אבל עדיין! יהודה מייחל ומצפה ל"חכלילי עיניים מיין ולבן שיניים מחלב"... אני רוצה חום ואהבה... יהודה פנוי לבקש חיוך עוד יותר מחלב... כי לא חסר לו חלב... חלב יש לו בשפע במקרה... הוא אם כבר- רוצה תשומת לב אישית... תיק משלו... אצל יהודה אין את הלחץ הזה שהיה לי בשיבה שעוד רגע נסגר החדר אוכל ועדיין לא לקחתי את החצי כוס חלב לקפה של אמצע סדר א'... אצל יהודה אין כאלו דאגות!!! המטבח תמיד פתוח... תמיד יש חלב... תמיד קפה וסוכר לבן וחום... אתה בבית!!! יהודה אף פעם לא מוטרד שנגמר לו הטישו או הסבון כי יש לך פה הכל...

אבל למרות זאת יהודה לא תמיד שבע רצון... תכל'ס... לפעמים בא לי!!! בא לי כל מיני דברים... בא לי דמי כיס... אבא: תביא לי קצת כסף...

אבא מיד שואל: בשביל מה?? לא משנה בשביל מה... בשביל לבזבז!!!

לא!!! אבא לא מסכים... וזה לא סתם שאבא מסרב... זה עקרונות!!! אבא לא סתם השאיר את יהודה בבית תחת עינו הפקוחה של אבא... יהודה עדיין צעיר... ואי אפשר לשחרר לו דמי כיס ככה בלי חשבון... כידוע: כסף זה נשק! לתת לצוּציק בן שלוש עשרה 1000 שקל בידיים!!! אל תתפלא אם אחרי יומיים אתה מקבל דרישת שלום שהוא טס בגיאורגיה... והוא נוסע שם עם אופנוע בלי רישיון... לא סתם אבא תופס את יהודה קצר!!! אבא שומר על יהודה שלא יכנס לטראנס...

אבל תכל'ס... יהודה מקנא ביוסף... אבא... למה ליוסף אתה נותן מלא כסף וקניית לו מלא דברים ושמת לו במזודה... אבא עונה ליהודה: אין בעיה!!! אני אתן גם לך... כל מה שתבקש אני אתן לך בדיוק כמו ליוסף... אבל אני!!! אני אתן לך... אתה רוצה כריות עם חלב?? בכיף... קח 26 וחצי שקל

תגמור- תקבל עוד...

הגמ' בתענית מספרת שהייתה שנת בצורת וחכמים הלכו לאבא חלקיה שיתפלל על גשם... כשהם הגיעו הם ראו שהוא עושה כמה דברים תמוהים שהם לא הבינו ולאחמ"כ הוא ישב והסביר להם כל דבר...

עכ"פ אחד מהדברים המוזרים שחכמים ראו אצלו, זה שכשהוא בא לפרוס את הלחם בסעודה... הוא נתן לילד אחד פרוסה קטנה וילד השני הוא נתן פרוסה גדולה... והם התפללו: למה הוא מפלה בין שני הילדים?? ואח"כ אבא חלקיה הסביר להם: שכן אחד חי כאן איתי בבית!!! וממילא הוא סמוך על שולחני... ברגע שהוא סמוך על שולחני אז הוא מסודר... לא צריך לדאוג לו יותר מידי... יש לו פה הכל... ולכן כשאני כבר נותן לו... אני נותן לו בערבון מוגבל... אבל הבן השני כבר יצא מהבית... מה שנקרא "הלך ללמוד בשיבה"... ולכן אני נותן לו מכל דבר יותר... כי הוא נזקק יותר... סו"ס הוא לא בבית...

עכ"פ רואים כאן הבחנה מעניינת: יש שני סוגי ישיבות??

יש את החבר שלי הזה שהיה גר בבני ברק ולמד בשיבה בב"ב והיה מגיע לישון כל לילה בבית... תמיד קנאתי בו!!! הוא חי על חשבון הברון... הוא לא צריך לקנות לא שמפו למקווה וגם לא צריך למלא רב קו... הוא לוקח הכל מהבית... (אפילו כשהיה חסר מסמך פעם בשיבה... הוא הוריד איזה שעון קיר בבית והביא מסמך) הוא לא צריך דמי כיס בשביל לקנות בקבוק קולה לכבוד שבת כי אבא שלו כבר קנה שישית ארסי לבית והוא "ירים" איזה שתים שלוש לשיבה... בקיצור: הוא לא צריך לעמוד כמוני עם יד על הכיס!!! וכל פעם לבדוק כמה כסף נשאר לי עד סוף החודש...

זה מצד אחד!!! אבל יש גם צד שני למטבע...

כשחבר שלי יום אחד הגיע הבייתה וביקש מאבא שלו סתם ככה מאה שקל... שום דבר!!! מה הקשר מאה שקל על הבוקר?? בשביל מה אתה צריך?? ואילו אני... ברגע שרק פתחתי את הפה ואמרתי שחסר לי כסף... באותו רגע אבא שלי הוציא שטר מהארנק ונתן לי... כי אני בשיבה... ואני צריך דמי כיס!!! (בא... בא נגיד את זה ככה... שישאר בינינו... כשאני וחבר שלי רצינו לצאת לשבת בצפת... לי זה היה מאוד פשוט!!! סו"ס יש לי תיק שלם ויש שם פחות או יותר את כל מה שאני צריך... יש לי גם דמי כיס... יש לי בסיס מינימלי אך לצאת!!! אבל חבר שלי?? אין לו בסיס מינימלי מאיפה להתחיל... יש לו בקושי רב קו משלו... אפילו מצעים בקושי יש לו... בקיצור: מרוב שיש לו ההכל בבית... אבל לו עצמו אין כלום משלו!!!)

בקיצור: הוא קינא בי שמפנקים אותי ונותנים לי מהבית כל מה שצריך ואילו אני קנאתי בו אין הוא מביא טישו וחד פעמי על חשבון הברון בו בזמן שאצלי הכל מחושבן על השקל... נו... מה יותר עדיף?? ככה או ככה?? שאלה טובה... קשה לענות על זה... מה שבטוח: מה שיהיה ומה שלא יהיה... הדשא של השני תמיד יותר ירוק... (חוץ מזה שנדמה לי שהתיאור הזה כבר לא רלוונטי לצעירי דורנו עם

סמכויות... לא נותן לו כרטיס אשראי... תהיה פה איתי!!! כל מחסורך עלי... אתה סמוך על שלחני... רוצה משהו?? רוצה קרמבו?? רוצה פינוקים?? בבקשה... אני אתן לך בשמחה... אבל אני אתן לך!!!!

בינינו... הלואי והיה אפשר לומר על הבני תורה בדורנו שאנחנו חיים בהסתפקות במועט... בינינו... קשה!!! קשה לומר את זה!! אנחנו מאוד רחוקים מלחיות חיי צמצום... אז מה בכל זאת?? למה בכל זאת זה "מרגיש לנו" כאילו אנחנו חיים בצמצום?? בגלל השחרור המושהה!!!

ה' נותן הההכל אבל הוא נותן לפי קבלה... ה' מחזיק את הארנק אצלו... ה' נותן לנו "זיכויים"... תלושי מזון... אבל את האשראי הוא לא מוכן לשחרר!!! זה לא!!! נו... ולמה לא?? כי תסתכל ימינה ושאלה ותגיד לי כמה אנשים אתה מכיר שקיבלו עיניים גדולות ונשארו פה!!! שתוליים בבית ה'!!! כמוכן שיש... אבל זה סיכון... וה' לא מוכן לקחת עליך את הסיכון הזה... הוא רוצה לוודא שאתה תהיה פה איתנו... וכל מה שנותן לנו זה לקבל את זה בשמחה!!!

להבין שהחיי צמצום של הבן תורה לא נובעים מאיזושהי יד קמוצה... זה בסה"כ עצה עמוקה!!! ה' פשוט שומר עלינו!!! לא ירפך... לא יתן לך ריפיון... ה' לא רוצה לסכן את הקשר עין שיש לנו איתנו!!! אז כמוכן שמי שבאמת סובל מדחוקות ועוני ומחסור... עליו נאמר: תפילה לעני כי יעטוף ולפני ה' ישפוך שיחו... אדם כזה מתפלל וזועק לה'... תושיע אותי מהדחוקות שבה אני נמצא... אבל! מי שבסופו של חודש חי טוב... רק מה?? מעצבן אותו שזה תמיד מהיד לפה... אף פעם הוא לא מרגיש איזה אחד שיושב על בוחטות... אם זה ככה... קח בחשבון שזה לא פשלה אלא מהלך!!! ככה ה' רוצה להתנהל איתנו... ה' רוצה לתת לנו מהיד לפה... אין לה' שום בעיה להכניס לך בוחטות של שטרות מתחת השטיח כפי שהגמ' מספרת על ר' יהודה... אבל ה' רוצה אותך פה לידו!!! רוצה שלא תאבד קשר עין!! אז בא נחליט לקבל את זה... בא נחליט להיות הבני בית של ה'... שפותחים את המקרר ומבקשים רשות מה' לקחת עוד איזה מעדן... לבקש עוד קרמבו... והכי הכי: חיוכים וחום ואהבה... בינינו... זה מה שהכי חסר לנו בדורנו... אנחנו רוצים אהבה... אנחנו רוצים יחס וחיוך אוהב מאבא... "חכלילי עיניים מיין ולבן שיניים מחלב..." והאמת היא שהנס הקבוע של הסוף חודש של אברך... אין לך קריצה וחיוך אישי גדול מזה... רק לפקוח את העיניים ולראות... בא נסכים להיות הבנים הסמוכים על שלחן אביהם שארוחתם ארוחת תמיד מוכנה לנו מאת אבינו שבשמים... בתאבון...

זה כמו התינוקות שלי בת השנה וחצי... היא מבקשת ממני כוס מים ואני תמיד תמיד נותן לה... אבל אני נותן טיפה בכוס... תגמרי- תקבלי עוד... והיא שותה, גומרת... ואז היא שוב מבקשת ואני מיד נותן לה... שוב טיפה!! תגמרי- תקבלי עוד וכן הלאה וכן הלאה... וככה זה יכול להיות יום שלם... מתי שהיא מבקשת היא מקבלת... אבל זה נעשה בצורה של לחם צר ומים לחץ... למה?? מה יש... מה... אני כזה קמצן??? למה אני נותן לבת שלי כל כך קצת מים בכוס?? מה... יש בצורת??

נו... למה?? כי הילדה שלי קטנה וכשאני נותן לה כוס מלאה היא שופכת על עצמה... לכן אני נותן לה טיפה!!! והיא כבר יודעת... שברגע שהיא תגמור היא מיד תבקש... ואני מיד שוב לה בשמחה... ואני אף פעם לא אסרב... זה!!! זה מה שמתנבא ישעיה הנביא... שזה מה שהיה באותו עס!!! כי עם בציון ישב... וה' יתן לו ההכל!!! אבל מהיד לפה... ה' יתן לו כל דבר טיפה... תגמור- תקבלי עוד!!! מדובר בדור של בני תורה שמצד אחד לא יחסר להם כלום!!! אבל מצד שני ה' אף פעם לא יתן להם דמי כיס בשפע... חסר לך משהו? תבקש- תקבלי! אתה צריך לגמור את החודש?? תתפלל לה'... אני אעזור לך... חודש הבא אתה שוב צריך לגמור את החודש... אני שוב אעזור לך... אתה לא תצטרך אפילו לבקש הרבה!! כשמעתו-עניך!!! רק תבקש תקבלי... דא עקא!!! אף פעם לא תרגיש לגמרי ג'נטלמן!!! אני לא אתן לך בוחטות של כסף... זה לא יהיה!!! מה כן יהיה?? ונתן ה' לך לחם צר ומים לחץ!!!

לא!!! זה לא קמצנות... זה לא שה' כביכול רוצה לחסוך בלחם ולכן הוא נותן לך טיפה טיפה... העניין הוא שה' לא משחרר סמכויות!!! ולמה??

תשאל את הילדה שלי... תשאל אותה מה קורה כשאני נותן לה את כל הבקבוק?? מה נעשה שהיא לא מצליחה להחזיק כ"כ הרבה מים בלי לשפוך... על אותו משקל: אם ה' יכניס לנו בחשבון כמה עשרות אלפי שקלים כל חודש... מי ערב לרבש"ע שנשאר ספונים בביתו וקרובים אליו?? (בינינו... ננסה לדמיין בעיני רוחך סכום כסף של כמה אפסים שפנתאום נכנס לך לחשבון... תתחיל לדמיין את העיניים שלך מתחילות לרצד במהירות... נו... כמה זמן אתה נותן לעצמך סיכוי להישאר ממוקד שתול בבית ה' עם כזה סכום שובך בחשבון?? תהיה כנה!!! כמה?)

זה המאפיין של העולם הפלאי והמסתורי של הבני תודה בדורנו!!!

זה לא מה שהיה פעם... בדורות הקודמים הייתה באמת דחוקות... היו דורות שבאמת היה לחם צר ומים לחץ... היה באמת עוני ומחסור... אבל היום זה משהו אחר!!! כי עם בציון ישב בכו לא תבכה... אין מה להתכבין... יש לך הכל!!! ה' נותן הכל!!! רק מה בכל זאת החסרון??

ונתן ה' לך לחם צר ומים לחץ!!! ה' משחרר טיפה טיפה... מה שנקרא שחרור מושהה!!! זה לא שבאמת יש כאן לחם צר ומים לחץ... אלא ה' משחרר את זה טיפין טיפין... כל סוף חודש מחדש... אתה תבקש מה' לגמור את החודש... ואז יש ניסים... ושוב צריך ישועה ושוב יש ניסים...

זה המאפיין של יהודה!!! יהודה הוא הבן הקטן שנשאר בבית וה' שומר עליו!!! ה' לא מוכן לאבד איתו קשר עין... ולכן ה' מחזיק חזק חזק ולא משחרר לו

לא סומך עלי כמו שהוא סומך על יוסף?? למה תמיד הוא קונה לי הוא מביא לי?? איך התינוקות אומרים?? אני רוצה ליבדי!! (או איבדי)

נו... מה התשובה?? התשובה היא עצובה מאוד:

יהודה... אבא רוצה שלכה"פ ילד אחד ישאר קרוב אלי!!! לא מספיק לך שאבא כבר איבד עשר ילדים... לא מספיק שאבא נתן לעשרת השבטים אשראי פתוח... והם לקחו את זה וכסף הרביתי להם וזה עשו לבעל... אתה רוצה לאבד לאבא גם את הילד האחרון שעדיין נשאר בבית???

אם אתה יהודה תקבל דמי כיס כמו מלכות אפרים... אז גם אתה תעשה שטויות... גם אתה תשמין ותתחיל לבעוט ותעשה שימוש לא נכון עם השפע שה' נתן לך ואבא חלילה יאבד גם אותך...

ואסור שזה יקרה!!! אתה יהודה- אתה נשאתר בבית יחד עם אבא בשביל להיות הנצר היחיד והאחרון שיזכיר לכל האובדים בארץ אשור והנידחים בארץ מצרים... שיזכיר להם שיש להם אבא שמחכה בבית... מי יקרא להם?? מי ישרוק להם שיחזרו הבייתה?? משיח בן דוד ממלכות יהודה!!! יהודה הוא הבן היחיד ששורד את כל הגלויות!!! הוא הבן היחיד שגם כשהוא חוטא ונופל ונענש... בסופו של דבר הוא תמיד שורד!!! ולמה?? כי לא ירפך!!! אבא לא מרפה לו!! לא נותן לו לאבד קשר עין... אבא לא משחרר לו סמכויות... אבא כל הזמן הולך איתו קצר!!! אבא תמיד מתנהל איתו מהיד לפה... יהודה... אל תבכה... אל תתמרמר... אל תסתכל על הדשא של האח הגדול יוסף... אל תקנא בו שיש לו דמי כיס משלו ולך לא... כי אל תשכח... נכון שהוא קיבל דמי כיס... אבל דמי כיס זה משהו שבשלב מסוים נגמר!!! יום אחד נגמר לו הדמי כיס ואילו אתה... אצלך זה אף פעם לא נגמר... ארוחתך תמיד ניתנת לך מאת ה'

התיאור הזה של יהודה... זו ההגדרה המדויקת של ההנהגה שה' מנהיג עם הבני תורה בדורנו!!! יש על זה נבואה מפורשת בישעיה:

כי עם בציון ישב בירושלם, בכו לא תבכה חזון יחזקאל ללול ולקוף, כשמעלתו עלך ונתן לךם ארזי לזרע וימים לזון וללא יכף עור מוריק והיו עיניך ראות את מוריק:

שים לב מה כתוב כאן?? באחרית העמים תהיה תופעה מיוחדת של עם שישב בציון... וזה יהיה עם כזה שכשהוא ירצה משהו מה' הוא לא יצטרך לבכות ולזעוק ולבקוע שערי שמים!!! לא... בכו לא תבכה... רק מה?? לקול זעקך--- כשמעתו עניך!!! רק תבקש ה' מיד שומע ועונה... אה... מה אתה אומר על זה?? עד כאן זה דווקא נשמע ממש אידיאלי... הלואי!!! תחשוב שאתה מקבל הכל ברגע!!! אתה רק מבקש ממך... ואתה מקבל ממנו מיד בלי להמתין יותר מידי עד שהתפילה תתקבל...

אבל חכה!!! ההתלהבות שלך מוקדמת... ונתן לךם זה לזרע וימים לזון!!! נכון!! כל מה שתבקש מה'... ה' יתן לך באותו רגע... אבל!!! זה יהיה לחם צר ומים לחץ!!! מה הכוונה לחם צר ומים לחץ??

כל תפילה כל תחינה... ופרש כפיו אל הבית הזה...

עיצומו של חודש טבת בבית חיינו... ולפי כל התחזיות היה אמור להיות שבוע רגוע... גם קר מאוד ואנשים בטח לא יגיעו בדיוק עכשיו ממרחקים... ובעיקר בגלל שהיום מאוד קצר יוש מאוד מעט זמן להקריב קרבנות... אבל מיד בתחילת השבוע לפתע הגיעו לירושלים בפתאומיות קבוצה של כמה מאות איש נסערים... וכולם מבקשים בקשה אחת... קרבן תודה!!! מה קרה??? בקיצור: מתברר שהיה שבוע סוער מאוד ביום... והיו כמה וכמה הפלגות נחוצות של אניות לצרכי חירום שנקלעו לסערות מחרידות בלב ים... ומה עושים יהודים כשרואים ש"ויאמר רוח סערה ותרוםם גליו... יחוגו וינועו כשיכור וכל חכמתם תתבלע"? הרי מיד "ויצעקו אל ה' בצר להם ממצוקותיהם ויציאם..." ובחסדי ה'... ה' שמע את תפילותיהם בצירוף התפילות של האנשי מעמד שעומדים כאן בקביעות ונושאים תפילה על אחינו כל בית ישראל הנתונים בין בים ובין ביבשה...

האמת היא שר' יענקל קצת חשש לצאת להפלגה בעיצומו של חורף... אבל היות זה לא סבל דיחוי כי הוא היה שליח הולכה להביא גט למדינת הים (והבעל כבר כמה וכמה פעמים ביטל את הגט שוב ושוב והדרך היחידה הייתה פשוט להודיע לבעל שזהו!! השליח הפליג לדרכו.) אבל עדיין ר' יענקל חשש... ולכן לפני היציאה לדרך הוא פנה לבנו אליקים שלומד בישיבה בירושלים וביקש ממנו: הלב שלי לא רגוע... הפעם אני די חושש מהנסיעה... ולכן אני מבקש ממך בקשה חריגה: בשבועות הקרובים שאני יוצא להפלגה... כל יום שני בשבוע תטבול ותטהר לשם ביאת עזרה ותעלה בעלות השחר במיוחד לבית חיינו ותקדיש לי יום של תפילה יחד עם האנשי מעמד... תצום איתם כל יום שני שביום הזה מקדישים תפילה ליורדי הים!!!! בעלות המנחה תקריב לזכותי מנחת סולת ומי יתן שוהיו לה' מגישי מנחה בצדקה... ואז בשעת דמדומי חמה... לפני נעילת שערי העזרה תתפלל איתם תפילת נעילה... ותעתיר עלי שאסע לשלום ואחזור לשלום... האמת היא שאליקים די נלחץ... עצם הבקשה היוצאת דופן של אבא כבר בישרה לו כאילו משהו לא טוב הולך לקרות... והוא באמת לקח את העניינים ברצינות... מידי יום שני הוא עלה לבית ה' והתפלל עם אנשי מעמד! הוא הרגיש יו"כ לכל דבר!

והנה בעיצומו של תענית... דקות ספורות לאחר שהוא הקריב בשביל אבא את המנחת סולת השבועית... אליקים כבר התכונן ללכת לבית הכנסת שבהר הבית להתכונן לתפילת נעילה בעוד חצי שעה... ולפתע הוא רואה את אבא מרחוק... בהתחלה הוא לא האמין... אני רואה נכון ? ? אבא התקרב אליו ולפתע פרץ בבכי סוער וממושך... אליקים בקושי הצליח להבין מה... מי... אבל פה ושם... מהחצאי מילים קטועות שאבא הצליח להוציא מפיו... אליקים הבין ש... שמי שענה את יונה במעי הדגה... בקיצור: קרה נס גדול!!! לא היה אפילו דקה לדבר... כי... כי אבא היה נחוש להקריב עכשיו!!!! עכשיו קרבן תודה... ואליקים הספיק בשניה האחרונה לארגן בקדחתנות פר תודה וארבעים חלות... רגע לפני!!! רגע לפני תמיד של בין הערביים... אבא אפילו לא הספיק לספר לאליקים על מה... על מה תודה... אבל זה בסדר... בשביל זה יש "ויזבחו זבחי תודה ויספרו מעשיו ברנה..." ובשביל זה אנחנו נמצאים כעת בלילי טבת הארוכים... ויש לנו כעת ערב ארוך עד צות ל"שיחו בכל נפלאותיו..." לבנתיים צריך להתארגן בזריזות... לארגן דבר ראשון שישים או שבעים חברים מהישיבה שמוכנים לבא להצטרף לזבח תודה... (הכל פה פתאומי... אף אחד מהמשפחה שלנו לא הוזמן לכאן ולא הגיע) צריך לארגן אותם עוד לפני השקיעה כדי שיוכלו לטבול קודם הערב שמש, (עכ"פ מי שצריך...) חוץ מזה צריך לארגן מקום לאכילה וגם סירים יעודיים של בשר קודש שמועלים מותר של אתמול וטוהרים על טהרת קודש כדי לבשל בהם את בשר התודה... ובין ביני אליקים הצליח למצא כמה דקות פנויות להתפלל תפילת נעילה ולסיים את הצום... ואז!! אבא התפנה לספר לאליקים מה קרה לו ולעוד כמה מאות אנשים שפתאום נחתו פה בשעת הצהריים... בקיצור: הייתה סערה נוראה בים!!! האניה לא הישבה להישרר אלא נשברה בקול מים אדירים... ובקיצור: אבא התחיל לתאר לאליקים את רגעי הזוועה... איך אני נאחז בקרש של ספינה בכל הכוחות... ברקע אני רואה את חבר שלי שגם הוא מנסה להיאחז בכל כוחו... בשלב מסוים היה נראה לו שזהו!! זה הסוף... גלגלי המוח כבר התחילו לחשוב על אשתו העגונה שבעלה טבע במים שאין להם סוף... ואז מספר אבא: התחלתי להגיד מילה במילה את תפילת יונה הנביא במעי הדגה: "...ותשליכני מצולה בלבב ימים ונהר יסובבני, כל משברך וגליך עלי עברו, ואני אמרתי נגרשתי מנגד עיניך אך אוסיף להביט אל היכל קדשך, אפפוני מים עד נפש תהום יסובבני... ותעל משחת חיי ה' אלוקי, ותבא אליך תפילתי אל היכל קדשך!!! מספר אבא לאליקים: מה שהכי נתן לי כח ותקווה באותם רגעים... זה עצם הידיעה שהבן שלי עומד בימים אלו ומתפלל עלי שם בהיכל קדשך... ואז אמרתי כמו יונה בשעתו: **ואני בקול תודה אבחה לך אשר נדרתי אשלמה ישועתה לה'**... ואז בחסדי שמים הרוח העזה דחפה אותי בעוד עד... עד חוף מבטחים... הגעתי לחוף ומששתי את גופי מכל הכיוונים... לא יאומן!! אני בריא ושלם!! ואני אמרתי נגרשתי מנגד עיניך... אבל לא!!! אך אוסיף להביט אל היכל קדשך!! יחד איתי היו עוד כמה עשרות יהודים שגם להם קרה הנס העצום הזה... (בהמשך התברר שמדובר בכמה מאות אנשים) בקיצור: לכולנו היה ברור כשמש בצהריים!!! מכאן אנחנו הולכים ישירות לבית המקדש!!! לילה שלם הלכתי יחד עם כמה יהודים רטובים עד לשד עצמותיו ולא עניין אותנו כלום... אנחנו נחושים להגיע ברגע ראשון שרק אפשר ל"אך אוסיף להביט אל היכל קדשך" בשעות בוקר הספקנו להגיע מנמל יפו עד המודיעים ולפנים... והנה עכשיו הגעתי לכאן!!! אני דג טרי מהים!!! הגעתי לכאן ישר מהים!!! אני עוד אחזור לכאן שוב עם כל המשפחה להודות ולהלל... אבל לא יכולתי שלא להגיע מיד כמו חזקיהו בשעתו שהכריז: מה אות כי ירפא ה' לי ועליתי בית ה'... עוד באותו ערב נערכו בירושלים עשרות קרבנות תודה!!!

היו כאלו שנדחו ליום המחרת ממחסור באוכלים... סו"ס כל האנשים שהגיעו לירושלים... אף אחד לא הגיע עם בני משפחה... הכל פה נעשה כמו איזה וורט חפוז ללא היערכות... וכמובן שכל אחד מתעקש להקריב לא פחות מפר תודה!!! (אגב: יש על הסיפור עדיין צו איסור פרסום, בגלל שהוא בעל שאסור לו לדעת שאבא חזר ממדינת הים כלעומת שבא... אגב: בניסי ניסים הגט נשאר שלם) בקיצור: מתברר ששום תפילה לא הייתה מיותרת... התפילות השבועיות של אליקים עם אנשי מעמד עשו פרי... ומאז גם ר' יונדב אימץ את הרעיון... ר' יונדב דווקא לא רגיל להפליג בים אבל הוא כן רגיל ללכת במדברות... ובמדבר דווקא בחורף זה פחות מסוכן... אבל בקיץ לפעמים יש סופות חול מחרידות... והיום שאנשי מעמד מתפללים על הולכי מדברות זה יום שלישי... ואילו ר' אבימי לאחרונה מגיע מידי יום חמישי לירושלים כי הוא צריך ישועה בענייני ולד שיעבור בשלום ויום חמישי זה היום שאנשי מעמד מקדישים לתפילה על ענייני וולדות בריאים!!! כן... המושג של מעמדות תפילה הוא לא משהו מודרני... זה משהו ישן נושן... מושג שנקרא "אנשי מעמד"!! מי שפספס את היום כיפור של חודש תשרי... אז בימינו יש לו יום כיפור קטן מידי ער"ח... ואילו בבית המקדש זה היום כיפור לא קטן אלא גדול!! אבל ממוקד!!! מנותב לכל נושא... כל יום והנושא הפרטי שלו... מדובר בריכוז של היהודים הכי קדושים שמתאספים במקום הקדוש ביותר וזה כל יום!!! כל תפילה כל תחינה אשר תהיה לכל האדם אשר ידעון איש נגע לבבו ופרש כפיו אל הבית הזה!!!

נא להעביר את זה הלאה...

אחת מההלכות החמורות ביותר שאנחנו דשים בעקבנו וצריך מידי פעם לעורר זה לא פחות ולא יותר בנושא של הנחת תפילין!!! אני קורא מע"ג כמה זו לכל נדחי ישראל שלא מניחים תפילין... אנא!!! בואו... תתחילו להניח תפילין... אנחנו נארגן לכם זוג תפילין... בואו... נצטלם כמותל... רק תבואו... את הפניה מהסוג הזה אנחנו שומעים מידי פעם... פניה שמויעדת עבור נדחי ישראל... היהודים החלשים...

אז זהו!!!! שלמרב האבסורד יתכן שלפעמים צריך גם לפנות בצורה הזו ליראים ושלמים שבנו... אולי ככה זה יעבור!!!

תקשיב טוב טוב: יש המון המון יראים ושלמים שלא מניחים תפילין! אל תאמין לי... פשוט תסתכל... אני כבר לא מסתכל... מעדיף שלא!! בנושא הזה יש בורות וזלזול וזה לא צחוק... זו כחוט השערה מ"קרקפתא דלא מנח תפילין"!!

ומה שהכי מתסכל... שכבר נשמתי את הנשימה העמוקה והחלטתי לכא להעיר לכן אדם למרות שאני ממומה לא אוהב להעיר... ו... והוא עשה לי טובה... הווי את התפילין שלו... אה... אבל דיברתי איתו עברית והסברתי לו שזה לא יעזור... אתה צריך להקטין את הקשר... אבל הוא עשה לי כזה פרצוף... סוג של "מה אתה רוצה מהחיים שלי... תן לי לחיות" שאתה מבין לבר שלמחרת שוב התפילין שלו היו יותר קרוב לאף מאשר למצח... וזהו!!! אני כבר לא הערתי לו!! יש גבול!! יש גבול כמה אני מסוגל להצניק... ויש גבול כמה "טובות" אני יכול לבקש ממנו... אז תשאיר ככה... תשאיר בלי תפילין... ויש כאלו המון!!! המון!!! תסתכל ימינה ושמאלה וכמובן על הדרך תסתכל מה כתוב במ"ב הזה שזה ללא פשרות...

אם ככה... בתור ניסיון אחר אני בהחלט שוקל לארגן איזה אירוע מרשים עם הרבנות הראשית לישראל... טקס הנחת תפילין המוני בכותל המערבי לכל האנשים האלו שהתפילין שלהם לא מונחות במקום!!! אולי הרב הראשי לישראל יצליח להשפיע... אם המשנה ברורה לא הצליח להסביר... וגם אני שומר על העניינים כדי שלא אצטרך להגיע למבוכות מול אנשים שלא מבינים מה אני רוצה מהם... אולי הכותל יעזור...

בא נחליט על תאריך!!! מתי אנחנו עולים לכותל... אל תשכח להצטייד עם תפילין... שם נארגן לך מישהו שיקצר לך את הקשר (שכל כמה חודשים צריך עוד טיפה להקטין אותו כי הוא תמיד נמתח... יתכן שזה תלוי במבנה ראש) ואני מתנדב לשיר "וראה בנים לבניך" ולזרוק סוכריות... בקיצור: האם יש סיכוי שתבין עניין גם בלי זה?? ההההלו... תדע לך שזה לא בדיחה!!! זו מכשלה גדולה וטובים נכשלים בה... והסיבה היחידה שלא עושים מזה עסק זה רק בגלל שזו מצוה נדושה ונוהגת כל יום... ממילא יש בזה יצר הרע מיוחד להחליק... לזרום... ולאפשר ליצר הרע לגרוף כשלוך שדופק לו בחשבון יום יום!! הכנסה קבועה!!!

מה שבטוח: מי שקרא שורות אלו ולמחרת שוב פעם התפילין שלו יהיו על הגבות... אז אני כבר לא יודע אם זה בגדר קרקפתא דלא מנח תפילין... אם כבר חוששני לו לתפילין ללא קרקפתא... **אנא! תעביר את המסר הזה הלאה כי חבל!!!**

לא מבקשים ממך פה לשוב סמארטפון... לא משכנעים אותך פה לקבל לכת עשר דקות יותר מוקדם... ובודאי שלא לצום ביום חמישי של שובבי"ם... **בסה"פ מדברים פה על מודעות ותיקון טכני!!!** שכמה שהוא טכני יש לו השלכות הלכתיות של פושע ישראל בגופו... אף אחד מאיתנו לא חשוד להקל ראש בדברים שכאלו... חבל... אני אוהב אותך...

האם יש לאבא שלי מה להוסיף לי בחיים?...?

תמיד כשדמייתי את אפרים ומנשה יושבים על הברכיים של יעקב אבינו... זה הצטייר לי כמו שני זאטוטים מהקומיקס של אלישמע ואפרים מנצחים את אנטיכוס... **אז זהו!!! שובך טוב אליהו...** יום אחד עשיתי חשבון פשוט והתברר לי: שאפרים ומנשה היו אז לא פחות ולא יותר בגיל 18 או בגיל עשרים פלוס מינוס... **אה... בחור יקר?? מה אתה אומר על זה??** תחשוב שאתה הבחור הגבבד... תחשוב שאתה בגיל עשרים שכמובן מבין יותר מכולם וחכם יותר מכולם.. אתה מסוגל לראות את עצמך נגיש ביראת כבוד לסבא... ומתיישב על הברכיים שלו ומכופף ראש בהכנעה ומבקש: סבא תן לי ברכה!!! **אתה מסוגל?? אפפפסס... לא בטוח...** זה לא לכבוד שלך... מה... אני ילד קטן?? עברתי את הגיל הזה... אני כבר בחור מבוגר... אני מבין יותר מאבא... וכ"ש יותר מסבא...

אז הנה!!! זה בדיוק מה שיעקב אבינו מתרגש ומברך: **ישמך אלוקים כאפרים ומנשה!** יעקב אבינו מאחל מעומק לב לכל אבא: מי יתן ותזכה... שגם כשהילד שלך יגיע לגיל הטיפש עשרה... גם אז יהיה לו את השכל שלא ליפול בבאג שכמעט כל הצעירים בגיל הזה נופלים בו.

זה משהו שיום אחד כולם מבינים אותו!!! חוץ מהגיל הזה!!! בדיוק בגיל הזה יש מין דפקט כזה שכל צעיר בתורו הוא פתאום חש מעצמו ובטוח שהוא יותר חכם מאבא שלו... (זה בסדר... היינו שם... זה מוכר... ויום אחד זה עובר! השאלה כמה נזקים הספקת לעשות לעצמך על הדרך...) וזה מה שיעקב אבינו מתפעל!!! הוא מתפעל מהנערים בני העשרים בשיא הגיל של ההתפתחות!!! ובכל זאת יש להם את הבגרות להבין שלמרות שהם מבינים ויודעים הכל... בכל זאת יש מה לכופף את הראש מול סבא מתוך הכרה ברורה שתמיד יש להם ולדור המבוגר מה להוסיף להם בחיים...

אי כמה שחשוב לי שהילד שלי יבין את זה גם בגיל הזה! היום זה לא חכמה... היום הילד שלי בטוח שאני האישי הכי גיבור בשכונתו... אבל מה יהיה כשהוא יגיע לגיל של אפרים ומנשה?? רק זה חסר לי... שהוא יגיד לי את השטויות שאני אמרתי לאבא שלי... אבא... עזוב... אתה לא מבין בבחורי ישיבות... תבין שהבחורי ישיבות זה משהו אחר כזה... אתה לא יכול להבין... חסססר לו אם הוא הולך להגיד לי את המשפטים האלו... בדיוק בשביל זה אני תופס את הילד שלי כל ליל שבת!!! תופס לו חזק חזק את הראש ומברך אותו: ישמך אלוקים כאפרים וכמנשה!!! אנא... גם כשתגיע לגיל שלהם... גם אז תמשיך להבין שאני יותר חכם ממך... אנא ממך... לטובתך... חבל לי עליך... אל תחזור את הטעויות שלי... יום אחד חזרתי על ארבע והסכמתי עם אבא שלי... אז אנא!!! ישמך אלוקים כאפרים וכמנשה... נו... בחור יקר... תן לי רעיון איך אני מצליח לשכנע אותך שלמרות שאתה חכם יותר ומבין יותר... עדיין אבא שלך יותר חכם... איך? תעזור לי!!! תן לי ערוץ איך אני חוזר אליך בזה...

מה שבטוח!!! אם אתה עדיין חולק עלי... גזור קופון זה!!! תגזור את המאמר הזה... תשמור אותו... ונדבר עוד כמה שנים... נפגש...

עוד כאן נקודה אחת. אבל יש פה עוד נקודה שלמה אתה יותר תתחבר.

ברגע שיעקב בא לברך את מנשה ואפרים... פתאום יעקב מקדים את אפרים לפני מנשה... ואז יוסף נהדר!!! ולמה???

יוסף רואה פה שחזור אימה של האסון האישי שקרה איתו... יוסף נזעק:

אבא... לא מספיק שהאחים קינאו בי- בבן הקטן וזרקו אותי לבור... כעת אתה רוצה שגם מנשה יתחיל לקנאות באפרים ויזרוק אותו לבור...

עונה יעקב ליוסף: זה בסדר!! ידעתי בני ידעתי... אני יודע טוב מאוד שהאחים מכרו אותך למצרים בגלל הקנאה... (כך מפורש במדרש) אבל אל דאגה... כאן זה לא יקרה!! מנשה לא יזרוק את אפרים לבור...

אתה יודע למה? כי מנשה- גם הוא יהיה לאב וגם הוא יגדל!!!

אבל אחיו הקטן יגדל **ממנו!!!** אפרים יגדל עוד יותר ממנשה... ואיך?? איך אפרים יצליח לגדול עוד יותר גבוה ממנשה? **ממנו!!!** מנשה מיוזמתו ורכיב את אפרים על הכתפיים שלו וככה!!! ככה אפרים נהיה יותר גבוה ממנשה!!! אחיו יגדל **ממנו!!!** על גבי מנשה...

איך כולם רואים רק את אפרים ואף אחד לא רואה את מנשה???

בטח!! אם תסתכל טוב... מנשה עומד למטה ומרים את אפרים... ברגע שזה ככה... מנשה אף פעם לא מקנא באפרים... מנשה יודע כל הזמן שכל ה"היפריני אלוקים" שיש לאפרים... הכל מגיע מה"נשני אלוקים את עמלי"... מנשה מייצג את העבודה השחורה של יוסף!! את הימים הקשים של הנשני אלוקים... ואז!! אחרי השנים הקשות שאמרת ה' צרפתה... אז הגיע השלב של "היפריני אלוקים"... מנשה יודע שכל הפריחה והשגשוג של אפרים... הגיל נזקק לדם שירק מנשה... אם ככה זה בסדר!!! מנשה אף פעם לא יקנא באפרים!! כי הוא יודע שכל ההצלחה של אפרים נזקפת לכותו... אם אתה רוצה להחמיא למנשה... תפרגן לאפרים!! כי מנשה יודע שכל הקרדיט נזקף אליו... (בקצרה: מנשה מקביל לראובן!! גם ראובן וגם מנשה... שניהם בכורים שנדחקים לפניה והם לא מקנאים... כי ראובן הציל את יוסף והוא יודע שכל ההצלחה של יוסף נזקפת אליו... וגם מנשה יודע שכל ההיפריני של אפרים נזקף לכותו... אז הסיבה שגם ראובן וגם חצי שבט המנשה... אין להם בעיה לוותר על ארץ ישראל וללכת לגור אים שם בעבר הירדן... הם לא מרגישים לא בעניינם... אזרבה... אנתח את הגדול שנמצא בערוץ ויטור על האה הקטן!!!)

--- והמשפטים האלו יכולים לעשות לנו סדר חשוב בראש...

אחד הדברים המביכים שהרבה מאיתנו מתמודדים עם זה... זה התופעה המוכרת שלמרות שצריך לכבד את ההורים... בכל זאת הרבה פעמים יוצא שהבנים יותר בני תורה ויותר מוצלחים מההורים!! שתבין: אם היה מדובר פה בסוג של פשלה היה עדיף לשתוק ולטאטא את התופעה הזו מתחת השלחן ולא להציף את הנושא הזה... אבל מה נעשה שב"ה זה לא פשלה!! זו ברכה שכל הורה מאחל לעצמו שהילדים שלו יהיו יותר תלמידי חכמים ויראים ושלימים ממנו... וכשזה קורה ההורים מאושרים... והיי רצון שככה יהיה גם אצלך...

אבל תכל'ס איך הבן עצמו מתמודד עם זה?? יש פה בן שאמור לכבד את אביו וזה אמור להגיע אצלו ממקום פנימי. אז איך? איך בדיוק? **אז הנה!!! מנשה ואפרים זו הדוגמא הכי מוצלחת...** אפרים הוא יותר ממנשה!! נקודה!! יעקב אבינו דפק על השלחן והכריז את זה בצורה הכי דרמטית שיכולה להיות!! אבל אז מה... אחיו הקטן יגדל **ממנו!** מי עשה את אפרים יותר ממנשה? מי הציב את אפרים בכזו נקודת מוצא? הנשני של מנשה!!! אחיו הקטן יגדל ממנו!! אם באלקנה יש שבח שכל עילוי לא היה אלא מעצמו... אז באפרים זה בדיוק הפוך!! כל גדלותו לא היה אלא ממנו-- ממנשה!!! כן... אתה יותר מאבא שלך... בטח שיתור!! אבל הוא עשה את הכבדת דרך הארוכה... הוא

טיפס וירק דם ושם!! שם נולדת... הוא הציב אותך בנקודת מוצא הרבה יותר גבוהה שמשם!!! משם אתה יכול לטפס הרבה יותר גבוה... **בא נדבר ככה: משום מה כשמדובר בירשה... כולם מבינים את זה...** רוב הגברים שיש היום זה ע"פ רוב אנשים שקבלו יום אחד ירושה גדולה... עכשיו: עד כמה שהגביר הזה לא בטלן מושלם... מסתמא הוא עשה משהו עם הכסף והוא כעת יותר עשיר מאבא שלו... אבל אף אחד לא חושב לרגע שהוא יותר מוצלח מאבא שלו!!! ולמה?? כי כולם מבינים שמי שנקודת הפתיחה שלו זה 10 מיליון דולר... הרי משם להתקדם ל-15 מיליון דולר... זה הישג בסיסי ביותר!! הוא לרגע אחד לא מתבלבל לחשוב... אוהו... אני יותר מוצלח מאבא שלי... שהרי לאבא שלי היה רק עשר מיליון ולי יש 15... נו... באמת... הוא יודע טוב מאוד שה-10 מיליון שיש לו זה נטו אבא שלו... והוא הצליח לגרוד עוד 5 מיליון שזה הישג ממש קטן למי שכבר אווז שם... **על אותו משקל:**

לי היום יש מצברים בבית... לאבא שלי לא!! כל פעם שאבא שלי מגיע אלי לשבת הוא מתרגש ואומר: טוב מאוד... טוב שהמשכת הלאה... כן... אבא שלי ירק דם להחזיר בי יראת שמים על כל סעיף קטן במ"ב... וכעת אני **פנוי** להתקדם עוד צעד אחד קדימה למצברים בשבת וכדו'.

תאר לעצמך שהייתי עף על עצמי!!! אבא... לי יש מצברים ולך לא...

מי אני בכלל... כל היידישקייט שלי נזקף לאבא שלי... אבא שלי עם הראשית חכמה שלו הוציא לי את כל החשק לעשות עבירות... אם לא יצאתי היום זמר להוטון זה רק בגלל דמות דיוקנו של אבי יושב ולומד כל היום בכלל... אז לי יש מצברים? ! ? זה כמו שאבא שלי נתן לי מיליון דולר מזומנים... וכעת השקעתי בפק"ם והרווחתי עוד 500 שקל... ותאר לעצמך שאני מנפנף אבא... עקפתי אותך... לי יש מיליון שקל ועוד 500

על אותו משקל: אבא שלי שייך לבית מדרש הישן... למוסר התובעני... שאסור לעשות עבירות והו... כי יש בורא עולם וזה יכול להיות כואב... ואילו אני יכולתי להתקדם שלב אחד קדימה. אני לומד רמח"ל, תניא... נפש החיים... היו רגעים מסוימים שחשתי קצת זחוח... אבא... התקדמתי בחיים!!! ארך לי זמן להבין שבשביל להבין תניא חייבים רקע מקדים של ראשית חכמה שער גהינם!! ואבא שלי הציב אותי שם!!! משם אפשר להתקדם... אני בסה"כ סעיף קטן של אבא שלי... אפרים נמצא בנקודת מוצא יותר גבוהה רק בגלל הרמפה שמנשה עשה לו!!

ואגב: יש שני סוגים של מנשה ואפרים... יש מנשה ואפרים שמתחלקים לשני אנשים שונים... כמו שני אחים... או אבא ובן... שאחד הוא מנשה שהוא המגביה והשני הוא האפרים שמזדקר מלמעלה... אבל!!! חוץ מזה צריך לדעת שגם בתוך כל אחד ואחד מאיתנו יש את התקופות של מנשה ותקופות של אפרים... (ס"ס מנשה ואפרים מייצגים שתי תקופות בחייו של אדם אחד- יוסף) וכאן בשורות ספורות אלו טמון הפתרון וההסתכלות הנכונה לכל מי שסובל מקנאה ותחרות... אי... כמה סבלתי מזה בתור בחור צעיר... כמה נאכלתי מקנאה באותה תקופה שהרגשתי מנשה... כל כולי מרגיש נשני... ואילו לצדי יושב לו אפרים התורן וקוצר הצלחות ללא מאמץ... וזה הטריף את דעתי!!! אני יושב מול הגמ' וקורע את עצמי ולא קולט... ולא מוצלח ולא מתקבל בשום ישיבה... ובשידוכים לא הולך... ואפרים יושב לידי וכל כולו היפריני... כולו מוצלח... והולך לו... ושמעו הולך לפניו... **ומה מתברר??** **שהאפרים הזה קוצר כעת את הדמעות של אבא שלו!!** היה לו אבא מנשה... ואבא שלו כבר עמל וירק דם... ואילו הבן שלו כבר נמצא ב"היפריני אלוקים בארץ עני"... ואילו אני... כנראה שאני בעצמי מנשה... כנראה שיש משהו שמתבשל ורוחש מתחת לפני השטח... וכמה שאבא שלי וסבא שלי היו בעצמם מנשה... כנראה שגם לי יש מה לדווע בדמעה כמנשה... ואז!! כשיום אחד נפתח הלב ולפתע הרגשתי אפרים הרי היום אני יודע שהכל נזקף לאותם שנים של "נשני אלוקים את עמלי"!

בחור יקר: אם הולך לך קשה ואתה רואה מימין ומשמאל שכולם מותירים מאחריך אבק ודוהרים הלאה ואתה נשאר מאחור... אל תבהל!! אל תכנס ללחץ שאתה נשאר אחרון בתחנה...

תהיה רגוע!!! אתה עכשיו בתחנת דלק של מנשה!!! אתה כעת בטעניה... יום יבא ופתאום אתה תזנק ותותיר אותם מאחור...

רק דבר אחד תוציא לעצמך מהראש: (אני כמובן מדבר לקיד... אבל אולי יש סיכוי שתבין אותי...) שיהיה ברור: בעבודת ה' זה לא עובד עם מכונות מירון!! זה לא עובד עם סטופר של מספרי דפים או מספרי שעות... זה עובד בליגה אחרת לגמרי... מנשה יושב בשקט וביסודיות ובונה ראש נפץ!!! כל החברים שלו עוברים עם הקורקנט החשמלי שלהם ועושים לו שלום שלום וממשיכים הלאה ומותירים אותו מאחור... והוא לא נבהל שכולם עקפו אותו... הוא ממשיך לעבוד עם עצמו בעקביות וביסודיות... ואז יום אחד הוא הטיל מוכן לשיגור ובבת אחת הוא עעעעף כמו טיל!!! חן חן לכם כל האופניים החשמליות שחשבתם שעקפתם את מנשה... טיל לא עורך תחרות ריצה עם קורקנט!! טיל מכונס במקומו ועושה עבודה חרישית ובחמש שניות הוא מבצע עקיפה לקורקנט שרגע... בדיוק נגמר לו הדלק...

כן... אם אתה אחד כזה שסובל מתחרות!!! תדע לך שזו הסיבה!! יש לך כנראה פוטנציאל של טיל... ותכל'ס כעת אתה רואה קורקנטים שעוקפים אותך ואתה נבהל מזה... כי הייתי מצפה מטיל שלכה"פ קורקנטים לא יעקפו אותך... אז זהו!! שאדרבה... קורקנט דווקא יכול לעקוף טיל!! הטיל "מרשה לו"... כי לטיל יש זמן!!! הטיל לא ממהר לשום מקום... יש לו עבודה יותר יסודית עם עצמו... לבנות את הראש נפץ... וכשהוא יסיים בבת אחת "ותרם כראם קרני"... המשפט הזה שאני אומר עכשיו זו לא המצאה שלי... זה רבא מפורש!! אמר רבא: צורבא מרבנן דמי לפרציא דתותי קלא, כיון דנבט נבט!! ת"ח אמיתי הוא כמו גרעין שבמקום שיאכלו אותו... לקחו אותו ושמו אותו באדמה... ואף אחד לא רואה אותו... וחכה חכה!!! יום אחד בהיה... בבת אחת צצים לך פה שבע שיבילים עולות בקנה אחד מלאות וטובות... אז אנא... קח את הזמן שלך!!!

תסכים להיות מנשה... ואל דאגה... עוד יגיע ה-היפריני!!! ובקרב...

שבת יד' טבת התשפ"ג

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
16:35	17:27	17:59
16:32	17:23	17:55
16:31	17:23	17:54
16:35	17:27	17:59

י-ם ת"א חיפה ב"ש

כל הזכויות שמורות

יוצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן נ"י 050-4194600

פרשת ויחי

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

לע"נ רחל (רשל) אלבו בת קלרה

זה שמתלונן ורואה בעין ביקורתית כל דבר סביבו, קמל ויבש, ואיש לא יבקש את חברתו.

אבי היתומים בירושלים היה ר' יצחק ירוחם דיסקין והוא אשר בנה את בית יתומים דיסקין יסופר שבשעה ניכנס לבנין החדש של בית היתומים ליפני כניסתו עמד ופרץ בבכי ואמר סנדלר שמתעסק בנעלים כל היום דורך על נעלים כורך ספרים המתעסק בספרים לא עלינו דורך על השמות ומי יודע אם אני שהתעסק כל היום ביתומים בבית זה אם לא אדרוך חלילה על היתומים... ושוב פעם פרץ בבכי מר...

ללא העבודה והעמידה על יסוד זה שאין עוד מלבדו קשה להגיע לאמונה

הנה מלך מלכי המלכים הקב"ה יתברך ויתעלה- הוא סובל עלבונות, **כי אין דבר נסתר** מהשגחתו וגם כל הקיום של כל הבריאה הוא מכוח עליון, עילת העילות וסיבת הסיבות השופע עליה משפעו. **ובכל רגע ורגע** מקיים את האדם.

דומה לזבוב הגמרא במסכת ברכות (ס"א ע"א) מלמדת, כי היצר - דומה לזבוב. על הקבלה בין אותו בעל חיים טרדן לבין היצר הרע המוכר לכולנו כל מי שניטפל אליו פעם זבוב יודע, כי הזבוב הנו 'נודניק' אמתי... **הוא אינו מתיימש לעולם!** הוא יכול אלף פעם לתקוף, כל פעם מזווית שונה במעט, וכול הניסיונות לגרש אותו - לא ימנעו את ההתקפה הבאה... ובכן, בכך, דומה לו היצר הרע בדיוק נמרץ... גם הוא 'נודניק' גם הוא מוכן לנסות אפילו אלף פעם להכשיל את האדם - **כל פעם מזווית שונה**, וגם הוא לא ירפה לעולם - גם אם יגרשוהו שוב ושוב...

שני נוודים הלכו בדרך שוממה בצהרי יום קיץ חם ולוהט. הגיעו ליד עץ דולב מטיל צל והשתרעו בצל ענפיו. עודם שוכבים בצל העץ, **אמר אחד מהם:** ראה את עץ הדולב, אין לו פירות, ואיש אינו נהנה ממנו. נעלב העץ ואמר: "יצור כפוי טובה. אתה שוכב בצלי, מוגן מלהט השמש, ובעוד אתה נהנה ממני, הנך מעליב אותי ואומר שאין בי תועלת!?" על האדם להכיר טובה ולא לחזק אבן בבור ששתה ממנו...

אהבה אמיתית זאת אשר מעוררת את האדם להעניק לחברו עזרה

כרע רבץ כאריה זו מידתו של יהודה, שאפילו כשהוא נופל לפעמים וכורע - "כרע רבץ" - **בכל זאת** הריהו גיבור ואמיץ כאריה. איננו נופל לזרועות היאוש, כי אם הוא מודה בכשלונו ו**מתנער מיד** לקום, על-ידי תשובה. כשם שלא היה יהודה בוש להודות במעשה-תמר, ומכך נוצר המשיח... (חידושי-הרי"ם)

לפעמים הפה הוא מעכב אותנו מלהתקדם

עתה נתבונן למי שאנחנו הכי קרובים בעול לעצמנו האדם **כל כך קרוב לעצמו** כל כך רגיל אליו לעצמו עד שהוא מאבד את הערך האמתי של עצמו האדם רואה את עצמו אוכל ישן וכו' עד שאומר **מי אני מה ח"י** אני אפס זוהי טעות של כולנו ואפילו מלאכי השרת טעו בה **יש להכיר** נכונה את מהות האדם

הכל לטובה- גם אם אין הטובה נראית היא תעלה ותצמח לאחר זמן

בדרך כלל אדם שנתון בצרה- דעתו מתבלבל אינו נוהג בשיקול הדעת, אבל יוסף הצדיק, **גם ברגעים** הקריטיים הללו, כשאשת פוטיפר מנסה לשרוף את נשמתו לנצה-נשאר הוא בצדקותו המופלאה. הוא לא מושך את המעיל מידיה אלא מוריד אותו ונס החוצה. שואל **הרמב"ן**, מדוע לא לקח יוסף את המעיל עימו, **ובכך היה נצל** מכל העלילות שהעלילה עליו אשת פוטיפר? אלא, אומר הרמב"ן (בראשית ל"ט י"ב), "לכבוד גברתו לא רצה להוציא מידה בכוחו הגדול ממנה, **והסיר אותה מעליו**, כי היה בגד שיתעטף בו כמעיל וצניף". ידע יוסף שאין זה דרך ארץ להוציא את המעיל בכוח מיד גברתו, ולכן השאירו בידה!

קריאה לפחשעה במדרש, שהובא ברש"י, נאמר: "למה פרשה זו סתומה (שאין לפניה רווח בספר התורה), לפי שכיוון שנפטר יעקב אבינו ע"ה, נסתמו עיניהם ולבם של ישראל מצרת השעבוד". **ויש להבין**, הלא הז"ל אמרו שלא התחילו לשעבדם כל זמן שבני יעקב אבינו ע"ה היו בחיים. אלא, כתב הרב **כך החיים** זצ"ל בספרו ישמח ישראל, השעבוד והעבדות היו סופו של תהליך. תחילתו הייתה ההתדרדרות הרוחנית. שהרי "כל המקבל עליו עול תורה, מעבירין הימנו על מלכות". וכמו שאמר דוד המלך: "החשיתי מטוב" (אין "טוב" אלא תורה, כלומר כשפסקתי מלמוד) וכאבי נעכר", באו ר"ל הייסורים. **כאשר יעקב אבינו** ע"ה נפטר, חלה ירידה רוחנית. "נסתמו עיניהם ולבם של ישראל", עיניהם מלעסוק בתורה ולבם מעבודת ה', ורפיון זה הוא שנתן למצרים אחיזה בהם. בכל שלב של ירידה רוחנית, הלך וגבר **השעבוד הגשמי**. עד למ"ט שערי טומאה - לתוקף השעבוד. ומעשי אבות סימן לבנים. 'הריעותי את מעשי - וקיפחתי את פרנסתי'; ובכל שלב שנתעלה. נקל על עצמנו את תנאי חיינו ואת פרנסתנו! (הערוך)

רבי שמואל דויטש סיפר אחרי שעבר רבנו הרב שך זצ"ל את הניתוח הגדול לפני שלושים שנה בערך, שהיה אז במצב מסוכן, שבוע או שבועיים אחרי שיצא מבית החולים. נודע לו שיש בעיות לאחד התלמידים בביתו, והחליט רבנו שצריך לדבר עם האישה.

קס רבנו נסע לירושלים. ולפי הוראת הרופא היה מוכרח לעצור בדרך שלוש פעמים ולצאת מהמכונית לשאוף אוויר, ולקחו כיסא נוח מטלטל ועצרו בדרך כמה פעמים לנוח וכך המשיכו הלאה עד שהגיעו לירושלים. וכל זה לא מנע בעדו מלנסוע לעזור לתלמיד. וכבר בשעת מעשה לו יכולנו להבין, מאיפה לוקחים כאלה כוחות ומסירות כזו שאפילו אצלנו קשה למצוא.

דרכי ה נסתרות, לא כל מה שנראה לך טוב זה באמת וכן להיפך

מפני מה פותחת התורה באות ב'? ללמד שעדיין לא הגעת לא' בידעתה

כל אחד סבור שהמשיח לא בא בגלל אלה או בגלל אחרים, רק לא בסביבתו הוא. **כשיונה הנביא** ברח מה' והאוניה חישה להישר, פנו אליו. כולם היו ע"ז, כל אחד התחנן לאלהיו שיעצור את הסערה, אך **ללא הועיל**. פנו ליונה ואמרו לו: "מה לך נרדם, וקום קרא אל אלוקיך" אנו רוצים לדעת בשל מי הסער הזה. אבל יונה אמר להם, אל תסרחו לחפש את האשם, זה אני! **אני יודע שלשלי הסער הזה**. וכך באמת היה. האוניה עמדה לטבוע בגללו, ולא בגלל העובדי ע"ז. כך צריך כל אדם לנהוג, לדעת כי בשלי הסער הגדול הזה, ולא לתלותו באחרים. **וכאן חשוב להדגיש**, כי אם סבורים אנו שהגאולה תלויה בחילונים, ומתעכבת בגללם- איננו אלא טועים...

הגאולה תלויה גם בנו!! הקב"ה רוצה שנהיה אנחנו טובים יותר, **שלמים יותר, רגועים יותר ומאוחדים יותר**- ואז יבוא ויגלנו שנית!

כבוד לאשתו

בב"מ (דף נט, א) אמרו שאין ברכה מצויה בבית אלא **בשביל האשה** ולכן אמר רבא תכבדו את נשותיכם ותתעשרו. וכן מצינו במושב זקנים מבעלי התוס' שמשא רבנו **לא רצה לגרש את אשתו** באמרו שהעשירות באה בגללה, בשעה שלקחתי אותה הייתי עני, ועכשיו אני מלך - והכול **בזכות האישה**

שלושה

החופשה קצרה, הם שכרו מכונית ונסעו להנאתם. למרבה הצער, זמן קצר לאחר יציאתם קרה אסון והם מתו בתאונת דרכים קטלנית והגיעו לשמיים. בשמיים הם פגשו מלאך, והוא אמר להם שבגלל הנסיבות הטרגיות בהם מתו השלושה, הוא מוכן להגשים בקשה מסוימת לכל אחד מהם ושאל אותם, "מה הייתם רוצים לשמוע בהספדים שלכם?" הייתי רוצה שיגידו עליי", אומר הגבר הראשון לאחר מחשבה קצרה, "שהייתי רופא מעולה ואיש משפחה טוב!". "אני הייתי רוצה שיגידו עליי", אומר הגבר השני למלאך, "שהייתי מורה ומחנך מצויין ותלמידי רבות לדור המחר!!"

הגבר השלישי חושב מעט ואומר, "אני הייתי רוצה שיגידו - **ותאו הוא נשם...**"

משולחן גבוה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

הַקָּבֵד וְשִׁמְעוּ בְּנֵי יַעֲקֹב וְשִׁמְעוּ אֶל יִשְׂרָאֵל אֲבִיבְכֶם.. וְזֹאת אֲשֶׁר דִּבֶּר לָהֶם אֲבִיהֶם וַיִּבְרַךְ אֹתָם אִישׁ אֲשֶׁר כִּבְרַכְתּוּ בְּרַךְ אֹתָם (בראשית מט, ב-כ"ח).

בסוף הפרשה התורה הקדושה מאריכה לפרט את הברכות שברך יעקב אבינו לכל אחד מבניו, ומסר גדול מסרה לנו בזה שעלינו לדעת ולהאמין בברכת הצדיק שתעשה את הרושם. בארבעים ושמונה דברים התורה נקנית, ואחד מהם זה באמונת חכמים (אבות פ"ז מ"ח), דהיינו שיאמין לחכמים בחכמת התורה, אפילו לא ישיגם בשכלו (תפארת ישראל שם), וזהו העמוד החזק שהתורה נשענת בו (לשון החינוך מצווה תצ"ח), הוֹלֵךְ אֶת הַחֲכָמִים יִחָפֵז (משלי יג, כ), אדם שהולך עם החכמים זוכה לברכה וסייעתא דשמיא בכל מעשיו ודרכיו.

מסופר על הגאון רבי אליהו לופיאן ע"ה, תלמידו של החפץ חיים ומשיגה הרוחני של ישיבת "כפר הסידים" (הנקראת בשם "כנסת חזקיהו"), כשהיה קרוב לגיל שמונים שנה התבקש מפי הגאון הרב שמעוןוביץ (ר"י כפר הסידים) להתמנות כמשיגה הרוחני של הישיבה הגדולה והמפוארת.

רבי אליהו לופיאן לא ידע אם לקבל את ההצעה, כיון שמשרה זו דורשת מאמץ רב, טיפול אישי וחשיבה על כל בחור ובהור כיעד אפשר להועיל ולשפר אותו בלימוד התורה ובמידות הטובות, ניגש לפני הגאון החזו"א והציע בפניו את התלבטותו, השיב לו החזו"א בדברי דוד המלך ע"ה בתהילים (צב, ט"ז-ט"ז) עוד ינבון בשיבה דשנים ורעננים יהיו: להגיד כי ישר ה', הקב"ה שומר את הצדיקים דשנים ורעננים כדי שיוכלו להגיד כי ישר ה', למסור שיהיה מוסריות לתלמידים ולחוקם בתורה ויראת שמים, "תקבל את ההצעה ואל תפחד, אין לך מה לדאוג" פסק החזו"א איש.

יצא רבי אליהו לופיאן מחדרו של החזו"א איש בשמחה וקיבל עליו את משרת המשיגה הרוחני בישיבת "כפר הסידים". ועד קרוב לגיל מאה שנה עדיין היה הרב מוסר שיהיה מוסר עמוקות, ואף אנו זכינו לשמוע מדברי קודשו כשהיה מגיע אלינו לישיבת "תפארת ישראל" בחיפה, ללמוד שהולך את חכמים יחפז (משלי יג, כ).

יהי רצון שנזכה לגאולה השלימה בקרוב, אמן.

את אלו ומצורף אל זית ישרא

מה היתרון בלהיות סגולי? שכל יום פוגשים חברים חדשים.."

רופא השיניים שואל קשיש: "השיניים שלך כואבות גם בזמן השינה?" הקשיש: "אני לא יודע, אנחנו לא ישנים ביחד..."

הנאת הלימוד.

בהקדמת אגלי טל כתב "עיקר מצוות לימוד התורה להיות שש ושמה ומתענג בלימודו" וכבר קדמו אחד מהראשונים "עיקר הצווי הוא כדי ליצר האמת ולהתענג ולהנות במדע לשמה לבבו ושיכלו וכו' שעיקר מצוותו היא ההנאה ותענוג במה שהסיג והבין בלימודו"

כבר כתב באור החיים "ואין טוב אלא תורה שאם היו בני אדם מרגישים במתיקות וערבות טוב תורה היו משתגעין ומתלהטין אחריה ולא יחשב בעיניהם מלא העולם כסף וזהב למאומה".

להצלחה וישועה בכל התחומים יהודה בן בת שבע אבישלוס בן אורה רפאל ארז בן הדסה צביה

ידאת ה בלא שמחה אינה ידאה אלא מרה שחורה

דע את גדלותך.

כמה צריכים להתבונן בדברים הללו ולדעת שאנו כבני אדם נמצאים במדרגה גבוהה יותר מכול המלאכים - כמובן בתנאי שעובדים את ה'. המלאכים רעדו כשראו את אברהם עובד את ה' במסירות נפש, מעל הטבע. ועל נאמר שרק האבות זכו להגיע למדרגה זו, אלא אפילו בזמננו! ר' חיים מוולוז'ין כותב בספרו, **שמלאכים** היו דופקים על דלת ביתו של הגאון מוילנה כל הלילה ומתחננים שיתן להם להיכנס. רצו המלאכים שיגיד להם דברי תורה אך הגאון לא רצה לשמוע. הרי לנו מי יותר גדול ממי! נשמת האדם **חצובה מתחת כסא הכבוד**. אין יותר גדול מזה.

יש לדעת איך ומתי להוכיח כדי שלא לקלקל חלילה.

כל יהודי בכל מצב הוא **בנו של הקב"ה** והידיעה הזו במיוחד בדורנו, דור קשה אפוף ניסיונות היא ידיעה חשובה **שיכולה להציל ולבנות עולמות**

בואו והצטרפו לרשימת תפוצה hamaor.net@gmail.com

פנינו החינוך יוסף הוא המשנה למלך מצרים. כל ענייני המלכות נחטכים על פיו. ומצרים היא **ממלכה ענקית**, רבה האחריות וכבדה המעמסה. ויש לו גם שונאים המסיתים נגדו את פרעה, והוא עצמו זר בארץ, וכהונתו מותנית בהצלחתו.

והנה קורא לו אביו ומבקשו להעלותו לארץ כנען, מהלך ימים רבים הלך ושוב.

לעזוב את חצר המלכות לנטוש את העניינים הרבים המחכים **להכרעתו**. להפקיר את הזירה ביד אויביו. מה יעשה יוסף? כותב **הרלב"ג** - כיבוד אב מכריע את הכל, והוא נשבע!

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשיד, דינה בת רוב, יוסף דחאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיאל בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עזיזה, כרמלה בת סעידה, סעידה מזל בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד בן איהו, מרים בת זוהרה, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל בן שמחה, רפאל בן קלרה, הרב יהודה יאיר, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה, אליעזר בן רגינה, שלום בן אורה מורי, הרב יורם אברגיל, ישראל בן שמחה סבג, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלרה, חסס יהודה בן חנה פתייא, שלמה בן דונה, **מרת הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה**

השמחה בעונת הימא

דבר כזה בתולדות השמחה

לא היה
מעולם

-
חיכתם,
פרטים יבואו
בעלונים הבאים!

1. פוליטיקאים אנטישמיים בגרמניה דורשים להתיר להם לגדף את היהודים ולהשניא אותם על ההמונים כפי שהדמוקרטיה הישראלית מאפשרת לגדף את החרדים ולהשניא אותם על ההמונים.....
2. תראו איזה סיפוק, ושרוצים יכולים: נתניהו היה ראש ממשלה בכל שנה מאז 2009 אפילו את 2022 (למנינם) הוא הספיק.....
3. מה קורה אחי, אתה צם? לא, אני בכור. מה הקשר בכור? לא פסח היום. הא, לא פסח? אז מה זה הקושיות האלה?.....
4. שנת 2021 למנינם זה השנה הכי מצחיקה...
כי כיהנו 3 ראשי ממשלה.....
5. בן גביר בתור שר לבטחון לאומי פוגש שוטר, ואומר לשוטר אתה מוכר לי, השוטר בתגובה אומר לו: כן חקרת אותך בשנת 2004.....

התודה והברכה:

לחוברת מבחר העלונים.

לידידי אפי כץ – שעבר הגהה על כל החוברת
הבדיחות חלק 4. שיצא לאור השבוע!!

המשטר - בריאה

6. אחרי שכלי התקשורת גינו את ביטול המס על שתייה מתוקה, כדי לכפות על הציבור את הדאגה לבריאותו – אך טבעי שבקרב נשמע מהם דרישה להטלת קנס על משפחות ברוכות ילדים שילדיהם ייתפסו בלי סוודר.....
7. הצעת חוק: מהרגע שכן אדם יצא מהבית אסור להוסיף לו עוד דברים שצריך לקנות.....
8. הרגע שאתה מנסה לצלם מישהו בלי שישים לב ויוצא לך פלאש.....
9. לכל השולחים בדיחות על בנט, נא להפסיק לשלוח משום שהקוראים כבר לא כל כך זוכרים מי הוא היה.....
10. התינוק החדש שלנו התחיל לבכות והפסיק מיד. קראתי לאמא ואמרתי לה שהתינוק מצנתק.....

פרשת שבוע!

11. מה חשב יוסף כשראה שאביו עושה דבר שונה ומהפך את ידיו ומשמע שישבו בשני צדדיו של יעקב? בדרך צחות אולי כך הגבאים של הרבנים, חושבים שהרב לא יודע מה הוא עושה.....

הבדיחות הן באחריות הקורא בלבד.

יצא לאור תוברת הבדיחות

'לא נפסיק את השמחה'

חלק 4.

263 בדיחות || 32 עמודים.

ניתן לקנות ברחוב דוד 9

שכונת הבוכרים. ירושלים

להזמנות: 0534-135-183

ירושלים?

50 המזמינים הראשונים המשלוח חינם.

ניתן לקבל את

הגיליון במייל

ניתן לשלוח 'בקשה' למייל:

a0503210@gmail.com

לא נבס'יק אתה השמחה

יו"ל ע"י מערכת "לא נפסיק את השמחה" לתרומות, חסויות וכדו' 0534-135-183
לשליחת בדיחות או הערות והארות: דוא"ל: a05832349@gmail.com
מו"ל שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו | הפצה: א.י.

איך מהפכים הדינים השולטים בהודש טבת. הגאון הרב יוסף חיים אוהב ציון שליט"א מו"צ ומרבני בית הכנסת "מוסאיוף" ירושלים

כתב הגר"ח פלאג'י בספרו מועד לכל חי (סימן כח אות ח'): "איתא בזוהר חדש במדרש איכה (דף נד ע"א) וזה לשונו, בימי בחורותיך יומין דשתא דאינון ברירין לך ונטירו דלעילא עלך, ואינון ארבעה ירחי דשתא אדר ניסן אייר סיון, אילין אינון יומין דבחר הקב"ה בישראל, ועבד בהון עמהון נסין, וכנסת ישראל מעטרה בבעלה ואתקרבת בהדיה, עד שלא יבואו ימי הרעה ימי הזקנה ימי הרעה ממש, ואינון תמוז אב טבת שבט, אף על גב דלא אתגליין כל כך וסימןן ושבת לגו חסר לב, עד כאן לשונו, ובזוהר הקדוש סדר שמות דף יב ע"א, דרשו ותצפנהו שלשה ירחים, אילין תלת ירחין דדינא קשיא שריא בעלמא, ומאי נינהו תמוז אב טבת, יעוין שם, ובזהר הקדוש סדר יתרו (דף עח ע"ב) איתא עשו נטל ברזא דיליה תרין ירחין תמוז אב, ואפילו אב לאו דיליה אלא תשעה יומין, יעוין שם, ובשתי לשונות הזוהר הקדוש האחרונים עמד בספר בן יוחאי (שער ז דף קמב ע"), כאשר יעוין שם, ובספר מורה באצבע (סימן ט אות דש) כתב, חדשי טבת שבט הם קשים חס וחלילה, כמו שכתוב בזוהר, וטוב לקבוע בכל יום להתחנן לה' דיצילנו ה' לו ולכל בני ביתו ולכל ישראל, מכל מיני פורענויות, וצריך להזהר בדרכיו שלא לתת מקום שישלוט הדין עליו חס וחלילה, עד כאן לשונו, ואזיל לשיטתיה דקיים הגירסא בזוהר הקדוש סדר שמות הנזכר בהג"ה יש מאין, דבמקום אב יש לגרוס שבט לפי מה שכתב הזוהר בפרשת יתרו, יעוין שם, ועיין עוד בספריו הקדושים, במחזיק ברכה סימן תקנא, ודברים אחרים דרוש כ, ובהג"ה יש מאין סדר יתרו דף הנזכר, יעוין שם, והנה אמת מי שהוא מלא חסדים דעושה צדקה וחסד דמהפך מדת הדין למדת הרחמים, לא יפחד אפילו בשבט וזה יהיה רמז הכתוב במשלי סימן כ"ב ושב"ט עברתו יכלה, טוב עין הוא יבורך כי נתן מלחמו לדל, כלומר אף על גב דשבט"ט יש עברה דהוא מדת הדין, מי שהוא טוב עין אדרבה יבורך בשביל כי נתן מלחמו לדל, ועל ידי זה וישבות די"ן דנהפך לרחמים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, על הפסוק השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך ישראל, וק"ל.

הגאון הרב יוסף חיים אוהב ציון שליט"א בדיון מדוע אם היה חל י' בטבת בשבת היו מתענים, בעמוד 3.

רב מבר!

כל המשמח חתן וכלה

זוכה ב- 5 קולות,

וב- 5 שם אתה זוכה ב- 5 קולות.

יצא לאור חוברת הבדיחות

'משמח חתן וכלה'

ניתן לקנות את החוברת בירושלים
ברחוב דוד 9 שכונת הבוכרים

במחיר מצחיק של 5 ₪

להזמנות: 0534-135-183

אפשרות להקדשה אישית
לרגל השבת חתן.

מילתא דבדיחותא

1. פעם שאל מישוהו, מה ההבדל בין קידוש לבנה לברכת אשר יצר. למה פה רוקדים ופה לא? ענה לו החבר תשמע, זה בגלל שקידוש לבנה זה רק פעם בחודש, ותהיה בטוח שאם היו עושים אשר יצר גם רק פעם בחודש, היו רוקדים, ועוד איך רוקדים ...

2. אני: איך אני רוצה שהילדים יחזרו כבר לבית ספר ויהיה סוף סוף שקט מהם.

שכנה: אין לך בכלל ילדים בבית ספר.

אני אבל לך יש.....

הבדיחות הן מתוך חוברת הבדיחות לא נפסיק את השמחה חלק 4

שיצא בימים אלו!

פילתא דבדיהותא

3. לפנסיונר קשיש אחד משהו כמו +70 היה תחביב, הוא אהב לשחק גולף. כמעט כל יום הלך לשחק, ותמיד היה חוזר הביתה שמח וטוב לב. יום אחד הוא בא אל אשתו וסיפר לה בדאגה, שמצב-הראייה שלו הידרדר כל כך בזמן האחרון עד שקשה לו לראות לאן עף הכדור. ענתה לו האישה: "אני חושבת, שאולי כדאי שתבקש מאחי שיבוא ויעזור לך" "אבל הוא כמעט בן 85" אמר הבעל בספקנות. "לא חשוב", ענתה האישה, "הוא רואה טוב מאוד" למחרת הלך הבעל אל הגיס וביקש אותו לבוא ולעזור לו, ולשמחתו, האישה הסכים. למחרת בבוקר, יצאו שניהם למגרש הגולף. הבעל הניח את הכדור במקום המיועד וחבט בו. "ראית את הכדור?" שאל את הגיס. "כן" ענה הגיס, "ראיתי" "לאן הוא עף?" שאל הבעל. "לא זוכר" ענה הגיס.....

4. לפעמים כל מה שצריך כדי להתחיל את הבוקר עם חיוך זה לקום בצהריים.....

5. אישה אחת צעדה בסופרמרקט מאחורי אמא וילדה בת שלוש, שישבה בתוך עגלת הקניות. כשהם עברו ליד מדף העוגיות, הילדה ביקשה עוגיות והאמא אמרה: "לא!". הילדה התחילה לילל ולצעוק ולהקים מהומה, אבל האמא שמרה על שלוות רוחה ורק אמרה בנחת: "או-קיי מוניקה, נשאר לנו רק עוד חצי שורת מדפים של עוגיות, תיכף נסיים כאן, אל תתרגזי, רק עוד טיפה". הן סיימו את שורת העוגיות והמשיכו הלאה, תוך דקות הגיעו לשורת המדפים עמוסי הממתקים. הילדה החלה לצעוק ולדרוש ממתקים, האמא סירבה לקנות לה. הילדה התחילה לרקוע ברגליים ולהשתולל, אבל האמא לא איבדה את העשתונות: "די, מוניקה, די, אל תתרגזי. לא נשאר לנו עוד הרבה, עוד שתי שורות ואנחנו מסיימות את הקניה תהיי סבלנית, רק עוד טיפה". כשהגיעו אל הקופה כדי לשלם על המצרכים, נתקל מבטה של הילדה למסטיקים הצבעוניים והיא דרשה בתוקף מסטיק כשאמה השיבה בשלילה, עשתה שם הילדה סצנה קולנית של בכי וצעקות והאמא דיברה בקול רגוע ושקט: "מוניקה לא להתרגז, אנחנו תכף מסיימות, חמש דקות ואנחנו בחוץ, ניסע הביתה ותוכלי לחטוף את התנומה שאת כל כך זקוקה לה". האמא גמרה לשלם ויצאה מהסופרמרקט אל מכוניתה. האישה שהלכה אחריהן והיתה עדה לכל שהתרחש, הלכה בעקבותיה, והגיעה אליה ואמרה לה: "תסלחי לי, לא יכולתי שלא לשים לב כיצד שמרת על קור רוחך. אני חייבת להחמיא לך על הדרך שבה התנהגת עם מוניקה הקטנה". נתנה בה האמא מבט מחוייך ואמרה: "לקטנה קוראים תמי. אני מוניקה....."

6. בן לאבא קמצן, שואל אותו: אבא, מדוע אני מתחפש שנה רביעית לחייל? אומר לו האבא: אתה בקבע.....

ואלה יעמדו על הברכה:

משפחת לוי. משפחת שהרבני. משה בת רביטל. אסתר הודיה בת רביטל. שר השמחה: מאיר בן מרגלית. אלעזר בן רחל.
כל השותפים להמשך השמחה בעם ישראל.

מדוע אם היה חל' בטבת בשבת היו מתענים.

הגאון הרב יוסף היים אוהב ציון שליט"א

מו"צ ומרבני בית הכנסת "מוסאיוז" ירושלים

א. מובא בבית יוסף (סימן תקנ) בשם הרב רבנו דוד אבודרהם, שאילו היה חל עשרה בטבת בשבת לא היו יכולים לדחות, כשאר צומות שכשחלים בשבת נדחים ליום ראשון, מכל מקום צום עשרה בטבת לא נדחה, מפני שכתוב בו "בעצם היום הזה" כמו ביום הכפורים, וכתב על זה הבית יוסף "ולא ידעתי מנין לו."

ב. רבנו החתם סופר זצוק"ל מביא על דברי אבודרהם, יש להבין הלא י' טבת לא היה רק תחילת מצור העיר, ועד שתי שנים ומחצה לא נחרבה, וקשה חורבנה מסתמא מן התחלת המצור, ולמה ט' באב לא דוחה שבת? גם צריך להבין למה ט' באב שחל בערב שבת לא משלימין, ואילו י' טבת שחל בשבת משלימין? וכתב לבאר שהטעם שקבעו תענית על מצור ההוא, אף שהייתה ירושלים כמה פעמים במצור בימי פרעה נכה וכדומה, אלא הטעם הוא שקבעו תענית על המצור של נבוכדנצר, לפי שאותם ב' שנים ומחצה שהייתה ירושלים במצור, ישבו בבית דין של מעלה אלו מיימנים ואלו משמאילים, עד שגברו המשמאילים ונחרב הבית. והנה אין לך שנה שאין קללתה מרובה מחברתה, וכל דור שלא נבנה בית המקדש בימיו כאילו נחרב בימיו, נמצא שבכל שנה ושנה נתחדש חורבן חדש. וזהו "ובכל עשרה בטבת, יושבים ודנים למעלה על משפט החורבן של אותה שנה" ודבר זה מרומז בספר "הקרנים" (חיברו רבני יצחק בן הראב"ד) בפירושו הנקרא "דן ידיו" (הוא פירוש הרב שמעון מאוסטרופולי) והוא בעניין חודש טבת. וידוע שכל צרה שעברה כמו יום שמת בו אביו או אמו אין אנו מתענים בשבת, אבל תענית חלום מותר להתענות, שבשביל עונג שבת שיש לו שמבטל צרה העתידה לבוא עליו לא מעונה הוא. לכן תענית ט' באב שהוא רק על צרה שעברה לא דחו שבת, אבל תענית י' בטבת שבאה בכדי לבטל את הצרה העתידה עונג הוא, ולכן אילו היה חל בשבת היה דוחה את השבת (עיין בחתם סופר דרוש לז' באדר, תורת משה סוף פרשת ויקרא, דף ט).

ג. אם כן י' טבת הוא היום אשר החל המצור על ירושלים בימי צדקיהו המלך, מצור זה נמשך כשנתיים וחצי עד שבתשעה באב שבשנת אחד למלך צדקיהו, חרב הבית הראשון. ופה נלמד יסוד גדול בחיינו, שבשעה של הצרה הגדולה ביותר שעוברת על האדם, בשיאה לא יזדעזע האדם, ואפילו שהיא הקשה ביותר. השעה לזעזוע היא הרגע שנכתב על האדם הצרה, וכך מצאנו ט' באב נדחה מפני שבת, אך י' בטבת הזמן שנכתבה הצרה, לא נדחה מפני שבת.

ד. והנה יקפיד האדם ביותר בי' בטבת להתעורר בתשובה, ויעורר אחרים לשוב אל ה', ויחזק בכל מקום ומקום את דברי רבנו החתם סופר זצוק"ל שבכל שנה כשמגיע אותו יום של עשרה בטבת שהתחיל למעלה משפט החורבן, כמו כן בכל דור ודור יושבין בבית דין של מעלה וגוזרין החורבן של כל שנה ושנה, ולכן אם היה יוצא י' בטבת בשבת היה דוחה שבת.

לשואלים? עדיין נשאר מהחוברות של הבדיחות 'חלק 3'

ניתן לקנות את החוברות ברחוב דוד 9 שכונת הבוכרים ירושלים

במחיר מצחיק של 10 ₪

כמו כן נשאר מהחוברת 'רב מכר' 'משמח חתן וכלה'

במחיר מצחיק במיוחד של 5 ₪

עוד פרטים: 0534-135-183

מילתא דבדיחותא

7. אחד יקי עונה לטלפון באמצע הלילה. חברו מעבר לקו שואל: "אוי, סליחה, הערתי אותך?" עונה היקי: "לא, זה בסדר, גם ככה בדיוק הטלפון צלצל....."
8. בקייטרינג של אשכנזים, מלפנים מתנוססת תעודת הכשר. מאחור מבצצת תעודת משלוח. ומתחת-הפניה למיון.....
9. אשה שאלה את הרב: האם מותר להדליק טלוויזיה ע"י שעון שבת? הרב ענה: כן. אבל גם את הגהינם ידליקו עבורך באמצעות שעון שבת.....

חדש! חדש! חדש!

יצא לאור חוברת הבדיחות 'לא נפסיק את השמחה חלק 4'

ניתן לקנות את החוברת ברחוב: דוד 9 שכונת הבוכרים.

ליד דואר ישראל.

מחיר החוברת 10 ₪ ||| ובחוברת 263 בדיחות.

העלון בחסות

נא לא לקרוא את הפרסומות בשבת! לפרסום ניתן לפנות למערכת העלון

גמ"ח 'דרכי חיים'

השאלת גמרות

שוטנשטין

וטוש"ע

054-844-8683

או בקו המידע:

02-5907438

חדש! חדש! חדש!

פרסום בעלון

רק ב- 10 ₪

העלון מופץ למעלה

מ- 8,000 עותקים

0534-135-183

הקלדות

במחירים מוזלים

0534-135-183

לארגון: "ושננתם לבניך"

דרושים:

גמרות עם ביאור.

בעיקר ושננתם - כדי שהסט
יושלם

נשמח מאוד לקבלם במספר:
058-3249966

'הן הם יודו ויברכו וישבחו'

בכל יום רביעי מתקיים אמירת 'נשמת כל חי'

במניין בראשותו של המשפיע הרב שמעון רז שליט"א

בביהכ"ס 'צדיק המזוזות' ר"ח פולנסקי 13 י-ם בשעה: 22:00 בדיוק.

ניתן להשיג את העלון!!!

במייל: ע"י שליחת 'בקשה' ל: a05832349@gmail.com.

בחוברת 'מבחר העלונים'.

אזהרה! בעלון משולבים קטעי הומור - אין בכוונתן לפגוע ולהעליב!

מעל 15,000 קוראים

- מחירון לשעת עבודה במוסך**
- מחיר בסיס - 257
  - אם אתה נשאר להסתכל במוסך - 280
  - אם אתה נותן עצות - 320
  - אם אתה מנסה לעזור - 360
  - אם עבדת במוסך בעבר - 380
  - אם עבדת על הרכב לפניך - 295
- המחירים למני מע"מ

אני רוצה להחזיר לך את המסך שלי
אם אתה לא רוצה להחזיר לי את המסך שלי
אני רוצה להחזיר לך את המסך שלי
אם אתה לא רוצה להחזיר לי את המסך שלי

שימו לב למשהו, הבטן של הילדים שלכם לא כאבה אפילו פעם אחת בחופשה, כשלא היה בית ספר.

המדרש- כשבן אדם הולך הוא לא לוקח איתו כלום.
חז"ל- כשבן אדם הולך הוא לא לוקח איתו כלום.
רש"י- כשבן אדם הולך הוא לא לוקח איתו כלום
אשתי- כשאתה הולך קח איתך את הזבל

הרגע הזה שאתה מדליק את הדוד, את המזגן ואת אבא על הדרך..

דברי הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

וישב יוסף במצרים הוא ובית אביו ויחי יוסף מאה ועשר שנים. אדם הדבק בקדושה ועומד בנסיון - זוכה להדבק בשכינה, ומעלתו גבוהה עד מאד. כפי שמצינו ביוסף הצדיק דגם אם אולי חסר היה לו מהלמוד שלמד עם אביו, מכל מקום עצם זה שעמד בנסיונות הקשים, ושומר על קדושתו וטהרתו, היה ככה כדי להשוות אותו במעלתו לאחיו, שבטי י-ה. הגם שלכאורה היה מקום לחשב כי יש שוני ביניהם, שהרי האחים שהיו כל השנים הללו במחצית יעקב אביו, וקבלו ממנו את כל התורה שלמד בבית שם ועבר, ואילו יוסף היה בכל אותן שנים במקום הטמאה, במצרים, ואולי נדבק בו משהו מטמאת מצרים - על זה מספרת התורה בתחילת הפרשה הבאה כי "כל נפש", כל צאצאי יעקב אבינו, שוים במעלתם ונקדשותם.

הזכות שהצילה מן הבצרת המעשה הבא התרחש בזמנו של אחד מגדולי הראשונים, רבי שלמה בן אדרת, הרשב"א. באחת השנים היתה בצרת קשה, לא ירדו גשמים. כל התפלות לא הועילו לבקע את הרקיע, ועצירת הגשמים נמשכה. לילה אחד חלם הרשב"א חלום, שיש מוכר ירקות בעיר, ואם הוא יתפלל, אזי ירדו גשמים. הרשב"א היה בטוח ששמן הסתם מדבר בצדיק נסתר, אחד מל"ו צדיקים, וקבש שביאהו לפניו. התברר שמדובר ביהודי מן השורה, שבקשי ידע לקרא, וככל שנסה הרשב"א לשכנעו לגלות כי הוא צדיק נסתר, התעקש הלה לומר לו כי בסך הכל הוא מוכר ירקות.

אמר לו הרשב"א: "מבקש אני ממך שתתפלל לקב"ה שיוריד גשמים". הלך אותו ירקן לחנותו, הביא משם את המאזנים שלו, וכך אמר: "רבונו של עולם, המשקל הזה יעיד עד כמה אני זהיר לשקל כדיון, שלא תהיה אפיפה ואיפה, וחלילה לא יהיה אפלו חשש כל שבקלים לגזל. ועתה, בזכות זה שאני מתאמץ כל כך לשקל כדת וכדיון, מבקש אני ממך, רבונו של עולם שתתאמץ למען עמך ישראל ותוריד גשמים". אך כלה אותו ירקן את תפלתו, התקדרו השמים בעבים ונשם החל נהך ארצה. הנה לנו עד כמה חשובה בעיני הש"ת אמונה תמימה של יהודי. עמידתו בנסיון הקשה של גזל, היא זו שבגרה על תפלותיהם של תלמידי חכמים וצדיקים. מי שזוכה להתקרב לשכינה, לדבק באמונה ולעמד בנסיון, מעלתו גדולה מאין כמוה, וזה מה שהש"ת דורש מאתנו.

סבת שלום ולמורק!

מאירים וכוונתם הלבנה

התהלים המרכזי לבנות רמה ד'

בכל יום שבת קודש בשעה 15:30

רב חנן 2 קומה 1 דירה 12

זכות אמירת תהלים בשבת רק 150 ש"ח

הגרלות חודש טבת ושבת בסיוע הרב יגאל דרוור חמד חבר מועצת העיר

מעל 50 בנות רוצה להיות שותף? להקדשת התהלים 052-7656076

שני ילדים מסתכלים על הירח, הילד הראשון אומר: שמעתי שהאמריקאים הגיעו בחללית לירח. בוא נסתכל טוב, אולי נראה אותה הילד השני: מה קרה לך? זה בירח של חוץ לארץ!

" תקחו סיכונים בחיים. אם תנצחו - תוכלו להנהיג, אם תפסידו - תוכלו להדריך! "

אשתך לא תפתח בויכוח איתך אם אתה מתחיל לנקות

אישה טובה תמיד סולחת לבעלה כשהיא טועה...

יש כליה של אלו!!!
כפי אחר לאורה
יש כ 1

בוא הנה, עלון חזק! חייב להפיץ אותו!!

**שירות
מהיר
ואיכותי**

**משלוחים
לכל חלקי
העיר**

פתחנו

בס"ד פתחנו את הדפוס הדיגיטלי החדש 'ספיד'

במרכז המסחרי ברחוב פנים מאירות 8 ירושלים

ימים א'-ה לפנה"צ 10:00-14:00 אחה"צ 15:00-19:00, יום ו' 10:00-12:00

המוטו שלנו: שירות + איכות + מחיר << תבדקו אותנו, לא תתחרטו!

מדפיסים משה? תפנו אותנו! אמת את המומחה ועליתם על דפוס ספידי!

02-500-4569

מרכז מסחרי רח' פנים מאירות 8 ירושלים

דוא"ל S025004569@Gmail.com

ספיד
דפוס
מהיר
ומתקדם